

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGES

TRYCKTA HANDLINGAR

FÖR

1900.

HELSINGFORS

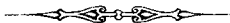
TIDNINGS- & TRYCKERI-AKTIEBOLAGETS TRYCKERI

1901.

Innehåll:

- N:o 1. Förteckning öfver hos Stadsfullmäktige diariiförda, den 31 December 1899 oafgjorda ärenden.
- ” 2. Utskottsbetänkande angående ordnandet af handeln med spritdrycker samt utskänknigen af sprit- och maltdrycker.
- ” 3. D:o i fråga om stadens statistik.
- ” 4. Handlingar rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1899.
- ” 5. D:o rörande bevarandet af utsigten från Observatoriibergeren äfvensom ordnandet af nedfarten från sagda berg till Bergmangatan.
- ” 6. Utskottsbetänkande angående understöd åt arbetskarlen Enock Eriksson.
- ” 7. D:o i fråga om ny byggnadsordning för Brunnsparkens östra villaområde.
- ” 8. D:o angående särskilda ansökningar om rätt till försäljning och utskänkning af spritdrycker.
- ” 9. Handlingar angående föreslagen ombyggnad af Långa bron.
- ” 10. Utskottsbetänkande i fråga om ändringar i stadsplanen för Skatudden.
- ” 11. D:o angående fördelningen af utskänknings- och utminuteringsaktiebolagens vinstmedel.
- ” 12. Handlingar angående revision af Helsingfors stads räkenskaper för år 1899.
- ” 13. Utskottsbetänkande i fråga om nya folkskolebyggnader.
- ” 14. Handlingar rörande frågan om Gumtäckt, Mejlans och Grejus lägenheters afhysande under Helsingfors stad.
- ” 15. Utskottsbetänkande i fråga om elektrisk belysning af Maria sjukhus.
- ” 16. Förslag angående prisen på gas för lyse och kraft för enskild förbrukning.
- ” 17. D:o till regler i fråga om gasens inledning till enskild förbrukning.
- ” 18. D:o till reglemente för de elektriska spårvägarna i Helsingfors.
- ” 19. Utskottsbetänkande i fråga om allmänna arbeten uti 11:te och 12:te stadsdelarne.
- ” 20. Förslag till utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1901, upprättadt af Drätselkammaren.
- ” 21. Framställning angående ändring i stadsplanen för 10:de stadsdelen och om utarrendering af derstädes belägna tomter.
- ” 22. Magistratens förslag till ny hyrkusktaxa.
- ” 23. Förslag till reglemente för förberedande yrkesskolan för gossar.
- ” 24. Utskottsbetänkande med förslag till ny byggnadsordning för särskilda tomter i sjunde stadsdelen.
- ” 25. Styrelsens för Helsingfors stads belysningsverk utlåtande i fråga om elektrisk belysning af Mariasjukhuset.
- ” 26. Framställning angående ändring i nu gällande betalningsvilkor vid tomtköp.
- ” 27. Förslag till utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1901, upprättadt af Magistraten.
- ” 28. Utskottsbetänkande i fråga om föreskrifter till undvikande af olägenhet genom rök.
- ” 29. D:o angående stadens utgifts- och inkomstförslag för år 1901.

- N:o 30. D:o angående anslag åt Helsingfors Utskänkningsaktiebolag till underhåll af Högholmen och Fölisön.
- „ 31. Handlingar angående ansökan om plats å Mejlans hemman för anläggande af en villastad.
- „ 32. Utgifts- och inkomststat för Helsingfors stad år 1901, faststæld af Stadsfullmäktige den 21 December 1900.

Förteckning

öfver hos Stadsfullmäktige diariiförda, den 31 December 1899 oafgjorda ärenden.

Tiden, då ärendet inkom	Ärendets beskaffenhet.	På hvad ärendet beror.
a) Från föregående år beroende		
1891. Mars 2.	Stadsfullmäktiges i Uleåborg anhållan om åtgärd för uppgörande af förslag till reglemente för en enke- och pupillkassa för städernas tjänstemän.	Den 9 April 1895 öfverlemnades ärendet till ett utskott, bestående af Herrar Schybergson, Widerholm och Kullhem. Den 21 September 1897 utsågs Hr Ramsay till medlem i komitén i st. f. Hr Schybergson.
Mars 10.	Frågan om renhållningsväsendets ordnande.	Den 10 Mars 1891 remitterad till Helsovårdsnämnden.
1893. Maj 8.	Ang. grunderna för pensionering af Helsingfors stads tjänstemän och betjente.	Sedan ett särskildt utskott, bestående af Herrar Federley, Castrén och Stjernvall inkommit med betänkande i ärendet, hafva Stadsfullmäktige den 20 Oktober 1896 anhållit att Magistraten ville inhemta vederbörande stadsmyndigheters yttranden samt inkomma med eget utlåtande i ärendet.
Maj 29.	Ang. inrättande af särskilda kördon för spillningsforsling.	Den 30 Maj 1893 remitterades ärendet till Helsovårdsnämnden.
Dec. 29.	Ang. hemställan hos Städernas allmänna brandstodsbolag om bidrag till brandverkets i H.fors underhåll.	Beror på åtgärd.

1895. Nov. 18.	Ang. Senatstorgets förskönande.	Den 9 November 1897 anmodades Drätselkammaren att affordra Byggnadskontoret närmare utredning angående särskilda på frågan inverkan omständigheter.
Okt. 1.	Ang. närmare bestämmingar rörande bebyggande af villatomter.	Sedan Drätselkammaren inkommit med förslag i ärendet, remitterades frågan den 13 Juni 1899 till ett af Hrr R. F. v. Willebrand, O. Kjällmanson, A. V. Lindberg, W. F. Heimberger och M. Schjerfbeck bestående utskott.
Maj 13.	Justitierådsmannen Berghs anhållan att vardas tillförsäkrad pension vid afskedstagandet.	Den 20 Okt. 1896 lemnades frågan beroende till dess ärendet ang. grunderna för pensionering af stadens tjänstemän blifvit afgjord.
1896. Mars 30.	Frågan ang. ändring i stadsplanen för 6:te och 7:de stadsdelarne.	Sedan ett särskildt utskott inkommit med tvänne betänkande i ärendet, beslöto Stadsfullmäktige den 12 December 1899 att utverka den af utskottet föreslagna stadsplansförändringen. Emellertid hade Stadsfullmäktige den 25 April 1899 tillsatt ett af Herrar A. Norrmén, G. Nyström, W. Aspelin, W. Sucksdorff och M. Schjerfbeck bestående utskott, som egde inkomma med förslag till sådana från stadens allmänna byggnadsordning afvikande bestämmingar beträffande det till villastad afsedda området i 7:de stadsdelen, som kunde erfordras för att ernå dess ändamålsenliga bebyggande.
Sept. 28.	Ang. införande af obligatorisk köttkontroll.	Den 29 Sept. 1896 remiss till ett utskott, bestående af Hrr T. J. Boisman, K. Castrén, O. Th. Widerholm, K. H. Renlund och Bärlund. Den 10 Nov. 1896 invaldes i utskottet Hr F. Jansson i st. f. Hr Castrén.

1896. Okt. 19.	Beredningsutskottets förslag angående förberedande åtgärder till uppförande af ett nytt stadshus.	Den 20 Okt. 1896 öfverlemnades frågan till en komité, bestående af Hrr E. Öhman, frih. S. Gripenberg, K. G. Nyström, Th. Tallqvist, H. Norrmén och Julius Tallberg.
1897. Okt. 25.	Helsinge landtmannagilles anh. om inrättande af ett kreaturstorg och införande af tidsenlig kreaturshandel i H:fors.	Den 12 Okt. 1897 remitterades ärendet till Drätselkammaren.
1898. Januari 13.	Magistratens skrifvelse med Jernvägsstyrelsens framställning ang. uppställande af 2 portalkranar vid hamnbanan.	Den 14 Januari 1898 beslöto Stadsfullmäktige inhemta Drätselkammarens och Hamnbyggnadsdelegationens yttranden i ärendet.
Maj 16.	På förslag af utskottet för frågan om ändring af stadsplanen för 6:te och 7:de stadsdelarne.	uppdrogo Stadsfullmäktige den 17 Maj 1898 åt ett af Herrar L. v. Pfaler, K. A. Söderman, Julius Tallberg, Hugo Lindberg och K. Moring bestående utskott att uppgöra förslag till byggnadsordning för fabriks-, magasins- och upplagsplatser äfvensom tillika föreslå de områden, som finge till dylika platser upplåtas. Sedan utskottet inkommit med förslag rörande det område som borde för antydda ändamål disponeras, beslöto Stadsfullmäktige den 26 September 1899 anmoda Drätselkammaren att aflemna sådan definitiv plan för sagda område, som erfordrades för att stadfästelse derå må kunna utverkas.
Juni 6.	Herr Stjernvalls motion ang. reglering af Wilhelmsgatan.	Den 7 Juni 1898 remitterades ärendet till Drätselkammaren.
Augusti 1.	D:o ang. särskilda vid stadens slaktinrättning rådande missförhållanden.	Den 2 Augusti 1898 öfverlemnades ärendet till det för införande af obligatorisk köttkontroll tillsatta utskottet.

1898. Sept. 5.	Drättselkammarens skrifvelse ang. jernvägsspår till likstationen å nya lutherska begravningsplatsen.	Den 6 Sept. 1898 remitterades ärendet till ett utskott, bestående af Herrar Hj. Schildt, K. A. Söderman och K. V. Bergman.
Okt. 10.	D:o med förslag till ny stadsdel, omfattande villaområdena Eko, Surutoin, Janssonska odlingarna, Ås och delar af Wallgård.	Sedan ett särskildt utskott aflemnat betänkande i ärendet, anmodades Drättselkammaren den 6 Juni 1899 att inkomma med sådan definitiv plan öfver ifrågavarande område, som erfordrades för att stadfastelse derå må kunna utverkas, hvarjemte Stadsfullmäktige den 13 Juni samma år åt ett utskott, bestående af Hrr R. F. v. Willebrand, O. Kjällman-son, A. V. Lindberg, W. F. Heim-bürger och F. Schjerfbeck öfverlemnade att inkomma med förslag till särskilda bestämningar beträffande bebyggandet af det för bostadstomter afsedda området i Djurgårdsparken.
Dec. 6.	Beredningsutskottets förslag om utgifvande af ett historiskt-statistiskt arbete öfver Finlands städers utveckling under åren 1875—1899.	Den 17 Oktober 1899 tillsattes en af Herr E. Öhman (med Herr A. V. Lindberg såsom suppleant) samt Hrr J. V. Ruuth och A. G. Fontell bestående komité, som egde uppgöra en plan, på grund hvaraf material för åstadkommande af ifrågavarande arbete borde införskaffas.
Dec. 22.	I anledning af Budgetutskottets framställning.	beslöto Stadsfullmäktige den 22 Dec. 1898 att först åt Drättselkammaren och sedermera åt ett särskildt utskott öfverlemnna att uppgöra förslag till revision af nu gällande taxa för hamnafgifterna i Helsingfors.

b) Under året inkomna.

1. Från Magistraten.

1899. Febr. 23.	Magistratens skrifvelse ang. ändring i polisordningen i syfte att åvägbringa fullständigare rökförbränning.	Den 24 Febr. 1899 öfverlemnades ärendet till ett utskott, bestående af Herrar E. Bergroth, K. Moring, Hugo Catani, A. V. Lindberg och J. Tallberg.
Dec. 11.	D:o med Guvernörens i länet remiss i anl. af chefens för finländska skarp-skyttebrigaden anhållan att brigadens truppafdelningar blefve befriade från vattenkonsumtionsafgift.	Den 12 December 1899 remitterades ärendet till Drätselkammaren.

2. Från Drätselkammaren.

April 10.	Drätselkammarens skrifvelse ang. införande af elektrisk belysning i Maria sjukhus.	Den 11 April 1899 remitterades ärendet till ett utskott, bestående af Hrr Nyström, Söderman och Kurtén.
April 24.	D:o ang. kostnaderna för uppförande af en ny sjukpaviljong å Maria sjukhus tomt.	Sedan ett af Stadsfullmäktige tillsatt utskott inkommit med betänkande i frågan, beslöto Stadsfullmäktige den 12 December 1899 underställa ärendet förstärkte Stadsfullmäktiges pröfning.
Dec. 11.	D:o ang. signalering af middagstimmen.	Den 12 December 1899 anmodades Drätselkammaren att inkomma med utlåtande huruvida icke det afsedda ändamålet kunde tillgodoses genom utställande å olika platser af större, i mörkret upplysta ur.

Hos Stadsfullmäktige väckta förslag.

Dec. 29.	På Budgetsutmottets framställning.	beslöt Stadsfullmäktige den 29 Dec. 1899 tillsätta ett utskott för afgifvande af förslag beträffande uppställningen och bearbetningen af stadens statistik.
Dec. 29.	På Budgetsutmottets framställning.	beslöt Stadsfullmäktige den 29 Dec. 1899 tillsätta ett utskott för beredning af frågan om uppförande af ett folkskolehus å Vallgård.
Dec. 29.	På Budgetsutmottets framställning.	anmodades Brandkommissionen den 29 Dec. 1899 att i samråd med bestyrelsen för Frivilliga brandkåren inkomma med utlåtande i anledning af Brandkommissionens förslag om anskaffande af vattensläpningsådon.
Dec. 29.	På Budgetsutmottets framställning.	anmodades Drätselkammaren den 29 Dec. 1899 att inkomma med utlåtande i fråga om förhöjning af statsbidraget för Helsingfors stads folkskolor.

3. Enskilda personers och föreningars ansökningar.

Nov. 27.	Nykterhetsföreningen Balders ansökan om ett bidrag af 15,000 mark för att betäcka en del af föreningens skuld.	Den 28 Nov. 1899 beslöt Stadsfullmäktige remittera ärendet till det blifvande utskottet för fördelningen af utskänkings- och utminuteringsaktiebolagens vinstandel, som egde inkomma med yttrande, huruvida det ansökta beloppet eller någon del deraf borde beviljas och om anslaget skulle fördelas på ett eller flere år.
----------	--	--

Helsingfors Stadsfullmäktige hafva under år 1899 sammanträdt 21 gånger, deraf 2 gånger i förstärkt antal. De afgångna breffvens antal uppgår till 435 (mot 461 under år 1898).

Helsingfors, den 31 December 1899.

Elis Furuhjelm.

Redogörelse för de af Helsingfors Stadsfullmäktige tillsatta särskilda utskottens verksamhet under år 1899.

Vid 1899 års ingång funnos 9 af Stadsfullmäktige tillsatta utskott, hvilka icke afslutat sina arbeten. Under året tillkommo, förutom allmänna beredningsutskottet, 22 nya utskott, hvarför utskottens sammanlagda antal utgjort 31 (emot 20 under år 1898 och 27 under år 1897).

Af dessa hafva 24 under året varit i verksamhet och 20 slutfört sina uppdrag. Vid årets utgång qvarstå således 11 utskott (emot 9 vid utgången af år 1898 och 5 vid utgången af år 1897).

Utskotten hafva afgifvit 25 tryckta och 3 skriftliga utlåtanden eller inalles 28 betänkanden (motsvarande 12 tryckta och 3 skriftliga utlåtanden under år 1898 samt 18 resp. 6 under år 1897).

De till år 1900 qvarstående utskotten äro följande:

1:o) För frågan om en enke- och pupillkassa för städernas tjänstemän, tillsatt den 9 april 1895 samt numera bestående af herrar S. Kullhem, O. Th. Widerholm och Aug. Ramsay.

2:o) Om införande af obligatorisk köttkontroll, tillsatt den 29 september 1896 samt bestående af herrar T. J. Boisman, F. Jansson, O. Th. Widerholm, K. H. Renlund och A. Bärlund.

3:o) Om byggnadsordning för fabriker samt magasins- och upplagsplatser, tillsatt den 17 maj 1898 samt bestående af herrar L. v. Pfaler, K. A. Söderman, J. Tallberg, H. Lindberg och K. Moring.

4:o) Om jernvägsspår till likstationen vid nya lutherska begravningsplatsen, tillsatt den 6 september 1898 samt bestående af herrar Hj. Schildt, K. A. Söderman och K. V. Bergman.

5:o) Om bestämningar i syfte att åvägabrunga fullständigare rökförbränning, tillsatt den 24 februari 1899 samt bestående af herrar Edvin Bergroth, K. Moring, Hugo Catani, A. V. Lindberg och J. Tallberg.

6:o) Om inrättande af elektrisk belysning i Maria sjukhus, tillsatt den 11 april 1899 samt bestående af herrar K. G. Nyström, K. A. Söderman och U. Kurtén.

7:o) Om bestämningar beträffande bebyggandet af särskilda tomter inom sjette och sjunde stadsdelarne, tillsatt den 25 april 1899 samt bestående af herrar A. Norrmén, K. G. Nyström, W. Aspelin, V. Sucksdorff och M. Schjerfbeck.

8:o) Om föreskrifter beträffande bebyggandet af särskilda mindre tomter i närheten af Djurgårdsområdet, tillsatt den 13 juni 1899 äfvensom bestående af herrar R. F. v. Willebrand, O. Kjällmansson, A. V. Lindberg och M. Schjerfbeck samt undertecknad Heimbürger.

9:o) Om föreskrifter beträffande bebyggandet af villatomter, tillsatt likaledes den 13 juni 1899 och bestående af samma ledamöter som nästnämnda utskott.

10:o) Angående Stadsfullmäktige affordrad förklaring med anledning af besvär beträffande Fullmäktiges beslut i fråga om ny byggnadsordning för Östra Brunnsparkens villaområde, tillsatt den 5 september 1899 och bestående jemväl af samma ledamöter som nyss omförmälda två utskott.

11:o) Beträffande särskilda lånefrågor, tillsatt den 7 november 1899 samt bestående af herrar E. Öhman, G. v. Christerson, K. Antell, F. Stjernvall och M. Hallberg.

Antalet af utskottens sammanträden har utgjort inemot 80 (motsvarande 60 under år 1898 och 80 under år 1897).

Helsingfors, den 31 december 1899.

W. F. Heimbürger.

Utskottsbetänkande angående ordnandet af handeln med spritdrycker samt utskänknigen af sprit- och maltdrycker.

Genom remiss af den 16 innevarande januari har utskottet fått emottaga nedanstående, af Magistraten till Stadsfullmäktige aflåtna skrivelse jemte dertill hörande yttrande af Poliskammaren:

MAGISTRATEN

i

Helsingfors.

*H:fors d.10 Januari 1900.**Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.*

N:o 1.

Jemlikt första punkten i 6 §:n af Kejslerliga förordningen den 9 Juni 1892 angående, bland annat, försäljning af bränvin och andra brända eller distillerade spritdrycker åligger det Magistraten att inom Januari månad hvartannat år öfverlemna åt Herrar Stadsfullmäktige att besluta, huruvida och till hvilket antal rättigheter till utminuterung och utskänkning af spritdrycker böra för nästinstundande två försäljningsår upplåtas, äfvensom i hvilka trakter af staden utminuterungs- och utskänkningsställen icke få finnas; och enär den tid af två år, för hvilken dylika rättigheter senast blifvit beviljade, tilländagår den 1 nästinstundande Juni, får Magistraten äran härhos anhålla att Herrar Stadsfullmäktige ville i förestående afseende besluta.

Härvid har Magistraten emellertid ansett sig böra, jemte närslutande af Polismästarens på orten, af Magistraten inhemtade yttrande i ämnet, framhålla efterföljande.

Enligt de bestämningar, hvilka på grund af Stadsfullmäktiges och Magistratens samstämmiga beslut varit gällande på hithörande område för innevarande utskänkningsperiod, har antalet rättigheter till utminuterung af bränvin och sprit derunder varit fastställt till fem, antalet rättigheter till utminuterung af andra spritdrycker än bränvin och sprit utgjort tjugufem samt antalet rättigheter till utskänkning af spritdrycker för perioden faststälts till femtiofem, hvarförutom bestämts:

att utminuterings- och utskänkingsställen icke finge finnas inom sjetta, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller i första stadsdelen norrom Fredsgatan eller i de delar af fjerdde och femte stadsdelarna, som äro belägna vesterom Fredriksgatan, samt icke heller utanför stadens tullar:

att äfven i stadens öfriga delar hvarken utminutering eller utskänkning af spritdrycker finge bedrivas i omedelbar närhet af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk egde rum, likasom ej heller vid Salutorget, Vestra Kajen och de till tullarna närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriksgatorna;

från hvilka förbud undantag dock finge göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekholmen, Högholmen och Brunshuset samt för teatrar och klubbar.

Vidkommande antalet utminuteringsrättigheter och dessas placering anser Magistraten de för innevarande försäljningsperiod gällande bestämmingar lämpligen kunna tjena till efterföljd jemväl under den nästinstundande.

Hvad deremot angår rättigheterna till utskänkning så har Magistraten funnit sig böra framhålla att det för innevarande utskänkingsperiod fastställda antalet af dylika rättigheter befunnits för litet, i ty att detta antal på grund af Polismästarens och Stadsfullmäktiges tillstyrkande utlåtande sedermera blifvit ökad med tre nya rättigheter, tilldelade en föreningarna „Suomen Liikemiesyhdistys“, Helsingin Kauppiainen yhdistys“, „Suomalainen Siivistysseura“ och „Helsingin Polkupyöräseura“ gemensamt, en verkställande direktören i aktiebolaget Hotel Fennia Handlanden Nikolai Pletschikoff och en aktiebolaget „Osakeyhtiö N. S. K.“, hvarförutom bör antecknas att Magistraten icke funnit möjligt att bifalla till tvänne andra ansöknings om utskänkingsrätt, ehuru desamma varit af såväl Polismästaren som Stadsfullmäktige tillstyrkta. Att det härintills fastställda antalet utskänkingsrättigheter sålunda befunnits för knappt, kan ju icke förnekas, och med stadens tillväxt komme sådant uti än högre grad att blifva förhållandet, derest samma antal fortfarande bibehålles. Emellertid bör Magistraten omedelbart vidhandengifva att densamma icke anser ett större antal utskänkingsrättigheter än härintills böra reserveras för de offentliga värdshusen, hvaremot särskild hänsyn torde böra fästas vid den omständigheten att klubbarnes och föreningarnas på orten antal på senaste tiden i hög grad ökats, och då utskänkingsrätt skäligen icke torde böra dessa förvägras, blefve, derest flera utskänkingsrättigheter icke inrättades, följden häraf den att för framtiden ett färre antal värdshusidkare än för närvarande kunde tilläggas rätt till utskänkning, ett förhållande, som onekligen äfven måste såsom obilligt betecknas med afseende derå att under antyddas omständigheter särskilda personer, hvilka för sin utkomst härintills varit hänvisade till värdshus- och i förening dermed utskänkingsrörelse samt densamma äfven oklanderligt handhaft, för framtiden blefve denna sin handtering beröfvade. I sjelfva verket torde derföre vid fastställandet af antalet utskänkingsrättigheter för staden klubbarna och föreningarna framdeles böra sär-

skiljas från de egentliga värdshusen; och då antalet utskänkingsrättigheter, som under innevarande utskänkingsperiod blifvit klubbar och föreningar tilldelade, uppgått till inalles tolf, men en ökning uti klubbarnas och föreningarnas antal otvifvelaktigt är att förvänta, har Magistraten för sin del trots *sexton* rättigheter för dem förslagsvis böra för nästinstundande utskänkingsperiod reserveras, hvaremot antalet enahanda rättigheter, som komme att tilldelas de egentliga värshusidkarene, skulle bibehållas vid det tal af *fyratiosex*, hvartill utskänkingsrättigheterna för värdshusidkarene, deri inberäknadt de sex Helsingfors Utskänkingsaktiebolag meddelade rättigheterna, för innevarande utskänkingsperiod uppgått.

Slutligen har Magistraten i fråga om placeringen af omförmälda utminuterings- och utskänkingsrättigheter trots sig böra till Herrar Stadsfullmäktige öfverlemnna, huruvida icke de i ämnet för närvarande gällande bestämmingar äfven för den kommande utskänkingsperioden kunde bibehållas.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

Bernh. Anthoni.

POLISMÄSTAREN

i

Helsingfors stad.

Till Magistraten i Helsingfors.

H:fors den 6 Dec. 1899.

N:o 1,268.

Med anledning af Magistratens skrifvelse för den 18 sistvikne Oktober N:o 682 angående antalet af rättigheter till utminutering och utskänkning af spritdrycker, som borde för nästföljande försäljningsperiod, den 1 Juni 1900 till den 1 Juni 1902, upplåtas, får till deri inforradt yttrande jag äran anföra följande:

Vid afgifvandet af mitt utlåtande beträffande ordnandet af utskänkningen och utminuteringen af spritdrycker under innevarande utskänkingsperiod framhöll jag, på anförda skäl, önskvärdheten af att samtliga de utskänkingsställen, som då befunno sig å eller invid den del af Unionsgatan, som ligger emellan Södra Magasins- och Södra Esplanadgatorna, småningom blefve derifrån aflägsnade. Till följd häraf beslöt också Magistraten, sedan Stadsfullmäktige godkännande omfattat förslaget, att alla uti ifrågavarande trakt befintliga utskänkingsställen skulle bibehållas vid sina rättigheter endast intill den 1 Juni innevarande år 1899, hvarefter de

samtliga, förutom det i gården N:o 14 vid Unionsgatan inrymda utskänkningsbolaget tillhöriga utskänkningsstället, hvilket tills vidare finge der kvarblifva, skulle bortflyttas. Då senare (i April månad detta år) af utskänkningsbolaget hos Magistraten en anhållan gjordes om tillstånd för bolaget att äfven efter den 1 Juni få uti gården N:o 24 vid Unionsgatan bibehålla sin der bedrifna utskänkningsrörelse och Magistraten remitterat ansökningen till mig i afseende å utlåtande, fann jag mig, på grund af en del af de af bolaget anförda skälen, kunna tillstyrka bifall till denna anhållan, dock med uttryckligt framhållande af önskvärdheten att såväl detta som det i gården N:o 14 inrymda utskänkningsstället från och med utgången af innevarande utskänkningsperiod, d. v. s. 1:a Juni år 1900, ovilkorligen måtte bortflyttas eller hälst ersättas med ett par af bolagets i andra trakter af staden inrättade nykterhetsvårdshus. Utlåtandet i fråga, som jag här tillåtit mig citera, var af följande lydelse:

Med anledning af Magistratens härhos återgående remiss af den 3 innevarande Maj får till deri infordradt yttrande i anledning af Helsingfors Utskänkningsaktiebolags anhållan, att bolagets bägge utskänkningsställen vid Unionsgatan i denna stad äfven efter den 1 nästkommande Juni måtte få der kvarblifva, jag äran anförda att lifvet å den del af Unionsgatan, som ligger emellan Salutorget och Södra Magasinsgatan, med sina derstädes talrikt förekommande raglande ruskiga figurer är allt annat än uppbyggligt och angenämt för stället passerande och i närheten boende personer, hvilket äfven talrika såväl i tidningspressen som annars förekommande klagomål styrka. Att orsaken härtill närmast bör sökas i förekomsten i denna trakt af ett flertal utskänkningsställen torde väl ej heller med fog kunna bestridas. Om ock dessa utskänkningsställen skötas med all möjlig omsorg, hvilket jag, hvad speciellt Utskänkningsbolagets utskänkningsställen vidkommer, ingalunda vill förneka, söka sig dock dessa svaga eländiga stackare, som redan fått sig en god början till ett rus, till dessa för att om möjligt kunna lura sig till en sup eller flaska öl. Om ock sådana kunder i regeln bli afvisade, väcka de dock genom sin förekomst på en så pass mycket trafikerad trakt som denna förargelse genom sin blotta dervaro. Detta är, såsom jag äfven senast framhöll, anledningen till att jag för min del anser det utskänkningsställen från sagda trakt småningom borde försvinna. En verklig välsignelse vore, anser jag, om bolaget just här ville inrätta ett par nykterhetsvårdshus, der i hamnen talrikt förekommande sjöfolk och andra arbetare kunde, utan att derjemte frestas af spritdrycker, tillhandahållas god och närande mat. Jag tror att ordningen i denna trakt af staden och speciellt i hamnarna komme att vinna ej så litet härfpå och detta till icke så ringa nytta och trefnad ej allenast för besökandene sjelfva utan också trafikanter och närboende. Komma emellertid, såsom Magistraten i ärendet för denna utskänkningsperiod torde beslutit, samtliga öfriga utskänkningsställen från den 1 instundande Juni från trakten att försvinna och endast ett enda bolagets utskänkningsställe kvarblifva, är jag böjd att tro det den af bolaget framhållna omständigheten att detta ställe, till men för ordningen derstädes, skulle alldeles öfverbefolkas, i sjelfva verket komme att besanna sig, hvarför jag, med hän-

syn härtill, anser mig böra förorda bolagets nu gjorda ansökan om båda utskänkingsställenas bibehållande intill den 1 Juni år 1900, dock med uttryckligt framhållande af önskvärdheten af att uti en snar framtid alla utskänkningar i denna trakt blefve indragna och ersatta med nykterhetsvärdshus, hvilkas placering i närheten af hamnarna och större arbetsplatser i allmänhet vore af ofantligt gagn, hvilket återigen ingalunda, såsom bolaget söker göra troligt, är fallet med sådana förfriskningsställen der rusdrycker tillhandahållas.

Härå beslöt Magistraten, sedan äfven Stadsfullmäktige godkänt ansökningen, att båda de ifrågavarande utskänkingsställena intill utgången af tvåårsperioden finge orubbade kvarblifva.

Då min mening uti ifrågavarande ärende icke allenast är oförändrad utan yttermera af erfarenhet befast, får jag, med hänvisande till det ofvanstående, uttala den förhoppning att denna min mening måtte vinna beaktande.

Beträffande placeringen af utskänkingsställena i öfrigt finner jag icke några skäl till förändring af härintills följda principer föreligga. Vidkommande återigen antalet anser jag att i ingen händelse någon ökning men väl snarare en minskning borde ifrågakomma.

Ivar Gordie.

Axel Lucander.

Vid pröfning af ärendet har utskottet varit ense med Magistraten såvidt angår antalet rättigheter till utminuterung och utskänkning af spritdrycker, som för nästinstundande år borde upplåtas. Någon anledning att tillmötesgå Poliskammarens antydningssvis framställda anhållan, att detta antal skulle sänkas, kan utskottet för sin del icke finna. Vidkommande frågan derom, inom hvilka trakter af staden försäljning och utskänkning borde få ega rum, har utskottet jemväl i hufvudsak anslutit sig till Magistratens uttalande. Men då, på sätt af Poliskammarens skrivelse framgår, olägenheter yppats i följd deraf, att utskänkingsställen äro iurättade i grannskapet af Vestra kajen, samt Stadsfullmäktige och Magistraten tidigare i princip enats derom, att utskänkning af spritdrycker i berörda trakt borde, om icke alldeles förbjudas, så åtminstone betydligt inskränkas, får utskottet för sin del förorda att till det område, inom hvilket förbud mot utminuterung och utskänkning af spritdrycker är gällande, föres äfven Unionsgatan söder om Salutorget samt kvarteren mellan denna gata och Vestra kajen.

Utskottet får derfor föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att för sin sin del för perioden från den 1 juni 1900 till den 1 juni 1902 bestämma

a) antalet rättigheter till utminuterings af bränvin och sprit till fem;

b) antalet rättigheter till utminuterings af andra spritdrycker än bränvin och sprit till tjugufem; samt

c) antalet rättigheter till utskänkning af spritdrycker till sextiotvå, af hvilket antal dock icke flera än fyratiosex skulle få till begagnande i sammanhang med värdshusrörelse upplåtas; äfvensom

att utminuterings- och utskänkingsställen icke finge finnas inom sjetta, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller i första stadsdelen norr om Fredsgatan, i tredje stadsdelen vid Unionsgatan söder om Salutorget eller i de kvarter, som finnas emellan denna gata och Vestra kajen, inom det område af fjerdde och femte stadsdelarna, som är beläget vester om Fredriksgatan, eller utanför stadens tullar;

att äfven i stadens öfriga delar hvarken utminuterings eller utskänkning af spritdrycker finge bedrifvas i omedelbar närhet af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Vestra kajen och de till tullarna närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriksatorna;

från hvilka förbud undantag dock finge göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekholmarna, Högholmen och Brunnsuset samt för teatrar och klubbar.

Vidare har utskottet fått emottaga följande handlingar:

MAGISTRATEN

i

Helsingfors

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Helsingfors den 10 Jan. 1900.

N:o 2.

Enär den tid af två år, för hvilken rättigheter till utskänkning af malt-drycker blifvit här i staden upplåta, tilländagår den 1 nästinstundande Juni, får Magistraten äran härmed, jemlikt 10 §:n i Kejsarliga förordningen den 2 April 1883 angående försäljning och utskänkning af malt-drycker, inhemta Herrar Stadsfullmäktiges yttrande, huruvida och till hvilket antal rättigheter till slik utskänkning böra

för nästinstundande två år upplåtas äfvensom i hvilken trakt af staden hvarje utskänkingsställe finnas må.

Enligt Herrer Stadsfullmäktiges och Magistratens öfverensstämmande beslut har antalet nämnda rättigheter för innevarande utskänkingsperiod varit fastställt till trettio, förlagda tre inom första stadsdelen, sex inom andra, fem inom tredje, sex inom hvardera af fjerde och femte stadsdelarna, två inom sjette och två inom sjunde stadsdelen, hvaremot dylik utskänkning icke fått bedrifvas vid Wilhelms- och Brunsgatorna, i de delar af fjerde och femte stadsdelarna, som äro belägna vesterom Fredrikgatan, i åttonde, nionde och tionde stadsdelarna samt å stadens afhysta område utom stadsplanen.

Någon anledning till minskande af detta antal utskänkingsrättigheter för nästinstundande utskänkingsperiod förefinnes enligt Magistratens tanke icke, men ej heller anser Magistraten skäl förekomma att öka sagda antal.

Beträffande deremot placeringen af berörda utskänkingsrättigheter på de skilda delarna af staden har Magistraten för att tillmötesgå de önskningsmål, som härutinnan af särskilda enskilda personer blifvit uttalade, och framför allt för att bereda idkare af matservering större möjlighet än härintills att komma i åtnjutande af slika rättigheter trott sig böra hos Herrar Stadsfullmäktige föreslå en sådan från tidigare bestämningar i ämnet afvikande anordning, att Magistraten berättigades att vid eventuel ledighet af rättighet i viss stadsdel disponera densamma för sökande i annan stadsdel, förutsatt att utskänkning af maltdrycker i samma stadsdel är tillåten; och kunde under sådan förutsättning de tidigare bestämningarna rörande placeringen af omförmälda rättigheter i öfrigt lämpligast fortfarande äfven få förblifva gällande.

Polismästarens på orten i ärendet till Magistraten afgifna yttrande bilägges härjemte.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

Bernh. Anthoni.

POLISMÄSTAREN

i

Helsingfors stad.

Till Magistraten i Helsingfors.

H:fors den 6 Dec. 1899.

N:o 1,207.

Med anledning af Magistratens skrifvelse för den 18 sistvikne Oktober N:o 683 angående antalet af rättigheter till utskänkning af maltdrycker, som borde för nästföljande två års period, den 1 Juni 1900 till den 1 Juni 1902, beviljas, får till

deri infortrat yttrande jag äran afgifva, att jag mot den nuvarande anordningen, såvidt den rör utskänkingsställenas placering, intet väsentligt har att invända, hvarför någon förändring i detta afseende för den ifrågavarande utskänkingsperioden icke å min sida anses af behovet påkallad. Beträffande deremot utskänkingsställenas antal anser jag mig böra till pröfning hemställa huruvida icke skäl föreläge att, då det nuvarande antalet utskänkingsställen mer än väl motsvarar behovet, redan för att tillmötesgå den starka opinion till fromma för rusdrycksmissbrukets hämmande som, speciellt inom den del af befolkningen ur hvilka dessa rekrytera sin kundkrets, faktiskt förefinnes och som tagit sig uttryck vid allmänna möten, tidningsuppsatser och till och med uti ifrågasatta masspetitioner af betydande omfång, antalet rättigheter till maltdrycksutskänkning något borde inskränkas.

Ivar Gordie.

Axel Lucander.

Jemväl uti denna fråga är utskottet i hufvudsak ense med Magistraten, dock att utskottet, med anslutning till hvad utskottet ofvan vidkommande utminuterings och utskänkning af spritdrycker föreslagit, skulle hemställa, att äfven utskänkning af maltdrycker blefve förbjuden vid den del af Unionsgatan och inom det område invid sagda gata, beträffande hvilket utskottet förordat förbud för utminuterings och utskänkning af spritdrycker.

Utskottet emotser förty vördsamt att Stadsfullmäktige ville för sin del fastställa

antalet rättigheter till utskänkning af maltdrycker under tiden från den 1 juni 1900 till den 1 juni 1902 till trettio, förlagda, tre inom första stadsdelen, sex inom andra, fem inom tredje, sex inom hvardera af fjerde och femte stadsdelarna, två inom sjette och lika många inom sjunde stadsdelen, dock att Magistraten vid behof finge upplåta ledig utskänkingsrätt till begagnande inom annan stadsdel än den, för hvilken rättigheten bestämts, i händelse oanvänd sådan rättighet i förstnämnda stadsdel skulle saknas;

hvaremot utskänkning af maltdrycker icke skulle få bedrifvas vid Wilhelms- och Brunnsgatorna, inom tredje stadsdelen invid Unionsgatan söder om Salutorget samt i kvarteren mellan denna gata och Vestra kajen, i de delar af fjerde och femte stadsdelarna, som äro belägna vester om Fredriks-gatan, i åttonde, nionde och tionde stadsdelarna samt å stadens afhysta område utom stadsplanen.

Slutligen får utskottet anmäla, att Stadsfullmäktiges kontrollant vid Helsingfors utskänkings- och Helsingfors utminuteringsaktiebolag, herr Th. Widerholm, biträdt utskottet vid behandlingen af ofvanberörda frågor.

Helsingfors, i januari 1900.

R. Heimberger.

K. V. Bergman.

A. R. Frenckell.

Arthur af Forselles.

O. Kjällmansson.

Utskottsbetänkande i fråga om stadens statistik.

Sedan Helsovårdsnämnden, på framställning af förste stadsläkaren, professorn Sucksdorff, i skrifvelse af den 17 april 1899 hos Stadsfullmäktige hemställt att en kommunalstatistiker, hvilken det tillkomme bland annat att handhafva och bearbeta allt det statistiska material, som kunde vara af vigt för stadens sundhetsstatistik i dess mest omfattande betydelse, blefve för Helsingfors stad anställd (se tr. handl. n:o 21 för 1899), beslöto Fullmäktige vid sammanträde den 13 juni samma år att, med afböjande af Nämndens hemställan i öfrigt, uppdraga åt Nämnden att vid uppgörandet af dess förslag till innevarande års utgiftsstat inkomma med uppgift på det anslag, som kunde erfordras för aflönande af ett provisoriskt anställdt statistiskt biträde åt första stadsläkaren, på det att han genom denna persons tillgörande och verksamhet måtte såvidt möjligt komma i besittning af de primäruppgifter, af hvilka han för mortalitets- och morbiditetsstatistikens exaktare uppgörande kunde vara i behof. I anledning häraf införde Helsovårdsnämnden i dess budgetförslag ett anslag för berörda ändamål af 4,000 mark. Emellertid beslöto Fullmäktige den 29 december 1899, vid behandlingen af budgeten, att deri icke intaga något dylikt anslag, utan tillsätta ett af tre personer bestående utskott, hvilket egde inkomma med förslag beträffande uppställningen och bearbetningen af stadens statistik samt särskildt utlåta sig om, hvad i sådant afseende borde tillgöras med hänsigt till folkräkningen innevarande år 1900. Den 16 i denna januari månad blefvo sedermera undertecknade utsedde till ledamöter i utskottet.

Vid fullgörandet af utskottets uppdrag vill utskottet främst erinra derom, hvad härstädes redan finnes tillgjordt med afseende å kommunalstatistiken och hvad dervid kan vara att anmärka.

Såsom bekant, utges här för närvarande endast en periodisk kommunalstatistisk publikation af större omfång och betydelse, nemligen den berättelse öfver Helsingfors stads kommunalförvaltning, som sekreteraren i Drätselkammaren är ålagd att för hvarje år utarbета. I denna berättelse, deraf hittills utkommit elfva årgångar, för åren 1888 till 1898, med ett innehåll, växande från 113 trycksidor text med 70 tabellbilagor förstnämnda år till 208 sidor med 124 bilagor år 1898,

har samlats ur Stadsfullmäktiges handlingar, ur de redogörelser, som årligen afgifvas af stadens myndigheter, delvis ur dessas protokoll, de uppgifter, som kunna i siffror uttryckas, och sammanställts med motsvarande sifferuppgifter från föregående år. Sålunda och med tillhjälp af det material, som erhållits ur landets officiella statistik, samt meddelanden, som af särskilda myndigheter på begäran lemnats, har man sökt åstadkomma en bild af stadens tillstånd och utveckling på olika områden: af dess befolkningsförhållanden, dess helsovård, undervisningsväsende, rättsvård, brandväsende, kommunikationer, dess handel — import och export — dess industri m. m.

Deraf att utarbetandet af dessa berättelser — deri inbegripet bearbetningen af det i dem ingående statistiska materialet — varit uppdraget uteslutande åt en tjänsteman, hvars egentliga verksamhet hänför sig till ett väsentligen annat område, som af denna sin verksamhet är jämförelsevis strängt upptagen och af hvilken ej heller kunnat fordras statistisk fackkunskap, har emellertid följt, att åt den statistiska delen af sagda berättelser icke förmått egnas den uppmärksamhet, som numera vore önskelig.

Då kommunalberättelsernas författare icke sjelf kunnat medhinna att insamla statistiska primäruppgifter, har omfånget af berättelsernas statistiska del varit beroende deraf, i hvad mån nödigt material erhållits af resp. kommunala myndigheter och från den officiella statistiken.

Professorn Sucksdorff har redan i sin ofvanberörda hemställan till Helsevårdsnämnden framhållit, i hvad mån mortalitets- och morbiditetsstatistiken för kommunen skulle tarvfa förfullständigande och hvilka praktiska fördelar en mera uttömmande sådan statistik komme att medföra. Utskottet vill härtill ännu från andra områden foga några exempel.

Från Byggnads- och Vattenledningskontoren borde begäras uppgift på medeldagspenningen för de arbetare, hvilka vid dessa verk sysselsättas, särskildt för olika månader och olika yrken. Derigenom skulle vinnas ungefärlig kännedom om arbetslönernas storlek i staden öfverhufvud. Upplysningen härom borde kompletteras med uppgift på prisen å de viktigaste lifsförnödenheter under motsvarande tid. Dessa uppgifter kunde erhållas ur tidningarnas torgberättelser. — Vidare vöre närmare kännedom af bostadsförhållandena, särskildt bland arbetarebefolkningen, af vigt. Denna kunde fås genom förmedling af byggnadsinspektören, sålunda att denne, sedan vid folkräkningen innevarande år konstaterats såväl befolkningens storlek som antalet boningsrum, vid de af honom hållna byggnadssynerna skulle anteckna antalet årligen tillkommande och afgående sådana rum, hvilket antal derpå kunde sammanställas med uppgifterna om antalet personer, hvarmed staden årligen tillväxer. — Beträffande de viktiga uppgifterna om folkmängden vore i synnerhet af intresse att veta, huru antalet in- och utflyttade fördelar sig på olika grupper af befolkningen och olika yrken. Detta kan inhämtas genom detaljbehandling af mantalslängderna och uppgifterna till polisen.

Vidkommande kommunens fattigvård finnes något så när fullständiga siffror att tillgå, men deremot saknas sådana från stadens många enskilda välgörenhetsinrättningar, af hvilka dock ett antal understödes med kommunala medel och förty borde utan svårighet kunna förmås att bifoga sina berättelser erforderliga sifferuppgifter.

Beträffande områden, för hvilka kommunalberättelsen hemtar sitt material från den officiella statistiken, må anföras, att uppgifterna om rättsvården måste betraktas såsom ofullständiga så länge de icke kompletteras med siffror om verkställigheten. I kommunalberättelsen saknas likväl hela det viktiga gebitet för kriminalexekutionen. Emellertid vore sjelfallet af vigt att ega kännedom om, huru många af Rådstufvurättens straffdomar komma till exekution och huru många förblifva överkställda, vare sig i följd af att de sakfælde icke stå att träffas eller af annan orsak; huru många bötfälda erlægga sina böter i penningar och huru många afsitta dem med fängelse; slutligen äfven huru långt, särskildt bland arbetarebefolkningen och olika för olika yrken deri, den bötfäldes vilja och förmåga att betala böterna sträcker sig eller, med andra ord, huru förhållandet mellan erlagda och afsuttna böter ställer sig vid olika bötesbelopp. I den officiella rättsstatistiken saknas emellertid hela detta viktiga område.

Förutom allmänna, periodvis återkommande enquêter borde tid efter annan mindre sådana anställas, såväl för att kontrollera uppgifterna för särskilda områden som för att bereda terrängen för nya statistiska undersökningar. — Med nuvarande anordningar finnes icke heller möjlighet att på begäran tillhandagå myndigheter och embetsverk med de statistiska upplysningar, hvaraf dessa tilläfventyrs skulle finna sig i behof.

Allt som göres för kommunalberättelsen, hänför sig för öfrigt till endast ett af de syftsmål, som afses med statistiska publikationer. Såsom årspublikation, hvars utkommande dessutom kan emoteses först en längre tid efter utgången af den period, för hvilken berättelsen är utarbetad, belyser densamma icke omedelbart frågorna för dagen. Det aktuella behofvet af dylika publikationer, i detta fall kommunalförvaltningens och allmänhetens behof att så snabbt och tidigt erhålla kännedom om förändringarna i förhållandena på orten att möjlighet finnes att oförtöfvadt ingripa der missförhållanden hota, blir och kan ej heller blifva genom sagda berättelse tillgodosedt.

Visserligen eger Helsingfors, jemte omordade berättelse, ännu en annan kommunalstatistisk publikation, som just afser nämnda behof af aktuel redogörelse. Utskottet åsyftar här de vecko- och månadsrapporter angående sjukdoms- och dödsfall, som genom Helsovårdsnämndens försorg införas i de dagliga tidningarna. Men denna publikation berör, såsom synes, endast en detalj, fastän en viktig sådan, af det kommunala lifvet. Annorlunda äro förhållandena utomlands, der man mångentades, t. o. m. i jembörelsevis mindre städer, icke skytt de med dylika publikationer förenade kostnader och för kommunalstatistiska ändamål äfven anordnat

skilda kommunala embetsverk eller anstält tjänstemän. Sålunda utkommer i S:t Petersburg genom ett sådant embetsverks försorg en gång i veckan en publikation om fyra kvartsidor, innefattande redogörelse för ändringar i befolkningsförhållandena, meteorologiska uppgifter, uppgifter om export och import, om prisen på de förnämsta lifsförnödenheter och slutligen, ordnad efter olika delar af staden, uppgifter om sjukdoms- och dödsfall.

Större delen af de uppgifter, som annorstädes ingå i dylika publikationer, kunde väl äfven här för hvarje vecka erhållas. Men sammanställandet och utgifvandet af dessa uppgifter kan naturligtvis icke åläggas sekreteraren i Drätselkammaren, hvilken, på sätt redan nämnts, är den den ende, som har att taga större befattning med kommunens statistik, och någon annan funktionär för ändamålet finnes icke.

Utskottet har icke tänkt sig att insamlandet af de statistiska primäruppgifterna skulle aflyftas från de nämnder och myndigheter, på hvilka detta åliggande för närvarande hvilar. I följd häraf synes inrättandet af en statistisk byrå med ett flertal funktionärer för det närvarande obeförligt.

Deremot borde, efter utskottets tanke, inseendet öfver insamlingen af det statistiska material, som från stadens myndigheter inkommer, och dess bearbetande öfverlemnas åt en särskild tjänsteman. Denne skulle sålunda biträda sekreteraren vid Drätselkammaren med utarbetandet af de statistiska redogörelser, som skola ingå i eller såsom bilagor åtfölja kommunalberättelsen, medan sjelfva berättelsens affattande fortfarande skulle ankomma å sekreteraren. Då ifrågavarande tjänsteman komme att uteslutande egna sig åt ämnet och ega statistisk fackkunskap, borde man kunna påräkna att genom hans tillgöranden äfven de öfriga önskningsmål med afseende å kommunens statistik blefve tillgodosedda, åt hvilka utskottet ofvan gifvit uttryck. Hans skyldighet blefve alltså jemväl att på anfordran tillhandagå vederbörande myndigheter med de i samband med statistiken stående upplysningar, hvaraf dessa kunde komma i behof, samt att ordna och leda af staden tilläfventyrs föranstaltade statistiska enquêter äfvensom, eventuelt, att anordna statistiska vecko- eller månadsrapporter från olika områden af det kommunala lifvet.

Ifrågavarande funktionär borde, efter utskottets förmenande, underlyda Drätselkammaren, förslagsvis under benämningen aktuarie vid Kammaren. För att en sakkunnig och äfven i öfrigt för sysslan fullt lämplig person må för platsen erhållas, borde hans aflöning icke understiga 4,500 mark årligen, motsvarande aflöningen af enahanda funktionärer vid statistiska centralbyrån. Och torde sysslan omedelbart ansås ledig att inom viss, kort tid ansökas hos Drätselkammaren, som derefter egde insända de inkommande ansökningarna till Stadsfullmäktige jemte Kammarens utlåtande öfver desamma.

Den anordning, utskottet förordat, innebär enligt utskottets tanke endast en utveckling af det i fråga om kommunalstatistiken hittills följda systemet, hvilken utveckling betingas af stadens tillväxt och deraf föranledd ökning af det statistiska materialet. Utskottet skulle dock föreslå att bemälde tjänsteman tillsvidare anställas blott provisoriskt, förslagsvis på en tid af tre år, under hvilken tids förlopp erfarenhet komme att vinnas om lämpligheten af ifrågavarande arrangement.

Utskottet får slutligen icke lemna oanmärkt jemväl att det icke undgått utskottets uppmärksamhet, hurusom sekreterarens vid Drätselkammaren aflöning blifvit höjd till sitt nuvarande belopp särskildt med afseende å det betydande arbete, som utarbetandet af kommunalberättelsen för honom medför, och att detta arbete komme att anseeligt minskas i händelse utskottets förslag blefve godkända samt de i kommunalberättelsen ingående och densamma åtföljande statistiska redogörelser för framtiden uppgjorda af en annan tjänsteman. Men har utskottets flertal med afseende å den stegring i sekreterarens arbetsbörda, som af stadens utveckling varit en följd, funnit berörda förhållande icke utgöra anledning till att föreslå någon minskning i sekreterarens löneförmåner. — För öfrigt får utskottet i fråga härom hänvisa till närslutna särskilda yttrande af undertecknad Tallqvist.

För den händelse, utskottets ofvan framlagda förslag godkännas, torde Stadsfullmäktige tillika besluta att åt den ny utnämnda aktuarien uppdraga att till Fullmäktige inkomma med framställning om de åtgärder, som med afseende å folkräkningen innevarande år borde af staden vidtagas.

Ytterst får utskottet anmäla, att då utskottet vid fullgörandet af sitt uppdrag trott sig kunna inskränka sig till uttalanden mera af principiell beskaffenhet än gående i detalj, utskottet icke ansett nödigt att sig till biträde tillkalla någon fackman.

Utskottet får förty vördsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att, för behandling af kommunens statistik, vid Drätselkammaren anställa en aktuarie, tillsvidare dock endast för en tid af tre år;

att för nämnde tjänsteman fastställa instruktion i öfverensstämmelse med bilagda förslag;

att bestämma aflöningen för aktuarien till 4.500 mark för år;

att anmoda Drätselkammaren att anslå tjänsten ledig att ansökas hos Kammaren, hvarefter Kammaren egde till Fullmäktige inkomma med ansökningshandlingarna och utlåtande öfver desamma; samt

att åt aktuarien uppdraga att till Fullmäktige inkomma med förslag till de åtgärder, som med afseende å folkräkningen i staden innevarande år äro af behovet påkallade.

Helsingfors i januari 1900.

Oskar Heikel.

Th. Tallqvist.

August Ramsay.

I öfrigt ense med öfrige ledamöter i utskottet utom hvad rörer frågan om sekreterarens i Drätselkammaren aflöning, får jag, såsom för närvarande innehafvare af sagda tjänst, härmed förklara mig villig att af mig nu tillkommande aflöning såsom bidrag till aflönandet af en aktuarie vid Drätselkammaren afstå ända till 2,000 mark, för den händelse att jag framdeles icke behöfde taga annan befattning med den statistiska delen af kommunalberättelsen, än den som direkt angår Drätselkammarens verksamhet.

Th. Tallqvist.

Förslag till instruktion för aktuarien vid Drätselkammaren.

Aktuarien vid Drätselkammaren eger öfvervaka insamlandet af det från stadens myndigheter till Kammaren inkommande statistiska materialet och bearbeta detsamma.

I sådant afseende åligger honom särskildt:

att biträda sekreteraren vid Drätselkammaren med utarbetandet af de statistiska redogörelser, som skola ingå i eller såsom bilagor åtfölja kommunalberättelsen;

att inkomma med förslag till de ändringar i sättet att insamla de statistiska primäruppgifterna, som kunna vara af behovet påkallade;

att tillhandagå vederbörande myndigheter med de upplysningar på grund af de till buds stående statistiska uppgifter, hvaraf dessa kunna vara i behof;

att ordna och leda de statistiska enquêter, som af Stadsfullmäktige eller Drätselkammaren påbjudas; samt

att i öfrigt ställa sig de föreskrifter till efterrättelse, som Stadsfullmäktige eller Drätselkammaren honom i tjensten meddela.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolagets tryckeri, 1900.

Handlingar rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1899.

Drätselkontoret får härmed på grund af gällande instruktion afgifva berättelse öfver stadens bokslut för året 1899. Berättelsen är såtillvida utvidgad att deri numera äfven ingå uppgifter å värdet af staden tillhöriga immobilier och inventarier enligt förhållandet vid årets utgång. Det har ofta nog visat sig vara en brist, att någon bokföring icke förefunnits öfver stadens fasta och lösa egendom. Särskildt har denna brist varit kännbar, då det vid kontraherandet angående stadens bägge senaste obligationslån varit erforderligt att lemna uppgifter öfver stadens kapitalförmögenhet. Undertecknad vidtog redan i början af året 1896 åtgärder i syfte att åstadkomma en bokföring af stadens kapitaltillgångar, men de värderingar af stadens hittills alls icke bokförda fastigheter, hvilka voro af nöden som underlag för denna bokföring, påbörjades visserligen år 1897, men hunno ej slutföras förrän under hösten senaste år, och de sista hithörande uppgifterna kommo i början af Januari månad detta år Drätselkontoret tillhanda.

Det hade törhända varit önskligt att denna bokföring uppställts något utförligare och mera detaljerad, men den ytterst knappa tiden för dess anordnande och nödig hänsyn till kontorets arbetskrafter har vållat att detta nu icke låtit sig göra. Framdeles kan, om så påfordras, utvidgningar härutinnan vidtagas.

Hvad det nu föreliggande bokslutet för år 1899 beträffar, har årets resultat, trots att en hel del utgiftsanslag befunnits otillräckliga och förty öfverskridits, några i mycket betydande grad, dock, tack vare det stora öfverskott inkomsterna utvisa, blifvit vida gynnsammare än vid uppgörandet af budgeten för innevarande år kunde antagas.

Jemte det fullständiga tablåer öfver bokslutet och särskild relation angående stadens kapitaltillgångar och konsoliderade gäld bifogas, utbeder jag mig att beträffande räkenskaperna för året få anföra följande:

Stadens utgifter.

I. Stadens skulder.

Å *chausséeobligationslånet af år 1865*, af hvilket ännu utelöper serien D. å 60,000 mark, har under året till amorteringsfonden öfverförts 6,000 mark samt i

3,6 % ränta observerats 2,160 mark. Sagda fond, som år 1905 skall användas till infriande af obligationsserien, uppgick vid årsskiftet till Fmk 24,100:—.

Den 1 Januari 1899 utestodo förfallna kuponger till chausséelånet till belopp af	Fmk	347: 40
Den 1 Februari 1899 förfüllo	”	2,160: —
	Fmk	2,507: 40
samt inlöstes 312 st. à 3:60	Fmk	1,123: 20
611 st. à 1:80	”	1,099: 80
präsciberade kuponger	”	7: 20
	”	2,230: 20
Utelpande till år 1900	Fmk	277: 20

Till stadens 5 % Vattenledningslån af år 1876 förefunnos vid årets början oinlösta obligationer till belopp af Fmk 1,042: 50
Genom utlottning den 1 November 1898 amorterades följande obligationer till inlösen den 1 Maj 1899:

Litt. A à 1,000 mk N:ris 108, 264, 338, 375, 396, 420, 453	”	7,000: —
Litt. B à 500 mk N:ris 90, 277, 282, 424, 491, 592, 615, 653, 737, 850, 942, 966, 988, 1010, 1043, 1055, 1107, 1183, 1242, 1252, 1298, 1333, 1455	”	11,500: —
Litt. C à 200 mk N:ris 64, 73, 167, 206, 251, 290, 305, 451, 599, 620, 664, 681, 791, 841, 942, 990, 1052, 1131, 1146	”	3,800: —
	Fmk	23,342: 50

Under året inlöstes af:

Ser. A. 6 st.	Fmk	6,000: —
” B. 21 st.	”	10,500: —
” C. 17 st.	”	3,400: —

eller nominelt Fmk 19,900: —

med Fmk 19,817: 50,

samt kuponger till förfallna obligationer ” 190: — ” 20,007: 50
återstår oinlösta Fmk 3,335: —

eller obligationerna A. N:o 453. B. N:ris 179, 1252, 1333. C. N:ris 157, 206, 620, 625 och 641 tillsammans	Fmk	3,500: —
med adrag för inlösta kuponger	”	165: —
	Fmk	3,335: —

Vid årets början utelöpte i förfallna, oinlösta kuponger Fmk 4,230: —
under året förfüllo ” 64,562: 50
Fmk 68,792: 50

Infriade:

873 st. à 25 mk	Fmk	21,825: —
2,614 st. à 12 mk 50 p.	”	32,675: —
2,305 st. à 5 mk	”	11,525: —

Fmk 66,025: —

af hvilka till förfallna obligationer höra ” 190: — Fmk 65,835: —
Rest Fmk 2,957: 50

Då emellertid en af de infriade kupongerna à *Fmy.* 5: — hör till en inlöst, förfallen obligation, från hvars kapitalbelopp summan icke, som ske bordt, vid obligationens inlösen afdragits, utbalanceras dessa *Fmy.* 5: — i debet, för att under år 1900 stadskassan ersättas, och utgör beloppet af ultimo December 1899 utelöpande, förfallna kuponger sålunda *Fmy.* 2,962: 50.

Å $4\frac{1}{2}$ % lånet af år 1882 för nybyggnads- och regleringsarbeten utgjorde summan af utelöpande, till inlösen förfallna obligationer vid årets början *Fmy.* 12,588: 75

Till inlösen den 1 Maj 1899 utlottades:

Ser. A. N:ris 128, 129, 139, 150 = 4 st. à <i>Fmy.</i> 3,000: —	„	12,000: —
Ser. B. N:ris 24, 64, 87, 98, 113, 137, 177, 212, 223, 246, 285, 293, 353, 365, 378, 444, 504, 606, 614, 629, 698 = 21 st. à 1,000 mk	„	21,000: —
Ser. C. N:ris 4, 11, 29, 101, 138, 154, 192, 264, 268, 273, 274, 369, 389, 415, 447, 502, 518, 604, 629, 630, 660, 689, 748, 761 = 24 st. à 500 mk	„	12,000: —
S:a förfallna d. $\frac{1}{5}$ 1899		<i>Fmy.</i> 57,588: 75

Under året presenterades till inlösen 4 st. ser. A. = 12,000: —
 20 st. „ B. = 20,000: —
 23 st. „ C. = 11,500: —
 nominelt *Fmy.* 43,500: —

hvilka inlöstes med *Fmy.* 43,196: 25

I kuponger till förfallna obligationer inlöstes . . . „ 607: 50 „ 43,803: 75
 Saldo till år 1900 *Fmy.* 13,785: —

Dessa utelöpande obligationer äro:

Litt. B à 1,000 mk N:ris 18, 87, 212, 365, 450, 629, 630 = 7 st.	<i>Fmy.</i>	7,000: —
Litt. C. à 500 mk N:ris 11, 29, 228, 268, 274, 447, 657, 704, 754, 759, 761, 762, 767, 769, 776, 777 = 16 st.	„	8,000: —
		<i>Fmy.</i> 15,000: —

med afdrag för inlösta kuponger „ 1,215: —
 representerande ett belopp af *Fmy.* 13,785: —

Af den 1 Januari 1899 utelöpande, förfallna kuponger *Fmy.* 4,050: —
 samt den $\frac{1}{5}$ och $\frac{1}{11}$ 1899 till inlösen förfallna „ 49,117: 50
Fmy. 53,167: 50

infriades under året:

201 st. A. à 67 mk 50 p.	<i>Fmy.</i>	13,567: 50
980 st. B. à 22 mk 50 p.	„	22,050: —
1,197 st. C. à 11 mk 25 p.	„	13,466: 25
1 st. A. präscriberad	„	67: 50
		<i>Fmy.</i> 49,151: 25

hvarifrån afgå till förfallna obligationer hörande kuponger med „ 607: 50 „ 48,543: 75
 Balans till år 1900 *Fmy.* 4,623: 75

I öfverensstämmelse med de för 1892 års $4\frac{1}{2}$ % obligationslån gällande villkor har under år 1899 till lånekonsortiet ut-

betalts: för inlösen af obligationer	<i>Fmk.</i>	20,500:—
” ” ” kuponger	”	197,336: 25
i provisioner och kursdifferenser	”	590: 87
	<i>Fmk.</i>	<u>218,427: 12</u>

Af lånekonsortiet oredovisade, utestodo den 1 Januari 1899 förfallna obligationer till

belopp af	<i>Fmk.</i>	14,297: 50
Till amortering den $\frac{1}{5}$ 1899 utföllo: Ser. A. à 5,000 mk N:ris 283, 317	”	10,000:—
Ser. B. à 1,000 mk N:ris 366, 426, 684, 920, 1140, 1335	”	6,000:—
Ser. C. à 500 mk N:ris 44, 615, 744, 884, 1003, 1025, 1271, 1965, 2000	”	4,500:—
	<i>Fmk.</i>	<u>34,797: 50</u>

Under året hafva inkommit:

2 st. ser. A., 10 st. ser. B. och 14 st. ser. C. nominelt	<i>Fmk.</i>	27,000:—
inlösta med	<i>Fmk.</i>	26,707: 50
samt kuponger till förfallna obligationer	”	247: 50
	<i>Fmk.</i>	<u>26,955:—</u>
		oredo visade den $3\frac{1}{12}$ 1899 <i>Fmk.</i> 7,842: 50
nomligen obligationerna: Litt. B. N:ris 366, 426, 469, 731, 920, 1335	”	6,000:—
Litt. C. N:ris 44, 1531, 1535, 1739	”	2,000:—
	<i>Fmk.</i>	<u>8,000:—</u>
eller med afdrag för inlösta kuponger	”	157: 50
	<i>Fmk.</i>	<u>7,842: 50</u>
Beloppet af oredovisade, förfallna kuponger utgjorde vid redogörelseårets början	<i>Fmk.</i>	316,676: 25
årets ränteannuitet	”	197,336: 25
	<i>Fmk.</i>	<u>514,012: 50</u>

Under året insändes af konsortiet:

1,800 st. ser. A.)	<i>Fmk.</i>	387,337: 50		
5,025 st. ” B.)				
6,380 st. ” C.)				
af hvilka till förfallna obligationer höra	”	247: 50	<i>Fmk.</i>	387,090:—
hvidan vid årsskiftet utestodo oredovisade	<i>Fmk.</i>	126,922: 50		

1898 års $3\frac{1}{2}$ % obligationslån. Af detta obligationslån, å nominelt belopp af 7,000,000 finska mark, till hvars upptagande staden erhållit tillstånd genom Kejsarl. Senatens resolutioner af den 4 Augusti 1897 och den 25 Januari 1898, hade den 1 Januari år 1899 emitterats tre serier eller

	<i>Fmk.</i>	3,000,000:—
Jemlikt kontrakt af den 25 Juli 1899 emitterades en fjerde serie å en miljon, utgörande med afdrag af 1899 års amorteringsbelopp	”	994,000:—
	<i>Fmk.</i>	<u>3,994,000:—</u>

Å lånet har till konsortiet under året erlagts i annuitet . . .	<i>Fmf.</i>	123,000:—
i provisioner, kursdifferenser och andra kostnader	"	848:37
	Inalles <i>Fmf.</i>	<u>123,848:37</u>

Den första utlotningen af lånet försiggick i Februari månad, dervid till inlösen den 1 Augusti 1899 utföllo obligationerna:

Litt. B. à 2,000 mk N:ris 54: 146, 420	<i>Fmf.</i>	6,000:—
" C. à 1,000 mk N:ris 198, 291, 533	"	3,000:—
" D. à 500 mk N:ris 361, 372, 382, 443, 474, 478, 539, 729, 777, 833, 854, 874, 904, 916, 1066, 1089, 1150, 1195	"	9,000:—
	<i>Fmf.</i>	<u>18,000:—</u>

Af förestående belopp har lånekonsortiet redovisat för:

2 st. litt. B.	<i>Fmf.</i>	4,000:—
3 st. " C.	"	3,000:—
16 st. " D.	"	8,000:—
	<i>Fmf.</i>	<u>15,000:—</u>
	hvidan oredovisade återstå	<i>Fmf.</i> 3,000:—

eller obligationerna litt. B. N:o 54 och litt. D. N:ris 1150 och 1195.

Af räntekupongerna till detta lån utestodo oredovisade från året 1898	<i>Fmf.</i>	437:50
samt förföllo år 1899 den $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{8}$	"	105,000:—
	tillsammans <i>Fmf.</i>	<u>105,437:50</u>

hvaraf under året redovisats:

362 st. A. à <i>Fmf.</i> 87:50	}	<i>Fmf.</i> 105,262:50
905 " B. à " 35:—			
1,197 " C. à " 17:50			
2,396 " D. à " 8:75			
		hvidan oredovisade återstå	<i>Fmf.</i> 175:—

Till revisionen aflemnas ytterligare de från fjerde serien af 1898 års lån innehållna obligationerna, motsvarande 1899 års amortering för en serie à 1,000,000 mark, eller

Litt. B. N:o 451	<i>Fmf.</i>	2,000:—
" C. N:o 601	"	1,000:—
" D. N:o 1201/6	"	3,000:—
	<i>Fmf.</i>	<u>6,000:—</u>

med fullständiga kuponger från 1 Augusti 1898, äfvensom de till denna serie hörande, den 1 August 1899 och derförinnan förfallna kuponger, nemligen

kupongerna N:ris 1—3 till ser. A. N:ris 181/270 =	180 st. à <i>Fmf.</i> 87:50
" " " " " B. " 452/600 =	447 st. à " 35:—
" " " " " C. " 602/800 =	597 st. à " 17:50
" " " " " D. " 1207/1600 =	1082 st. à " 8:75.

Då staden genom den i Juli månad försiggångna obligationsemissionen tillfördes erforderligt rörelsekapital, behöfde kassakreditivet högst obetydligt anlitas, hvarför ränteanslaget har att uppvisa en besparing à *Fmf.* 82,500:—.

II. Stadens embetsverk.

Aflöningskontot är något öfverskridet, då anslaget för garanterad sportelinkomst åt Justitierådmannen vid Magistraten varit otillräckligt. Expenskostnaderna, beräknade till *Fmk.* 11,500:—, hafva uppgått till *Fmk.* 14,618:38, sålunda fördelade:

Städning	<i>Fmk.</i> 1,361: 36
Tryckarbeten	” 2,472: 65
Bokbindarearbeten	” 641: 36
Skrifmaterial	” 1,730: 07
Annonser	” 906: 89
Postporto	” 340: 94
Renskrifning	” 3,842: —
Arvoden för valförrättningar	” 992: —
Vaktmästarearvoden	” 343: 75
Extra arbeten i rådhusarkivet	” 765: —
Diverse	” 1,222: 44
	<i>Fmk.</i> 14,618: 38

III. Kommunalförvaltningen.

Anslaget för *Stadsfullmäktiges kansli* har öfverskridits med *Fmk.* 3,262: 87. Kostnaderna för tryckarbeten hafva för året belöpt sig till 5,705 mark 96 penni, hvarjemte å kontot debiterats *Fmk.* 1,840:—, utgörande ersättning för ritningar och kostnadsförslag till ett projekteradt, nytt folkskolehus å villalägenheten Wallgård.

Drätselkontorets expenser hafva kraft en kostnad af *Fmk.* 126: 48 utöfver anslaget, beroende detta på utgifter för de under året införda likviderna med stadens arbetspersonal på resp. arbetsplatser.

Trafikkontorets anslag för mätarearvoden är öfverskridet, men motsvaras af ökade inkomster under rubriken Mätningssavgift å bokslutets inkomstsida.

Byggnadskontorets expensutgifter öfverstiga med c:a 400 mark anslagssumman, hufvudsakligen beroende på ökade utgifter för periodisk facklitteratur.

IV. Gatubelysningen.

Å denna hufvudtitel utvisar kontot för gasbelysningen en besparing å *Fmk.* 3,377: 35, hvaremot anslagen för petroleumbelysning och elektrisk belysning öfverskridits. Beträffande petroleumbelysningen, som under 1899 betingat en kostnad af *Fmk.* 67,582: 70, torde här nämnas att, förutom enstaka nytillkomna lyktor, petroleumbelysning under året uppstälts å Bergmangatan, sträckan mellan

Högbergs- och Skepparegatan, samt å Fabriksgatan, från Ulrikasgatan till Jungfrustigen.

V. Brandverket.

Hvad stadens brandverk beträffar, vid hvilket förhöjd aflöningsstat, jemlikt Stadsfullmäktiges beslut af den 13 Juni 1899, tillämpats från den 1 Juni, delvis äfven från början af året, utvisar bokslutet högst ringa afvikelser från de i staten upptagna anslagsposterna. Enahanda är förhållandet med

VI. Polisinrättningen,

der endast hyreskontot samt stallet kräft en merkostnad utöfver anslagsbeloppet, det senare af 645 mark 21 penni, förorsakadt af inköp af en del nya sadlar och dyrare inköpspris för en anskaffad ny ridhäst.

VII. Sundhets- och sjukvården.

Helsovårdsnämndens konto är i någon mån öfverskridet genom ökade tryckningskostnader och inköp af facklitteratur.

Den af Stadsfullmäktige för *Maria sjukhus* för året 1899 fastställda stat har på grund af den starka patientfrekvensen, hvilken åter förorsakats hufvudsakligen af gängse skarlakansfeberepidemi, väsentligen öfverskridits. Frekvensen å inrättningen under de fem år densamma varit i verksamhet framgår af nedanstående sammanställning:

	Antal patienter	Sjukvårds- dagar
år 1895	1,167	31,250
” 1896	1,301	34,618
” 1897	1,399	39,016
” 1898	1,316	35,446
” 1899	1,530	45,719

Det är sålunda icke förvånande att totalkostnaderna för sjukhuset, hvilka

år 1895 uppgingo till	<i>Tmf</i>	83,217: 95
” 1896 ” ”	”	87,712: —
” 1897 ” ”	”	106,245: 69
” 1898 ” ”	”	111,814: 47
” 1899 belöpa sig till	”	144,331: 52

eller *Tmf* 36,148: 52 mera än i årsstaten beräknats.

Kostnaderna fördela sig på:

Aftöningar	<i>Små:</i> 30,287: 33
Medicinalier	” 11,419: 78
Brännmaterial	” 24,608: 35
Belysning	” 2,332: 77
Kost	” 58,704: 23
Inköp och underhåll af inventarier	” 16,485: 01
Oförutsedda utgifter	” 796: 05
	<i>Små:</i> 144,633: 52
Afgår för försåldt affall etc.	” 302: —
	<i>Små:</i> 144,331: 52

Å kontot *kolerabarackerna* hafva några utgifter icke förekommit, sedan femte årets inträdesavgift i Städernas allmänna brandstodsbolag med året 1898 var erlagd.

Kostnaderna för kommunens sundhets- och sjukvård hafva under de senaste åren uppgått till följande belopp, utvisande årsutgifterna för hela hufvudtiteln:

år 1893	<i>Små:</i> 170,882: 49
” 1894	” 153,467: 42
” 1895	” 148,270: 04
” 1896	” 159,890: 38
” 1897	” 192,024: 08
” 1898	” 204,569: 30
” 1899	” 241,704: 08

VIII. Fattigvården.

Nära nog samtliga under denna hufvudtitel ingående konti, förutom Fattiggården och Dårvårdsanstalten, utvisa betydande besparingar å anslagssummorna, uppgående sammanlagdt till *Små:* 27,226: 03. Hvad *Fattiggården* beträffar härleder sig öfverskridandet af anslaget deraf att ett större parti lifsförnödenheter under året uppköpts för anstaltens behof, hvilket delvis komma att förslå för året 1900. *Dårvårdsinrättningens* merkostnad betingas af rådande höga vedpriser.

De särskilda utgiftsposterna fördela sig, som följer:

	<i>Fattiggården.</i>	<i>Arbetsinrättningen.</i>	<i>Dårvårdsanstalten.</i>
Aftöningar	9,900: —	2,940: —	6,885: —
Beklädnad	4,990: 76	1,377: 61	2,605: 14
Kost	21,630: 99	7,441: 56	13,677: 42
Läkemedel	2,696: 97	—	1,355: 64
Inventarier	1,264: 22	189: 09	916: 94
Transport	40,482: 94	11,948: 26	25,440: 14

Transport	40,482: 94	11,948: 26	25,440: 14
Materialier	844: 16	4,834: 72	—
Ved och belysning	7,676: 20	1,116: 50	6,496: 31
Hästfourage	911: 20	—	—
Remontarbeten	5,212: 61	538: 90	620: 06
Diverse utgifter	3,420: 31	670: 20	1,150: 80
Flitpenningar	—	822: 25	—
	<u>Frå: 58,547: 42</u>	<u>Frå: 19,930: 83</u>	<u>Frå: 38,707: 31</u>
Afgår: för såldt affall	111: —		
	<u>Frå: 58,436: 42</u>		

Kostnader för utackordering:

I staden och på landsbygden	Frå: 62,497: 45
I särskilda inrättningar	” 3,884: 42
	<u>Frå: 66,381: 87</u>

Direkta understöd:

a) åt till fattigvård berättigade	Frå: 14,160: —
b) åt andra nödställda	” 21,115: —
	<u>Frå: 35,275: —</u>

IX. Undervisningsväsendet.

De till denna rubrik hörande konti förete visserligen i en del fall rätt betydande afvikelser från anslagssummorna i årsstaten, dock äro dessa med frånräknande af besparingarna icke sammanlagdt öfverskridna med mera än c:a 3,100 mark. Merkostnaderna förklaras i de flesta fall af den starkt stigande elevfrekvensen. Hvad särskildt beträffar anslaget för *inventarier till folkskolehuset vid Nikolaigatan*, torde få framhållas att öfverskridet af detta beror derpå, att då inventarierna redan voro beställda och delvis levererade, tvenne skolsalar inreddes till slöjdrum, hvarför de till dessa rum hörande skolmöbel nu förefinnas i förråd för framtida behof.

X. Staden åliggande allmänna onera.

Rörande denna hufvudtitel är endast att nämna att kostnaderna för inkvartering, förutom inkvarteringsnämnden, hvilka i regeln betungat staden med en utgift af 1—2,000 mark pr år, detta år genom stegrade bostadshyror och deraf betingade, ökade fordringar på natura kvarter från militärens sida, medfört en kostnad af c:a *Frå: 4,000: —*.

XI. Vattenledningen.

Å driftkostnaderna för pumpverket och filterna förekommande besparingar förklaras af den kortare tid ångpumpverket behöft anlitas.

För af vattenledningens verkstad besörjda privata anslutningar och uppsättningar af vattenmätare har under år 1899

Debiterats	<i>Fm.</i> 116,618: 46
Arbetskostnad etc.	„ 88,881: 52
Brutto vinst	<i>Fm.</i> 27,736: 94

Sedan frågan om uppförandet af ett vattentorn numera fått förfalla, påföres årets utgiftskonto de för frågans förberedande utbetalda kostnader med *Fm.* 1,177: 50, hvaremot den ur lånemedel utgående anslagssumman i sin helhet öfverförts till lånemedels kontot.

XII. Saluhallen.

Kostnaderna för saluhallen hafva öfverskridits med 407 mark 17 penni.

För år 1898 utgjordes dessa kostnader af:

Aflöningar	<i>Fm.</i> 2,190: —
Belysning	„ 3,751: 72
Renhållning m. m.	„ 1,311: 95
	<i>Fm.</i> 7,253: 67

samt år 1899:

Aflöningar	<i>Fm.</i> 2,205: —
Belysning	„ 4,864: 86
Renhållning	„ 387: 31
	<i>Fm.</i> 7,457: 17

XIII. Stadens jordlägenheter.

Förvaltningskostnaderna för lägenheten Gumtäckt utgöras af:

Aflöning åt en Drätselkamarledamot	<i>Fm.</i> 1,800: —
Aflöning åt Ordningsmannen	„ 2,800: —
Utskylder	„ 429: —
Uppbördskostnader	„ 30: —
Utgifter för polisstationen i Hermanstad	„ 1,202: 82
	<i>Fm.</i> 6,261: 82

XIV. Allmänna arbeten.

Beträffande de arbetskonti, som i betydligare mån avvika från kostnadsförslagen torde böra anföras följande:

Kontot för *underhåll af stadens hus och byggnader* har, trots under året beviljadt tillskottsanslag å 9.000 mark, dock öfverskridits, emedan oberäknade remonter förekommit i den af staden inköpta gården N:o 6 vid Bergmansgatan samt ur kontot derjemte bekostats inredning af lokal för köttkontrollstationen i gården N:o 3 vid Sofiegatan.

Af under nybyggnader upptagna poster har *pissoiren vid Aspnäsgatan* kunnat utföras för en fjerdedel af den beräknade kostnaden, enär den tidigare vid Henriksesplanaden befintliga inrättningen uppställdes vid Aspnäsgatan. *Inredningsanslaget för visitationspaviljongen* har öfverskridits, emedan en ny mellanvägg och särskilda väggfasta inventarier, de der ej i kostnadsförslaget voro upptagna, sedermera befunnos erforderliga.

Underhållskostnaderna för gator hafva uppgått till c:a 2,400 mark utöfver budgetanslagen, då en del stadens gatuandelar, hvilkas omläggning ej var förutsedd, af Magistraten utdömdes.

Anslaget för *planering för jernväg å Sörnäs strandväg* är öfverskridet med c:a 2,500 mark, förorsakade genom fördyrade släpningskostnader af erforderlig fyllningsjord.

I staten för år 1899 har upptagits ett anslag å 253,000 mark för *inlösen af tomterna n:ris 1—12 vid Magasinskajen*, men, enär 200,000 mark af detta anslag redan utbetalats och bokförts i 1898 års böcker, observeras nu endast återstående 53,000 mark.

Å anslaget för *Ärtholmsgatans planering* har en tredjedel af anslaget kunnat inbesparas, då sprängstenen kommit till användning vid kajbyggnaden i Sandviken.

Ombyggnaden af stentransportpråm har omfattat flere af stadens pråmar, hvarför anslaget öfverskridits.

Kontot för *underhåll af hamnar* uppvisar en summa af 13,107 mark 91 penni emot anslagna 9,000 mark, merkostnaden beror på nödiga muddringsarbeten inom Sörnäs hamnområde.

Renhållningsväsendets flesta konti äro öfverskridna utom kontot för underhåll af afstjelningsplatser och bryggor, som visar en behållning å *Frj.* 1,130: 60, uppkommen genom försäljning af spillning.

XV. Pensioner.

En mindre besparing å 749 mark 99 penni har uppkommit, då tvenne af stadens pensionstagare, Hamnkonstapeln J. F. Lönnqvist och Sprutmästarenkan Lovisa Sillman, i början af året med döden afgått.

XVI. Diverse.

Bland de här förekommande konti hafva *afkortningar och restitutioner* af uttaxerade medel m. m. öfverstigit anslagssumman med ej mindre än 171,633 mark 37 penni. Utom de sedvanliga afkortningarna har kontot under året belastats med *Sm:* 123,608: — afkortningar och restitutioner af taxerad vinst å aktieemissioner samt *Sm:* 41,557:96, utgörande afskrifning af löseskilling jemte ränta för en försåld byggnadstomt, den staden nödgats för bristande likvid återtaga.

Merkostnaden å *brandstodsafgifter* betingas af de nytillkomna byggnaderna.

Kontot för *telefonafgifter* är jemväl något öfverskridit genom tillkomsten under året af tio stycken nya telefoner.

Staden äger för närvarande 53 direkt med centralen förbundna telefonledningar med 13 bstationer, sålunda fördelade:

	Direkt ledning.	Bista-tion.
Magistraten, rådhuset	1.	1. Politieborgmästaren.
Stadsfullmäktige o. Rådstufvurättens I o. IV afd., rådhuset	1.	
Drättselkammaren, rådhuset	1.	1. Sekreteraren.
Drättselkontoret, d:o	1.	1. Stadskamreraren.
Byggnadskontoret, d:o	1.	1. Stadsingenjören.
Rådstufvurättens II o. III afd., rådhuset	1.	
Inkvarteringsnämnden, rådhuset	1.	
Fattigvårdsstyrelsen, "	1.	
Undersökningsstationen för lifsmedel, rådhuset	1.	
Stadsfogdekontoret, Alexandersgatan 22	1.	
Hälsövärdnämnden, " "	1.	
Polisen: polismästaren, " "	1.	
polisinspektörn, " "	1.	1. Poliskammarens kansli.
1:sta polisstationen, " "	1.	
detektiva polisen, Sofiegatan 3	2.	
centralpolisen " "	1.	
sedlighetsafdelningen " "	1.	
polismästarens privata bostad	1.	
polisinspektörens privata bostad	1.	
kriminalkommissariens privata bostad	1.	
poliskommissariens i 1:sta distriktet privata bostad	1.	
2:dra polisstationen	1.	
3:dje d:o	1.	
polisstationen i Sörnäs	1.	
d:o i Tölö	1.	
Maria sjukhus, icke epidem. afdeln.	1.	1. Stenpaviljongen.
" " epidemiafd. (skarlak. afd.)	1.	3. { Observationspaviljongen. Mässlingsafdelningen. Difteriaafdelningen.
" " underläkaren	1.	

	Direkt ledning.	Bista- tion.
Maria sjukhus. ekonomen	1.	
Kolerabarackerna	1.	
Arbets och fattiggården	1.	1. Inspektorn.
Vattenledningens kontor	1.	1. Ingeniören.
" pumpverk	1.	
" verkstad	1.	1. Dejourrum.
" vattenborgen	1.	
" rörmästarens privatbostad	1.	
Hermanstad, polisvaktkontor	1.	
" ordningsmannen	1.	
Trafikkontoret	1.	
Packhuset, nya	1.	
" gamla	1.	
Varuskjulet	1.	
Hamnkontoret	1.	1. Dejourrum.
Hamnkaptenen, privat bostad	1.	
Stadsbyggmästaren, privat bostad	1.	
Stadssträdgårdsmästaren, privat bostad	1.	
Renhållningsväsendet, kvartersmannens privat bostad	1.	
Materialgården	1.	
Gaskontrollrummet	1.	
Folkskolan vid Malmgatan	1.	
" vid Nikolaigatan	1.	
" å Berghäll	1.	
Summa 53.		13.

Enär bland annat ett nytt kassaskåp, som betingat en kostnad af c:a 1,000 mark, varit af nöden för Drätselkontorets behof, har äfven kontot *Inventarier till stadens hus* i någon mån öfverskridits.

Stadsfullmäktiges dispositionsmedel, i staten upptagna med 50,000 mark, hafva öfverskridits med 13,638 mark 93 penni.

Å diepositionsmedlen äro observerade anslag för:

II. Stadens embetsverk	<i>Smf.</i>	2,666: 66
III. Kommunalförvaltningen	"	947: 20
IV. Gatubelysningen	"	6,680: —
V. Brandverket	"	8,450: —
VIII. Fattigvården	"	3,200: —
IX. Undervisningsväsendet	"	1,860: —
XI. Vattenledningon	"	5,150: —
XIV. Allmänna arbeten	"	31,395: 07
XV. Pensioner	"	640: —
XVI. Diverse utgifter	"	2,650: —
	<i>Smf.</i>	63,638, 93

Från föregående år balancerande konti.

Bland de under denna rubrik upptagna poster, utgöres kontot *Uppmuddring af inloppet till Sörnäs hamn* af kostnaden för ett muddringsarbete, för hvars utförande anslag å *Smc* 20,000:— af Stadsfullmäktige beviljats den 17 maj 1898, med anmärkning att posten borde upptagas i 1899 års stat, hvilket emellertid af förbiseende icke skett.

Stadens inkomster.

I. Räntor.

Räntor å ogulden löseskilling för försålda tomter lemna för året ett betydande öfverskott, *Smc* 17,581:42; likasom äfven kontot *Diverse räntor*, hvari ingår räntegodtgörelse för stadens under året i bank placerade medel.

II. Tomtlösen.

Bland influten tomtlösen, som för året uppgår till 380,189 mark 28 penni eller *Smc* 130,189:20 mera än beräknadt, ingår som förnämsta post *Smc* 328,364:— af Jernvägsstyrelsen inbetald löseskilling för vid Fredriksberg för rangeringsbangård m. m. exproprierad mark.

I tomtlösen under de senaste sex åren har influtit:

År 1894	<i>Smc</i> 139,727: 28
” 1895	” 342,020: 29
” 1896	” 436,099: 53
” 1897	” 523,724: 31
” 1898	” 302,303: 99
” 1899	” 380,189: 28

Under åren 1887—1899 har försållts tomter för nedanstående belopp:

År 1887	<i>Smc</i> 51,529: 40
” 1888	” 852,191: 54
” 1889	” 526,974: 48
” 1890	” 484,740: 99
” 1891	” 139,070: 14
” 1892	” 424,505: 12
” 1893	” — —
” 1894	” 90,388: 03
” 1895	” 347,175: 68
” 1896	” 466,244: 64
” 1897	” 642,025: 31
” 1898	” 296,323: 01
” 1899	” 481,230: 33

III. Stadens fasta egendom.

Konti under denna hufvudtitel förete icke nämnvärda afvikelser från årsstaten, endast arrendena från stadens utarrenderade marker och tillfälliga arrenden lemna betydligare öfverskott, de förra å *Frk.* 3,533: —, de senare å *Frk.* 5,967: —, hvarjemte arrendeintraderna från Gumtäckt äfven med c:a 3,800 mark öfverstiga de beräknade.

V. Inkomstgivande rättigheter.

Hufvudtiteln har för året att uppvisa det stora öfverskottet af *Frk.* 131,500: 37, deraf *Frk.* 68,802: 09 på tolags- och trafikafgifter m. m., *Frk.* 23,180: 87 på hamnafgifter och c:a 39,300 mark på bouppteckningsprocenter.

Stegringen i intraderna från trafiken framgår af nedanstående sammanställning:

	Tolags- och trafik- afgifter m. m.	Hamnafgifter m. m.
År 1888	<i>Frk.</i> 324,192: 36	<i>Frk.</i> 125,684: 60
” 1889	” 378,359: 94	” 145,752: 13
” 1890	” 408,273: 55	” 156,303: 76
” 1891	” 406,126: 57	” 156,749: 83
” 1892	” 402,009: 39	” 159,712: 68
” 1893	” 405,492: 05	” 166,467: 83
” 1894	” 426,882: 90	” 177,031: 32
” 1895	” 488,429: 27	” 170,893: 21
” 1896	” 536,381: 16	” 189,447: 85
” 1897	” 653,420: 55	” 211,097: 24
” 1898	” 744,100: 13	” 209,355: 76
” 1899	” 733,802: 09	” 233,154: 87

IV. Diverse.

Legosängsavgifterna från Maria sjukhus hafva uppgått till *Frk.* 17,943: 25, emot i staten upptagna 10,000 mark. I *ersättningar för underhåll af fattiga* hafva influtt inemot 5,000 och i *hundskatt* c:a 4,600 mark mera än i budgeten beräknats. Å kontot *ersatta inqvarteringskostnader* är observerad som brist samma summa, som å konto *Inkvarteringskostnader* å utgiftssidan upptagits såsom anslagsbesparing.

VII. Statsbidrag.

I *statsbidraget till polisnrättningen* ingår jemväl en summa af 3,244 mark 43 penni, hvilken egentligen galler året 1898, men utfallit först under 1899.

VIII. Vattenledningen.

Afgifterna för konsumeradt vatten äro fortfarande stadda i stark ökning och visa för sistlidet år ett öfverskott utöfver den påräknade summan af *Fmy.* 36,508: 90.

Summa debiterade vattenkonsumtionsavgifter hafva under åren 1894—1899 uppgått till nedanstående belopp:

År 1894	<i>Fmy.</i>	248,988: 37,	ökning	6,385: 83
” 1895	”	257,416: 76	”	8,428: 39
” 1896	”	270,242: 35	”	12,825: 59
” 1897	”	275,773: 94	”	5,531: 59
” 1898	”	309,711: 59	”	33,937: 65
” 1899	”	351,508: 90	”	41,797: 31

IX. Lån.

Bokslutstablån visar en brist i anslagssumman ur 1898 års lånemedel å *Fmy.* 434,663: 52, uppkommen sålunda att å låneemissionen nu icke dragits:

det redan 1898 observerade anslaget för inlösen af tomterna N:ris 1—12 vid Magasinskajen	<i>Fmy.</i>	200,000: —
anslaget för vattentornet, hvilket icke kommer till utförande	”	190,000: —
hvarjemte från emissionskontot afförts det belopp, hvarmed de faktiska kostnaderna för vattenledningsarbeten 1898 understigit budgetsiffran för samma arbeten	”	28,363: 52
tillskottsanslaget i 1898 års budget för tillbyggnader å Maria sjukhus, hvarå Kejs. Senatens tillstånd icke utverkats	”	30,800: —
	<i>Fmy.</i>	<u>449,063: 52</u>

hvaremot emissionskontot under 1899 påföres

ökningen i anslaget för folkskolehuset vid Nikolaigatan med	<i>Fmy.</i>	14,500: —
	<i>Fmy.</i>	<u>434,663: 52</u>

Af 1898 års $3\frac{1}{2}$ % obligationslån, hvaraf 1898 och 1899 emitterats tillsammans 3,994,000 mark, har allaredan hela det influtna beloppet disponerats, hvarutöfver anslag å lånemedel ännu anvisats till ett belopp af *Fmy.* 321,504: 04.

Å låneemissionskontot är observeradt:

För gäldandet af lånet för inköp af Gumtäckta säteri	<i>Fmy.</i>	500,000: —
För gäldandet af lånet för inköp af gården N:o 22 vid Alexandersgatan och uppförande af kommunala sjukhusbyggnader	”	500,000: —
För gäldandet af lånet för inköp af gården N:o 3 vid Sofogatan	”	250,000: —
För gäldandet af löseskillingen för byggnaderna å villan Hagasund	”	60,000: —
För inköp af det s. k. Barnhemmet och dess inredning till folkskola	”	100,000: —
	Transport <i>Fmy.</i>	<u>1,410,000: —</u>

	Transport	<i>Fmy:</i>	1,410,000: —
För tillbyggnader å Maria sjukhus	"		100,000: —
För nytt folkskolehus vid Nikolaigatan	"		234,500: —
För kajarbeten å Skatudden	"		866,000: —
För inlösen af tomterna N:ris 1—12 vid Magasinskajen	"		200,000: —
För tull- och packhus å Skatudden	"		670,000: —
Tillbyggnader till sjukhuset å arbets- och fattiggården	"		75,000: —
Vattenledningsarbeten:			
År 1897	<i>Fmy:</i>	6,375: 40	
" 1898	"	100,936: 48	
" 1899	"	183,600: —	<i>Fmy:</i> 290,911: 88
Ny paviljong å Maria sjukhus	"		150,000: —
Omkostnader för lånet	"		319,095: 16
	Summa	<i>Fmy:</i>	4,315,507: 04
Af 3½ % lånet emitteradt	"		3,994,000: —
	Förskotterade lånemedel	<i>Fmy:</i>	321,507: 04

Af förestående poster äro alla öfriga effektiva utom för vattenledningsarbeten år 1899, hvilken, enär dessa arbeten ännu ej äro slutförda, kan komma att undergå någon förändring. Af de för särskilda kommunala arbeten beviljade anslagen äro alla tagna i anspråk för dels slutförda eller pågående arbeten, utom anslaget för ny sjukpaviljong å Maria sjukhus hvarom definitivt beslut ännu ej torde vara fattadt. Derjemte har å lånemedlen anvisats anslag för inköp af 1876 års 5 % låneobligationer, af hvilka staden innehar ett belopp af nominelt *Fmy:* 343,200: —. Då dessa obligationer emellertid figurera i bokslutet som en stadskassans behållning, äro de naturligen ej observerade å lånekontot.

X. Uttaxering.

Uttaxeringssumman för året är fördelad på 1,157 privilegierade ören å *Fmy:* 8: 13, 250 från inkvartering befriade ören å *Fmy:* 9: 97 samt 132,049 oprivilegierade ören å *Fmy:* 10: 10.

Trots förhöjningen å uttaxeringssumman, omkring 100,000 mark mera än föregående år, kunde uttaxeringen per skattöre dock blifva lägre än på de senaste åren varit vanligt, tack vare den starka ökningen af skattöreantalet, betingad detta år delvis af ett betydligare, personer inom denna kommun tillfallet sidoarf.

Nedanstående sammanställning visar ökningen i den årliga uttaxeringen samt stegringen af skattöreantalet äfvensom det per oprivilegieradt skattöre uttaxerade beloppet under åren 1883—1899.

År	Skattören		Uttaxering				Uttaxerad belopp per skattöre	
	Summa	Ökning eller minskning	Summa	Ökning eller minskning				
1883	55,364	+ 2,542	541,752	34	+ 30,494	34	9	79
1884	62,818	+ 7,454	767,402	36	+ 225,650	02	12	22
1885	63,613	+ 795	652,357	62	- 115,044	74	10	26
1886	62,745	- 868	689,651	10	+ 37,293	48	11	—
1887	61,396	- 1,349	674,857	40	- 14,793	70	11	—
1888	65,961	+ 4,565	622,186	83	- 52,670	57	9	45
1889	68,458	+ 2,497	622,065	18	- 121	65	9	10
1890	72,776	+ 4,318	707,879	84	+ 85,814	66	9	76
1891	79,306	+ 6,530	791,475	38	+ 83,595	54	10	—
1892	80,719	+ 1,413	902,879	32	+ 111,403	94	11	20
1893	83,927	+ 3,208	902,467	12	- 412	20	10	76
1894	86,675	+ 2,748	1,179,009	44	+ 276,542	32	13	61
1895	82,024	- 4,651	1,188,794	39	+ 9,784	95	14	50
1896	83,787	+ 1,763	1,172,367	18	- 16,427	21	14	—
1897	101,923	+ 18,136	1,242,432	32	+ 70,065	14	12	20
1898	104,329	+ 2,406	1,251,439	68	+ 9,007	36	12	—
1899	133,456	+ 29,127	1,345,593	81	+ 94,154	13	10	10

Från föregående år balancerande anslagsbelopp, som inbesparats.

Sedan några vidare filtreringsförsök med kloakvatten icke företagas, ingår återstående anslagssumman nu som besparing med 2,080 mark 47 penni. Posten å 1,200 mark godtgörelse åt auktionsmäklaren Åkerberg ingick redan i 1898 års bokslut och sedermera i budgeten för 1899, hvarför det ena af anslagsbeloppen här afföres.

Inkomster ej i staten observerade.

Under denna rubrik ingå, förutom några smärre poster, hyror från uthyrda lokaler i rådhuset, packhusgården, Alexandersgatan N:o 1, och gården N:o 6 vid Bergmansgatan, tillsamman *Smf.* 4,554:65, priset för försålda byggnader å Mejlans med *Smf.* 6,150:—, samt expropriationslösen från Nybondas hemman med *Smf.* 7,307:18.

Bilansen per 31 December 1899.

Aktiva.

Staden tillhöriga aktier utgöras af Helsingfors Magasins Aktiebolags aktier, obligationerna af:

Chausséelåneobligationer inköpta al pari	<i>Smf.</i> 55,750:—
Vattenledningslåneobligationer, nominelt <i>Smf.</i> 343,200:—	„ 375,078:—
	<hr/>
	<i>Smf.</i> 430,828:—

Ett halft års hyra för saluplatserna å Salutorget är utbalancerad, emedan densamma, till följd af att de beslutna förändringarna i platsernas läge först den 1 Februari d. å. genomfördes, icke kunde debiteras, än mindre inkasseras under året 1899.

Kontot diverse rester utgöres af följande stadens utestående fordringar:

Kommunala utskylder	<i>Från</i> 26,449: 67
Hundskatt	” 2,220: —
Personel fattigafgift	” 278: 50
Arrendemedel	” 424: 49
Arrenden från stadens jordlägenheter	” 7,731: 81
Tillfälliga arrenden	” 2,414: 30
Tolags- och trafikafgifter	” 791: 77
Diverse afgifter	” 34,227: 55
Vattenkonsumtionsafgifter	” 2,420: 51
	<u><i>Från</i> 76,958: 60</u>

Den som diverse afgifter rubricerade posten består nästan uteslutande af räkningar, utfärdade af byggnads- och vattenledningskontoren dels vid årsskiftet dels senare, hvilka sålunda icke kunnat inflyta under redogörelseåret, men numera till största delen guldits.

Behållningen

till år 1900 utgöres af:

Öfverskott för året 1899	<i>Från</i> 224,072: 60
Den del af behållningen från år 1898, som icke tagits i anspråk för år 1899	” 356,242: 64
	<u><i>Saldo Från</i> 580,315: 24</u>

Resultatet för redogörelseåret förklaras af det betydande öfverskottet å inkomsträkningarna, nemligen å

Räntor	<i>Från</i> 33,000: —
Tomtlösen	” 130,000: —
Stadens fasta egendom	” 15,000: —
Inkomstgifvande rättigheter	” 132,000: —
Vattenledningen	” 65,000: —
Statsbidrag	” 5,000: —
Diverse inkomstkonti	” 50,000: —
	<u><i>Från</i> 430,000: —</u>

hvarifrån afgår det belopp, hvarmed utgiftskonti öfverskridits *Från* 206,000: —

Från 224,000: —

Sammandrag af bokslutet.

Inkomster.

Enligt stat	<i>Fmf.</i>	6,348,671: 70
Utöfver d:o	"	496,531: 49
Besparing å anslag	"	635,325: 79
		7,480,528: 98

Utgifter,

Anslag enligt stat	<i>Fmf.</i>	6,348,671: 70
Anslagen öfverskridna med	"	443,045: 33
Brist i beräknade inkomster	"	464,739: 35
		Summa <i>Fmf.</i> 7,256,456: 38

Årets resultat: öfverskott	"	224,072: 60
		<i>Fmf.</i> 7,480,528: 98

Förenämnda öfverskott	<i>Fmf.</i>	224,072: 60
ökadt med den odisponerade delen af behållningen från år 1898 eller	"	356,242: 64
lemnar saldot till år 1900	<i>Fmf.</i>	580,315: 24

Helsingfors stads Drätselkontor i Februari 1900.

Teodor Holmberg.

Helsingfors stads utgifter och inkomster år 1899.

Utgifter.	Anslag enligt stat.	Kostnad enligt böckerna	Anslaget öfverskridet.	Besparing å anslaget.
<i>I. Stadens skulder.</i>				
Å chaussée obligationerna, ränta amortering	2,160 —	2,160 —		
Å vattenledningslånet af år 1876, ränta	6,000 —	6,000 —		
amortering	64,562 50	64,562 50		
eventuel kursförlust å utlottade, i stadskassan inneliggande obli- gationer	22,300 —	22,300 —		
Å nybyggnads- och regleringslå- net af år 1882, ränta	500 —	305 —	—	195 —
amortering	49,117 50	49,117 50		
Å obligationslånet af år 1892, ränta amortering	45,000 —	45,000 —		
provisioner & kursdifferenser	197,336 25	197,336 25		
Å obligationslånet af år 1898, ränta amortering	20,500 —	20,500 —		
provisioner & kursdifferenser	900 —	590 87	—	309 13
Å obligationslånet af år 1898, ränta amortering	105,000 —	105,000 —		
provisioner & kursdifferenser	18,000 —	18,000 —		
Å kassakreditiv, provision och ränta, eventuelt äfven till be- stridande af annuiteterna å ny emission af obligationer, höran- de till 1898 års lån	1,000 —	848 37	—	151 63
	85,000 —	2,500 —	—	82,500 —
<i>II. Stadens embetsverk.</i>				
Magistratens och Rådstufvurät- tens afföningar	200,116 67	200,363 38	246 71	
Renskrifning af protokoll i hem- ställda mål samt åt aktörerna	1,700 —	1,153 60	—	546 40
Expenser	11,500 —	14,618 28	3,118 28	
Transport	830,692 92	750,355 75	3,364 99	83,702 16

Transport	830,692 92	750,355 75	3,364 99	83,702 16
III. Kommunalförvaltningen.				
Stadsfullmäktiges kansli	12,400 —	15,662 87	3,262 87	
Drätselkammaren, aflöningar	24,900 —	24,160 04	— —	739 96
expenser	10,000 —	8,534 79	— —	1,465 21
Drätselkontoret, aflöningar	32,620 —	32,572 84	— —	47 16
arvode för debetsedel-distribu- tion	1,000 —	1,000 —	— —	
expenser	2,900 —	3,026 48	126 48	
Trafikkontoret, aflöningar	28,065 —	27,899 76	— —	165 24
arvode för erhållande af dag- liga uppgifter från Tullkamma- ren	500 —	500 —	— —	
hyra för magasin	1,560 —	1,000 —	— —	560 —
mätarearvoden	800 —	1,639 05	839 05	
expenser	1,500 —	1,240 20	— —	259 80
Hamnkontoret, aflöningar	30,950 —	31,168 71	218 71	
expenser	700 —	598 14	— —	101 86
Byggnadskontoret, aflöningar	29,630 —	28,713 15	— —	916 85
extra ingenjör- och ritarebiträ- den	4,000 —	3,718 —	— —	282 —
skogsvaktarebiträden och skogs- kultur	2,000 —	1,584 28	— —	415 72
material och handtlangaredags- verken vid mätningar	5,000 —	4,997 52	— —	248 —
expenser	1,500 —	1,924 48	424 48	
Trädgårdsnämnden	6,675 —	6,611 25	— —	63 75
IV. Gatubelysning.				
Gasbelysning	102,447 75	99,070 40	— —	3,377 35
Petroleumbelysning	63,338 80	67,582 70	4,243 90	
Elektrisk belysning	7,791 75	9,074 42	1,282 67	
V. Brandverket.				
Aflöningar och andra förmåner	63,260 —	61,676 18	— —	1,583 82
Brandstallet	8,230 —	8,432 69	202 69	
Eldning och belysning	9,606 —	10,632 55	1,026 55	
Redskap och inventarier	8,300 —	8,194 13	— —	105 87
Diverse	3,350 —	3,339 —	— —	11 —
Anslag åt Frivilliga brandkåren	5,000 —	5,000 —	— —	
Transport	1,298,717 22	1,219,909 38	14,992 39	93,800 23

Transport	1,298,717 22	1,219,909 38	14,992 39	93,800 23
VI. Polisnrättningen.				
Aflöningar	268,000 —	267,866 24	— —	133 76
Polisstallet	4,260 —	4,906 21	646 21	— —
Hyror	8,020 —	8,225 —	205 —	— —
Diverse	33,020 —	33,014 91	— —	5 09
VII. Sundhets- och sjukvården.				
Läkarepersonal	49,240 —	48,791 68	— —	448 32
Helsovårdsnämnden	6,900 —	7,531 11	631 11	— —
Maria sjukhuset, icke epidemiska afdelningen	27,250 —	30,756 44	3,506 44	— —
epidemiafdelningen	16,380 —	26,377 25	9,997 25	— —
ekonomiafdelningen	64,553 —	87,197 83	22,644 83	— —
Kolerabaracker	150 —	— —	— —	150 —
Underhåll af en poliklinisk ögon- afdelning	2,000 —	1,916 —	— —	84 —
Anslag för sjukstuga i Sörnäs	9,444 —	9,444 —	— —	— —
Helsopolisen	12,760 —	12,913 74	155 74	— —
Undersökningsstation för lifsmedel	5,800 —	5,800 04	— 04	— —
Desinfektionsnrättningen	2,300 —	2,417 37	117 37	— —
Köttkontrollstationen	9,300 —	8,556 62	— —	743 38
VIII. Fattigvården.				
Fattigvårdsstyrelsen	16,300 —	15,387 21	— —	912 79
Fattiggården och därmed förenade inrättningar: aflöningar	6,500 —	6,499 92	— —	— 08
Fattiggården	45,400 —	51,936 50	6,536 50	— —
Arbetsnrättningen	21,840 —	19,930 83	— —	1,909 17
Dårvårdsanstalten	33,280 —	33,707 31	427 31	— —
Understöd och kostnader för fat- tiga utom inrättningarna:				
För utackorderade fattiga	71,000 —	66,381 87	— —	4,618 13
Sjukvård	10,000 —	7,117 31	— —	2,882 69
Kostnader för sinnesrubbade per- soner, intagna i dårvårdsanstalt	22,000 —	18,674 —	— —	3,326 —
Läkemedel	6,000 —	2,898 26	— —	3,101 74
Direkta understöd	45,000 —	35,275 —	— —	9,725 —
Diverse	3,500 —	2,749 57	— —	750 43
Transport	2,098,914 22	2,036,183 60	59,860 19	122,590 81

Transport	2,098,914 22	2,036,183 60	59,860 19	122,590 81
IX. Undervisningsväsendet.				
Navigationsskolan	2,900 —	2,958 —	58 —	
Handverksskolorna	47,864 —	43,052 02	— —	4,811 98
Handelsinstitutet	4,000 —	4,000 —	— —	
Skolan för andesvaga barn	4,500 —	2,900 —	— —	1,600 —
Folkskolorna, aflöningar	403,360 60	398,015 35	— —	5,345 25
hyror	20,000 —	24,760 —	4,760 —	
undervisningsmaterial	7,500 —	10,968 11	3,468 11	
material för handarbeten	4,700 —	4,107 76	— —	592 24
ny skolmöbel och reparation af gammal	6,000 —	9,010 92	3,010 92	
Ved och vedhuggning	17,000 —	19,075 78	2,075 78	
Belysning	15,500 —	12,272 91	— —	3,227 09
Beklädnadshjelp	9,700 —	9,698 20	— —	1 80
Renhållning	11,500 —	12,241 63	741 63	
Expenser	2,500 —	2,099 68	— —	400 32
Underhålls- och reparationskostnader för gårdar och lokaler	12,000 —	12,527 14	527 14	
Bidrag till folkskolelärare personalens pensionering	6,737 50	7,350 —	612 50	
Inventarier till folkskoléhuset vid Nikolaigatan	15,741 —	19,126 40	3,385 40	
Folkbiblioteket och läsesalen	26,380 —	27,260 03	880 03	
Filialer till Folkbiblioteket	8,400 —	7,887 82	— —	512 18
Folkbibliotek och läsesal i Sörnäs	8,000 —	8,000 —	— —	
X. Staden åliggande allmänna onera.				
Skjutshållning	2,004 —	2,004 —	— —	
Kronoutlagor	53 04	53 04	— —	
Inkvartering	240,514 —	212,158 83	— —	28,355 17
Inkvarteringsnämnden	7,600 —	7,562 66	— —	37 34
XI. Vattenledningen.				
Förvaltning och drift.				
Aflöningar	22,380 —	22,379 88	— —	— 12
Driftkostnad för pumpverket	6,000 —	4,434 46	— —	1,565 54
D:o för filtterna	10,000 —	7,488 55	— —	2,511 45
Transport	3,021,748 36	2,929,576 77	79,379 70	171,551 29

Transport	3,021,748 36	2,929,576 77	79,379 70	171,551 29
Afläsning och kontroll af vattenmätare	6,000 —	6,254 35	254 35	
Mätningar och undersökningar för utvidgningar	1,500 —	1,500 —		
Brandförsäkringspremier och utskylder till Helsinge kommun	1,700 —	1,924 28	224 28	
Arrende för skyddsområde invid Vanda å	350 —	350 —		
D:o för Broholmen i Gammelstaden	600 —	600 —		
Expenser	2,000 —	2,517 26	517 26	
Kostnader för distribution och in-drifning af debetsedlar och räkningar	500 —	500 —		
D:o för hästhoarnas skötsel	2,400 —	1,432 11	— —	967 89
D:o för privata anslutningar och uppsättning af vattenmätare	25,000 —	88,881 52	63,881 52	
Underhåll och remont.				
Remont och underhåll af vattenledningens byggnader, hägnader, dammar, maskiner och rörnät	20,000 —	22,611 92	2,611 92	
Reparation och justering af vattenmätare	2,500 —	3,150 98	650 98	
Nybyggnad.				
Uppförande af ett vattentorn	190,000 —	1,177 50	— —	188,822 50
Utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare.				
Vattenledning under Fredriksgatan från tomt N:o 53 till Eriks-gatan	2,200 —	1,637 38	— —	562 62
D:o under Fredriksgatan från Boulevards- till Stora Roberts-gatan	7,400 —	6,243 08	— —	1,156 92
D:o under en del af Vestra kajen	1,700 —	2,371 81	671 81	
D:o till slaktinrättningen	15,600 —	15,104 96	— —	495 04
D:o under Dalgatan	6,700 —	4,969 76	— —	1,730 24
D:o under Sörnäs strandväg från Ö. Chausséen till adress N:o 7	9,400 —	9,400 —		
Transport	3,317,298 36	3,100,203 68	148,191 82	365,286 50

Transport	3,317,298 36	3,100,203 68	148,191 82	365,286 50
Vattenledning till villorna i V. Brunnsparken	10,900 —	9,200 —	— —	1,700 —
D:o under Wilhelmsbergsgatan	15,300 —	15,499 30	199 30	— —
D:o under Sibyllegatan	6,400 —	5,489 79	— —	910 21
D:o under Söderviksgatan	4,700 —	3,143 21	— —	1,556 79
D:o under Ö. Chausséen från villan Ås till Wilhelmsbergsgatan	6,300 —	6,049 67	— —	250 33
D:o från Lappviksgatan till obduktionshuset å villan Alkärr	4,200 —	4,200 —	— —	— —
D:o från Lappviksgatan till Sandudd	20,700 —	20,700 —	— —	— —
D:o under Styrmansgatan från Fabriks- till Ärtholmsgatan	6,800 —	3,925 94	— —	2,874 06
D:o under Ärtholmsgatan från Styrmansgatan till adr. N:o 15	12,700 —	10,628 58	— —	2,071 42
D:o inom de föreslagna 11:te och 12:te stadsdelarna	44,700 —	44,700 —	— —	— —
D:o till arbetsinrättningen å Fat-tiggården	2,900 —	2,900 —	— —	— —
Inköp af vattenmätare	5,000 —	4,816 42	— —	183 58
Diverse mindre arbeten.				
3 st. fribrunnar vid Varfs-, Sandviks- och Skatuddskajerna	900 —	1,000 02	100 02	— —
XII. Saluhallen.				
1 Uppsyningsman, lön	1,350 —	7,457 17	407 17	— —
beklädnadshjelp				
Belysning				
Renhållning m. m.	1,200 —	— —	— —	— —
XIII. Stadens jorlägenheter.				
Gumtäckt, förvaltningskostnader m. m.	9,000 —	6,261 82	— —	2,738 18
Mejlans, utskylder	400 —	207 23	— —	192 77
Transport	3,475,248 36	3,246,382 83	148,898 31	377,763 84

Transport	3,475,248 36	3,246,382 83	148,898 31	377,763 84
XIV. Allmänna arbeten.				
1:o. Byggnader och lägenheter.				
a) <i>Remont och underhåll.</i>				
Yttre målning m. m. af tull- och packhuset	2,460 —	1,648 75	— —	811 25
Remont af pumphuset i Brunsparken och ombyggnad af bron till pumphuset	1,900 —	848 71	— —	1,051 29
Remont af gamla träpaviljongen vid Maria sjukhus m. m.	5,100 —	4,978 45	— —	121 55
Yttre målning m. m. af Folkbiblioteket	2,430 —	1,264 76	— —	1,165 24
D:o af Rådhusannexet	2,800 —	2,450 43	— —	349 57
Remont af centralpolisens lokaler i f. d. Baranoffska huset.	1,300 —	1,443 72	143 72	
Snötransport m. m. från stadens gårdar	4,300 —	3,784 01	— —	515 99
Diverse reparationer	18,000 —	21,009 05	3,009 05	
b) <i>Nybyggnader.</i>				
Nytt tull- och packhus å Skatudden	670,000 —	670,000 —	— —	
Ny sjukpaviljong å Maria sjukhus	150,000 —	150,000 —	— —	
Tillbyggnad till sjukhuset å arbets- och fattiggården	75,000 —	75,000 —	— —	
Ny större pissoir i Henriksesplanen vid hörnet af Brunns-gatan	2,500 —	2,080 41	— —	419 59
Pissoir vid Aspnäsgatan, hörnet af Ö. Chausséen	2,500 —	778 72	— —	1,721 28
D:o vid Östra Hamngatan	1,000 —	1,000 —	— —	
Provisoriskt afträde å Skatudden	1,000 —	693 32	— —	306 68
Simhus vid Hörneberg	8,000 —	8,000 —	— —	
Inredning af visitationspaviljong	7,400 —	8,243 52	843 52	
2:o. Gator och allmänna platser.				
a) <i>Remont och underhåll.</i>				
Stensättning med nubbssten af körbanan öfver Högvaktstorget	7,200 —	8,007 62	807 62	
Makadamisering af återstående delen af Högvaktstorget	3,080 —	1,737 30	— —	1,342 70
Transport	4,441,218 36	4,209,351 60	153,702 22	385,568 98

Transport	4,441,218 36	4,209,351 60	153,702 22	385,568 98
Stensättning med nubbssten i asfalt af stadens andel af Vestra kajen	31,000 —	30,995 21	— —	4 79
Diverse reparationer	12,000 —	14,425 07	2,425 07	
<i>b) Nyanläggningar.</i>				
Stensättning med fältsten af körbanan öfver Skatuddstorget	6,000 —	5,309 51	— —	690 49
Stensättning med fältsten af Kanalgatan från Skatuddsbron till Östra Hamngatan	18,000 —	18,000 —		
Makadamisering af Vestra Hamngatan mellan Lots- och Kanalgatorna	6,500 —	6,406 80	— —	93 20
Stensättning med fältsten af stadens andel af Ankargatan	4,800 —	4,800 —		
D:o med d:o af Östra Hamngatan	2,900 —	2,932 58	32 58	
D:o med d:o af stadens andel af Kanalgatan mellan Ankargatan och Östra Hamngatan	3,300 —	2,325 03	— —	974 97
D:o af stadens andel af Docksgatan mellan Sjömans- och Fabriksatorna	1,800 —	1,799 31	— —	— 69
<i>c) Regleringsarbeten.</i>				
Anslag för tomterna N:ris 1—12 vid Magasinskajen	253,000 —	53,009 —	— —	199,991 —
Planering för ifrågasatt järnväg vid Sörnäs strandväg	20,000 —	22,519 49	2,519 49	
D:o af Neckens gränd	16,000 —	14,906 05	— —	1,093 95
D:o af Ärtholmsgatan	10,400 —	6,759 86	— —	3,640 14
D:o af Docksgatans vestra del	7,400 —	9,260 12	1,860 12	
D:o af Konstantinsgatan utanför tomt N:o 4	3,000 —	4,408 81	1,408 81	
D:o af en del af Styrmansgatan	2,600 —	3,043 54	443 54	
3:o. Kanaler och afloppsdiken.				
<i>a) Remont och underhåll.</i>				
Kompletteringsarbeten	3,000 —	4,674 88	1,674 88	
Ersättning af träkanalen under Gasverksgatan med lerrör	1,200 —	1,484 57	284 57	
Omläggning af kanalen under Mikaelsgatan från tomt N:o 5 till Wilhelmsgatan	600 —	660 72	60 72	
Diverse underhåll	10,000 —	14,206 44	4,206 44	
Transport	4,854,718 36	4,431,278 59	168,618 44	592,058 21

Transport	4,854,718 36	4,431,278 59	168,618 44	592,058 21
<i>b) Nyanläggningar.</i>				
Kanal an läggningar inom de föreslagna 11:te och 12:te stadsdelarna	100,000 —	100,000 —		
D:o från villan N:o 15 Humleberg till området Salli	6,000 —	7,394 71	1,394 71	
D:o under Neckens gränd	5,900 —	4,555 51	— —	1,344 49
Förlängning af kanalen under Kronbergsgatan	10,200 —	11,246 92	1,046 92	
D:o af aflopp sk analen under IV linien till tomt N:o 4	5,360 —	3,384 83	— —	1,975 17
Kanal under Ärtholmsgatan	8,800 —	5,121 89	— —	3,678 11
D:o under Wilhelmsbergs-, Sibylle-, Söderviks- och Svalbogatorna	30,600 —	25,924 24	— —	4,675 76
 4:o. Vägar.				
<i>a) Remont och underhåll.</i>				
Makadamisering af Djurgårds gamla vägen	13,300 —	8,132 27	— —	5,167 73
Diverse reparationer	10,000 —	14,154 33	4,154 33	
<i>b) Nyanläggningar.</i>				
Planeringsarbeten inom de föreslagna 11:te och 12:te stadsdelarna	130,000 —	130,000 —		
Väg till villorna N:ris 1, 15 och 17 Humleberg	2,000 —	2,030 33	30 33	
Planering af Wilhelmsbergs-, Sibylle- och Söderviksgatorna	52,000 —	51,197 51	— —	802 49
 5:o. Chausséer.				
<i>a) Remont och underhåll.</i>				
Makadamisering och torrläggning af hyrkuskplanen utanför Brunns hu set	6,000 —	4,718 45	— —	1,281 55
Förlängning af gångbanan längs Vestra chausséen, en del af sträckan från Fattiggårdsvägen till stad sp orten	6,000 —	4,659 93	— —	1,340 07
Diverse underhåll	15,000 —	11,458 27	— —	3,541 73
Transport	5,255,878 36	4,815,257 78	175,244 73	615,865 31

Transport	5,255,878 36	4,815,257 78	175,244 73	615,865 31
6:o. Hamnar.				
<i>a) Remont och underhåll.</i>				
Nedfartsbroar till isarna, jämte stängsel kring kajerna	2,000 —	2,238 75	238 75	
Ombyggnad af T-formiga kajen i Norra hamnen	40,100 —	40,163 51	63 51	
Remont af vestra och norra kajarmarna invid norra katerhamnen	25,400 —	26,038 30	638 30	
D:o och sliphaling af mudderverket	2,000 —	1,946 97	— —	53 03
Ombyggnad af stentransportpråm	4,000 —	6,838 41	2,838 41	
Diverse reparationer	9,000 —	13,107 91	4,107 91	
<i>b) Nyanläggningar.</i>				
Kajarbeten å Skatudden	566,000 —	566,000 —		
Afstjälpningsbrygga	10,000 —	8,412 21	— —	1,587 79
Täckt klappbrygga vid Aspnäs	5,000 —	3,032 18	— —	1,917 82
3 st. öppna klappbryggor	1,800 —	1,709 86	— —	90 14
Bortsprängning af grundet å östra inloppet till Hafshamnen	4,000 —	2,331 21	— —	1,668 79
Provisoriska lastningsbryggor i Gräsviken och Hafshamnen	4,600 —	2,851 97	— —	1,748 03
Utvidgning af Sandvikens södra kaj	76,000 —	70,440 85	— —	5,559 15
7:o. Planteringar.				
<i>a) Remont och underhåll.</i>				
Underhåll af planteringar och trädskolor	45,000 —	43,803 80	— —	1,196 20
D:o af hägnader	1,000 —	1,962 78	962 78	
<i>b) Nyanläggningar.</i>				
Observatoribergens planering	20,000 —	21,933 92	1,933 92	
Planeringsarbeten i Brunnsparken	5,000 —	6,121 71	1,121 71	
D:o i Kaisaniemi	5,000 —	5,824 39	824 39	
D:o och planeringsarbeten å Skatudden	3,500 —	3,500 —		
Jordfyllning till Henriksesplanaden	1,000 —	1,000 —		
Transport	6,086,278 36	5,644,566 51	187,974 41	629,636 26

Transport	6,086,278 36	5,644,566 51	187,974 41	629,686 26
8:o. Renhållningsväsendet.				
Underhåll af afstjälpningsplatser och bryggor	2,800 —	1,667 40	— —	1,132 60
Vakters aflöning	4,500 —	4,818 06	318 06	
Renhållning af latriner och pissoirer	10,000 —	13,567 08	3,567 08	
D:o af stadens allmänna platser och gatuandelar	35,000 —	42,587 02	7,587 02	
Bevattning af stadens centrala gator	8,000 —	11,073 19	3,073 19	
Renhållning af Brunsparkers-chausséerna	500 —	300 33	— —	199 67
D:o af chausséer	13,000 —	21,200 20	8,200 20	
D:o af vägar	3,000 —	4,611 77	1,611 77	
Rengöring af hamnar och kajer	1,500 —	728 20	— —	771 80
9:o. Arbetsredskap.				
Diverse inköp och remont	7,000 —	5,075 80	— —	1,924 20
10:o. Diverse.				
Underhåll af klappbryggor, vedmått, lyktstolpar m. m.	6,000 —	10,981 39	4,981 39	
XV. Pensioner	10,293 34	9,543 35	— —	749 99
XVI. Diverse.				
Nämnden för arbetareangelägenheter	800 —	800 —		
Taxerings- och pröfningsnämnden	3,700 —	3,636 79	— —	63 21
För revision af stadens räkenskaper	4,100 —	4,100 —		
Eldnings- och lysningsämnen	25,000 —	26,019 21	1,019 21	
För stormvarningstelegram	250 —	85 —	— —	165 —
Brandstodsafgifter	9,000 —	10,596 90	1,596 90	
Godtgörelse åt auktionsmäklaren Åkerberg för frångången auktionsprovision	1,200 —	1,200 —		
Transport	6,231,921 70	5,817,158 20	219,929 23	634,692 73

Transport	6,231,921 70	5,817,158 20	219,929 23	634,692 73
Anslag åt mantalsskrifvaren . . .	3,000 —	3,000 —		
D:o för byggnadsinspektör . . .	2,400 —	2,400 —		
Arvode åt en elektrotekniker . . .	800 —	666 70	— —	133 30
D:o åt fiskeritillsyningsmän . . .	750 —	750 —		
För uppsigt öfver varuskjulet . . .	900 —	900 —		
Anslag för belöning af täflings- projektten till stadsplan för en 13:de stadsdel	10,000 —	10,000 —		
Utskrifning af vallängden jämte register	1,400 —	1,400 —		
Anslag till juridiskt biträde åt obemedlade	2,500 —	2,499 96	— —	— 04
D:o till fängelseföreningens skyddsherberge	600 —	600 —		
Inventarier till särskilda stadens hus; remont och komplettering	4,000 —	4,508 62	508 62	
Telefonafgifter	3,700 —	3,914 25	214 25	
Anslag för isobservationer	1,200 —	1,200 —		
För kontroll öfver efterlefnad af förordningen angående hund- skatten	500 —	500 —		
Afkortning och restitution å ut- taxerade medel och andra in- komster	35,000 —	206,633 37	171,633 37	
För oförutsedda behof enligt Stads- fullmäktiges bestämmande.				
<i>II. Stadens embetsverk.</i>				
Anslag för aflönande af extra exekutionsbe- tjente	500: —	— —	500 —	
Anslag till vikarie för en yngre rådmans- tjänst	500: —	— —	708 33	208 33
Anslag till löneförhöj- ning åt stadsfiskalerna	1,666: 66	— —	1,666 66	
<i>III. Kommunalförvaltningen.</i>				
Anslag för verkställan- de af veckolikvider	500: —	— —	500 —	
Anslag till förhöjning af arbetschefens aflö- ning	447: 20	— —	447 20	
Transport	3,613: 86	6,298,671 70	6,059,953 29	392,493 80
				634,826 07

Transport	3,613: 86	6,298,671 70	6,059,953 29	392,493 80	634,826 07
<i>IV. Gatubelysningen.</i>					
Anslag för belysning af Magasinskajen och Skatudden	6,680: —	—	6,680 —		
<i>V. Brandverket.</i>					
Anslag till löneförhöjning åt personalen vid brandverket . . .	8,450: —	—	8,450 —		
<i>VIII. Fattigvården.</i>					
Anslag för underhåll af Lojo asyl för vanartade barn	2,700: —	—	2,700 —		
Anslag till resestipendium åt Magister Axel Antell	500: —	—	500 —		
<i>IX. Undervisningsväsendet.</i>					
Anslag åt lägre handverksskolorna	200: —	—	200 —		
Anslag åt Arbetets Vänner och Helsingin Kansanopistoseura . .	1,600: —	—	1,600 —		
Anslag för inventering af Folkbibliotekets bokförråd	60: —	—	60 —		
<i>XI. Vattenledningen.</i>					
Anslag till hyra för vattenledningskontorets lokal	650: —	—	650 —		
Tillskottsanslag för inköp af vattenmätare	3,000: —	—	3,000 —		
Anslag för vattenledning under Sandvikskajen	1,500: —	—	2,152 95	652 95	
<i>XIV. Allmänna arbeten.</i>					
Tillskottsanslag för underhåll af hus och byggnader	9,000: —	—	9,000 —		
Transport	37,953: 86	6,298,671 70	6,094,946 24	393,146 75	634,826 07

Transport	37,953: 86	6,298,671 70	6,094,946 24	393,146 75	634,826 07
Anslag till reservångpanna i Maria sjukhus	2,395: 07	—	2,395 07		
Anslag för fyllning och planering af gårdsplanen å folkskolehuset vid Nikolaigatan	5,500: —	—	5,500 —		
Tillskottsanslag för ombyggnad af norra katterhamnen	13,500: —	—	13,500 —		
Anslag för anläggning och underhåll af kalkbanor	1,000: —	—	680 28	—	319 72
<i>XV. Pensioner.</i>					
Anslag till pension åt vaktmästaren A. V. Kalenius	240: —	—	60 —	—	180 —
Anslag till pension åt fröken Emilia Grönstrand	180: —	—	180 —		
Anslag till pension åt vaktmästaredottern Erika Rosenström	110: —	—	110 —		
Anslag till pension åt Hamnkonstapelsenkan E. G. Lönnqvist	110: —	—	110 —		
<i>XVI. Diverse.</i>					
Tillskottsanslag för revision af stadens räkenskaper	800: —	—	800 —		
Anslag till aflönande af ett biträde åt uppfostringnämndens samt till expenser	600: —	—	636 37	36 37	
Anslag för signalering af middagstimmen	300: —	—	300 —		
Anslag till sekreterers arvode åt prisnämnden för 13:de stadsdelens täffingsprojekt	200: —	—	200 —		
Anslag till resekostn. m. m. åt arkitekten P. Hallman	750: —	—	750 —		
	<i>Samt</i> 63,638: 93	50,000 —	—	13,638 93	
Transport	6,348,671 70	6,120,167 96	406,822 05	635,325 79	

Transport	6,348,671 70	6,120,167 96	406,822 05	635,325 79
Från föregående år balanserade konti.				
Uppmuddring af inloppet till Sörnäs hamn	— —	24,648 77	24,648 77	
Bonings- och uthus för vattenledningspersonalen i Gammelstaden	— —	1 —	1 —	
Nytt folkskolehus vid Nikolaigatan	— —	10,044 52	10,044 52	
Observatoriigatans makadamisering	— —	1,145 64	1,145 64	
Ny stormvarningssignal å Observatoriibergen	— —	383 35	383 35	
	6,348,671 70	6,156,391 24	443,045 33	635,325 79
Saldo till 1900	— —	580,315 24		
Summa <i>Frå</i>	6,348,671 70	6,736,706 48	443,045 33	635,325 79

Inkomster.	Beräknad inkomst enligt stat.	Inkomst enligt bückerna.	Brist.	Öfverskott.
<i>Disponibel behållning från föregående år</i>	450,000	806,242 64		
I. Räntor.				
Å vattenledningsobligationer	17,000	17,242 50	— —	242 50
Å chausséeobligationer	1,900	1,992 60	— —	92 60
Å tomtlösen	24,000	41,581 42	— —	17,581 42
Å donationsfonder, hvilkas ränta tillfaller staden	14,000	13,955 58	44 42	
Diverse räntor	500	11,958 73	— —	11,458 73
Dividend å aktier	5,000	9,080 —	— —	4,080 —
II. Tomtlösen.				
Försäljning af tomter och amortering å köpeskillingen för försålda tomter	250,000	380,189 28	— —	130,189 28
III. Stadens fasta egendom.				
a) <i>Räntor från donerade hemman</i>	1,800	1,773 92	26 08	
b) <i>Stadens afhysta område.</i>				
Arrenden för byggnader och tomter samt utarrenderade mindre platser inom stadens plan	16,000	137,533 —	— —	3,533 —
Arrenden för jordlägenheter, villaområden och smärre platser utom stadens plan	118,000			
Arrenden från Brunnsparksområdet	15,000	14,794 06	205 94	
Hyra för försäljningsplatser å Salu- och Kaserntorgen	18,000	18,600 —	— —	600 —
Hyra för lokaler i gården N:o 3 vid Sofiegatan	6,500	6,293 45	206 55	
Transport	937,700	1,461,237 18	482 99	167,777 53

Transport	937,700	1,461,237 18	482 99	167,777 53
Hyra för bodar och diskar	4,500	4,560 80	—	60 80
Hyra för stånd i Saluhallen	40,000	40,769 —	—	769 —
Simhusafgifter	900	1,076 —	—	176 —
Fiskevattensafgifter	1,300	1,274 —	26 —	—
Hötägt och mulbetesafgifter	150	298 —	—	148 —
Tillfälliga arrenden och planhyror	10,000	15,967 —	—	5,967 —
<i>c) Stadens jordlägenheter.</i>				
Forsby, arrende	4,100	39,046 89	—	3,846 89
Grejus d:o	2,100			
Gumtäckt d:o	23,000			
Mejlans d:o	6,000			
D:o amortering & köpeskillingen för byggnader	828 10	828 10	—	—
Reimars, arrende	100	100 —	—	—
IV. Tomtören	2,200	2,681 55	—	481 55
V. Inkomstgivande rättigheter.				
Tolag för till Helsingfors destinerade varor	190,000	230,314 13	—	40,314 13
Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor, destinerade till uppstad	9,500	8,936 53	563 47	—
Trafikafgifter	460,000	484,608 16	—	24,608 16
Mätningsafgifter	1,500	2,868 36	—	1,368 36
Magasinshyra	4,000	7,074 91	—	3,074 91
Hamnafgifter	193,000	213,103 86	—	20,103 86
Broafgifter	9,000	9,726 15	—	726 15
Lyftkransafgifter	700	1,659 20	—	959 20
Ballastafgifter	300	269 60	30 40	—
Vägningsafgifter	2,700	2,916 80	—	216 80
Afgifter af utlänningar för försäljning af matvaror vid mast	3,000	4,205 26	—	1,205 26
Biljardafgifter	500	544 —	—	44 —
Bouppteckningsprocenter, stadens andel	30,000	77,300 63	—	39,300 63
Bouppteckningsprocenter, stadens fattiges andel	8,000			
Transport	1,945,078 10	2,611,366 11	1,102 86	311,148 23

Transport	1,945,078 10	2,611,366 11	1,102 86	311,148 23
Kollektmedel	300 —	270 50	29 50	
Diverse böter	200 —	175 —	25 —	
Arrende för Gammelstadskvarnen	3,500 —	3,500 —		
Börsprovision	600 —	827 28	— —	227 28
VI. Diverse.				
Personel fattigafgift	31,000 —	32,271 —	— —	1,271 —
För sjukvård i Maria sjukhus . .	10,000 —	17,943 25	— —	7,943 25
Inkomst från desinfektionsinrättningen	500 —	797 —	— —	297 —
Fattighjónsarbeten	500 —	520 74	— —	20 74
Inkomst från arbetsinrättningen .	10,000 —	11,104 80	— —	1,104 80
Jordafkastning från fattiggården	600 —	1,426 —	— —	826 —
Ersättning för underhåll af fattiga	3,000 —	7,936 61	— —	4,936 61
Elevers i folkskolan afgifter . .	200 —	417 55	— —	217 55
Elevers i folkskolan handarbeten	600 —	306 02	293 98	
Boklån	4,500 —	5,151 36	— —	651 36
Hundskatt	14,000 —	18,660 —	— —	4,660 —
Afgiften från klosetterna	4,500 —	7,023 56	— —	2,523 56
Bidrag till brandverket af ryska Alexanders gymnasium	184 46	115 54	68 92	
Bidrag till underhåll af Riddarhuskvären	300 —	300 —		
Bidrag till underhåll af planteringarna kring Ständerhuset .	600 —	600 —		
Bidrag till underhåll af planteringen kring Ateneum	200 —	200 —		
Bidrag till gatubelysningen: af Finlands bank 275:— af Ständerhuset 525:—	800 —	800 —		
Inkvarteringen ersättes enligt K. förordningen af den 18 Januari 1882 af Kronan	235,514 —	207,158 83	28,355 17	
VII. Statsbidrag.				
Till folkskolorna	128,000 —	128,000 —		
Till polisínrättningen	173,726 67	196,437 77	— —	3,244 43
Tillskott för hyresmedel åt konstaplarna	19,466 67			
Transport	2,587,869 90	3,253,308 92	29,875 43	339,071 81

Transport	2,587,869 90	3,253,308 92	29,875 43	339,071 81
Till gatubelysningen	15,170 —	15,170 —		
Till brandverket	21,000 —	21,000 —		
Tull- och källarfrihetsersättning .	368 —	368 —		
Stadens andel af bränvinsskatten	11,500 —	13,878 19	— —	2,378 19
VIII. Vattenledningen.				
För vattenförsäljning	295,000 —	351,508 90	— —	36,508 90
Hyror för vattenmätare	20,000 —			
Vattenavgifter från hästhoarna .	1,900 —	1,699 60	200 40	
Förhöjning för sentida inbetalning af vattenkonsumtionsavgifter .	300 —	550 03	— —	250 03
Ersättning för värkställda anslut- ningar	25,000 —	116,618 46	— —	91,618 46
Arrenden från vattenledningens jordområde	575 —	575 —		
IX. Lån.				
Å obligationslånet af år 1898 an- visas år 1899:				
för vattenledningens utsträck- ning år 1899	183,600 —	1,599,936 48	434,663 52	
för uppförandet af ett vattentorn	190,000 —			
för kajarbeten å Skatudden .	566,000 —			
för nytt tull- och packhus å Skatudden	670,000 —			
för inlösen af tomterna N:ris 1—12 vid Magasinskajen	200,000 —			
för ny paviljong å Maria sjuk- hus	150,000 —			
för tillbyggnad till sjukhuset å å arbets- och fattiggården . .	75,000 —			
X. Uttaxering.				
Det belopp, som ytterligare er- fordras och skall hos kommun- nens skattskyldige medlemmar uttaxeras	1,335,388 80	1,339,593 81	— —	4,205 01
Transport	6,348,671 70	6,714,207 39	464,739 35	474,032 40

Transport	6,348,671	70	6,714,207	39	464,739	35	474,032	40
Från föregående år balanserade anslagsbelopp, hvilka ej kommit till användning och inbesparats.								
Obduktionspaviljong jemte instrument och inventarier	—	—	9	52	—	—	9	52
Filtrering af kloakvatten	—	—	2,080	47	—	—	2,080	47
Godtgörelse åt auktionsmäklaren Åkerberg	—	—	1,200	—	—	—	1,200	—
Inkomster ej i staten observerade.								
Auktionsprovision	—	—	122	57	—	—	122	57
Löseskilling för byggnader å Mejlans	—	—	6,000	—	—	—	6,000	—
Priset för en försäld hölada å Mejlans	—	—	150	—	—	—	150	—
Hyra för auktionskamarlokalen	—	—	1,800	—	—	—	1,800	—
Hyra för lokal i Rådhusgården	—	—	175	—	—	—	175	—
Hyrer från gården N:o 6 vid Bergmansgatan	—	—	2,579	65	—	—	2,579	65
Expropriationslösen för Nybondas hemman	—	—	7,307	18	—	—	7,307	18
Ur Helsingfors Utskänknings- och Utminuterings akt. bol. vinstmedel ersatt anslag åt lärareföreningen för hälsovård och nykterhet	—	—	1,000	—	—	—	1,000	—
Präskriberade kuponger	—	—	74	70	—	—	74	70
Summa <i>Imp.</i>	6,348,671	70	6,736,706	48	464,739	35	496,531	49

Sammandrag

af Helsingfors stads utgifter och inkomster år 1899.

Hufvudtitel.	Enligt stat.	Enligt böckerna.
Utgifter.		
I. Stadens skulder	617,376 25	534,220 49
II. Stadens embetsverk	213,316 67	216,135 26
III. Kommunalförvaltningen	196,700 —	196,551 56
IV. Gatubelysningen	173,578 30	175,727 52
V. Brandverket	97,746 —	97,274 55
VI. Polisinrättningen	313,300 —	314,012 36
VII. Sundhets- och sjukvården	206,077 —	241,704 08
VIII. Fattigvården	280,820 —	260,557 78
IX. Undervisningsväsendet	634,283 10	637,311 75
X. Staden åliggande allmän onera	250,171 04	221,778 53
XI. Vattenledningen	475,430 —	337,182 73
XII. Saluhallen	7,050 —	7,457 17
XIII. Stadens jordlägenheter	9,400 —	6,469 05
XIV. Allmänna arbeten	2,702,330 —	2,514,794 12
XV. Pensioner	10,293 34	9,543 35
XVI. Diverse	160,800 —	349,447 66
Utgifter ej observerade i staten	—	36,223 28
Behållning till år 1900	—	580,315 24
Summa <i>My.</i>	6,348,671 70	6,736,706 48
Inkomster.		
Behållning från år 1898	450,000 —	806,242 64
I. Räntor	62,400 —	95,810 83
II. Tomtlösen	250,000 —	380,189 28
III. Stadens fasta egendom	268,278 10	282,914 22
IV. Tomtören	2,200 —	2,681 55
V. Inkomstgifvande rättigheter	916,800 —	1,048,300 37
VI. Diverse	316,998 46	312,732 26
VII. Statsbidrag	369,231 34	374,853 96
VIII. Vattenledningen	342,775 —	470,951 99
IX. Lån	2,034,600 —	1,599,936 48
X. Uttaxering	1,335,388 80	1,339,593 81
Iukomster ej observerade i staten	—	22,499 09
Summa <i>My.</i>	6,348,671 70	6,736,706 48

Bilans per 31 December 1899.

	<i>Fmyc</i>	<i>ni</i>	<i>Fmyc</i>	<i>ni</i>
Aktiva.				
Kassa	77,035	14		
Privatbanken i Helsingfors, konto kurant räkning	42,000	—		
Trafikkontorets uppbördskonto	4,397	78		
Obligationer	430,828	—		
Aktier	113,500	—		
Byggnadsmaterialier	81,055	64		
Vattenledningsmaterialier	198,172	92	946,989	48
Olyftade statsbidrag.				
Inkvarteringkostnader	—	—	55,756	71
Förskotter mot redovisningsskyldighet.				
Stadsfullmäktiges förskotts konto	227	68		
Drätselkammarens d:o	147	18		
Drätselkontorets d:o	4,042	54		
Brandverkets d:o	1,584	28		
Fattigvårdens d:o	8,774	32		
Maria sjukhusets d:o	712	45		
Folkskolornas d:o	7,154	95		
Undersökningsstationens för lifsmedel d:o	1	24		
Trädgårdsnämndens d:o	17	25		
Uppfostringsnämndens d:o	3	58	22,665	47
Utestående rester.				
Räntor å tomtlösen	1,488	54		
Tomtlösen	954	92		
Hyra för saluplatser å torg	8,440	—		
Kollektmedel	270	50		
Arrende för Gammelstadskvarnen	875	—		
Börsprovision	827	28		
Boklån	457	90		
Ersättning för värkställda vattenlednings anslutningar m. m.	39,747	26		
Ersättning för underhåll af chausséerna i Brunnsparken	1,084	77		
Transport	54,146	17	1,025,411	66

	Transport	54,146 17	1,025,411 66
Tolags- och trafikafgifter för 1899		11,853 10	
Vattenkonsumtionsafgifter för 1899		95,767 47	
Diverse rester		76,958 60	
Hyra för auktionskammarlokalen		450 —	
Tömtlösen från Brunnsparken		503 25	
Förskotterade landtdagskostnader		7,155 37	246,833 96
Diverse debitorer.			
Underhåll af en poliklinisk ögonafdelning		84 —	
Handverksskolorna		4,811 98	
Vattenledningens tullafgifter		34,994 34	
Jansson, G.		1,877 13	
Albrecht, O. R. F.		67 33	
Mesterton, A.		80 80	
Kupong till inlöst vattenledningsobligation		5 —	
Förskotterade lånemedel		321,507 04	
Eldnings- och lysningsämnen		183 —	
Telefonafgifter		62 —	363,672 62
Bestridda utgifter, för hvilka medel anvisas år 1900.			
Uppförande af nytt stadshus		2,000 —	
Planering af Gengatan		9,113 84	
Inköp af gården N:o 6 vid Bärghansgatan		207,000 —	
Brandverkets ved och lyse		2,533 70	
Vattenledning under Ångsgatan		2,890 88	
Kanal under Ångsgatan		2,047 86	
Anslag för en förberedande yrkesskola för gossar		14,000 —	
Omläggning af kanalen under Fabiansgatan		1,396 01	
Förändring af lokaler Krookska och Baranoffska gårdarna		5,094 51	
Vattenledningar inom de föreslagna 11:te och 12:te stadsdelarna		3,917 67	
Planeringsarbeten å Skatudden		3,154 89	
Kompletteringsarbeten å kanaler		420 —	253,569 36
Summa <i>Sam.</i>		— —	1,889,487 60

	<i>Fmg.</i>	<i>hi.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>hi.</i>
Passiva.				
Utelöpande, förfallna obligationer.				
Till chausséeobligationslånet	100	—		
„ vattenledningslånet af år 1876	3,335	—		
„ nybyggnads- och regleringslånet af år 1882	13,785	—	17,220	—
Utelöpande, förfallna kuponger.				
Till chausséeobligationslånet	277	20		
„ vattenledningslånet af år 1876	2,962	50		
„ nybyggnads- och regleringslånet af år 1882	4,623	75	7,863	45
Olyftade anslag:				
Saluhallens målning	4,800	—		
Vestra Hamngatans planering	3,172	15		
Båtbryggor i stadens hamnar	2,550	55		
Polikliniken	1,500	—		
Ny stallsbyggnad å Forsby	5,725	—		
Ritningar och undersökning af platser för saluhallar	1,339	25		
Anslag åt filharmoniska sällskapet	3,800	—		
D:o åt svenska teatern	4,000	—		
D:o åt finska teatern	2,500	01		
D:o för utarbetande och tryckning af fullständig stadsplan	651	—		
Inlösen af Brunnsparken	11,070	87		
Anslag åt redaktionen för tidskriften „Vid hemmets hård“	100	—		
Sundhets- och sjukvårdens läkarepersonal	700	—		
Anslag åt Helsingin kansanopistoseura	800	—		
D:o åt Folkteatern	2,000	—		
Vattenledningens kostnader för distribuering och in- drifning af debetsedlar m. m.	433	81		
Nytt tull- och packhus å Skatudden	295,477	82		
Ny sjukpaviljong å Maria sjukhus	147,500	—		
Tillbyggnad till sjukhuset å arbets- och fattiggården	50,000	—		
Pissoir vid Östra Hamngatan	1,000	—		
Simhus vid Hörneberg	8,000	—		
Stensättning med fältsten af Kanalgratan från Skat- uddsbron till Östra Hamngatan	5,189	86		
Stensättning med fältsten af stadens andel af Ankar- gratan	2,420	92		
Transport	554,731	24	25,083	45

	Transport	554,731	24	25,083	45
Kanalänläggningar inom de föreslagna 11:te och 12:te stadsdelarna		60,776	77		
Planeringsarbeten inom de föreslagna 11:te och 12:te stadsdelarna		130,000	—		
Kajarbetena å Skatudden		153,916	04		
Jordfyllning till Henriksplanaden		2,000	—		
Undersökningsstation för lifsmedel		103	11		
För stormningstelegram		85	—		
Anslag för isobservationer		1,191	19	902,803	35
Diverse kreditorer.					
Hundskatt för 1899		2,385	—		
Arrenden från vattenledningens jordområde		175	—		
Polisinrättningens förskottskonto		3,450	71		
Förskottsbetalningar		2,631	02		
Inkvarteringsnämndens förskottskonto		62	66		
Chausséeobligationernas amorteringsfond		24,000	—		
Statsjernvägarna i Finland		5,000	—		
1899 års olikviderade räkningar		216,492	21		
Johansson, Joh.		2,000	—		
Forström, Robert		2,000	—		
Wahlfors, K. R. & Brenner, F.		90,000	—		
Städernas i Finland hypotekskassa		26,000	—		
Inkvarteringskostnader		7,088	96	381,285	56
	Summa <i>Tmf.</i>	—	—	1,309,172	36
Behållning till år 1900		—	—	580,315	24
	Summa <i>Tmf.</i>	—	—	1,889,487	60

Helsingfors stads kapitaltillgångar:

Staden tillhöriga byggnader och bebyggda fastigheter	<i>Fmk</i>	6,983,536: 34
Staden tillhöriga jordlägenheter	”	1,077,000: —
Värdet af stadens utarrenderade jord	”	3,070,715: 20
Till försäljning disponibla tomter	”	3,441,780: 50
Icke förfallen löseskilling för försålda tomter och byggnader	”	1,040,035: 01
Vattenledningens kapitalvärde	”	3,023,269: 40
Inventarier	”	1,016,606: 79
		Summa <i>Fmk</i> 19,652,943: 24

Helsingfors stads byggnader och bebyggda fastigheter.

	Tomten.	Byggnaderna.	Summa.
Rådhuset, Alexandersgatan 20	278,558	149,000	427,558
Tull- och packhus, V. Kajen kv. 54	454,146	126,624	580,770
Auktionskammare och packhus, Alexandersgatan 1	265,357	88,662	354,019
Norra branddepoten, Estnäs-gatan 2	33,500	71,500	105,000
Södra brandtornet, Högbergsgatan 26	130,000	370,000	500,000
Branddepoten vid Berghäll	—	3,000	3,000
D:o å Kamptorget	—	28,000	28,000
Brunnshuset i Brunnsparken	—	135,000	135,000
Badhuset i	—	30,000	30,000
D:o	—	25,000	25,000
Simhusen i	—	5,000	5,000
D:o å Brobergskajen	—	3,000	3,000
D:o å Munkholmen	—	4,500	4,500
D:o å Aspås	—	—	—
Rådhusannexet, Alexandersgatan 22	209,000	59,600	268,600
Gården N:o 3 vid Sofiegatan	158,416	90,480	248,896
Kaisaniemi värdshusbyggnad	—	11,000	11,000
Kägelbanan i Brunnsparken	—	2,500	2,500
Byggnaderna å stadens materialgård	—	30,200	30,200
Mängleribodarna å Narinkplatsen	—	40,000	40,000
Afträdet vid formansstationen invid Åbo kasern	—	600	600
Allmänna afträdet i Teaterplanaden	—	10,000	10,000
Publikt afträde i Kaisaniemi	—	2,800	2,800
Skogsvaktarebostaden å Grejus	—	3,400	3,400
D:o i Djurgården	—	2,500	2,500
Parkvaktarebostaden i Djurgården	—	2,500	2,500
Politiekarlsbostaden	—	4,000	4,000
Varuskjulen å Norra och Södra kajarmen	—	18,300	18,300
Varuskjul å Södra kajarmen	—	18,400	18,400
D:o å Magasinskajen	—	245,000	245,000
Hamnkontoret i Sörnäs	—	8,000	8,000
Maria sjukhuset, Lappviksgatan 16	350,000	526,450	876,450
Kelerabackerna	—	25,000	25,000
Folkbiblioteket, Högbergsgatan 43	59,000	211,000	270,000
Transport	1,937,977	2,351,016	4,288,993

	Tomter.		Byggnaderna.		Summa.	
Transport	1,937,977	—	2,351,016	—	4,288,993	—
Saluhallen å Vestra kajen	—	—	210,000	—	210,000	—
Väntpaviljongen å Slottskajen	—	—	3,200	—	3,200	—
Paviljong å Hafstorget	—	—	2,300	—	2,300	—
Vattenledningens byggnader i Gammelstaden	—	—	201,601	—	201,601	—
Vattenledningsverkstaden å stadens materialgård	—	—	36,700	—	36,700	—
Helsingfors stads arbets- och fattiggård	—	—	549,400	—	549,400	—
Folkskolehus, Annegatan 30	104,200	—	309,300	—	413,500	—
Folkskolan vid Lappviksgatan 19	97,620	—	108,620	—	206,240	—
Folkskolehuset vid Kaserngatan	112,867	—	117,400	—	230,267	—
Folkskolehuset vid Nikolaigatan 18	68,180	—	226,544	52	294,724	52
Folkskolehuset vid Rödbergsgatan 10	19,760	—	20,700	—	40,460	—
Folkskolehuset i Berghäll	—	—	90,000	—	90,000	—
Folkskolehuset i Hesperia	—	—	31,000	—	31,000	—
Folkskolan å villan Fjeldal	—	—	13,280	—	13,280	—
Växthuset i Fabriksparken	—	—	7,000	—	7,000	—
Branddepot i Tölö	—	—	800	—	800	—
Restaurationsbyggnaden i Esplanaden	—	—	160,000	—	160,000	—
Byggnaderna å Hagasund	—	—	60,000	—	60,000	—
Gården N:o 6 vid Bergmansgatan	80,000	—	4,000	—	84,000	—
Beckkokningshus å Blåbergsländet	—	—	2,000	—	2,000	—
Obduktionshuset å villan Alkärr	—	—	16,857	37	16,857	37
Vaktstuga vid vattenborgen i Djurgården	—	—	2,913	45	2,913	45
Kvarnbyggnaderna i Gammelstaden	—	—	38,300	—	38,300	—
Summa <i>Sm.</i>	2,420,604	—	4,562,932	34	6,983,536	34

Helsingfors stad tillhöriga jordlägenheter

utgöres af:

Forsby hemman	<i>Sm.</i>	110,000: —
Färgeriområdet i Gammelstaden	"	2,000: —
Villan Anneberg	"	35,000: —
" Arabia	"	50,000: —
Gumtäckts säteri	"	500,000: —
Lägenheten Mejlans	"	260,000: —
Grejus hemman	"	70,000: —
Reimars hemman	"	50,000: —
	<i>Sm.</i>	1,077,000: —

Värdet af stadens utarrenderade jord.

Summan har bildats genom kapitalisering af det under 1899 uppdebiterade arrendebeoppet, *Sm.* 153,535:76 efter 5 %, hvilket måste anses vara en synnerligen låg beräkningsgrund.

Uppgift öfver tomter i Helsingfors som vid utgången af år 1899 voro till försäljning disponibla, samt deras areal och försäljningsvärde.

Kvart. N:o.	Tomt N:o.	Gatans namn.	Areal i m ²		Enhetspris.		Försäljningsvärde.	
			Bostads-	Fabriks-	Fm ^c	%	Fm ^c	%
24	5	Vinkelgatan	1,547	—	10	—	15,470	—
131	4	Gengatan	1,002	—	20	—	20,040	—
"	6	"	1,062	—	22	—	23,364	—
166	13	Gräsviksgatan	2,970	—	28	—	83,160	—
109	33	Bergmansmansgatan	2,045	—	20	—	40,900	—
121	1	Artholmsgatan	1,036	—	16	50	17,094	—
122	11	"	972	—	16	—	15,552	—
"	13	"	972	—	16	—	15,552	—
126	11	Fabriksgatan	1,859	—	22	—	40,898	—
"	13	"	2,145	—	22	—	47,190	—
"	15	"	2,145	—	20	—	42,900	—
"	17	"	2,156	—	20	—	43,120	—
"	19	"	2,170	—	18	—	39,060	—
"	10	Bergmansgatan	2,274	—	21	—	47,754	—
"	12	"	1,798	—	18	—	32,364	—
"	14	"	1,798	—	18	—	32,364	—
"	16	"	1,798	—	15	—	26,970	—
"	18	"	1,798	—	15	—	26,970	—
127	3	Fabriksgatan	1,757	—	30	—	52,710	—
"	5	"	1,718	—	20	—	34,360	—
"	7	"	1,718	—	20	—	34,360	—
"	9	"	1,783	—	25	—	44,575	—
128	14	"	1,650	—	25	—	41,250	—
"	16	"	1,691	—	12	—	20,292	—
"	18	"	1,801	—	12	—	21,612	—
"	20	"	1,911	—	12	—	22,932	—
"	22	"	1,870	—	20	—	37,400	—
134	8	"	2,097	—	25	—	52,425	—
"	10	"	2,005	—	24	—	48,120	—
"	12	"	2,040	—	25	—	51,000	—
"	3	Petersgatan	2,238	—	22	—	49,236	—
"	5	"	2,338	—	24	—	56,112	—
135	4	"	2,320	—	18	—	41,760	—
"	3	Jungfrustigen	2,841	—	18	—	51,138	—
136	4	Fabriksgatan	2,061	—	23	50	48,433	50
"	6	"	2,217	—	25	—	55,425	—
"		Villa kvarteren N:ris 182, 183, 185 & 215	39,660	—	15	—	594,900	—
299	4 ¹⁾	Sparbankskajen	2,355	—	18	—	42,390	—
"	6	"	1,955	—	15	—	29,325	—
"	5 ²⁾	Cirkusgatan	1,296	—	15	—	19,440	—
"	7 ²⁾	"	1,296	—	20	—	25,920	—
298	2 ¹⁾	Holmnäsgatan	1,860	—	20	—	37,200	—
"	4 ²⁾	"	1,575	—	20	—	31,500	—
"	11	Långhrogatan	1,660	—	20	—	33,200	—
"	10	Sparbanksgatan	1,660	—	20	—	33,200	—
		Transport	—	—	—	—	2,220,937	50

Kvart. N:o.	Tomt N:o.	Gatans namn.	Areal i m ² .		Enhetspris.		Försäljningsvärde.	
			Bostads.	Fabriks.	Fm ^c .	7i.	Fm ^c .	7i.
		Transport	—	—	—	—	2,220,937	50
298	6	Sparbanksgatan	2,114	—	20	—	42,280	—
295	2 ³⁾	Östra Chausséen	2,366	—	24	—	56,784	—
"	3	Neckens grund	1,100	—	10	—	11,000	—
"	5	Sörnäs strandväg	749	—	17	—	12,733	—
288	24 ¹⁾	Östra Chausséen	—	11,080	6	—	66,480	—
"	28	" "	2,054	—	21	—	43,134	—
"	3	" "	2,087	—	16	—	33,392	—
139	4	Vestra Hamngatan	1,836	—	18	—	33,048	—
146	9	Lotsgatan	1,178	—	20	—	23,560	—
"	11	" "	1,140	—	20	—	22,800	—
147	3	" "	1,480	—	20	—	29,600	—
"	11	Vestra Hamngatan	962	—	20	—	19,240	—
148	5	Köpmansgatan	1,120	—	22	—	24,640	—
"	8	Lotsgatan	1,280	—	21	—	26,880	—
"	6	" "	1,400	—	18	—	25,200	—
"	4	" "	1,310	—	15	—	19,650	—
149	7	Köpmansgatan	1,170	—	22	—	25,740	—
"	9	" "	1,400	—	20	—	28,000	—
"	11	" "	1,360	—	20	—	27,200	—
"	13	" "	1,360	—	20	—	27,200	—
"	10	Lotsgatan	1,280	—	20	—	25,600	—
"	12	" "	1,440	—	18	—	25,920	—
"	14	" "	1,400	—	18	—	25,200	—
"	16	" "	1,400	—	18	—	25,200	—
161	9	Kronbergsgatan	1,260	—	20	—	25,200	—
"	3	Slottgatan	1,326	—	20	—	26,520	—
"	5	" "	1,560	—	20	—	31,200	—
"	4	Köpmansgatan	1,326	—	18	—	23,868	—
"	6	" "	1,209	—	18	—	21,762	—
"	8	" "	1,326	—	18	—	23,868	—
"	10	" "	1,443	—	18	—	25,974	—
138	10—12	Skatudds norra kajen	939	—	10	—	9,390	—
187	8—22	Kanalgatan	4,294	—	15	—	64,410	—
			—	—	—	—	3,173,610	50
297	2 ¹⁾	Broholmogatan	2,420	—	22	—	53,240	—
"	4 ¹⁾	" "	5,250	—	15	—	78,750	—
"	4 ¹⁾	Cirkusgatan	1,600	—	18	—	28,800	—
"	6 ¹⁾	" "	1,480	—	18	—	26,640	—
"	7 ¹⁾	Långbrokajen	1,535	—	20	—	30,700	—
"	5 ¹⁾	" "	1,600	—	18	—	28,800	—
"	3 ¹⁾	" "	1,180	—	18	—	21,240	—
		Summa	—	—	—	—	3,441,780	50

¹⁾ Lösas med förmåns rätt af arrendatorn.

²⁾ Kan intill utgången af år 1900 lösas endast af arrendatorn.

³⁾ " " " " " 1901 " " " "

⁴⁾ " " " " " 1910 " " " "

Anm.: Arealen dels uppmätt, dels uttagen från karta enligt skala; åsatta pris approximativa i förhållande till tomternas inbördes läge och beskaffenhet.

Icke förfallen löseskilling för försålda tomter.

Tomtlösen.

Den 1 Januari 1899 utestod oguldet i kapital		<i>Fmyc</i>	811,222: 22
Under året hafva försålt:			
Tomt N:o 11 vid Kronbergsgatan i kvarteret N:o 160 till handlanden K. H. Renlund	<i>Fmyc</i>	22,780: 90	
Tomt N:o 13 vid Kronbergsgatan i kvarteret N:o 160 till Handlanden K. H. Renlund	"	20,785: —	
Tomt N:o 15 vid Ärtholmsgatan i kvarteret N:o 122 till Färgarmä- staren V. E. Lindström	"	14,000: —	
Tomt N:o 17 vid Ärtholmsgatan i kvarteret N:o 122 till Sandviks spritfabriks aktiebolag	"	17,600: —	
Tomt N:o 5 vid Ärtholmsgatan i kvarteret N:o 122 till Aktiebolaget Sandvikens Skeppsdocka och mekaniska verkstad	"	14,343: —	
Tomt No 4 vid Gøngatan i kvarteret N:o 22 till direktionen för Sednigradskys småbarnskola och Marias asyl utan lösen med vilkor att en småbarnskola derfädes och i Sörnäs uppföres	"	— —	
Tomt N:o 9 vid Ärtholmsgatan i kvarteret N:o 122 till Finska mar- moritaktiebolaget	"	15,435: —	
Tomt N:o 10 vid Elisabetsgatan i kvarteret N:o 22 till Finska Statsverket En del af Båtsmansgatan mellan tomterna N:ris 36 och 37 till Aktie- bolaget Sandvikens skeppsdocka och mekaniska verkstad	"	9,388: 20	
Tomt N:o 3 vid Ärtholmsgatan i kvarteret N:o 121 till firman Wilcken & Comp.	"	6,695: 80	
Exproprierad mark vid Fredriksbergs rangeringsbangård till Finska Statsjernvägarne	"	22,008: —	
		<u>328,364: —</u>	<i>Fmyc</i> 471,399: 90
			<i>Fmyc</i> 1,282,622: 12
Häriifrån afgår:			
Restitution till Statsjernvägarna i Finland för inskränkning i disposi- tionsrätten till en del af den för Fredriksbergs rangeringsban- gård exproprierade mark, om 2,000 kv. meters areal	<i>Fmyc</i>	5,000: —	
Den icke förfallna delen af löseskillingen för tomt N:o 6 vid Gen- gatan, förut tillhörig Byggmästaren H. V. Nordberg, hvilken genom köp återgått till stadens disposition	"	6,675: 97	<i>Fmyc</i> 11,675: 97
			<i>Fmyc</i> 1,270,946: 15
1899 års annuitet			<u>372,331: 12</u>
			Saldo <i>Fmyc</i> 898,615: 03

Tomtlösen från Brunnsparksområdet.

Utestående kapital den 1 Januari 1899	<i>Fmyc</i>	125,287: 44
Under året försålles:		
Villatomten N:o 21 i Östra Brunnsparken till Fröken Augusta Enqvist	"	21,506: 40
		<i>Fmyc</i> 146,793: 84
Annuitet, inbetald 1899	"	7,858: 16
		<u>148,935: 00</u>
		Saldo <i>Fmyc</i> 138,935: 68

Löseskilling för åbyggnader å Mejlans.

Den 1 Januari 1899 utestod oguldet	<i>Fmy.</i> 3,312: 40
Annuitet 1899	” 828: 10
	<hr/>
	Saldo <i>Fmy.</i> 2,284: 30

Sammandrag.

Tomtlösen	<i>Fmy.</i> 898,615: 03
Do från Brunnsparksområdet	” 138,935: 68
Löseskilling för åbyggnader å Mejlans	” 2,484: 30
	<hr/>
	<i>Fmy.</i> 1,040,035: 01

Vattenledningens kapitalvärde.

Enligt Vattenledningskontorets böcker utgjorde vattenverkets kapitalvärde vid utgången af år 1899	<i>Fmy.</i> 3,401,903: 45
hvarifrån afdrages värdet för till inrättningen hörande byggnader och vattenmätare, hvilka allaredan äro under rubrikerna stadens byggnader och bebyggda fastigheter samt inventarier observerade, med	” 378,634: 05
	<hr/>
Kapitalvärde d. ³¹ / ₁₂ 1899 <i>Fmy.</i> 3,023,269: 40	

Inventarier:

i lokaler, disponerade af

Stadens embetsverk	<i>Fmy.</i> 16,271: 75
Kommunalförvaltningen	” 332,518: 71
Gaskontrollören	” 1,274: 70
Brandverket	” 102,264: 65
Polisinrättningen	” 18,513: 55
Sundhets- och sjukvården	” 93,982: 31
Fattigvården	” 83,852: 58
Undervisningsväsendet	” 146,141: 94
Vattenverket	” 220,446: 44
Särskilda inrättningar	” 1,340: 16
	<hr/>
Summa <i>Fmy.</i> 1,016,606: 79	

Helsingfors stads consoliderade gäld.

Obligationslån.

Chauséeobligationslånet af år 1865.

Utestående belopp den 1 Januari 1899	<i>Fmk.</i>	60,000:—
Under året 1899 förekom icke någon amortering	"	— —
	<u>Saldo till år 1900</u>	<u><i>Fmk.</i> 60,000:—</u>

Anm. Af förestående belopp innehar stads-kassan *Fmk.* 55,750:— så att faktiskt endast *Fmk.* 4,250:— äro utelöpande.

Vattenledningsobligationslånet af år 1876.

Balans från 1898, utelöpande, icke förfallna obligationer	<i>Fmk.</i>	1,302,400:—
Amortering år 1899	"	22,300:—
	<u>Saldo till år 1900</u>	<u><i>Fmk.</i> 1,280,100:—</u>

Anm. Stads-kassan innehar vid årsskiftet *Fmk.* 343,200:— med 1898 års lånemedel inköpta obligationer af detta lån.

Nybyggnads- och regleringslånet af år 1882.

Balans från år 1898, utelöpande, icke förfallna obligationer	<i>Fmk.</i>	1,114,000:—
Amortering år 1899	"	45,000:—
	<u>Saldo till år 1900</u>	<u><i>Fmk.</i> 1,069,000:—</u>

Obligationslånet af år 1892.

Balans från år 1898, utelöpande, icke förfallna obligationer	<i>Fmk.</i>	4,395,500:—
1899 års amortering	"	20,500:—
	<u>Saldo till år 1900</u>	<u><i>Fmk.</i> 4,375,000:—</u>

Obligationslånet af år 1898.

Balans från år 1898, utelöpande, icke förfallna obligationer	<i>Fmk.</i>	3,000,000:—
Under året emitteradt	"	994,000:—
	<u><i>Fmk.</i> 3,994,000:—</u>	
Amortering år 1899	"	18,000:—
	<u>Saldo till år 1900</u>	<u><i>Fmk.</i> 3,976,000:—</u>

Sammandrag

af stadens consoliderade gäld den 31 December 1899.

3,6 %	obligationslånet af år 1865			<i>Frk.</i>	60,000: —
5 %	d:o	”	1876	”	1,280,100: —
4 ¹ / ₂ %	d:o	”	1882	”	1,069,000: —
4 ¹ / ₂ %	d:o	”	1892	”	4,375,000: —
3 ¹ / ₂ %	d:o	”	1898	”	3,976,000: —
				<i>Frk.</i>	10,760,100: —

Helsingfors stads consoliderade gäld uppgick för åren 1880—1899 till nedanstående belopp:

år 1880				<i>Frk.</i>	2,339,357: 71
” 1881				”	2,055,419: 86
” 1882				”	3,391,577: 13
” 1883				”	3,377,462: 85
” 1884				”	3,363,064: 66
” 1885				”	3,318,369: 64
” 1886				”	3,285,495: 49
” 1887				”	3,234,333: 08
” 1888				”	3,192,408: 58
” 1889				”	3,130,234: 27
” 1890				”	3,870,906: 44
” 1891				”	5,027,135: 53
” 1892				”	7,447,274: 17
” 1893				”	7,348,437: 17
” 1894				”	8,412,896: 50
” 1895				”	8,223,591: 85
” 1896				”	7,585,300: —
” 1897				”	7,455,600: —
” 1898				”	9,871,900: —
” 1899				”	10,760,100: —

Handlingar rörande Helsingfors stads donerade fonders räkenskaper och bokslut för år 1899.

Stadens donerade fonder, hvilka vid ingången af år 1899 uppgingo i kapital till	<i>Fmf.</i> 1,734,359: 01
hafva under året ökat:	
genom tillkomsten af tvenne nya fonder: Augusta Hammarlunds fond	" 1,000: —
Mortimer Stenius understödsfond	" 36,700: —
Inbetalning af Fattigvårdsstyrelsen till M. C. Mattheizens fond	" 1,310: 91
Inbetalning af vordna Konversationsklubben i Helsingfors till fonderna för ett gubbehem	" 765: 42
Inbetalning af agenten Carl Lindh m. fl. till samma fonder hvarjemte räntebesparingar å en del fonder ökat dessas kapital med	" 1,371: —
	12,873: 31
Kapitalsaldo ultimo December	<i>Fmf.</i> 1,788,379: 65
Upplupna räntor	" 63,549: 25
	<i>Fmf.</i> 1,851,928: 90

Fondernas medel äro placerade i:

Fastigheter:

Gården och tomten N:o 22 vid Mariegatan i kvarteret Vildsvinet	<i>Fmf.</i> 40,000 —
Gården och tomten N:o 5 vid Andregatan i kvarteret Paradisfågeln	" 188,460: — <i>Fmf.</i> 228,460: —

Skuldsedlar:

41 st. reverser till största delen mot inteckningssäkerhet och 5—6 % ränta	— — " 1,264,200: —
--	--------------------

Obligationer:

Preuss. 4 % cons. Rmk 2,300 à 134: 30	" 3,088: 86
Rysk-Holl. 5 % cons. Rbl 720 à 104 %	" 2,995: 20
Rysk-Eng. 4 % cons. Rbl 13,125 à 94 %	" 49,350: —
Finl. Hypoteksförenings 4 1/2 % obl. al pari	" 30,000: —
Helsingfors Stads 5 % obl.	" 5,000: —
D:o 4 1/2 % obl.	" 9,500: —
	" 99,934: 06
Transport	<i>Fmf.</i> — — <i>Fmf.</i> 1,592,594: 06

	Transport <i>Fmk.</i>	— — <i>Fmk.</i> 1,592,594: 06
<i>Aktier:</i>		
5 st. i Föreningsbanken i Finland à <i>Fmk.</i> 175	„	850: —
200 st. i Societetshusaktiebolaget i Helsingfors		
à <i>Fmk.</i> 114: —	„	22,800: —
80 st. d:o i d:o à <i>Fmk.</i> 115: —	„	9,200: —
444 st. i Nordiska aktiebanken för handel		
och industri à <i>Fmk.</i> 300: —	„	133,200: —
10 st. i Alkärrs Familjebostads aktiebolag		
à <i>Fmk.</i> 265: —	„	2,650: —
		„ 168,700: —
<i>Privatbanken i Helsingfors, aktiebolag:</i>		
innehållande å depositionsräkning	„	14,050: —
d:o å sparkasseräkning	„	43,603: 53
		„ 57,653: 53
<i>Kontant kassa</i>	„	125: 33
Upplupna, oguldna räntor	„	32,855: 98
		<u><i>Fmk.</i> 1,851,928: 90</u>

I medelränta hafva under året fastigheterna lemnat 3,84 $\frac{0}{100}$, obligationerna 4,37 $\frac{0}{100}$, aktierna 8,47 och skuldsedlarne samt bankräkningen 5,17 $\frac{0}{100}$.

Af fondernas räntemedel har under 1899 utbetalats:

till staden för fattigvården	<i>Fmk.</i>	5,802: 35
„ „ „ kommunala sjukhuset	„	630: 05
„ „ „ folkskolorna	„	7,523: 18
„ understöd åt medellösa	„	10,830: 05
„ underhåll af Fruntimmersföreningens barnhem	„	638: 36
„ beklädnad åt medellösa folkskoleelever	„	1,985: 89
„ stipendier åt elever i skolorna	„	3,735: 11
„ underhåll af asylen för vanartade barn i Lojo socken	„	4,250: 75
„ belöningar åt dygdigt tjänstefolk	„	500: —
„ underhåll af obemedlade barnaföderskor	„	5,040: 49
„ pensioner åt affidne poliskonstaplars enkor och barn	„	2,755: —
„ Föreningen för arbetshusen för desamma underhåll	„	11,854: 83
„ anskaffande af middagsmåltid åt fattiga folkskoleelever	„	756: 03
„ underhåll af Föreningens för barnvården barnhärbärge	„	514: 11
„ Mariaföreningen för underhåll af hemmet för ålderstigna tjänarinnor	„	2,096: 78
„ hemgift samt ränta å hemgiftsbelopp åt flickor, utdimitterade från		
folkskolorna	„	3,172: 55
„ i gåfvobrefven bestämda legater och pensioner åt enskilda personer	„	12,448: 10
„ diverse omkostnader	„	86: 46
		<u><i>Fmk.</i> 74,620: 09</u>

Förutom de fonder, hvilkas räntefkastning, jemlikt vilkor i donationsbrevet eller andra öfverenskommelser, tillsvidare uppbäras af särskilda personer, äro följande fonder ännu icke för med donationerna afsedda syftemål använda:

Carl Rosengrens fond för meddelande af de första skolkunskaperna åt värlösa och fattiga gossebarn i Helsingfors.

Kapital *Smk* 15,772: 74.

Donationen kan disponeras år 1901, sedan det donerade kapitalet dåmera i tio år förräntats.

Maria Chorlotta Olanders fond för värlöra och sjukliga barns skötsel och värd.

Kapital *Smk* 88,047: 60.

Disponibel såsnart fonden tillhörig fastighet blifvit försäld.

Helena Kristina Åkermans fond till ett hem för medellösa fruntimmer.

Kapital *Smk* 11,781: 14.

Fattigvårdsstyrelsen äger afgöra när fonden skall disponeras.

Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Wilhelmina Ingmans fond till ett gossebarnhem i Helsingfors.

Kapital *Smk* 6,680: 80.

Kapitalet skall förräntas tills räntefkastningen motsvarar kostnaderna för hemmets underhåll.

Efter årsskiftet har till drätselverket levererats Mortimer Stenius understödsfond, den Stadsfullmäktige, enligt beslut af den 17 Januari 1899, förklarar sig villige öfvertaga, för att af staden framgent förvaltas. De denna äfvensom vordne Konversationsklubbens i staden fond samt Augusta Hammarlunds, af Fattigvårdsstyrelsen under året insända donationsfond rörande handlingar ingå som bilagor i slutet af denna berättelse.

Fondernas inkomster och utgifter under året samt ställning vid årsskiftet framgå närmare af omstående tablå.

Helsingfors i Februari 1900.

Teodor Holmberg.

	Balans från år 1898		Under året 1899				Balans till år 1900	
			Inkomst		Utgift			
	<i>Fr.</i>	<i>hi.</i>	<i>Fr.</i>	<i>hi.</i>	<i>Fr.</i>	<i>hi.</i>	<i>Fr.</i>	<i>hi.</i>
I. Till förmån för fattigvården donerade fonder.								
<i>Joh. Sederholms arfvingars fond</i>	2,057	14	—	—	—	—	2,057	14
<i>Nath. Heidenstrauchs fond</i>	1,028	57	—	—	—	—	1,028	57
<i>C. J. Nordenstams fond</i>	1,142	86	—	—	—	—	1,142	86
<i>Jacob Daniel Weckströms fond</i>	4,800	—	—	—	—	—	4,800	—
<i>Finska Frimurarlogernas fond</i>	8,160	—	—	—	—	—	8,160	—
<i>Medborgarkassans fond</i>	4,828	57	—	—	—	—	4,828	57
<i>Helsingfors kyrkofattigkassas fond</i>	2,148	57	—	—	—	—	2,148	57
<i>Sveaborgs skole-, fattigvårds- och ar- betshusinrättnings fond</i>	8,022	86	—	—	—	—	8,022	86
<i>Lars Sederholms fond</i>	571	43	—	—	—	—	571	43
<i>Carl Otto af Forselles fond</i>	1,142	86	—	—	—	—	1,142	86
<i>Joh. Mobergs fond</i>	1,708	57	—	—	—	—	1,708	57
<i>I. A. Ehrenströms fond</i>	1,142	86	—	—	—	—	1,142	86
<i>H. K. M. Nikolai I:s fond</i>	22,800	—	—	—	—	—	22,800	—
<i>D. K. M. Nikolai I:s och hans ge- måls fond</i>	9,142	86	—	—	—	—	9,142	86
<i>Carolina Charlotta Schulins fond</i>	2,000	—	—	—	—	—	2,000	—
<i>Adolf Ekholms fond</i>	3,702	85	—	—	—	—	3,702	85
<i>Karolina Nyströms fond</i>	4,000	—	—	—	—	—	4,000	—
ränta	2,802	35	5,875	10	—	—	2,875	10
utbetalt till stadskassan	—	—	—	—	5,802	35	—	—
II. Till förmån för feberlasarettet donerade fonder.								
<i>H. K. H. Nikolai Alexandrovitschs fond</i>	10,000	—	—	—	—	—	10,000	—
<i>Eugenie Soltikoffs fond</i>	2,500	—	—	—	—	—	2,500	—
ränta	630	05	646	38	—	—	646	38
utbetalt till stadskassan	—	—	—	—	630	05	—	—
III. Till förmån för folkskolorna donerade fonder.								
<i>Wilhelm Elgs fond för en fattigskola</i>	34,200	—	—	—	—	—	34,200	—
<i>Danssällskapets i Helsingfors fond</i>	9,200	—	—	—	—	—	9,200	—
<i>Tölö Sockerbruksbolags fond</i>	5,000	—	—	—	—	—	5,000	—
ränta	1,786	78	3,227	05	—	—	2,027	05
utbetalt till stadskassan	—	—	—	—	2,986	78	—	—
Transport	144,519	18	9,748	53	9,419	18	144,848	53

Transport	144,519 18	9,748 53	9,419 18	144,848 53
IV. Fattigvårdens fonder utan uppgifvet ändamål.				
<i>Carl Gustaf Hanells fond</i>	5,200 —	— —	— —	5,200 —
ränta	262 10	268 90	— —	268 90
<i>Gustava Katarina Brobergs fond</i>	571 44	— —	— —	571 44
<i>Paul Demidoffs fond</i>	2,765 71	— —	— —	2,765 71
<i>Ottiliana Palmblads fond</i>	1,451 43	— —	— —	1,451 43
<i>Lovisa Oikelins fond</i>	452 —	— —	— —	452 —
<i>Maria Kristina Mattheizens fond</i>	4,000 —	1,310 91	— —	5,400 —
<i>Christina Othmans fond</i>	159 42	— —	— —	159 42
ränta	473 79	522 30	— —	433 21
Utbetalt till tio medellösa fruntimmer (Hanells fond)	— —	— —	262 10	— —
Utbetalt till 13 medellösa fruntimmer i understöd från 60 till 30 mark	— —	— —	473 79	— —
V. Fattigvårdens fonder för bestämda ändamål.				
<i>Wilhelm Elgs fond pour les pauvres honteux</i>	10,300 —	— —	— —	10,300 —
ränta	517 06	532 65	— —	532 65
Utbetalt i understöd åt nio särskilda personer	— —	— —	517 06	— —
<i>Carl Sierckens fond</i>	2,800 —	— —	— —	2,800 —
ränta	141 12	144 78	— —	144 78
Understöd till tre medellösa handlande	— —	— —	141 12	— —
<i>Elsa Maria Lampas fond</i>	11,150 —	— —	— —	11,300 —
ränta	404 45	576 57	— —	426 57
Utbetalt till tio medellösa fruntimmer	— —	— —	404 45	— —
<i>Hedvig Charlotta Gripenbergs fond</i>	11,200 —	— —	— —	11,200 —
ränta	564 55	579 17	— —	579 17
Utbetalt till tio medellösa fruntimmer	— —	— —	564 55	— —
<i>Alexandras understöds fond</i>	4,474 70	— —	— —	4,507 40
ränta	200 —	232 70	— —	200 —
Utbetalt till tvenne personer i understöd	— —	— —	200 —	— —
<i>Lisette Gardbergs fond</i>	1,000 —	— —	— —	1,000 —
ränta	50 40	51 71	— —	51 71
Utbetalt till en medellös handlande	— —	— —	50 40	— —
Transport	202,657 35	13,968 22	12,032 65	204,592 92

Transport	202,657	35	13,968	22	12,032	65	204,592	92
<i>Adolf Fredrik Siercks fond</i>	7,000	—	—	—	—	—	7,000	—
ränta	352	87	361	97	—	—	361	97
Utbetalt i sju särskilda understöd åt medellösa fruntimmer	—	—	—	—	352	87	—	—
VI. I. P. Chrogelli barnhusinrätt- nings fond	2,300	—	—	—	—	—	2,300	—
ränta	115	94	118	93	—	—	118	93
Utbetalt till Fruntimmersföreningen	—	—	—	—	115	94	—	—
VII. Folkskolornas beklädnadsfonder.								
<i>J. H. Lindroos fond</i>	20,000	—	—	—	—	—	20,000	—
<i>J. E. Ollonqvists fond</i>	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
<i>Mindre handelsborgaresocietetens fond</i>	4,500	—	—	—	—	—	4,500	—
<i>Cronstedts, Gutoffskys o. Nybergs fond</i>	2,900	—	—	—	—	—	2,900	—
ränta	1,985	89	2,037	40	—	—	2,037	40
Utbetalt åt Folkskoleekonomen till beklädnad åt medellösa elever	—	—	—	—	1,985	89	—	—
VIII. Hedvig Arnells fond	18,300	—	—	—	—	—	18,300	—
ränta	922	42	946	29	—	—	946	29
Utbetalt till Fruntimmersföreningen	—	—	—	—	522	42	—	—
Utbetalt till trotjänarinnan Wilhel- mina Backström	—	—	—	—	400	—	—	—
IX. Fonder donerade till en asyl för vanartade barn.								
<i>Hedvig Charlotta Gripenbergs fond</i>	3,000	—	—	—	—	—	3,000	—
<i>Helsingfors Utskänknings aktiebo- lags fond</i>	50,000	—	—	—	—	—	50,000	—
<i>Helsingfors Utminuterings aktiebo- lags fond</i>	27,000	—	—	—	—	—	27,000	—
ränta	2,337	16	4,136	80	—	—	2,223	21
Utbetalt till Fattigvårdsstyrelsen för underhåll af asylen för van- artade barn i Lojo socken	—	—	—	—	4,250	75	—	—
X. Folkskolornas stipendiifonder.								
<i>Helsingfors sparbanks fond</i>	6,000	—	—	—	—	—	6,000	—
<i>Helsingfors Utskänknings aktiebo- lags fond</i>	16,000	—	—	—	—	—	16,000	—
Transport	377,371	63	21,569	61	19,660	52	379,280	72

Transport	377,371 63	21,569 61	19,660 52	379,280 72
<i>H. K. M. Alexander II:s stipendiefond</i>	29,300 —	— —	— —	29,300 —
räntor	2,623 47	2,652 70	— —	2,676 17
Insatt i sparbank till stipendier för folkskoleelever	— —	— —	2,600 —	— —
XI. Klara Wilhelmina Törmäläs fond.	41,600 —	— —	— —	41,600 —
ränta	2,096 78	2,151 17	— —	2,151 17
Utbetalt till Mariaföreningen . . .	— —	— —	2,096 78	— —
XII. Fonden för dygdigt tjänstefolks belönande	10,100 —	— —	— —	10,100 —
ränta	58 09	522 31	— —	80 40
Insatt å sparbanksbok för tio tje- nare	— —	— —	500 —	— —
XIII. Helsingfors Utskänknings ak- tiebolags stipendiefond för lägre handverksskolorna	3,000 —	— —	— —	3,000 —
ränta	151 20	155 13	— —	155 13
Utbetalt i stipendier	— —	— —	151 20	— —
XIV. Anna Sara Arosins testa- mentsfond	67,400 —	— —	— —	67,800 —
ränta	3,093 75	3,551 32	— —	3,102 61
Utbetalt i lifstidsunderstöd om 100 mark till 31 obemedlade, ogifta fruntimmer	— —	— —	3,100 —	— —
Utbetalt i depositionsafgift till Fin- lands bank samt för annonser . .	— —	— —	42 46	— —
XV. I. A. I. Pippingskiölds fond . .	100,000 —	— —	— —	100,000 —
ränta	5,040 49	5,171 —	— —	5,171 —
Utbetalt till Föreningen för barna- vården	— —	— —	5,040 49	— —
XVI. Axel Fredrik Laurells stipen- diefond	3,088 86	— —	— —	3,088 86
ränta	114 27	113 48	— —	113 75
Utbetalt till svenska privata läro- verket för flickor	— —	— —	57 —	— —
Utbetalt till svenska reallyceum .	— —	— —	57 —	— —
Transport	645,038 54	35,886 72	33,305 45	647,619 81

Transport	645,038 54	35,886 72	33,305 45	647,619 81
XVII. Carl Rosengrens fond	14,997 09	—	—	15,772 74
ränta	—	775 65	—	—
XVIII. Helsingfors aftonskolas fond.	18,300 —	—	—	18,300 —
ränta	869 91	946 29	—	946 29
Utbetalt till Föreningen för konstfliten	—	—	869 91	—
XIX. Alexandra Kiseleffs fond	10,000 —	—	—	10,000 —
ränta	504 10	517 10	—	517 10
Utbetalt till Stadsbokhållaren Oscar Paldani	—	—	504 10	—
XX. Maria Charlotta Olanders fond.	83,808 52	—	—	88,047 60
ränta	—	2,265 10	—	—
Afkastning från fastigheten	—	1,973 98	—	—
XXI. Senatorskan Julie Thiléns fond.	253,000 —	—	—	253,000 —
ränta	14,918 54	15,962 90	—	15,918 90
Utbetalt till fru Adolfini Mallén	—	—	100 —	—
Utbetalt till Föreningen för arbetshusen	—	—	11,854 83	—
Utbetalt till Guvernören i S:t Michels län till understöd åt medellösa fruntimmer derstädes	—	—	2,963 71	—
Utbetalt för reparation af grafstaket m. m.	—	—	44 —	—
XXII. Makarne Silvius' donationsfond	90,000 —	—	—	90,000 —
ränta	4,536 40	4,653 90	—	4,653 90
Utbetalt till stadskassan	—	—	4,536 40	—
XXIII. Fr. J. von Beckers fond	311,000 —	—	—	311,000 —
ränta	3,048 55	5,695 93	—	5,353 69
Afkastning från fastigheten	—	6,809 21	—	—
Utbetalt i pensioner till Professor A. von Becker, Litteratören H. von Becker och fröken Augusta von Becker	—	—	10,200 —	—
Transport	1,450,021 65	75,486 78	64,378 40	1,461,130 03

Transport	1,450,021	65	75,486	78	64,378	40	1,461,130	03
XXIV. Adolf Holmgrens donationsfond för värlösa mödrar och barn .	20,000	—	—	—	—	—	20,000	—
ränta	1,953	36	1,034	20	—	—	1,987	56
Utbetalt till fru M. Thölgren	—	—	—	—	500	—	—	—
Utbetalt till fröken Gustava Holmgren	—	—	—	—	500	—	—	—
XXV. Understödsfonden för afidne poliskonstaplars enkor och barn .	105,000	—	—	—	—	—	107,000	—
ränta	2,195	70	5,429	55	—	—	2,870	25
Utbetalt i understöd åt afidne poliskonstaplars enkor och barn i pensioner tillsammans	—	—	—	—	2,755	—	—	—
XXVI. Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Wilhelmina Ingmans donationsfond	6,352	44	—	—	—	—	6,680	80
ränta	—	—	328	36	—	—	—	—
XXVII. Lina Borgströms donationsfonder.								
<i>Fonden för folkskolebarns bespisande</i>	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—
ränta	756	03	775	65	—	—	775	65
<i>Fonden för pauvres honteux</i>	5,000	—	—	—	—	—	5,000	—
ränta	124	01	258	55	—	—	138	56
Utbetalt i understöd till tvenne obemedlade fruntimmer	—	—	—	—	244	—	—	—
Utbetalt till Föreningen för arbetshusen	—	—	—	—	756	03	—	—
XXVIII. Emilia Olivia Gustavsons fond	25,700	—	—	—	—	—	25,700	—
ränta	4	99	1,328	96	—	—	33	95
Utbetalt i understöd om 100 mark till obemedlade fruntimmer	—	—	—	—	1,300	—	—	—
XXIX. H. K. M. Kejsarinnan Alexandras fond för understödjande af ett barnhärberge	10,200	—	—	—	—	—	10,200	—
ränta	514	11	527	45	—	—	527	45
Transport	1,642,822	29	85,169	50	70,433	43	1,657,044	25

Transport	1,642,822	29	85,169	50	70,433	43	1,657,044	25
Utbetalt till Föreningen för barnavården	—	—	—	—	514	11	—	—
XXX. Aurora Demidoffs hemgiftsfond.								
Besparadt kapital	78,744	64	—	—	—	—	84,267	92
Innestående hemgiftsbelopp	29,928	58	—	—	—	—	29,071	45
D:o räntor å hemgiftsbref	888	66	—	—	—	—	891	51
Fru A. Karamsin inbetalt	—	—	2,284	—	—	—	—	—
räntor	—	—	5,557	55	—	—	—	—
Utbetalt hemgiftsbelopp	—	—	—	—	2,000	—	—	—
D:o räntor å hemgiftsbref	—	—	—	—	1,172	55	—	—
XXXI. Tidningskolportörernas julklappsfond	797	31	—	—	—	—	838	72
räntor	—	—	41	41	—	—	—	—
XXXII. Fonder, donerade till ett gubbehem i Helsingfors.								
<i>Oskar Finnes fond</i>	10,000	—	—	—	—	—	10,000	—
<i>Carl Lindhs m. fl. fond</i>	1,586	60	1,371	—	—	—	2,957	60
<i>Konversationsklubbens fond</i>	—	—	765	42	—	—	765	42
ränta	428	29	656	77	—	—	1,085	06
XXXIII. Maria Bergmans testamentsfond	10,000	—	—	—	—	—	10,000	—
ränta	198	48	517	10	—	—	215	58
Utbetalt i understöd åt 6 särskilda personer	—	—	—	—	500	—	—	—
XXXIV. Helena Kristina Åkermans fond	11,201	98	—	—	—	—	11,781	14
Ränta	—	—	579	16	—	—	—	—
XXXV. Karl Magnus Kullmans fond	5,000	—	—	—	—	—	5,000	—
ränta	—	—	258	55	—	—	258	55
Transport	1,791,596	83	97,200	46	74,620	09	1,814,177	20

Transport	1,791,596	83	97,200	46	74,620	09	1,814,177	20
XXXVI. Augusta Hammarlunds fond	—	—	1,000	—	—	—	1,000	—
ränta	—	—	51	70	—	—	51	70
XXXVII. Mortimer Stenius' under- stödsfond	—	—	36,700	—	—	—	36,700	—
Summa	1,791,596	83	134,952	16	74,620	09	1,851,928	90

Urkunder, rörande till Helsingfors stad donerade fonder.

27. Maria Kristina Mattheizens fond.

Utdrag ur protokollet, fördt vid Drätselkammarens i Helsingfors stad sammanträde den 20 April 1899.

§ 20.

Föredrogs följande från Fattigvårdsstyrelsen ankomna skrifvelse:

„FATTIGVÅRDSSTYRELSEN

i

Helsingfors.

H:fors, den 20 mars 1899.

N:o 95.

Till Drätselkammaren.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen fått emottaga ett belopp af 1,255 mark 11 penni för att efter Fattigvårdsstyrelsens pröfning till fromma för stadens fattiga användas samt Fattigvårdsstyrelsen beslutit att detta belopp skall läggas till Maria Kristina Mattheizens fond, hvaraf räntan, enligt Fattigvårdsstyrelsens godtfinnande, disponeras för understöd åt medellösa, har Fattigvårdsstyrelsen äran öfversända motsvarande belopp för att jemte fondens öfriga tillgångar af Drätselkammaren förvaltas och bokföras.

T. J. Boisman.

Edvin Willgren“.

och skulle underrättelse härom protokollsutdrag meddelas Drätselkontoret för behörigt iakttagande.

Som ofvan.

In fidem:
Edvard Loo.

Utdrag ur protokollet, fördt vid Drätselkammarens i Helsingfors stad sammanträde den 18 Maj 1899.

§ 17.

Föredrogs följande skrivelse från Fattigvårdsstyrelsen:

„FATTIGVÅRDSSTYRELSEN

i

Helsingfors.

H:fors, den 8 maj 1899.

N:o 131.

Till Drätselkammaren.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen fått emottaga ett belopp af 55 mark 80 penni för att i fattigvårdens på orten intresse användas samt Fattigvårdsstyrelsen beslutit, att detta belopp skall läggas till Maria Kristina Mattheizens fond, hvaraf räntan, enligt Fattigvårdsstyrelsens godtfinnande disponeras för understöd åt medellösa, har Fattigvårdsstyrelsen äran till Drätselkammaren öfversända nämnda belopp, hvaröfver qvitto emotses, för att jemte fondens öfriga tillgångar af Drätselkammaren förvaltas och bokföras.

*T. J. Boisman.**Edvin Willgren“.*

hvilken skrivelse bilagts bankanvisning å deri nämnda belopp 55 mark 80 penni.

Drätselkammaren beslöt att härom genom protokollsutdrag underrätta Drätselkontoret för behörigt iakttagande, hvarhos omförmälda anvisning skulle till Drätselkontoret öfverlemnas.

Som ofvan.

In fidem:

*Edvard Loo.***77. F. d. Konversationsklubbens i Helsingfors fond.**

År 1898 den 10 December kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m. sammanträdde i Svenska klubbens lokal på kallelse af General J. af Lindfors undertecknade, f. d. medlemmar af Konversationsklubben i Helsingfors.

§ 1.

Herr General J. af Lindfors meddelade, att då Konversationsklubben i Helsingfors år 1888 till vidare upplöste sig förvaltningen af dess kassa, hvilken då utgjorde 560 mark hade öfvertagits af honom samt att nämnda belopp genom tillägg af räntor förökats, så att detsamma numera uppgick till 783 mark 81 penni, hvilka voro insatta på depositionsräkning i Föreningsbanken i Finland. Därjämte hemstälde herr Generalen, då han icke vidare önskade omhänderhafva förvaltningen af dessa medel oeh någon utsigt

icke heller förefanns att klubben inom närmaste framtid komme att återupplifvas, huruvida icke desamma kunde för något välgörande ändamål disponeras.

Med biträdande af Herr Generalens förslag beslöts att klubbens kassabehållning, efter afdrag af särskilda smärre kostnader utgörande sjuhundra sextio fem (765) mark fyratjotvå (42) penni, skulle öfverlämnas till den under Stadsfullmäktiges förvaltning stående fonden för ett blifvande Gubbehem i Helsingfors. Verkställandet af detta beslut uppdrogs åt Herr General J. af Lindfors.

§ 2.

Vidare beslöts att de klubbens äldre protokoll och handlingar, hvilka kunde öfverkommas, skulle i försegladt omslag öfverlämnas till förvar hos Brandförsäkrings-Aktiebolaget Fennia.

Leon. Borgström.
Wilhelm Dittmar.
E. Kjöllerveldt.
Sigfr. Kullhem.
A. W. Lagerborg.

J. af Lindfors.
K. A. Nordman.
C. G. Sanmark.
G. Strömberg.
A. F. Wasenius.

78. Augusta Hammarlunds fond.

Transsumt.

Testamante:

Härmedels testamenterar jag och förklarar det för min yttersta vilja att min qvarlåtenskap fördelas efter min död, enligt här nedan beskrifna sätt, nemligen:

För bespisning af fattiga i Helsingfors utlemnas Ettusen (1,000) finska mark — — — — —

Till bekräftande af detta mitt testamente har jag icke allenast egenhändigt undertecknat mitt namn, och satt mitt sigill, utan ock fogat anstalt om dess behöriga bevittnande. Helsingfors den

A. Hammarlund.
(Sigill.)

J. Helligren.
Sjökaptén.
af dö

Att Fru Augusta Hammarlund för oss på en gång närvarande vittnen förklarar förestående afhandling, för oss till innehållet obekant, vara hennes yttersta vilja, och vid redig sinnesförfattning undertecknat densamma, intyga.

Helsingfors den 14/10 1896.

Bevittna:

O. Grundström.
Handlande.

Augusta Grundström.
född Bergström.

År 1897 den 4 Oktober blef i anledning af Fru Augusta Hammarlunds död detta testamente i bevakningsändamål ingifvet till Gefle Rådstufvu Rätt samt utstädt till delgifning med den affidnas närmaste arvingar; betygar

På Rådstufvu Rättens vägnar:

Johan Hälén.

1897 den 18 Oktober hafva handlanden Olof Fredrik Grundström och hans hustru Augusta Charlotta Grundström blifvit vid Rådstufvurätten hörda å vittnesed öfver riktigheten af omstående testamente på sätt det deröfver förda protokoll af sig visar, intygar: Helsingfors Rådhus som ofvan.

Ex officio:
Wald. Toppelius.
f. d.

Transsumtets riktighet bestyrka:

O. Reincke.

E. Kuhlefelt.

Rätteligen transsumeradt ur Rådstufvurättens i Helsingfors den 13 december 1897 under § 10 förda protokoll, intygar:

Edvin Willgren.
Sekreterare vid Fattigvårdsstyrelsen i Helsingfors.

79. Mortimer Stenius' understödsfond.

Transsumt.

Som inträffa kunde att jag vid min dödsstund vore urständssatt eller icke i tillfälle att bestämma om min efterlemnade egendom, så förklarar jag, med upphäfvande och återkallande af allt hvad jag i sådant afseende härförinnan förordnat, härmedelst, efter mogen öfverläggning, vid redig sinnesstämning och snndt förnuft samt af fri vilja, min yttersta vilja vara, att min efterlemnada qvarlåtenskap fördelas på följande sätt:

7:o Sedan allt hvad ofvan uppräknats afgått, skall af min öfriga egendom bildas ett kapital, som jag önskar ställa under testamentsexekutors förvaltning, eller ifall han afsäger sig uppdraget, den arvingarne dertill utser, hvaraf räntan skall utbetalas, ena hälften till min broder Justitierådmannen Bengt Oskar Stenius döttrar och den andra hälften till min syster Maria Landtmans döttrar, sålänge de lefva ogifta eller i enkestånd, att dem emellan jemnt fördelas, ena hälften emellan döttrarna å ena linien och andra hälften på enahanda sätt å andra linien; men då alla döttrarna å den ena linien affidit eller ingått äktenskap skall hela räntan tillfalla den eller dem som qvarstå å den andra linien.

Efter det alla döttrarna å hvardera linien afidit eller ingått äktenskap, skall kapitalet öfverlemnas till Helsingfors stadsmyndigheters förvaltning, under benämning „Mortimer Stenius understödsfond“ och räntan årligen, efter Stadsfullmäktiges bepröfvande, utdelas bland sådana äldre ogifta fruntimmer af ståndspersonsklassen i Helsingfors stad, som lefva i knappa omständigheter, hvarvid dock företräde bör gifvas åt personer af min släkt.

Helsingfors, den 30 November 1895.

G. M. Stenius.
(Sigill.)

Att Herr Gabriel Mortimer Stenius vid redig sinnesstämming och sundt förnuft samt af fri vilja, underskrifvit förestående testamente, hvilket han, för undertecknade därför tillkallade och på en gång närvarande vittnen, förklarar innefatta hans yttersta vilja; intyga: Helsingfors som ofvan.

Emil Ekstam.
Räntmästareadjoint.

Fab. Bergström.
Boställsinspektör.

HELSINGFORS
STADSFULLMÄKTIGE.

H:fors, den 17 Jan. 1899.

N:o 11.

Till Magistraten i Helsingfors.

På Drätselkammarens framställning hafva Stadsfullmäktige vid i dag hållet sammanträde beslutit tillförbinda Helsingfors stad, att sedan afidne bagaremästaren G. M. Stenius' arfvingars bifall dertill utverkats, för framtiden öfvertaga förvaltningen af „Mortimer Stenius' understödsfond“ efter det fondens placeringar i stadsgård i Ekenäs blifvit indrifna samt de personer, hvilka jemlikt bagaremästaren Stenius' testamente äro till understöd ur fonden berättigade, afemnat skriftlig förbindelse, deri de ena sig om tidpunkten för begynnadet af ränteutbetalningarna ur fonden samt bifalla dertill att de för hvarvt kalenderår upplupna räntorna till dem utbetalas inom Mars månad påföljande år. Hvilket Stadsfullmäktige hafva äran delgifva Magistraten med anhållan att Drätselkammaren och utredningsmannen i bagaremästaren Stenius bo, bankdirektören F. Stenius, måtte härom underrättas.

På Stadsfullmäktiges vägnar:

L. Mechelin.

Elis Furuhjelm.

Emedan bagaremästaren G. M. Stenius i sitt den 30 November 1895 upprättade testamente förordnat, att hans arvingar skola utse förvaltare af Mortimer Stenius understödsfond för den händelse att testamentsexecutor skulle afsäga sig uppdraget att förvalta densamma, få vi, enär detta skett, i egenskap af bagaremästaren Stenius arvingar bifalla dertill, att nämnda fond öfverlemnas till förvaltning för all framtid af Helsingfors stad på sätt ofvanberörda testamente närmare föreskrifver.

Helsingfors, den 8 April 1899.

Hedvig Nordling.

född Stenius.

Henrik Stenius.

Bengt A. Stenius.

Bertha Stenius.

Fru Hedvig Nordlings, fröken Bertha Stenius, herr Henrik Stenius och herr Bengt A. Stenius egenhändiga namnundersteckningar bestyrka:

Emil Lassinen.

Skollärare.

H. Backman.

Skollärare.

Till ofvanstående lämna vi äfven vårt bifall.

Edith Stenius.

Enka efter B. O. Stenius.

Maria Landtman.

Född Stenius.

Fruarna Edith Stenii och Maria Landtmans egenhändiga namnunderskrifter bestyrka:

K. G. Winter.

K. F. Winter.

Emedan bagaremästaren G. M. Stenius i sitt den 30 November 1895 upprättade testamente förordnat, att hans arvingar skola utse förvaltare af Mortimer Stenius understödsfond för den händelse att testamentsexecutor skulle afsäga sig uppdraget att förvalta densamma, få vi, enär detta skett, i egenskap af bagaremästaren Stenius lagliga arvingar bifalla dertill, att förenämnda fond öfverlemnas till förvaltning för all framtid af Helsingfors stad på sätt ofvanberörda testamente närmare föreskrifver. Olkkala, den 18 April 1899.

Emil af Hällström.

Mathilda af Hällström.

Bevittna:

O. Kronlund.

Hanna Marklund.

Emedan bagaremästaren G. M. Stenius i sitt den 30 November 1895 upprättade testamente förordnat, att hans arvingar skola utse förvaltare af Mortimer Stenius understödsfond för den händelse att testamentsexecutor skulle afsäga sig uppdraget att förvalta densamma, får jag, enär detta skett, såsom

en af bagaremästaren Stenius lagliga arfvingar bifalla dertill, att förenämnda fond öfverlemnas till förvaltning för all framtid af Helsingfors stad på sätt ofvanberörda testamente närmare föreskrifver.

Jyväskylä, den 20 Maj 1899.

Sigrid Nyman.

Bevittna:

Lina Högman.

H. Sallen.

Emedan bagaremästaren G. M. Stenius i sitt den 30 November 1895 upprättade testamente förordnat, att hans arfvingar skola utse förvaltare af Mortimer Stenius understödsfond för den händelse att testamentsexecutor skulle afsäga sig uppdraget att förvalta densamma, får jag, enär detta skett, såsom en af bagaremästaren Stenius lagliga arfvingar bifalla dertill att nämnda fond öfverlemnas till förvaltning för all framtid af Helsingfors stad på sätt ofvanberörda testamente närmare föreskrifver. Sideby, den 29 April 1899.

J. E. af Hällström.

Kyrkoherde.

Bevittna:

Viktor Tier.

Nämndeman.

J. Aug. Lassfolk.

Poliskonstapel.

Emedan bagaremästaren G. M. Stenius i sitt den 30 November 1895 upprättade testamente förordnat, att hans arfvingar skola utse förvaltare af Mortimer Stenius understödsfond för den händelse att testamentsexecutor skulle afsäga sig uppdraget att förvalta densamma, får jag, enär detta skett, såsom en af bagaremästaren Stenius lagliga arfvingar bifalla dertill, att nämnda fond öfverlemnas till förvaltning för all framtid af Helsingfors stad på sätt ofvanberörda testamente närmare föreskrifver. Nykyrka, den 28 Maj 1899.

J. A. Stenius.

(Sigill)

Bevittna:

Rudolf Palmberg.

A. Palmberg.

Till Drätselkontoret i Helsingfors.

I enlighet med Herrar Stadsfullmäktiges beslut, angående förvaltningen af Bagaremästaren Mortimer Stenius understödsfond, som på vissa föreskrifna vilkor kommer att öfvertagas af Helsingfors stad, vilja undertecknade, arftagare på grund af den af lidnes testamente, afgifva följande förklaringar.

Emedan ifrågavarande testamente icke afsåg fondens förökande genom den oss tillerkända räkningen, anse vi att tiden för testators död bör antagas som utgångspunkt för ränteberäkningen.

Af testamentsexecutorns framställning till Herrar Stadsfullmäktige framgår, att fondens behållning nu utgör 36,700 mark, i hvilken summa, utom det egentliga kapitalet, äfven ingår en del af första årets ränta. Vårt förslag vore derföre att, sedan fonden öfvertagits af staden, till oss blefve utbetaldt 700 mark, hvarigenom fondens kapital för framtiden skulle komma att utgöra jemnt 36,000 mark.

Om förslaget, att årsräntan framdeles skulle utbetalas under Mars månad, hafva vi alla förenat oss. Helsingfors den 21 Februari 1899,

Edith Stenius.

Å mina minderåriga döttrars, Edith,
Gerda och Karins vägnar.

Hanna Stenius.

Enligt fullmakt, genom Edith Stenius.

Maria Hård af Segerstad.
Född Landtman.

I. A. Landtman.

På min minderåriga dotter Thyras vägnar.

Irene Landtman.

Genom I. A. Landtman enligt fullmakt.

Hanna Landtman.

Fru Edith Stenius, herr I. A. Landtmans, fru Maria Hård af Segerstads och fröken Hanna Landtmans egenhändiga namnunderskrifter bestyrka.

K. G. Winter.

K. F. Winter.

Handlingar rörande bevarandet af utsigten från Observatoriibergen äfvensom ordnandet af nedfarten från sagda berg till Bergmansgatan.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 1 Mars 1900.

N:o 49.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan Kejslerliga Senaten den 14 November 1898 afslagit Stadsfullmäktiges anhållan om ändring i stadens byggnadsordning derhän att särskilda tomtegares rätt att till viss höjd uppföra hus å deras innehafvande tomter blefve inskränkt, hvilken utgång af saken ledde till inköpet af gården N:o 6 vid Bergmansgatan, har frågan om bevarandet af utsigten från Observatoriibergen inträdt i ett förändradt skede. Numera återstår för staden endast att bevara den del af sagda utsigt, som ännu kan räddas derigenom att staden, med stöd af gällande byggnadsordning, vid försäljning af ännu disponibla tomter inom det s. k. utsigtsområdet gör sådant förbehåll beträffande höjden af de byggnader, som finge å tomterna uppföras, att utsigten öfver hafvet genom desamma icke skymmes. Enär anhållan hos Drätselkammaren gjorts att få till bebyggande inlösa tomten N:o 6 vid Fabriksgatan, belägen inom berörda utsigtsområde, samt en stark efterfrågan å tomter inom denna del af staden torde vara att emotse, synes den ännu oafgjorda frågan om fixerandet af antydda höjdgräns med det snaraste böra vinna sin lösning.

Med föranledande häraf har Drätselkammaren åt en synenämnd, bestående af ledamoten i Kammaren, Ingeniören Frosterus och suppleanten Arkitekten Aspelin äfvensom Stadsingeniören Idström och Stadsgeodeten Lille, öfverlemnadt att afgifva utlåtande rörande de inskränkingar i byggnadshöjden, som i ofvan omnämnda afseende numera kunde anses erforderliga. Då Stadsfullmäktige derjemte uti skrifvelse för den 30 sistlidne Januari anmodat Drätselkammaren att inkomma med utlåtande och förslag i hvad mån rättigheten att bebygga tomten N:o 6 vid Bergmansgatan borde för utsigtens bevarande inskränkas beträffande byggnadernas höjd, äfvensom förelagt Drätselkammaren att taga i öfvervägande, huruvida önskligt och lämpligt vore att en del af sagda tomt skulle reserveras såsom tillskottsmark för

nedfarten från Observatoriigatan till Bergmansgatan, har Kammaren åt bemälda synemän uppdragit att uttala sig jemväl härom, jemte det ärendet, såvidt angick ordnandet af berörda nedfart, remitterats till Trädgårdsnämndens yttrande.

På sätt synemännen uti denna dag till Drätselkammaren aflemnadt, här bifogadt betänkande framhålla, har Drätselkammaren den 12 December 1895 hos Stadsfullmäktige anhållit om bemyndigande att vid försäljning af tomter inom 7:de stadsdelen göra sådant förbehåll beträffande byggnadshöjden, som för bevarande af utsigten från Observatoriibergen i hvarje särskildt fall kunde pröfvas nödigt. Jemte denna framställning insände Kammaren till Stadsfullmäktige en teckning, utvisande det höjdplan, utöfver hvilket några byggnadsdelar uti ifrågavarande stadsdel icke finge skjuta. Enligt detta förslag skulle utsigtslinien framför midten af astronomiska observatoriibyggnaden ligga vid höjden af ett mansöga, eller 31,5 meter öfver hafvet, samt tangera högsta punkten af batteriberget i Brunnsparken. Det område åter inom hvilket Drätselkammaren ansåg byggnadshöjden böra underkastas antydda inskränkning, utmärkes af de å närslutna, synemännens utlåtande åtföljande planritning uppdagna röda gränslinier.

Den 7 Oktober 1897 ingick Drätselkammaren till Stadsfullmäktige med förnyad framställning i ämnet, men lemnades frågan af Stadsfullmäktige beroende, enär förslag då väckts att medelst tillägg till gällande byggnadsordning genomföra ifrågakomna inskränkning i vederbörande gårdsegares rätt att bebygga sina tomter.

Oaktadt sådant tillägg till byggnadsordningen icke kunnat utverkas, anse synemännen likväl att staden, särskildt efter inköpet af tomten N:o 6 vid Bergmansgatan, icke borde låta Drätselkammarens ofvan omförmälda förslag förfalla. Enligt af synemännen anställda beräkningar skulle nämligen den af Drätselkammaren tidigare föreslagna höjdgränsen medgifva uppförandet af byggnader vid Parkgatan till en höjd af 18,45 resp. 20,40 meter, inom hvilken höjd synemännen anse fyravåningars stenhus godt kunna inrymmas. Under förutsättning att tomterna vid Parkgatan icke bebyggas med hus om fem våningar, hvilket, enligt synemännens åsigt, icke torde behöfva antagas, samt att å bakom liggande tomter icke uppföras byggnader, öfverskjutande den af Drätselkammaren ofvan föreslagna höjdgräns, skulle således en del af utsigten från Observatoriibergen öfver hafvet kunna räddas. Vid sådant förhållande och då det s. k. utsigtsområdet genom inköp af tomten N:o 6 vid Bergmansgatan och uppförandet af ett fem våningar högt hus i hörnet af Hafsgatan och Jungfrustigen numera förändrats från de å ritningen angifna röda gränslinierna till de blå, hålla synemännen jemväl före att staden borde vid afyttrandet af de ännu oförsålda, inom nämnda område belägna tomterna N:ris 4, 6 och 8 vid Fabrikgatan samt 3 och 4 vid Petersgatan göra sådant förbehåll att byggnader, uppförda å desamma ingenstädes finge öfverskjuta det af Drätselkammaren tidigare projekterade utsigtsplanets höjd.

De å oftanämnda planritning upptagna blå siffror angifva i meter den höjd, utöfver hvilken byggnader å ifrågakomna tomter under antydda förhållande ej finge uppföras.

Drätselkammaren, som i allo omfattar den af synemännen i frågan uttalade åsigt, får i enlighet härmed hos Stadsfullmäktige vördsamt hemställa:

att Fullmäktige för sin del ville fixera det å närslutna planritning angifna höjdplan samt meddela Drätselkammaren sitt i sådant afseende fattade beslut, för att af Kammarerna vid försäljning af ofvan uppräknade fem tomter i 7:de stadsdelen tillsvidare iakttagas.

Hvad sedan vidkommer frågan om inskränkning af byggnadshöjden å tomten N:o 6 vid Bergmansgatan äfvensom anordningen af den förbi sagda tomt ledande nedfarten från Observatoriibergen, så anhåller Drätselkammaren få framhålla att något skäl att på bekostnad af tomten utvidga berörda nedfart icke föreligger ur synpunkten af utsigtens bevarande, emedan, på sätt synemännen anmärkt, äfven här en begränsning af byggnadshöjden är allt hvad i sådant afseende erfordras. Emellertid har Trädgårdsnämnden, uti den 24 sistlidne Februari afgifvet, här jemväl bifogadt yttrande uti denna del af frågan, ansett en utvidgning af sagda nedfart vara såväl med hänsyn till utsigten som ur skönhets synpunkt att förorda, hvarjemte Nämnden hemställt om utlysande af en täflan för frågans lösning. Enligt Drätselkammarens mening måste det likväl starkt ifrågasättas huruvida en utvidgning af förenämnda nedfart ens ur estetisk synpunkt vore påkallad, och får Kammarerna såsom skäl för denna sin åsigt anföra följande:

Ifrågavarande nedfart, som för närvarande innehar en bredd af cirka 35 meter, fyller såsom sådan sitt ändamål att förmedla trafiken öfver bergen ned till Bergmansgatan. Ett af Stadsträdgårdsmästaren Olsson utarbetadt och af Stadsfullmäktige godkänt förslag till nedfartens planering och plantering föreligger jemväl, och hafva förarbetena härmed redan begynt. De å Observatoriibergen anlagda vägar, som från tvenne håll leda till oftanämnda nedfart, utmynna å norra sidan af Observatoriigatan i omedelbar anslutning till de tvenne nedgångar, hvilka uti herr Olssons nu ifrågakomna förslag äro projekterade att leda från nämnda gata till midten af det för nedfarten reserverade området. Genom en utvidgning af nedfarten skulle sagda nedgångar icke kunna anpassas efter förenämnda trafikleder, af hvilka den ena, som bl. a. förmedlar den rätt lifliga trafiken från Fabiansgatan öfver bergen, vid Observatoriigatan avslutas med en dyrbar stentrappa. Vid Bergmansgatan åter komme nedfarten att med större delen af sin bredd stöta emot sjukhustomten å kvarteret N:o 133, jemte det derå uppförda epidemisjukhuset. Då införlifvandet af en del af tomten N:o 6 vid Bergmansgatan med nedfarten sålunda icke skulle höja platsens utseende samt en sådan anordning ej heller stode i komformitet med de redan anlagda trafiklederna å Observatoriibergen, anser sig Drätselkammaren böra afstyrka den ifrågasatta utvidgningen af nedfarten, hvilken skulle medföra en till flere tiotal tusen mark uppgående onyttig utgift för staden genom ökade planeringskostnader och minsk-

ning af den dyrt inlösta tomtens försäljningsvärde. För den händelse Trädgårdsnämndens förslag likväl skulle vinna beaktande, får Drätselkammaren vördsamt fästa Herrar Stadsfullmäktiges uppmärksamhet dervid att, ifall tomten delas, den återstående andelen deraf ej kan såsom sjelfständig tomt bebyggas med fasad mot nedfarten. Enligt Kammarens åsigt borde dock nedfarten å ömse sidor begränsas af hus med prydliga fasader; och om tomten bibehålles oförändrad kan man med iakttagande af ofvan föreslagna inskränkning i byggnadshöjden, å densamma uppföra en byggnad med så beskaffad fasad, hvilken byggnad komme att inrymma en våning mot Observatoriigatan och tre våningar mot Bergmansgatan. Skulle en del af tomten N:o 6 förenas med området för nedfarten, borde återstoden deraf sammanbyggas med den derinvid belägna tomten N:o 7 vid Bergmansgatan, hvilken, sålunda utvidgad, kunde bebyggas med fasad såväl mot nedfarten som mot Bergmans- och Observatoriigatorna och derigenom erhålla ett betydligt högre värde. Egaren till tomten har jemväl på förfrågan anmält sig villig att af tomten N:o 6 inlösa en remsa af minst 12 meters bredd, derest öfverenskommelse med staden om ett antagligt pris för sagda tillskottsområde kunde ernås.

På grund af hvad Drätselkammaren ofvan haft äran anföra får Kammaren, med anledning af Stadsfullmäktiges skrifvelse af den 30 sistlidne Januari, vördsamt föreslå att vid framdeles skeende försäljning af tomten N:o 6 vid Bergmansgatan skulle göras sådant förbehåll beträffande rättigheten att bebygga tomten, att derstädes uppförande byggnader icke finge till någon del öfverskjuta det af Kammmren ofvan projekterade utsigtsplanet, äfvensom att Stadsfullmäktige ville låta frågan om utvidgningen af nedfarten förbi berörda tomt till Bergmansgatan förfalla samt förordna att sagda nedfart med det för ändamålet i årets budget beviljade anslag blefve utan dröjsmål planerad och planterad i enlighet med det af Stadsträdgårdsmästaren härför uppgjorda och af Fullmäktige godkända projekt.

På Drätselkammarens vägnar:

Carl Nummelin.

John Ugglä.
t. f.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Till fullgörande af oss i protokollsutdrag af den 15 febr. 1900 meddeladt uppdrag att afgifva utlåtande ej mindre angående den höjd, till hvilken hus å de staden tillhöriga tomterna inom 7:de stadsdelen finge uppföras för att den fria utsigten från Observatoriibergen mot hafvet måtte bevaras, än beträffande ett väckt förslag att införlifva en del af tomten N:o 6 vid Bergmansgatan med uppfarten från denna till Observatoriibergen få vi, efter att hafva tagit del af samtliga i förstnämnda ärende tidigare tillkomma handlingar, anföra följande:

Uti en till Stadsfullmäktige stäld skrifvelse af den 12 December 1895 framhåller Drätselkammaren, att den storslagna anblick öfver öppna hafvet, som från Observatoriibergen för närvarande erbjudes dé promenerande, ganska snart komme att i betydande grad inskränkas af höga hus, uppförda å tomterna söder om nämnda berg såvida ej stadsmyndigheterna i tid vidtaga åtgärder, som förhindra uppkomsten af utsigten från bergen skymmande byggnader, hvarföre Kammaren i sådant afseende hos Fullmäktige hemstälde om bemyndigande att vid försäljning af tomter inom 7:de stadsdelen göra sådant förbehåll beträffande byggnadshöjden, som i hvarje särskildt fall kunde prövas nödigt.

Med anledning häraf tillsatte Stadsfullmäktige ett utskott i och för frågans närmare beredning, hvilket utskott påvisade att om ock inskränkningar i byggnadshöjden å de staden ännu tillhöriga tomterna eger rum, blir detta af mycket ringa värde, såvida ej ett förbud mot uppförande af utsigten skymmande hus å tomterna vid Bergmans- och Parkgatorna blefve, med Regeringens begifvande, infördt i Byggnadsordningen.

Ehuru ett slikt tillägg icke kunnat erhållas och egarene till förenämnda tomter således äro berättigade att uppföra hus till den höjd som Byggnadsordningen medger, anse vi dock icke skäl föreligga att af dessa orsaker låta Drätselkammarens ofvanangifna förslag förfalla så mycket mindre, som staden redan iklädt sig en betydande uppoffring genom inköpet af tomten N:o 6 vid Bergmansgatan och det icke torde behöfva förutsättas att samtliga tomter vid Parkgatan blifva bebyggda med hus af 5 våningars höjd. Om man nämligen bibehåller den af Drätselkammaren föreslagna utsigtslinien, hvilken tangerar högsta punkten af batteriberget i Brunnsparken och å Observatoriibergen framför astronomiska Observatoriet har en höjd af 31,5 meter öfver vattenytan, så finge byggnaderna vid Parkgatan utan att skymma utsigten från bergen uppföras till en höjd af 18,45 resp. 20,40 meter öfver gatans yta, i hvilken höjd ett fyra våningars stenhus godt torde inrymmas.

Under anförda förutsättningar och då utsigtsområdets begränsning, genom inköp af tomten N:o 6 vid Bergmansgatan samt uppförande af ett fem våningar

högt hus i hörnet af Hafsgatan och Jungfrustigen, numera förändrats från de å bifogade plan med rödt angifna gränslinierna till de blå, komma endast 5 af stadens ännu oförsålda tomter inom 7:de stadsdelen att besväras af särskilda från Byggnadsordningen afvikande bestämmelser beträffande byggnadshöjden. Dessa tomter äro:

N:ris 4 & 6	vid	Fabrikgatan	i	kvart.	N:o 136.
” 8	”	d:o	i	”	” 134.
” 3	”	Petersgatan	i	”	” 134.
” 4	”	d:o	i	”	” 135.

Bortre delen af tomten N:o 3 vid Jungfrustigen i kv. N:o 135 ligger visserligen äfven inom utsiktsområdet, men då allmänna byggnadsordningen bestämmer att byggnad å tomts inre icke må erhålla större höjd än 13 meter, räknadt till takåsen, är någon ytterligare bestämning i detta fall icke af nöden.

Antager man att fem våningar höga hus blifva uppförda å samtliga tomter invid Parkgatan, så falla ofvan angifna staden tillhöriga tomter utom utsiktsområdet, hvars vestra gränslinie förflyttas till den i planen indragna blåa prickade linien.

Den af Drätselkammaren tidigare föreslagna och jämväl af oss såsom höjmgräns nu bibehållna syftlinien skär vattenytan på ett afstånd af 2,230 meter från Observatoriet.

Beträffande förslaget att införlifva en del af tomten N:o 6 vid Bergmansgatan med uppfarten från denna till Observatoriigatan anse vi att skäl dertill icke föreligger uteslutande för bevarande af meranämnda utsigt, enär äfven här en begränsning af byggnadshöjden är allt hvaraf göres behof.

Ur estetisk synpunkt kunde deremot förslaget möjligen vara värdt att beaktas; dock är det, enligt vårt förmenande tvifvel underkastadt, huruvida resultatet vore värdt en så betydande uppoffring från stadens sida, som den, med hvilken förslaget är förenadt. Då det emellertid är oss bekant, att Trädgårdsnämnden, till hvars utlåtande frågan jämväl remitterats, ansett densamma vara af sådan vikt att den borde lösas genom en allmän täfning torde skäl föreligga att afvakta Stadsfullmäktiges beslut angående nämnda förslag innan vidare i saken tillgöres.

På grund af hvad ofvan anförts tillåta vi oss föreslå:

att Drätselkammaren måtte hos Stadsfullmäktige hemställa om bemyndigande att vid försäljning af tomterna N:ris 4 och 6 Fabrikgatan i kvarteret N:o 136, N:o 8 vid Fabrikgatan och N:o 3 vid Petersgatan i kvart. N:o 134, samt N:o 4 vid Petersgatan i kvart. N:o 135 göra sådant förbehåll att byggnader, uppförda å desamma ingensstädes finge öfverskrida det projekterade utsigtsplanets höjd, samt

att frågan om tomtens N:o 6 vid Bergmansgatan införlifvande med uppfarten från nämnda gata till Observatoriibergen blefve läm-

nad beroende intill dess Stadsfullmäktige uttalat sig angående Trädgårdsnämndens förberörda förslag.

Helsingfors den 1 Mars 1900.

W. O. Lille.

Th. Frosterus.

G. Idström.

W. Aspelin.

HELSINGFORS STADS
TRÄDGÅRDSNÄMND.

Den 24 Februari 1900.

Till Drätselkammaren.

N:o 4.

Uti skrifvelse för den 15 innevarande Februari har Drätselkammaren anhållit om Trädgårdsnämndens utlåtande deröfver, huruvida önskligt och lämpligt vore att en del af den utaf staden nyligen inköpta tomten N:o 6 vid Bergmansgatan skulle reserveras såsom tillskottsmark för nedfarten från Observatoriibergen till Bergmansgatan; och får Nämnden till fullgörande häraf anföra följande:

Jemte Trädgårdsnämndens budgetförslag för år 1900, hvari bland annat upptogs ett anslag af 6,800 mark för planering af nedfarten från Observatoriibergen till Bergmansgatan, insände Nämnden till Stadsfullmäktige ett af Stadsträdgårdsmästaren uppgjort förslag till ordnande af sagda nedgång; och intogo Fullmäktige jemväl det äskade anslaget i årets budget. Enligt detta förslag skulle nedfarten begränsas till det härför i gällande stadsplan reserverade område, utan att i någon mån inkräkta på tomten N:o 6 vid Bergmansgatan. Då emellertid tillfälle nu erbjuder sig att från sagda tomt erhålla tillskottsmark för nedfarten, anser Trädgårdsnämnden att staden, hvars ovillkorliga skyldighet det är att af utsigten från Observatoriibergen rädda allt som räddas kan, borde i och för utvidgning af den utaf nedfarten bildade utsigtsöppningen reservera största möjliga andel af oftanämnda tomt, helst tomten i dess helhet. Den sålunda uppkomna bredare avenyn skulle enligt Trädgårdsnämndens åsigt kunna planeras och planteras på ett betydligt mera anslående sätt än hvad nu är fallet. Något förslag i sådant syfte har Nämnden dock ej velat uppgöra, då Nämnden icke har sig bekant huru stor areal af tomten kan såsom tillskottsmark till nedfarten påräknas. Emellertid har Nämnden velat till Kammarens pröfning hemställa, huruvida icke en lösning af föreliggande fråga lämpligen kunde vinnas genom anordnande af en pristäflan, hvarvid såväl den estetiska som den ekonomiska sidan af frågan skulle beaktas och de täflande lemnas fria händer beträffande area-

len af tillskottsmarken. Enär det enligt Nämndens mening vore skäl att såvidt möjligt ännu under detta år få påbörja arbetena med ordnandet af nedfarten skulle en kortare täflingstid, exempelvis af en månad, böra påbjudas, hvarjemte tvenne mindre pris, förslagsvis till belopp af 500 och 300 mark, torde vara tillfyllest. I händelse Drätselkammaren anser sig kunna hos Stadsfullmäktige förorda detta förslag, får Nämnden anhålla att Kammaren ville hos Fullmäktige hemställa om bemyndigande för Nämnden att utlysa en sådan täflan och uppgöra program för densamma.

På Trädgårdsnämndens vägnar:

R. F. v. Willebrand.

John Ugglä.

*Utskottsbetänkande angående understöd åt arbetskarlen
Enoch Eriksson.*

I skrifvelse af den 14 december 1899 (se tr. handl. n:o 66 för 1899) har Drätselkammaren hemställt att åt arbetskarlen Enoch Eriksson, som under arbete för stadens räkning å platsen för de gamla magasinerna vid Badhusgatan blifvit skadad, måtte, i stöd af lagen angående arbetsgifvares ansvarighet för kroppsskada, som drabbar arbetare, gifven den 5 december 1895, och kungörelsen af den 18 februari 1897, beviljas ett årligt listidsunderstöd af 432 mark, att utgå från och med den 8 i sagda månad, äfvensom att häraf på år 1899 sig belöpande 28 mark 56 penni skulle anvisas å Stadsfullmäktiges dispositionsmedel samt utgiften i öfrigt observeras å innevarande års utgiftsstat för staden. Vid sammanträde den 30 nyssvikne januari hafva derå Fullmäktige åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

Beträffande tillgången vid det tillfälle, då Enoch Eriksson drabbades af ifrågakomna olycksfall, samt dermed i öfrigt sammanhängande förhållanden har utskottet dels af Eriksson själf, dels utaf arbetschefen, ingenjören Herlin, och å kirurgiska sjukhuset inhemtat, att Eriksson den 9 maj 1899 varit jemte andra arbetare sysselsatt med planeringsarbete å platsen, der de gamla, numera af staden inköpta och nedrifna magasinerna vid Badhusvägen stått, då en plank, längs hvilken han skjutit en skottkärra lastad med stenar, något vickat vid det Eriksson skulle tömma kärran, i följd hvaraf kärran hastigare än beräknadt varit stjelpt och ena skulmen slagit Eriksson mot venstra armen med den påföljd att tummen å Erikssons venstra hand sårats och en blodutgjutning uppstått „öfver venstra armbågen“. Den till utseendet obetydliga kroppsskadan hade af Eriksson icke tillmätts någon betydelse, hvarför han fortsatt med arbetet dagen till ända och äfven följande dag såsom vanligt varit i arbete dersammastädes. Den 11 maj var helg, men ännu den 12 maj hade Eriksson arbetat halfva dagen intill dess tilltagande värk i handen och armen tvungit honom att upphöra. Samma dag hade Eriksson besökt Byggnadskontoret och anhållit om sjukhjälp samt af Kontoret uppmanats att söka läkarehjälp å kirurgiska sjukhuset, hvilken uppmaning han äfven följande dag, den 13 maj, efterkommit. Om

redan då några allvarsammare symptom konstaterats har utskottet ej kunnat inhämta, men den 16 maj intogs Eriksson på sjukhuset såsom dåmera lidande af ros, hvaraf åter, på sätt af det Drätselkammarens omordade skrifvelse närslutna läkareintyget framgår, Erikssons invaliditet blifvit följd.

Vidkommande frågan, huruvida kommunen är på grund af de utaf Drätselkammaren åberopade författningar ersättningspliktig, komma efter utskottets förmanande förnämligast två omständigheter i betraktande, nemligen det sammanhang, hvari Erikssons invaliditet står till kroppsskadan i fråga, och vidare beskaffenheten af det arbete, hvarmed Eriksson vid tillfället varit sysselsatt.

§ 1 af omordade lag lyder:

„Arbetsgifvare i företag, som är underkastadt bestämmingarna i denna lag, vare pliktig att för kroppsskada, hvilken drabbar vid företaget anställd arbetare i följd af olycksfall vid arbetet, utgifva skadestånd enligt hvad här nedan stadgas.

Såsom kroppsskada, uppkommen genom olycksfall vid arbete, anses ej sådan skada, som förorsakats uppsåtligen eller genom grof vårdslöshet af den skadade sjelf; eller uppsåtligen af annan person än den, som haft ledning af eller upp sigt öfver arbetet; eller genom sådan öfvermäktig tilldragelse eller annan händelse, som icke står i samband med det utförda arbetets beskaffenhet eller med de förhållanden, hvarunder det bedrifvits“.

Af redogörelsen för anledningen till Erikssons invaliditet torde framgå att hans särskada icke varit af nämnvärd betydelse samt att hans lidande vållats och operation nödvändiggjorts genom „ros“. Såsom bekant är denna sjukdom en infektionssjukdom, som för att kunna angripa organismen visserligen i de flesta fall fordrar en yttre hudskada, genom hvilken smittämnet kan inkomma, men är härvid å andra sidan äfven en alldeles obetydlig, knappt märkbar läsion tillfylles. Huru Eriksson ådragit sig smittan är ogörligt att utreda, och kan sådant hafva skett likaväl under arbetet som medan Eriksson varit borta derifrån. Så lindrigt som såret till en början tycktes vara, syntes det icke erfordra någon särskild vård; och då komplikationer inträdde, uppsökte Eriksson nästan genast läkare. Någon vårdslöshet vid sårets behandling, allraminst någon grof sådan, kan därför icke räknas Eriksson till last.

Ej heller kan invaliditeten, efter flertalet inom utskottet uppfattning, anses orsakad af någon „sådan öfvermäktig tilldragelse eller annan händelse, som icke står i samband med det utförda arbetets beskaffenhet eller med de förhållanden, hvarunder det bedrifvits“.

För att belysa betydelsen af dessa ord, vill utskottet ur arbetareförsäkringskomiténs motivering citera följande:

„Äfven då olycka vållats genom naturhändelse eller annan tilldragelse af våda, hvilken icke varit beroende af arbetets art och hvilken icke kunnat förutses eller genom vidtagande af behöriga försigtighetsmått förebyggas, synes billigheten fordra, att arbetsgifvaren fritages från skyldigheten att utgifva ersättning, all den-

stund skadan framkallats hvarken genom något hans förvållande eller af sjelfva arbetets natur“.

Såväl denna motivering som stadgandets formulering synes angifva, att lagen härvid åsyftat tilldragelser af annan art än den som gifvit upphof till ifrågavarande invaliditet. Exempelvis må nämnas fall då arbetare under arbetet träffas af blixten eller skadas genom någon i närheten af arbetsstället timad explosion, som ej står i samband med arbetet. Men deremot torde under åberopade undantagsbestämning föga kunna föras händelser, i hvilka invaliditeten kan ledas tillbaka till en kroppsskada, låt vara äfven att denna icke varit den enda eller ens väsentligen och direkt medverkande orsaken. Sådan torde äfven rättsuppfattningen utomlands vara, efter hvad utskottet särskildt från Tyskland och Norge inhemtat. *)

Beträffande åter beskaffenheten af det arbete, hvarmed Eriksson vid tillfället varit sysselsatt, är att märkas, att enligt 2 § i omförmälda lag de företag, som äro underkastade bestämmningarna i lagen, äro följande:

„a) grufva, bergverk, bruk, stenbrott, stenhuggeri, sågverk, bryggeri, bränneri samt sådan fabrik och annan fabriksmässigt bedrifven handtering, i hvilken användes smält- eller flamugnar, ångpannor eller maskiner, drifna med ånga, vatten, vind, elektricitet eller annan elementarkraft, äfvensom företag, i hvilket explosiva ämnen tillverkas eller yrkesmässigt användas;

b) byggnadsarbete, som afser jernväg, kanal, hamn, kaj eller fyrbåk, äfvensom större brobyggnadsarbete, som utföres på statens eller kommunens bekostnad;

c) kyrko- och fabriksbyggnadsarbete; så ock byggande af hus i flera än en våning i stad eller köping, äfvensom likartadt arbete på landet, då det utföres för statens, kommunens eller annan menighets behof;

d) anläggning eller underhåll af allmän vatten-, kloak- eller gasledning;

e) rörelse, som afser anläggning eller underhåll af elektrisk ledning eller bedrifvande af trafik å jernväg eller annan spårväg för allmän samfärdsel; och

f) rörelse, der såsom yrke utföres lossning och lastning af varor, samt på enahanda sätt bedrifvet bergnings- och dykeriföretag; så ock skorstensfejeri.“

*) »Såsom olycksfall (i arbetet) har erkänts blodförgiftning, som af outredd orsak inträdt i följd af en under arbetet ådragen sårskada i fingret.» Handbuch der Unfallversicherung. Die Reichsunfallversicherungsgesetze, dargestellt von Mitgliedern des Reichs-Versicherungsamts 1897 p. 29, der äfven prejudikat citeras.

»Deremot måste skador på helsan, hvilka inträda såsom följd af en plötslig inverkan af helsofarliga ämnen, betraktas såsom rena olyckshändelser; särskildt är detta fallet vid blodförgiftning — — —.» Meddelelser fra Rigsforsikringsanstalten 1895 n:o 5.

Dock må anmärkas att såväl i Tyskland som i Norge ett stadgande saknas, som skulle, motsvarande senare mom. i 1 § af lagen för den 5 december 1895, närmare definiera begreppet kroppsskada i följd af olycksfall under arbetet.

Den allmänna och gemensamma karaktären af de arbeten, hvilka ofvan uppräknats, angifves i följande yttrande af arbetareförsäkringskomitén vid motiveringen af omordade § 2. Komitén säger: „De motiv, dem komitén åberopat till förman för principen om arbetsgifvarens ersättningsskyldighet såsom regel, gifva vid handen, att förevarande lagbestämningar icke böra hänföra sig till alla slags arbeten, utan endast till sådana, vid hvilka särskild yrkesfara kan anses föreligga, eller der den risk, för hvilken arbetaren utsättes, i högre grad är beroende af arbetsbefällets dispositioner eller åtgöranden af medarbetare och andra personer, dem arbetsgifvaren beklädt med vissa funktioner.“

Enligt hvad ofvan redan framhållits, var Eriksson vid tillfället i fråga sysselsatt med arbete å platsen för ett af de utaf staden inlösta och derefter rifna magasinerna vid Badhusvägen. Ändamålet med magasinens inlösen var visserligen bland annat äfven att bereda plats för nya spår till hamnbanan. Dock afsåg omordade arbete icke att förbereda denna spåranläggning, för hvilken planen icke ens ännu är definitivt uppgjord, ej heller var platsen, der arbetet utfördes, ännu enligt stadsplanen annat än en magasinostomt. Efter hvad Byggnadskontoret meddelat, skedde arbete i fråga på Kontorets befallning, utan särskildt bemyndigande af Drätselkammaren, utslutande för att ordna stället, som efter magasinens nedrifning var belamradt med affall från rifningsarbetet, och gifva detsamma, beläget och öppet synligt såsom det är invid Badhusvägen och hamnbanan, ett prydligare utseende. Något arbete, hänförligt under omförmälda kategorier i 2 § af arbetareförsäkringslagen, förelåg således ej.

Kommunen kan alltså efter pluralitetens i utskottet förmenande icke på grund af det sammanhang, hvarmed Erikssons invaliditet står till olycksfallet, undandraga sig ifrågakomna ersättningspligt; men emedan det arbete, hvarmed Enoch Eriksson vid tillfället i fråga sysslade, icke var sådant att lagen af den 5 december 1895 vore derå tillämplig, eger sådan ersättningsskyldighet i förevarande fall ej rum.

Utskottet vill dock ej förneka att ömmande omständigheter förekomma, de der tala för att Eriksson ej bör lemnas utan understöd af kommunen. Efter hvad det intygats har Eriksson, som är ogift, varit en ordentlig, nykter och samvetsgrann arbetare, och har utskottet vidare förvissat sig om att han är medellös och åtnjuter hemorts rätt i Helsingfors.

Mest önskligt hade varit om Eriksson kunnat fortfarande sysselsättas i stadens tjänst med något arbete, som skulle vara egnadt för hans minskade arbetsförmåga men som dock kunde bereda honom försörjning. Utskottet har emellertid öfvertygat sig om att Eriksson, som ännu står under läkarebehandling, icke för närvarande är arbetsför, emedan han icke ännu kan ikläda sig tyngre klädesplagg. Utsigt förefinnes likväl för att sådant efter någon tid skall kunna häfvas.

Jemte det utskottet därför vördsamt får föreslå,

att Drätselkammarens ifrågavarande framställning måtte af Stadsfullmäktige afböjas,

får utskottet tillika hemställa

att Stadsfullmäktige ville åt Fattigvårdsstyrelsen öfverlemna att tilldela Enoch Eriksson nödigt understöd i penningar till dess åt honom kan anskaffas sådant arbete i stadens tjenst, hvarmed han kan sig försörja.

Helsingfors, i februari 1900.

T. J. Boisman.

Arthur af Forselles.

W. Westzyntius.

*Utskottsbetänkande i fråga om ny byggnadsordning för
Brunnsparkens östra villaområde.*

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 13 juni 1899, med godkännande i hufvudsak af ett utaf ett utskott uppgjort förslag till ny byggnadsordning för Brunnsparkens östra villaområde, beslutit att hos Kejs. Senaten utverka fastställelse å sagda förslag, hafva åtskilliga egare af villor inom området, hvilka redan tidigare under ärendets behandling till Stadsfullmäktige inkommit med anmärkningar mot förslaget, hos Guvernören i länet besvärat sig öfver Stadsfullmäktiges berörda beslut äfvensom under uppgift, att särskilda bestämningar i förslaget komme att, om de blefve gällande, förfördela besväranderens enskilda rätt, yrkat att, då Fullmäktige sålunda genom beslutet öfverskridit sin befogenhet, detsamma måtte af Guvernören upphävas. Tillika hafva besväranderne för den händelse, att Guvernören med afseende derå att ärendets slutliga behandling ankommer å Senaten, skulle finna sig icke kunna taga befattning med besvären, anhållit att deras skrift jemte densamma bilagda handlingar, innehållande besväranderens hos Stadsfullmäktige framställda anmärkningar mot förslaget, måtte jemte Fullmäktiges ansökan om fastställelse å förslaget till Senaten insändas.

Genom remissresolution af den 9 augusti 1899 har Guvernören anmodat Stadsfullmäktige att inkomma med skriftligt underdånigt yttrande i anledning af de anmärkningar, besväranderne framställt emot Fullmäktiges förslag; hvarpå Fullmäktige vid sammanträde den 5 derpåföljande september uppdragit åt undertecknade att till Fullmäktige afgifva förslag till sagda yttrande.

Berörda, af besväranderne gjorda anmärkningar ingå i Fullmäktiges tryckta handlingar n:o 25 för 1899.

I följd af omförmälda uppdrag har utskottet utarbetat och närsluter här förslag till yttrande i ärendet, jemte det utskottet får hemställa

att Fullmäktige måtte afgifva det Fullmäktige affordrade yttrandet i öfverensstämmelse med utskottets förslag.

Helsingfors, i april 1900.

R. F. v. Willebrand.

O. Kjällmanson.
M. Schjerfbeck.

A. V. Lindberg.
W. F. Heimbürger.

St. A. K. o. St.

från Stadsfullmäktige i Helsingfors, underdånigst.

Till affordradt und. yttrande med anledning af de anmärkningar, särskilda egare af villor inom Brunnssparkens östra villaområde uti denna stad framställt emot ett af Fullmäktige den 13 juni 1899 antaget, Eders Kejserliga Majestäts pröfning understödt förslag till ny byggnadsordning för sagda villaområde, få Fullmäktige underdånigst framhålla följande:

Besvärändene hafva främst yrkat att i berörda byggnadsordning skulle införas bestämning derom, att åt villaegarene borde lemnas tillfälle att yttra sig öfver ifrågasatta större remontarbeten å vägarna inom villaområdet, hvilka vägar underhållas genom stadens försorg, men på villaegarenes bekostnad. Ehuru äfven Fullmäktige funnit sjelfallet vara att större sådana remontarbeten icke böra företagas innan villaegarene blifvit i saken hörde, hafva Fullmäktige likväl trots ett uttryckligt stadgande härom i byggnadsordningen vara öfverflödigt, då villaegarenes befogade anspråk i berörda hänseende böra, äfven ett dylikt stadgande förutan, af stadens myndigheter beaktas. Fullmäktige vilja emellertid ej heller för sin del uttryckligen motsätta sig besvärändenes ifrågavarande förslag, utan endast till Eders Kejserliga Majestäts pröfning underdånigst öfverlemnna, huruvida detsamma förtjenar beaktande.

Deremot kan besvärändenes yrkande beträffande § 4 mom. 1, eller på tillstånd att uppföra byggnad på 3 meters afstånd från tomtgränsen och uthus omedelbart i densamma, icke af Fullmäktige bifallas. Fullmäktige hafva dock redan i sin underd. ansökan om fastställelse å ifrågavarande förslag till byggnadsordning framhållit de skäl, som tala för att minsta afståndet mellan byggnad och tomtgränsen bör bestämmas till fem meter, och sakna därför anledning att här utförligare återkomma till denna fråga.

Besvärändenes väsentligaste anmärkning gäller § 5, jemlikt hvilken § högst en femtedel af villatomts yta skulle få bebyggas. Enligt besvärändenes åsigt komme en dylik föreskrift att bereda dem en betydande ekonomisk förlust, hvarjemte den icke skulle kunna genomföras utan att deras lagligen förvärfvade rättigheter uppenbart åsidosättas. Till stöd för sistnämnda påstående hafva besvärändene åberopat att i de köpebref, genom hvilka staden i tiden sålde tomterna i Brunnsparken, inryckts bestämning derom, till huru stort omfång villatomt finge bebyggas. Denna bestämning har enligt besvärändenes eget citat haft följande lydelse: „Villalotten får icke bebyggas med hus till större sammanräknad areal än fjerdedelen af tomtens ytinnehåll; =“

Hvad som likväl genast vid granskning af berörda bestämning förefaller anmärkningsvärdt är att densamma ingalunda är så formulerad som den borde

vara för att lemna stöd åt besväranderens uppgift om syftemålet med densamma. Den är nemligen affattad såsom ett *förbud* för villaegarene att i större än viss bestämd utsträckning bebygga sina villalotter, *men icke såsom ett köpevilkor, hvarigenom villaegarene skulle tillförsäkrats någon undantagsförmån, en dem eljes icke tillkommande rätt.* En undantagsrätt åter skulle dem uppenbart tillkomma om staden beträffande ifrågavarande, å stadsplanen intagna område vore betagen den staden eljes tillhörande rättigheten att, genom att ändra byggnadsordningen, få de begränsningar beträffande den till bebyggande upplåtna arealen införda, som eljes på denna väg skulle kunna etableras.

I sjelfva verket är anförda bestämning icke något annat än en ordagrann upprepning af 4 § i den för området den 19 januari 1886 fastställda särskilda byggnadsordning. Genom densamma bekräftas blott ytterligare, hvad för öfrigt ock derförutan borde vara klart, att ifrågavarande område redan från början varit afsedt att bebyggas såsom en villastadsdel. Hade man ernat förmedels berörda bestämning fastslå någon villaegarene tillkommande rätt, skulle säkerligen något ord derom finnas nämndt i de akter, som tillkommit med anledning af de underhandlingar, som i tiden fördes mellan direktionen för Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag och dess arrendatorer, sedermera villaegarene, å ena, samt staden, å den andra sidan, angående afträdande af brunnsparksområdet till staden, men innehålla dessa handlingar härom intet.

En begränsning af villatomternas till bebyggande upplåtta areal till en femtedel af hela arealen kan för öfrigt, efter hvad erfarenheten vidhandengifver, icke befinnas öfverdrifven. Tvärtom vore en än längre gående inskränkning önskvärd, om man äfven afstått från tanken derpå just för att icke tillfoga villaegarene någon märkbar ekonomisk förlust.

Medan besväranderne vilja hålla före att ifrågavarande stadgande borde såsom olagligt ogillas, våga Fullmäktige tvärtom underdånigst emotse att densamma skall af Eders Kejsarliga Majestät befinnas ligga inom området för den Fullmäktige lagligen, på grundvalen af städernas rätt till sjelfstyrelse, tillkommande befogenhet att vidkommande husbyggnad i stad föreskrifva „hvad till stadens nytto och prydnad i acht tagas bör“, för så vidt blott sundhets- och hälsovårdens samt eldsäkerhetens och den allmänna ordningens intressen derigenom icke kränkas.

Yrkandet beträffande § 7, eller att hus inom villaområdet borde få uppföras högre än i två våningar, är, äfven det, efter Fullmäktiges förmenande oförenligt med syftemålet att åt ifrågavarande område, såvidt numera är möjligt, bevara dess ursprungliga karaktär af en villastadsdel. Något afseende synes förty icke heller denna anmärkning förtjena. Skulle besväranderens formulering af 1 mom. 7 § godkännas, finge för öfrigt staden väl snart den uppbyggliga anblicken af hus utaf delvis ända till fem våningars höjd, uppförda å ett till villastadsdel afsedt område.

Saknaden af föreskrift i det syfte, 10:de § innehåller, har medfört att villatomterna icke hållits i det skick, hvori dylika tomter likväl böra befinna sig, hvarom enhvar utan svårighet kan vid vandring genom området öfvertyga sig. Ifrågavarande stadgande torde förty icke kunna anses obehöfligt. Likväl vilja Fullmäktige icke motsätta sig att icke den föreslagna, kanske något för kategoriska formuleringen af senare mom. i §:en blefve utbytt mot förslagsvis följande: „Dessa planteringar skola, *der tomtinnehafvaren tredskar samt icke af påminnelse och vite låter sig rätta*, genom Magistratens försorg, men på hans bekostnad, anläggas och underhållas“.

Framhärda etc.

Utskottsbetänkande angående särskilda ansökningar om rätt till försäljning och utskänkning af spritdrycker.

Sedan Magistraten i det afseende, 7 § i Kejs. förordningen den 9 juni 1892 angående, utom annat, försäljning af bränvin, vidhandengifver, till Stadsfullmäktige öfersänt särskilda, till Magistraten inlemnade ansökningar om rättighet att under tiden från den 1 juni 1900 till samma dag år 1902 utminutera eller utskänka bränvin och andra spritdrycker samt till partihandel med dessa varor, har åt utskottet, som jemväl fått emottaga Poliskammarens yttrande öfver ansökningarna, uppdragits att till Stadsfullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

Af Magistraten i förening med Stadsfullmäktige har beträffande utminuteringen och utskänkningen af spritdrycker i Helsingfors under ifrågavarande period fastställts följande:

- a) antalet rättigheter att utminutera bränvin och sprit till fem;
- b) antalet rättigheter till minutförsäljning af andra spritdrycker än bränvin och sprit till tjugufem;
- c) antalet rättigheter till utskänkning af spritdrycker till sextiotvå, af hvilket antal dock icke flere än fyratiosex få till begagnande i sammanhang med värds-husrörelse upplåtas;
- d) att utminuterings- och utskänkingsställen icke få finnas inom sjuette, sjunde och åttonde stadsdelarna och ej heller i första stadsdelen norr om Fredsgatan, i tredje stadsdelen vid Unionsgatan söder om Salutorget eller i de kvarter, som finnas emellan denna gata och Vestra kajen, inom det område af fjerdde och femte stadsdelarna, som är beläget vester om Fredriks-gatan, eller utanför stadens tullar;
- e) att äfven i stadens öfriga delar hvarken utminutering eller utskänkning af spritdrycker får bedrifvas i omedelbar närhet af kyrka, skola, kasern, sjukhus eller sådant ställe, der större tillopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Vestra kajen och de till tullarna närmast belägna delarna af Östra och Vestra Henriksgatorna;

f) från hvilka förbud undantag dock får göras för hotell, belägna vid Salutorget, för platserna Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekholmarna, Högholmen och Brunns huset samt för teatrar och klubbar.

Följande sökande hafva anhållit om rätt att utminutera bränvin:

1:o) *Helsingfors Utskänkningsaktiebolag:*

a) i gården n:o 10 vid Fabiansgatan med jungfru Hilma Maria Lindström såsom föreståndarinna;

b) i n:o 15 vid Andrégatan med jungfru Mathilda Josefina Dahlgren såsom föreståndarinna;

c) i n:o 5 vid Glogatan med enkan Agata Fredrika Renberg såsom föreståndarinna;

2:o) *Helsingfors Utminuterings Aktie Bolag:*

a) i n:o 18 vid Vestra Henriksgatan med handlandeenkan Amalia Eklund såsom föreståndarinna;

b) i n:o 33 vid Fredriksgatan med arbetareenkan Olga Agatha Öhman såsom föreståndarinna.

Dessa ansökningar, mot hvilka hvarken Poliskammaren eller utskottet funnit skäl till anmärkning,

torde tillstyrkas.

Nedannämnda ansökningar gälla rätt att utminutera andra spritvaror än bränvin och sprit:

1:o) *Handlanden Nikolai Pletschikoff* i gården n:o 4 vid Södra Esplanadgatan;

2:o) *Handlanden Otto Berndt Hildén* i n:o 10 vid Fabiansgatan;

3:o) *Firman Hjelt & Lindgren* genom innehafvarene af firman, handlandene Anders Wilhelm Lindgren och Karl August Schugge, i n:o 17 vid Unionsgatan;

4:o) *Handlandeustrun Linda Viktoria Relander* i n:o 4 vid Wilhelmsgatan;

5:o) *Handlanden Karl Axel Palmroos* i n:o 27 vid Norra Esplanadgatan;

6:o) *Handlanden Klæs Reinhold Rosenqvist* i n:o 11 vid Alexandersgatan;

7:o) *Sjökaptsenkan Hilda Augusta Kåhlman* i n:o 15 vid Fredsgatan;

8:o) *Handlanden Walfrid Alfons Ahlfors* i n:o 12 vid Kyrkogatan;

- 9:o) *Firman Luther & Rudolph* genom innehafvaren af firman, handlandeanken Antonie Rudolph, i n:o 21 vid Norra Esplanadgatan;
- 10:o) *Firman Bröder Popoff* genom innehafvaren af firman, handlanden Wassili Popoff och handlandeanken Maria Popoff, med den förre såsom föreståndare, i n:o 1 vid Glogatan;
- 11:o) *Handlandeanken Augusta Nikander* i n:o 11 vid Mikaelsgatan;
- 12:o) *Aktiebolaget Axel Pihlgrén*, med kontoristen Johan Emil Pihlgrén såsom föreståndare, i n:o 12 vid Fabiansgatan;
- 13:o) *Aktiebolaget J. H. Wickel* i n:o 32 vid Alexandersgatan;
- 14:o) *Handlanden Carl Kristian Bergroth* i n:o 29 vid Fabiansgatan;
- 15:o) *Firman J. C. Mæxmontan, Ernst Nyberg & C:o* genom innehafvaren af firman, handlanden Ernst Albert Nyberg, i n:o 21 vid Unionsgatan;
- 16:o) *Firman A. W. Eklund & C:o* med handlanden Anders Werner Eklund såsom föreståndare, i n:o 19 vid Skilnadsgatan;
- 17:o) *Handlanden Johan Fredrik Sjöberg* i n:o 3 vid Skilnadsgatan;
- 18:o) *Handlanden August Ferdinand Hagelberg* i n:o 8 vid Lilla Robertsgatan;
- 19:o) *Handlanden Gustaf Robert Holmqvist* i n:o 9 vid Andregatan;
- 20:o) *Handlandeanken Henriette Fredrika Wilhelmina Sjöblom* i n:o 46 vid Alexandersgatan;
- 21:o) *Vicekonsuln Gustaf Röttger Sundman* i n:o 1 vid Boulevardsgatan;
- 22:o) *Firman Albin Jansson & C:o* genom innehafvaren af firman, handlanden Johan Fredrik Albin Jansson, i n:o 13 vid Eriksgatan;
- 23:o) *Handlanden Nikolai August Turdén* i n:o 50 vid Alexandersgatan;
- 24:o) *Handlandeanken Mathilda Hirvonen* i n:o 18 vid Vestra Henriksgatan;
- 25:o) *Handlanden Otto Rohde* i n:o 50 vid Alexandersgatan;
- 26:o) *Handlanden Edvard Wilhelm Ekberg* i n:o 52 vid Alexandersgatan;
- 27:o) *Handlanden Bror Karl Oskar Lindgrén* i n:o 19 vid Alexandersgatan.

Efter utskottets åsigt borde företrädesvis de ansökningar beaktas, hvilka inlemnats af sökande, som innehafva rättigheter af ifrågavarande slag för innevarande utminuteringsperiod och mot hvilka Poliskammaren icke haft något att erinra. I följd häraf får utskottet föreslå

att Stadsfullmäktige ville förorda bifall till de ansökningar, som ingifvits af sökandene Pletschikoff, Hildén, Hjelt & Lindgren, Relander, Palmroos, Rosenqvist, Kählman, Ahlfors, Luther & Rudolf, Bröder Popoff, Nikander, Aktiebolaget Axel Pihlgrén, Aktiebolaget J. H. Wickel, Bergroth, J. C. Mæxmontan — Ernst Nyberg & C:o, A. W. Eklund & C:o, Sjöberg, Hagelberg, Holmqvist, Sjöblom, Albin Jansson & C:o, Turdén, Hirvonen, Rohde och Ekberg, likväl, beträffande firmorna Hjelt & Lindgren och J. C. Mæxmontan — Ernst Nyberg &

C:o, på vilkor, att dessa förlägga sina försäljningsställen inom det för ändamålet godkända området.

Då härigenom alla disponibla försäljningsrättigheter, tjugufem till antalet, blefve utgifna,

torde konsuln Sundmans och handlanden Lindgréns ansökningar måsta afböjas.

Rättighet att utskänka bränvin och andra spritdrycker har ansökts af följande personer och föreningar:

A) till begagnande i sammanhang med värdshusrörelse:

- 1:o) *Restauratören Axel Karl Frithiof Gummesson* i n:o 29 vid Norra Esplanadgatan, hotell Kämp;
- 2:o) *Handlandehustrun Kristina Sofia Josefina Himberg* i n:o 9 vid Riddaregatan;
- 3:o) *Konditorn Johan Walfrid Lofström* i n:o 40 vid Alexandersgatan;
- 4:o) *Restauratören Gustaf Axel Wickström* i Kaisaniemi park;
- 5:o) *Aktiebolaget Hotel Fennia* i n:o 21 vid Mikaelsgatan, med restauratören Otto Emil Tång såsom föreståndare;
- 6:o) *Restauratörsenkan Katarina Charlotta Ahlfors* i n:o 10 vid Regeringsgatan;
- 7:o) *Restauratören Nils Håkansson* i n:o 14 vid Kyrkogatan;
- 8:o) *Restauratrisen Johanna Charlotta Maexmontan-Knief* i Societetshuset;
- 9:o) *Restauratören Josef Wolontis* i Esplanadkapellet;
- 10:o) *Restauratören Gustaf Alexander Westerlund* i n:o 12 vid Alexandersgatan;
- 11:o) *Restauratören John Osolin* i Kleinehs hotell;
- 12:o) *Restauratören John Battista Catani* i n:o 31 vid Norra Esplanadgatan;
- 13:o) *Restauratören Nikolai Nikolajeff* i n:o 29 vid Fabiansgatan;
- 14:o) *Restauratrisen Gustava Wilhelmina Garbatoff* i n:o 16 vid Eriksgatan;
- 15:o) *Helsingfors Utskänkningsaktiebolag:*
 - a) i n:o 34 vid Fredriksgatan, med sadelmakareenkan Emilia Lovisa Wäänänen såsom föreståndarinna;
 - b) i n:o 3 vid Georgsgatan, med snickarehustrun Anna Simolin såsom föreståndarinna;
 - c) i n:o 25 vid Fredriksgatan, med restauratörshustrun Amalia Gustava Edberg såsom föreståndarinna;
 - d) å Högholmen.

Tillika anhåller bolaget, som i följd af ändrade bestämningar beträffande området, inom hvilket utskänkningsrörelse i staden får bedrivas, nödgas upphöra med sin utskänkningsrörelse å två af dess nuvarande utskänkningsställen, att åt bolaget måtte reserveras två, helst tre utskänkningsrättigheter för den händelse att det skulle lyckas bolaget att på lämpliga platser inom sagda område erhålla till utskänkningsrörelse passande lokaler.

- 16:o) *Restauratören Carl Fredrik Nyberg* å Södra Blekholmen;
- 17:o) *Restauratören Carl Söderström* i n:o 10 vid Stora Robertsgatan;
- 18:o) *Restauratören Gustaf Adolf Lindström* i n:o 10 vid Annegatan;
- 19:o) *Restauratrisen Helena Nyström* i n:o 13 vid Stora Robertsgatan;
- 20:o) *Restauratören Karl Emil Edberg* i n:o 10 vid Georgsgatan;
- 21:o) *Restauratören Johan Alfred Claësson* i n:o 6 vid Boulevardsgatan;
- 22:o) *Restauratrisen Amanda Karolina Torniainen* i n:o 28 vid Högbergsgatan;
- 23:o) *Restauratrisen Johanna Charlotta Maexmontan-Knief* i Brunns huset och den dertill hörande ölpaviljongen;
- 24:o) *Restauratören Frans Oskar Janhonen* i n:o 22 vid Fredriksgatan;
- 25:o) *Snickarehustrun Amanda Gustava Lindberg* i n:o 32 vid Högbergsgatan;
- 26:o) *Restauratören Rudolf Piehl* i n:ris 15 & 17 vid Skilnadsgatan;
- 27:o) *Restauratrisen Sofia Mathilda Sihvola* i n:o 13 vid Nylandsgatan;
- 28:o) *Restauratören Karl Frans Wilhelm König* i n:o 4 vid Mikaelsgatan;
- 29:o) *Firman Nymark & Stavenow* i n:o 37 vid Norra Esplanadgatan, med konditorerne Lars Harald Frithiof Nymark och Oskar Gustaf Friedrich Stavenow såsom föreståndare;
- 30:o) *Restauratrisen Hanna Katrina Tukiainen* i n:o 21 vid Annegatan;
- 31:o) *Restauratrisen Hilda Katarina Lindholm* i n:o 15 vid Andrégatan;
- 32:o) *Restauratrisen Sofia Charlotta Wänttinen* i n:o 12 vid Vestra Henriksgatan;
- 33:o) *Restauratören Gustaf Axel Wickström* i Studenthuset;
- 34:o) *Densamme* i n:o 9 vid Östra Henriksgatan;
- 35:o) *Direktionen för Alexandersteatern* i sagda teater, med restauratören Sergej Nikolajeff såsom föreståndare;
- 36:o) *Helsingfors Frivilliga Brandkår* i kårens hus, med restauratören Adolf Fredrik Törnberg såsom föreståndare;
- 37:o) *Restauratören Johan Gustaf Haglund* i n:o 8 vid Glogatan, Nya hotellet;
- 38:o) *Restauratören Henrik Viktor Nordlin* i n:o 7 vid Brunns gatan, Jernvägs-hotellet;
- 39:o) *Vicehäradshöfdingen Arnold Boman* i n:o 14 vid Vestra Henriksgatan, hotell Kaleva;
- 40:o) *Konditorn Gustaf Adolf Emanuel Nordin* i n:o 4 vid Vestra Henriksgatan;
- 41:o) *Restauratrisen Selma Adolfska Rolle* i n:o 3 vid Andrégatan;
- 42:o) *Kontoristhustrun Olga Mathilda Falck* i n:o 36 a vid Högbergsgatan;

- 43:o) *Suomalaisen Teatterihuoneen Osakeyhtiö* i Finska teatern, med restauratören Alexander Laine såsom föreståndare;
 44:o) *Restauratören Wassili Noschis* å Alphyddan;
 45:o) *Nya teaterhusaktiebolaget* å Operakällaren, med restauratören Frans Oskar Pettersson såsom föreståndare.

B) till begagnande icke i sammanhang med värdshusrörelse:

- 1:o) *Sällskapet M. M.* i gården n:o 12 vid Alexandersgatan, med restauratören Gustaf Alexander Westerlund såsom föreståndare;
 2:o) *Nyländska jaktklubben* i dess paviljong å Blekholmsgrundet;
 3:o) *Polyteknikernas förening* i n:o 29 vid Andregatan, med skräddarmästarehustrun Anna Lovisa Sjöholm såsom föreståndarinna;
 4:o) *Helsingfors Handelsbiträdeförening* i n:o 7 vid Norra Esplanadgatan;
 5:o) *Suomalainen Luku- ja Konversationi klubi* i n:o 42 vid Alexandersgatan, med källarmästarehustrun Sofia Jonsson såsom föreståndarinna;
 6:o) *Suomen Liikemiesyhdistys, Suomalainen Sivistysseura, Helsingin Kauppiaitten yhdistys* och *Helsingin Polkupyöräseura* gemensamt i n:o 9 vid Vilhelmsgatan, med restauratören Kaarle Oskar Salo såsom föreståndare;
 7:o) *Osakeyhtiö N. S. K.* i n:o 18 vid Södra Esplanadgatan, med restauratören Kaarle Oskar Salo såsom föreståndare;
 8:o) *Helsingfors Segelsällskap* å Skifferholmen, med fiskaren Johan Viktor Nyholm såsom föreståndare;
 9:o) *Jernvägsmannaföreningen* i n:o 8 vid Brunngatan, med enkan Vendla Gustava Simonsson såsom föreståndarinna;
 10:o) *Föreningen Arbetets vänner* i n:o 26 vid Annegatan;
 11:o) *Svenska klubben i Helsingfors* i n:o 6 vid Vestra Henriksgatan, med restauratrisen Carolina Wilhelmina Jürgens såsom föreståndarinna.

Med anledning af ofvanberörda ansökningar har polismästaren yttrat sig på sätt som följer, nemligen beträffande:

A. 3) *Löfström*: „Alldenstund jag på anförda skäl icke ansett mig kunna tillstyrka bifall till sökandens ansökan om erhållande af värdshusrättigheter, finner jag mig, på enahanda grunder, böra afstyrka jemväl förevarande ansökning *)“.

A. 7) *Håkansson*: „Det sätt, på hvilket sökanden under förloppet af denna utskänkningsperiod skött sin rörelse, kunde, enligt mitt förmenande, gifva fullt skäl

*) Löfströms anhållan om värdshusrätt har af Magistraten afslagits.

att för framtiden förvägra sökanden fortsatt utskänkingsrätt, men vill jag dock ännu ej yrka på en så pass radikal åtgärd, då åtgärden att flytta rörelsen i fråga i afseende å stängningstiden till II klass, till hvilken åtgärd jag förutsätter att Magistraten i likhet med mig skall finna fullt skäl föreligga, ännu förefinnes“.

A. 16) *Nyberg*: „Torde väl med anledning af sökandens timade fränfalle icke till åtgärd föranleda“.

A. 22) *Torniaainen*: „Ehuru sökandens sätt att sköta sin rörelse lemnat mycket öfrigt att önska, i det hon bland annat för öfverträdelse af i ämnet gällande författning af Rådstufvurätten härstädes den 24 maj sistlidet år blifvit dömd till böter, så har jag dock ej ansett mig böra helt och hållet afstyrka sökandens nu gjorda anhållan om fortsatt utskänkingsrätt. Dock kan jag på intet vilkor tillstyrka bifall till ansökningen hvad den uppgifna platsen ankommer. Denna är nemligen genom sin aflägsenhet från närmaste polispass ytterst svårt öfvervakad, hvilket, såsom af det ofvansagda framgår, uti ifrågavarande fall icke kan anses ändamålsenligt. Olämplig är platsen äfven af det skäl att, förutom denna, ej färre än fem ansökningar om utskänkingsrätt föreligga till gårdar, belägna i den af sökanden uppgifnas omedelbara närhet. Af ofvan anförda skäl finner jag mig alltså icke kunna tillstyrka bifall till sökandens gjorda anhållan, med mindre annan, lämpligare belägen lokal af denna uppgifves“.

A. 24) *Janhonen*: „Alldenstund jag anser sökanden fullt betjenad med den rätt till utskänkning af maltdrycker, som han härintills innehaft och hvilken, till följd af hans derom gjorda ansökan, icke torde komma att honom förvägras, får jag för min del förberörda ansökan afstyrka“.

A. 25) *Lindberg*: Ansökningen har afstyrkts på enahanda skäl som näst föregående.

A. 26) *Piehl*: „Ehuru sökandens sätt att sköta sin rörelse stundom gifvit skäl till anmärkningar, men dessa derjemte synbarligen haft åsyftad verkan, finner jag mig kunna tillstyrka bifall till ansökningen“.

A. 30) *Tukiainen*: „Ehuru sökanden låtit vårdslöshet vid skötandet af sin utskänkingsrörelse komma sig till last ända derhän att hon den 15 december 1898 af Rådstufvurätten härstädes fälts till böter, finner jag mig dock, då ordningen sedan dess varit ojemförligt bättre och ej lemnat skäl till större anmärkningar, kunna förorda bifall till förevarande ansökning“.

A. 31) *Lindholm*: „Under åberopande af mitt i ansökningshandlingarna ingående utlåtande af den 1 april sistvikne år, finner jag skäligt tillstyrka bifall till sökandens föreliggande ansökan“.

I nämnda yttrande hade polismästaren med uppgift, att sökandens sätt att sköta sin rörelse icke alltid varit fullt klanderfritt, dock med afseende å sökandens ömmande familjeförhållanden och försäkran om framtida god ordning tillstyrkt bifall till sökandens begäran om utskänkingsrätt till den 1 juni 1900, hvilken ansökan dock sedermera af brist på disponibla rättigheter icke beviljats.

A. 32) *Wänttinen*: „Då det är att förutsätta att sökanden, som tidigare innehaft nu ansökt utskänkningsrätt, men förverkat densamma, till följd af denna omständighet skall känna sig manad att med iakttagande af all den omsorg, som rättigheternas bibehållande kräfver, komma att handhafva ånyo beviljad rättighet, finner jag, med fästadt afseende jemväl å sökandens ömmande familje- och försörjningsförhållanden, mig kunna tillstyrka bifall till den nu gjorda anhållan“.

A. 39) *Boman*: „Ehuru jag för min del icke kan finna något som helst skäl för sökandens anhållan om utskänkningsrätt, då hotellet, äfven denna rätt förutan, hör till de mest frekventerade i staden, anser jag skäl dock icke föreligga att motsätta mig densamma“.

A. 42) *Falck*: „Alldenstund jag anser sökanden fullt betjenad med den rätt till utskänkning af maltdrycker, som hon härintills innehaft och hvilken, till följd af hennes derom gjorda ansökan, icke torde komma att henne förvägras, får jag för min del förberörda ansökan afstyrka“.

A. 43) *Suomalaisen Teatterihuoneen Osakeyhtiö*: „Emot Finska teaterhusaktiebolagets förevarande ansökan finnes ej annat att anmärka än att utskänkningsrörelsens föreståndare, Alex. Laine, ej alltid visat sig mäktig att å restaurationen upprätthålla nödig ordning. Dock anser jag att de försäkringar, som å disponentens för bolaget vägnar lemnats mig om framtida strängare åtgärder mot föreståndaren, till fromma för en bättre ordning, vara tillfylles för att ansökningen i sin helhet kan varda godkänd“.

A. 45) *Nya teaterhusaktiebolaget*: „Att ordningen å Operakällaren är långt ifrån sådan som allmänheten, erkannerligen den teaterbesökande, som under mellanakterna besöker lokalen, äfven med ganska måttliga anspråk på trefnad bör kunna anses ha rätt att fordra å en lokal som denna, är ett allmänt känt och beklagadt faktum. Då emellertid teaterhusaktiebolaget ansett sig fortsättningsvis kunna bibehålla den nuvarande föreståndaren, mot hvilken emellertid inga åtalbara öfverträdelser kunna anföras, torde väl ansökningen här godkännas“.

Emot öfriga ansökningar har polismästaren icke haft något att invända.

Liksom i fråga om utminuteringsen får utskottet nu jemväl beträffande utskänkningsen och främst *den utskänkning, som är afsedd att drifvas i sammanhang vid värdshusrörelse*, tillstyrka, att rättighet dertill företrädesvis tilldelas dem bland sökandene, som för närvarande innehafva dylika rättigheter och hvilkas ansökningar Poliskammaren icke afstyrkt. Utskottet får alltså hemställa.

att Stadsfullmäktige ville förorda de ansökningar, som inlemnats af sökandene Gummeson, Himberg, Wickström (för såväl Kajaniemi och Studenthuset som n:o 9 vid Östra Henriksgatan), Aktiebolaget hotell Fennia, Ahlfors, Håkansson, Maexmontan-Knief (för Societetshuset och Brunnshuset jemte den till Brunnshuset hörande ölpariljongen),

Wolontis, Westerlund*), Osolin, Catani, Nikolajeff, Garbatoff, Helsingfors Utskänkningsaktiebolag å uppgifna fyra ställen, Söderström**), Lindström, Nyström, Edberg, Claësson***), Piehl, Sihvola, König, Nyberg, Nyberg & Stavenow, Tukiainen, Direktionen för Alexandersteatern, Helsingfors Frivilliga Brandkår, Haglund, Nordlin, Nordin, Selma Adolfinna Rolle †), Suomalaisen Teatterihuoneen Osakeyhtiö, Noschis och Nya teaterhusaktiebolaget.

Af öfriga sökande torde derjemte Lofström och Boman, som för närvarande ej innehafva utskänkningsrätt, men af hvilka den förra kommer att öfvertaga en af gammalt värenommerad affär samt Boman eger ett större hotell,

kunna förordas.

På polismästarens skäl torde

de ansökningar, som inlemnats af sökandene Törnainen, Janhonen, Lindberg och Falck afstyrkas,

samt sökanden Nybergs anhållan ej till åtgärd föranleda.

Slutligen lära ansökningarna af Lindholm och Wänttinen, de der för närvarande icke ega rätt att utskänka spritdrycker,

jennväl böra afstyrkas,

Wänttinen särskildt på den grund, att hon tidigare förverkat henne medgifven dylik rätt.

Ytterst torde, vidkommande ansökningarna om utskänkningsrätt för enskilda föreningar och klubbar,

samtliga dessa ansökningar, de der inlemnats af Sällskapet M. M., Nyländska jaktklubben, Polyteknikernas förening, Helsingfors Handelsbiträdesförening, Suomalainen Luku- ja Konversationsklubi, Suomen Liikemiesyhdistys m. ft. gemensamt, Osakeyhtiö N. S. K., Helsingfors Segelsällskap, Jernvägsmanaföreningen, Arbetets vänner och Svenska klubben, tillstyrkas.

*) Numera innehafvare af restauratören C. F. Nybergs kafé i n:o 12 vid Alexandersgatan.

**) Innehafvare af restauratrisen Johanna Lovisa Bergströms utskänkningsrätt.

***) Innehar restauratrisen Lovisa Nathus förra rätt.

†) Förut Selma Adolfinna Nyberg.

Komme utskottets förslag att omfattas, blefve sålunda af 46 disponibla rättigheter till utskänkning i sammanhang med värdshusrörelse 41 bortgifna och 5 odisponerade samt af 16 dylika rättigheter, afsedda att utöfvas af enskilda föreningar och klubbar, 11 disponerade och 5 fortfarande till förfogande. Derigenom torde äfven Utskänkningsbolagets anhållan att några rättigheter af förstnämnda slag skulle för bolaget reserveras hafva blifvit i nödigt afseende beaktad.

Slutligen hafva *handlandeénkan Mathilda Hirvonen* och *handlanden Bror Karl Oskar Lindgrén* i sina ofvanberörda ansökningar anhållit om rätt jemväl, den förra till partihandel med brännvin och sprit under ifrågavarande period samt Lindgrén att, för den händelse hans ansökan att utminutera starkare spritvaror skulle afböjas, få i minut försälja viner och andra svagare rusdrycker under tiden från den 1 juni 1900 till samma dag år 1902; och som skäl till anmärkning häremot ej förekommer, föreslås

att Stadsfullmäktige sådant förorda.

Helsingfors, den 10 april 1900.

R. Heimberger.

K. V. Bergman.
Arthur af Forselles.

A. R. Frenckell.
O. Kjällmanson.

Handlingar angående föreslagen ombyggnad af Långa bron.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 3 Maj 1900.

N:o 99.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan Stadsfullmäktige vid den 29 December sistlidet år hållet sammanträde beslutit anmoda Drätselkammaren att utlysa en pristäflan för åstadkommande af nybyggnad af Långa bron samt i sinom tid till Fullmäktige inkomma med närmare förslag till arbetets utförande, har stadens Byggnadskontor jämte skrifvelse för den 4 sistlidne Januari till Kammaren öfverlämnat ett å Kontoret uppgjortt samt tvenne från firmorna Gutehoffnungshütte och Harkort införskaffade projekt till ombyggnad af sagda bro. Uti denna skrifvelse framhåller Byggnadskontoret, att en sådan pristäflan — ehuru erbjudande mycket af intresse — icke torde utfalla så förmånlig för staden att ett utan nämnvärda förändringar antagligt projekt skulle erhållas, hvarföre täflingen med all sannolikhet skulle resultera i tillsättandet af en kommission, som finge i uppdrag att utarbete det definitiva projektet. Endast i det fall att en internationel täfling anordnades och i detalj utarbetade projekt, åtföljda af fullständiga beräkningar och kostnadsförslag eller leveransanbud, infordrades, kunde möjligen resultatet blifva ett annat; men då projekten kunna upprättas enligt flere olika system och en mängd inverkan omständigheter borde beaktas, skulle det, enligt kontorets åsikt, erbjuda ganska stora svårigheter att åstadkomma ett så detaljeradt program, som utan att inskränka de täflandes valfrihet, möjliggjorde ett rättvist bedömande och jämförande af de inlemnade förslagen. På grund häraf och då frågan om ombyggnaden af Långa bron kräde den omsorgsfullaste pröfning i mer än ett afseende, föreslog Byggnadskontoret tillsättandet af en teknisk kommission, som, egde att, på basen af förefintlig utredning, uttala sig om sättet för Långa brons ombyggnad och konstruktion. Deremot ansåg Byggnadskontoret pristäflan böra utlysas endast beträffande brofaçadens arkitektoniska utstyrsel.

Då Drätselkammaren för sin del godkände de af Byggnadskontoret ofvan uttalade synpunkter samt Kammaren jemväl ansåg det omsorgsfulla arbete, som af Byggnadskontoret under en lång följd af år äfvensom af förbemälda utländ-

ska firmor nedlagts på de resp. förslagen, kräfva att desamma, innan vidare i ärendet tillgjordes, blefve underkastade granskning och bedömande af fackmän, beslöt Kammaren vid sammanträde den 25 nästvikne Januari att tillsätta en teknisk kommission, bestående af Öfveringenören Th. Tallqvist, Ingeniörerne Herman Norrmén och C. E. Holmberg samt Stadsingeniören Idström, med uppdrag att underkasta det tillernade byggnadsföretaget allsidig pröfning äfvensom afgifva utlåtande rörande sättet för anskaffandet af härtill erforderliga projekt och ritningar. Denna kommission har numera till Drätselkammaren aflämnat sitt betänkande; och får Kammaren, som för sin del i allo omfattar de af kommitterade framställda förslag, härmed hänskjuta ärendet till Stadsfullmäktiges pröfning, och i sådant afseende insända kommissionens utlåtande samt till detsamma hörande kostnadsförslag och beräkningar äfvensom ofvan omförmälda projekt till ombyggnad af Långa bron.

På Drätselkammarens vägnar:

Carl Nummelin.

John Ugglä.

t. f.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Efter det Byggnadskontoret till Drätselkammaren inlemnade särskilda förslag till ombyggnad af Långa bron, har Kammaren vid sammanträde den 25 nästvikne Januari ansett skäl föreligga att tillsätta en teknisk kommission, med uppdrag att underkasta det tillernade företaget en allsidig pröfning, äfvensom afgifva utlåtande beträffande sättet för anskaffande af härtill erforderliga projekt och ritningar. Med anledning häraf sammankommo de af Kammaren utsedde medlemmarne i kommissionen den 1 därpåföljande Mars, hvarvid medlemmen Ingeniör C. E. Holmberg förklarade, att han icke ansåg sig böra deltaga i kommissionens arbete, såvida detsamma ej komme att gälla uteslutande ett upprättande af program till den af Stadsfullmäktige redan beslutna täflingen angående Långa bron. Men då de öfriga medlemmarne icke hade antydde uppfattning om det dem förelagda arbetet, aflägsnade sig Ingeniör Holmberg omedelbart från sammanträdet.

Ehuru sålunda icke fulltalig, beslöt kommissionen likväl att fullgöra Kammarens uppdrag, i hvilket afseende frågan om brons blifvande dimensioner och konstruktionssätt upptogs till behandling.

Då den kortaste förbindelse mellan den gamla staden och de altmer tillväxande stadsdelarne vid Ö. Chausséen är vägen öfver Långa bron, öfver hvilken dessutom i all hufvudsak trafiken till och från den öster om Helsingfors belägna landsorten går, bör denna bro, som nu har en bredd af endast 11 meter, vid ombyggnad göras så bred att den uppfyller sitt ändamål för öfverskådlig framtid. Såsom en behofvet motsvarande bredd å bron vill kommissionen derföre föreslå 25 meter, hvilket emellertid fordrar en utvidgning i framtiden äfven af Unionsgatan, hvars bredd är knappa 18 meter. En utvidgning af denna gata till sagda bredd är ej heller omöjlig mot vester inpå Kaisaniemi parks och Botaniska trädgårdens område. Men att däremot gifva bron den bredd af 30 meter, som Broholmsgatan enligt fastställd stadsplan eger, synes icke hafva skäl för sig, enär de fördelar, hvilka en ytterligare i bredd ökad körbana skulle erbjuda, icke motsvara den häraf betydligt förhöjda anläggningskostnaden. Vid en bredd af 25 meter å bron blefve densamma 2 meter bredare än Boulevardsgatan mellan husraderna, hvilket till jämförelse må anföras.

Brons längd åter är beroende af möjligheten att erhålla en lämplig stigning från Unionsgatan till broplanet, samt af nödvändigheten att bibehålla den nuvarande fria genomfartshöjden under bron. Och då konstruktionshöjden för en järn- eller stenbro, utrustad med bättre beläggning å körbanan än vanligt planklock, blir betydligt större än den nu förefintliga träkonstruktionens, och det nya broplanet således komme att ligga högre än det nuvarande, måste brolängden något minskas, om de nämnda vilkoren skola kunna uppfyllas. En minskning af brolängden inverkar för öfrigt i icke obetydlig grad reducerande på anläggningskostnaderna, enär en utfyllning, respektive förlängning af landfästena blir mindre dyr än anläggningen af en ytterligare bropelare med åtföljande brospann. En förkortning af den totala brolängden till 66 meter mellan landfästena, anser kommissionen så mycket mera berättigad, som sundet mellan Norra kajen och Broholmen, något öster om brostället, enligt fastställd stadsplan, kommer att erhålla just denna bredd.

Beträffande slutligen systemet för sjelfva brobyggnaden, anser kommissionen att, om bredden af bron, farbanans höjd öfver vattenytan och totala brolängden fixeras på sätt angifvits, endast ett fåtal konstruktionsformer återstå att välja på, nämligen: 1) hvalfbro af sten, 2) järnbågbro och 3) kombination af järnbågar och betong (system Melan). En brokonstruktion med farbanan på nedra broflänsen kan ej ifrågakomma, enär man, för att ej få tvärkonstruktionerna af alltför svåra och höga, det fria rummet under bron inkräktande dimensioner, vore tvungen att dela farbanan i dess längdriktning med en eller flera öfver brolocket springande fackverk, hvilket blefve både synnerligen obekvämt för trafiken och fullt till utseendet.

Då således brons undre begränsning bör göras bågformig, oafsedt det material som kommer till användning vid utförandet, gäller det närmast att ut-

reda frågan om antalet broöppningar. Men då man är bunden af de gifna faktorerna: farbanans höjd öfver vattenytan, den fria genomfarts höjden under bron och nödig konstruktionshöjd, inskränker sig valet i detta hänseende till endast tvänne alternativ, nämligen att utföra bron i två eller tre spann.

En stenbro af 66 meters längd låter sig ej, med afseende å den ringa konstruktionshöjd, som står till buds, utföra i endast två spann, och en „Melan“-bro af något öfver 30 meters spännvidd och obetydlig pilhöjd vore icke heller, enligt kommissionens förmenande, att rekommendera, i synnerhet i vårt klimat. Vi hafva därför enats om att föreslå bron till utförande i tre öppningar om 20 meter hvarje, äfven för den händelse att järnbågar komme till användning, hvilket material dock skulle tillåta brons byggande äfven i tvänne spann.

Som Byggnadskontoret under enahanda förutsättningar redan härförinnan uppgjort ett förslag till stenbro samt därjämte från Firmorna Gutehoffnungshütte och Harkort införskaffat ritningar och kostnadsförslag till järnbågar, har kommissionen kunnat skrida till en jämförande granskning af kostnaderna för en bro i granit och en järnbro. Härvid har kommissionen utgått från antagandet, att kostnaden för bropelare, bröstvärn, arkitektonisk utstyrsel, stensättning, nödiga nedfarter, provisorisk bro under byggnadstiden samt rifning af den gamla bron är lika för alla projekt. För utredande af den möjligen förefintliga prisskilnaden i totalkostnaden skulle således endast återstå att jämföra kostnaderna vid de skilda projekten för landfästena, monteringsställningarna och spannen med hvarandra.

Då med iakttagande af nu gällande enhetspris för stenarbete, totalkostnaden för 3 gråstenshvalf uppgår till Fmk 198,600, medan priset för järnkonstruktionen till en bågbro, incl. tullungälder och montering, stiger till Fmk 276,700 enligt anbud från G. H. H. och Fmk 249,200 enligt Harkorts offert, komme enligt närslutna jämförande tabell totalkostnaden för en stenbro att belöpa sig till Fmk 775,000 samt för en järnbro till respektive Fmk 810,000 och Fmk 782,500.

På grund häraf och då en stenbro otvifvelaktigt är varaktigare, billigare i underhåll och till utseendet kan göras mera monumental, kunna vi för vår del icke finna annat, än att brobyggnaden i sin helhet bör utföras af granit.

Härvid har dock kommit under öfvervägande, huruvida icke hvalfven kunde utföras med endast fasader af granit och för öfrigt enligt system „Melan“, men då det ur uppgjorda approximativa beräkningar framgått, att en slik konstruktion åtminstone icke blir billigare än en stenbro, och då systemet oss veterligen ännu icke här i landet eller i orter med liknande klimat blifvit pröfvadt för större spännvidder, anse vi icke skäl föreligga att förorda brons utförande enligt nämnda system.

Under sådana förhållanden anser kommissionen främst nödigt att pröfva, huruvida det uppgjorda förslaget till stenbro i konstruktivt hänseende motsvarar

allmänt giltiga tekniska betingelser, och har kommissionen för utvärderande häraf underkastat de för brobyggnaden af Byggnadskontoret upprättade beräkningarna en detaljerad granskning.

Ur dessa beräkningar framgår följande:

Med en spännvidd af 20 meter och en pilhöjd (= vertikal afståndet från hvalfhjässan till hvalffoten) af 2 meter, har hvalftjockleken i hjässan tagits till 0,75 meter medan bågens styrka mot landfästena tillväxer i proportion med fogtrycket. Under antagandet af en tillfällig belastning af bron med 600 kg per m² samt att granitens specifika vikt uppgår till 2,5 och fyllningens till 2,0, har såväl genom analytisk beräkning, utförd enligt Tolkmitt, som grafisk konstruktion utvärderats att trycklinjen ingenstädes faller ytterom hvalfbågens mellersta tredjedel, samt att den antagna hvalfformen på några centimeter när sammanfaller med medeltrycklinjen.

Enligt de grafiska beräkningarna och då trycklinjen går genom midten af fogarna, blir påkänningen 16,5 kg per cm² och största kantspänningen 25,7 kg per cm².

Antages åter trycklinjen gå genom kärnans yttersta punkter vid hjässan och vederlagen blir normalspänningen 14,2 kg per cm² och maximi kantspänningen 28,4 kg per cm² medan en spänning af respektive 19,8 kg och 39,6 kg per cm² uppstår om horizontalkraften antages angripa i kärnans undre begränsning.

Vid bestämmandet af vederlagens stabilitet har mottrycket af bakom liggande fyllning icke tagits i beräkningen. Under sådant antagande varierar trycket från 32,2 till 26,3 ton per m² medan maximi spänningen för landfästets förskjutning längs fundamentet är 1,78 kg per cm². Maximetrycklinjen förorsakar ett största tryck af 4,17 kg per cm² och därjämte vid landfästets framkant en dragspänning af 2,17 kg per cm².

För strömpelaren gifver medeltrycklinjen, då det ena hvalfvet är tillfälligt belastadt och det andra icke, en största spänning af 4,8 kg per cm², men om densamma beräknas för maximetrycklinjen i båda hvalfven, blir pelaren utsatt för en högsta tryckspänning af 13,62 kg per cm², medan därjämte en dragspänning af 4,52 kg per cm² uppstår vid pelarns ena kant. Detta förutsätter dock det ena hvalfvets brott uppåt och det andras brott nedåt. Anses åter, enligt Tolkmitt, den del af pelaren, där dragspänningen uppstår, icke medverka vid tryckfördelningen i konstruktionen, fås en maximetryckspänning af 18 kg per cm². Här af synes att tryckspänningarna ingenstädes i konstruktionen uppnå det tillåtna maximum af 60 kg per cm², utan tvärtom håller sig långt därunder.

Det tryck som kommer att utövas på hvarje påle under landfästena uppgår till 8 ton, medan pålarne under strömpelarene komma att uppbära 8,24 ton hvarje, för den händelse snedpàlarne medräknas i totalantalet, men däremot 13 ton om dessa sistnämnda icke anses böra upptaga annat än möjligen inträffade snedtryck. Längden af pålarne varierar mellan 6 och 8 meter.

Då några anmärkningar i hufvudsak mot ofvan beskrifna konstruktion, hvilken måste anses fullt solid, icke är att göra och mindre detaljfel redan på kommissionens föranstaltande blifvit afhjälpta, anse vi under förhandenvarande omständigheter, att ifrågasatt täfling borde inskränkas till endast den yttre arkitekturen, i hvilket afseende Drätselkammaren torde hos Stadsfullmäktige föreslå, att tre inhemska arkitekter blefve inbjudna att mot arvode afgifva förslag till brons utstyrsel.

Såsom allmänt program för den tillärnade brobyggnaden få vi således föreslå:

att Långa bron utföres helt och hållet i granit;

att bron erhåller tre spann af 20 meters vidd, en fri höjd mellan hjässan och medelvattenytan af 3,75 meter samt en fotpunkts höjd öfver vattenytan af 1,75 meter;

att brons bredd mellan barriererna tages till 25 meter; samt

att fasaderna efter föregången täfling utföras enligt ett sådant förslag, som af Stadsfullmäktige kan godkännas.

Vi hafva äfven granskat konstruktion och statisk beräkning för hvalfstommarna och provisorisk bro under byggnadstiden, men ej funnit något att anmärka emot desamma.

Helsingfors i Maj 1900.

Th. Tallqvist.

Herman Norrmén.

G. Idström.

Beräkningar för ombyggnaden af Långa bron.

Beräkningarna äro utförda enligt „Tolkmitt, Leitfaden für das Entwerfen und die Berechnung gewölbter Brücken“.

Enligt Engesser's empiriska formel för tungt belastade gatbroar i städer uppgår den tillfälliga belastningen till:

$$p = 0,44 + \frac{2,8}{l} = 0,580 \text{ ton pr m}^2.$$

Enligt Tolkmitt gifver belastning med tunga chausséevältar c:a 520 kg pr m², och är på grund häraf som tillfällig last antagen 600 kg pr m². Granitens specifika vikt antages = 2,5 och fyllningens = 2,0.

Införes följande beteckningar:

spännvidden	$l = 20,0$ mtr
pilhöjden	$f = 2,0$ „
belastningshöjden ofvan hvalfhjässan (0,75) reducerad	
till murvärk	$l = \frac{2 \times 0,75}{2,50} = 0,60$ mtr
den tillfälliga lasten reducerad till murvärk	$p = 0,24$ mtr
största tillåtna belastning, vid med midtlinjen sammanfallande	
stödjelinje	$q = 60 \text{ m}^3 \text{ pr m}^2$

och antages en hvalfform hvars midtlinje sammanfaller med stödjelinjen då den öfre begränsningen för belastningsytan är horisontal och den tillfälliga belastningen är jämnt fördelad öfver hela hvalfvet med $\frac{p}{2}$ pr m² fås hvalftjockleken i hjässan c enligt den empiriska formeln:

$$(35) \quad c = \frac{0,15 \frac{l^2}{f} \left(e + \frac{p}{2} + \frac{f}{10} \right)}{q - 0,15 \frac{l^2}{f}} = \frac{27,6}{30} = 0,92 \text{ mtr}$$

Beräknas på grund häraf med antagande af hvalftjockleken $c = 0,90$ mtr ett exaktare värde för c , erhålles, då hela belastningsytans höjd vid hjässan är:

$$Z_0 = c + e + \frac{p}{2} = 0,90 + 0,60 + \frac{0,24}{2} = 1,62 \text{ mtr}$$

samt hjälpfunktionen:

$$m = \frac{Z_0}{\frac{1}{8} + \frac{Z_0}{q}} = \frac{1,62}{\frac{1}{8} + \frac{1,62}{60}} = 10,657 \text{ mtr}$$

och krökningsradien i hjässan:

$$r = \frac{l^2}{8} \left(\frac{1}{f} + \frac{1}{m} \right) = \frac{400}{8} \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{10,657} \right) = 29,68 \text{ mtr}$$

härur erhålles:

$$c = \frac{(r + c) \cdot Z_0}{q} = \frac{(29,68 + 0,90) \cdot 1,62}{60} = 0,826 \text{ mtr.}$$

Den antagna hvalftjockleken 0,90 var således för stor; upprepas förfarandet under antagande af $c = 0,75$ fås

$$Z_0 = c + e + \frac{p}{2} = 0,75 + 0,60 + 0,12 = 1,47$$

$$m = \frac{1,47}{\frac{1}{8} + \frac{1,75}{60}} = 9,83$$

och

$$c = \frac{(r + c) \cdot Z_0}{q} = \frac{(30,1 + 0,75) \cdot 1,47}{60} = 0,755 \text{ mtr}$$

Dimensionen 0,75 framgår således härur som en lämplig hvalftjocklek i hjässan. Mot vederlagen tilltager foglängden i proportion med fogtrycket.

För horizontal öfre begränsningslinje för belastningsytan erhålles horisontaltrycket.

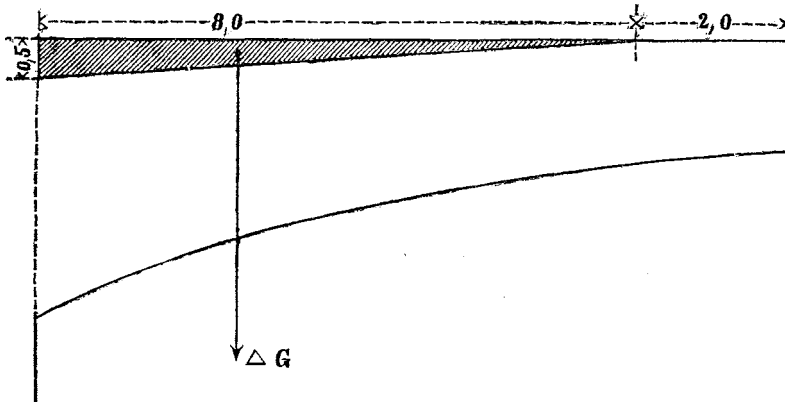
$$(20) \quad H = \frac{l^2}{16} \left[\frac{Z_0}{f} + \frac{1}{8} + \frac{8cZ_0}{l^2} + \sqrt{\left(\frac{Z_0}{f} + \frac{1}{8} + \frac{8cZ_0}{l^2} \right)^2 + \frac{32cZ_0}{l^2}} \right]$$

$$H = 25 [0,882 + \sqrt{0,882^2 + 0,0882} = 45,3 \text{ m}^3$$

samt hjälpfunktionen:

$$m = \frac{8 \cdot H Z_0}{H + 8cZ_0} = \frac{8 \cdot 45,3 \cdot 1,47}{45,3 + 8 \cdot 0,75 \cdot 1,47} = 9,8 \text{ mtr}$$

Enär belastningsytans moment alltid bör vara lika med produkten af H och pilhöjden till stödjelinjen fås för en enligt nedanstående figur mot vederlaget af tagande belastningsyta en minskning af horisontaltrycket H med ett värde ΔH enligt följande:

$$\Delta H = \frac{\Delta M}{M} H$$

enligt figuren fås

$$\Delta G = \frac{0,50 \cdot 8,00}{2} = 2,0 \text{ mtr} \text{ och}$$

$$\Delta M = \Delta G \times \frac{8,0}{3} = 5,33$$

Enligt Tolkmitt är:

$$(32) \quad M = \frac{l^2}{8} \left[Z_0 + \frac{f}{f+m} \left(\frac{m}{6} + \frac{f}{15} \right) \right]$$

$$M = \frac{400}{8} \left[1,47 + \frac{2}{11,8} \left(\frac{9,8}{6} + \frac{2}{15} \right) \right] = 88,50$$

insätts de sålunda erhållna värdena i ofvanstående formel fås:

$$\Delta H = \frac{\Delta M}{M} H = \frac{5,33}{88,5} \cdot 45,3 = 2,7 \text{ m}^3$$

det definitiva horisontaltrycket blir således

$$H_1 = H - \Delta H = 45,3 - 2,7 = 42,6 \text{ m}^3 (= 106,5 \text{ ton})$$

härur erhålles en normalspänning af

$$q = \frac{H}{c} = \frac{42,6}{0,75} = 56,8 \text{ m}^2/\text{m}^2 (= 14,2 \text{ kg pr cm})$$

Detta värde för normalspänningen har erhållits under förutsättning af att den tillfälliga lasten varit jämt utbredd öfver hela hvalfvet.

Vid ensidig belastning kan ingen trycklinje konstrueras sammanfallande med midtlinjen. Trycklinjens största afvikelse från midtlinjen förekommer enligt Tolkmitt på horizontala afståndet $\frac{l}{5}$ från hjässan, och utgör denna afvikelse

$$(38) \quad a = 0,01 \frac{p l^2}{H_1}$$

hvarur erhålles en maximikantspänning af:

$$\sigma = \frac{H_1}{c} + \frac{a H_1 \cdot 6}{c^2}$$

$$\sigma = q + 0,06 \left(\frac{l}{c}\right)^2 = 56,8 + 10,24 = 67,04 \text{ m}^2/\text{m}^2 (16,8 \text{ kg/cm}^2)$$

För bestämmande af den vid beräkningen förutsatta hvalfformen fås

$$(21) \quad m_1 = \frac{8 \cdot H_1 \cdot Z_0}{8cZ_0 + H_1} = \frac{8 \cdot 42,6 \cdot 1,47}{8 \cdot 0,75 \cdot 1,47 + 42,6} = 9,7 \text{ mtr}$$

och

$$(18) \quad y = \frac{m x^2}{\frac{l^2}{4} \cdot \frac{f+m}{f} - x^2} = \frac{9,7 x^2}{585 - x^2}$$

$$\begin{array}{cccccc} \text{för } x = & 2 & 4 & 6 & 8 & 10 \\ y = & 0,067 & 0,273 & 0,636 & 1,192 & 2,000 \end{array}$$

För ett cirkelbågformigt hvalf med samma spännvidd och pilhöjd erhålles:

$$y^2 - 2ry + x^2 = 0$$

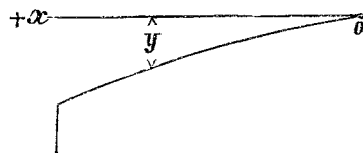
$$y = r - \sqrt{r^2 - x^2}$$

$$y = 26 - \sqrt{26^2 - x^2}$$

$$\text{för } x = \quad 2 \quad 4 \quad 6 \quad 8 \quad 10$$

$$y = 0,077 \quad 0,310 \quad 0,702 \quad 1,261 \quad 2,000$$

Skilnaden mellan ordinaterna för de 2 hvalfven $\Delta y = 0,010 \quad 0,037 \quad 0,066 \quad 0,069 \quad 0,000$

Då skilnaderna således icke äro större än ofvanstående torde det praktiskt icke medföra några olägenheter att konstruera hvalfvets i cirkelbågform.

För utrönande af hvalfvets stabilitet har äfven en grafisk konstruktion utförts. Ur denna erhålles för en trycklinje gående genom midten af fogarna vid såväl hjässan som vederlagen:

$$H = 123,5 \text{ ton} \\ \text{medel}$$

och normalspänningen

$$\sigma = \frac{123,5}{\text{medel } 0,75} = 165 \text{ t/m}^2 = 16,5 \text{ kg pr cm}^2$$

trycklinjens största afvikelse från midtlinjen utgör 0,07 mtr, och erhålles således, enär fogtrycket vid den valda hvalfformen varierar närmelsevis proportionellt mot foglängden, som största kantspänning

$$\sigma = \frac{123,5}{\text{medel, k. } 0,75} \left(1 + \frac{6 \cdot 0,07}{0,75} \right) = 257 \text{ t/m}^2 = 25,7 \text{ kg/cm}^2$$

Antages åter trycklinjen vid hjässan och vederlagen gå genom kärnans yttersta punkter, erhålles för horisontalkraften angripande vid kärnans öfre begränsning (hvilket fall förutsätter hvalfvets brott nedåt)

$$H = 106,5 \text{ ton} \\ \text{min.}$$

och normalspänningen:

$$\sigma = \frac{106,5}{\text{min. } 0,75} = 142 \text{ t/m}^2 = 14,2 \text{ kg/cm}^2$$

samt en maximikantspänning af

$$\sigma = \sigma \left(1 + \frac{6 \cdot \frac{0,75}{6}}{0,75} \right) = 284 \text{ t/m}^2 = 28,4 \text{ kg/cm}^2 \\ \text{min., k.}$$

För horisontalkraften angripande vid kärnans undre begränsning (förorsakande hvalfvets brott uppåt) fås:

$$H = 148,5 \text{ ton} \\ \text{max.}$$

$$\sigma = \frac{148,5}{\text{max. } 0,75} = 19,8 \text{ kg/cm}^2$$

och maximikantspänningen

$$\sigma_{\text{max., k.}} = \sigma \left(1 + \frac{6 \cdot \frac{0,75}{6}}{0,75} \right) = 396 \text{ t/m}^2 = 39,6 \text{ kg/cm}^2$$

Vederlagen.

Vid bestämning af vederlagets stabilitet har jordtrycket icke medtagits i beräkningen.

Vid minimitrycklinjen erhålles trycket pr ytenhet vid vederlagets bakre kant, då reaktionens vertikalkomponent enligt konstruktionen är $N = 160$ ton, och angreppspunktens afstånd från vederlagets midt är $e = 0,45$ mtr.

$$\sigma_{\text{min.}} = \left(\frac{N}{w} + \frac{6Ne}{w^2} \right) = \frac{N}{w} \left(1 + \frac{6e}{w} \right)$$

$$\sigma_{\text{min.}} = \frac{160}{8,1} \left(1 + \frac{6 \cdot 0,45}{8,1} \right) = 26,3 \text{ ton/m}^2 = 2,63 \text{ kg/cm}^2$$

Vid medeltrycklinjen erhålles då $N = 160$ ton och $e = 0,85$ ett största tryck af:

$$\sigma_{\text{medel}} = \frac{160}{8,1} \left(1 + \frac{6 \cdot 0,85}{8,1} \right) = 32,2 \text{ t/m}^2 = 3,22 \text{ kg/cm}^2$$

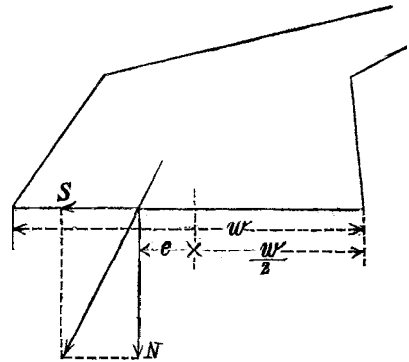
Vid maximitrycklinjen är $e = 1,5$ således obetydligt större än $\frac{w}{6} = 1,35$, och uppkommer härigenom vid främre kanten af landfästet en dragspänning enligt följande:

$$\sigma = \frac{160}{8,1} \left(1 \pm \frac{6 \cdot 1,5}{8,1} \right) = \begin{matrix} 4,17 \text{ kg/cm}^2 \text{ tryck} \\ 2,17 \text{ kg/cm}^2 \text{ drag} \end{matrix}$$

Horizontalkraften $s = 144$ resp. 104 ton och gifver maximiskufspänningen mellan landfästet och fundamentet:

$$\tau_{\text{max.}} = \frac{144}{8,1} = 1,78 \text{ kg/cm}^2$$

$$\tau_{\text{min.}} = \frac{104}{8,1} = 1,28 \text{ kg/cm}^2$$

För strömpelaren gifver medeltrycklinjen, då det ena hvalfvet är tillfälligt belastadt, det andra icke, och då reaktionens vertikalkomponent $N=146$ ton och dess afvikelse från mittellinjen $e=0,03$ mtr, en största spänning:

$$\sigma_{\text{medel}} = \frac{146}{3,2} \left(1 + \frac{6 \cdot 0,03}{3,2} \right) = 48,15 \text{ t/m}^2 = 4,8 \text{ kg/cm}^2$$

Tages för det ena hvalfvet maximi-, för det andra minimitrycklinjen, hvilket förutsätter det ena hvalfvets brott uppåt, det andras brott nedåt, uppstår, enär då $e = 1,06 > \frac{w}{6}$ dragspänning å en del af pelarens anliggningsyta mot fundamentet enligt följande:

$$\sigma = \frac{N}{w} \left(1 \pm \frac{6e}{w} \right)$$

$$\sigma = \frac{146}{3,2} \left(1 \pm \frac{6 \cdot 1,06}{3,2} \right) = \begin{array}{l} 136,2 \text{ t/m}^2 \text{ tryck} \\ 45,2 \text{ t/m}^2 \text{ drag} \\ 13,62 \text{ kg/cm}^2 \text{ tryck} \\ 4,52 \text{ kg/cm}^2 \text{ drag} \end{array}$$

Anses åter den del af ytan där dragspänningar förekomma icke medvärka vid tryckfördelningen fås maximitryckspänningen

$$\sigma = \frac{N}{3\left(\frac{w}{2} - e\right)} + \frac{6 \cdot N \cdot \frac{1}{2} \left(\frac{w}{2} - e\right)}{\left(3\left\{\frac{w}{2} - e\right\}\right)^2}$$

$$\sigma = \frac{2}{3} \frac{N}{\left(\frac{w}{2} - e\right)} = \frac{2 \cdot 146}{1,62} = 180 \text{ t/m}^2$$

$$\sigma = 18,0 \text{ kg/cm}^2 \text{ tryck.}$$

Fundamentering.

Vertikalkomponenten af landfästets tryck på dess fundament utgör enligt den grafiska konstruktionen 160 ton på 1,0 meters bredd, således blir hela trycket på fundamentet $25 \times 160 = 4000$ ton. Antalet vertikala pålar under landfästet är 500 st. Belastningen pr påle blir således

$$\frac{4000}{500} = 8,0 \text{ ton}$$

För att upptaga snedtrycket finnas dessutom under landfästets bakre del 4 rader snedpålar.

Vertikalkomponenten för 1 meters bredd af strömpelaren utgör 146 ton, således för hela bredden $146 \times 25 = 3650$ ton. Antalet vertikala pålar är 281 st. Belastningen pr påle blir således om endast de vertikala pålarna antagas upptaga trycket

$$\frac{3650}{281} = 12,99 \text{ ton}$$

då härtill 4 rader snedpålar anbringas blir, om äfven dessa antagas upptaga vertikalktryck, antalet pålar 443 stycken och trycket per påle

$$\frac{3650}{443} = 8,24 \text{ ton.}$$

Hvalfstommar.

Vertikaltrycket af hvalfvet utan fyllning utgör $2,5 \times 1,0 \times 0,75 =$ c:a $1,9 \text{ ton/m}^2$.

Egenvikten af stommarna utgör c:a 200 kg/m^2 under antagande af en specifik vikt för trä af 0,7. Då de hvalfstommen uppbärande pålarnas inbördes afstånd är antaget till 3,0 resp. 1,5 mtr erhålles en belastning pr påle af:

$$2,10 \times 3 \times 1,5 = 9,45 \text{ ton.}$$

För pålar af 21 cm:s diameter erhålles en påkänning af:

$$k = \frac{9450}{346} = 27,1 \text{ kg/cm}^2$$

Samma påle afknäcker vid en belastning af:

$$P = \frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{l^2} = \frac{9,87 \cdot 120000 \cdot 9547}{160000} = 70,67 \text{ ton}$$

och förefinnes således en 7,5-faldig säkerhet för uppbärande af lasten 9,45 ton.

Skålning:

$$\text{belastning på en 20 cm bred plank} = \frac{1900}{5} = 380 \text{ kg/l. m., längd} = 1,5 \text{ mtr}$$

$$W = \frac{3,8 \cdot 150^2}{8 \times 60} = 176,0 \text{ cm}^3$$

dimensionen $20 \times 7,5$ cm har $W = 187,5 \text{ cm}^3$

Bågar: afstånd från midt till midt 1,5 mtr

belastning $1900 \times 1,5 =$ 2850 kg/l. m.
egenvikt af skåln. f. bågar	100 kg/l. m.
	S:ma afrundadt 3000 kg/l. m.

$$W = \frac{30 \times 150^2}{8 \times 70} = 1200 \text{ cm}^3$$

4 st. plankor 5×20 cm ha' $W = 1333 \text{ cm}^3$

Vertikalsträfvor:

belastning: $1900 \times 1,5 \times 1,5 =$ 4275 kg
egenvikt c:a	200 kg
	S:ma afrundadt 4500 kg

härur erhålles för dimensionen $17,5 \times 17,5$ en påkänning af:

$$k = \frac{4500}{306} = 14,6 \text{ kg/cm}^2$$

Snedsträfvorna ha att upptaga en last = hälften af föregående, således $\frac{4500}{2}$, största lutningen utgör c:a 45° , således fås för dimensionen $17,5 \times 17,5$ påkänningen.

$$k = \frac{4500 \cdot 1,4}{2 \times 306} = 10,23 \text{ kg/cm}^2$$

Någon afknäckning kommer till följd af dessas ringa längd vid hvarken vertikal- eller snedsträfvor i fråga.

I midtelspannet måste för tillgodoseende af trafiken till Tölöviken en öppning, af 6 mtrs bredd och 2,9 mtrs höjd öfver nollvattenytan, lämnas. Denna del af hvalfstommen uppbäres af tvänne bjälkar, beräknade enligt följande:

Belastning: $1,5 \times 1900 =$ 2850 kg/l. m.
egenvikt c:a	150 ”
	Summa 3000 kg/l. m.

$$W = \frac{pl^2}{8k} = \frac{30 \times 330^2}{8 \times 70} = 5105 \text{ cm}^3$$

2 st. bjälkar 30×17 cm ha $W = 5100 \text{ cm}^3$

Snedsträfvorna ha att uppbära en längd af 2,6 mtr af bärbjälkarna; lutningen utgör c:a 38° , belastningen således

$$\frac{3000 \times 2,6}{\sin 38^\circ} = 12500 \text{ kg}$$

för dimensionen 20×20 cm erhålles påkänningen

$$k = \frac{12500}{400} = 31,25 \text{ kg/cm}^2.$$

Provisorisk bro.

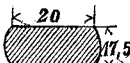
Som tillfällig belastning antages 400 kg pr m^2 eller en vagn med 1,25 tons hjultryck.

Brolocket:

Det öfre locket af 2" utskottsplankor kan, genom den fördelning af trycket detsamma åstadkommer antagas bära 25 % af belastningen, eller c:a 310 kg af maximihjultrycket.

Undre brolocket: för en $17 \times 7,5$ cm plankor fås:

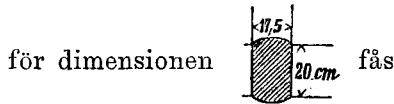
$$\begin{array}{c} \downarrow 1250 - 310 \text{ kg} \\ \triangle \quad \leftarrow 70 \text{ cm} \rightarrow \quad \triangle \end{array} \quad k = \frac{Pl}{4W} = \frac{940 \cdot 70}{4 \cdot 160} = 103 \text{ kg/cm}^2$$

Vasor: för dimensionen fås:

$$\begin{array}{c} \downarrow 1250 \text{ kg} \\ \triangle \quad \leftarrow 200 \rightarrow \quad \triangle \end{array} \quad k = \frac{1250 \times 200}{4 \cdot 1080} = 58 \text{ kg/cm}^2$$

Bärbjälkar: afstånd från midt till midt 2,0 mtr.

Belastning pr löp. mtr	2 × 400	800 kg	
egenvikt " "	2 × 150	300 kg	
		Summa	1100 kg/l. m.

$$\triangle \xrightarrow[250 \text{ cm}]{11 \text{ kg/l. cm}} \triangle \quad k = \frac{11 \times 250^2}{8 \cdot 1200} = 71,6 \text{ kg/cm}^2$$

Snedsträfvor

Belastning	400 × 2,5 × 2,0 =	2000 kg	
egenvikt c:a		700 „	
		Summa	2700 kg

För minsta lutningen c:a 30° erhålles trycket

$$\frac{2700}{\sin 30^\circ} = 5400 \text{ kg}$$

Med 10-faldig säkerhet mot afknäckning erfordras vid knäckningslängden 3,0 mtr ett minsta tröghetsmoment:

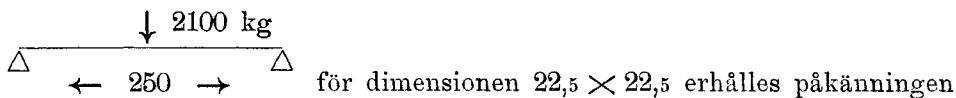
$$I = \frac{Pl^2}{12} = \frac{5400 \cdot 9}{12} = 4050 \text{ cm}^4$$

för längden 3,5 mtr och lutningen 45° erfordras:

$$I = \frac{2700 \cdot 1,4 \times 12,25}{12} = 3859 \text{ cm}^4$$

dimensionen 20 × 17,5 cm har $I = 9720$.
min.

För de bärbjälkar, hvilka skola uppbära spårvägen, erhålles en belastning af en spårvagn med 2,1 tons hjultryck och c:a 2 mtrs axelafstånd. Det största böjningsmomentet uppstår då ett hjul passerar öfver bjälkens midt.

$$k = \frac{Pl}{4 \cdot W} = \frac{2100 \cdot 250}{4 \cdot 1898} = 67,2 \text{ kg/cm}^2$$

Öfriga konstruktionsdelar erhålla genom spårvägen icke större belastningar än ofvan antagna

Pålar:

Belastning $2 \times 7,5 \times 400 =$	6000 kg
konstruktionsvigt c:a	2600 kg
	Summa 8600 kg

Pålar af knäckningslängden 4 mtr afknäckas vid en belastning af:

$$P = \frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{l^2} = \frac{9,87 \cdot 120000 \cdot 9547}{160000} = 70,67 \text{ ton}$$

sålendes förefinnes för uppbärande af lasten 8,6 ton en 8-faldig säkerhet.

Helsingfors stads Byggnadskontor.

Kostnadsförslag för ombyggnad af Långa bron.

Södra landfästet.

5,500 l. m. pålar inslagna à 2: —	<i>Smk</i>	11,000: —
360 m ² spåntvägg à 15: —	„	5,400: —
450 m ³ muddring à 3: —	„	1,350: —
150 „ grus under betonen à 3:50	„	525: —
400 „ betong à 40: —	„	16,000: —
700 „ mur i landfästet à 50: —	„	35,000: —

Vingmurar.

1,200 m ³ grundgräfnig à 3: —	„	3,600: —
820 m ² spåntvägg à 15: —	„	12,300: —
4,000 l. m. pålar à 2: —	„	8,000: —
200 m ³ grus à 3:50	„	700: —
	Transport <i>Smk</i>	93,875: —

	Transport	<i>Smf.</i>	
			93,875: —
400 m ³ beton à 40: —	”		16,000: —
600 ” grundmur à 18: —	”		10,800: —
520 ” kallmur med huggen kopp och regelbundn. fogar à 35: —	”		18,200: —
400 ” grusfyllning bakom murarna à 3:50	”		1,400: —
2,400 ” utfyllning à 2: —	”		4,800: —
90 l. m. liststen à 25: —	”		2,250: —
90 l. m. öfre barrière sten à 27: —	”		2,430: —
60 m ² undre d:o à 36: —	”		2,160: —
4,2 ” barrière sten à 50: —	”		210: —
2 st. ändstolpar à 100: —	”		200: —
2 ” pelare à 2,000: —	”		4,000: —
2 ” pelaresockel à 1,000: —	”		2,000: —
2 ” marschaller à 750: —	”		1,500: —
4 ” vapen à 450: —	”		1,800: —
8 l. m. bronsornement à 200: —	”		1,600: —
8 st. lyktor à 200: —	”		1,600: —
2 ” större delfinornament à 2,000: —	”		4,000: —
c:a 10 % tillskott.	”		16,775: —
		<i>Smf.</i>	185,600: —

Norra landfästet.

3,900 l. m. pålar inslagna à 2: —	”		7,800: —
360 m ² spåntvägg à 15: —	”		5,400: —
600 m ³ muddring à 3: —	”		1,800: —
150 ” grus à 3:50	”		525: —
400 ” beton à 40: —	”		16,000: —
700 ” mur à 50: —	”		35,000: —

Vingmurar.

300 m ³ grundgräfnings à 3: —	”		900: —
400 m ² spåntvägg à 15: —	”		6,000: —
470 l. m. pålar à 2: —	”		940: —
100 m ³ grus à 3:50	”		350: —
60 ” beton à 40: —	”		2,400: —
210 ” grundmur à 18: —	”		3,780: —
170 ” kallmur à 35: —	”		5,950: —
120 ” grusfyllning bakom muren à 3:50	”		420: —
360 ” utfyllning à 2: —	”		720: —

Transport *Smf.* 87,985: — *Smf.* 185,600: —

	Transport	<i>Imf.</i>	87,985:—	<i>Imf.</i>	185,600:—
39 l. m. liststen 25:—	”		975:—		
39 l. m. öfre barrière sten à 27:—	”		1,053:—		
26 m ² undre d:o à 36:—	”		936:—		
4,2 ” barrière sten à 50:—	”		210:—		
2 st. ändstolpar à 100:—	”		200:—		
2 ” pelare, à 2,000:—	”		4,000:—		
2 ” pelarsockel à 1,000:—	”		2,000:—		
2 ” marschaller à 750:—	”		1,500:—		
4 ” vapen à 450:—	”		1,800:—		
8 l. m. bronsornament à 200:—	”		1,600:—		
8 st. lyktor à 200:—	”		1,600:—		
2 ” större delfinornament à 2,000	”		4,000:—		
C:a 10 % tillskott	”		10,541:—	<i>Imf.</i>	118,400:—

Norra pelaren.

4,000 l. m. pålar inslagna à 2:—	”		8,000:—		
300 m ² kistvägg à 6:—	”		1,800:—		
72 l. m. följare à 2:—	”		144:—		
Sänkning af kistan	”		1,000:—		
200 m ³ stenfyllning i kistan à 2:50	”		500:—		
100 ” d:o ytterrom kistan à 1:50	”		150:—		
50 ” bokad sten till utjämning af föregående à 5:—	”		250:—		
240 ” beton à 40—	”		9,600:—		
340 ” pelarmur à 70:—	”		23,800:—		
2 st. utsigtsbyggnader à 1,700:—	”		3,400:—		
2 ” obelisker à 800:—	”		1,600:—		
2 ” mindre delfinornament à 1,500:—	”		3,000:—		
4 ” lyktor à 200:—	”		800:—		
6 l. m. brolockslist à 25:—	”		150:—		
C:a 10 % tillskott	”		5,306:—	<i>Imf.</i>	59,500:—

Södra pelaren *Imf.* — — *Imf.* 59,500:—

Hvalfven (3 st.).

1,300 m ³ inre hvalfsten färdigt uppsatt à 90:—	<i>Imf.</i>	117,000:—		
Transport	<i>Imf.</i>	117,000:—	<i>Imf.</i>	423,000:—

	Transport	<i>Fmf.</i> 117,000:—	<i>Fmf.</i> 423,000:—
125 m ³ fasad hvalfsten färdigt uppsatt			
à 100:—	”	12,500:—	
360 ” påmurning à 35:—	”	12,600:—	
126 ” frontmur à 100:—	”	12,600:—	
2,000 m ² asfaltering af hvalfven à 5:—	”	10,000:—	
3,000 m ³ grus till fyllning på hvalfvet à 3:50	”	10,500:—	
122 l. m. rå liststen à 15:—	”	1,830:—	
140 ” huggen liststen à 25:—	”	3,500:—	
C:a 10 % tillskott	”	18,070:—	<i>Fmf.</i> 198,600:—

Bröstvärn.

82 m ² barrière sten à 50:—	<i>Fmf.</i>	4,100:—	
78 st. barrièrestolpar à 25:—	”	1,950:—	
140 l. m. d:o list à 30:—	”	4,200:—	
48 st. d:o galler stolpar à 25:—	”	1,200:—	
C:a 10 % tillskott	”	1,150:—	<i>Fmf.</i> 12,600:—

Stensättning m. m.

250 l. m. kantsten à 7:—	<i>Fmf.</i>	1,750:—	
1,400 m ² asfalttrottoir à 6:—	”	8,400:—	
3,700 ” stensättning med I:ma nubbssten i asfalt à 13:50	”	49,950:—	
2 st. instigningsschakt à 200:—	”	400:—	
C:a 10 % tillskott	”	6,000:—	<i>Fmf.</i> 66,500:—

Södra Nedfarten.

770 l. m. pålar inslagna à 2:—	<i>Fmf.</i>	1,540:—	
100 m ² stockrustbädd à 10:—	”	1,000:—	
175 m ³ grundmur à 8:—	”	1,400:—	
75 ” kallmur à 35:—	”	2,625:—	
200 ” grundgräfnig à 2:—	”	400:—	
32 l. m. list à 25:—	”	800:—	
32 ” barrière à 25:—	”	800:—	
500 m ³ fyllning à 2:—	”	1,000:—	
C:a 10 % tillskott	”	935:—	<i>Fmf.</i> 10,500:—
Transport	<i>Fmf.</i>	— —	<i>Fmf.</i> 711,200:—

Transport *Fmk.* — — *Fmk.* 711,200: —

Norra Nedfarten.

400 m ³ grundgrävning å 2:—	<i>Fmk.</i>	800:—	
300 „ grundmur å 8:—	„	2,400:—	
100 „ kallmur å 35:—	„	3,500:—	
45 l. m. list å 25:—	„	1,125:—	
45 l. m. barrière å 25:—	„	1,125:—	
150 m ³ utfyllning erhålles från grundgrävningen	„	— —	
C:a 10 % tillskott	„	950:—	<i>Fmk.</i> 9,900:—

Hvalfstommar.

1,650 m ² skålning af 3" plankor å 4:50	<i>Fmk.</i>	7,425:—	
2,300 l. m. 3" plankor till bågar å 1:25	„	2,875:—	
1,500 „ stock till sträfvor å 1:50	„	2,250:—	
2,100 „ d:o till horizontalbommar å 1:—	„	2,100:—	
300 „ 12 × 8" bärbjolk till midtelspannet å 5:—	„	1,500:—	
160 „ 8 × 8" sträfvor till midtelspannet å 3:50	„	560:—	
4,000 „ pålar å 2:—	„	8,000:—	
45 dussin bakor till andreaskors å 12:—	„	540:—	
260 l. m. stock till underslag vid landfästen och pelare å 1:—	„	260:—	
608 par björkkilar å 2:—	„	1,216:—	
C:a 10 % tillskott	„	2,674:—	<i>Fmk.</i> 29,400:—

Provisorisk bro.

1,000 m ² öfre lock af 2" plankor å 3:—	<i>Fmk.</i>	3,000:—	
1,000 „ undre d:o „ 3" d:o å 4:50	„	4,500:—	
2,000 l. m. 7" vasor (stock) å 1:—	„	2,000:—	
550 „ öfra bärare af stock å 1:—	„	550:—	
250 „ regler „ d:o å 1:50	„	375:—	
220 „ 9 × 9" bjolk under spårvägen å 3:50	„	770:—	
175 „ pålok af stock å 1:—	„	175:—	
Transport <i>Fmk.</i>	11,370:—	<i>Fmk.</i>	750,500:—

	Transport	<i>Fmf.</i>	11,370:—	<i>Fmf.</i>	750,500:—
350 l. m. horisontella bärare under snedsträfvorna å 1:50	”		525:—		
300 m ² gångbana af 2” plankor å 3:—	”		900:—		
350 l. m. stock under gångbanan å 1:—	”		350:—		
650 ” snedsträfvor (stock) å 1:50	”		975:—		
1,100 ” pålstock å 2:—	”		2,200:—		
218 ” barrière å 6:—	”		1,308:—		
12 dussin bakor till försträfning å 12:—	”		144:—		
C:a 10 % tillskott	”		1,728:—	<i>Fmf.</i>	19,500:—
Rifning af gamla bron.	<i>Fmf.</i>	—	—	”	5,000:—
	Summa	<i>Fmf.</i>			775,000:—

Sammandrag.

	Järnbro		Stenbro
	Från Gutehoffnungshütte. Oberhausen.	Från Harkort Duisburg.	
Södra landfästet	164,300 —	164,300 —	185,600 —
Norra d:o	108,000 —	108,000 —	118,400 —
Norra pelaren	59,500 —	59,500 —	59,500 —
Södra d:o	59,500 —	59,500 —	59,500 —
Hvalf	—	—	198,600 —
Järnkonstruktion enligt offerter	227,500 —	200,000 —	—
Tullumgälder m. m.	49,200 —	49,200 —	—
Monteringsställningar	18,000 —	18,000 —	29,400 —
Bröstvärn	12,600 —	12,600 —	12,600 —
Stensättning m. m.	66,500 —	66,500 —	66,500 —
Norra nedfarten	9,900 —	9,900 —	9,900 —
Södra d:o	10,500 —	10,500 —	10,500 —
Provisorisk bro	19,500 —	19,500 —	19,500 —
Rifning af gamla bron	5,000 —	5,000 —	5,000 —
Summa <i>Fmf.</i>	810,000 —	782,500 —	775,000 —

Helsingfors stads Byggnadskontor.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1900.

Utskottsbetänkande i fråga om ändringar i stadsplanen för Skatudden.

Sedan firman G. F. Stockmann hos Stadsfullmäktige anhållit att i stadsplanen skulle genom utvidgning af magasinshuset n:o 138 vid Skatuddskajen intagas en ny magasinshuset, jemte det firman förbundet sig att i vanlig ordning inlösa denna tomt, biföllo Fullmäktige vid sammanträde den 17 oktober 1899 berörda ansökning med förbehåll, att de blifvande byggnaderna å ifrågakomna tomt borde hafva fasad såväl mot Skatuddskanalen som emot Skatuddsbron samt att å tomten ej finge uppföras högre hus än de å angränsande tomter för närvarande befintliga, hvarhos Fullmäktige anmodade Drätselkammaren att till Fullmäktige öfverlemna erforderliga ritningar till ändring i omförmäldt afseende af gällande stadsplan.

I anledning häraf har Drätselkammaren jemte skrifvelse af den 15 sistlidne februari till Stadsfullmäktige insändt å stadens Byggnadskontor i två exemplar uppgjorda ritningar, innefattande förslag till ändrad indelning af Skatudden; och ingår i sagda ritningar den nyprojekterade magasinshuset under n:o 3 vid Skatuddskanalen med en areal af 419 m². Tillika har Byggnadskontoret, för erhållande af en symmetrisk öppen plats framför det å kvarteret n:o 184 uppförda nya tull- och packhuset, i förslaget infört en sådan förändring beträffande läget och storleken af de enligt gällande stadsplan för Skatudden projekterade varuskjulen å Skatuddens södra kaj, att längden af det vestra varuskjulet ökats från 100 till 128 meter, medan det östra skjulet förkortats från 178 till 140 meter. Den öppna platsen mellan skjulen komme derigenom att förskjutas något österut samt att i vester begränsas af Vestra Hamngatans och i öster af Ankargatans förlängning.

Vid sammanträde den 7 nyssvikne mars hafva derpå Stadsfullmäktige å undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ämnet.

Utskottet, som vid gemensamt sammanträde med hamnbyggnadsdelegationen behandlat ifrågavarande ärende, har icke haft något att anmärka mot det insända förslaget, såvidt detsamma beträffar ifrågasatta nya magasinshuset. Dock bör, innan tomten föryttras, undersökas, huruvida icke, med afseende å beskaffenheten af den tomten omgifvande terrängen, nödigt är att vid tomtens försäljning förbehåll göres om rätt för staden att utan ersättning åt tomtägaren draga en kanal genom tomten

för afledande af vattnet från berget ofvanför tomten. — En i det insända förslaget till stadsplan ingående mindre ändring af gränsen för den projekterade planteringen å Mynttorget har utskottet likaledes utan anmärkning godkänt.

Vidkommande placeringen af varuskjulen å Skatuddens södra kaj får utskottet erinra derom, att sedan förstärkte Stadsfullmäktige, vid behandlingen af ett utskotts-betänkande i fråga om nytt tull- och packhus (tr. handl. n:o 11 för 1898), den 17 maj 1898 beslutit, utom annat, att å Skatuddskajen borde uppföras slutna och öppna varuskjul i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en i betänkandet framlagd plan, hafva ordinarie Fullmäktige samma dag åt hamnbyggnadsdelegationen uppdragit att låta uppgöra och till Fullmäktige inkomma med definitiva ritningar och kostnadsförslag till ifrågavarande byggnadsarbeten äfvensom med utlåtande om möjligheten att genom uppförande af ytterligare en bro öfver Skatudden eller på annat sätt underlätta samfärdseln mellan Skatudden och den öfriga staden. Omordade ritningar äro, efter hvad delegationen meddelat, fortfarande under arbete. Då placeringen af de tillernade varuskjulen alltså ännu icke blifvit bestämd, kan det sjelf-fallet icke blifva fråga om att nu redan ingå med hemställan om ändring i denna del af stadsplanen för Skatudden.

På anhållan af utskottet har Byggnadskontoret uppgjort en ny plan, som omfattar endast de af utskottet förordade afvikelserna från nu gällande stadsplan, hvilken plan, hvars stadfästelse omedelbart torde kunna sökas, här bifogas.

På anförda skäl får utskottet vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville besluta att ingå med hemställan om sådan ändring af stadsplanen för Skatudden som närslutne, genom utskottets försorg uppgjorda plan närmare utvisar,

men deremot låta frågan om ändring i öfrigt af sagda stadsplan för närvarande förfalla.

Helsingfors, i maj 1900.

Mauritz Hallberg.

V. Hougberg.

Lars Krogius.

Julius Tallberg.

O. Kjällmanson.

Gustaf Nyström.

Utskottsbetänkande angående fördelningen af utskänknings- och utminuteringsaktiebolagens vinstmedel.

Sedan Stadsfullmäktige åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige komma med förslag till användning af den staden tillkommande andelen i utskänknings- och utminuteringsaktiebolagens vinstmedel för år 1899, har utskottet meddelats, att sagda andel till stadskassan inlevererats, af utskänkningsaktiebolaget med 96,186 mark 94 penni och af utminuteringsaktiebolaget med 45,013 mark 6 penni eller tillsammans med 141,200 mark. Derjemte har utskottet fått emottaga följande ansökningar om anslag ur medlen:

- 1:o Garantiföreningen för svenska teatern om 5,000 mark för folkrepresentationer till nedsatta pris;
- 2:o Direktionen för finska teatern om 5,000 mark för enahanda ändamål;
- 3:o Garantiföreningen för folkteatern om 6,000 mark;
- 4:o Skådespelaren Anton Franck om 4,000 mark till den af honom ledda folkteatern;
- 5:o Aktiebolaget Helsingfors Filharmoniska sällskap, utan uppgifvet belopp;
- 6:o Föreningen för barnvårdens befrämjande om 6,600 mark;
- 7:o Mariaföreningen om 3,000 mark;
- 8:o Fruntimmersföreningen om 5,500 mark;
- 9:o Föreningen „De blindas vänner“ om 2,000 mark;
- 10:o Fröknarna Betty Alander och Hanna Rothman om 20,000 mark såsom bidrag till folkbarträdgårdens i Sörnäs byggnadsfond och 8,450 mark till underhållet af sagda inrättning;
- 11:o Fröken B. Hannén om 7,600 mark för folkbarträdgården vid Smedsgatan;
- 12:o Fröken Lydia Wendell om 6,220 mark för Tölö folkbarträdgård;
- 13:o Fröken Elsa Lindeberg om 7,500 mark för en folkbarträdgård i trakten af Lappviksgatan;
- 14:o Bestyrelsen för Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening om 5,500 mark till beredande åt folkskolebarn af kostnadsfri sommarvistelse på landet;
- 15:o Föreningen Arbetets vänner (moderföreningen) om 3,000 mark för föreningens folkupplysningsarbete;
- 16:o Föreningen Arbetets vänner Tölö filial om 500 mark för populära föredrag;

- 17:o) Föreningen Arbetets vänners vestra filial om 500 mark likaledes för folkliga föredrag;
- 18:o) Föreningen Arbetets vänners filial i Sörnäs om 500 mark jemväl till populära föredrag;
- 19:o) Helsingin Kansanopistoseura om 3,000 mark till finskspråkiga folkhögskolekurser m. m.;
- 20:o) Sörnäisten Työväen yhdistys om 1,000 mark till folkliga föredrag och elementarkurser;
- 21:o) Komitén för hemskolekurser om 800 mark;
- 22:o) Qvinnosaksförbundet Unionen om 500 mark till folkliga föredrag;
- 23:o) Bestyrelsen för Finsk qvinnoförenings elementarkurser för tjenarinnor och arbeterskor om 600 mark för dessa elementarkurser;
- 24:o) Finsk qvinnoförening om 1,300 mark till dess förberedande yrkeskurser för sömmerskor;
- 25:o) Bestyrelsen för sommarkolonier för arbetande qvinnor om 2,000 mark;
- 26:o) Densamma om 2,500 mark till inrättande af sommarkolonier för mödrar ur arbetsklassen och deras barn;
- 27:o) Gymnastikföreningen Ponnistus om 1,800 mark;
- 28:o) Helsingin Nuorisoseura om 2,000 mark till inköp af litteratur samt bestående af föredrag och undervisningskurser;
- 29:o) Nykterhetsföreningen Balder om 15,000 mark till afbetalning å förenings skuld på dess fastighet och 3,000 mark för upprätthållande af förenings verksamhet under året;
- 30:o) Nykterhetsföreningen Balders filial i Hoplax om 1,000 mark;
- 31:o) Nykterhetsföreningen Balders filial i Hermanstad om 2,000 mark;
- 32:o) Nykterhetsföreningen Kilpi om 3,400 mark;
- 33:o) Ungdomsnykterhetsföreningen Wäinölä om 2,000 mark;
- 34:o) Nykterhetsföreningarna Liitto och Walo samt Sörnäisten Juomalakko om 1,500 mark;
- 35:o) Aktiebolaget Folkhemmet i Hermanstad om 3,000 mark;
- 36:o) Helsingfors Döfstumförening om 500 mark;
- 37:o) Konstflitföreningen i Finland om 2,000 mark till inköp af en samling konstflitalster å verldsutställningen i Paris;
- 38:o) Helsingfors Handarbetskola om 2,000 mark;
- 39:o) Direktionen för Länsi-Uudenmaan kansanopisto om 3,000 mark; och
- 40:o) Bestyrelsen för den tillernade sång- och musikfesten i Helsingfors om 15,000 mark såsom förskott och eventuelt understöd till sagda fest.
- Vidare har utskottet meddelats:

att Stadsfullmäktige vid sammanträde den 29 december 1899 af Helsingfors utskänkningsaktiebolags vinstmedel för samma år åt bolaget anslagit 30,000 mark att under år 1900 användas till underhåll af bolagets planteringar och öfriga inrättningar å Högholmen och Fölisön;

att Fullmäktige samma dag beslutit att ett den 26 oktober 1899 bestyrelsen för arbetshusen för fattiga barn beviljadt anslag af 7,000 mark för underhållet af dessa inrättningar under innevarande år skall stadskassan ur vinstmedlen ersättas;

att Fullmäktige, som den 17 oktober 1899 anslagit 4,000 mark till hyresbidrag för lokaler, i hvilka föreningarna Arbetets vänner och Helsingin Kansaoipistoseura finge under detta år anordna föredrag och arbetareundervisningskurser, den 29 december 1899 beslutit att berörda anslag borde utgå ur vinstmedlen; samt

att Fullmäktige den 14 sistlidne februari ur vinstmedlen tilldelat komitén för anordnande af hemskolekurser ett anslag ur vinstmedlen för innevarande kalenderår till belopp af 1,750 mark.

Derhos har utskottet haft del af de utaf ofvannämnda sällskap, föreningar och enskilda personer afgifna berättelser öfver deras verksamhet under sistförflutet år samt af de yttranden, som af vederbörande nämnder aflemnats rörande de inrättningars och föreningars verksamhet, hvilka förlidet år tilldelats anslag ur vinstmedlen.

Garantiföreningen för svenska teatern har under föregående år erhållit 5,000 mark årligen af vinstmedlen mot skyldighet att under spelåret gifva minst fem folkrepresentationer, företrädesvis sön- och helgdagar samt under lämplig årstid, hvarjemte bestämts att priset för biljettarna icke finge öfverstiga 75 penni för plats i andra radens fond- och 50 penni i dess sidolager, 25 penni på tredje raden och 50 procent af de vanliga biljettprisen för öfriga platser i salongen. — Till *Finska teatern* har för samma ändamål och sex representationer anslagits jemväl 5,000 mark på enahanda villkor beträffande biljettprisen samt representationernas anordning i öfrigt, utom att biljettpriset för plats i galleriet bestämts till högst 25 penni. — Dessa anslag torde utgå till samma belopp och på enahanda villkor som hittills.

Vidare anhåller *Garantiföreningen för Folkteatern*, som för innevarande spelår af vinstmedlen bekommit 2,000 mark mot skyldighet att under spelåret gifva 25 föreställningar, om förhöjdt anslag för instundande spelår af 6,000 mark för minst 30 föreställningar. Teaterns representationer hafva efter hvad föreningen meddelat varit väl besökta, en del af så många personer som studenthussalongen, som uppåtits för ändamålet, förmått inrymma. Tillika hade dock anslaget åt föreningen visat sig långt ifrån tillräckligt, enär ensamt den synnerligen lågt tilltagna aflöningen för teaterns sujetter och öfriga oundgängligen nödvändiga funktionärer öfverstigit 3,000 mark, hvarjemte för nästkommande spelår icke oväsentliga kostnader måste nedläggas på anskaffande af nya dekorationer, kostymer m. m. samt de aflönade sujet-

Anton Francks
folkteater.

ternas antal och afföning ökas såframt företaget skall kunna med nämnvärd framgång bedrifvas.— Äfven *skådespelaren Anton Franck*, som tidigare ledt omförmälda folkteater, men icke velat underkasta sig garanternas ledning och kontroll, utan sjelf uppstått ett konkurrerande företag, har ansökt om ett understöd af 4,000 mark för spelåret september 1900—maj 1901 till sistsagda företag. Enligt uppgifter, meddelade i ansökningen, hade herr Franck tidigare ådragit sig för företaget en skuld af 2,000 mark, hvarefter han från november 1899 arbetat därför utan den ringaste pekuniära ersättning. — Nämnden för arbetareangelägenheter, som yttrat sig i saken, har framhållit, hurusom förädlade folknöjen utan tvifvel vore af största betydelse för folkuppfostran och att de klasser, för hvilka folkteatern vore afsedd, säkert hade större fördel af en inkom för dem afsedd scen än af ett fåtal representationer i en större teater. Enär dessutom ett starkt intresse för saken gjort företaget jemförelsevis mindre kostsamt, syntes ett fortsatt understödande af folkteatern Nämnden vara på sin plats. Då emellertid två företag af denna art icke kunde subventioneras och den af garanterna öfvertagna, af Fullmäktige redan understödda folkteatern påtagligen erbjöde större säkerhet i afseende å företagets ekonomi och dess ledning i folkbildningens intresse, har Nämnden för sin del beslutit att åt den af garanterna för folkteatern utsedda direktionen förorda ett understöd af 3,000 mark. — Om detta Nämndens uttalande är utskottet i öfrigt ense, utom att utskottet för sin del skulle vilja föreslå att anslaget till folkteatern fastställles till 3,500 mark.

Helsingfors
Filharmoniska
sällskap.

Helsingfors Filharmoniska sällskap har under en längre följd af år erhållit anslag ur vinstmedlen, senaste år till belopp af 6,500 mark, att utdelas i månatliga rater under tiden från den 1 oktober till den 1 maj mot skyldighet för sällskapet att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter mot inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna borde säljas främst genom föreningen Arbetets vänner och Helsingfors Arbetareförening. — Anslaget till sällskapet torde, efter utskottets tanke, utgå med samma belopp som senaste år eller 6,500 mark.

Föreningen för
befrämjande
af barnavård.

Liksom under föregående år anhåller *Föreningen för barnavårdens befrämjande* äfven detta år om anslag ur vinstmedlen till förmån för föreningens arbete. Föreningen har, efter hvad dess tryckta årsberättelse utvisar, under år 1899 haft omvårdnad om 192 fosterbarn, af hvilka vid årets slut 107 kvarstodo under föreningens uppsigt. Ut i föreningens barnherberge för konvalescenter, vanvårdade och öfvergifna barn hafva år 1899 vårdats 41 barn under sammanlagdt 8,066 dagar eller hvarje barn i medeltal 196,7 dagar. I föreningens barnkrubba i Sörnäs, der mödrar, hvilka arbeta utom hemmet, mot en dagafgift af 25 penni för barn få lemna in sina barn för dagen, hafva varit intagna 167 barn under sammanlagdt 3,446 vistelsedagar. Jemte det föreningen under året utdelat mjölk till ett värde af 1,943 mark 69 penni, har densamma i direkta penningeunderstöd dels för inackordering af sjuka och värn-

lösa barn, dels till kläder, medicin m. m. utgifvit 1,986 mark 31 penni. Underhållet af barnherberget och dess remont hafva uppgått till 4,460 mark 50 penni samt utgifterna för barnkrubban till 4,453 mark 77 penni. — Föreningen, som begär samma understöd som senast till underhållet af dess barnkrubba eller 3,600 mark och ett något förhöjdt anslag eller 3,000 mark i stället för tidigare 2,500 mark till förmån för dess verksamhet i öfrigt, torde böra få denna sin anhållan beviljad.

Det herberge för arbetssökande qvinnor, som *Mariaföreningen* under en följd af år här underhållet, har under senaste år varit besökt af 373 personer, hvilka emot en afgift af 25 penni i dygnet gästade herberget under sammanlagdt 1,207 dygn. I herbergets skötsel har under året den förändring vidtagits att deri emottagits nästan uteslutande tjänstsökande från landsorten och endast i undantagsfall tjenarinnor från staden, emedan det visat sig att de sistnämndas inflytande på oerfarna landsflickor icke alltid varit godt. Föreningens hem för ålderstigna tjenarinnor har ytterligare utvidgats så att detsamma numera inrymmer 16 interner. De symöten, föreningen anordnat med syftemål att bereda arbetarehustrur undervisning uti att förfärdiga kläder, hafva besökts af inalles 56 personer. — Föreningen torde i likhet med föregående år af Stadsfullmäktige erhålla det begärda anslaget ur vinstmedlen med 3,000 mark.

Mariaföreningen.

Jemte det *Fruntimmersföreningen* anhållit att till dess arbetshem för gummor erhålla samma anslag som senaste år eller 3,500 mark, har föreningen ansökt om ett understöd af 2,000 mark såsom bidrag till underhållet af föreningens barnhem. Omordade arbetshem för gummor har år 1899 varit i verksamhet från den 1 januari till den 1 juni och från den 15 oktober till årets slut äfvensom under sagda tid besökts af högst 44, minst 20 qvinnor i månaden, hvilka verkställt inalles 3,887 dagsverken. Af omkostnaderna, som stigit till inemot 6,800 mark, hafva 832 mark 50 penni åtgått till dagspenning åt arbeterskorna och 228 mark 75 penni till arbetsmaterial; för de verkställda arbetena har influtit inalles 689 mark 62 penni. Beträffande det äskade anslaget till föreningens barnhem upplyser föreningen att föreningen, som under en följd af år erhållit 2,000 mark årligen ur Sparbankens i Helsingfors vinstmedel, icke kan för innevarande år påräkna detta bidrag samt att ett annat, tidigare åtnjutet anslag af 1,100 mark ej heller kommer föreningen i år till godo. — Fattigvårdsstyrelsen, hvars yttrande öfver ansökningen inforrats, har förordat det ansökta anslaget till arbetshemmet, som, efter hvad Fattigvårdsstyrelsen hade sig bekant, fortfarande funktionerat väl och hvars verksamhet i väsentlig mån underlättat den legala fattigvården. Vidkommande barnhemmet upplyser Fattigvårdsstyrelsen att i detsamma, som stiftats för omkring 40 år sedan och derefter varit i oafbruten verksamhet, årligen underhållits 25 flickor, hvilka intagits vid en ålder af 4—6 år, stannat i hemmet till 12 å 14 års ålder, hvarunder de besökt stadens folkskolor, samt sedermera utackorderats i goda hem på landet, der de underhållits på föreningens bekostnad intill dess de blifvit konfirmerade och sökt tjänst. I regeln hade barnen omhändertagits från hem, hvarest modern varit enka eller fadern enkling och ur

Fruntimmersföreningen.

stånd att sköta sina barn, men någon gång hade äfven värnlösa barn intagits i barnhemmet. Kostnaderna för barnhemmets vård hade uppgått till ungefär 450 mark i månaden, deri inberäknadt aflöningen för en föreståndarinna och en tjenarinna samt utgifter för kläder åt barnen. Då fruntimmersföreningens verksamhet också i nyssberörda riktning synts Fattigvårdsstyrelsen väl organiserad och sålunda förtjent af kommunens understöd, har Fattigvårdsstyrelsen tillstyrkt jemväl ett särskildt anslag för barnhemmets underhåll. — Med afseende å Fattigvårdsstyrelsens förord får ock utskottet hemställa om att Fruntimmersföreningens anslagsbegäran blefve beviljad.

De blindas
vänner.

Föreningen „*De blindas vänner*“, som har till uppgift att söka bereda medel-lösa blinda tillfälle till sjelfförvärf, har för detta ändamål uppfört och underhållit ett hem för blinda flickor i Djurgårdsvillan n:o 7 uti denna stad. Numera är föreningen betänkt på att utsträcka denna föreningens verksamhet äfven till manliga blinda, för hvilka nemligen existensvilkoren under de senaste åren stält sig allt svårare genom höga bostadshyror och stegrade priser på nästan alla lifsförnödenheter. Härtill kommer svårigheten särskildt för den blinde handverkaren att anskaffa åt sig en bostad, som tillika kunde tjena honom till arbetslokal, då det för den blinda är i många afseenden omöjligt att arbeta tillsammans med seende arbetare i samma verkstad. Föreningen har derfor ernat inrätta en för blinda handverkare gemensam arbetslokal, hvilken skulle underhållas på föreningens bekostnad och der de blinda handverkarne finge under dagens lopp utföra sitt arbete samt jemväl bereddes tillfälle att för billigt pris erhålla ett mål varm mat. Den lokal, föreningen velat för ändamålet upphyra, består af två rum och kök, för hvilken fordras ett pris af 900 mark. Vid anstalten skulle anställas en föreståndarinna, som handhade hela ekonomin, hvarjemte föreningen ernat till lärare och handledare af arbeten antaga en från blindinstitutet i vår utgående elev, emot endast fria rum och fri kost. Enligt föreningens uppskattning skulle till första uppsättningen och underhållet af anstalten under ett år framåt erfordras 4,000 mark, af hvilket belopp föreningen tror sig kunna påräkna ena hälften från statsverket och den andra ur vinstmedlen.

Utskottet, som inhemtat att flere bland de af föreningen understödda qvinliga blinda hafva hemorts rätt i Helsingfors samt att äfven åtskilliga manliga i denna kommun hemmahörande blinda skulle kunna begagna sig af föreningens anstalt i händelse densamma komme till stånd, får under förutsättning, att plats i inrättningen icke nekas ett anslags storlek någorlunda motsvarande antal blinda från denna stad, derest sådana anmäla sig till inträde i anstalten, förorda bifall till föreningens ansökan.

Folkbarträd-
gårdarna.

Fröknarna Betty Alander och Hanna Rothman, B. Hannén och Lydia Wendell hemställa om att till underhållet af de utaf dem ledda *folkbarträdgårdarna* måtte anslås, för den i Sörnäs 8,450 mark, för den vid Smedsgatan 7,600 mark och för folkbarträdgården i Tölö 6,220 mark, motsvarande detta en ökning mot senaste årsanslag af resp. 900, 600 och 2,420 mark. Vidare hafva fröknarna Alander och

Rothman ansökt om ett bidrag af 20,000 mark till den byggnadsfond af omkring 21,400 mark, som de genom insamlingar hopbringat och som är afsedd att användas till uppförandet af ett eget hus för folkbarträdgården i Sörnäs. Sökandene upp-lysa att de blifvit uppsagda från sin nuvarande lokal i Folkets hem och icke lyckats finna en annan hyreslokal i trakten, ehuru de redan i tre års tid eftersökt en sådan. Under dessa omständigheter hade de icke annan utväg än att i den närmaste framtiden stänga barträdgården, så framt det ej lyckades dem att åt densamma få eget hus. Enligt beräkning af arkitekten, friherre K. A. Wrede, som erbjudit sig att utan ersättning uppgöra ritningar till huset, komme kostnaden för detsamma att uppgå till 90,000 à 95,000 mark, och blefve huset då uppfördt med undre våningen af sten och den öfre af trä samt komme att inrymma, förutom några rum, afsedda att tillsvidare uthyras, plats för en barträdgård för 200 barn *) jemte nödiga klass- och arbetsrum för uppfostrarinne-, bonn- och barnsköterskekursernas elever. För att bereda kommunen säkerhet för att de till byggnadsföretaget anslagna medlen komme att dertill användas, hade sökandene för afsigt att snarast möjligt bilda en förening med öfverhettligen fastställda stadgar, hvilken skulle öfvertaga huset. — Vidare har fröken Elsa Lindeberg hemställt om 1,500 mark till uppsättning och 6,000 mark till underhållet af en ny folkbarträdgård, som hon vore sinnad att inrätta i trakten af Lappviksgatan. — Den af Stadsfullmäktige tillsatta direktionen för folkbarträdgårdarna har, jemte det densamma insändt fröknarna Alanders, Rothmans, Hannéns och Wendells ansökningar, intygat, att barträdgårdarna under föregående och innevarande år handhafts med allt rikare erfarenhet samt oförtröttadt nit och önskvärd framgång. Åt den af fröken Lindeberg tillernade folkbarträdgården vid Lappviksgatan hafva Uppfostringsnämnden och Arbetarenämnden, hvilken sistnämnda vitsordat önskvärdheten af en folkbarträdgård uti ifrågavarande trakt, gifvit sitt förord.

Ehuru lifligt erkännande värdet af omordade inrättningar, kan utskottet likväl sjelffallet icke förorda att hela det för dem ansökte beloppet, uppgående till närmare 50,000 mark eller mer än hälften af de nu disponibla vinstmedlen, dem tilldelas. Utskottet får för sin del föreslå att Fullmäktige vill bevilja till underhåll, för barträdgårdarna i Sörnäs 8,000 mark, vid Smedsgatan 7,000 mark, i Tölö 5,000 mark och vid Lappviksgatan 4,000 mark. Derjemte torde ett bidrag af 5,000 mark böra reserveras för folkbarträdgårdens i Sörnäs byggnadsföretag, att utbetalas så snart den tillernade föreningen kommit till stånd och garanti sålunda erhållits för att anslaget komme att till det dermed afsedda ändamålet användas.

Bestyrelsen för sommarkolonier för arbetande qvinnor har ansökt om understöd med samma belopp som hittills eller 2,000 mark för underhållet af dessa kolonier under nästinstundande sommar, hvarjemte bestyrelsen ytterligare anhållit om ett anslag af 2,500 mark, nemligen 500 mark för första uppsättningen och 2,000

Sommarko-
lonier.

*) Nu finnas i Sörnäs barträdgård 140 barn.

mark för underhållet, af en särskild koloni för gifta mödrar ur den arbetande klassen eller enkor med mindre barn, i hvilken koloni dessa mödrar skulle under en bildad uppfostrarinnas eller husmars ledning bibringas insigt i att tillreda enkel och sund föda samt att rätt vårda sina barn. Jemte det Arbetarenämnden enhälligt tillstyrkt bifall till bestyrelsens ansökan i dess förra del, hafva olika meningar yppats inom Nämnden angående behovet af sagda särskilda koloni. Medan Nämndens ordförande, professorn F. Gustafsson, ansett nästberörda företaget, om det leddes med god urskiljning, komma att medföra t. o. m. större gagn i socialt afseende än den förut understödda sommarkolonin af ensamma arbeterskor, hafva Nämndens öfriga medlemmar funnit sig böra afstyrka detsamma, hufvudsakligast af skäl att mödrar icke böra ryckas från sina familjer för att deltaga i ifrågavarande, nya sommarkoloni. — Om Nämndens afböjande utlåtande har också utskottet förenat sig. — Åt bestyrelsen för *Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening*, som under en följd af år med anslag ur vinstmedlen underhållit sommarkolonier för sjukliga folkskolebarn från Helsingfors, torde beviljas det af bestyrelsen för ändamålet begärda anslaget af 5,500 mark eller 1,000 mark mera än föregående år, motsvarande detta den beräknade kostnaden för 160 folkskolebarns vistelse på landsbygden under sex veckors tid hvarje barn.

Arbetets Vänner och dess filialer.

Föreningen *Arbetets Vänner* har anhållit om 3,000 mark till fortsättande af dess folkupplysningsarbete samt dess *Tölvö, Vestra och Sörnäns filialer* likaledes enhvar om 500 mark för samma ändamål. Moderföreningen har under pågående läsåret intill medlet af mars föranstaltat 22 folkeliga föredrag i historie, geografi och andra allmännyttiga ämnen, hvilka föredrag besökts af ända till 160 personer, jemte det föreningen upprätthållit en välläsningsklubb, kurser i tyska språket samt folkhögskolekurser i historia, geografi, räkning, skrifning, bokföring m. m., i hvilka sistnämnda kurser 110 inskrifna elever och derutöfver en mängd utomstående personer deltagit. Filialernas folkbildningsarbete har hufvudsakligast bestått i föredrag.

På sätt Nämnden för arbetareangelägenheter föreslagit och äfven senaste år skett, torde föreningen *Arbetets Vänner* och dess filialer, förutom tidigare beviljade hyresbidrag, tilldelas inalles 4,000 mark för fortsättande af föreningens svenskspråkiga arbetareundervisning.

Helsingin Kansanopisto-seura.

Helsingin Kansanopisto-seura har under detta läsåret anordnat folkeliga föredrag i särskilda ämnen, till hvilka under höstterminen 693 och under vårterminen 484 åhörare anmält sig. Derjemte har sällskapet hållit elementarkurser i räkning, skrifning och bokföring för arbetare, af hvilka under höstterminen 120 och vid vårterminens början 35 begagnat sig af den dem sålunda erbjudna undervisningen. Sällskapet, som senaste år erhållit 3,000 mark af det till inalles 4,200 mark uppgående anslaget för befrämjande af de finska talande arbetarenes i hufvudstaden bildningssträfvanden, har nu ansökt om ett understöd jemväl af 3,000 mark till föranstaltande af folkhögskolekurser, lättfattliga föredrag och elementarkurser för arbetare på finska språket. — Dessutom har *Sörnäisten Työväen yhdistys* anhållit om

Sörnäisten Työväen yhdistys.

1,000 mark till bekostande af dylika föredrag och elementarkurser, men inlemnadt hvarken närmare redogörelse för föreningens verksamhet under året eller program för nästa år.

Nämnden för arbetareangelägenheter har i inforrdadt yttrande hemställt att åt Helsingin Kansanopistoseura, hvars sammansättning och verksamhet lemnade den bästa garanti för ändamålets uppfyllande, måtte utöfver tidigare beslutet hyresbidrag beviljas 4,000 mark för fortsatt upprätthållande af finskspråkig arbetareundervisning såväl i staden som i Sörnäs, för hvilket senare ändamål 1,000 mark borde användas, och får utskottet härom i allo förena sig.

Sedan *komitén för hemskolekurserna* genom beslut af Stadsfullmäktige den 14 sistlidne februari erhållit 1,750 mark ur vinstmedlen för upprätthållande af ifrågasvarande kurser under innevarande år, anhåller komitén numera om ytterligare 800 mark för dessa kurser under vårterminen 1901. Komitén upplyser att i de svenska kurserna för närvarande äro inskrifna 180 elever, åt hvilka undervisning meddelas af 35 å 40 lärare och lärarinnor, samt i de finska kurserna 145 elever med omkring 17 lärare och lärarinnor. — Då företagets betryggande under hela nästa läseår vore önskvärdt, då sjelfva undervisningen handhafves gratis och då det begärda anslaget afser betäckande endast af utgifter för hyra, byrå, undervisningsmaterial o. dyl., får utskottet, med anslutning till Nämndens för arbetareangelägenheter tillstyrkande uttalande, förorda bifall till komiténs begäran.

Hemskolekurser.

Äfven *Finsk kvinnoförening* har under det förflutna året fortsatt sina elementarkurser för arbeterskor i läsning, skrifning, räkning och bokföring, omvexlande med kortare föredrag och sång, med ett elevantal af 307 under vår- och 293 under höstterminen. — Då också denna undervisning nästan helt och hållet skötes utan ersättning, och understöd begäres endast för direkta utgifter, torde föreningens, af Nämnden för arbetareangelägenheter understödda anhållan om ett anslag af 600 mark eller samma belopp som föreningen senast ur vinstmedlen erhållit beviljas.

Finsk kvinnoförening.

Såsom i viss mån kompletterande nyssnämnda undervisning kunna de föredrag betraktas, som af föreningen *Unionen* anordnats i allmännyttiga, delvis aktuella ämnen för fullvuxna personer, företrädesvis kvinnor ur kroppsarbetareklassen, och hvilkas åhörareantal uppgått till inemot 300. — Arbetarenämnden har föreslagit beviljande fortsättningsvis af de utaf Unionen begärda 500 mark för anordnande af folkliga föredrag på de båda inhemska språken, om hvilket förslag äfven utskottet är ense.

Unionen.

Finsk kvinnoförening har sedan januari månad upprätthållit en förberedande kurs för sömmerskor, i hvilken yrkesmässig undervisning meddelats i hand- och maskinsömnad, måttagning, mönsterritning, tillklippning, profning samt lappning, stoppning och enkel märkning. Kursen är afsedd att vara fyra månader med sju timmars daglig undervisning, och i elevavgift erlägges 10 mark. — Då jemförelsevis litet gjorts för qvinlig yrkesundervisning inom kommunen och ifrågasvarande företag synes med ett praktiskt grepp hafva gjort en början i rätt riktning, då vidare

Yrkesundervisning åt sömmerskor.

utgifterna för hvarje af de två kurser, som torde under ett år kunna hållas, beräknats endast till 500 mark, men anläggningskostnaderna uppgå till 200 à 300 mark, har Arbetarenämnden föreslagit att Finsk qvinnoförening måtte erhålla det af föreningen begärda beloppet af 1,300 mark för upprätthållande af yrkesundervisning åt sömmerskor. För sin del får utskottet föreslå ett anslag för ändamålet af 1,000 mark.

Gymnastik.

Gymnastikföreningen Ponnistus, som senast understöddes med ett belopp af 400 mark för anordnande af kostnadsfria kroppsöfningar för unga arbetare, har, såsom dess utförliga redogörelse ger vid handen, ifrigt arbetat på fullföljande af sitt syftemål. Föreningen anhåller nu om fortsatt understöd, eventuellt med förhöjning till 600 mark för anordnande af roddöfningar eller ock till 1,200 mark för bildande af filialer i olika delar af staden och dess omnejd, eller till 1,800 mark för tillgodoseende af de båda sistnämnda syftemålen. — Arbetarenämnden föreslår att åt Ponnistus anvisas 1,000 mark för upprätthållande af dess tidigare understödda verksamhet samt för inrättande af en filial och anordnande af roddöfningar. Utskottet får för sin del förorda att åt föreningen tilldelas understöd med samma belopp som hittills eller 400 mark.

Nyktterhetsföreningar.

Nyktterhetsföreningen Balder, som senast understöddes med 2,468 mark 30 penni, anhåller om ett bidrag med 15,000 mark för att kunna afbördas en del af den skuld, något öfver 22,000 mark, som vidlåder föreningens fastighet, och om 3,000 mark för fortsättande af dess verksamhet, hvarjemte dess filial i Hoplax hemställer om ett anslag af 1,000 mark och dess filial i Hermanstad om 2,000 mark för fullföljande af filialernas syftemål. Ifrågavarande svenskspråkiga förenings nyktterhetsarbete omfattar, såsom af de inlemnade utförliga redogörelserna framgår, undervisning genom föredrag och diskussion i nyktterhet och andra allmännyttiga ämnen samt anordnande af folkfester, sångkörer och andra sällskapliga tillställningar. — *Nyktterhetsföreningen Kälpi*, sistlidet år understödd med 1,000 mark, har fortfarande verkat i upplysningens intresse medels föredrag och samqväm samt lånebibliotek och läsestugor äfvensom utdelning af folkböcker. För utvidgning af detta arbete samt för nyktterhetsundervisning åt barn och för upprätthållande af filialer i stadens omnejd begär föreningen ett anslag på 3,400 mark. — Vidare anhåller *ungdomsnyktterhetsföreningen Wäinölä*, som vid senaste utdelning erhållit 500 mark, om 2,000 mark till bekostande af värme, ljus, vaktmästare och bibliotekets ökning, dock har föreningen icke lemnat någon närmare redogörelse för arten af sin tillernade verksamhet. -- Slutligen ansöka *nyktterhetsföreningarna Liitto, Walo och Sörnäisten juomalakko* enhvar om 500 mark för anordnande af folkliga föredrag i bildande fosterländska ämnen och för spridande af folklitteratur.

I afgifvet yttrande öfver ofvannämnda ansökningar har Nämnden för arbetareangelägenheter anfört, att ehuru väl förberörda nyktterhetsverksamhet till betydlig del hade en sällskaplig karaktär, så skulle Nämnden dock anse att de direkta utgifterna för nyktterhetsundervisningen borde genom bidrag ur ifrågavarande medel understödas. Nämnden har i detta afseende icke för sin del velat närmare angifva

några belopp, men dock trott sig böra framhålla att nykterhetssträfvandet bland den finskatalande befolkningen hade ett större arbetsfält och att föreningarna Balder och Kilpi främst borde vid understödets utdelande ihågkommas, enär en koncentration af det understödda arbetet på detta område syntes eftersträfvansvärd. — Med anslutning till Nämndens anförda uttalande får utskottet föreslå att för befordrande af ifrågakvarande nykterhetsarbete beviljas, åt Balder och dess filialer inalles 2,500 mark, åt Kilpi likaledes 2,500 mark samt åt Wäinölä samma belopp som senast eller 500 mark. Beträffande Balders anhållan om 15,000 mark i afbetalning å skulden på föreningens fastighet, norra hälften af gården n:o 1 vid Wladimirsgatan, hvilken skuld, efter hvad föreningen upplyser, i hög grad verkar hämmande på föreningens egentliga verksamhet och hotar dess fortbestånd, har utskottet, likväl efter omröstning, beslutit föreslå att för detta ändamål åt föreningen anvisas 5,000 mark, dock med skyldighet för föreningen att återbetala medlen om föreningen skulle upplösa sig eller fastigheten annorledes icke vidare komme att för föreningens ändamål användas.

Emedan ur *Helsingin Nuorisoseuras* allmänt hållna ansökan icke inhemtas något hvarken om föreningens arbete eller om dess ledande personer, har Arbetarenämnden förmått sig icke kunna tillstyrka bifall till föreningens ansökan om ett anslag af 2,000 mark till fortsättande af föreningens verksamhet. Härom får äfven utskottet för sin del förena sig.

**Helsingin
Nuorisoseura.**

Ej heller direktionen för *Aktiebolaget Folkhemmet*, som anhåller om ett understöd af 3,000 mark till bekostande af särskilda närmare specificerade arbeten å bolagets fastighet, den der enligt uppgift vore afsedd att utgöra en bildningshärd för Hermanstads befolkning och åsamkat bolaget en skuld af 14,000 mark, har meddelat någon fullständig redogörelse för bolagets ekonomi och folkhemmets användning. I betraktande här af kan utskottet, i likhet med Arbetarenämnden, icke förorda bolagets begäran.

**Folkhemmet i
Hermanstad.**

Till bekostande af de utaf *Helsingfors döfstumförening* anordnade undervisningskurser för döfstumma torde, med tillmötesgående af föreningens ansökan, anvisas samma belopp som föregående år eller 500 mark. — Vidare skulle utskottet förorda åt direktionen för *Helsingfors handarbetskola*, som på grund af ökade hyresutgifter anhåller om 2,000 mark, ett anslag till belopp af 1,000 mark. Af skolans redogörelse för arbetsåret 1899 framgår att af hela antalet elever, vårterminen 79 och höstterminen 76, voro 32, resp. 23, hemmahörande i denna kommun. — Deremot kan utskottet icke föreslå bifall till de ansökningar, som inlemnats af direktionen för *Länsi-Uudenmaan kansanopisto*, som begär 3,000 mark till sagda folkhögskola, och bestyrelsen för *Kansanvalistusseura*, som hemställer om 15,000 mark såsom förskott och eventuellt understöd för en tillernad sång- och musikfest härstädes under instundande sommar.

**Helsingfors
döfstumförening
och
handarbetskola.**

**Länsi-Uudenmaan kansanopisto
och
Kansanvalistusseura.**

Det belopp, som af vinstmedlen skulle odisponeradt återstå i händelse utskottets ofvan framställda förslag vinna godkännande, eller 1,550 mark, borde, efter

Konstflitföreningen. utskottets tanke, öfverlemnas åt *Konstflitföreningen* för att af denna, dess ansökan likmätigt, användas till inköp å verdensutställningen i Paris af mönstergilla konstindustriföremål till riktande af föreningens samlingar.

I följd af en hos Stadsfullmäktige derom framställd anhållan har utskottet från Åbo, Wiborg, Wasa och Tammerfors inhemtat uppgifter derom, hvilka spritvaror å dessa orter öfverlemnats till försäljning åt monopolbolag, hvilka belopp sådana varor dessa bolag senaste år föryttrat och huru stor vinst deras rörelse inbringat. Härom har utskottet meddelats följande:

Åbo:

Åbo utminuterings- och utskänkingsaktiebolag har uteslutande monopol på utminuterings af inhemska spritdrycker, såsom bränvin, rom, kognak och arrack, samt rättighet att i sex lokaler utskänka bränvin. Under år 1899 försåldes:

rom	5,364 liter	sprit	2,928 liter.
konjak	683 „	denaturerad d:o	500 „
renadt bränvin	575,699 „	öl	540,550 $\frac{1}{1}$ but.
destilleradt d:o	33,692 „	„	168,450 $\frac{1}{2}$ „

Bolagets nettovinst utgjorde Fmk. 284,145:78.

Wasa:

Wasa Utskänkingsaktiebolag har uteslutande rätt till utminuterings och utskänkning af inhemska och utländska spritdrycker med undantag af den utskänkning, som eger rum å hoteller, värdshus, restaurationer och konditorier samt uti klubbar och andra föreningars lokaler. Under år 1899 sålde bolaget 650 liter sprit, 511,986 liter bränvin (hvaraf 4,199 liter i bolagets utskänkingslokal och resten i utminuteringsbutikerna), 51,684 liter inhemska konjak, 14,757 liter inhemska rom, 270 liter punsch, 16,541 liter utländsk konjak, hvaraf 7,570 liter på buteljer, 4,836 liter utländsk rom, hvaraf 778 liter på buteljer, 25 liter arrack och 1,277 liter likörer.

Bolagets nettovinst utgjorde 172,328:49.

Wiborg:

Wiborgs utskänkingsaktiebolag, som med uteslutande af andra drifver handel med bränvin i minut, har under år 1899 i sina utminuterings- och utskänkingslokaler sålt

brännvin 594,745,2 liter
 konjak 1,684,1 „
 punsch 7,228,4 „
 portvin 1,096,4 „
 körsbärsvin 851 „
 samt dessutom 691 $\frac{1}{1}$ och 545 $\frac{1}{2}$ flaskor punsch, 629 $\frac{1}{1}$ och 359 $\frac{1}{2}$ fl. portvin,
 214 $\frac{1}{1}$ och 146 $\frac{1}{2}$ fl. körsbärsvin, 249 $\frac{1}{1}$ och 56 $\frac{1}{2}$ fl. Samosvin, 35 $\frac{1}{1}$ och 9 $\frac{1}{2}$
 fl. sherry samt 1,459,300 $\frac{1}{1}$ och 4,309 $\frac{1}{2}$ fl. öl.

Bolagets nettovinst uppgick till 334,115 mark 45 penni.

Tammerfors:

I Tammerfors är all utminuterung och utskänkning af spritdrycker samt utskänkning af öl öfverlemnad åt ett enda bolag med undantag endast af den ölutskänkning, som eger rum å värdshus. Bolaget sålde år 1899

inhemska spritvaror:

brännvin	469,027 liter	
rom och konjak	207,658 „	
		för <i>Fmk</i> 875,390: 40.

utländska d:o:

rom och konjak	38,054 but.	
	8,906 liter	
		för <i>Fmk</i> 192,472: 13.
öl	20,765 korgar „ „	103,815: 85.
		Summa <i>Fmk</i> 1,171,678: 38.

Bolagets vinst utgjorde Fmk 443,859: 06, deraf Fmk 50,675: 40 å ölutskänkningen.

På grund af hvad utskottet ofvan anført får utskottet vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville afböja de ansökningar, som inlemnats af skådespelaren Anton Franck, bestyrelsen för sommarkolonier till inrättande af sådana kolonier för mödrar ur arbetsskassen och deras barn, Helsingin Nuorisoseura, Nykterhetsföreningarna Liitto, Walo och Sörnäisten Juomalakko, Aktiebolaget Folkhemmet, Länsi-Uudenmaan kansanopisto och Kansanvalistusseura;

att Fullmäktige ville af vinstmedlen anslå:

5,000: —

a) till svenska teaterns garantiförening, för anordnande under instundande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark, att utgå med 1,000 mark för hvarje föreställning, mot vilkor likväl att representationerna gifvas företrädesvis å sön- och helgdagar och under lämplig årstid samt att biljettprisen icke öfverstiga 75 penni för plats i andra radens fond- och 50 penni i dess sidolager, 25 penni på tredje raden och 50 procent af de vanliga biljettprisen för öfriga platser i salongen;

5,000: —

b) åt direktionen för finska teatern för samma ändamål och 6 representationer 5,000 mark, på enahanda vilkor beträffande representationernas anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats å galleriet bestämmes till högst 25 penni;

3,500: —

c) åt garantiföreningen för folkteatern 3,500 mark för 30 representationer;

6,500: —

d) åt aktiebolaget Helsingfors Filharmoniska sällskap 6,500 mark, att under tiden från den 1 oktober 1900 till den 1 maj 1901 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesafgift af högst 25 penni;

6,600: —

e) åt Föreningen för befrämjande af barnavård 3,600 mark till underhåll af föreningens barnkrubba och 3,000 mark till dess verksamhet i öfrigt;

3,000: —

f) åt Mariaföreningen 3,000 mark;

5,500: —

g) åt Fruntimmersföreningen 3,500 mark till föreningens arbetshem för ålderstigna kvinnor och 2,000 mark till föreningens barnhem;

2,000: —

h) åt Föreningen „De blindas vänner“ 2,000 mark;

8,000: —

i) åt fröknarna Betty Alander och Hanna Rothman 8,000 mark till underhåll af deras folkbarnträdgård i Sörnäs under läsåret 1900—1901, hvarjemte 5,000 mark reserveras för deras byggnadsföretag, att utbetalas så snart den för ändamålet tillernade föreningen med vederbörligt tillstånd kommit till stånd;

5,000: —

50,100: —

	Transport	50,100: —
j) åt fröken <i>B. Hannén</i> 7,000 mark till uppehållande af folkbarträdgården vid <i>Smedsgatan</i> under samma tid;		7,000: —
k) åt fröken <i>Lydia Wendell</i> 5,000 mark till hennes folkbarträdgård i <i>Tölö</i> , jemväl för instundande verksamhetsår;		5,000: —
l) åt fröken <i>Elsa Lindeberg</i> 4,000 mark till inrättande och underhåll af en folkbarträdgård i trakten af <i>Lappviksgatan</i> , likaledes under läsåret 1900—1901;		4,000: —
m) åt bestyrelsen för sommarkolonier för arbetande qvinnor 2,000 mark;		2,000: —
n) åt <i>Helsingfors</i> folkskolors lärare- och lärarinneförening 5,500 mark till feriekolonier för folkskolebarn;		5,500: —
o) åt föreningen <i>Arbetets vänner jemte filialer härstädes</i> 4,000 mark till bekostande af svenskspråkiga föredrag samt folkhögskole- och andra undervisningskurser för arbetare;		4,000: —
p) åt <i>Helsingin Kansanopistoseura</i> 4,000 mark för fortsatt upprätthållande af finskspråkig arbetareundervisning såväl i staden som i <i>Sörnäs</i> , för hvilket senare ändamål 1,000 mark böra användas;		4,000: —
q) åt komitén för hemskolekurserna 800 mark till upprätthållande af dessa kurser under vårterminen 1901;		800: —
r) åt <i>Finsk qvinnoförening</i> 600 mark till elementarkurser på svenska och finska språken för arbeterskor äfvensom 1,000 mark för upprätthållande af yrkesundervisning åt sömmerskor;		1,600: —
s) åt qvinnosaksförbundet <i>Unionen</i> 500 mark till bekostande af de utaf förbundet anordnade folkeliga föredrag på de båda inhemska språken;		500: —
t) åt gymnastikföreningen <i>Ponnistus</i> 400 mark till anordnande af kostnadsfria kroppsöfningar för unge arbetare;		400: —
u) åt nykterhetsföreningen <i>Balder</i> och dess filialer 2,500 mark samt 5,000 mark att användas såsom afbetalning å <i>Balders</i> skuld på dess fastighet, dock med återbetalningsskyldighet i händelse föreningen skulle upplösa sig eller fastigheten eljes icke vidare användas för föreningens ändamål;		7,500: —
v) åt nykterhetsföreningen <i>Kilpi</i> 2,500 mark;		2,500: —
x) åt ungdomsnykterhetsföreningen <i>Wäinölä</i> 500 mark;		500: —
	Transport	95,400: —

95,400: —

500: —

y) åt Helsingfors döfstumförening 500 mark till bekostande af föreningens undervisningskurser för döfstumma;

1,000: —

z) åt Helsingfors handarbetskola 1,000 mark; och

1,550: —

å) åt Konstflitföreningen 1,550 mark till inköp af mönstergilla industriföremål till riktande af föreningens samlingar.

98,450: —

Förut disponerade:

Derjemte får utskottet föreslå:

42,750: —

141,200: —

att de föreningar, sällskap och enskilda personer, som tilldelas bidrag ur vinstmedlen, skulle anmodas att efter årets utgång afgifva kortfattade berättelser öfver sin verksamhet, särskildt med hänsyn till de beviljade anslagens användning, och af dem

direktionerna för svenska och finska teatrarna samt Folkteatern, Helsingfors Filharmoniska sällskap och Konstflitföreningen till Drätselkammaren;

Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening och Helsingfors döfstumförening till Folkskoledirektionen;

Föreståndarinnorna för barnträdgårdarna till Uppfostringsnämnden;

Föreningen för barnavård, Mariaföreningen, Fruntimmersföreningen, „De blindas vänner“ och bestyrelsen för arbetshusen för fattiga barn till Fattigvårdsstyrelsen; samt

Arbetets Vänner jemte filialer, Helsingin Kansanopistoseura, Komitén för hemscolekurserna, Finsk kvinnoförening, Qvinnosaksförbundet Unionen, Handarbetskolan, Bestyrelsen för sommarkolonierna för arbetande qvinnor, gymnastikföreningen „Ponnistus“ samt nykterhetsföreningarna „Balder“, „Kilpi“ och „Wäinölä“ till Arbetarenämnden;

hvilka nämnder, som det ålåge att följa med verksamheten i vederbörande föreningar och inrättningar, borde derpå jemte eget utlåtande till Fullmäktige insända förenämnda berättelser.

Helsingfors, den 18 maj 1900.

T. J. Boisman.

Rudolf Erenius.

Alexis Gripenberg.

O. Heikel.

E. Lagerblad.

*Handlingar angående revision af Helsingfors stads
räkenskaper för år 1899.*

MAGISTRATEN

i

Helsingfors.

Helsingfors den 14 Maj
1900.

N:o 72.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Sedan revisorerne af stadens räkenskaper för år 1899 till Magistraten numera inkommit med berättelse öfver sagda revision äfvensom Magistraten med anledning af dervid framställda anmärkningar beträffande folkskoleekonomens redovisningar infordrat folkskoledirektionens skriftliga förklaring, får Magistraten äran härmed till Herrar Stadsfullmäktige öfversända ej mindre sagda revisionsberättelse jemte deri åberopade, densamma åtföljande berättelser öfver förvaltningen af stadens vattenledningslån af år 1876 samt nybyggnads- och regleringslån af år 1882 än ock förenämnda skriftliga förklaring med densamma närslutna, af folkskoleekonomen till folkskoledirektionen afgifna skriftliga förklaring i ämnet.

På Magistratens vägnar:

W. F. Heimbürger.

Bernh. Anthoni.

Revisionsberättelse för år 1899.

Undertecknade, som vid rådhusstämma den 21 December 1899 blifvit utsedde till Helsingfors stads revisorer, få härmed afgifva följande redogörelse öfver verkställd revision af stadens räkenskaper samt granskning af dess förvaltning under nämnda år.

Revisorerna sammanträdde på af Drätselkammaren utsatt dag den 20 Januari innevarande år för att jemlikt gällande instruktion af den 26 April 1893 utse ordförande, och valdes härtill Bankkamreraren A. V. Mannelin. Vid derefter i enlighet med § 5 af sagda instruktion öfverenskommen fördelning af revisionsarbetet utsågos till medlemmar i de skilda fem grupperna, som följer:

Grupp I. För revision af Tolagskontorets, Hamnkontorets och Brandverkets förvaltning och räkenskaper: Direktören Ernst Krogius och Kassören Alfred Schildt.

Gsutt II. För revision af Fattigvårdsstyrelsens och Helsovårdsnämndens förvaltning och räkenskaper: Kollegan Victor Hellman och Revisorn Gerh. Henriksson.

Grupp III. För revision af förvaltningen af och räkenskaperna för Undervisningsväsendet och stiftelser, ställda under Stadsfullmäktiges vård: Jernvägskontrollören F. V. Salvén och Folkskolläraren Gösta Sundholm.

Grupp IV. För revision af Byggnads- och Vattenledningskontorens förvaltning och räkenskaper: Banktjenstemannen G. Kruskopf och Kassören Otto Lucander.

Grupp V. För revision af Drätselkontorets räkenskaper samt donerade fonder: Kamrerarene Alb. Hornborg och A. V. Mannelin.

Inventeringen af stadens lösegendom.

Detta uppdrag har, såsom under föregående år, af Stadsfullmäktige vid sammanträde den 9 sistlidne Januari blifvit öfverlemnadt åt stadens revisorer. Vid inventeringen, hvilken skett efter fördelning af arbetet mellan nyssnämnda fem grupper, hafva vi öfvertygat oss om, att staden tillhörig lösegendom vid årsskiftet varit i hufvudsak öfverensstämmande med inventarieförteckningarna samt att densamma i allmänhet befinna sig i behörigt skick.

Äfven innevarande år har inventarielängdernas afslutande blifvit fördröjdt, hvarför vi se oss föranlåtna att upprepa det i senaste revisionsberättelse gjorda uttalandet om nödvändigheten af, att alla till förteckningarna öfver sta-

dens löseegendom hörande uppgifter omedelbart efter årsskiftet måtte afgifvas och längderna utskrifvas på det att inventeringarna kunde ske inom stadgad tid och derigenom i väsentlig grad underlättas.

Vid upprättandet af nya inventarielängder, hvilket för nästa år kommer att ske bland annat öfver löseegendom i polisinrättningen, rådhuset och dess annex, är det i sin ordning, att inventarier, som genom ändringar i dispositionen af embetslokaler eller af andra orsakar blifvit flyttade, upptagas under rubrikerna för nuvarande förvaringsrum. Inventariernas värden, hvilka merendels representera åtkomstpriset, borde äfven enligt vår åsigt i flere fall genom afskrifningar nedsättas och särskildt vid uppläggandet af nya förteckningar korrigeras.

Revisionen af särskilda förvaltningsgrenar.

Den 3 sistlidne Mars blefvo Drätselkontorets samt till stadens öfriga förvaltningsgrenar hörande böcker och redovisningar jemte verifikationer inför Magistraten revisorererna tillställda, hvarefter den s. k. partiela revisionen vidtog.

Öfver utförandet häraf få revisorerne i de skilda, tidigare uppräknade fem grupperna inberätta följande:

Grupp I.

Trafikkontorets, Hamnkontorets och Brandverkets räkenskaper och förvaltning hafva icke gifvit skäl till anmärkningar; att stadens inkomster af trafikafgifterna under 1899, oaktadt trafiken, såsom af tolagsafgifterna framgår, varit i fortsatt stigande, minskats med cirka 19,000 mark emot föregående år, beror uppå att trafikafgiften å några varor, såsom gryner, mjöl, potåter, stenkol, kainit, thomasslagg m. m. genom Stadsfullmäktiges beslut af den 6 juni 1899 blifvit nedsatt.

Grupp II.

Angående Sundhets- och sjukvården samt Fattigvårdens förvaltning och räkenskaper framhålles, att vid handhafvandet af stadens fattigvård betydande inbesparingar å de flesta anslag äfven detta år blifvit gjorda.

Grupp III.

Vid granskningen af Undervisningsväsendets förvaltning och räkenskaper hafva revisorerne ansett sig icke kunna lemna följande omständigheter oberörda.

Af Folkskoleekonomens redovisningar öfver diverse utgifter såsom skurning, städning, vedhuggning, material för elevers beklädnad m. m. framgår, att de till sagde ekonom utanordnade förskott icke stått i proportion till utgifterna, hvilka i medeltal utgjort omkring 1,400 mark i månaden samt att förskott uppburits utan att något behof därför, såvidt redovisningarna gifva vid handen, för tiden varit påkalladt. Såsom en följd häraf har äfven stadens tillgodohafvande

hos Folkskoleekonomen stigit till ett omotiveradt stort belopp och uppgick detdetsamma den 1 Januari till 4,431 mark 97 penni, den 1 Juni till 4,842 mark 5 penni, den 1 Oktober till 5,031 mark 80 penni äfvensom den 31 December till 7,154 mark 95 penni.

I sammanhang härmed framhålla revisorerne för grupp V att Folkskoleekonomen den 27 Januari 1899 ur donationsfonderna för folkskoleelevers beklädnad uppburit 1,985 mark 89 penni, af hvilka medel jemte ett saldo från år 1898 af 543 mark först den 20 December 2,002 mark 75 penni blifvit använda till liqviderande af Fattigvårdens räkning öfver under året levererade skodon.

Äfven beträffande kostnaderna för skolmöbel synes skäl förefinnas till några erinringar. Priset för möblerna, beställda hos en härvarande firma, har stigit öfverhöfvan högt. Sålunda har för 200 pulpeter erlagts 18 mark 50 penni per stycke, ehuru dylika af samma material och konstruktion enligt införskaffad utredning kunnat levereras af ett första klassens ångsnickeri till ett pris af 14 mark stycket. Vidare har för 20 hyfvelbänkar erlagts 70 mark per stycke och för 144 stolar 12 mark per stycke, hvilka enligt sagda utredning äfvenledes af samma material och konstruktion kunnat erhållas för resp. 50 och 9 mark per stycke eller med en inbesparing i ett för allt af 1,732 mark å dessa mobilier.

Grupp IV.

Vid granskningen af Byggnads- och Vattenledningskontorens förvaltning och räkenskaper har anledning till några uttalanden icke förekommit.

Grupp V.

Att Drätselkontorets och Donationsfondernas räkenskaper handhafts med sedvanlig omsorg och skicklighet må här framhållas.

Granskningen af förvaltningen i dess helhet

äfvensom sådana grenar af stadens drätsel, hvilka icke kunna hänföras till något af förberörda specialområden har efter slutförd partiel revision försiggått.

Bokslutet framgår af Drätselkontorets årsberättelse, hvilken af oss granskats och befunnits öfverensstämmande med böckerna.

I nyssnämnda berättelse ingå en mängd sakrika förklaringar jemte åtföljande statistik, hvarför en närmare relation om stadens drätsel i detta sammanhang vore öfverflödig. Dock må anföras att afkortningar och restitutioner af uttaxerade medel m. m., hvilka under året stego till den betydande summan af 206,633 mark 37 penni, till öfvervägande del representera på grund af laga utslag återburen taxering för vinst å aktieemissioner.

Vid granskning af restlängderna hafva vi antecknat några rester från tidigare år, hvilka torde kunna indrifvas.

Att kassabehållningen enligt bilansen den 31 December 1899 öfverensstämmer med inventeringsprotokollet för dagen har konstaterats. Obligationer och aktier tillhörande staden hafva blifvit af oss uppräknade. Donationsfondernas värdepapper och och säkerhetshandlingar hafva vi äfvenledes granskat, hvarjente vi genomgått i Drätselkammarens förvar befintliga skuldsedlar och arrende-kontrakt äfvensom drätselkammarens protokoll för året.

I sammanhang med revisionen af stadens obligationslån hafva vi uppräknat och med våra sigill förseglat under år 1899 inlösta utlottade obligationer och förfallna kuponger.

Med anledning af revisorerens för undervisningsväsendet gjorda anmärkningar, hvaruti öfrige revisorer förenat sig, anse vi det vara skäl att i allmänhet fästa vederbörande styrelsers uppmärksamhet derpå, att förskott icke böra utreqvireras till högre belopp än hvad för behofvet under närmaste tiden eller månaden erfordras.

Granskningen af förvaltningen i dess helhet har för öfrigt icke gifvit oss anledning till anmärkningar, hvarför vi kommit till den uppfattning att stadens drätsel under året handhafs med skicklighet och omtanke.

Öfver förvaltningen af stadens vattenledningslån af år 1876 och nybyggnads- och regleringslån af år 1882 bifogas skilda berättelser.

Helsingfors den 28 April 1900

A. V. Mannelin.

Victor Hellman.

Gerh. Henriksson.

Alb. Hornborg.

Ernst Krogius.

G. Kruskopf.

Otto Lucander.

F. V. Salvén.

Alfred Schildt.

Gösta Sundholm.

Berättelse om förvaltningen under år 1899 af Helsingfors stads vattenledningslån af år 1876.

Jemlikt Kejsrerliga Senatens resolution af den 17 Maj 1876 rörande det af Helsingfors stad upptagna 5 % lån för inlösen af vattenledningen, få undertecknade, revisorer af Helsingfors stads räkenskaper för år 1899, afgifva följande redogörelse öfver lånets förvaltning under nämnda år:

Den 1 November utlottades obligationer till ett sammanlagdt belopp af 23,400 mark, nämligen:

Litt. A. à 1,000 mark: N:ris 137, 147, 180, 245, 285, 364, 431 och 455 = 8 st.

Litt. B. à 500 mark: N:ris 93, 140, 195, 420, 534, 572, 657, 686, 687, 723, 816, 835, 928, 994, 998, 1040, 1119, 1192, 1297, 1350, 1369, 1465, 1466 och 1474 = 24 st.

Litt. C. à 200 mark: N:ris 107, 235, 306, 327, 437, 475, 596, 628, 727, 732, 829, 882, 909, 1038, 1102, 1141 och 1243 = 17 st.

Stadens ansvarssumma för utelöpande obligationer utgjorde ultimo December 1898 *My.* 1,303,442: 50

År 1899 inlöstes:

utlottade obligationer till ett belopp af	<i>My.</i> 19,900: —	
med afdrag för saknade kuponger	” 87: 50	
samt kuponger till förfallna obligationer	” 195: —	” 20,007: 50

Ansvarssumma ultimo December 1899 *My.* 1,283,435: —

Vid årets utgång utestodo

förfallna, oinlösta obligationer	<i>My.</i> 3,500: —	
med afdrag för inlösta kuponger	” 165: —	” 3,335: —

Återstår till amortering *My.* 1,280,100: —

Af förfallna kuponger funnos

utelöpande ultimo December 1898 sammanräknadt <i>My.</i> 4,230: —	
År 1899 till inlösen förfallna kuponger	” 64,562: 50 ” 68,792: 50
Under året inlöstes kuponger för	<i>My.</i> 66,025: —
deraf kuponger till förfallna obligationer	” 195: — ” 65,830: —

Återstår utelöpande förfallna kuponger *My.* 2,962: 50

Samtliga till lånet hörande under året inlösta obligationer och kuponger blefvo af oss uppräknade samt i konvolut med vår försegling och påteckning om innehållet till förvar i Drätselkontorets hvalf öfverlemnade. Helsingfors den 28 April 1900.

A. V. Mannelin.

Victor Hellman.

Gerh. Henriksson.

Alb. Hornborg.

Ernst Krogius.

G. Kruskopf.

Otto Lucander.

F. V. Salvén.

Alfred Schildt.

Gösta Sundholm.

Berättelse om förvaltningen under år 1899 af Helsingfors stads nybyggnads- och regleringslån af år 1882.

Jemlikt Kejslerliga senatens resolution af den 4 Augusti 1882 rörande det af Helsingfors stad upptagna $4\frac{1}{2}\%$ lån för nybyggnads- och regleringsarbeten, få undertecknade, revisorer af Helsingfors stads räkenskaper för år 1899, afgifva följande redogörelse öfver lånets förvaltning under nämnda år:

Den 1 November utlottades obligationer till ett sammanlagdt belopp af 47,000 mark, nämligen:

Litt. A. à 3,000 mark: N:ris 35, 100, 105 och 141 = 4 st.

Litt. B. à 1,000 mark: N:ris 15, 35, 58, 70, 79, 81, 126, 138, 167, 168, 195, 216, 357, 401, 424, 490, 506, 532, 534, 538, 543 och 646 = 22 st.

Litt. C. à 500 mark: N:ris 1, 118, 119, 165, 178, 179, 226, 248, 249, 317, 323, 333, 372, 393, 441, 443, 459, 481, 530, 546, 617, 621, 652, 666, 756 och 770 = 26 st.

Stadens ansvarssumma för utelöpande obligationer utgjorde ultimo December 1898 *Fr.* 1,126,588: 75

År 1899 inlöstes:

utelottade obligationer till ett belopp af	<i>Fr.</i> 43,500: —	
med afdrag för saknade kuponger	" 307: 75	
samt kuponger till förfallna obligationer	" 607: 50	" 43,803: 75

Ansvassumma ultimo December 1899 *Fr.* 1,082,785: —

Vid årets utgång utestodo

förfallna, oinlösta obligationer	<i>Fr.</i> 15,000: —	
med afdrag för inlösta kuponger	" 1,215: —	" 13,785: —

Återstår till amortering *Fr.* 1,069,000: —

Af förfallna kuponger funnos

utelöpande ultimo December 1898 sammanräknadt <i>Fr.</i> 4,050: —		
År 1899 till inlösen förfallna kuponger för	" 49,117: 50	" 53,167: 50
Under året inlöstes kuponger för	<i>Fr.</i> 48,476: 25	
" " preskriberades kupong för	" 67: 50	" 48,543: 75

Återstår utelöpande förfallna kuponger *Fr.* 4,623: 75

Samtliga till lånet hörande under året inlösta obligationer och kuponger blefvo af oss uppräknade samt i konvolut med vår försegling och påteckning om innehållet till förvar i Drätselkontorets hvalf öfverlemnade. Helsingfors den 28 April 1900.

A. V. Mannelin.

Victor Hellman.	Gerh. Henrikson.	Alb. Hornborg.
Ernst Krogius.	G. Kruskopf.	Otto Lucander.
F. V. Salvén.	Alfred Schildt.	Gösta Sundholm.

DIREKTIONEN
för
HELSINGFORS STADS FOLKSKOLOR

Helsingfors,
den 8 maj 1900.

Till Magistraten i Helsingfors.

I skrifvelse af den 30 nyssvikne april har Magistraten i Helsingfors af-
fordrat Folkskoledirektionen skriftlig förklaring rörande de anmärkningar, som
revisorerna af stadens räkenskaper för år 1899 gjort mot folkskoleekonomens re-
redovisningar. Sedan Direktionen satt folkskoleekonomen i tillfälle att taga kän-
nedom om dessa anmärkningar, har ekonomen afgifvit ett skriftligt bemötande af
dem. Jämte det Direktionen har äran att härmed till Magistraten insända detta
bemötande, utber sig Direktionen vördsamt att å egna vägnar därtill få bifoga
följande förklaring.

Enligt gammal praxis har folkskoleekonomen under de månader, då folk-
skolorna varit i värksamhet, en gång i månaden å stadens Drätselkontor uppbu-
rit af Drätselkammaren utanordnade förskott, uppgående till ett belopp af 2,000,
någon gång 3,000 finska mark. Om dessa medels utanordnande har Folkskole-
direktionen anhållit under förbindelse för ekonomen att framdeles för dessa redo-
visa. En sådan redovisning har också ekonomen med synnerlig punktlighet den
första dagen i hvarje följande månad inlämnat till Drätselkammaren, och har han
däri ordentligt infört såväl ingående som utgående saldo för den månad redovisnin-
gen gäلت. Då från Kammarrens sida hittills ej den minsta anmärkning gjorts mot
storleken af dessa saldon, har ekonomen icke fäst någon vikt dervid. Hvad åter

Folkskoledirektionen vidkommer, har den, då utanordningen hos Drätselkammaren begärts, så mycket mindre kunnat gifva akt på saldots stigande, som folkskoleekonomen ej varit skyldig att afgifva någon redovisning åt Direktionen, utan direkte inlämnat den till Drätselkammaren, hvilken kontrollen i detta hänseende författningsenligt tillhör. Att ekonomens månadssaldo under senaste år stigit högre än nödigt varit och borde minskas har äfven han själf medgifvit, men i ingen händelse torde öfre gränsen därför kunna understiga 2,000 mark, då ju i sakens natur ligger, att oförutsedda utbetalningar, hvilka icke tåla vid något uppskof, kunna i hans vidtutgrenade värksamhet förekomma.

Beträffande anmärkningen om den summa af 1,985 mark 89 penni, hvilken folkskoleekonomen uppburit i januari, men först i december användt, må blott nämnas, att ekonomen mottagit dessa till folkskolornas donationsfonder hörande räntemedel af stadskamreraren, emellanåt tidigare och emellanåt senare, beroende på tillfälliga omständigheter, och har det ålegat honom blott att efter årets utgång för dem redovisa, hvadan han användt dem för att därmed emot årets slut reglera och avsluta de till omkring 12,000 mark uppgående utgifterna för klädesplagg åt fattiga folkskolebarn.

I anledning af anmärkningen angående vissa folkskolemobiliers pris får slutligen Direktionen, som i frågan hört ojäfvig fackman, icke trafikant, i hufvudsak förena sig om folkskoleekonomens uttalande, tillika framhållande, att ekonomen med synnerlig omtanke och ordentlighet skött sin arbetsdryga befattning.

På Folkskoledirektionens vägnar:

F. Gustafsson.

Elis Lagerblad.

Till Folkskoledirektionen.

Till bemötande af de anmärkningar, stadens revisorer funnit sig föranledda att göra på grund af de af mig under år 1899 afgifna redovisningar, har jag äran anföra följande: För att påvisa disproportionen mellan de af mig mottagna förskotten och de af mig verkställda utbetalningarna hafva revisorerne dividerat utbetalningarnas summa med 12, ehuru blott 9 redovisningar af mig afgifvits, nämligen en för hvarje af läsårets 9 månader. Rättas detta misstag, blifver medeltalet något öfver 1,800 mark i stället för 1,400. Men äfven detta medeltal 1,800 torde ej rätteligen böra läggas till grund för jmförelsen, utan

snarare den högsta utbetalning som under någon månad förekommit; och får jag anmäla att denna stigit till något öfver 3,000 mark.

Vidare anser jag mig böra nämna att de af mig under förlidet år granskade och till utbetalning å Drätselkontoret godkända räkningarnas belopp stigit till omkring 65,000 mk, hvilket i medeltal utgör omkr. 7,000 mark för hvarje redovisning. — Medelsaldot under det förlidna räkenskapsåret har varit 4,700 mark. Afdrages därifrån 2,000 mark såsom varande ett saldo, som i ingen händelse torde kunna anses vara för högt, återstår 2,700 mark, hvarå löpande räkningsränta per år utgör 54 mark. Denna kostnad för staden torde mångfalt uppvägas af de fördelar, hvilka genast disponibla medel medföra i förhållandet mellan afnämare och leverantörer.

Slutligen må tilläggas, att förskotten enligt gammal praxis månatligen uppburits med 2, stundom 3 tusen mark, utan att något synnerligt afseende af mig fästats vid saldots varierande belopp; men att om den gjorda anmärkningen anses böra föranleda någon ändring i denna praxis, sådan lätt kan åvägabringas, till exempel genom bestämmande af en ungefärlig öfre gräns för detta saldo.

Beträffande revisorernas anmärkning därom, att möbelkontot för senaste år skulle blifvit belastadt med en för dryg utgift, ity att lika goda möbel skulle kunnat erhållas för, enligt revisorernas förmenande, 1,700 mark billigare pris, anser jag denna anmärkning obefogad, alldenstund denna prisskilnad synes mig fullkomligt illusorisk. Om någon firma uppgifvit sig kunna leverera vissa möbel till något lägre pris än jag utbetalat för desamma, följer däraf ingalunda att ens samma firma vid ett faktiskt leveransafvals ingående skulle uppgifvit samma pris. Att om möjligt bibehålla en af gammalt välkänd leverantör, hvilken man i händelse af en tillfälligt misslyckad leverans kan förmå att reparera och istandsätta det man af honom fordrar, anser jag i allo välbetänkt. För att emellertid kontrollera de af honom debiterade prisen, har jag tid efter annan hört mig för äfven hos andra firmor. Detta gjorde jag senast i dag och fick till svar af en af stadens äldsta fabrikanter, efter det han i samråd med sin verkmästare noggrant uppmätt och kalkylerat de nu brukliga pulpeterna, att det vore säkrast att beräkna träverket jemte hopsättning till 20 mark per styck, den möjligheten dock ej utesluten att vid aftalets ingående kunna rabattera någon mark. För stolarna ifråga begärde han 12 mark. Klasskåpens prissättning till 50 mark ansåg han alldeles för låg o. s. v. Någon prisuppgift på hyfvelbänkar ansåg jag mig ej böra begära, då någon leverans af sådana i närmaste framtid ej torde ifrågakomma. En omständighet som äfven ingalunda får förbises är, att man genom att kontinuerligt anlita samma firma har säkrare garantier för, att på kortast möjliga tid punktligt erhålla det åskade, hvilket härvidlag ofta är af stor vigt. Helsingfors den 5 maj 1900.

G. Dreijer.

Utskottsbetänkande i fråga om nya folkskolebyggnader.

Sedan Stadsfullmäktige i skrifvelse af den 13 juni 1899 anmodat Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med förslag till uppförande af ett folkskolehus, tillsvidare endast i två våningar, å en med n:o 7 betecknad tomt inom villaområdet Wallgård, insände Drätselkammaren jemte skrifvelse af den 14 derpåföljande december till Fullmäktige ritningar och kostnadsförslag till en sådan byggnad, hvilka ritningar jemte kostnadsförslaget på anmodan af Kammarerna uppgjorts af arkitekten Th. Höijer samt efter skedd granskning af Folkskoleledningen godkänts. Tillika hade Folkskoleledningen framhållit, att det nya huset borde med det allra första komma till utförande, emedan folkskolorna åter hade brist på skollokaler. Äfven Drätselkammaren har icke haft något att invända mot vare sig ritningarna eller kostnadsförslaget, som slutade å 172,500 mark, men har Kammarerna dock, med afseende å det ständigt och raskt växande behovet af folkskolelokaler och då det till utförande föreslagna skolhuset komme att ligga i en trakt, der en stor arbetarebefolkning redan vore bosatt, hvilken i följd af ny tillkomna fabriker oah verkstäder komme att ytterligare ökas, hemställt, huruvida ej skäl föreläge att genast utföra huset i tre våningar.

Vid sammanträde den 19 berörda december remitterade Fullmäktige handlingarna i ärendet till budgetutskottet, jemte det utskottet delgafs ett hos Fullmäktige framställt yrkande, att vid byggnadens utförande måtte beaktas behovet af en lokal för handverksskolorna.

Vid pröfningen af ärendet ansåg budgetutskottet för sin del att, innan beslut om husets uppförande fattades, utredning borde införskaffas beträffande följande omständigheter:

1:o. Om det icke, särskildt i betraktande deraf att huset vore afsedt att förläggas till en förstad, der tomtvärdet icke ännu vore af större betydelse, blefve ekonomiskt fördelaktigare att bygga huset, efter annan plan, af trä i stället för af sten såsom enligt förslaget.

2:o. Om ej, i händelse huset uppfördes af sten, detsamma borde erhålla tre i stället för två våningar.

3:o. Om icke i huset lämpligen kunde inrymmas plats äfven åt de för ifrågavarande del af staden nödiga handverksskolorna.

4:o. Om icke ett mindre spatiöst byggnadssätt än det, som ritningarna utvisade, kunde komma till användning.

5:o. Huruvida icke, då uppenbarligen i en snar framtid flera enahanda folkskolehus komme att behövas, normalritningar för dessa kunde uppgöras, hvarigenom icke blott kostnaden för ritningar borde kunna nedbringas utan äfven säkrare grund vinnas för kostnadsberäkningarna.

I saknad af sådan utredning upptog budgetutskottet icke anslag för byggnaden i budgeten, utan föreslog, att ärendet måtte för närmare beredning öfverlemnas åt ett för ändamålet tillsatt särskildt utskott.

Vid sammanträde den 29 december 1899 blef detta budgetutskottets förslag af Stadsfullmäktige godkändt, hvarefter den 16 sistlidne januari undertecknade Kurtén, Aspelin, Dreijer och Nordström jemte herr Th. Homén utsågos till ledamöter i det nya utskottet. I stället för herr Homén, som afsade sig uppdraget, blef sedermera undertecknad Tallberg i utskottet invald.

Efter utskottets åsigt finnes icke några vägande skäl, hvarken ur pedagogisk eller annan synpunkt, som skulle tala mot att ifrågavarande folkskolehus bygges i tre i stället för uti två våningar. Utskottet får därför förorda förstnämnda byggnadssätt såsom det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Vid sådant förhållande måste äfven tanken på att uppföra huset helt och hållet eller med öfre våningen af trä öfvergifvas. Den besparing i direkta byggnadskostnader, som användandet af det billigare materialet skulle medföra, komme att motvägas deraf, att större tomtareal skulle erfordras samt att den årliga underhållskostnaden blefve större, men deremot säkerheten mot eldfara mindre, hvilken sistberörda omständighet är af särskild vikt då fråga är om en skolbyggnad.

Med ledning af de synpunkter, som hos utskottet gjort sig gällande, har arkitekten Höijer, hvilken utarbetat de tidigare ritningarna, på anhållan af utskottet benäget uppgjort två nya projekt till ifrågavarande byggnad. Enligt det ena af dessa projekt, n:o 1, skulle huset komma att innehålla i tre våningar femton klassrum, en gymnastiksal, ett rum för lärarene, ett för lärarinnorna, rum och kök för vaktmästaren och rum för städerskan, dessutom, i källarvåningen, lokal för gårdskarlen och en tvättstuga samt, å vinden, en ritsal, ett lärarorum samt material- och kapprum. Kostnadsförslaget till detta projekt slutar å 215,500 mark. — Projektet n:o 2 upptar, i lika många våningar och med i hufvudsak enahanda lokaliteter i öfrigt, tretton klassrum. Kostnaden för byggnaden enligt detta projekt skulle åter stiga till 221,500 mark. — Klassrummen — lika rymliga enligt hvardera projekten — komme altså att kosta, enligt n:o 1 något öfver 14,300 mark och enligt n:o 2 något mer än 17,000 mark rummet*).

*) Enligt det tidigare projektet blefve byggnadskostnaden 147,000 mark för nio klassrum, motsvarande något öfver 16,300 mark rummet.

Ofvannämnda belopp, 215,500 och 221,500 mark, måste ännu ökas med kostnaden för uppförandet af ett uthus, enligt det tidigare projektet 9,000 mark, för planering af tomten och flyttning af den genom området ledande vägen, 10,000 mark, samt för arkitektarvode, ritningar och arbetets öfvervakande, förslagsvis 5,000 mark.

En del företräden eger visserligen det dyrare projektet — n:o 2 — framför det andra. Sålunda komme korridorerna enligt n:o 2 att erhålla sidoljus och icke, såsom enligt n:o 1, ljus endast genom fönster i kortväggarna. Vidare äro i n:o 2 två trappor ledda upp till tredje våningen, medan i n:o 1 den ena trappan slutar redan i andra våningen. Ytterst har i projektet n:o 2 rit-salen i vindsvåningen sidoljus i stället för, uti n:o 1, blott takljus. På anförda skäl och emedan en skolbyggnad lämpligen icke bör innehålla ett öfverhöfvan stort antal klassrum har äfven en ledamot af utskottet, undertecknad Dreijer, för sin del gifvit företräde åt projektet n:o 2. Enär likväl, efter flertalets åsigt, förslaget n:o 1, anförda omständigheter oaktadt, är fullt ändamålsenligt och der-till betydligt billigare än det andra, har utskottets majoritet stannat vid det beslut att förorda det förstnämnda projektet. För öfrigt kan och borde den beträffande belysningen af korridorerna i förslaget n:o 1 anmärkta bristen afhjelpas genom att fönstren i trapprummen göras större, genomgående samtliga våningarna, och genom att i korridorernas väggar delvis insättes tegel af glas.

Genom inrättandet af omförmälda, i vindsvåningen inrymda ritsal I, som dock enligt utskottets mening bör delas i två, torde önskningsmålet, att plats i byggnaden måtte beredas handverksskoleundervisningen, blifva tillgodosedt. — Och torde, för så vidt förhållandena sådant tillåta, ifrågavarande ritningar kunna läggas till grund vid uppgörandet af förslag till nya folkskolehus.

Utskottet får altså värdsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville besluta att låta uppföra ett nytt folkskolehus å tomten n:o 7 af villaområdet Wallgård i hufvudsaklig öfverensstämmelse med närslutna eskissritningar, betecknade såsom förslaget n:o 1;

samt att Fullmäktige ville besluta, att för ändamålet i nästinstundande års budget skall upptagas ett anslag af 239,500 mark.

Helsingfors, den 7 september 1900.

Uno Kurtén.

W. Aspelin.
Ernst Nordström.

G. Dreijer.
Julius Tallberg.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1900.

Handlingar rörande frågan om Gumtäckts, Mejlans och Grejus lägenheters afhysande under Helsingfors stad.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Frågan om Gumtäckts egendoms införlifvande med Helsingfors har, allt sedan staden år 1893 inköpte lägenheten, stått på dagordningen. Redan vid sammanträde den 14 Februari nämnda år, efter det förstärkte Stadsfullmäktige beslutit att för ett pris af högst 500,000 mark till staden förvärfva Gumtäckts, uppdrogo ordinarie Stadsfullmäktige åt Drätselkammaren, bland annat, att inkomma med utredning angående hela lägenhetens eller delar deraf eventuella afhysande under staden. Och då ett förstäderna Hermanstad och Majstad rörande vattenledningsärendet vid sammanträde den 29 September 1896 behandlades af Stadsfullmäktige, gaf detta Fullmäktige anledning att upprepa samma anmodan. Härvid uppdrogs åt Drätselkammaren att efter grundlig och mångsidig pröfning främst lemna yttrande derom, huruvida Gumtäckts ställande under stadens jurisdiktion vore förenligt med stadens fördel. Senast anmodade Stadsfullmäktige den 22 Februari förlidet år Drätselkammaren att afgifva utlåtande i anledning af närslutna Guvernörens i länet remissresolution af den 16 i samma månad. Genom densamma affordras nämligen Stadsfullmäktige skriftligt yttrande till särskilde tomtarrendatorers i Hermanstad och Majstad hos bemälda Guvernör uti ingifven skrift af den 21 December 1898 anförda klagomål öfver de kommunala förhållandena i dessa förstäder och gjorda anhållan om Guvernörens medverkan derhän, att af förstäderna bildades ett särskildt samhälle med egen förvaltning, för den händelse Helsingfors stad icke funne deras införlifvande med sig mest öfverensstämmande med eget intresse.

Vid tiden för Gumtäckts inköp egde Drätselkammaren klarligen ännu alls ingen erfarenhet, huru förhållandena i dessa förstäder komme att gestalta sig. Till en början hade Kammaren ock fullt upp med disposition af den nyförvärfvade egendomen och ordnandet af dess förvaltning. Kammaren fann därför rådligast att något uppskjuta med hvarje yttrande i frågan om Gumtäckts införlifvande med Helsingfors och att, före det af Stadsfullmäktige lemnade allvarliga uppdragets fullgörande, försöka förskaffa sig en grundligare insigt i ärendet. För ordnande af

särskilda Hermanstads och Majstads förvaltning rörande angelägenheter hade Drätselkammaren tillsatt ett af undertecknade och bankdirektören L. von Pfaler bestående utskott. Till detta utskotts förberedande handläggning hänskjöt Kammaren också Stadsfullmäktiges ofvannämnda anmodan af år 1896. Utskottet insåg dock snart, att spörsmålet beträffande Gumtäckt förstädens ställande under stadens direkta rättsvård och administration stod i så nära samband med den vid samma tid uppkomna frågan om Forsby hemmans återförvärfvande under staden, att denna frågas afgörande i högsta instans ansågs böra afvaktas, innan i någon händelse en ansökan i enahanda syfte kunde göras rörande Gumtäckt. Vid ärendets beredning borde dessutom enligt utskottets förmenande tagas under ompröfning lämpligheten af särskilda andra staden tillhöriga, men inom Helsinge kommun belägna lägenheter, såsom Mejlans och Grejus hemmans förande till stadens rätts- och förvaltningsfär. För tillfället inskränkte utskottet derföre sin verksamhet till att inhemta uppgifter öfver presterskapets och domarens i Helsinge kommun möjliga anspråk på ersättning, för händelse af ifrågavarande lägenheters lösryckande från sagda kommun. Sedan emellertid frågan om Forsby hemmans afhysande under Helsingfors stad genom Kejsarliga Senatens resolution af den 15 Maj 1899 vunnit en för staden lycklig lösning, föreligger numera enligt utskottets tanke intet hinder för det att slutbehandla ärendet. Såsom ett sådant kan icke anses, att utskottet ej ännu lyckats erhålla något yttrande i saken af hvarken kommunal- eller sockenstämma i Helsinge. På nya förfrågningar om presterskapets och domarens i Helsinge anspråk hafva deremot nya svar inlupit.

Såsom Drätselkammaren nogsamt har sig bekant, föranleddes Helsingfors stad till inköp af Gumtäckt, till största delen af stadens afhysta lägenheter omslutna egendom så att säga i intresse af sjelfförsvär. Staden var ej i behof af ny egotillskotts mark för dess styckande i smärre jordlotter och upplåtande till bostadstomter eller villalägenheter. Först uti en aflägsnare framtid kunde måhända delar af Gumtäckt för stadens oundvikliga utsträckning blifva ett verkligt behof. Men staden nödgades söka värja sig mot alla de olägenheter, hvilka hotade staden, sedan egaren af Gumtäckt hufvudsakligen från och med år 1890 hade begynt i stor utsträckning upplåta mark till mindre arrendetomter, och stora bostadskomplexer, undandragna stadens jurisdiktion, polisuppsigt, byggnadsordning och helsovård, voro på god väg att uppstå i stadens omedelbara närhet. I afsigten med egendomsköpet innelåg alltså ingalunda vidare utveckling af de så högst olämpligt planlagda och tillsvidare alltför aflägsna förstäderna för Helsingfors, utan tvärtom ett stäfjande deraf. Från ordnings- och sanitär synpunkt betraktadt hade för den skull otvifvelaktigt en omedelbar demolering af dessa bostads anhopningar varit det för staden förmånligaste. Häremot stälde sig emellertid tvenne väsentliga hinder, hvilka gjorde hvarje tanke härpå omöjlig. Köpeskillingens för egendomen höga belopp, som med nödvändighet betingade att staden försökte så ordna dispositionen och förvaltningen af densamma, att dess förlust derå blef den minsta möjliga, var det ena

hindret. Det andra var det att samtliga, till ett antal af 142 vid köpets afslutande ingångna arrendekontrakt beträffande bostadstomter i förstäderna Hermanstad och Majstad voro i egendomen intecknade. Redan vid kalkylerandet af det högsta pris, hvilket staden kunde för egendomen erlægga, måste derföre tagas i betraktande äfven andra kostnader för staden än sjelfva köpeskillingen. Med all säkerhet förestode nämligen för staden förr eller senare såväl kostnader i ett för allt som årliga utgifter, för att staden helst i någon mån skulle ernå det slutmål, hvarför egendomen egentligen inköptes, d. v. s. ett sådant ordnande af samtliga förhållanden i dessa staden påtvungna förstäder, att dess egna vitala intressen blefve behörigen skyddade. Beräkningarna grundades derföre på en förutsättning af Gumtäckts införlifvande med staden, hvarigenom staden kunde komma sig till högsta möjliga maktbefogenhet gentemot arrendatorerne. Öfver det påstådda fullkomliga uteblifvandet af sålunda i utsigt ställda fördelar och ameliorationer (se Stfs tryckta handl. n:o 8 för år 1893) är det som sökandene uti ofvan åberopade inlaga till Guvernören nu beklaga sig. Fördelarna och dermed förbundna kostnader gälde väg- och kloakbyggnader, vattenledning, gatubelysning, polis-, sjuk- och fattigvård samt folkskoleväsende, de fyra sistnämnda obligatoriska för händelse af förstädernas afhysande under staden.

Då utskottet nu går till närmare bemötande af tomtarrendatorernes i Hermanstad och Majstad klagomål, tror sig utskottet först böra lemna deras befullmäktigade ett visst erkännande för måttfullhet. I inlagan göres icke några ovilkorliga anspråk på staden Helsingfors, hvilket ock skulle illa lämpa sig, då förstädernas tomtinnehafvare till staden erlægga endast måttliga jordarrenden, men inga kommunala utskylder, hvilka tillfalla Helsing kommun. Alla ofvan uppräknade anläggningar och förvaltningsomkostnader bestridas ju i hvarje samhälle dels med upplånade dels med uttaxerade eller på annat sätt influtna *kommunala* medel. Samma inlaga utmynnar också derföre i full konsekvens härmed uti en anhållan om Guvernörens åtgärd i syfte af Gumtäckt förstäders lösbrytande till en separat underkommun. Endast alternativt förutsättes deras införlifvande med Helsingfors, för så vidt detta vore för staden förmånligt. Vid en närmare granskning af klagomålen art och den öfverdrift, som inneligger i dem, blir det dock svårt att kunna taga den gjorda anhållan på fullt allvar. Den synes fastmer vara endast en påtryckning för ernående af det andra alternativet. Och kunde till och med klagomålen lemnas i sitt värde, om de ej på det intimaste just sammanhängde med den af Stadsfullmäktige till Drätselkammarens utredning lemnade hufvudfrågan: *om för- och nackdelarne för sjelfva Helsingfors stad af hela Gumtäckts eller delar deraf införlifvande med staden*. För spörsmålets besvarande blir en rättelse af sökandenes dels origtiga dels betydligt färglagda uppgifter derför oundviklig.

Bäst upplysande i sak torde blifva att i sammanhang med en kort relation af de åtgärder, staden härtills vidtagit i syfte att uppnå det egentliga målet med inköpet af Gumtäckt, lemna dessa rättelser. Den förnämsta anordning i disposi-

tionen af Gumtäckt skulle nämligen utgå på att motarbeta vidare hopande af meniskor uti förstäderna derstädes. Alla åtgärder riktades derföre ock, så vidt det låg inom stadens rätt och befogenhet, på att förhindra nya byggnadsföretag. Härför beslöts af Drätselkammaren icke blott att framdeles för bebyggande ej utarrendera någon enda af de många ännu odisponerade stadstomterna, utan ock att söka till staden återförvärfva, såvidt möjligt, alla redan utarrenderade men tillsvidare obebyggda tomter. I sådant afseende betjenade sig Drätselkammaren med af Stadsfullmäktige dertill utverkadt bemyndigande (Stf:s prot. den 27 Nov. 1894 § 17) af alla nödstälde arrendatorer, som ej sjelfva kunde bebygga tomterna och erlægga de årliga arrendeafgifterna, genom att mot återbekommande af arrendekontrakten afkorta alla till betalning förfallna arrenden. Och har till staden sålunda återvunnits inalles 20 tomter, hvilka sedermera utarrenderats endast för odlings ändamål utan någon som helst rättighet för arrendator till uppförande af byggnad å tomten. Men ännu större ekonomiska uppoffringar var staden villig att i samma syfte underkasta sig. På Drätselkammarens derom gjorda framställning bemyndigade Stadsfullmäktige vid sammanträde den 22 April 1897 Kammaren, för att befordra antagande från arrendatorernes sida af nya, byggnadsrättigheten inskränkande kontrakt, att i viss mån nedsätta arrendeafgifterna. I dessa kontrakt ingick bland annat den bestämmelse, att å tomten befintliga byggnader finge kvarstå, men nya sådana endast i undantagsfall, efter dertill af Drätselkammaren utverkadt tillstånd utföras. Äfven öfverflödiga delar af för stora tomter skulle af staden emot proportionel ned-sättning i arrendet återtagas. (Se 1897 års kom. berättelse pg. 21). Arrendatorernes gällande kontrakt, hvilka voro uppgjorda af den förre egaren af Gumtäckt och såsom anförts in-tecknade i egendomen, tilläto nämligen hvarje tomts snart sagdt obegränsade bebyggande och detta dertill på sätt arrendator allena för godt finner. Förutom att genom anförda åtgärd några tomtandelar återgått till staden, har det härtills lyckats Kammaren att avsluta sådana nya kontrakt till ett antal af 44; och skall det otvifvelaktigt lyckas Kammaren att ännu uppgöra många sådana, då den tid kommer när det gäller för arrendatorerne att undslippa de höga tio- och tjugu-års arrendeförhöjningarna. Slutligen föranleddes Drätselkammaren, då uti första-den Hermanstad I under år 1898 en lifligare byggnadsverksamhet gaf sig tillkänna och det befanns, att ritningar för nybyggnaderna icke blifvit uppgjorda och på sätt uti § 14 af den för Helsing kommun fastställda helsovärdsordningen stadgas, till kommunalnämnden för granskning och godkännande inlemnade, att anmoda Ord-ningsmannen å orten att lagligen beifra ifrågavarande öfverträdelser och utverka förbud för nybyggnadernas fullbordande och begagnande, intill dess behörigt till-stånd till företagen ansökts och erhållits. Detta skedde naturligtvis i afsigt att ge-nom försvårande i sin mån inskränka byggnadslusten. Att allt detta oaktadt sö-kandenes påstående att förstädernas i Gumtäckt „tillväxt icke har upphört eller hämmats“ eger sin rättighet, då uttrycket tages i absolut mening, kan tyvärr ej bestridas. Emot en dylik tillväxt har staden emellertid icke haft någon makt och

kan näppeligen genom någon som helst åtgärd erhålla en sådan, emedan den blefve ett aftalsvidrigt och våldsamt ingrepp i annans rätt. Men å andra sidan torde ej kunna bestridas, att denna tillväxt med alla till buds stående medel af stadsmyndigheterna motarbetats; och är påståendet att „nya tomter utarrenderats“ fullkomligt falskt. Att innevånareantalet i förstäderna tilltagit, med detsamma nybyggnader tillkommit, är naturligt. Härvid bör dock märkas att, om utvecklingen ohämdt fått fortgå såsom åren 1890—1892, ifrågavarande förstäder nu antagligen hade 10,000 å 15,000 innevånare mot uppgifna 5,000. För resten är det ju arrendatorernes — klagandenes — egennyttja, men ingalunda stadens, som åstadkommit detta verkligen beklagansvärda förhållande.

Beträffande vattentillgång uti förstäderna hafva väsentliga förbättringar af staden åstadkommits. Af sökandene kan ej heller förnekas, att stadens vattenledning blifvit utsträckt till Hermanstad samt en kloak der utförd, men uppgifves att ingen vattenledning anlagts i Majstad och antydes att hithörande anläggningar öfverhufvudtaget vore otillräckliga. Att goda brunnar finnas i Majstad, men endast oanvändbara sådana med helsovådligt vatten i Hermanstad, derom lemnas emellertid ej någon upplysning. Det vill häraf synas, som om man för Gumtäckt förstäders vidkommande ville uppställa samma fordran på bekväma anordningar för till- och afförsel af vatten, som uti hufvudstaden, d. v. s. hushållsvattnets *direkta* inledning till gårdarna och spillvattnets afledning ifrån dem medelst ett kanalsystem. Någoting dylikt kan likväl under inga omständigheter komma i fråga uti Hermanstad och Majstad. De för gator utsparade mellanrummen emellan bostadsquarteren uti dem äro alldeles för smala och för resten så otekniskt dragna öfver berg och backar, att några *bestående* stadsanläggningar af dessa förstäder enligt bebyggd planläggning äro otänkbara. I sin nuvarande form måste Hermanstad och Majstad derföre betraktas och behandlas endast såsom öfvergående provisorier, hvilka skola med tomtarrendenas utgång upphöra att finnas till. Af detta skäl hvarken kan eller bör gatu- eller vägplaneringar med tyåtföljande kloak- och vattenledningar i dem bekostas och utföras, hvilket dessutom — tvärtemot allt hvad önskligt är — blefve den kraftigaste uppmuntran till tomternas ännu trängre bebyggande än hittills. Vattenledningen i Hermanstad, utförd redan år 1895, är dock en för Helsingfors ganska dyrbar inrättning, i det den kostat staden 24,000 mark i anläggning och medtar 300 mark i årlig driftkostnad. (Se 1894 års kom. berättelse pg. 44 och 1895 års dito pg. 38). Härutöfver kommer kostnaden för en i sammanhang dermed utförd kanal, hvarmedels ett genom Hermanstad löpande ytterst osnygt och osundt öppet dike förvandlades till täckt aflopp, som utsträcktes ända till vikstranden. Och sker vatterserveringen från denna vattenledning *gratis* medels icke en, såsom klagandene orätt uppgifva, utan *tvenne* vattenposter, den ena förlagd i trakten af stadsporten, den andra å Hermanstad I torg. Ett i början af vattenledningens fullbordan gjordt försök att för vatten derifrån uppbära en lindrig afgift strandade derpå, att inkomsten för levererad vatten blef så liten att den icke ens be-

täckte stadens utgift för uppborren af densamma. I stället för användande af vattenledningsvatten, som kostade något, åtnöjde man sig med vatten från diken och från brunnar, som förklarats helsovådliga. Nämnda vattenledning utsträcktes under sistlidet år för en kostnad af 5,200 mark.

Rörande sundhets- och sjukvård äro klagandenes andraganden äfven fullkomligt skefva. Påståendet att på tre år någon sundhetssyn icke skulle förrättats å Gumtäckte förstäder kan måhända ega sin rättighet, om dermed förstås någon i Helsinge kommuns helsovårdsordning möjligen föreskrifven afsyning, verkställd af hel sundhetskommision eller nämnd, i annat fall icke. Förstäderna stå nämligen under ständig sundhets uppsigt, anordnad af Helsingfors stad. Med begifvande af kommunalnämnden i Helsinge, hvilken enligt denna kommuns helsovårdsordnings 1 och 2 §§ tillkommer både uppsigten öfver den allmänna helsovården på orten och valet af tillsyningsmän i byalagen, aflönar (se 1895 års kom. berättelse pg. 34) staden sedan år 1895 en *särskild tillsyningsman*. Han är af nyssbemälda nämnd behörigen tillförordnad och har i uppdrag ej allenast att öfvervaka ett noggrant iakttagande å Gumtäckte lägenhet af stadgarna i åberopade helsovårdsordning, utan ock att till Helsovårdsnämnden i Helsingfors lemna rapporter om alla inom Gumtäckts område möjligen förekommande epidemiska sjukdomar. Sysstlan innehafves af den utaf staden äfvenledes aflönade ordningsmannen å Gumtäckte mot ett arvode af 300 mark per år. Och mot sammanslagning af tvenne sådana tjänster som de ifrågavarande borde icke finnas något att anmärka; de om några borde väl falla inom samma verksamhets gebit. Klagandenes påståenden angående sundhetsvården hafva för resten utfallit särdeles misslyckadt. Från Helsingfors stads senast utkomna kommunalberättelse finner man, att utöfver den lokala tillsyningsmannens alla tillgöranden helsopolisen i Helsingfors under de tre år, som af klagandene afses, åren 1896, 1897 och 1898 anstält syner i Hermanstad till antal af resp. 21, 133 och 47. Men äfven i hithörande afseende torde staden hafva mera skäl att beklaga sig öfver arrendatorerne än de öfver staden. Såsom ett bevis på deras i sjelfva verket ytterst ringa kommunalanda och egna omsorg om gemensamt välbefinnande må anföras följande. Mot beviljande af vissa lättnader i sättet för arrendeafgäldernas erläggande, försökte Drätselkammaren förmå arrendatorerne till något modifierade kontraktsbestämmelser i förnämligast tvenne punkter: den ena beträffande skydd mot eldfara, den andra i sanitärt syfte. I stället för bestämmelsen uti § 5 af gällande kontrakt, så lydande: „men må i öfrigt platsen bebyggas efter arrendators egen önskan under iakttagelse af allmänt gällande föreskrifter“ föreslogs följande bestämning: „men må i öfrigt tomten bebyggas efter arrendators godttfinnade, under iakttagande af de föreskrifter, som Drätselkammaren till förebyggande af eldfara finner nödigt föreskrifva“, hvarjemte föreslogs intagande af en alldeles ny § af innehåll: „till förekommande af markens förorenande och deraf uppstående sanitära vådor skola exkrementer från människor eller djur äfvensom allt affall och spillvatten uppsamlas uti täta kärl eller behållare“. Icke en enda arrendator kunde

dock bevekas till ingående af nytt kontrakt med staden efter ett sålunda affattadt formälär. Först mot så att säga kontant erkänsla kunde något af staden åstadkommas icke minst uti tomtarrendatorernes eget välförstådda intresse. Uti de här tidigare omnämnda 44 nya, på arrendenedsättningar baserade kontrakten med inskränkt byggnadsrätt kunde nämligen fås in en i sundhets afseende så affattad §: „Arrendatorn är skyldig att ställa sig till efterrättelse den helsovårdsstadga, som nu är för orten gällande eller framdeles kan varda utfärdad, men skola emellertid och intill dess derom annorlunda kan vara förordnad, till förekommande af markens förorenande och deraf uppstående sanitära vådor, exkrementer från människor eller djur äfvensom allt affall och spillvatten uppsamlas uti täta kärl eller behållare, som få tömmas endast å anvisade ställen“.

I hvad mån klagopunkten rörande försummad sjukvård i förstäderna, lydande derhän att ingen distriktsläkare är stationerad i dem eller annan åtgärd om sjukvård heller vidtagen, kan vara befogad må framgå af följande. Ifrån stadens kommunalberättelser inhemtas nämligen, att stadens distriktsläkare under åren 1893—1898 behandlat inalles 2,298 sjukdomsfall i Hermanstad och Majstad, minsta antalet fall eller 239 år 1894 och högsta antalet 537 år 1898. Närmste distriktsläkare, den för Sörnäs, har sin bostad å Kivikko lägenhet vid Östra chausséen.

Såsom ett gravamen för staden anföres, att staden icke ansett nödigt hafva på sitt egande Gumtäckts område några väl behöfliga väktare af ordningen till förstärkning af den af statsverket uppehållna ringa polisstyrkan, som uppgifves bestå af en ordningsman, en öfverkonstapel och två yngre dylika. Den af staden aflönade poliskorpsen har den begränsade uppgiften att skydda sjelfva staden och dess afhysta områden mot orostiftare och våldsverkare, och till och med i kostnaden för densamma deltagar statsverket med ungefär tvätredjedelar. För sin del har Helsingfors städse visat sig villig att vid behof öka denna polisstyrka och förbättra dess lönevilkor. Men hvarför skulle staden betunga sina innevånare med beskattning genom att alltför öfverflödigt utsträcka sin omsorg i detta afseende till ett gebit, som enligt nådiga förordningen af den 10 Februari 1891, angående åtgärder till förbättrande af polisvården på landet, tillhör statsverket ensamt. Männe ej staden måste anses hafva i detta afseende varit nog så generös (se 1895 års kom. berättelse pg. 63) som det oaktadt och tvärtemot klagandenes påstående i icke oväsentlig mån deltagar i utgifterna för polisväsendet i Hermanstad och Majstad. Staden bestrider nämligen alla kostnader för polisvaktkontoret derstädes uppgående till cirka 250 mark per år och aflönar ordningmannen, som i denna sin egenskap af staden uppbär en årlig aflöning af 2,500 mark.

Om något klagomål — så vidt det är riktadt mot Helsingfors kommun — är ologiskt och obefogadt, så är det väl klagopunkten beträffande folkskoleväsendet i Hermanstad och Majstad. I inlagan erkännes tydligt det faktiska förhållandet, att barnen i dessa förstäder, ehuru fallande inom annan kommun, städse betjenat sig af Helsingfors stads folkskolor. Oaktadt denna oegentlighet och det obe-

gränsade tillmötesgåendet af staden i detta afseende, men emedan vägen från förstäderna till staden är lång och terminsafgifter skulle uppburits, stämplas det som en försummelse af staden, att den icke å förstädernas eget gebit i Helsinge stätt dem till tjänst med dessa förmåner. Och dock har staden, såsom här längre ned skall ådagaläggas, dels lemnat bidrag till inkom för förstädernas barn på enskildt initiativ inrättade folkskolor, dels uteslutande bekostat sådana. Till följd af stadens anförda generosité besöktes dess folkskolor redan läsåret 1896—97 af ej mindre än omkring 300 barn från Gumtäckt. Om det var dessa barn eller skolbarn af andra, icke i Helsingfors kyrkskrifna föräldrar, hvilka erlade de i terminsafgifter influtna cirka 200 mark kan icke uppgifvas. Men kan man här af finna, att dessa utgifter hvarken för Gumtäcktboerne kunnat spela någon rol eller i någon nämnvärd grad ersätta stadens kostnader för den presterade skolundervisningen. Enär staden emellertid en gång, om ock godvilligt stillatigande åtagit sig ifrågasatt skolvård, då allt flere nya skollokaler med det raskt tillväxande antalet skolbarn måste anskaffas och som samtidigt af förstadsinnevånarene obehägnligheten vid deras barns skolgång i den aflägsna staden begynte framhållas, blef folkskolefrågan för Hermanstad och Majstad aktuel. Härvid blefvo särskilda förslag ifrågasatta och kommo en del af dem äfven till tillämpning. Sådana förslag voro (se stadens kom. berättelser för år 1896 pg. 68, för år 1897 pg. 79 och för år 1898 pg. 68 och 207): bidrag af staden till af enskilda personer och bolag inrättade afton- och lägre folkskolor; bildande för Gumtäckts vidkommande ett skildt folkskoledistrikt inom Helsinge kommun, i hvilket Helsingfors stad skulle med bidrag af 5,000 mark från Helsinge uppbygga skolhus och för framtiden underhålla för landsort författningens enlig folkskola; samt slutligen inrättande af tvenne lägre folkskolor, en svensk och en finsk, i enlighet med det för Helsingfors stad gällande folkskolereglemente och under tillsyn af stadens Folkskoledirektion å det till stadens jurisdiktion hörande, omedelbart till Gumtäckt gränsande området Backas. För detta sistänförda förslag ifrågasatt stadens Folkskoledirektion, och utgick detsamma ock slutligen såsom segrande ur täflan. Vid sammanträde den 6 September 1898 anslogo nämligen Stadsfullmäktige för detta ändamål, för årets fyra sista månader, 3,653 mark 33 penni, och beslöto derjemte att uti stadens budget framdeles årligen skulle för samma ändamål upptagas ett anslag af 10,960 mark. Härigenom vann folkskolefrågan för Gumtäckt förstäder slutlig lösning. Men redan före skolornas å Backas öppnande under September månad 1898 hade staden från den 1 September 1897 öfvertagit och helt och hållet bekostat en för Hermanstad och Majstad af privata personer året förut öppnad lägre folkskola med 2 svenskspråkiga och 3 finskspråkiga afdelningar samt för denna tillsatt en af fem personer bestående direktion. Och ännu tidigare eller från och med 1896 hade staden ej allenast deltagit i kostnaden för den privata skolan utan ock med 400 mark årligen bidragit till underhållet af en aftonskola på orten. Dessa sistnämnda skolor indrogos med öppnandet af skolorna på Backas.

Äfven afsaknaden af särskild fattigvård för Gumtäckts förstäder uppgifves såsom en brist. Att vid denna fråga spilla många ord lönar sig emellertid ej. Legaliter hör Gumtäckt under Helsinge kommuns allmänna fattigvård, de fakto torde dock de fattiga från Hermanstad och Majstad erhålla fattighjelp i Helsingfors stad. Dessa förstäder bebos visserligen till öfvervägande del af medellösare, till kroppsarbetareklassen hörande personer, men några egentliga fattighjon torde der ej finnas. Man kan nämligen vara öfvertygad derom, att beträffande desammes bosättning och kyrkskrifning så anordnats, att de tillhöra Helsingfors kommun och erhålla fattigvård härstädes.

Af det anförda torde nu särskilda slutsatser kunna dragas. Främst torde böra erkännas, att Helsingfors stadsmyndigheter ingalunda varit så likgiltiga för befolkningens i Hermanstad och Majstad förstäder välbefinnande, som man i klagoskriften ville låta förstå. Icke oväsentliga förbättringar beträffande orternas bebyggande, afhjelpande af sanitära missförhållanden, införande af bättre polisuppsigt och beredande af lättnader i skolundervisningen derstädes hafva varit ett ständigt föremål för dessa myndigheters pröfning och omsorg. För härvid ernådda resultat hafva icke obetydliga ekonomiska eftergifter och uppoffringar från stadens sida blifvit gjorda. Om verkliga missförhållanden ännu ega rum, bero de på omständigheter, hvilka ej stå i stadens makt att afhjelpa. Ett sådant är naturligtvis en fortsatt om ock tillbakahållen tillväxt af befolkningen. Att tomtarrendatorerne ingalunda hafva det sämre nu, än då Gumtäckt egendom innehades af privat egare torde stå utom allt tvifvel. Men å andra sidan kan utskottet icke finna, att de kunde få det synnerligen bättre, om Gumtäckt intogs bland stadens afhysta marker. Förstädernas derstädes ställning kunde härigenom klarligen icke blifva någon annan än särskilda villakomplexers å marker, hvilka redan underlyda stadens jurisdiktion. Och härvid kunna ej områden sådana som t. ex. Bärghäll tagas till föredöme, emedan bebyggandet der försiggått efter en sådan planläggning, hvarå man i sinom tid hoppats kunna vinna nådig fastställelse, utan förslagsvis Tölö området vesterom chausséen, hvilket måste omplaneras, för att kunna i stadsplan intagas. Å Berghäll har såsom känt tomter utarrenderats endast vid planerad, med kloak- och vattenledning samt belysning försedd gata, å det senare området finnas vattenledning och kloaker endast till ungefärligen samma omfång som i Hermanstad samt ingalunda planerade gator. Tomterna å Berghäll få enligt arrendekontrakten inlösas, så snart stadsplanen derfor blifvit fastställd, och således ock alla å dem uppförda byggnader kvarstå. Å Tölö området kan detta blifva endast ett på lyckträff beroende sällsynt undantagsfall. En lägenhets ovilkorliga förseende med planerade gator eller vägar, kloaker och vattenledningar m. m. följer nämligen ej af dess införlifvande med en stad, äfven om området vore bebygdt, utan blir beroende af andra lämplighetsskäl. Och, såsom här upprepadt framhållits, föreligga sådana ej för Hermanstad och Majstad. Alla öfverspända förhoppningar af Gumtäcktboerne i hithörande afseende måste därför i hvarje händelse afvisas. Utfyllning af en

och annan grop och t. o. m. bortsprängning af någon obetydligare bergsklack samt i all synnerhet uppställande af någon väglykta här och der kan säkert — allt lika som å Tölö området — bekostas af staden, der så pröfvas oundgängligt, äfven om Gumtäckt icke afhyses under staden. Med beaktande af anförda omständigheter; af alla de förmåner, af hvilka Gumtäckt förstäder redan kommit i åtnjutande på staden Helsingfors bekostnad; samt af att de äfven beträffande rättsväsendet, på grund af å detta område under görning varande lagstiftning, kunna föras under staden utan att derför behöfva lösryckas från Helsing kommun, kan utskottet ej finna, att *ifrån synpunkten af förstadsboernas intresse* egentligen något vägande skäl till Gumtäckts införlifvande med staden föreläge. Och emellertid basera sig alla motiv härför uti den till Guvernören ingifna inlagan på just detta intresse.

Återstår att betrakta spörsmålet från synpunkten af stadens intresse; och torde det i sådant afseende ställa sig något annorlunda. Härvid komma enligt utskottets förmenande vissa beskattnings- och kostnadsfrågor att i främsta rummet blifva afgörande. Såsom redan ofvan framhållits, hafva alla kommunala utgifter, såsom för helso- och sjukvård; för polisuppsigt till den del de icke erläggas af höga kronan; för folkskoleväsende; och antagligen äfven för fattigvård fallit på en kommun, Helsingfors, medan samtliga kommunala inkomster, d. v. s. de skattdragandes utskylder, med hvilka dessa utgifter rätteligen borde bestridas, på en annan kommun, Helsinge. Och icke nog dermed, utan derutöfver nödgas den förra kommunen ej blott direkt för sina inkomster från tomtarrenden uti Hermanstad och Majstad, utan ock indirekt genom arrendator af Gumtäckt hufvudstom skatta ej så obetydligt till den senare. Detta beskattningsförhållande, ehuru fullt lagenligt, förefaller utskottet så mycket principvidrigare och oegentligare, som utskottet veterligen Helsinge kommun utgifvit *alls intet* för kommunala ändamål berörande speciellt Gumtäckt, utan låtit hela tungan falla på staden. Häri borde naturligtvis rättelse åstadkommas, men torde det ej kunna ske annorlunda än genom Gumtäckts införlifvande med staden. Om också inkomsten från Gumtäckt, för år 1899 debiterad till 11,838 mark 60 penni, skulle för Helsinge kommun vara en synnerligen god inkomstkälla, kan kommunen dock icke med fog göra något anspråk å staden på vederlag härför, än mindre torde sådant kunna komma att den tilldömas. Med Gumtäckts införlifvande med staden skulle nämligen äfven alla Helsinge kommuns skyldigheter emot denna del af kommunen upphöra. Å andra sidan skulle staden uti framtida uppbörd af dessa utskylder erhålla åtminstone någon ersättning till betäckande af sina här ofvan, förutom ränta å vattenledningsanläggningen och kostnad för gratis utdeladt vatten, till sammanlagdt 14,010 mark uppgifna årliga utgifter för kommunala prestanda i Gumtäckt. För öfrigt är det så mycket naturligare att förstadsinnevärnarene å denna egendom skatta till Helsingfors än till Helsinge, som de ju i all hufvudsak hafva sitt förvärf staldt på staden. Sant är att Gumtäckts inkorporerande skulle för staden medföra äfven utgifter af alldeles ny karaktär, nämligen ersättning till det nuvarande presterskapet och domaren i Hel-

singe för dem frångående inkomster. Men som denna ersättning kan blifva endast personel, vore den af öfvergående natur. I detta hänseende skall utskottet här nedan meddela några sifferuppgifter.

Andra skäl för Gumtäckts afhysande under staden finnes visserligen ock, men synas de utskottet, med hänsyn till det sätt hvarpå förhållandena gestaltat sig, af mera underordnad betydelse. Uti en för Gumtäckt förstäder utfärdad särskild byggnadsordning kunde måhända några restriktioner i sundhets intresse införas, men i all hufvudsak blefve väl staden bunden af sina öfvertagna förbindelser. Staden blefve det så mycket mer, som förstäderna vid en byggnadsordnings uppgörande ju icke kunna hänföras till kategorin af städer å fastställda stadsplaner. Väsentligen kunde en sådan ny byggnadsordning ej förhindra en ytterligare tillväxt af befolkningen uti förstäderna, hvilket dock bör blifva hufvudsyftemålet. Mera synes utskottet deremot kunna i detta afseende uträttas på redan inslagen väg af godvillig öfverenskommelse. — Efter införlifvandet med staden blefve kontrollen i sanitärt hänseende säkert effektivare än nu, i det förstäderna i sådant fall fölle under Helsovårdsnämndens i staden omedelbara inseende, och stadens helsovårdsstadga kunde i tillämpliga delar för dem påbjudas, men som ifrågavarande förstäder ej kunna såsom stad planeras, afvattnas och något synnerligen rikligt förses med vattenledningar, komme de ock beträffande sundhets anordningar att fortfarande bibehålla sin karakter af landsortsbyar. — Polisstyrkan för orten kan naturligtvis såväl före som efter införlifvandet ökas efter behof och dermed allmänna säkerheten och ordningen stärkas och förbättras. En reel fördel torde dock vara förstädernas ställande under stadens polisnrättning, emedan större enhetlighet i anordningar härigenom skulle vinnas. Sådant förhållandet nu är, beror den lyckade lösningen af mången polisuppgift på godt samarbete emellan de båda poliskorpserna. En lättare och snabbare rättskipning uti alla s. k. polismål blefve äfven en följd af Gumtäckts införlifvande under stadens jurisdiktion. Då statsverket deltagar med två tredjedelar i utgifterna för stadens polisnrättning och staden redan nu bekostar en del af polisvården å Gumtäckt, kunna de något förhöjda kostnaderna för staden vid ökad polisstyrka icke antagas blifva af så nämnvärd betydelse, att spörsmålets afgörande blefve häraf beroende. — En obestriddlig fördel af den ifrågasatta afhysningen vore större reda och ordning uti alla bosättningsförhållanden. En betydlig del af den befolkning, som dock de facto måste anses tillhöra Helsingfors, om den ock bor och förnämligast öfvernattar straxt derutanför, hörde då icke mera enligt mantalsförteckningar och kyrkböcker än hit än dit, utan alltid endast till Helsingfors. Hvilken lättnad i beskattning och debitering, i utskylders och afgälders uppbörd och indrifning m. m. härigenom skulle vinnas ligger i öppen dag. — I hvarje händelse är det nu bestående förhållandet emellan staden och förstäderna å Gumtäckt inkonseqvent och onaturligt. Oegentligt är det dessutom, att en så stor kommun som landets hufvudstad med så många viktiga intressen ej är ensam bestämmande och fullt oberoende å sina egande marker. Men redan af detta enda skäl och då

förstäderna Hermanstad och Majstad uteslutande ligga på af staden *utarrenderad* jord, kan enligt utskottets tanke icke komma ens under vidare ompröfning förslaget om dessa förstäders bildande till någon subkommun med egen förvaltning.

Men alla de skäl, hvilka här blifvit anförda för Gumtäckts afhysande under staden hafva i principiellt hänseende, ehuru ej i ekonomiskt, sin fulla tillämpning på staden tillhöriga, men äfven inom Helsinges socken belägna Mejlans och Grejus hemman. Lyckligtvis hafva dessa lägenheter så tidigt kommit att tillhöra staden, att man å dem ännu icke hunnit uppruckla sådana bostadskomplexer som å Gumtäckt. Till följd af någon bristande uppmärksamhet från stadsmyndigheternas sida har endast en liten tillstymmelse härtill fått å Grejus hemman uppstå. Inom utskottet har den enhälliga mening gjort sig gällande, att ansökan om dessa hemmans införlifvande med staden borde göras i ett sammanhang med sådan ansökan rörande Gumtäckt. Utskottet har för den skull gjort sina förfrågningar beträffande presterskapets och domarens i Helsinges ersättningsanspråk under dylik förutsättning — ja uti de första förfrågningarna inbegripit t. o. m. Forsby hemman, som nu emellertid återförvärfvats under staden, dit det ursprungligen hört. Som af erhållna svar, hvilka jemte öfrig korrespondens i ärendet såsom bilagor här närslutas, framgår att ersättningsanspråken rörande Mejlans och Grejus äro en obetydlighet i jämförelse med dem vidkommande Gumtäckt, äfvensom att dessa anspråk synas vara i raskt stigande, har utskottet häri funnit ett ytterligare skäl till sin framställning om läggande under staden äfven af Mejlans och Grejus.

Från bilagorna I och II framgår, att domarens i Helsinges ersättningsanspråk för händelse af Gumtäckts, Mejlans och Grejus lägenheters afskiljande från Helsinges uppgår, förutom den på lägenheterna belöpande tingsgästningen, till 600 mark per år. Alternativt förutsättes den kontanta ersättnings kapitalisering efter 5 % och erläggande i ett för allt med 12,000 mark, ifall stadsmyndigheter sådant föredroge. För sin del har utskottet intet att anmärka emot dessa domarens anspråk, som synas måttfulla, men anser, med afseende å ersättnings öfvergående natur, att endast en årlig utbetalning deraf kan komma i fråga. Enligt bilaga V, om ifrån der lemnade uppgifter afdragas beloppen för Sörnäs fängelse, som är en statsinrättning hvarmed staden ej har någon befattning, och för Fredriksberg, som är en kronan tillhörig lägenhet, eller inalles 665 mark 60 penni, skulle presterskapets i Helsinges debiterade inkomster från Gumtäckt, inbegripet Hermanstad, Majstad och Sörnäs bryggeri, samt för Mejlans och Grejus lägenheter för år 1899 uppgått till in summa 4,088 mark. Härifrån torde dock på grund af andragandet i bilaga IV, deri det medgifves att åtskilliga betalningsskyldiges afgälder måste afkortas, och särskildt rörande de kommunala utskyldernas ingående hemtade upplysningar kunna afdragas minst 35 %, för att erhålla beloppet af den faktiska inkomsten. Utskottet förefaller det derföre, som om presterskapet i Helsinges borde vara fullt ersatt med 2,700 mark per år för dem frångående inkomster för händelse af nyssnämnda trenne lägenheters läggande under staden. Kantors och kyrkovaktmästarens årliga

inkomster från ifrågavarande lägenheter uppgifvas uti bilaga III till 23 mark 60 penni. Samteliga personella ersättningar, hvilka staden sålunda komme att tillsvi-dare erlægga, skulle alltså kunna kalkyleras till högst 3,323 mark 60 penni.

Enligt hvad utskottet inhemtat från de kommunala uppbördslängderna för Hel-singe för sistlidet år, skulle de kommunala utskylder, hvilka för händelse af Gumtäck-t, Mejlans och Grejus lägenheters utbrytande ur denna kommun frånginge den enligt bilaga VII uppgå lill sammanlagdt 10,848 mark 40 penni. Afdrages ifrån denna summa just anförda ersättningsbelopp till presterskap och domaren, återstode 7,524 mark 80 penni, hvilket icke på långt när betäckte ens de kostnader, stadan redan nu får vidkännas endast för barnens å nämnda lägenheter folkskoleundervisning. Efter hand som de personella ersättningarna upphörde att utgå, blefve missförhål-landet naturligtvis något mindre. Och att åter skatteintraderna komme att stiga, sedan debiteringen af de kommunala utskyldarna skulle verkställas efter det kom-munala beskattningssystemet för Helsingfors stad, är ej att antaga. Enär, såsom af bilaga VII framgår, de största beskattningsposterna gälla boare, mest inhysingar och arbetare, hvilka hafva så små inkomster, att de efter stadens beskattningssy-stem alls icke påföras skattören, skulle skatteinkomsten, äfven om utskylderna för Sörnäs bryggeri och en del tomtigare utfölle större, dock till sitt totala be-lopp med all säkerhet nedgå. Häraf torde framgå huru obillig hvarje fordran på någon slags ersättning af staden till Helsing kommun för den genom meranämnda lägenheters afskiljande frångående kommunala skatter i sjelfva verket skulle vara. Hade den ekonomiska utredning i ärendet, utskottet här lemnat, gifvit ett saldo ej Helsingfors stad utan Helsing kommun till förlust, hade icke heller då något sta-dens årliga skattande till Helsing kunnat tillrådas, utan en kapitaliserad ersätt-ningsbetalning i ett för allt. Utskottets förslag om Gumtäck, Mejlans och Grejus införlifvande med Helsingfors göres emellertid under den uttryckliga förutsättning, att hvarken det ena eller det andra kommer ifråga.

På grund af allt det anförda får utskottet derföre tillstyrka, att Drätsel-kammaren skulle hos Stadsfullmäktige föreslå:

att Fullmäktige ville afgifva sitt till Guvernören i ärendet infor-drade yttrande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ofvanstående och dervid tillika anhålla om Guvernörens benägna åtgärd till erhållande af såväl kommunal- som kyrkstämmas i Helsing yttrande i frågan beträffande icke blott hela Gumtäckt egendoms, bestående af Wicksbergs allodialsäteri och i sambruk dermed varande Kottby hemman, utan ock Hindersnäs eller Mejlans samt Lillhoplaks Grejus hemmans afhysande under Helsingfors stad; samt

att först efter erhållande af dessa yttranden fatta definitivt beslut i saken och eventuellt vidtaga vidare åtgärder för ändamålets ernående.

Helsingfors den 5 September 1900.

Carl Nummelin.

G. v. Christiernson.

Th. Tallqvist.

Till guvernören öfver Nylands län!

Alt ifrån den dag utarrendering af bostadstomter å Gumtäckt säteris mark begynte, har vederbörande stadsmyndigheter fruktat för, insett och varit öfvertygade om, att en förstads uppkomst strax invid Helsingfors råer skulle blifva för staden högst besvärlig. Redan i ett betänkande angående indelning af stadens förstäder, hvilket drätselkammaren den 14 mars 1892 afgaf till stadsfullmäktige, uttalades den mening, att det vore en „oafvislig nödvändighet för staden, att, såframt denna icke skall blifva nödsakad att till hvilket pris som helst tillösa sig Gumtäckt säteri, med tillbudsstående medel *motarbete* de svåra olägenheter, som denna förstads tillväxt hotar att medföra“. I stället för att söka dämna floden vid dess källa, vidtog staden den för visso klokare åtgärden att inköpa Gumtäckt säteri. Då detta skedde, förutsattes, att förhållandena ute i förstäderna å dess mark skulle småningom ordnas och att detta sjelffallet skulle medföra rätt dryga kostnader för staden. Förstäderna Hermanstad och Majstad hafva derefter år från år tillväxt, men de där rådande missförhållandena hafva ingalunda afhjelpats, utan hafva de tvärtom blifvit allt mer betänkliga. På sätt vi skola hafva äran här nedan visa, är det på högsta tid att förhållandena i så ett som annat afseende derute utan uppskof ordnas. I all synnerhet äro särskild polis-, byggnads-, brand-, och helsovårdsordning synnerligt af behovet påkallade.

Då nu hvarken den kommun, Helsing socken, inom hvars område förstäderna befinna sig, eller den, Helsingfors stad, å hvars mark de äro belägna, egentligen tillgjort eller tillgöra något för desamma och till deras innebyggares nytta och trefnad, hafva vi trott oss underkunniga om herr guvernörens upplysta intresse för länets förkofran, kunna vända oss till herr guvernören med vördsam hemställan, det herr guvernören ville begagna sig af den rätt till initiativ i hithörande frågor, § 3 i nådiga förordningen af den 15 juni 1898, angående ordnande i särskilda fall af samhällen på landsbygden med sammanträngd befolkning, medger.

„Billiga vilkor för besittningsrätten till grunden, ett föga kostsamt byggnadssätt samt låga lefnadskostnader utgöra fördelar af så väsentlig betydelse, att de förmå åstadkomma efterfrågan på sådana arrendetomter, äfven då de äro belägna på jmförelsevis långt afstånd från sjelfva staden“. Med dessa ord anges i drätselkammarens ofvannämnda framställning de allmänna orsakerna till förstäders uppkomst.

Beträffande särskildt orsaken till Hermanstads och Majstads uppkomst yttrar drätselkammaren vidare i samma framställning: „Den 8 november 1887 biföllo stadsfullmäktige det af drätselkammaren gjorda förslaget till indelning af en del af lägenheten Bärghäll och innan årets utgång hade 8 af de derigenom uppkomna bostadstomterna utarrenderats. Under år 1888 godkändes 14 anbud å öfvertagande af dylika arrendetomter och under 1889, sedan ytterligare en mindre del af området indelats, utgäfvos 13 tomter. Men då frågan om utvidgning af den till bostadstomter indelade marken och utgifvande af nya tomter på arrende härå gjordes beroende af ett tillika väckt förslag om intagande af Berghäll i stadsplanen, afstannade utarrenderingen med sistsagda år. Det var vid denna tid efterfrågan å arrendelotter i stadens granskap men utanför dess rårårken, begynt göra sig gällande, och sedan egaren af Gumtåckt säteri, begagnande sig af det gynsamma tillfället, indelat ett närmast stadens gråns belåget område i bostadstomter, har under de två senast förflutna åren en tått bebyggd förstad uppvuxit ej långt från den egentliga staden, men helt och hållet undandragen dennas ordnande myndighet“.

Ånnu samma år 1892, som ofvan reciterade framställning afgafs, uppstod åter igen fråga om inlösen af Gumtåckt egendom för Helsingfors stads rårkning, och skedde åfven, såsom kåndt, sådan.

Såväl dråtselkammaren som stadsfullmåktiges beredningsutskott framhållö i sina betånkanden vådan af en förstad i stadens omedelbara närhet, som är „undandragen dess jurisdiktion, dess ordningsmakt, dess byggnadsordning och hålsövård“.

„Onekligen förefinnes åtså viktiga skål“ — yttrar dråtselkammaren — „hvilka tala för att Helsingfors stad borde med begagnande af det tillfålle nu erbjudes, försåkra sig om eganderåtten till den angrånsande lågenheten och genom dennas infårlifvande med stadens område ej ållenast förvårfva en möjliggen i framtiden behåflig tillåkning af sin mark, utan tillika aflågsna de antyddå missförhållandena“ *).

Egendomens öfvertagande af staden, — föråtsatte dråtselkammaren, — komme att för denna medfåra ej obetydliga kostnader. „Då den största delen af egendomen“ — yttrar kammaren — „år af allodialsåterinatur, uppgå väl de lågenheten åliggande kronoutskylder till ett jemfårelsevis lågt belopp. Men utom de utgifter staden, i hånndelse Gumtåckt eller åtminstone den derå befintliga förstaden infårlifvades med dess område, komme att vidkånnås i godtgårelse åt Helsinge kommun, presterskap, domare m. fl. myndigheter för frångångna inkomster, och hvilka dråtselkammaren ej varit i tillfålle att nånrmare beråkning, samt underhållet af den genom egendomen låpånnd landsvåg, af kammaren uppskåttdt till 2,000 mårk årligen, komme en månngd kostnader att, uteslutånnd med ånledning af de å Gumtåckt ånlagda bostadskomplexer, dråbba staden“. Trogen sin tidigare uttålde uppfåttning, att dessa förståder icke borde tillåtas tillvåxa, utan att bostadstomter skulle nånrmare

*) Kurs. af oss.

den egentliga staden hugade spekulanter anvisas, utgick drätselkammaren vid sina beräkningar af de förutsedda kostnaderna „från den förutsättningen att några nya bostadstomter å lägenhetens mark icke komme att af staden utgifvas;“ och skedde beräkningarna „endast med afseende å området Hermanstad I, hvilket bildar den egentliga förstaden, men hänförde de sig icke till områdena Hermanstad II och Majstad, å hvilka hittills blott ett fåtal byggnadstomter blifvit å arrende upplåtna“.

„För att bereda tillträde för luft och ljus i tillräcklig mängd“ samt för att „nödigt skydd mot eldfara“ måtte finnas, ansåg drätselkammaren, att tomterna icke skulle få till gatlinjen bebyggas. För i anledning häraf föranledda förändringar i byggnadssättet borde arrendatorerne erhålla godtgörelse. Vägar borde anläggas, återvändsgränder fortsättas, kloak- och vattenledningar blefve nödvändiga, likasom äfven belysning och renhållning af gatorna. Och slutningen sjukvård, läkare, fattigvård, skolor, skolhus och polis kunde väl heller icke undvaras och komme att draga sin kostnad.

Alla dessa utgifter beräknade drätselkammaren till i ett för alt 169,200 mark samt årligen till 33,100 mark. Stadsfullmäktiges beredningsutskott uteslöt ur kalkylen den för kloakledningar beräknade utgiften om 68,700 mark, „emedan det säkerligen i långa tider icke skulle ifrågakomma att i en så beskaffad förstad som Hermanstad I, hvars kuperade läge medger att genom öppna diken tillgodose hygienins kraf, anlägga dyra kloaker“. Äfven rättades beräkningen af de årliga utgifterna sålunda, att de ansågos icke böra uppskattas till mera än 21,600 mark.

Sex år ha förflutit sedan Gumtäckt säteri inlöstes, förstädernas tillväxt har icke upphört eller hämmats, utan har tvärtom nya tomter utarrenderats, innevånareantalet har stadigt tilltagit och utgör nu väl omkring femtusén (5,000) personer.

Vid antydt förhållande tyckes det som om de mångomordade missförhållandena ändtligen borde vara aflägsnade, och att förstädernas invånare med tack samma känslor och varm öfvertygelse kunde sjunga den gamla visan:

„Uti Kaskö lefver man som i bättre städer . . .“

Men så lyckligt är det ej; det veta vi som bygga och bo der ute, och det kan litet hvar med lätthet förvissa sig om.

Åtgärd att inskränka det område, som å hvarje tomt finge bebyggas, har icke vidtagits.

Den föreslagna „nödtorftiga vägen af 6 meters bredd längs de i Hermanstad I planerade gatorna“ — dock med undantag af kvarteren 13 och 14 — är icke utförd.

Ifrågasatt förlängning af tvänne återvändsgränder är icke värkställd.

Kloakledning finnes å en kortare sträcka.

I hela Hermanstad I finnes *en* vattenpost; i Hermanstad II och Majstad finnes deremot *ingen enda* sådan, ehuru flere tomter i dessa utgifvits.

Utom de å chausséen befintliga lyktorna, belyses hela Hermanstad I af 6 forselleska dylika. „För en i någon mån tillfredsställande gatubelysning“ — ansåg

drätselkammaren 1892 — „14 helnatts- och 12 halfnattslyktor vara af nöden“. I Hermanstad II och Majstad består alls ingen belysning.

Renhållning bekostas ej af staden, men väl är en afstjelpningsplats för orenlighet från staden placerad så godt som i midten af Hermanstad.

Ingen distriktsläkare är stationerad i någon af förstäderna. Annan åtgärd om sjukvård är heller icke vidtagen.

Hvarken af staden eller Helsinges socken har på tre år föranstaltats någon sundhetssyn.

Någon ordnad fattigvård förefinnes icke heller.

Några välbehöfliga väktare af ordningen har staden Helsingfors icke ansett nödigt hafva på detta sitt område till förstärkning af den af statsverket uppehållna ringa polisstyrkan, som består af en ordningsman, en öfverkonstapel och två yngre dylika.

Något skolhus, än så anspråkslöst, har icke uppförts. „Uppförandet af ett skolhus inom förstaden komme derjemte“ — yttrade drätselkammaren 1892 — „att bentinga en utgift af omkring 25,000 mark“. Nämda år anger drätselkammaren antalet barn „från Gumtäckt egendom med derå uppförda Hermanstad och Majstad benämnda förstäder“, hvilka besökte stadens folkskolor, till 144. Nu äro de vida flere, hvilka i ur och skur nödgas vandra den långa vägen till staden för att erhålla undervisning. Deras föräldrar äro säkert icke i ett afundsvärdt läge. De bidraga till underhåll af skolor inom Helsinges socken, betala terminsafgifter för sina barn i stadens skolor, och de få af dem, som hafva tillfälle dertill, påkosta därtill ännu kvarter i staden för barnen — och vänta alt fortfarande förgäfvos på det utlofvade skolhuset och skola.

Dels i följd af det långa afståndet till sockens kyrkoby, dels äfven emedan de fleste af förstädernas innevånare, hvilka till hufvudsaklig del äro kroppsarbetare, hafva sin verksamhet i Helsingfors stad, äro de derstädes kyrkoskrifne; dennes kyrkor besöka de, begå der nattvard, och utföras presterliga förrättningar, såsom dop och vigsel, jemväl af stadens presterskap.

Af Helsinges församlings prester vet man deremot intet. Väl går en sägen, att ett läsförhör en gång, en enda gång hållits af någon sådan, men oss veterligen har intet dylikt försiggått, lika litet som det är oss bekant, att gudstjenst af någon prest från församlingen skulle hållits derute eller att från det hållet någon kontroll skulle öfvats eller öfvas på sed och sedlighet, som dock måhända kanske icke vore alldeles opåkallad.

I judicielt afseende förefinnas under rådande förhållanden gifvetvis särskilda olägenheter för förstadsborna. Andra att förtiga, nämna vi den främsta. Då in-teckning kan erhållas endast tvenne gånger om året är det sjelffallet förenadt med mycket svårighet att erhålla lån.

Ingen byggnadsordning finnes.

Och brandväsendet slutligen är synnerligt bristfälligt. Brandsyner förrättas

icke. Stadens ordinarie bandkår utrycker icke vid eldsvåda. Vålvilligt har visserligen Helsingfors frivilliga brandkår ställt till förfogande särskilda brandredskap, men utom att de äro blott lånegods, äro de otillräckliga. Alt detta har till följd, att det är ytterst svårt att mot skälig premie och till ett värde, helst någorlunda motsvarande det verkliga, få villalägenheterna mot brand försäkrade.

Af det anförda är det klart och uppenbart, att befolkningens i förstäderna Hermanstad I och Hermanstad II samt Majstad högsta önskan är, och måste vara, att dessa snarast måtte med Helsingfors stad införlifvas.

Då nu emellertid icke från stadens sida någon åtgärd i sådant syfte vidtagits eller i den närmaste framtiden torde vara att förvänta, tillåta sig undertecknade, komiterade för villaägare i förstäderna Hermanstad och Majstad, vördsamt anhålla, det herr guvernören ville vidtaga anstalt derom, att dessa blefve i tillfälle att bilda ett särskildt municipalsamhälle med egen förvaltning.

Vi hysa den förhoppning och den fasta tillförsigt, att den utredning, som genom herr guvernörens benägna försorg åvägabringas särskildt genom utlåtande af den kommun, Helsing socken, hvarest förstäderna äro belägna, och yttrande af den närgränsande kommun, Helsingfors stad, hvars rätt af ärendet beröres, skall blifva af den art, att Helsingfors stads myndigheter väl töra komma att finna anledning att taga i allvarligt öfvervägande, huruvida icke såväl med förstädernas som stadens intressen mest öfverensstämmande är att ett införlifvande af förstäderna med staden snarast sker. Skulle herr guvernörens initiativ och åtgärder likväl icke hafva denna lyckliga påföljd, är vår vördsamma anhållan, att vi beträffande ordnandet af förhållandena i det tilltänkta municipalsamhället framdeles vidare må blifva i tillfälle att yttra oss.

Såsom ofvan nämnts, äro innevånarene uti förstäderna kyrkskrifna uti Helsingfors stad. Jemlikt § 3 i nådiga kungörelsen af den 4 augusti 1898 „skall flyttningsbetyg senast en månad efter inflyttningen inlemnas hos pastor i den församling dit inflyttningen sker“. „Den som utan giltiga skäl“ — heter det vidare — „undandraget sig nämnda föreskrift böte tio mark; och vare pastor befogad att afordra den försumlige betyget genom vederbörande krono- eller stadsbetjent, hvilken af den försumlige tillkommer i godtgörelse en mark för hvarje hos honom i sådant afseende gjordt besök“. Och åligger det enligt § 6 i kungörelsen „vederbörande krono- och stadsbetjente att vid tjensteansvar hafva tillsyn deröfver att gällande föreskrifter beträffande flyttningsbetyg och kyrkskrifning noggrant efterleivas“.

Då det ju blefve särdeles kostsamt och betungande att anskaffa ett otal diariebevis för att vid möjliga besök af kronobetjente visa att „giltigt skäl att undandraga sig kyrkskrifning i Helsing församling föreligger för befolkningen i förstäderna Hermanstad och Majstad till dess att detta ärende är slutligen afgjort, utbedja vi oss vördsammast, det herr guvernören i embetsväg ville delgifva pastor i för-

samlingen samt vederbörande kronobetjente, att detta ärende gjorts anhängigt. Skulle herr guvernören emellertid, mot förmodan, icke anse sig kunna denna vår begäran bifalla, anhålla vi att derom genom särskild resolution underrättas.

Helsingfors den 11 februari 1899.

J. W. Lundqvist.

K. J. Nilsson.

S. Hägg.

Joh. A. Hagman.

A. W. Stenroos.

K. A. Åström.

Herman Santala.

villaegare i Hermanstad och Majstad.

G:m *John Svanljung.*

Advokat, vicehäradshöfding.

Resolution:

Remitteras till Magistraten i Helsingfors, som eger affordra Stadsfullmäktige härstädes skriftligt yttrande öfver förevarande ansökan och sagda yttrande jemte Magistratens eget utlåtande i ärendet derefter hit insända tillika med denna remiss. Helsingfors å Landskansliet, den 16 Februari 1899.

Kasten de Pont.

Carl Lagermark.

Bilaga I.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Med anledning af Drätselkammarens skrifvelse för den 15 December 1898 N:o 286 angående staden tillhöriga Gumtäkt med Kottby, Forsby, Mejlans och Grejus lägenheter i Helsinge socken införlifvande med Helsingfors stad, får jag äran framhålla:

1:o) att jag anser mig berättigad att få, äfven efter det lägenheterna blifvit staden underlagda, såsom hittills efter medelmarkegångspriset uppbära tingsgästningen från dem så länge jag qvarstår vid häradshöfdingetjensten i Helsinge domsaga; och

2:o) att jag under den tid jag varit innehafvare af nämnda tjenst, årligen haft i behållning för ordinarie mål, inteckningsärenden, gravationsbevis, inregistrering af bouppteckningsinstrument, testamentsbevakningar m. m. från sagda lägen-

heter, sedan kostnaderna för urtima ting och uppsättningen samt renskrifningen af målen afdragits, sexhundra mark.

Då det nu icke är sannolikt att inteckningsärendenas och gravationsbevisens antal från berörda lägenheter, hvilket årligen i medeltal uppgår, inteckningarnas till fyratio och gravationsbevisens till tjugufem, komme att framdeles nedgå utan tvärtom inom Hermanstad och Majstad visat böjelse att stiga, så hoppas jag att staden icke skall anse det vara oskäligt, då jag nu anhåller, att staden ville till mig i ersättning för hvad sålunda komme att af mina under punkten 2:o omförmälda inkomster frångå mig, årligen utbetala sexhundra mark eller, om staden finner det för sig beqvämare, engång för alla det kapital, hvarpå nästsagda summa, beräknadt efter 5 % utgör ränta eller tolf tusen mark. Skulle staden besluta sig för det senare alternativet eller att engång för alla utbetala ersättningen för mig frångående lösen, förklarar jag härmed mig i sådant afseende åtnöjas med tiotusen mark.

Helsingfors, den 16 Februari 1899.

Alarik von Knorring.

Häradshöfding i Helsinge domsaga.

Bilaga II.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

Med anledning af Drätselkammarens skrifvelse för den 12 innevarande April N:o 77 angående Gumtäkt med flere lägenheter i Helsinge socken införlifvande med Helsingfors stad, får jag äran afgifva, att den inkomst jag uti min föregående skrifvelse i saken till Drätselkammaren af den 16 Februari 1899 uppgifvit såsom behållning från ifrågavarande lägenheter till största delen inflyter från Hermanstad och Majstad förstäder samt att jag, under den tid af fyra och ett halft år, jag varit häradshöfding i Helsinge domsaga, ej haft vidare inkomst från Forsby hemman med underlydande Arabia och Anneberg villor än lösen för protokollen i tre inteckningsärenden, hvaraf behållningen, sedan kostnaderna för uppsättning och renskrifning afdragits, utgjort tolf mark. Detta belopp, fördeladt på fyra och ett halft år, utgör icke ens tre mark per år. Om staden så önskar, är jag villig att medgifva dessa tre mark till afdrag från det af mig förut uppgifna årliga ersättningsbeloppet sexhundra mark.

Helsingfors, der 27 April 1900.

Alarik von Knorring.

Häradshöfding i Helsinge domsaga.

PASTORSEMBETET

Bilaga III.

i

Helsinge,

den 11 Mars 1899.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

N:o 427.

Det har dröjt nog länge med besvarandet af Drätselkammarens ärade skrifvelse af redan den 15 december sistlidet år angående ecklesiastiktjenstemännens i Helsinge intrader från Gumtäkt med Kottby, Forsby, Mejlans och Grejus hemman för ecklesiastikåret 1898. Orsaken till dröjsmålet har varit, att de personella upp-
bördslängderna för detta år först sednare hunnit afslutas.

Jag har nu äran att aflemna de äskade upplysningarna, hvaraf synes att enligt intyg af befallningsman, fil. magister G. E. Holmström, som af församlingen blifvit vid kyrkostämma utsedd att uppbära presterskapets personella aflöning samt hvad af aflöningen belöper sig på industriella inrättningar och annan inkomst, denna utgör 3,726 mk 40 p., hvartill kommer den approximativa inkomsten från personer, hvilka icke ingå i magister Holmströms uppgifter, utgörande 62 mk 6 p. Fastighetsafgifterna, dem prästerskapet sjelft uppbär, bestiger sig till 120 mk; alltså hela aflöningen från besagda lägenheter till 3,908 mk 46 p.

Denna aflöning, som hvad industriella inrättningar och annan inkomst beträffar, är beroende af kommunala taxeringen, hvilken för året 1899 blifvit betydligt högre, stiger också i samma förhållande, utom det att industriella inrättningar och annat förvärf ständigt ökas och därmed en mängd arbetare och deras familjer. Så har nyligen en större klädesfabrik blifvit anlagd i Gammelstaden, hvilken jemte dithörande arbetare, kommer att ingå först i 1899 års uppborrdslängder.

Kantorns och kyrkovaktmästarens aflöning från ifrågavarande lägenheter utgör tills vidare 23 mark 60 p. årligen, dock beroende af rågspriset.

J. J. Fogelberg.

Enligt 1898 års uppborrdslängd utgör aflöningen till Presterskapet i Helsinge församling från personer och industriella inrättningar, bosatta eller belägna:

å Forsby hemman	<i>Smk.</i>	182: 60
„ Gumtäckt säteri, inberäknadt Arabia, Hermanstad och Majstad	„	2,585: 20
„ Sörnäs fängelse	„	465: 20
„ Sörnäs bryggeri	„	432: 40
„ Mejlans egendom	„	41: 20
„ Grejus hemman	„	19: 80
	Summa <i>Smk.</i>	3,726: 40

intygat: Helsingfors, den 4 Mars 1899.

G. E. Holmström.

Härtill komma inkomsterna från de personer, bosatta å Lillhoplax Grejus' mark, hvilka icke stå i gårdens tjänst, såsom handlande, handtverkare, inhysingar m. fl. Dessa äro uti böckerna införda efteråt i byn, utan att man vet hvilka af dem tillhöra Grejus särskildt. Men då intraderna från hela byn af 1 $\frac{1}{4}$ mantal, belöpa sig på besagda personer till 241 mark 80 penni och Grejus utgör $\frac{1}{4}$ mantal, blir i proportion till mantalen den personella afgälden från Grejus, utöfver hvad ofvan angifves Fmk 48: 36.

Efter samma beräkning blir den personella afgiften för sådana personer, bosatta å det till Gumtäckt hörande Kottby af $\frac{1}{4}$ mantal — hela Kottby utgör $\frac{1}{2}$ mantal — Fmk 13: 70.

Lägenhetsafgälderna från Gumtäckt och Forsby jemte Kottby samt Mejlans och Grejus utgöra Fmk 120: —.

Hela summan jemte ofvanstående, Fmk 3,908: 46.

Helsinge, den 6 mars 1899.

J. J. Fogelberg.

Kantorns inkomster från omstående lägenheter utgöra årligen 1,65 hektoliter råg; för året 1898 å 12 mk, 19 mk 80 pi.

Kyrkovaktmästarens 27 $\frac{1}{2}$ liter råg Fmk 3: 30 samt för vården om obduktionshuset Fmk —: 50

Summa Fmk 23: 60.

J. J. Fogelholm.

PASTORSEMBETET

Bilaga IV.

i

Helsinge.

Den 26 April 1900.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

N:o 33.

Härhos har jag äran aflemna de äskade uppgifterna om presterskapets i Helsinge aflöning för år 1899 från de i Helsingfors stads omgifning befintliga lägenheterna.

Uti uppbördslängden för 1898, enligt hvilken den i mars 1899 förut afgifna uppgiften om presterskapets aflöning meddelades, voro handlande, handtverkare, in-

hysingar m. fl., bosatta å Grejus hemmans i Lillhoplaks by mark, införda efteråt i byn jemte öfriga dels obesutna innevånare, utan att det kunde uppgifvas, hvilka af dem tillhörde Grejus särskildt, hvarföre beloppet af intraderna beräknades efter lägenhetens mantal. Uti 1899 års uppbördslängd äro personer af denna klass införda på den lägenhet, dit de rätteligen höra, och då de flesta äro bosatta på Grejus mark, visar resultatet en betydlig skilnad emellan då och nu.

Att aflöningsbeloppet också för öfrigt stiger högre än för det föregående året, såsom jag i skrifvelsen den 11 mars 1899 förutsade, kommer sig deraf att intill år 1898 kommunala skattören beräknats för hvarje 400 marks inkomst, men ifrån 1899 blifvit åsatta hvarje 200 mk. Då jemlikt Kejs. Senatens resolution af den 7 februari 1896 presterskapet tillkommer för näring, rörelse eller tienst 50 penni för hvarje vid sednaste kommunaltaxering uppskattad inkomst af 100 mk, därifrån likväl de äro fria, hvilkas inkomst icke uppgår till 500 mark, har prestaföningen intill år 1898 kunnat beräknas för hvarje 100 först vid en inkomst af 800 mk, men vidtager sedan 1899 för hvarje 100 redan då inkomsten stiger till 600 mk, derigenom många flere blifvit betalningsskyldige. Ännu är dock icke steget taget fullt ut, derigenom presterskapets aflöning komme att utgå i full öfverensstämmelse med Senatens omförmälda resolution; men otvifvelaktigt kommer det i en snar framtid att regleras så, att afgälden för hvarje 100 kan vidtaga redan vid 500 marks inkomst.

Dock måste medgifvas att åtskilliga betalningsskyldiges afgälder icke blifva erlagda — dessa för det mesta sådana, som icke hafva någon taxerbar inkomst och hvilkas personella afgälder endast äro att afkortas.

Kyrkostämmans utlåtande, rörande Gumtäckts m. fl. lägenheters införlifvande med Helsingfors stads område, skall jag hafva äran insända så snart stämman försiggått.

J. J. Fogelberg.

Bilaga V.

Enligt uppbördslängderna öfver afgälderna till Helsinge sockens presterskap för ecklesiastika året 1899 utgöra

1. Lägenhetsafgälderna från:

Gumtäckt.	<i>Smk</i>	54: —
Kottby	”	13: 50
Mejlans	”	27: —
Grejus i Lillhoplax by	”	13: 50
	<u>Summa <i>Smk</i></u>	108: —

2. Den personella aflöningen samt för inkomst och industriella inrättningar från:

Gumtäckt, inberäknadt Hermanstad och Majstad	<i>Fr.</i>	3,114: 40
Sörnäs fängelse	”	580: 80
Sörnäs bryggeri	”	446: 20
Mejlans	”	231: —
Lillhoplax Grejus	”	197: 80
D:o Fredriksberg	”	74: 80
	Summa <i>Fr.</i>	4,645: —
	Summa summarum <i>Fr.</i>	4,753: —

Anm. Ibland under mom. 2 upptagna lägenheter finnes icke Kottby, emedan dess afgälder ingå i Gumtäckts.

Kantorns och kyrkovaktmästarens aflöning för år 1899 densamma som uppgifvits för år 1898.

Helsinge, den 26 april 1900.

J. J. Fogelberg.

KOMMUNALSTÄMMANS

i

Helsinge ordförande.

Bilaga VI.

Helsinge d. 19 april 1900.

Till Ordföranden i Drätselkammaren i Helsingfors.

Uti skrifvelse för den 12 innevarande april, N:o 75, har Drätselkammaren hos ordföranden i Helsinge sockens Kommunalstämma anhållit om ett såvidt möjligt, ännu inom denna månad yttrande öfver en hos Stadsmyndigheterna uppstadd fråga, att till stadens afhysta område öfverföra ej mindre än 4 till denna Helsinge sockens område hörande lägenheter; och har undertecknad, i anseende till att Kommunalstämma ej under angifven tid hinner sammankallas och orsakerna för den ifrågasatta inläggningen ej voro i skrifvelsen angifna, privatim föredragit

ärendet för de till kommunalstämma den 17 i denna månad sammankomne medlemmarna af denna Kommun, hvilka ansågo: att innan detta för Kommunen och Helsingfors församling högst viktiga ärende förelägges Kommunalstämman till handläggning, bör ärendet hafva undergått beredning af Kommunens berednings utskott, hvilket eger ärendet handlägga, så snart till Kommunen uppgifter ingått, ej mindre öfver vederlag för det till inläggning ifrågasatta området än de rättssatser och intressen, hvilka utgöra skälen till denne, såväl för Kommun som Helsingfors församling betydande fråga.

Carl Ehrnrooth.

Ordförande i Helsingfors sockens Kommunalstämma.

Bilaga VII.

Kommunala utskylder till Helsingfors kommun för år 1899.

Grejus hemman:

arrendator af stommen	<i>Små.</i>	51: 10	
boare	”	545: 80	596: 90

Hindersnäs eller Mejlans hemman:

Helsingfors stad	”	98: 20	
boare	”	712: 40	810: 60

Gumtäckt egendom:

arrendator af stommen	”	493: 30	
Helsingfors stad	”	412: 50	
boare	”	10,932: 80	
Sörnäs bryggeri	”	1,470: —	
boare derstädes	”	632: 30	13,940: 90

Summa *Små.* —: — 15,348: 40

Afkortning, som uppgifves vara mycket stor för isynnerhet Hermanstad och Majstad, cirka 29 $\frac{0}{10}$ af ofvanstående i öfverensstämmelse med år 1898

” —: — 4,500: —

Återstod *Små.* —: — 10,848: 40

*Utskottsbetänkande i fråga om elektrisk belysning i
Maria sjukhus.*

Från Drätselkammaren har till Stadsfullmäktige ankommit följande skrifvelse:

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 16 Mars 1899.

N:o 79.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 31 januari 1898 har Helsovårdsnämnden, närslutande afskrift af en till nämnden från Styrelsen för Maria sjukhuset ankommen skrifvelse, hvori anmäles om den fara för uppkomsten af våld, som föreligger deri att sjukhusets samtliga lokaler upplysas med petroleum-lampor, velat till Stadsfullmäktiges kännedom bringa anförda missförhållande för vidtagande af den åtgärd, deraf kunde föranledas. Och har Stadsfullmäktiges beredningsutskott till Drätselkammaren öfversändt dessa skrivelser med anmodan för Kammaren att till Fullmäktige med utlåtande i ärendet inkomma.

Till fullgörande häraf affordrade Kammaren Byggnadskontoret yttrande och har nu uti skrifvelse för den 7 innevarande månad fått emottaga ett sådant. Uti detta yttrande hänvisar Byggnadskontoret först till Helsovårdsnämndens till Stadsfullmäktige den 24 november 1893 (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar n:o 42 för nämnda år) afgifna framställning om sättet för förvaltningen och underhållet af Maria sjukhus samt hurusom bemälda nämnd härvid bland annat framhöll, att belysning med elektriskt ljus har för ett sjukhus så afgjorda företräden, att densamma, om blott möjligt är, borde tillämpas. Fullt ense med Helsovårds-

nämnden i detta afseende, och då elektrisk belysning erbjuder den största trygghet mot eldfara, på intet sätt förskämmer luften i sjukrummen eller såsom petroleumlampor nedsotar väggar och tak, föranledande till ständiga och ej så litet kostsamma remonter, anser Byggnadskontoret för sin del, att Maria sjukhuset omedelbart borde förses med elektriskt ljus. Kontoret har derföre ock från tre särskilda firmor för elektrisk affär införskaffat anbud å fullständig belysningsanläggning för nämnda sjukhus för 264 stycken glödlampor, i samråd med sjukhusets öfverläkare D:r R. Sievers fördelade på följande sätt: 76 st. för ekonomiebyggnaden, 58 st. för stenpaviljongen, 72 st. för epidemieafdelningen, 36 st. för tuberkulosafdelningen, 5 st. för desinfektions härbärgets, 3 st. för sysslomannens kontor och förrådsrum samt 14 st. för observationspaviljongen. Af anbuden, uppgående till resp. 5,060, 6,520 och 7,477 mark, har det första och lägsta gjorts af Ingeniören Gottf. Strömberg. Årskostnaden för ifrågavarande elektriska belysning beräknas, äfven med iakttagande af den största sparsamhet, komma att uppgå till 9,000 mark, för den händelse Helsingfors Elektriska Belysnings Aktiebolag skulle derför anlitas. Enär den nuvarande petroleum belysningen i Maria sjukhuset för år 1898 uppgått till endast 1,898 mark 10 penni, anser Byggnadskontoret emellertid en anordning sådan som den nyss förutsatta knappast tillräddlig. Deremot håller Kontoret för att det vore med stadens fördel förenligt att för ändamålet anskaffa en egen dynamomaskin, drifven af en gasmotor. Dessa maskiner kunde väl inrymmas i ett invid maskinrummet i ekonomieafdelningen beläget rum och förty skötas af inrättningens maskinist. Skild gasmotor erfordras derför, att den uti inrättningen förefintliga ångpannan icke är för behofvet nog kraftig, hvarförutom driften med ånga ej heller erbjuder samma säkerhet som den med en gasmotor. Enligt en af Ingeniören I. Forsman uppgjord, Byggnadskontorets skrifvelse åtföljande och här närsluten kostnadsberäkning komme totala anläggningskostnaden för hela inrättningen, installation och lampor deri inberäknade, ifall sjelfva installationen öfverlemnas till utförande på entreprenad, att stiga till sammanlagdt 23,000 mark, enligt följande fördelning:

för 1 st. dynamomaskin för 400 lampor	4,000	mk
„ 1 st. gasmotor för 400 lampor	11,000	„
„ fundament	100	„
„ yttre rörledning för gas, cirka 80 met. å 8 mk	640	„
	<u>Summa 15,740</u>	„
cirka 10% tillskott för diverse	1,260	„
	<u>Summa 17,000</u>	„
hvertill då komme kostnaden för inre installation		
och lampor med afrund.	6,000	„
	<u>Summa summarum 23,000</u>	„

Såsom synes har vid detta förslags uppgörande hänsyn tagits äfven till sjukhusets framtida utvidgning, i det inrättningen beräknats ej för 264 utan minst 400 lågor.

Enligt samma Ingeniör Forsmans beräkning skulle åter driftkostnaden komma att uppgå till cirka $1\frac{1}{4}$ penni per lampa och timme samt således hela årskostnaden för belysningen, under antagande att hvarje lampa brinner 800 timmar per år, till 2,640 mark. På grund häraf föreslår också Byggnadskontoret, att Drätselkammaren måtte hos Stadsfullmäktige hemställa ej mindre om ett anslag af 6,000 mark för installation af elektrisk belysning i Maria sjukhuset än ock om 17,000 mark för anläggning af ett eget elektriskt maskineri i sjukhusets ekonomiebyggnad.

Då frågan om Maria sjukhusets förseende med elektrisk belysning tidigare år 1893 var under behandling, kalkylerades den årliga utgiften härför, med det omfång sjukhuset då hade, till 7,100 mark. Och yttrar det utskott, som då förberedde ärendet, (Stadsfullmäktiges tryckta handlingar n:o 43 för nämnda år) att „äfven utskottet erkänner fördelarna för ett sjukhus af elektrisk belysning, men tror dock att de stora kostnaderna, som äro förenade med en dylik belysning, göra det nödvändigt att under nuvarande förhållanden använda ett billigare belysningssätt“. På denna grund blef äfven Helsovårdsnämndens framställning till denna del af Stadsfullmäktige afslagen. Enär emellertid nu vid antagandet af Byggnadskontorets ofvan framhållna förslag ett alldeles annat förhållande skulle göra sig gällande, nämligen det att den årliga utgiften för Maria sjukhusets belysning medels elektricitet blefve endast något öfver 700 mark eller, om härtill lägges också ränta och amortering på anläggningen efter 5 procent, högst 1,900 mark dyrare, än dess belysning med petroleum, och om dessutom tages i betraktande den af sistsagda belysning förorsakade större årsremonten samt alla andra dermed följande obehagligheter och faror, så har Drätselkammaren icke tvekat att förena sig om Byggnadskontorets förslag. Ofvan beräknade utgift kommer dessutom att något nedgå, sedan staden efter år 1900 blir egare af gasverket i staden samt erhåller gas till motordriften för betydligt billigare pris än nu. Drätselkammaren får derfor ock, jemte återställande af remissakten, hos Stadsfullmäktige vördsamt föreslå:

att Kammaren skulle bemyndigas att redan under innevarande år gå i författning om anläggande af en egen elektrisk belysningsanstalt för Maria sjukhuset på sätt och till kostnad, här angifvits, samt uti nästkommande års utgiftsstat å lånemedel upptaga utgiften därför.

På Drätselkammarens vägnar:

G. v. Christiernson.

Th. Tallqvist.

Med anledning af förestående hemställan hafva Stadsfullmäktige vid sammanträde den 11 april 1899 åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

Utskottet, som befarar att kostnaderna för införandet och underhållet af elektrisk belysning i Maria sjukhus af Drätselkammaren och Byggnadskontoret beräknats altför lågt, har för sin del öfver sagda kostnader uppgjort följande kalkyl:

Enligt uppgifter af öfverläkaren vid sjukhuset erfordras för belysning af sjukhuset följande antal lampor med nedanstående lystider:

	För fyra månader, nov.—febr., 7 timmar dagligen.	Två månader, okt. och mars, 4 timmar dagligen.	Tre månader, april, aug., sept., 2 timmar dagligen.	Nattlampor: tio månader, 10 timmar i dygnet.
Stenpaviljongen	58	58	58	8
Epidemi afdelningen	72	72	72	12
Tuberkulos d:o	36	36	36	6
Desinfektions d:o	5	5	2	—
Observations paviljongen	14	14	14	4
Sysslomannens kontor	2	2	1	—
Ekonomi afdelningen	60	60	60	—
Summa	247	247	243	30

Antalet bränntimmar blefvo altså:

$247 \times 7 \times 120 =$	207,480
$247 \times 4 \times 60 =$	59,280
$243 \times 2 \times 90 =$	43,740
$30 \times 10 \times 270 =$	81,000
Summa	391,500

I händelse ström tages från Helsingfors elektriska belysningsbolag, blefve kostnaden per år för 391,500 bränntimmar å 16 normalljus eller för 19,575 kilovatt-timmar å 80 penni Fmk 15,660.

Antages åter, att sjukhuset anlägger egen belysningscentral med gasmotor såsom kraftgenerator, skulle anläggnings- och årskostaderna ställa sig på sätt som följer:

Anläggningskostnaden:

1 st. 30 eff. hk. gasmotor	Fmk 11,000:—
1 „ dynamo för 400 lampor	„ 4,000:—
Gas- och vattenledning, fundament m. m., förslagsvis	„ 3,000:—
Installering af 300 lampor komplett med ledningar och stölpår	„ 8,000:—
	<u>Summa Fmk 26,000:—</u>

Årlig kostnad:

5 % ränta å den maskinela anläggningen	Fmk 900:—
4 % till remonter och värdeminskning	„ 720:—
För c. 250 lampor erfordras 22 eff. hk., som konsumera $22 \times 13,2$ m ³ gas pr timme, motsvarande för 1,260 lystimmar 16,630 m ³ gas per år, hvilket efter nuvarande gaspris 28 penni pr m ³ utgör	„ 4,656:—
Kylvatten, trassel och smörja pr år	„ 500:—
Sjukhusets maskinist bör kunna sköta äfven belysningen; löne- tillskott förslagsvis	„ 800:—
81,000 brännstimmar för nattlampor eller 4,050 kilovatt-timmar med ström från Helsingfors elektriska belysningsaktie- bolag å 80 penni	„ 3,240:—
	<u>Summa Fmk 10,816:—</u>

Skilnaden emellan kostnaden vid ström från belysningsbolaget och med egen central skulle således utgöra 4,844 Fmk.

Under förutsättning, att utskottets beräkningar äro riktiga samt att för sjukhuset inrättas egen central och blott nattetid, från klockan 12, ström tages från belysningsbolaget, komme altså införandet af elektrisk belysning i Maria sjukhus att erfordra en anläggningskostnad af 26,000 mark äfvensom årskostnaden för belysningen af sjukhuset att stiga från 3,000 till 11,000 mark, motsvarande en ökning af vidpass 8,000 mark.

Utskottet får vid sådant förhållande till Fullmäktiges pröfning öfverlemna, huruvida Fullmäktige i betraktande af de företräden, elektrisk belysning eger framför sådan med petroleum med hänsigt till såväl eldsäkerhet som helsovård, anse sig kunna åhvälfva staden ifrågavarande utgift och för sådant ändamål besluta

att bemyndiga Drätselkammaren att vidtaga åtgärd om införandet af elektrisk belysning i Maria sjukhus genom anläggandet af egen belysningsanstalt derstädes samt att i nästa års stat upptaga därför nödig utgift.

Helsingfors, den 14 september 1900.

Uno Kurtén.
(Frånvarande vid
justeringen.)

Gustaf Nyström.

Karl Söderman.

*Förslag angående prisen på gas för lyse och kraft för
enskild förbrukning.*

HELSINGFORS STADS

BELYSNINGSVRK.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Enligt det för Styrelsen öfver Helsingfors stads belysnings verk gällande reglemente skall Stadsfullmäktiges profning underställas Styrelsens beslut, bland annat, i fråga om lyskraften på gasen och priset på gas till enskild förbrukning.

Styrelsen får därför härmed vördsamt framlägga för Stadsfullmäktige de beslut, som fattats i ofvanstående frågor, samt i korthet jämväl de skäl, hvarpå dessa beslut grundats.

A. Lyskraften på gasen.

Under senare åren har den bestämning varit gällande att en vanlig gaslåga, som förbrukar 5 eng. kbf. pr timme, skall i lyskraft och klarhet motsvara minst 13,5 tyska Hefner-ljus. Ehuru Styrelsen anser detta profningssätt otidsenligt, dels af orsak att profning med en vanlig gaslåga lämnar osäkra resultat — å de flesta af kontinentens gasverk användas de mera tillförlitliga „Suggs London Argandbrännare N:o 1“ — och dels därför att timförbrukningen borde vara bestämd till densamma, som användes vid kontinentens gasverk, eller 150 liter, har Styrelsen dock, enär ändring af en dylik bestämning antagligen skulle draga så långt ut på tiden att ett beslut härom ej kunde fattas af Stadsfullmäktige före den tid, då hithörande frågor böra vara bestämda eller den 1 Oktober innevarande år, ansett sig böra föreslå:

att gasens ljusstyrka tilsviðare skall vara sådan, att en vanlig gaslåga, som förbrukar 5 eng. kbf. pr timme, bör i lyskraft och klarhet motsvara minst 13,5 tyska-Hefner-ljus, och att de detaljbestämningar, som hittills varit för profningen fastställda, skola fortfarande vara gällande.

B. Prisen på gas för lyse och kraft (värmegas) för enskild förbrukning.

De nuvarande gasprisen äro:

för lysgas: Fmk 10:— pr 1000 eng kbf = 35,34 penni pr kbm. — å detta pris har enligt uppgift lämnats 5 % rabatt till 18 st. gaskunder d. v. s. rabattpriset har varit 33,57 penni pr kbm,

för värmegas: Fmk 7:— pr 1000 eng kbf = 24,73 penni pr kbm.

Att dessa pris äro höga samt att de till stor del varit orsaken till den ovanligt låga gasförbrukningen pr invånare i Helsingfors, har förut med talrika exempel från andra städer framhållits. Visserligen har gasverket härstädes haft att konkurrera med det elektriska ljuset och öfriga belysningsämnen, men med afseende därå, att elektrisk ström i Helsingfors är mycket dyr och att utlandets gasverk med stor fördel kunnat konkurrera med andra belysningsämnen, incl. elektriskt ljus, torde med full säkerhet kunna sägas, att det är gasens dyrhet i Helsingfors, som förmått stadens invånare att begagna sig af andra belysningsämnen, vare sig dessa varit dyrare och bekvämare eller billigare och obekvämare än gasen.

Då staden nu blir egare af gasverket, har det för Styrelsen varit ett önskningsmål att kunna nedbringa gasprisen därhän och i öfrigt fatta sådana bestämmelser för gasens inledning och användning, att stadens invånare, som ju faktiskt äro ägare till gasverket, mera allmänt än hittills skola kunna begagna sig af de fördelar, gasen, såsom ljus- och värmekälla, har framför en del andra belysnings- och värmemedel.

Vid de beräkningar, som gjorts rörande gasens tillverkningspris, har den totala tillverkningskostnaden med nuvarande höga kolpriser visat sig komma att uppgå till i rundt tal 17,5 penni pr. kbm — häri räntor å lånet för gasverket ej inberäknade. Som kolkostnaden är en betydlig faktor i gasens tillverkningskostnad, och några förutsägelser rörande de kommande årens kolpriser i följd af osäkerheten i kolmarknaden för närvarande ej kunna göras, har Styrelsen af lätt insedda skäl mycket svårt att inkomma med en detaljerad samt för flera år gällande motivering för de gaspriser, Styrelsen anser böra komma till användning. I förbigående sagdt, har Styrelsen, med kännedom om, att en mängd andra gasverk under senare åren börjat kompletteras med verk för carborerad vattengas, för hvars framställning endast cirka $\frac{1}{8}$ del af det kol, som tarivas för tillverkning af kolgas, behöfves, under utarbetande ett förslag att komplettera härvarande gasverk med apparater för carborerad vattengas. Då all utredning, som för detta förslag erfordras, ännu ej föreligger, kan Styrelsen tillvidare icke bedöma huru mycket billigare sådan gas blir i förhållande till den kolgas, som nu tillverkas.

Innan kalkylen öfver gasens tillverkningskostnad blef gjord och innan den nuvarande osäkerheten i kolmarknaden blef känd, ansåg Styrelsen, att man kunde bestämma priset på gas till lyse till 25 penni pr. kbm. i rundt tal = Fmk.

7 pr. 1000 eng. kbf. Försigtigheten har dock manat Styrelsen att för närvarande ej gå så långt i nedsättning,

hvarför Styrelsen beslutit föreslå: ett pris å lysgas af 30 penni pr. kbm. (Fmk. 8:50 pr. 1000 eng. kbf.) jemte 10 % rabatt för förbrukare, som pr. kalenderår konsumerat öfver 20,000 kbm. gas. Årsförbrukning af mera än 18,000, men icke utöfver 20,000 kbm., debiteras såsom utgörande endast 18,000 kbm.

Förbrukningen af gas till kraft och värme uppgick i Helsingfors under år 1899 till circa 100,000 kbm. Så godt som all denna gas torde ha förbrukats i gasmotorer. Man kan således säga, att gasens användning till kokning och andra värmeändamål tils dato ej praktiserats i Helsingfors. Och dock är det hufvudsakligast på detta område gasen i utlandet vunnit en storartad användning, beredande hög som låg fördelar i form af trefnad, renlighet och ekonomisk vinst.

Följande siffror, hämtade från 3 af de större gasverken i Sverge, hvarest värmegas jämförelsevis sent kom till användande och hvars förhållanden närmast kunna jämföras med Finlands, visa, i hvilken grad allmänheten begagnar sig af värmegas, om priset är sådant, att den kan komma till användning.

Stockholm: gaspriset under en del år 12 och 10 öre (16,6 och 13,9 penni) pr kbm. samt under de senare åren 10 öre (13,9 penni) pr kbm. Värmegasförbrukningen var

år 1890	ca 1,220,000 kbm.
” 1899 var den	” 8,830,000 ”
<i>ökning på 9 år</i>	<i>ca 7,610,000 kbm.</i>

Göteborg: gaspriset 10 öre (13,9 penni) pr kbm. Värmegasförbrukningen var

år 1890	ca 160,000 kbm.
” 1899 var den	” 1,500,000 ”
<i>ökning på 9 år</i>	<i>ca 1,340,000 kbm.</i>

Malmö: gaspriset 10 öre (13,9 penni) pr kbm. Värmegasförbrukningen var

år 1894	ca 113,000 kbm.
” 1899 var den	” 1,216,000 ”
<i>ökning på 5 år</i>	<i>ca 1,103,000 kbm.</i>

Hvad särskildt värmegasförbrukningen i Malmö, en stad på 60,000 invånare, beträffar, kan nämnas, att denna förbrukning, som, såsom förut nämndt, under år 1899 uppgick till ca 1,216,000 kbm. öfversteg hela den debiterade gasförbrukningen, d. v. s. enskilda och gatubelysningens sammanlagda förbrukning, i Helsingfors under samma år med öfver 100,000 kbm., och är därvid särskildt att märka, att först den 1 Juli 1894 ett värmegaspris af 10 öre pr kbm infördes (gasen hade förut kostat 17,7 öre pr kbm = 24,5 penni pr kbm).

Förhållandet i Malmö visar, att ett värmegaspris af 24,5 penni pr kbm. var för högt för att kunna åstadkomma någon värmegasförbrukning att tala om. I flera år före den 1 Juli 1894 hade där funnits både gasmotorer och kokapparater, men förbrukningen för hela år 1894 uppgick dock ej till mer än ca 113,000 kbm., af hvilka ca 83,000 kbm. kommo på halfåret 1 Juli—31 Dec., under hvilken tid 10 öres gaspriset existerade.

Med detta och öfriga exempel för ögonen, har Styrelsen kommit till den bestämda öfvertygelsen, att värmegaspriset i Helsingfors bör sättas till högst 15 penni pr kbm. Endast med ett sådant värmegaspris torde man ha skäl vänta, att allmänheten skall kunna och vilja begagna sig af de stora fördelar, som ligga i att använda gasen till värme och kraftkälla.

Vid första påseendet torde det förefalla egendomligt, att Styrelsen tänkt sig kunna sälja värmegas till ett pris, som understiger det förut beräknade produktionspriset, 17,5 penni pr kbm, men följande skäl torde visa, att detta utan olägenhet låter sig göra:

1:o förbrukas värmegasen hufvudsakligast under den ljusa delen af dygnet. Härigenom erhålles den fördelen, att retorterna, genom den mera jämna produktionen ej så ofta och så länge behöfva vara afställda, som fallet är, då förbrukningen under den ljusa delen af dygnet är obetydlig. Men i följd däraf att retorterna kunna hållas jämnare i gång, kunna eldarene, som äro aflönade pr vakt, tillverka en större kvantitet gas än förut, hvarigenom arbetskostnaden pr. kbm. tillverkad gas nedbringas; samt

2:o är det fråga om en helt ny förbrukningsgren. Om denna ej funnes, skulle en mängd omkostnader vid gasverket, såsom för förvaltningen, kontoret, verkmästarna, en del underhåll, räntor m. m. uppgå till i det närmaste samma belopp, som om en ganska betydlig värmegasförbrukning funnes. En kalkyl öfver den direkta tillverkningskostnaden visar nämligen att denna uppgår till c:a 12 penni pr kbm.

Äfven i det fall att kolpriserna under de kommande åren skulle betydligt stiga, ligger häri ej för den närmaste tiden någon egentlig fara, ty ehuru ett pris af 15 penni per kbm. är lågt och i det närmaste jämförligt med utlandets, torde man kunna vänta, att det i Helsingfors, där gasens användning i kök, badrum m. m. är så godt som okänd, skall dröja jämförelsevis länge, innan gasens stora lämplighet för sådant ändamål blir mera allmänt känd och i följd däraf förbrukningen afsevärdt hög. Därför är det ock så mycket nödvändigare att värmegaspriset blir sådant att personer snarast skola finnas villiga att pröfva värmegasens egenskaper och därefter sprida sina rön och iakttagelser i vida kretsar.

Enär i utlandet allmänt praktiseras, att förbrukare af värmegas erhålla en lyslåga för samma pris, samt denna förmån i icke ringa grad bidrager till att göra värmegasen begärlig, torde en dylik anordning äfven härstädes hafva alt skäl för sig.

På grund af förestående har Styrelsen därför beslutat föreslå ett pris af 15 penni pr kbm. för gas, som uppmätt med särskild mätare (värmegasmätare), användes till alstrande af värme eller kraft, och skall innehafvare af sådan mätare vara berättigad att hafva en låga om högst 150 liters timförbrukning för belysning till samma pris.

Helsingfors, den 4 September 1900.

Helsingfors stads belysningsverk.

Hj. Schildt.

Edvin Bergroth.

Edvin Willgren.

*Förslag till regler i fråga om gasens inledning till
enskild förbrukning.*

HELSINGFORS STADS
BELYSNINGSVK.

Helsingfors

den 4 September 1900.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Jemlikt det för styrelsen öfver Helsingfors stads belysningsverk gällande reglemente bör styrelsens beslut angående förhållningsreglerna i fråga om gasens inledning och användning för enskild förbrukning underställas stadsfullmäktiges pröfning.

Med föranledande häraf och sedan styrelsen numera uppgjort ett förslag till reglemente för förbrukning af gas från Helsingfors stads gasverk, får styrelsen vördsamt öfverlemnna detta förslag till herrar stadsfullmäktiges pröfning och fastställelse, hvarjemte styrelsen utber sig att i anledning af det föreslagna reglementet, som i enlighet med det gängse bruket i utlandet är ganska specificerad och förty icke torde erfordra en utförligare motivering, endast framhålla följande: § 2. Enär det å gasverket, i kontorshusets källare, redan finnes en rörläggareverkstad och god plats för utvidgning af densamma är att tillgå i någon af f. d. mek. verkstadens byggnader, samt en del rörarbetare jämte förman, rörutensilier och verktyg under alla förhållanden måste finnas å gasverket, anser styrelsen att gasverket tilsvärdare i regel bör utföra alt gasledningsarbete. Härigenom har styrelsen i sin hand rättigheten att bestämma prisen å sådana arbeten, och bör härvid hufvudsakligt afseende fästas vid den princip, att gasverkets hufvuduppgift är att sälja gas i möjligast största mängd, något som endast kan ernås i det fall att gasledningar och öfriga tillbehör för gasbelysningen kunna erhållas till möjligast låga priser.

§§ 3 och 4.

Hittills ha gaskunderna fått betala en del af kostnaden för läggning af servisledningen från hufvudröret i gatan till byggnaden och äfvenså ha de varit

tvungna att inköpa den gasmätare, som gasverket behöft för att uppskatta den gas, de förbrukat. Detta är jämförelsevis betydliga kostnader, som i sin mån bidragit till att afskräcka allmänheten från att bli gaskunder. Emellertid äro å de flesta platser i utlandet både servisledningar och gasmätare fria. Å ej så få ställen har man till och med gått så långt, att hela ledningen från hufvudröret till mätaren göres gratis. Styrelsens förslag om fria serviser och gasmätare torde därför innebära en tidsenlig reform.

§ 11.

I fråga om eventuel betalning för profning af gasmätare må omnämnas att erfarenheten å andra orter visat, att, därest allmänheten egt rätt att under alla förhållanden få sina mätare hemtagna till gasverket för att där utan kostnad provas, den i tid och otid begagnat sig af denna rätt i sådan utsträckning att bestämmelser rörande debitering af profningskostnaderna, i det fall att mätaren ej går för fort, måst utfärdas.

Styrelsen för Helsingfors stads belysningsverk.

Edvin Bergroth.

Hj. Schildt.

Edvin Willgren.

Förslag till reglemente för förbrukning af gas från Helsingfors stads gasverk.

§ 1.

Helsingfors stads gasverk förvaltas af Styrelsen öfver Helsingfors stads belysningsverk.

§ 2.

Vill någon till sin tomt inleda gas från stadens gasledning eller förändra eller utsträcka förut befintlig gasledning, göre därom å gasverkets kontor skriftlig anmälan.

Gasverket utför tilsviðare i regel alla i staden förekommande arbeten med gasledningar, hvilka stå i förbindelse med stadens rörnät. I särskilda fall kan styrelsen dock lemna tillstånd till, att enskild person eller firma får, efter anvisning samt under kontroll af gasverkets ingenjörsafdelning, utföra gasledningsarbete.

Styrelsen äger rätt att neka servering af gas till den, som utan styrelsens särskilda medgifvande af annan än gasverket låtit utföra gasledningsarbete eller i samband härmed stående arbeten: såsom ändring af gasmätaren, uppsättning och nedtagning af lysapparater etc.

§ 3.

Servisrör från gatans hufvudrör till egendomens tomtlinie bekostas af gasverket intill en längd af 25 meter. Blir servisröret längre än 25 meter, må det bero på styrelsens pröfning, om eller till huru stor del rekvirenten bör deltaga i kostnaden för detsamma.

Gasverket är dock ej skyldigt att kostnadsfritt lägga servisrör den tid på året, då käle i marken fördyrar arbetskostnaden.

Af gasverket verkställd gasinledning förblir gasverkets tillhörighet intill dess densamma blifvit till fullo betald.

§ 4.

Sedan ledning blifvit vederbörligen afsynad, utlämnar gasverket behöfliga gasmätare till husegaren eller gasförbrukaren, som å dessa aflämnar kvitto och är för desamma ansvarig. Någon gasmätarehyra erlægges ej såvida den under kalenderåret medels mätaren uppmätta gasförbrukningen uppgått till ett belopp, motsvarande mätarens inköpsvärde. I annat fall betalas $7\frac{1}{2}\%$ af detta värde i hyra pr. år, hvilken hyra påföres afnämaren till betalning i sammanhang med årets sista månadsräkning.

Gasmätarne skola vara justerade genom styrelsens försorg, som därvid har att tillse, att större missvisning än 2% icke förekommer.

Gasmätaren uppsättes å gasförbrukarens bekostnad å plats, som af gasverket godkännes. Mätaren skötes af gasverket, men skall af gasförbrukaren omsorgsfullt skyddas och, om gasverket så fordrar, omgifvas med skyddsomhölje. Den får under inga förhållanden af annan än gasverkets personal rubbas från sin ursprungliga plats eller skiljas från ledningsrören. Gasförbrukare ansvarar för all den skada, som gasmätaren kan lida genom yttre åverkan, frost, eld eller uppenbar vanvård, hvaremot dess underhåll i öfrigt åligger gasverket.

§ 5.

Gasverkets tjänstemän och betjante berättigas att vid alla de tillfällen, då sådant af gasverket anses nödigt, tillse mätare eller ledning i dess helhet för att kontrollera gasförbrukningen. Märker gasförbrukare felaktighet på sin gasledning jämte tillhörande apparater eller att gasen ej framkommer i tillräcklig mängd, bör underrättelse härom ofördröjligen meddelas gasverket, som snarast möjligt skall afhjälpa felaktigheten. Är felet i gasverkets rörledning eller i gasmätaren, afhjälpes det utan kostnad för förbrukaren såvida denna ej vållat detsamma. För fel i inreledningar, lysapparater m. m. debiteras reparationskostnaden förbrukaren.

§ 6.

Gasverket skall servera gas af sådan ljusstyrka att en vanlig gaslåga, som förbrukar 5 eng. kbf. per timme, i ljuskraft och klarhet motsvarar 13,5 tyska Hefner ljus.

§ 7.

Gaspriset utgör tilsviðare och intill dess därom annorlunda bestämmes: a) trettio, (30), penni pr kbm. för enskild förbrukning till lyse. Förbrukare, som pr kalenderår konsumerat öfver 20,000 kbm. gas, erhåller 10 % rabatt, att tillgodogöras konsumenten vid den sista gasräkningen för året. Årsförbrukning af mera än 18,000, men icke utöfver 20,000 kbm., debiteras såsom utgörande endast 18,000 kbm. b) femton, (15), penni pr kbm. för gas, som uppmätt medelst mätare (värmegasmätare) användes till alstrande af värme eller kraft, och skall innehafvare af sådan mätare vara berättigad att hafva en låga för belysning till samma pris. Denna låga får dock ej konsumera mer än högst 150 liter gas pr timme.

§ 8.

Räkning å förbrukad gas, samt gasledningsarbeten, reparationer, gasmätareuppsättningar m. m. utdelas i regel efter hvarje månads slut till konsumenterna. Skulle afnämaren underlåta att, då så påfordras, betala sådan räkning äger styrelsen rätt att upphöra med servering af gas intill dess skulden till gasverket blifvit betald. Styrelsen äger därjämte rätt att affordra kund deposition eller annan säkerhet för gasförbrukningen eller annat, som af gasverket levereras till honom.

§ 9.

Har från värmegasmätaren gas blifvit använd till belysning genom flera lågor än den i § 7 omnämnda ena lågan, äger styrelsen rätt att af konsumenten utkräfvä betalning efter lysgaspris för all den gas, som kunden genom värmegasmätaren förbrukat från och med den månad, missbruket bevisligen börjat eller, därest detta ej kan konstateras, under loppet af högst 1 år.

§ 10.

Har af en eller annan orsak gasmätarens regelbundna värksamhet blifvit störd, äger styrelsen att på grund af föregående förbrukning eller på annat lämpligt sätt beräkna och påföra den sannolika gasåtgången.

§ 11.

Misstänker gaskund, att gasmätaren uppmäter mera gas än i verkligheten passerar densamma, anmäles detta å gasverket, som därefter snarast föranstaltar om mätarens profning. Visar det sig därvid, att mätaren missvisar utöfver tillåtna 2 %, äger gaskunden rätt att återfå det, som betalats för mycket, räknadt från afläsningen i näst föregående månads början. Ger profningen det resultat, att mätaren missvisar endast inom de tillåtna gränserna, betalas kostnaden för den rekvirerade profningen af gaskunden.

§ 12.

Gasförbrukare, som på grund af afflyttning eller annan orsak önskar upphöra med gasförbrukning, göra därom senast 8 dagar förut skriftlig anmälan å gasverkets kontor. Göres ej sådan anmälan, står kunden i ansvar för gasförbrukningen till dess känt blifvit å gasverkets kontor, att han upphört med förbrukningen.

§ 13.

Gasverket ikläder sig icke någon ersättningsskyldighet för olägenheter, som kunna härröra af tillfälliga afbrott i gastilloppet, samt ansvarar ej heller för de skador och förluster af gas, som i följd af läckor å rörledningar m. m. kunna uppstå, men icke bero på felaktigt utfördt arbete eller dåligt material.

§ 14.

Hvarje gasförbrukare erhåller mot kvitto ett exemplar af detta reglemente och är förpliktad att ställa sig däri förekommande bestämmelser till noggrann efterrättelse.

*Förslag till reglemente för de elektriska spårvägarne i
Helsingfors.*

MAGISTRATEN

i

Helsingfors

*Helsingfors den 30 Aug. 1900.**Till Helsingfors Stadsfullmäktige.*

N:o 671.

Magistraten har äran härjämte anhålla det Herrar Stadsfullmäktige behagade till Magistraten inkomma med yttrande öfver bilagda förslag till reglemente för de elektriska spårvägarna härstädes, hvilket sedermera kommer att af Guvernören i länet i samråd med Magistraten att till slutlig behandling företagas.

Tillika bör Magistraten meddela det Magistraten, för att möjliggöra införandet af provisorisk trafik å elektriska spårvägarne, set tsiq föranlåten att denna dag för ändamålet utfärda ett reglemente att lända till efterrättelse intill dess förstnämnda reglemente blifvit i vederbörlig ordning fastställt.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

G. v. Pfaler.

Förslag till
Reglemente för de elektriska spårvägarne i Helsingfors.

Art. I.

Föreskrifter för spårvägsegarene.

A. Beträffande trafikpersonalen.

§ 1.

Till konduktör, förare eller bromsare för spårvagn må icke antagas annan än välfräjdad, pålitlig, nykter och i öfrigt för ändamålet lämplig person, som fyllt 18 år.

§ 2.

Öfver konduktörers, vagnförares och bromsares tjänstgöring skall föras sådan anteckning, att derur kan hemtas säker upplysning om hvilka af dem vid särskildt tillfälle tjänstgjort å viss spårvagn. Denna tjänstgöringslista skall vid anfordran hållas tillgänglig för polismyndigheten.

§ 3.

Spårvagnsbetjeningen skall vid tjänstgöring begagna af Magistraten godkänd prydlig och snygg uniformsbeklädnad, och böra konduktörer, förare och bromsare å hufvudbonad, krage eller annat synligt ställe bära dem tilldelad nummer.

§ 4.

Vagnsbetjeningen skall under tjänstgöring iakttaga godt uppförande samt bemöta allmänheten med höflighet och välvilja. Att under tjänstgöring röka tobak är dem förbjudet.

§ 5.

Vagnsförare skall vara fullt förtrogen med och inöfvad uti användningen af såväl de apparater, hvarmed spårvagn sättes i rörelse och styres, som ock uti begagnandet af de till vagnen hörande broms- och signalapparater; och må icke

någon tillåtas utöfva vagnsförarebefattning innan för honom af kompetent person häröfver utfärdadt intyg blifvit polismyndigheten företedt.

§ 6.

Vagnsföraren är skyldig att odeladt egna hela sin uppmärksamhet åt vagnens manövrering och vare det honom, med hänsyn härtill, strängeligen förbjudet att inlåta sig i obehörigt samtal med någon.

§ 7.

Vagnsföraren är ansvarig ej allenast för att den nedan angifna farhastigheten icke öfverskrides, utan ock för att vagnens manövrering, hvarvid han har att iakttaga behörig försigtighet, försiggår i noggrann öfverensstämmelse med här nedan gifna föreskrifter; och vare det föraren förty förbjudet att härunder tillåta obehöriga personer vidröra eller sköta de apparater, hvarmed vagnen manövreras; att under någon som hälst förevändning aflägsna sig ifrån sin plats samt att vid uppehåll å haltpunkt eller ändstation utan konduktörens begifvande lämna vagnen. I sistnämnda fall är konduktören skyldig att sjelf i vagnen kvarblifva för att tillse det ingen obehörig må komma i tillfälle att vidröra apparaterna för vagnens manövrering.

§ 8.

Signal med allarmklockan skall af föraren alltid gifvas:

1:o) vid det vagnen sättes i rörelse;

2:o) innan vagnen passerar gathörn eller tvärgata, hvarvid signaleringen bör begynna på minst tio meters afstånd från hörnet eller gatukorsningen;

3:o) då personer, djur eller föremål äro i vägen för vagnen samt vid öfriga tillfällen då sådant erfordras till förekommande af olyckshändelse, sammanstötning eller annan olägenhet.

Vid passerandet af platser, som äro dåligt belysta, samt vid rådande stark dimma eller snöyra bör signalklockan oafbrutet ljuda.

§ 9.

Stannad vagn må icke på nytt sättas i rörelse, innan konduktören gifvit föreskrifven afgangssignal.

§ 10.

Farhastigheten må i intet fall öfverstiga tvåhundrafemtio (250) meter i minuten, och bör densamma minskas derhän att vagnen med handbromsen kan stannas på en vagnslängd i följande fall:

- 1:o) å bansträckor; der liflig trafik råder;
- 2:o) vid vändningar i gathörn;
- 3:o) vid passerandet af gatukorsningar;
- 4:o) vid öfvergång från ett spår till ett annat; samt
- 5:o) då människor, djur eller annat trafikhinder förefinnas å spåret.

§ 11.

Spårvagn skall ovilkorligen stannas:

- 1:o) då hjälplös person eller barn, som ej kan sköta sig, befinner sig i vägen för densamma;
- 2:o) då sammanstötning eller olycksfall annars blefve oundvikligt;
- 3:o) då anryckande brandmanskap närmar sig.

§ 12.

På konduktören ankommer att upprätthålla ordning och föra befålet å vagnen, i hvilka afseenden han har att handhafva tillämpningen vid trafiken af föreskrifterna i detta reglemente. Konduktören åligger derjemte särskildt tillse:

- 1:o) att den å vagnen tjenstgörande personalen behörigen fullgör sina skyldigheter;
- 2:o) att passagerare, till större antal än det fastställda icke få taga plats i vagnen;
- 3:o) att enskilda passagerare icke på sätt eller annat opåtaladt få förnäma medpassagerares rätt;
- 4:o) att ej mindre den tafva, som anger att alla platserna å vagnen äro upptagna, än äfven den skylt, som anger vagnens färdriktning, ordentligt och i behörig tid utsättas och borttagas; samt
- 5:o) att passagerares på- och afstigning icke sker annorlunda än på sätt härom stadgadt är, hvarvid konduktören, der så utan olägenhet ske kan, bör vara särskildt fruntimmer, barn och gamla eller orkeslösa personer behjelpig.

Konduktören bör gifva föraren signal då vagnen får sättas i rörelse, hvilket vid passagerares på- eller afstigning ej får ske förr än påstigande passagerare bestigit vagnen eller afstigande beträdd marken med båda fötterna.

Omedelbart efter ankomsten till ändstation åligger konduktören tillse huruvida några effekter blifvit af passagerare kvarglömda, hvarvid påträffade sådana till egaren genast återställas eller, der sådant vid tillfället icke kan ske, till närmaste polisstation eller spårvägsbolagets kontor aflemnas, hvarifrån desamma senast påföljande dag böra polisen tillställas.

I fall passagerare bryter emot föreskrift i detta reglemente samt underlåter att ställa sig af konduktören härom meddelad erinran till efterrättelse, eller eljes uppför sig oskickligt, bör konduktören tillsäga sådan passagerare att

aflägsna sig från vagnen; hörsammas icke tillsägelsen, eger konduktören i afseende å handräckning anmäla om förhållandet för den polisman, som först anträffas.

§ 13.

Bromsare, som får tjänstgöra endast å tillkopplad vagn, bör vara fullt förtrogen med vagnens manövrering och behörigen inöfvad i skötandet af de derför nödiga apparaterna, hvaröfver han, i likhet med hvad om vagnsförare stadgats, bör innehafva intyg; och länder honom till noggrann efter rättelse hvad i § 6 äfvensom i tillämpliga delar i § 7 af detta reglemente för vagnsförare föreskrifvits.

B. Beträffande den rullande materialen.

§ 14.

Spårvagn bör, förr än den för trafik får användas, i afseende å sin hållbarhet och konstruktion samt beträffande apparaterna för dess manövrering vara besiktigad af stadens elektrotekniker; detsamma gäller för vagn som undergått förändring eller genomgripande remont.

Af Magistraten utfärdadt intyg öfver att vagnen för trafik godkänts bör finnas anslaget på synligt ställe i hvarje vagn.

§ 15.

Spårvagn skall ständigt hållas i snygt, rent och ordentligt skick. Förutom för vagnens drift och manövrering nödiga apparater, skall hvarje sådan vara försedd med:

- 1:o) allarmklocka för föraren;
- 2:o) en signalklocka, hvarmed konduktören såväl från sin plats som från vagnens inre kan gifva nödiga signaler åt vagnsföraren, eventuelt bromsaren;
- 3:o) frampå vagnen en lanterna med hvitt sken, så starkt att detsamma vid mörker klart belyser spåret på en sträcka af minst 10 meter framom vagnen;
- 4:o) bakpå vagnen, om dagen en rödmålade skifva af minst 25 cm genomskärning samt efter mörkrets inbrott en lanterna med rött sken för att dymedels beteckna vagnens riktning eller, då flere vagnar äro tillkopplade, tågets afslutning;
- 5:o) en tafla med tydlig påskrift „Upptagen“ i minst 10 cm höga bokstäfver, hvilken tafla, då alla platser i vagnen äro upptagna, genast bör utsättas på en lätt i ögonen fallande plats;

6:o) på vagnens yttre långsida anbragta, lätt och tydligt skönjbara skyltar, angifvande med minst 15 cm höga bokstäfver den linie vagnen trafikerar äfvensom vagnens nummer;

7:o) på synliga platser i vagnens inre tillkännagifvanden ej mindre om den linje vagnen trafikerar jämte haltpunkterna å densamma, än äfven uppgift om den fastställda afgiften samt sättet för dess erläggande äfvensom öfver det antal passagerare vagnen får föra och dessas fördelning å olika delar af vagnen; samt

8:o) anslag, innehållande utdrag ur detta reglemente till de delar Magistraten i sådant afseende bestämt.

Samtliga förenämnda anslag böra affattas såväl på svenska som på finska språket.

C. Beträffande trafiken.

§ 16.

Efter mörkrets inbrott skall spårvagns inre och platformer hållas tillräckligt belysta. Äfvenså böra härunder samtliga föreskrifna lanternor hållas tända. Dörrar och fönster skola sluta väl till och få ej förses med mattslipadt eller färgadt glas.

§ 17.

Den tid af dygnet, hvarunder spårvägstrafik, enligt af Magistraten fastställd turlista, skall pågå, må icke inskränkas, ej heller de i samma turlista bestämda afgangstiderna förändras, så framt ej naturhinder eller andra tvingande omständigheter dertill föranleda. Om hvarje afbrott i trafiken, som varar längre än en timme, lemnas underrättelse till polismyndigheten. Ej heller får den för trafiken gällande taxan öfverskridas.

§ 18.

Det för spårvagn eller viss del deraf af polismyndigheten fastställda passagerareantalet får icke öfverskridas; dock vare i tjensteärende stadd polisman ej förmenadt att medfölja äfven om passagerareantalet förut vore fullt.

§ 19.

På hvarje motorvagn skall tjenstgöra en vagnförare och en konduktör, på tillkopplad vagn en bromsare och en konduktör. Såframt på tillkopplad vagn är anbragt så beskaffad bromsapparat att bromsning kan försiggå från hvilkendera platformen som hälst, erfordras för vagnens trafikering endast konduktör.

Detsamma gälle ock för sådan tillkopplad vagn, som är försedd med kontinuerligt verkande automatisk broms.

§ 20.

Att låta vagnen röra sig i tillbakagående riktning (backa), hvarvid vagnsföraren komme att befinna sig på bakre platformen, är förbjudet, derest icke på främre platformen en konduktör är posterad och i så fall leder vagnens manövrering, hvilken då bör försiggå med ytterst svag fart.

Platsen emellan vagnsdörren och den ena platformdörren är afsedd för konduktören, hvilken vid passagerares på- och afstigning skall stiga ned på gatan samt intaga sin plats å vagnen först sedan på- eller afstigningen försiggått. Platformens andra dörr bör hållas stängd, så att passagerarenes på- och afstigning försiggår endast genom förstnämnda dörr. Beträdandet af främre platformen sker endast direkt från gatan.

§ 21.

Mellan två efter hvarandra gående vagnar eller vagnståg skall alltid lemnas så stort afstånd, att föraren å sista vagnen eller tåget under alla omständigheter med absolut säkerhet skall kunna stanna sin vagn, utan att komma i kollision med förutgående vagn eller tåg.

§ 22.

Å hvarje vagn bör omedelbart framför hjulen anbringas en skyddsskärm, hvarvid mellanrummet mellan densamma och skenorna ej får öfverstiga 10 cm, såvida detta icke är oundgängligt för snö eller is, i hvilket fall skärmens höjd öfver farbanan icke må öfverstiga 5 cm.

Emellan skyddsskärmen och vagnens ändar må intet föremål, då vagnen är olastad, hänga lägre än på ett afstånd af 36 cm från skenorna.

§ 23.

För att öfvervaka efterlefnaden af reglementets föreskrifter, eger polismyndigheten, så ofta nödigt finnes, låta anställa besigtning af bolagets såväl rörliga som öfriga materiel; i tekniskt afseende öfvervakas spårvagnsdriften främst af stadens elektrotekniker, som jemväl i fall af behof eger tillhandagå polisen i sistberörda afseende.

A r t. I I.

Allmänna bestämmingar.

§ 24.

Tillträde till spårvagn lemnas icke åt personer, hvilka synbarligen äro berusade eller kunde genom osnyggghet i klädedräkten eller vidrig lukt förorsaka obehag eller olägenhet för passagerarene. Tobaksrökning inuti täckt vagn är icke tillåten.

I spårvagn må icke medföras hundar ej heller sådant gods, som genom omfång eller beskaffenhet kan vara till olägenhet.

För passagerares på- och afstigning, som försiggår endast genom bakre perrongens i sådant afseende öppnade dörr, stannas spårvagn endast å ändstation, vaxel och haltpunkt. Medan spårvagn är i gång må af- eller påstigning icke ega rum.

§ 25.

Mot konduktörens förbud må ingen uppstiga i spårvagn eller der taga plats; och skall passagerare på hans tillsägelse genast lemna vagnen eller viss del deraf, likväl med rätt för den, som förmenar konduktören hafva öfverträdt sin befogenhet, att anmäla förhållandet hos spårvägens egare eller polismyndigheten i afseende å undersökning eller beifran.

§ 26.

Passagerare är skyldig att erlægga den för färden bestämda afgift på sätt spårvägens egare genom det uti § 15 p. 7 oförmälda anslag i vagnen tillkännagifvit.

§ 27.

Spårvagnspassagerare får icke tilltala i tjensteutöfning stadd vagnsförare.

§ 28.

Vid spårvagns annalkande, vare sig från densamma gifves signal eller icke, skall allmänheten genast aflägsna sig från spåret, dervid särskildt åkande och ridande böra vika undan så mycket att spårvagnen obehindradt kan komma fram.

Gods eller andra hindrande föremål må icke placeras å spåret eller på närmare än en meters afstånd från detsamma.

§ 29.

Öfverträdes eller underlåtes något af hvad i detta reglemente föreskrives, vare den felande af Magistraten fäld till vite af högst femtio mark, der ej annat ansvar på förseelsen följa bör.

Klagomål mot spårvägsegare eller dess personal må anföras antingen i poliskammaren, polisstation eller hos tjänstgörande polisman; och vidtager polismyndigheten i anledning deraf behörig åtgärd utan att den klagande sedermera besväras med inställelse i poliskammaren i annat fall än när sådant befinnes oundgängligen nödvändigt.

§ 30.

Ändring af detta reglemente vidtages, då sådant befinnes af omständigheterna påkalladt, af Guvernören i länet i samråd med Magistraten.

Utskottsbetänkande i fråga om allmänna arbeten uti 11:te och 12:te stadsdelarna.

Jemte det Stadsfullmäktige vid behandlingen af förslaget till innevarande års budget i budgeten upptagit ett anslag till belopp af 120,000 mark för planeringsarbeten i 11:te och 12:te stadsdelarna, hafva Fullmäktige tillika beslutit att, innan berörda anslag finge användas, fullständigt förslag, utvisande de gator, som vore afsedda att med anslaget utföras, borde Fullmäktiges granskning underställas. Med anledning häraf har Drättselkammaren, i skrifvelse af den 2 sistlidne augusti, till Fullmäktige insändt ett af Byggnadskontoret uppgjort förslag, afseende användningen af ej mindre omordade 120,000 mark och det belopp, stort 20,000 mark, som samtidigt af Fullmäktige anvisats till kanalarbeten i omförmälda delar af staden, än 151,000 mark, hvilka för dylika arbeten anslagits redan år 1899, men ännu icke kommit till användning. Och hafva Fullmäktige derå, vid sammanträde den 18 nyssvikne september, åt undertecknade uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ämnet.

Drättselkammarens åberopade framställning är af följande lydelse:

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 2 Augusti 1900.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

N:o 161.

Enligt hvad Drättselkammaren genom utdrag ur Magistratens protokoll för den 22 nästvikne januari § 7 underrättats om, hade Stadsfullmäktige vid den 29 december förlidne år hållet sammanträde i sammanhang med behandlingen af stadens budgetförslag för innevarande år och vid upptagande deri af vidare anslag för gatuplanerings-, kloak- och vattenledningsarbeten uti de blifvande 11:te och 12:te stadsdelarne bland annat beslutit, att ifrågavarande anslag icke finge tagas i anspråk, innan

Stadsfullmäktige lemnats tillfälle att närmare uttala sig beträffande gatorna för dessa arbeten. Härom af Drätselkammaren underrättadt, har Byggnadskontoret nu uti skrifvelse till Kammaren för den 28 sistlidne juli, bilagd med närslutna kartaritning och särskilda kostnadsberäkningar, inkommit med sådant förslag till användande icke allenast af meranämnda anslag utan äfven af de från år 1899 resterande medel, som för samma ändamål anvisats, uppgående till sammanlagdt belopp af 291,000 mark, att af desamma skulle nedläggas:

för planering af 2:dra linien från Wallins- till Alpgatan	Fmk	20,300: —
” ” ” 3:dje linien från Wallins- till Alpgatan	”	25,900: —
” ” ” Alpgatan från 3:dje linien till Wallinsgatan . . .	”	25,000: —
” ” ” Wallinsgatan från 3:dje linien till Alpgatan . . .	”	10,400: —
” ” ” Wallinsgränden	”	19,100: —
” ” ” Castréngsgatan från 3:dje linien till Kristinegatan .	”	17,400: —
” ” ” Vestra ändan af 4:de linien till Castréngsgatan . . .	”	7,800: —
” ” ” Kristinegatan från Castréns- till Helsingegatan . .	”	9,700: —
” ” ” Helsingegatan från Kristine- till Östra Brahegatan . .	”	13,400: —
” ” ” Östra Brahegatan	”	54,800: —
” ” ” Borgågatan från Wasa- till Östra Brahegatan	”	40,600: —
	Summa Fmk	244,400: —

samt för kanal under Alpgatan från tomt n:o 9 till afloppsledningen genom Diakonissanstaltens område	Fmk	11,900: —
” ” ” ” 3:dje linien från tomt n:o 35 till Alpgatan . . .	”	2,800: —
” ” ” ” Wallinsgränden från tomt n:o 6 till Castréns- gatan	”	2,400: —
” ” ” ” Castréngsgatan från 4:de till 3:dje linien	”	4,200: —
” ” ” ” 4:de linien från tomt n:o 26 till Castréngsgatan . .	”	1,500: —
” ” ” ” Kristinegatan från Castréns- till Helsingegatan . . .	”	6,000: —
” ” ” ” Helsingegatan från Kristine- till Östra Brahe- gatan	”	5,200: —
” ” ” ” Östra Brahegatan	”	19,300: —
” ” ” ” Borgågatan från tomt n:o 3 till Östra Brahe- gatan	”	3,400: —
	Summa Fmk	56,700: —

eller tillsammans 301,100 mark, hvilket skulle betinga ett tillskottsanslag för dessa arbeten uti nästkommande års utgiftsstat å 10,100 mark.

Såsom motiv för valet af anförda gators planering och förseende med afloppskanaler anför Byggnadskontoret, att en utvidgning af gatunätet nordost om Berghäll måhända hade varit fördelaktigare, men då en sådan utvidgning komme

att beröra området Echo, för hvilket arrendet först med år 1906 utgår, och antaglig öfverenskommelse med arrendatorn deraf nu icke kunnat träffas, Kontoret nödgats låta frågan derom förfalla. Uti Byggnadskontorets förslag vore dock upptaget ej allenast de gator, under hvilka hufvudafloppsledningarna i berörda stadsdelar måste dragas, utan jemväl de ännu oplanerade delarne af 2:dra och 3:dje linierna å Berg-häll, hvilka begränsa redan bebyggda kvarter, och genom hvilkas planering en ordnad och beqväm samfärdsel endast kan blifva möjlig. Vidare påpekar Byggnadskontoret, att god kommunikation för de enligt föreliggande förslag uppstående nya tomterna skulle i nordost erhållas längs Borgågatan med villaområdet Ås och i sydvest längs Castréns- och Kristinegatorna med förstaden Berghäll. Antalet tomter, som efter verkställd gatuplanering för bebyggande kunde blifva disponibla, uppginge till minst 38.

I skrifvelse till Drätselkammaren för denna dag, bilagd med ett kostnadsförslag, meddelar dessutom Vattenledningskontoret, att Kontoret förenande sig om Byggnadskontorets förslag att använda 1899 och innevarande års anslag för anläggning af kloaker och vattenledningar i 11:te och 12:te stadsdelarne under de gatusträckningar, hvilka finnas å Byggnadskontorets ofvan anförda karta utmärkta, uppgjort en å 67,500 mark sig slutande kostnadsberäkning för de erforderliga vattenledningarna, hvilken summa i det närmaste motsvarar den oanvända delen af nämnda års anslag för vattenledningar i sagda stadsdelar, samt att erforderliga rör och annat material finnes i lager, så att arbetena för Kontorets vidkommande när som helst kunna vidtaga.

På grund af det anförda och då Drätselkammaren för sin del icke heller finner någon för staden förmånligare användning af de för ifrågavarande ändamål redan anslagna medel, än Byggnads- och Vattenledningskontorens förslag innebära, samt enär icke oväsentlig efterfrågan å bostadstomter uti stadsdelarne invid Östra Chausséen fortfarande gör sig gällande, får Drätselkammaren härmed hos Stadsfullmäktige anhålla om bemyndigande att omedelbart låta påbörja här relaterade gatuplanerings-, kloak- och vattenledningsarbeten.

På Drätselkammarens vägnar:

Carl Nummelin.

Th. Tallqvist.

För planerings- och kanalarbeten i 11:te och 12:te stadsdelarna har af Fullmäktige beviljats, den 22 december 1898 130,000 och 100,000 mark samt den 29 december 1899 120,000 och 20,000 mark. Af dessa anslag, sammanlagdt 370,000

mark, har tillsvidare endast ett belopp af 79,000 mark disponerats, nemligen för anläggning af kanal under Svalbo- och Fredriksbergsgatorna. Deremot har något beslut beträffande användningen utaf återstoden, 291,000 mark, ännu icke af Fullmäktige fattats.

Utskottet, som genom besök å platsen sökt taga kännedom om ifrågavarande arbeten, har för sin del icke funnit något mot Drätselkammarens framställning att anmärka, hvilken framställning, efter utskottets åsigt, motiverats på ett bindande sätt. Inom utskottet har visserligen uttalats tvifvel derom, huruvida icke med planeringen af gatorna kring kvarteret n:o 317 och med anläggningen af kanal derstädes lämpligen kunde ännu någon tid bortåt anstå, hvarigenom det för denna del af arbetena beräknade anslaget, 61,000 mark, blefve tillsvidare inbesparadt; men har utskottet, efter öfverläggning med stadsingenjören, funnit att ett uppskof med berörda del af arbetet icke blefve ekonomiskt, ity att just från den förbi kvarteret n:o 317 ledande delen af Alpgatan beräknats erhålla ett för planeringsarbetena annorstädes erforderligt fyllnadsmaterial, som icke utan oproportionerlig kostnad kan från annat håll anskaffas, hvarförutom genom planeringen af gatorna kring kvarteret tomterna här blefve disponibla till försäljning.

Utskottet har förty ansett sig böra förorda Drätselkammarens förslag, dock under förutsättning, att arbetet i fråga icke påskyndas, utan utföres med nödig hänsyn till den nuvarande penningställningen.

Såsom bekant, föreligga fullständiga kalkyler öfver de belopp, som för planeringen af ifrågavarande stadsdelar, för så vidt godkända planer för dem föreligga, erfordras. Deremot har den inkomst icke beräknats, som staden har att förvänta genom försäljningen af tomterna inom området. En kalkyl häröfver vore dock af vigt icke blott för att kunna rätt bedöma det finansiella resultatet af ifrågavarande och liknande framtida företag utan äfven för att sålunda någon utgångspunkt kunde vinnas för den uppskattning af resp. tomters värden, som måste föregå deras utgifvande på arrende eller försäljning. Uppenbart är att vid en dylik kalkyl hänsyn måste tagas till hvarje tomt särskildt för sig med fästadt afseende å alla de omständigheter, som kunna minska eller höja dess värde i förhållande till andra tomter, såsom beskaffenheten af dess terräng, d. v. s. behofvet af större eller mindre planeringskostnad, dess läge vid torg eller en mera eller mindre trafikerad gata, dess egenskap af hörntomt eller tomt med obruten gatlinie, o. dyl. Utskottet skulle för sin del hålla för önskvärdt att Stadsfullmäktige ville åt Drätselkammaren uppdraga att låta uppgöra och till Fullmäktige inkomma med kalkyl öfver de ännu odisponerade tomternas inom ifrågavarande stadsdelar försäljningsvärden, beräknade med nuvarande minimitomtpriser inom området till grund, hvilken kalkyl sedermera kunde, såsom sagdt, tjena till ledning vid den tomtvärdering, som, enligt reglementet för Drätselkammaren, bör försiggå hvarje tomts försäljning.

På anförda skäl får utskottet vördsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta,

att bemyndiga Drätselkammaren att låta påbörja de i Kammarens ofvan intagna skrifvelse relaterade gatuplanerings-, kloak- och vattenledningsarbeten samt

att anmoda Drätselkammaren att låta verkställa och till Fullmäktige insända kalkyl öfver det belopp, som, särskildt för hvarje tomt inom ifrågakvarande områden, bör kunna erhållas vid tomtens försäljning, beräknadt med nuvarande minimitomtpriser inom området till grund.

Helsingfors, den 24 oktober 1900.

Alexis Gripenberg.

Gustaf Nyström.

Paul Sinebrychoff.

Framställning angående ändring i stadsplanen för 10:de stadsdelen och om utarrendering af derstädes belägna tomter.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 18 Oktober 1900.

N:o 197.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Den 10 December 1870 hade Magistraten i samråd med stadens äldste på 30 år, räknadt från den 1 derpå följande januari, utarrenderat staden underlydande lägenheterna N:ris 35 och 36 Holmnäs och Sundsberg åt fabrikanten Georg Rieks; och blef den årliga arrendeafgiften därvid bestämd till 1,9 tunnor (= 3,133 hektoliter) råg i grundränta och 500 mark kontant. Från dessa lägenheter hafva sedermera med Stadsfullmäktiges dertill utverkade begifvande under särskilda tider utbrutits tvenne andra sjelfbestående villalotter, betecknade med Holmnäs et Sundsberg Litt. C. 3. och Holmnäs et Sundsberg Litt. F. Utbrytningen af den förra villalotten skedde på grund af Fullmäktiges beslut af den 2 Oktober 1888, hvarvid årsarrendet bestämdes till 200 mark jemte det samma arrende för stomlägenheterna nedsattes med 125 mark. Utbrytningen af den senare nämnda lotten åter grundar sig på Fullmäktiges beslut af den 6 Oktober 1891, och blef den årliga arrendeafgiften för denna villatomt fixerad till 320 mark, hvaremot den kontanta arrendeafgålden för stommen ytterligare nedsattes med 200 mark. Grundräntan iråg skulle deremot oafkortadt utgå från stomlägenheterna; och var enligt det ursprungliga arrendekontraktet med fabrikören Rieks arrendator berättigad till 20 års förlängning af arrendetiden, i händelse grundräntan för lägenheterna vid afträdessynen skulle befinnas med 30 % öfverstiga det grundräntebelopp, som vid arrendetidens början egt rum, samt föreskrefs vid anförda villalotters utbrytning, att arrendetiden för dem skulle utgå på samma gång som för stommen, hvarifrån de afsondrats. För öfrigt skilja sig arrendevillkoren för de trenne delarne förnämligast deri, att arrendatorn af stomlägenheterna, men icke af de utbrutna lotterna, är berättigad att vid lägenheternas slutliga afträdande undfå ersättning efter mätesmannaord för å områdena uppförda åbyggnader.

Enär den ursprungliga arrendetiden för villalägenheterna Holmnäs och Sundsberg alltså skulle med innevarande år utgå, förordnade Drätselkammaren vid sam-

mantråde den 31 sistlidne Maj till verkställande af föreskrifven afträdessyn å stället af samtliga ifrågavarande villalotter, och utsågs till medlemmar i synenämnden från Drätselkammarens sida Kammarens ordförande och viceordförande jemte stadsgeodeten. På grund häraf har ock sådan syn, såsom framgår af de till Kammaren numera af vederbörande arrendatorer inlemnade skilda syneinstrumenten, hvilka, förutom af undertecknad Nummelin och Herrar Aminoff och Lille, äro underskrifna af Herrar Alex. Ärt och O. Th. Widerholm — af Stadsfullmäktige för året utsedde synemän — den 6 nästvikne September försiggått. Med afseende å den för alla lotterna gällande lika långa arrendetiden och då de förra villalägenheterna N:ris 35 och 36 Holmnäs och Sundsberg numera äro inryckta i stadsplanen för 10:de stadsdelen samt denna plan enligt synemännens förslag, i och för förmånligaste öfverenskommelse för staden med arrendatorerna rörande deras rätt till arrendeförlängning, borde undergå en mindre förändring, har Kammaren trott sig böra behandla frågan om den framtida dispositionen af dessa villalotter uti ett sammanhang och derom hos Stadsfullmäktige göra endast en gemensam framställning.

Af syneinstrumentet för stomlägenheterna, hvilka för närvarande disponeras af byggmästaren J. Söderlund, framgår att synemännen funnit desamma bebygda med tvenne större boningshus i två våningar, ett mindre boningshus i en våning, fem stycken uthusbyggnader samt ett lusthus, alla af trä och i godt stånd, hvarjemte de af Magistraten den 12 Oktober 1871 till efterrättelse fastställda planerings- och planteringsanläggningar befunnos utförda och väl vidmakthållna.

Af syneinstrumentet för lotten Litt. C 3, hvilken nu innehafves af professorn A. Genetz, erfares, att denna villaandel är bebyggd med ett bonings- och tvenne uthus af trä, hvilka såväl som den å lägenheten anlagda trädgården äfven befunnits i godt och väl underhållet skick.

I syneinstrumentet för lotten Litt F, disponerad af Fru Mathilda Mattsson, uppgifves den vara bebyggd med tvenne boningshus och två uthusbyggnader af trä. Af skäl, som längre fram skall framgå, angifves dock icke i hvad skick dessa byggnader och öfriga anläggningar å villan må vara.

Med föranledande deraf att arrendator af stomlägenheterna ålegat att anlägga och underhålla trädplanteringar, uppge synemännen sig icke hafva kunnat bedöma, hurvida lägenheterna härigenom verkligen skola kunna uppskattas till sådan 30 % förbättring, som i kontraktet bestämmes för arrendators berättigande till deri i utsigt stäld tjugu års förlängning af arrendetiden. Men oberoende häraf hafva synemännen, då det skulle åligga staden att efter mätesmannaord inlösa de många och stora å lägenheterna uppförda byggnaderna, ansett det vara med stadens fördel bäst öfverensstämmande, om sådan öfverenskommelse kunde träffas med arrendatorn, att denne på vissa villkor finge arrendeförlängning till de tomter, hvarå de honom tillhöriga boningshusen äro belägna, mot att den öfriga marken med innevarande års utgång öfverlämnas till stadens disposition. Enär emellertid den största af de byggmästaren Söderlund tillhöriga byggnaderna enligt nu gällande indelningsplan för denna

stadsdel komme att med sin halfva bredd stå inpå Cirkusgatan, borde enligt synemännens förmenande i nämnda stadsplan genom stadsmyndigheternas försorg utverkas sådan förändring, att sagda byggnad kunde äfven framdeles få kvarstå på sin nuvarande plats. Synemännen hafva derföre ock genom Byggnadskontoret anskaffat här närslutna förslag till stadsplansändring och föreslå, att byggmästaren Söderlund måtte mot samma arrendeafgift, han senast erlagt för hela det af honom disponerade området, beviljas 20 års förlängning till bostadstomterna N:o 8 vid Cirkusgatan enligt nytt förslag, N:o 4 vid Holmnäsgatan och N:o 9 vid Långbrokajen, mot vilkor att arrendatorn på sin bekostnad tre månader efter skedd uppsägning undanskaffar de honom tillhöriga utom sagda tomtområden belägna uthusbyggnaderna. Likaså borde arrendatorn vid denna arrendeförlängnings begifvande afstå ifrån rättigheten till ersättning af staden för de å tomterna uppförda byggnaderna, emot att honom i stället beviljas tillstånd att vid den förlängda arrendetidens utgång utan auktion efter de värden, som nämnda tomter då kunna åsättas, få inlösa desamma. Någon planering af de till ifrågavarande tomter stötande gator finge dock icke af tomtinnehafvaren påkallas, utan dermed få anstå intill dess staden finner lämpligt låta sådan utföras.

I konformitet med hvad synemännen föreslagit för stomlägenheterna och med fullt skäl på grund af § 13 i arrendekontraktet föreslå de för lotten Litt. C 3 att äfven åt arrendatorn deraf måtte beviljas 20 års förlängning i arrendetiden, räknadt från instundande Januari månad, dock sålunda att arrendatorn finge mot samma arrendeafgift, han hittills erlagt, disponera endast den med N:o 8 vid Holmnäsgatan i kvarteret N:o 298 betecknade tomten, hvaremot öfrig till lotten hörande mark borde vid utgången af innevarande år till staden återlämnas, och arrendatorn förpliktas att tre månader efter skedd uppsägning på sin bekostnad undanskaffa en honom tillhörig, nu delvis på Sparbankskajens område fallande uthusbyggnad, samt att någon planering af de till tomten stötande gatorna ej behöfde komma till utförande, förrän det för staden kan befinnas lämpligt. Och vore arrendator såväl berättigad som skyldig att vid den förlängda arrendetidens utgång inlösa tomten efter det värde, hvartill densamma då komme att uppskattas.

Beträffande slutligen villalotten Litt. F är arrendatorn visserligen enligt gällande arrendekontrakt ålagd att, så snart området blifvit intaget i fastställd stadsplan, inlösa en uti kontraktet närmare angifven tomtplats. Men emedan denna bestämning, till följd af att staden ej varit i tillfälle att planera den mot antydda tomt vettande Sparbankskajen, ännu icke kunnat komma till tillämpning, föreslå synemännen, äfven med hänsyn dertill att nämnda kaj icke torde i närmaste framtid komma till utförande, att arrendatorn af denna lott finge under tio års tid på arrende disponera den del af lägenheten, som faller inom den med N:o 4 vid Sparbankskajen betecknade tomtens begränsningslinier, mot erläggande af nu gällande arrendeafgift och dessutom på det vilkor, att de utom sagda rålinier belägna åbyggnaderna blifva tre månader efter skedd uppsägning på arrendatorns bekostnad undanskaffade, hvar-

jemte den öfriga delen af lägenheten borde med utgången af innevarande år öfverlemnas till stadens disposition.

Och då äfven Drätselkammaren för sin del funnit samtliga synemännens här anförda förslag rörande den framtida dispositionen af de gamla lägenheterna Holmnäs och Sundsberg praktiska och för staden förmånliga, enär enligt Drätselkammarens åsigt intet tvifvel derom kan ega rum, ätt icke arrendatorn af stomlägenheterna vore berättigad till tjugu års förlängning i arrendetiden; och som arrendatorerna af alla här ifrågavarande villalotter vid inlemnande af syneinstrumenten till Kammaren förklarar sig nöjda med synemännens förslag, får Kammaren härmed hos Stadsfullmäktige vördsamt hemställa om bemyndigande:

att, sedan sådan ändring i stadsplanen för 10:de stadsdelen vunnits som här förutsattes, till byggmästaren J. Söderlund för en tid af 20 år, räknadt från den 1 Januari 1901, mot en grundränta af 3,133 hektoliter råg och en årlig arrendeafgift af 175 mark samt på här för öfrigt närmare framhållna vilkor utarrendera bostadstomterna N:o 8 vid Cirkusgatan enligt ny indelning i kvarteret N:o 297, N:o 4 vid Holmnäs-gatan och N:o 9 vid Långbrokajen i kvarteret N:o 298;

att till professorn A. Genetz för en tid af 20 år, räknadt från den 1 januari 1901, mot en årlig arrendeafgift af 200 mark samt på här för öfrigt framhållna vilkor utarrendera bostadstomten N:o 8 vid Holmnäs-gatan i kvarteret N:o 298; samt

att till fru Mathilda Mattsson för en tid af 10 år, räknadt från den 1 Januari 1901, mot en årlig arrendeafgift af 320 mark samt på i öfrigt här föreslagna vilkor utarrendera bostadstomten N:o 4 vid Sparbanks-kajen i kvarteret N:o 299.

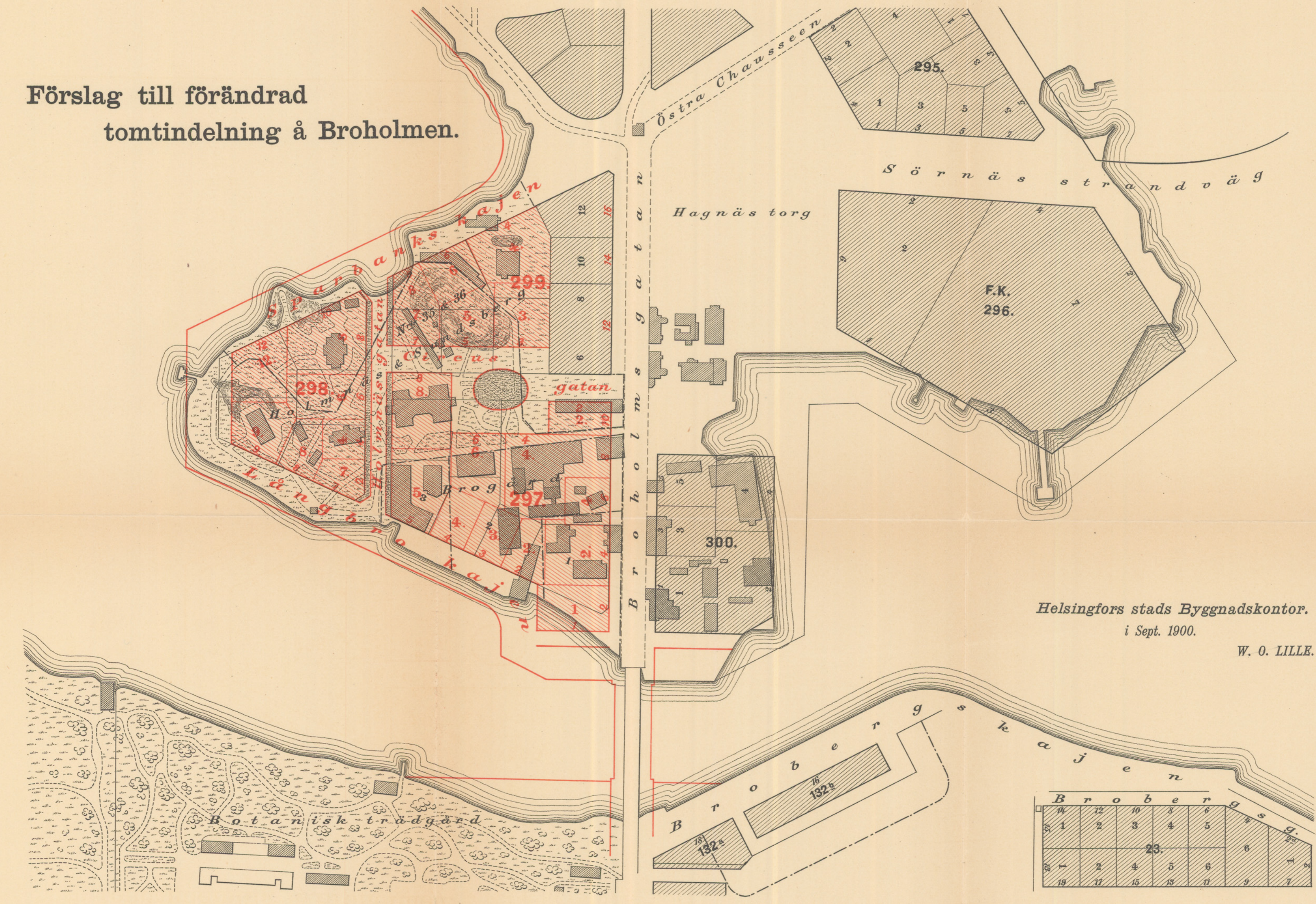
Tillika utber sig Drätselkammaren få meddela, att Kammaren, för den händelse Stadsfullmäktige godkänna Kammarens nu gjorda förslag beträffande ändring i stadsplanen för ifrågavarande stadsdel, omedelbart skall ombesörja uppgörande af sådana kartor, som för utverkande af fastställelse deraf erfordras, och till stadsfullmäktige öfversända desamma.

På drätselkammarens vägnar:

Carl Nummelin.

Th. Tallqvist.

Förslag till förändrad
tomtindelning å Broholmen.

Helsingfors stads Byggnadskontor.
i Sept. 1900.
W. O. LILLE.

Brobergssg.						
14	12	10	8	6	4	2
1	2	3	4	5	6	7
23						
19	17	15	13	11	9	7

K. SIEWENDA'S LITH. TRYCKERI, HELSINGFORS. 1900.

00119

*Magistratens förslag till ny hyrkusk taxa.***Taxa för hyrkuskarne i Helsingfors stad.**

Betalning för åkning beräknas antingen efter afstånd eller efter tid.

Priser efter afstånd:

	<i>Fm. ni.</i>
För färd från ett ställe till ett annat inom staden (1:sta till och med 9:de stadsdelarne) betalas oafsedt afståndet	—: 50
„ hvarje färd efter afstigning eller uppehåll af högst en fjärdedels timme betalas likaledes	—: 50
„ färd från Bangården efter tågans ankomst (se § 16 i ordningsreglerna)	—: 75

För färder till platser utom staden betalas:

Till Sveaborg	1: 25
„ villorna Arkadia, Hagasund och Fjellidal	—: 60
„ villorna Berga, Taipale, Hesperia och Artillerigården samt sockerbruket	—: 75
Till öfriga utmed vestra chausséen belägna villor, Tölö park och Alphyddan äfvensom nya slagtarhuset	1: —
„ fattiggården och villorna vid Edesviken äfvensom villorna Humlevik och Kinnekulle	1: —
„ Djurgården norr om Trädgårdsföreningens område och norr om Alphyddan	1: 25
„ villorna Miramar, Gunnarstorp, Lepola, Bråvalla, Haga, Ulfåsa, Valhalla, Väinölä och Bjälbo	1: 25
„ villorna Toivola, Bergvik, Havanna, Granvik, Nybacka, Tallbo och Laaksola	1: 50
„ öfriga villor å Mejlans förutom de vid chausséen belägna	2: —
„ villorna vid Helsinge chausséen å Mejlans och Grejus hemman till och med Torhem och Tilkka	1: 50
„ öfriga villor vid sagda chaussé intill norra ändan af Hoplax viken	2: —
„ Grejus hemman och Munksnäs gård	2: 25
„ sundet emellan Munksnäs och Granö	2: 50

	<i>Fmg. ni.</i>
Till villorna å Granö	3: —
„ Löfö	3: 50
„ Kajsaniemi värdshus och Broholmen	—: 50
„ förstaden Berghäll, Djurgårdsvillorna öster om järnvägen, Diakonissanstalten och villaområdet Echo	—: 75
„ 10:de stadsdelen till och med gårdarne vid Ekogatan	—: 75
„ öfriga platser inom tionde stadsdelen; Djurgårdsvillorna väster om järnvägen samt villaområdet Surutoin	—: 85
„ villorna Hörneberg, Ås och Vallgård	1: —
„ Sörnäs och straffängelset	1: 25
„ villaområdena Hermanstad och Majstad samt till Gumtäckt och villorna derstädes	1: 50
„ Arabia	1: 75
„ Anneberg och Gammelstaden	2: —
„ stadens begravningsplatser, Lappviks sjukhus och familjevillan Alkärr	—: 75
„ Sandudd och Busholmen	1: —
„ Blekholmen	—: 75
Från Brunnsparken och derstädes belägna villor samt från området söder om Fabriksgratan till platser dit enkel lega öfverstiger 50 penni erläggas 25 penni utöfver taxan.	
„ ställen utom staden betalas half lega för återfärden.	

Priser efter tid:

För åkning inom eller utom staden:	
under en timmes tid utan afbrott	2: 50
under en timme med afstigning	1: 50
under en half timme utöfver hvarje heltimme	—: 75
Denna bestämning gäller icke för färd till platser dit enkel lega öfverstiger 1 mark	
För åkning inom staden under en half timme eller kortare tid med afstigning	1: —
„ åkning inom staden en half timme utan afstigning	1: 25
„ åkning inom stadens område om dagen i 10 timmars tid	12: —
„ åkning inom stadens område om dagen i 6 timmars tid	8: —

Väntning:

„ en timmes väntning betalas	1: —
„ en half timmes d:o d:o	—: 50

Begagnas hyrkusk emellan klockan tolf midnatt och klockan sju på morgonen, betalas dubbelt i lega och väntningspenningar, dock sålunda, att då åkning från ett ställe till ett annat, för hvilken enkel lega utgör 50 penni, börjas före klockan tolf, sådan förhöjning icke behöfver erläggas om ock klockan under åkningen slår tolf; och vid eldsvåda nattetid åligger hyrkusk att emot enkel lega åka medlemmar af brandkåren *till* brandstället.

Hyrkusk tillkommer då han bestäld eller efterskickad till plats utom staden, derifrån afhemtar färdande, utöfver den i taxan till stället utsatta lega femtio procents förhöjning; men då han, bestäld från närbelägen hyrkuskstation betjenar färdande med åkning, endast 15 penni utöfver taxan.

Då hyrkusk beställes eller eftersändes från sitt hem eller från icke närbelägen hyrkuskstation tillkommer honom 25 penni utöfver taxan.

För täckt åkdon med en häst eger hyrkusk uppbära, utöfver i taxan bestämd lega, femtio procents förhöjning samt för vagn eller kursläde med två hästar dubbel lega och dubbla väntningspengar.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1900.

Förslag till reglemente för förberedande yrkesskolan för gossar.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Till Herrar Stadsfullmäktiges granskning och stadfästelse har interimisdirektionen för yrkesskolan för gossar äran härmed öfverlämna förslag till reglemente för sagda skola.

Helsingfors, den 25 oktober 1900.

Edvin Bergroth.

Alexis Gripenberg.

G. Lindberg.

Förslag till reglemente för förberedande yrkesskolan för gossar i Helsingfors.

§ 1.

Förberedande yrkesskolan i Helsingfors har till ändamål att åt gossar, som genomgått högre folkskola, meddela för handtverk lämplig teoretisk och praktisk förbildning.

§ 2.

I skolan, som består af en svensk och en finsk afdelning, hvardera med 2 klasser och högst 30 elever i hvarje klass, meddelas undervisning i följande ämnen: modersmålet, geometri, räkning, naturlära, teknologi och materiallära, bokföring, frihandsteckning, projektionslära, yrkesritning och verkstadsarbete äfvensom lagar och författningar, som röra näringar och yrkesdrift, kännedom af märkliga uppfinningar på det tekniska området samt af märkliga mäns biografier.

§ 3.

Skolan är i verksamhet från d. 1 September till d. 31 Maj med en kort julferie samt under två månader af sommaren, uteslutande för verkstadsarbete.

Den 31 Maj utdelas åt eleverna betyg, som innehålla vitsord öfver uppförande, ordning och uppmärksamhet samt under läsåret gjorda framsteg.

§ 4.

I skolafgift erlägger hvarje elev fem mark i terminen, direktionen dock obetaget att, der synnerliga skäl dertill förekomma, befria elev från skolafgift. Dessa afgifter få efter direktionens pröfning användas till stipendier åt medellösa elever, som uppflyttas till andra klassen.

§ 5.

Den närmaste tillsynen öfver skolan handhafves af en direktion, bestående af tre medlemmar, hvilka utses af stadsfullmäktige. Af direktionens medlemmar afgå årligen en, de två första åren efter lottning, men derefter i tur. Afgående medlem kan återväljas.

Af stadsfullmäktige utses årligen jemväl tvenne suppleanter.

§ 6.

Direktionen åligger:

- a) taga vård om skolans angelägenheter samt i alla afseenden söka främja dess verksamhet;
- b) anskaffa skol- och verkstadslokaler;
- c) inom föreskrifven tid uppgöra och till vederbörande kommunala myndighet ingifva förslag till skolans budget för nästkommande kalenderår;
- d) antaga och i tjensten stadfästa föreståndare och lärare, så ock, när orsak dertill förekommer, dem afskeda;
- e) bestämma läroplan och årskurser;
- f) genom sin ordförande till utbetalande å drätselkammaren godkänna aflöningslistor och räkningar, samt
- g) årligen till stadsfullmäktige aflenna berättelse om skolans verksamhet.

§ 7.

Skolans ordinarie lärare åtnjuta i aflöning: de i matematiska ämnen med 28 timmars undervisningsskyldighet i veckan 4,200 mark; den i frihandsteckning

med 20 timmars undervisningsskyldighet i veckan 3,000 mark samt ordinarie verkmästare högst 3,300 mark.

I lönetillskott efter 5, 10 och 15 års tjänst åtnjuta ofvannämnda personer, ordinarie lärare i matematiska ämnen 600 mark, ordinarie lärare i frihandsteckning 400 mark och ordinarie verkmästare 300 mark för hvarje gång.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1900.

Utskottsbetänkande med förslag till ny byggnadsordning för särskilda tomter i sjunde stadsdelen.

Vid behandlingen af två utskottsbetänkanden angående särskilda förändringar i stadsplanen, närmast beträffande sju och sjunde stadsdelarna, (se tr. handl. N:ris 35 för 1897 och 14 för 1899) beslöto Stadsfullmäktige vid sammanträde den 25 april 1899, med godkännande af utskottets förslag att reservera fabriksqvarteren N:ris 179 och 182 för villatomter samt att indela N:ris 180 och 183 till smärre bostadstomter, att åt ett särskildt utskott uppdraga att uppgöra förslag till sådana, från stadens allmänna byggnadsordning i nödiga delar afvikande bestämningar beträffande berörda bostadstomter och andra delar af sjunde stadsdelen, som kunde erfordras för att ernå dessa områdets ändamålsenliga bebyggande; hvarjemte undertecknade blefvo till ledamöter i utskottet utsedde.

I det senare af de begge ofvanberörda utskottsbetänkandena afstyrkes ett inom Stadsfullmäktige väckt och till utskottets beredning öfverlemnadt förslag att i sjunde stadsdelen inrätta villatomter till större antal än som i utskottets tidigare betänkande förordats. Tillika framhåller dock utskottet hurusom det onekligen vore beklagligt om den vackra del utaf staden, som är belägen mellan Brunnsparken å ena sidan och den af utskottet föreslagna villastadsdelen på den andra, vidt synlig som den dertill är från hafvet, skulle få bebyggas på enahanda sätt som exempelvis särskilda områden af 4:de och 5:te stadsdelarna samt Berghäll, hvarest trähus, omvexlande med stora hyreskaserner, erbjuda en i estetiskt afseende föga tilltalande anblick. Till förekommande häraf förordade utskottet att för hela det område, som omslutes af Ärtholms-, Styrmans-, Fabriks-, Skeppare-, Bergmans-, Ulrikas-, Park-, Hafs- och Strandgatorna, skulle utfärdas särskilda föreskrifter, innehållande förbud mot att bebygga sagda område med bostadshus af trä och mot att der uppföra byggnader, öfverstigande viss höjd, jemte det å andra sidan kunde medgifvas åtskilliga, af husens material och relativa litenhet betingade lindringar i sådana konstruktionsbestämningar, som stegra byggnadskostnaden. En större frihet i afseende å tomternas delning och sammanslagning kunde jemväl införas, egnad att un-

derlätta området bebyggande och särskildt att befordra den byggnadsverksamhet, som afser icke spekulation utan det egna behovet. — I detta uttalande af utskottet torde programmet för nu förevarande uppdrag vara angifvet.

Då utskottet behandlat ifrågavarande ärende, har utskottet för sin del funnit det vara ogörligt att utsträcka de tidigare förordade undantagsbestämningarna till hela det område, som i ofvan citerade uttalande beröres. Att fullständigt disponera det område, som begränsas af de uppgifna gatorna, till mindre tomter, afsedda endast för smärre bostadshus, skulle nemligen nödvändiggöra altför betydande och kostsamma ändringar i den redan verkställda regleringen af området, hvarjemte åtskilliga tomter här, främst alla tomter vid Parkgatan och flertalet tomter vid Hafsgatan, redan öfvergått i enskild hand och därför dels alldeles icke, dels endast med stora oppoffringar kunde i den ifrågasatta regleringen indragas. Utskottet har förty sett sig nödsakadt att inskränka sitt förslag till de ny inrättade kvarteren vester om Kaptensgatan, numera ingående i stadsplanen under numrorna 180, 182, 183 och 185, beträffande hvilka förslaget utan svårighet kan genomföras.

Vid utarbetandet af förslaget till de nya byggnadsbestämningarna, hvarvid utskottet biträds af stadsarkitekten herr Björnberg, har utskottet tagit i öfvervägande olika byggnadssystem. Utskottet hade tänkt sig möjligheten af antingen sådan anordning, att boningshusen skulle placeras midt på tomterna, omgifna af planteringar, eller att husen skulle förses med förgårdar, likaledes försedda med plantering, eller slutligen att boningshusen borde vara förlagda omedelbart i gatlinien med öppna gårdsplaner bakom. Det första af dessa alternativ förutsätter emellertid, för att ett tilltalande resultat dermed skulle ernås, jmförelsevis stora tomter och skulle sålunda såväl i följd häraf som emedan området i fråga utgöres af oländiga berg, å hvilka planteringar icke utan betydlig kostnad kunna fås till stånd, fördyra tomternas bebyggande. Äfven förgårdar måste anses alltför kostsamma att här åstadkomma i följd af terrängens beskaffenhet. Återstår därför endast det tredje af ofvannämnda system, eller att föreskrifva husens placering omedelbart i gatlinien med förbud att bebygga tomternas inre delar annorledes än med låga uthus, och har utskottet utan meningsskiljaktighet omfattat detsamma.

Efter utskottets tanke borde de ifrågavarande tomterna i allmänhet icke vara större än vidpass 15×40 , resp. 15×32 meter, eller alltså så stora att å hvarje tomt kunde uppföras ett boningshus i två våningar, hvarje våning inrymmande fyra å fem boningsrum, kök, kökskammare och nödiga bekvämligheter, jemte det derut öfver ännu en rymlig gårdsplan skulle finnas med plats för planteringar och ett mindre uthus. Undantag härifrån blefve endast hörntomterna, med afseende å deras längre gatufasader. Önskade någon större våning, vore det honom obetaget att antingen inköpa och sammanbygga två tomter eller förena husets båda våningar till en

enda bostadslokal. I källarvåningen, hvaraf eventuelt hälften finge disponeras jemväl till boningsrum, kunde inredas bagarstuga, mangelrum o. dyl. I uthuset vore, utom afträde, plats för upplag af ved. Af tomts yta finge högst två femtedelar, af hörntomt dock två tredjedelar bebyggas med boningshus. Derutöfver finge ytterligare en femtedel af den återstående ytan användas till plats för uthus. Industriela inrättningar och verkstäder borde icke få finnas inom området i fråga, hvarjemte, till undvikande af osnygghet och elak lukt, ej heller stall eller fähus här borde få uppföras.

I händelse inkörsporten måste öppnas mot gatan, komme altför stort intrång att göras på gatufasaden. Utskottet har därför tänkt sig att genom kvarteren skulle ledas gränder, till hvilka dessa portar finge inrättas. Dessa gränder skulle anläggas och underhållas genom stadsmyndigheternas försorg, men på tomtegarenes bekostnad. Denna kostnad skulle fördelas på tomtegarerne, särskildt för hvarje kvarter, i förhållande till arealen af deras tomter. Belysningen af gränderna torde deremot böra bekostas af staden. Inom utskottet har uttalats farhåga för att berörda gränder, som ju icke komme att utgöra någon allmän farväg, icke komme att hållas fullt snygga. Till undvikande häraf borde gränderna göras tillräckligt breda — efter utskottets åsigt fem meter — samt asfalteras till hela sin utsträckning. Någon särskild gångbana behöfde deremot å dem ej anläggas.

Då husen komme att uppföras omedelbart invid hvarandra, borde till undvikande af eldfara och framförallt för vinnande af ett prydligt utseende husen få uppföras endast af sten — något som för öfrigt uttalats redan i ofvannämnda tidigare utskottsbetänkanden.

Det i berörda utskottsbetänkanden ingående önskningsmålet att genom ändring af bestämmingarna i byggnadsordningen möjlighet skulle beredas att med mindre omgång än för närvarande erfordras få tomterna inom området delade eller förenade till en tomt, torde, efter hvad utskottet trott sig finna, icke kunna förverkligas. Hvarje tomts gränser måste nemligen finnas utmärkta å stadsplanen, för att den så att säga kamerala enheten må vara behörigen fixerad. Ändring å stadsplanen ankommer åter å styrelsen, och är det föga troligt att ändring häri skall fås utverkad. Deremot har utskottet sökt bereda tillfälle till så mycken lättnad uti byggnadsättet i öfrigt som utskottet ansett möjlig utan att säkerheten mot eldfara äfventyras och helsovårdens berättigade fordringar blifva satta å sido.

Sålunda torde den genomgång till gata, allmän plats eller granntomt, som enligt 28 § af allmänna byggnadsordningen bör jemte inkörsporten förefinnas, beträffande ifrågavarande tomter, som ej äro afsedda att helt och hållet kringbyggas, saklöst kunna undvaras. Mur å uthus torde få uppföras huru tunn som helst, blott husets hållbarhet derigenom icke äfventyras. Trapporna borde få förfärdigas äfven af annat än brandfritt material, blott trappan till vinden afstänges medels branddörr. Minsta bredden af hufvudtrappan synes kunna minskas från 1,5 meter enligt allmänna byggnadsordningen till 1,2 meter. Slutligen torde föreskrifterna beträffande materialet för taklisten kunna ändras på sätt § 11 af förslaget innehåller.

Med afseende å tiden, inom hvilken af staden inköpt tomt bör vara bebyggd, har utskottet ansett strängare bestämmningar än de, som ingå i allmänna byggnadsordningen, vara erforderliga. En tidrymd af fem år, under hvilken tomt får stå oanvänd, är otvifvelaktigt för lång för att effektivt förebygga inköp af tomter på spekulation, utan afsigt att skrida till deras omedelbara bebyggande. Utskottet skulle önska denna tid förkortad till två år samt äfventyret vid åsidosättandet af bestämningen härom skärpt. — Till ernående af någon ordning vid områdets bebyggande skulle utskottet tillika föreslå att Drätselkammaren blefve anmodad att vid försäljning af tomterna inom området följa en viss plan, exempelvis sålunda att i hvarje tomtrad främst hörntomterna borde föryttras och derefter de öfriga i tur utan att någon tomt finge säljas innan den tomt, som är hörnet närmare, föryttrats.

Det återstår för utskottet att yttra sig derom, till hvilket pris ifrågavarande tomter torde kunna försäljas. I sådant afseende får utskottet hänvisa till bifogade uppgift från Byggnadskontoret, utvisande, att tomternas minimiförsäljningsvärde, beräknadt efter hvad tomterna kostat staden, är Fmk 5:10 per kvadratmeter, hvartill dock kommer ränta å stadens i tomterna nedlagda kapital. Då tomterna emellertid komma att efter värdering säljas på offentlig auktion, kan sjelfallet ett betydligt högre pris å dem emotses.

Utskottet får förty vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna närslutna förslag till byggnadsordning för ifrågavarande område och derå utverka nödig fastställelse;

att Fullmäktige ville uppdraga åt Drätselkammaren att låta uppgöra sådan plan till ny indelning af området i fråga i öfverensstämmelse med utskottets förslag, att fastställelse derå må kunna af Fullmäktige utverkas; samt

att Fullmäktige ville anmoda Drätselkammaren att vid försäljningen af tomterna i fråga icke föryttra spridda tomter utan följa viss ordning i enlighet med hvad utskottet ofvan uttalat.

Helsingfors, den 5 november 1900.

Alfred Norrmén.

W. Aspelin.
(Frånvarande vid justeringen).

Hj. Schjerfbeck.

Gustaf Nyström.

W. Sucksdorff.

*Bilaga I.***Byggnadsordning för kvarteren n:ris 180, 182, 183 och 185 af Helsingfors stad.**

För ofvannämnda kvarter gäller den för staden den 3 maj 1895 fastställda byggnadsordning med de afvikelser, nedan sägs:

§ 1.

De genom kvarteren löpande gränderna, hvilka afse att bereda tillträde till 10, 12 och tomternas baksidor, anläggas och underhållas genom stadsmyndigheternas försorg, 13 §§. A. B. men på bekostnad af tomtägarene, hvilka böra ersätta staden härför i förhållande till yttinnehållet af tomterna i kvarteret.

Dessa gränder böra till hela sin bredd asfalteras, hvaremot särskild gångbana icke behöfver å dem anläggas.

§ 2.

Inkörsporten till tomt får inrättas äfven till sådan gränd som i 1 § sägs. 28 §.
 Annan inkörsport eller genomgång, som i 28 § af allmänna byggnadsordningen omförmäles, är icke erforderlig.

§ 3.

Tomt skall till minst hälften af dess medgifna byggnadsareal bebyggas 29 §.
 inom två år efter tillträdet.

Går sagda tid till ända utan att tomten blifvit behörigen bebyggd, återfaller den till staden, jemte det egaren förverkat hälften af köpeskillingen till stadskassan.

Afvikelse härifrån må dock, af särskild anledning, utaf Stadsfullmäktige beviljas.

§ 4.

Tomt får bebyggas endast med hus af sten. 30 och 31 §§.

Industriell inrättning, verkstad, stall eller fähus få å området icke finnas, ej heller de i 31 § mom. b och d af allmänna byggnadsordningen omförmälda byggnader derå uppföras.

§ 5.

Boningshus bör byggas i tomtens gatlinie, uthus deremot vid inre tomtgräns. 36 §.

§ 6.

- 40 §. Tomt får bebyggas med boningshus, hörntomt högst till två tredjedelar och annan tomt högst till två femtedelar af ytan.
Af tomts återstående del får en femtedel bebyggas med uthus.

§ 7.

- 43, 45, 47 §§. Största tillåtna höjden är för boningshus elfva och fem tiondedels (11,5 m.) samt för uthus sex meter (6 m.), detta mått för uthus beräknadt till brandmurens öfre kant.

§ 8.

- 46 §. Boningshus får uppföras i högst två våningar.
Derutöfver må dock halfva arealen af antingen källarvåningen eller vindsvåningen inredas till boningsrum.
- 48 §. Afvikelse härifrån, på sätt i 48 § af allmänna byggnadsordningen sägs, medgifves ej.

§ 9.

- 72 och 73 §§. Mur å uthus må uppföras af mindre styrka än i allmänna byggnadsordningen säges, der hållbarheten derigenom icke äfventyras.

§ 10.

- 94 och 95 §§. Inre trappa må utföras af annat än brandfritt ämne. Emot vinden skall trappan vara afstängd medels branddörr.
Minsta tillåtna bredden af hufvudtrappa är en och två tiondedels meter (1,2 m.).

§ 11.

- 100 §. Yttre taklist må göras af trä, men bör, i händelse den ledes intill tomtgränsen, på ett afstånd af en och fem tiondedels meter (1,5 m.) derifrån antingen vara af brandfritt material eller beklädas med plåt eller annat ämne af brandfri beskaffenhet.
-

*Bilaga II.***Tablå öfver kostnaderna för gatuplaneringar och kloakanläggningar invid villaqvarteren i 6:te stadsdelen.**

Planering af Skepparegatan från Fabriks- till Hafsgatan	26,400: —	
„ „ Villagatan från Fabriks- till Hafsgatan ,	45,900: —	
„ „ Hafsgatan från Skeppare- till Kaptensgatan	25,000: —	
„ „ en 15 meter bred gata utmed qvarteret N:o 180	13,000: —	
Halfva planeringskostnaden för Kaptensgatan mellan Peters- och Hafsgatorna, beräknad efter 7: 50 per m ²	8,300: —	
Halfva planeringskostnaden för Fabriksgatan mellan Kaptens- och Skepparegatorna	10,800: —	
Planering af Petersgatan mellan Kaptens- och Skepparegatorna	21,600: —	151,000: —
Kanal under Skepparegatan	21,800: —	
„ „ Villagatan	7,400: —	
„ „ Kaptensgatan	9,600: —	
„ „ Hafsgatan	9,400: —	48,200: —
	<u>Summa Fmk</u>	<u>199,200: —</u>
Försäljbar tomtareal: i kvarteret N:o 185	8,680 m ²	
„ i „ „ 180	9,920 „	
„ i „ „ 183	8,990 „	
„ i „ „ 182	11,600 „	
	<u>Summa</u>	<u>39,190 m²</u>

Såvida kostnaden för nödiga vattenledningar *Fmk 55,000: —* icke medräknas i kalkylen blir tomternas minimiförsäljningsvärde

$$\frac{199,200}{39,190} = \text{Fmk } 5:10 \text{ per } m^2.$$

Helsingfors i Oktober 1900.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-Aktiebolagets tryckeri, 1900.

HELSINGFORS STADS

BELYSNINGSVÄRK.

Helsingfors

den 7 November 1900.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Till affördradt utlåtande i anledning af ett utaf herrar Stadsfullmäktige till Styrelsen öfverlämnadt utskottsbetänkande i fråga om elektrisk belysning i Maria Sjukhus, får Styrelsen vördsamt anföra följande:

Främst anser sig Styrelsen böra meddela att, derest ström för den elektriska belysningen i sagda sjukhus skall alstras af ett i sjukhuset anordnad elektricitetsverk, god plats i den nuvarande verkstaden i ekonomibyggnaden kunde beredas, ej allenast för det maskineri, som behöfves för de nuvarande byggnaderna och den under uppförande varande kirurgiska paviljongen, utan äfven för det ytterligare maskineri, som erfordras för åstadkommande af ström till en till det dubbla utvidgad, framtida belysning.

Rörande lampantalet har sjukhusets öfverläkare enligt utskottsbetänkandet uppgifvit, att maximiantalet, kirurgiska paviljongen oberäknad, skulle uppgå till 247 st. med nedanstående lystider:

för aftonbelysningen (247 st. lampor).	310,500 timmar.
för nattbelysningen (30 st. lampor).	81,000 timmar.
	<u>Summa 391,500 timmar.</u>

Med en beräkning af 0,05 kilowatt pr 16 lj. lampor pr timme, blir antalet kilowatt-timmar

för aftonbelysningen	15,525
för nattbelysningen	4,050
	<u>Summa 19,575</u>

Enligt detta blir antalet kilowatt-timmar för aftonbelysningen pr lampa pr år 62,8 eller i rundt tal 60.

Ehuru den nya kirurgiska paviljongen ej torde komma att öppnas förrän år 1902, borde dock, enligt styrelsens förmenande, äfven denna paviljongs behof af belysning redan nu tagas i beräkning, och derest för detta ändamål anslås 103 st. lampor, komme hela lampantalet att uppgå till 350 st. Göres maskineriet, såsom föreslaget är, för 400 st. samtidigt brinnande lampor, funnes således tillgång till ström för gårdsbelysningen, hvilken för närvarande är mycket underhållig.

Med en beräkning af 60 kilowatt-timmar pr år pr 16 lj. lampa för aftonbelysningen skulle denna för 350 st. lampor förbruka 21,000 kilowatt-timmar. Ehuru ett mindre antal nattlampor behöfdes i kirurgiska paviljongen, utom förut uppgifna 30 st. 16 lj. lampor, kunde dock, då nattbelysningen kan bestridas med mindre lampor, 5 och 10 ljus, den beräknade strömförbrukningen 3,050 kilowatt-timmar bibehållas. Strömförbrukningen för 350 st. lampor blir således

för aftonbelysningen	21,000 kwt.
för nattbelysningen	4,050 kwt.
	Summa 25,050 kwt.

Beräknas, att 11 st. 16 lj. lampor, = 0,55 kilowatt-timmar, erhållas af 1 hästkraft, motsvarar strömförbrukningen för 350 lampor

för aftonbelysningen	38,182 hkr. timmar.
för nattbelysningen	7,364 hkr. timmar.
	Summa 45,546 hkr. timmar.

I det fall, att förestående hästkraftstimmar skola framställas med en gasmotor, därvid nattbelysningens ström lemnas af ett accumulatorbatteri, som laddas under den tid af dygnet, då motorn för den öfriga belysningen ej behöfver vara i gång, blir gasförbrukningen med iakttagande af 20 % förhöjning för förlusten genom accumulatorerna samt med en beräknad gasförbrukning af 0,6 kbm pr timme pr hästkraft (i goda motorer garanteras gasförbrukningen till 0,45 å 0,50 kbm pr hästkraft),

för aftonbelysningen i rundt tal	23,000 kbm.
för nattbelysningen i rundt tal	5,000 kbm.
	Summa 28,000 kbm.

Med hänvisning till förestående sifferuppgifter, som komma att ligga till grund för nedangjorda driftsberäkningar, öfvergår styrelsen till beräkning af anläggningskostnader för elektricitetsverk med och utan accumulatorbatteri. Härvid må framhållas att enligt Styrelsens åsikt, den i utskottets kostnadsförslag upptagna gasmotorn på 30 hästkrafter ej vore tillräcklig för en dynamo på 400 lampor, äfvensom att typen för densamma, fritt utstående cylinder jemte högt jernstativ, ej vore väl egnad att medföra en tyst och jemn gång samt obetydliga reponter.

Styrelsen tror sig därför böra i kostnadsförslaget upptaga en större gasmotor af 35 hästkrafters styrka af Ottos eller Körtings fabrikat samt af fullt stabil typ, särskildt egnad att lemna en tyst och jemn gång.

Vidare må anföras, att för accumulatorbatteriet finnes god plats i en nu obegagnad källare, belägen omedelbart invid det rum, där maskineriet är afsedt att uppställas. Batteriet vore beräknadt för en kapacitet af 160 ampère-timmar och kan lyshålla 32 st. 16 lj. lampor under 10 timmar.

A. Kostnadsförslag för anläggning med accumulatorbatteri.

1 st. 35 hkr. gasmotor inkl. frakt, tull, transporter m. m.	<i>Frkf.</i>	12,200: —	
Fundament, fundamentbultar, s. k. jernfilts-ljuddämpare och behöfliga sprängningar	„	1,800: —	
Montering, gas-, vatten- och afloppsledningar inomhus	„	1,600: —	15,600: —
Gas- och afloppsledningar utomhus	„	— —	1,000: —
1 st. dynamo för 400 st. 16 lj. lampor	„	4,000: —	
Fundament, rem och remspännare till dito	„	500: —	4,500: —
Accumulatoranläggningen:			
1 st. accumulatorbatteri för 160 ampère-timmar	„	3,140: —	
En första uppsättning svafvelsyra till dito	„	255: —	
Uppsättning af batteriet inkl. alla ledningar mellan detsamma och cellregulatorn	„	800: —	
Hyllor för batteriets uppställande	„	305: —	4,500: —
Instrumenttafla samt elektriska ledningar i maskinrummet	„	— —	2,000: —
Installering af 350 st. lampor med enkel armatur, inkl. yttre ledningar	„	— —	8,750: —
Tillsyn af arbetet	„	— —	500: —
Skyddsräck i maskinrummet samt oförutsedda utgifter	„	— —	1,150: —
		Summa <i>Frkf.</i>	— — 38,000: —

Denna anläggning komme att pr år kräva följande ungefärliga

Driftkostnad.

10 % ränta och amortering å anläggningskostnaden	<i>Frkf.</i>	3,800: —	
Försäkring af accumulatorerna; 10 % å <i>Frkf.</i> 3,140	„	314: —	4,114: —
Gaskostnad:			
för aftonbelysningen 23,000 kbm å 0,15	„	3,450: —	
för nattbelysningen 5,000 kbm å 0,15	„	750: —	4,200: —
Kylvatten, smörjoljor m. m.	„	— —	1,000: —
Underhåll:			
Ombyte af 350 st. glödlampor å 0,75	„	262: 50	
Öfrigt underhåll	„	537: 50	800: —
Lön för extra biträde åt maskinisten under vintermånaderna	„	— —	600: —
		Summa <i>Frkf.</i>	— — 10,714: —

Såframt ett accumulatorbatteri för nattbelysningen ej anlägges och ström för denna belysning tages från Helsingfors Elektriska Belysningsaktiebolag, ställer sig anläggningskostnaderna som följer:

B. Kostnadsförslag för anläggning utan accumulatorbatteri.

1 st. 35 hkr gasmotor med fundament, ledningar enl. förslag A	<i>Fmf</i>	— —	15,600: —
Gas- och afloppsledningar utomhus	"	— —	1,000: —
1 st. dynamo för 400 st. 16 lj. lampor inkl. fundament m. m. enl. förslag A	"	— —	4,500: —
Instrumenttafla samt elektriska ledningar i maskinrummet	"	— —	1,000: —
Installering af 350 st. lampor	"	— —	8,750: —
Tillsyn af arbetet	"	— —	400: —
Skyddsräck i maskinrummet samt oförutsedda utgifter	"	— —	850: —
	Summa <i>Fmf</i>	— —	32,100: —

Denna anläggning kommer att pr år kräfvä följande ungefärliga

Driftkostnad.

Ränta och amortering, 10 % å anläggningskapitalet <i>Fmf</i>	— —	3,210: —
Gaskostnad, för aftonbelysningen 23,000 kbm å 0,15	"	3,450: —
Kylvatten, smörjoljor m. m.	"	900: —
Underhåll:		
Ombyte af 350 st. glödlampor	"	262: 50
Öfrigt underhåll	"	237: 50
Lön för extra biträde åt maskinisten under vintermånaderna	"	— — 600: —
Elektrisk ström för nattbelysningen: 4,050 kilowatt-timmar å 0,70	"	— — 2,835: —
	Summa <i>Fmf</i>	— — 11,495: —

Af förestående driftkalkyler framgå, att årliga kostnaden för belysningen af sjukhuset blefve c. 800 *Fmf* lägre i det fall, att ett accumulatorbatteri anordnas.

Skulle ström för hela belysningen tagas från elektriska belysningsbolaget, ställer sig den årliga kostnaden som följer.

Ränta och amortering, 10 % å installeringskostnaden <i>Fmf</i>	8,750: —	875: —
25,050 kilowatt-timmar å 0,70		17,535: —
Ombyte af 350 st. glödlampor å 0,75		262: 50
Diverse underhåll		47: 50
	Summa <i>Fmf</i>	18,720: —

Med samma lyshållningstider på lamporna blir således kostnaden för belysningen 8,006 *Tmyc* dyrare pr år om strömmen tages från elektriska belysningsbolaget, än om den uteslutande tages från eget elektricitetsverk.

Det har i tidningspräsen förekommit en af Helsingfors elektriska belysningsaktiebolag undertecknad „insändare“, i hvilken framhålles, att antalet lyshållningstimmar för Maria sjukhus belysning kalkylerats mycket för högt.

Ehuru de uppgifter, sjukhusets öfverläkare lemnat öfver lampornas lyshållningstider, böra anses vara tillförlitliga och någon större minskning i samma lyshållningstimmar således ej får påräknas, kan det dock vara af intresse att utreda, till hvilket belopp kostnaden skulle uppgå i det fall, att en betydlig minskning i antalet lyshållningstimmar kunde åstadkommas. Antager man, att aftonbelysningen skulle bestridas af en strömförbrukning, hvilken med 50 % understege den, som beräknats med öfverläkarens uppgifter till grund, men att i nattbelysningens strömförbrukning någon minskning ej inträdde, ställer sig kalkylen för den årliga driftkostnaden på följande sätt:

Ränta och amortering; 10 % å installationskostnaden			
<i>Tmyc</i> 8,750: —		<i>Tmyc</i> — —	875: —
Strömförbrukningen för aftonbelysningen:			
0,50 × 21,000 = 10,500 kwt å 0,70		„	7,350: —
för nattbelysningen:			
4,050 kwt å 0,70		„	<u>2,835: —</u> 10,185: —
Ombyte af 200 st. glödlampor å 0,75			150: —
Diverse underhåll			49: —
			<hr/>
		Summa <i>Tmyc</i>	11,259: —

Af denna senare kalkyl synes, att, äfven i det fall, att strömförbrukningen för aftonbelysningen minskas med 50 %, årliga kostnaden för belysningen med ström från elektriska belysningsbolaget blir 500 *Tmyc* dyrare, än om full belysning med ström från eget elektricitetsverk användes. Och då det otvifvelaktigt måste anses vara en stor fördel, att ett sjukhus är väl och rikligt upplyst, torde det utan vidare vara klart, att det i ekonomiskt och andra afseenden blefve fördelaktigt att upplysa Maria sjukhus med egen elektrisk central.

Derjemte må erinras, att de pris, som upptagits för gasen och kylvattnet äro försäljningspris. Emellertid behöfver staden, såsom egare till gas och vattenverken, endast räkna med de direkta tillverkningskostnaderna för gasen och vattnet, hvadan driftkostnaden för sjukhusets belysning i verkligheten, och i synnerhet såsnart kolprisen åter nedgått till normala värden, ställer sig betydligt fördelaktigare, än hvad kalkylen utvisar. Med afseende härå och då staden enligt Styrelsens tanke borde så mycket som möjligt begagna sig af sitt gasverk, anser sig Styrelsen utan tvekan kunna tillråda inrättandet af en elektrisk central med gasmotordrift å Maria sjukhus.

Enär denna central förseende med ett accumulatorbatteri kan, såsom ofvan framhållits, i väsentlig mån nedbringa den årliga kostnaden för belysningen och sådana batterier numera, sedan de blifvit fullt praktiska och jämförelsevis lättskötta, allmänt användas, tillåter sig Styrelsen föreslå, att ett sådant batteri måtte kombineras med centralen.

Då det möjligen kunde ifrågasättas, huruvida icke de medel, som användas för byggandet af elektricitetsverk i Maria sjukhus borde anses delvis bortkastade, om staden kommer att bygga en elektrisk central för en del af staden, får Styrelsen framhålla, att i händelse det skulle visa sig ofördelaktigt i ekonomiskt afseende att sedermera bibehålla sjukhusets elektricitetsverk, det icke torde möta svårighet att för antagligt pris realisera maskinerna, och lamp-installationen torde, om den från början utförts tidsenligt, i hvarje händelse komma till användning.

På grund af hvad Styrelsen i förestående måtto anført, får Styrelsen värdsamt föreslå, det stadsfullmäktige ville besluta:

att Maria sjukhus skall upplysas med elektriskt ljus;

att å sjukhuset bör byggas en elektrisk central med en kapacitet, motsvarande 400 st. samtidigt brinnande 16 ljus glödlampor;

att för en sådan central, kombinerad med ett accumulatorbatteri för 160 ampèretimmar, beviljas ett anslag af föreslagsvis 38,000 mark; samt

att Drätselkammaren bemyndigas att vidtaga åtgärd för centralens anläggande i så god tid, att densamma kan för sitt ändamål användas från den 1 augusti 1901.

Helsingfors den 7 nov. 1900.

Hj. Schildt.

Edvin Bergroth.

Edvin Willgren.

V. Montgomery.

HELSINGFORS STADS
BELYSNINGSVERK.

Helsingfors

den 13 November 1900.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Sedan förestående utlåtande af den 7 innevarande November blifvit affattadt, har från Helsingfors Elektriska Belysnings Aktiebolag inkommit ett så lydande anbud, dateradt den 8 Nov. 1900:

„Till Styrelsen för Stadens Belysningsverk

Härstädes.

Härmed få bekräfta vårt telefon anbud att för *Smk* 6,000: — pr år leverera elektriskt ljus till Maria sjukhus för högst 350 lampor om högst 16 nlj. pr styck under förbehåll att glödlamporna tagas hos oss och att aftalet uppgöres på 5 år.

Högaktningsfullt

pp:a Helsingfors Elektriska Belysnings
Aktiebolag.

Hugo Mäklin.“

I anledning af detta anbud anser sig styrelsen först och främst böra framhålla, att om detsamma antages och sjukhuset skulle upplysas medels elektrisk ström från elektriska belysningsbolaget, det ledningsnät, som då kommer att anläggas, måste utföras efter 2-ledare-systemet. Vill staden sedermera upplysa sjukhuset från egen stadscentral och denna, såsom numera allmänt brukligt är, utföres efter 3-ledare-systemet måste ledningsnätet i sjukhuset slopas och nytt sådant efter 3-ledare-systemet anläggas. Under förutsättning att staden åtminstone om 5 år har eget elektricitetsverk och att kostnaderna för ett ordentligt utfördt ledningsnät — exkl. armatur — för 350 lampor med ström från elektriska belysningsbolaget uppgår till *Smk* 7,000: —, bör denna kostnad afskrifvas på 5 år d. v. s. med 1,400 mark pr år.

Då den fullständiga installationen för 350 lampor torde komma att kosta 8,750 mark och å detta belopp 5 % årlig ränta bör beräknas, kommer den årliga kostnaden för sjukhusets belysning — kirurgiska paviljongen inberäknad — att utgöra:

ström till 350 lampor	<i>Smk</i>	6,000: —
5 % ränta å <i>Smk</i> 8,750:—	„	437: 50
ledningsnätets afskrifning	„	1,400: —
ombyte af 350 lampor å 0,75	„	262: 50
Diverse underhåll	„	50: —
	Summa <i>Smk</i>	8,150: —

Enligt hvad Styrelsen visat i utlåtandet af den 7 dennes, torde den årliga driftkostnaden för egen central å sjukhuset med lyshållning af 350 lampor under det antal timmar, sjukhusets öfverläkare beräknat, uppgå till 10,714 mark, häri ränta och amortering inbegripna samt gasen och vattnet upptagna till försäljningspris. Läggas den direkta tillverkningskostnaden på gasen och vattnet till grund för driftkalkylen för egen central och skulle lampornas lyshållningstimmar samt i följd deraf äfven kostnaden för gasen och vattnet kunna nedbringas — detta har tydligen elektriska belysningsbolaget beräknat, då det kunnat inkomma med ett så lågt anbud — så blir skilnaden i kostnaden för sjukhusets belysning från egen central eller med ström från elektriska belysningsbolaget jämförelsevis obetydlig. Och så snart kolprisen nedgått till normala värden, blir skilnaden ännu mindre.

Då det kan inträffa, att skilnaden i kostnaden för sjukhusets belysning enligt de 2 olika sätten blir obetydlig och då, såsom visadt är differensen under inga förhållanden kan uppgå till så afsevärdt belopp, att staden enligt styrelsens mening hade anledning att, med förbigående af sitt gasverk, för ifrågavarande ändamål binda sig vid annat privat belysningsverk;

så får Styrelsen till herrar Stadsfullmäktiges pröfning och afgörande öfverlämna, huruvida tillräckliga skäl må förefinnas för godkännande af elektriska belysningsbolagets i förestående måtto framställda anbud.

Skulle stadsfullmäktige emellertid anse sig böra antaga anbubet, tillåter sig styrelsen föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta;

att för år 1901 anslå ett belopp af förslagsvis *Smk* 8,750 för den elektriska installationen å Maria sjukhus — häri installationskostnaden för kirurgiska paviljongen inberäknad — äfvensom förslagsvis *Smk* 4,100 för sjukhusets upplysning med beräknade 247 st. elektriska lampor under 11 månader af sagda år; samt

att uppdraga åt Drätselkammaren att uppgöra kontrakt med bolaget om sjukhusets belysning och vidtaga åtgärder för installationsarbetets snara utförande.

Enär elektriska belysningsbolagets anbud ej innehåller några närmare detaljerade bestämmelser för det kontrakt, som borde uppgöras med bolaget om

sjukhusets belysning, får Styrelsen dessutom föreslå, att nedanstående bestämmelser, af hvilka den 4:de samtalsvis af elektriska belysningsbolaget godkänts, måtte i kontraktet intagas, nämligen:

1) att öfverenskommelsen gäller i 5 år från den dag räknadt, då belysningen tager sin början;

2) att öfverenskommelsen upphör att gälla före utgången af dessa 5 år i följande fall:

- a) om staden derförinnan själf inför allmän elektrisk belysning och sålunda vill upplysa sjukhuset från egen stadscentral,
- b) om bolaget af en eller annan anledning derförinnan förlorar rättighet att servera elektrisk ström i staden;
- c) om bolaget levererar ström af så underhållig beskaffenhet eller med sådana afbrott i strömserveringen, att sjukhuset ej kan anses vara nöjaktigt upplyst; och
- d) om bolaget i öfrigt åsidosätter kontraktets bestämmelser;

3) att bolagets grundpris *Fr.* 6,000 pr år för 350 st. 16 ljus lampor, gäller den strömförbrukning, som motsvaras af 350 st. lampor å 0,05 kilowatt d. v. s. 17,5 kilowatt pr timme;

4) att bolaget är skyldigt att verkställa debiteringen för de vid belysningsårets början installerade lamporna i den proportion, deras kilowattförbrukning pr timme förhåller sig till grundprisets 17,5 kilowatt pr timme;

5) att bolaget eger rätt, att för under belysningsåret tillkomna lampor debitera sjukhuset i proportion till det antal dygn af året, lamporna varit installerade och till dessas kilowattförbrukning pr timme — allt i förhållande till grundpriset;

6) att bolaget är skyldigt ersätta sjukhuset för kostnaden för den belysning, som måste anordnas vid eventuellt afbrott i bolagets strömservering;

7) att de lampor, bolaget levererar, skola vara fullgoda samt att prisen på desamma skola vara de gängse förekommande.

Helsingfors den 13 Nov. 1900.

Hj. Schildt.

Edvin Bergroth.

Edvin Willgren.

V. Montgomery.

Framställning angående ändring i nu gällande betalningsvilkor vid tomtköp.

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 15 November 1900.

N:o 226.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

På skäl som af Drätselkammaren framhållits uti de Kammarens skrivelser till Magistraten, hvilka såsom motivering åtföljt budgetsförslagen för åren 1899 och 1900, har Kammaren såsom inkomst i tomtlösen uti förslagen upptagit endast jemförelsevis ringa belopp. För nästkommande år 1901 har Kammaren trott sig böra hålla denna inkomstpost ännu lägre än tidigare eller vid ungefärligen den summa, som motsvarar amorteringen å krediterade köpeskillingar för försålda tomter. Denna inkomstpost hade nämligen redan innevarande år utfallit lika låg, ifall ej särskilda intrader för till statsjernvägarne genom tvångslösen afträdd mark samt några kontanta afbetalningar till följd af tomtutbyte tillfälligtvis mellankommit. Vid den för närvarande rådande höga räntefoten och penningeknappheten kommer med all sannolikhet icke under det mötande året några äldre utestående fordringar i tomtlösen eller kontant betalning vid försäljning af nya tomter att till stadskassan inflyta. Att emellertid uti en alltför liten inkomst för staden i tomtlösen ligger ett stort missförhållande torde väl ej kunna bestridas. Enär stadens utvidgning icke bör tillbakahållas utan tvärtom befordras samt gatuplanerings och kanal- m. fl. arbeten därför måste uti särskilda stadsdelar fortgå, på det försäljbara tomter må kunna hugade köpare tillhandahållas, uppstå för staden ej obetydande trångmål, ifall ej de medel regelbundet och i tillräcklig mängd inflyta, med hvilka nämnda arbeten skola bestridas. Till antydda missförhållande har Drätselkammaren trott sig finna en icke oväsentlig orsak uti de fastställda men för tidsförhållandena ej vidare lämpliga betalningsvilkoren för af staden försålda odisponerade tomter. Kammaren har för den skull underställt desamma en närmare granskning och utber sig härmed få ej mindre hos Stadsfullmäktige utlägga sin mening i frågan än ock göra deraf föranledd framställning.

Bland sedvanliga bilagor till Kammarens årliga budgetsförslag hafva städse ingått tvenne tablåer, den ena upptagande såväl för tiden uppdebiterad som influ- ten tomtlösen, den andra utvisande å s. k. regleringsarbeten nedlagda kostnader.

Genom jämförelse emellan dessa tablåer har man kunnat bilda sig en föreställning om det förhållande, i hvilket influten tomtlösen stode till kostnaderna för regleringsarbetena samt huruvida de förra betäckte de senare eller ej, äfvensom i hvad omfång förty dessa stadens utvidgning afseende arbeten kunde med fördel bedrifvas. Tyvärr har emellertid denna senare tablå, uppgjord af Drätselkontoret efter från Byggnadskontoret lemnade data, med hänsyn fästad mera till tablåns rubrik än till dess nödiga innehåll, blifvit något vilseledande uppstald. Densamma har nämligen upptagit endast en del af hvad den rätteligen bort innehålla, hvarföre också Magistraten särskilda gånger gjort anmärkningar till Kammarens budgetsförslag, såvidt de rörde dessa s. k. regleringsarbeten. Härvid har Magistraten fästat uppmärksamheten derpå, att de medel, som till stadskassan inflyta genom försäljning af tomter, borde enligt Stadsfullmäktiges i saken fattade beslut visserligen i främsta rummet användas till betäckande af kostnaderna för erforderliga planerings- och kanalarbeten i staden, men äfven å företag, som för staden medföra varaktigt gagn utan att dock lemna en utgifterna motsvarande afkastning. Och att till sådana arbeten ovilkorligen bör hänföras icke blott de gatuplanerings och kanaliserings, väg- och chaussébyggnads arbeten, hvilka uti stadens budgeter upptagits under specialrubriken *regleringsarbeten* — hvilken uppfattning Byggnadskontoret synes hafva omfattat — utan också alla likartade uti budgeterna under rubrikerna *nyanläggningar* upptagna arbeten, lider väl intet tvifvel. Sådana obestriddliga med tomtlösen till utförande afsedda arbeten uppgå efter den tablå med särskilda kolumner, Kammarerna efter angifna princip nu låtit Drätselkontoret uppgöra för att bifogas Kammarerna budgetsförslag för nästkommande år, om ifrån tablån afdrages kostnaden för enahanda under sagda år tillsvidare endast förslagsvis upptagna arbeten, till 3,169,025 mark 63 penni mot uti motsvarande tablå vidfogad innevarande års budgetsförslag observerade endast 2,877,583 mark 18 penni. Men lägges till den förra summan — allt förstås med undantag af de för instundande år förslagsvis och ännu ej till utbetalning komna utgiftsposterna — kostnaderna för särskilda af staden nybyggda, naturligtvis icke med lånemedel utförda hus, såsom Magistraten ganska sakenligt tyckes velat hafva det, nya ej heller med lånemedel verkställda hamnbyggnader äfvensom nyanlaggda stadsplanteringar, stiger totalsumman till icke mindre än 4,815,122 mark 1 penni. Enligt tablån öfver tomtlösen uppgår densamma för tiden 1887—1900, d. v. s. för lika lång tid den förra tablån omfattar, i uppdebitering till 5,163,364 mark 37 penni samt i influtet belopp till 4,017,200 mark 59 penni. Den influtna tomtlösen skulle således understiga utgifterna, som dermed hade bort bestridas, med i det närmaste 800,000 mark. Någon anhopning af tomtlösemedel och nödvändighet till deras fondering, såsom man år 1892 befarade och till hvilken sida af ärendet Drätselkammaren här lägre nedan skall återkomma, föreligger alltså alls icke utan tvärtom motsatsen. Man kunde visserligen anmärka, att nya hus- och hamnbyggnader, representerande utgiftssummor af resp. 623,163 mark 88 penni och 774,902 mark 55 penni, icke böra föras till ifrågavarande kategori af arbeten; och

kunna klarligen åsigterna, isynnerhet beträffande enskilda poster af sistnämnda utgifter, vara delade. Men som desamma öfverhufvudtaget betingats just af stadens utvidgade bosättning, tillväxt i folkmängd och ökade trafik, hvilket allt har närmaste samband med stadens tomtförsäljning, och alla dessa arbeten i hvarje fall äro sådana, hvilka, ehuru medförande staden varaktigt gagn, dock icke lemna någon utgifterna motsvarande afkastning, ligger åtminstone ej någon oegentlighet uti äfven dylika nyanläggningars bekostande med tomtlösen, blott sådan finnes att tillgå. Men ännu andra, alls icke uti den uppgjorda tablån öfver verkställda regleringsarbeten ingående utgiftsposter finnas, hvilka med allt skäl kunde deri intagas. Hvad vore t. ex. naturligare än att för ett sådant arbete som Långa brons ombyggnad, hvilken om något är betingad af nya stadsdelars tillkomst, skulle anlitas tomtlösen i stället för lånemedel. Så hade ock lösesumman för magasin stomterna vid Magasinskajen med fullt skäl kunnat räknas till utgifter att bestridas med influten tomtlösen. Likaledes erfordras annan tillgång än lånemedel för omläggning af stadens andelar i gator och allmänna platser med nubbsten i stället för den vid numera ökad trafik alldeles otidsenliga beläggningen med fältsten. För endast detta ändamål har under tidsperioden 1893—1900 nedlagts i rundt tal 193,000 mark, men erfordras ännu mångfalt detta belopp, innan målet ens något så när uppnåtts. Antalet exempel på lämplig och naturlig användning af tomtlösen kunde tydligen ännu ytterligare ökas.

Nu gällande betalningsvilkor vid försäljning af stadens odisponerade tomter äro följande. Den köpare, som ej vill kontant erlägga köpeskillingen, är berättigad att derå lemna sådan skuldförbindelse, att han årligen i Oktober månad till stadskassan erlägger en annuitet af 7 procent utaf köpeskillingens kapitalbelopp, af hvilken annuitet $5\frac{1}{2}$ procent å det vid hvarje liqid utestående kapitalbeloppet intill den 1 Oktober beräknas såsom ränta och återstoden utgör kapitalafbetalning; köparen dock förbehållen rätt att, när han så för godt finner, på en gång inbetala hela återstående kapitalbeloppet med till betalningsdagen upplupen ränta. Detta beträffande bostadstomter. Rörande liqid af försålda fabriksstomter åter äro betalningsvilkoren ännu liberalare. De äro i öfrigt lika med vilkoren för bostadstomter, utom att annuiteten är fixerad till endast 6 procent utaf köpeskillingens kapitalbelopp, af hvilken 5 procent å det vid hvarje liqid utestående kapitalbeloppet beräknas såsom ränta och återstoden såsom kapitalafbetalning. Härtill kommer dock skyldigheten för köparen att omedelbart, om Drätselkammare sådant påyrkar, till stadskassan inbetala hela köpeskillingens oguldna belopp, ifall han uppläter tomten för hufvudsakligen annat ändamål än fabriksdrift. Dessa vilkor blefvo på grund af Drätselkammarens i saken gjorda framställning vid af Stadsfullmäktige hållna sammanträden den 17 Januari 1888, såvidt det gäller fabriksstomter, och den 11 Oktober 1892 beträffande bostadstomter Drätselkammaren till efterrättelse fastställda och hafva sedan återopade tider iakttagits.

Motiven till Drätselkammarens förslag rörande betalningsvilkoren vid fabriksstomters försäljning återfinnas uti Stadsfullmäktiges tryckta handlingar N:o 17 för år 1887 och N:o 3 för år 1888. Och framgår af desamma, att förslaget i främsta rummet betingats för underlättande af inlösen af arrendemarken, å hvilka fabriksanläggningar i stor utsträckning redan hade blifvit uppförda och för hvilka derföre äfven framdelas efrordrades tomter af stort yttinnehåll, påkallande äfven vid låg värdering en jernförelsevis hög köpeskillning. Äfven synes beskaffenheten af tomternas användning hafva influerat på förslaget. Vid samma tillfälle föreslog Drätselkammaren den ändring uti vilkoren för försäljning af bostadstomter, hvilka derintills endast för innehafvare af arrendetomter bestått uti rättighet till inlösen af desamma med tillåtelse att afbördas sig löseskillingen inom 10 år med minst en tiondedel årligen och med tillägg hvarje gång af 6 procent årlig ränta å det då utestående beloppet, men för alla köpare af odisponerade tomter deremot af ålder varit hela köpeskillingens inbetalning inom 8 dagar, att det förra betalningssättet framdeles skulle tillämpas äfven å köpare af sistnämndt slag. Härigenom skulle enligt Drätselkammarens tanke tomtköp underlättas och förebyggas nedtryckande af tomtprisen. Och blef äfven detta förslag beträffande bostadstomters försäljningsvilkor af Stadsfullmäktige godkändt. Detsamma lände sedermera till efterrättelse intill år 1892, då ny framställning i ärendet af Kammaren gjordes i vidare riktning af redan inslagna väg samt nu gällande vilkor fixerades.

Emellertid synes erfarenheten uppenbarligen ådagalägga, att man år 1892 gått för långt i eftergifter, endast enskilde tomtköpare till förmån, i det den vigtiga inkomstkälla för staden, som ligger uti dess tomtförsäljning, tyckes betänkligen utsina; och dermed antingen helt och hållet för en tid omöjliggöra eller åtminstone väsentligen inskränka och fördyra stadsplanens nödvändiga utvidgning med nya kvarter och tomter genom gatuplanerings- och kanalarbetens utförande. Konträra motsatsen af hvad år 1892 förutsattes i motiven till den föreslagna förändringen i betalningsvilkoren för bostadstomter, hvilka motiv återfinnas i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1892 N:o 28, har inträffat, nämligen en brist på disponibel tomtlösen, men icke ett öfverskott, hvilket man då befarade att skulle under något gynnsammare konjunkturer blifva en följd af den snabba amorteringen af köpeskillingen för tomter under 10 år i förening med gällande 6 procentens räntefot. Genom en dylik hastig inbetalning af utestående tomtlösen förestälde man sig att för staden uppstode olägenheten att antingen nödgas forceradt bedrifva reglerings- och planeringsarbetena, ifall icke de inflytande kapitalbetalningarna blefve använda för ändamål, hvilka icke borde med dem tillgodoses, eller ock tvingas att fondera en del af tomtlösen. Men manne nu icke kunde påstås att man härvid kom att skjuta öfver målet. Under en lång följd af år har hellre en brist än ett öfverflöd på försäljbara tomter gjort sig rådande. Och äfven under pågående ogynnsamma konjunkturer hafva åtskilliga tomter uti 6:te och 7:de stadsdelar blifvit försålda, sedan ändrad stadsplan för desamma faststälts och tomtförsäljning der åter kunnat

vidtaga. Beträffande tomterna å Berghäll, som dock tillsvidare utgifvits endast på arrende, likvisst sedan gator der planerats och försetts med kloaker och vattenledning, har efterfrågan städse varit större än tillgången. Naturligtvis komma gatuplanerings- och kanalarbeten med stadens allt större tillväxt att i stigande progression påkallas, emedan känt faktum är, att utvecklingen af en stad fortgår i ett vida hastigare förhållande, sedan den nått en viss storlek, än i sina tidigare tillväxtstadier. Säkert är att om också åtgärden af år 1892 för några år tillbaka varit tidsenlig, den numera icke är det och att då bestämda tomtbetalningsvilkor för närvarande måste betraktas såsom olämpliga.

Med hänsyn till alla dessa omständigheter och då en återgång till köpeskillings för tomter amortering inom 10 år i ingen händelse kan i samma mån verka hämmande på byggnadsverksamheten i staden som brist på disponibla tomter, kan Drätselkammaren ej annat finna, än att sådan återgång med det snaraste borde göras samt ändringen omfatta både bostads- och fabriksomtomter. I allmänhet har staden härtills värderat sina försäljbara tomter till så moderata pris i förhållande till prisen vid privat försäljning af tomter, att redan häri borde ineliggande tillräckliga eftergifter ifrån stadens sida till uppmuntran af byggnadsverksamheten, hvartill ännu skulle som ett plus komma nyss anförda lättnader i betalningsvilkoren, hvilka säkert icke heller vid privat försäljning tillämpas. Speciel hänsyn till fabriksintresset och dess behof af större tomtutrymme har hitintills tagits och kommer väl äfven framdeles att tagas vid sjelfva tomtvärderingen, i det värdet för dessa slag af tomter uppskattats till knappt hälften och tredjedelen af bostadstomter i samma stadsdelar. Fabriksomtomter komma för resten efter senaste platsanvisning för desamma att utgifvas endast uti utkanterna af nya stadsdelar och blifva redan härigenom klarligen jämförelsevis billiga att inlösa. Alla undantag ifrån allmän regel beträffande obebyggda tomter leder lätt till mindre honetta spekulationer, och borde redan därför undvikas. Då Drätselkammaren beträffande betalningsvilkoren likställt fabriks- och bostadstomter, har Kammaren tänkt sig, att också här tidigare omnämnda äfventyr rörande fabriksomtomters användning för annat ändamål än verklig fabriksdrift borde skärpas derhän, att för fabriksrörelse försäld tomt ovilkorligen också skall inom den i stadens byggnadsordning bestämda tid för inlösta tomters bebyggande förses med verkligt fabrik eller i annat fall liksom obebyggda bostadstomter till staden återgå.

Undantag i en eller annan form ifrån allmänt gällande betalningsvilkor kunde, likasom före år 1888 praktiserats, göras endast vid redan bebyggda tomters försäljning. Det skulle i sådant fall komma att gälla förnämligast tomterna i Berghäll, som såsom det är att hoppas snarligen skall blifva intaget i fastställd stadsplan, så att der utarrenderade tomter kunna afyttras. I samteliga arrendekontrakt för tomterna i Berghäll ingår nämligen en så lydande bestämmelse: „I händelse lägenheten före arrendetidens utgång skulle intagas i stadsplan är arrendator, om han fortfarande vill besitta densamma, berättigad och skyldig att enligt då skeende

värdering inlösa lägenheten, dervid staden eger full frihet att, utan hinder af arrendet verkställa erforderliga tomtregleringar“. Och att staden redan för att undslippa de betydande kostnader och olägenheter staden nu får vidkännas blott för vägunderhållet och renhållningen i Berghäll, hvilken tunga efter tomternas försäljning faller å gårdsegarene, äfvensom för att få frågan om gatornas stenläggning m. m. ordnad, inom en snar framtid måste yrka på successiv inlösen af tomtkomplexer derstädes, lider väl intet tvifvel. Ett fortsatt arrendeväsende i Berghäll skall säkert komma att ligga hvarken i stadens eller arrendatorernes välförstådda intresse. Men att staden å andra sidan vid dessa likasom vid alla dylika arrendetomters förnyttning kommer att i så måtto lida viss förlust, att tomterna måste till möjligast billiga pris och för köparene förmånligaste betalningsvilkor afstås, torde ej kunna undvikas. Enär emellertid denna sida af frågan är ett skildt ärende för sig, som fordrar sin särskilda beredning och pröfning, ville Drätselkammaren för denna gång inskränka sin framställning till att gälla försäljning af endast verkligt odisponerade tomter.

Hvad slutligen räntefoten för ogulden tomtlösen vidkommer, borde densamma icke en gång för alla fastslås, utan tid efter annan lämpas efter tidens fordringar. Vid nya tomtförsäljningar står naturligtvis frågan härom för säljaren fullt öppen och beträffande redan afslutade köpeaftal torde åtminstone icke något hinder från gäldenärens sida möta för nedsättning af räntefoten. Härigenom skulle enligt Kammarens förmenande tomtförsäljningarna blifva grundade på en mera affärsmessig fot och erhållas den enda så att säga erforderliga regulator, för att å ena sidan ej — såsom tidigare befarats — till stadskassan skulle inflyta ett öfverflöd af tomtlösen, men å andra sidan vid behof en snabbare tillströmning af samma lösen befordras.

På grund af allt det anförda får Drätselkammaren därför vördsamt hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att vid försäljning af odisponerade bostads- och fabriksomter för framtiden skall iakttagas, att köpeskillingarna erläggas inom tio år med en tiondedel årligen samt med tillägg, intill dess derom annorlunda bestämmes, hvarje gång af $5\frac{1}{2}$ procents årlig ränta å det då utestående beloppet, köparen dock obetaget att tidigare afbördas sig köpeskillingen, vare sig fullständigt eller delvis.

På Drätselkammarens vägnar:

Carl Nummelin.

Th. Tallqvist.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad år 1901.

Upprättadt af Magistraten.

Hufvudtitel	Utgiftens beskaf- enhet enl. § 58 i K. Förordningen d. 8 December 1873.	Utgifter.		Drätselkamma- rens förslag	Magistratens förslag
I		Stadens skulder		727,890	727,890
II		Stadens embetsvärk		220,150	222,550
		Exekutionsverket.			
	b & c	3 Exekutionsbetjenter lön å 2,400: — (i st. för 2 i Drätselkammarens förslag).			
III		Kommunalförvaltningen		228,589 98	229,089 98
		Hamnkotoret.			
	b	1 äldre vaktmästare Fmk 1,400: —.			
	c	personel förhöjning för 10 års tjänst 200: —.			
		Särskilda nämder.			
		d. Uppfostringsnämnden.			
	b & c	1 sekreterare, arvode Fmk 1,500: — (i st. f. Fmk 1,200: —).			
IV		Belysningen		477,674 25	462,674 25
		a) Belysningsverk.			
		Efter gaskontrollörens expenser införes som ny post.			
	b	1 Besigtningssman, arvode Fmk 200: —.			
	d	Oförutsedda utgifter, förslagsvis Fmk 4,350: — (i st. f. Fmk 4,550: —).			
		Transport		1,654,304 23	1,642,204 23

		Transport	1,654,304 23	1,642,204 23
		c) Elektrisk belysning vid hamnarne ändras till		
		<i>c) Elektrisk belysning.</i>		
		Såsom sista post upptages:		
	b	<i>Belysning af Nikolaikyrkans tornur Fmk 600:—.</i>		
		Hela rubriken <i>d) Inre belysning</i> samt derunder upptagna poster utgå.		
V		Brandverket	114,130 —	114,130 —
VI		Polisinrättningen	397,450 —	411,450 —
		Rubriken „Hyror“ ändras till		
		<i>Hyror, ved och lyse.</i>		
		hvarjemte som nya poster tilläggas:		
	c	<i>Bränsle, förslagsvis Fmk 6,000:—.</i>		
	c	<i>Belysning, d:o Fmk 8,000:—.</i>		
VII		Sundhets- och sjukvården	228,209 10	239,059 13
		Maria sjukhus.		
		a) Afdelningen för icke epidemiska sjukdomar.		
	c	<i>Bränsle, förslagsvis Fmk 6,700:—.</i>		
	c	<i>Belysning, d:o Fmk 1,500:—*).</i>		
		(i st. f. värme och belysning Fmk 7,500:—)		
		*) (S. F. besl. af den 20 nov. 1900).		
		b) Afdelningen för epidemiska sjukdomar.		
		Värme utbytes mot <i>bränsle.</i>		
	c	<i>Belysning, förslagsvis Fmk 1,500:—.</i>		
		(S. F. besl. d. 20 nov. 1900).		
		c) Ekonomiafdelningen.		
		I stället för värme och belysning, förslagsvis Fmk 7,500:— införes:		
	c	<i>Bränsle, förslagsvis Fmk 6,700:—.</i>		
	c	<i>Belysning, d:o Fmk 1,500:—*).</i>		
		*) (S. F. besl. d. 20 nov. 1900).		
		efter Ekonomiafdelningen tillägges		
		Transport	2,394,093 33	2,406,843 36

		Transport	2,394,093 33	2,406,843 36
		<i>d) Installation af elektrisk belysning.</i>		
	<i>c*</i>	<i>Förslagsvis (S. F. besl. 20/11 1900) Fmk 8,750: —.</i>		
VIII		Fattigvården	291,920 —	291,920 —
IX		Undervisningsväsendet	827,546 92	828,090 92
		b) Handverksskolorna.		
	<i>b</i>	Anslag för högre handverksskolorna, förslagsvis <i>Fmk 20,176: —</i> (i st. f. <i>Fmk 19,632: —</i>).		
X		Staden åliggande allmänna onera	282,260 96	282,260 96
XI		Vattenledningen	235,430 —	223,770 —
		Förvaltning och drift.		
	<i>c</i>	1 Vattenledningsingeniör lön <i>Fmk 8,000: —</i>		
		förhöjning för 10 års tjänst „ <i>1,600: —</i>		
	<i>b</i>	resemedel, personelt . . . „ <i>400: —</i>		
		<u>Fmk 10,000: —</u>		
		Utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare.		
	<i>c*</i>	Vattenledning under Alpgatan från <i>Kristinagatan</i> till adr. N:o 23 <i>Fmk 3,300: —</i> (i st. f. anslaget å <i>Fmk 16,600: —</i>).		
XII		Saluhallen	7,350 —	7,350 —
XIII		Stadens jordlägenheter	6,400 —	6,400 —
XIV		Allmänna arbeten	1,045,280 —	1,006,030 —
		1:o Byggnader och lägenheter.		
		a) Remont och underhåll.		
	<i>c*</i>	Skjul i samma gård för undersökningsstationen för lifsmedel, <i>Fmk 2,450: —</i> (i st. f. <i>Fmk 1,800: —</i>).		
		Transport	5,090,281 21	5,052,665 24

		Transport	5,090,281 21	5,052,665 24
		2:o Gator och allmänna platser.		
		b) nyanläggningar.		
		„Stensättningsarbeten kring det nya tull- och packhuset å Skatudden“, utbytes mot <i>Stensättning af en del af Kajen vid tull- och packhuset å Skatudden.</i>		
	c*	Rubriken c) <i>Regleringsarbeten</i> uteslutes. Planering af Alpgatan utmed tomterna N:ris 17, 19 och 21 <i>Fmk 15,000: —</i> (i st. f. anslaget å <i>Fmk 47,200: —</i>).		
		3:o Kanaler och afloppsdikey.		
		b) Nyanläggningar.		
	c*	Kanal under Alpgatan från <i>adr. N:o 23</i> till <i>Kristinagatan Fmk 3,000: —</i> (i st. f. anslaget å <i>Fmk 10,700: —</i>).		
XV		Pensioner	10,486 67	10,486 67
XVI		Diverse	150,400 —	151,400 —
	c	Bränsle, förslagsvis <i>Fmk 10,000: —</i> (i st. f. <i>Fmk 16,000: —</i>) och därefter som ny post.		
	c	<i>Belysning, förslagsvis Fmk 7,000: —.</i>		
		Summa Fmk	5,251,167 88	5,214,551 91

Inkomstens beskaf- fenhet enl. § 58 i kommunallagen					
		Inkomster.			
		Disponibel behållning	120,000	—	120,000
I		Räntor	84,400	—	84,400
II		Tomtlösen	25,000	—	25,000
III		Stadens fasta egendom	302,828	10	302,828 10
IV		Tomtören	2,600	—	2,600
V		Inkomstgifvande rättig- heter	946,200	—	946,200
VI		Diverse	342,266	—	352,444
	b	Bidrag till gatubelysningen af ständerhu- set <i>Fmk 525:—</i> .			
	b	Inkvarteringen ersättes enligt k. Förord. af d. 18 Jan. 1802 af Kronan enl. tariff med, förslagsvis <i>Fmk 251,584:—</i> (i st. f. <i>Fmk 241,406:—</i>).			
VII		Statsbidrag	459,971	33	459,971 33
VIII		Vattenledningen	427,975	—	427,975
IX		Belysningsverket	328,000	—	328,000
X		Lån	381,000	—	312,000
	c	Posten Regleringsarbeten å Skatudden. <i>Fmk 55,700:—</i> uteslutes.			
		Transport	3,420,240	43	3,361,418 43

		Transport	3,420,240	43	3,361,418	43
	<i>c</i>	Vattenledningens utsträckning <i>Fmk</i> 32,000; — (i st. f. <i>Fmk</i> 45,300: —).				
XI		Uttaxering	1,830,927	45	1,853,133	48
	<i>d</i>	Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skattskyldige med- lemmar uttaxeras utgör <i>Fmk</i> 1,853,133: 48				
		Summa <i>Fmk</i>	5,251,167	88	5,214,551	91

MAGISTRATEN

i

Helsingfors,

den 30 November 1899.

N:o 710.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Magistraten har härmed äran till Stadsfullmäktiges granskning öfverlemna af Magistraten, jämlikt stadgandet i § 58 af Kejsarl. förordningen den 8 December 1900, uppgjort utgifts- och inkomstförslag för Helsingfors stad år 1901; och enär det samma i hufvudsak är öfverensstämmande med bilagda af Drätselkammaren uppräta- tade och till tryck befordrade förslag har Magistraten haft anledning att uttala sig endast angående de tillägg och ändringar, som af Magistraten deri införts, samt får i sådant afseende anföra följande:

Hvad först beträffar utgiftssidan i budgeten, har i fråga om *exekutionsverket* den från och med innevarande år anställda biträdande kriminalexekutorn uti härhos bilagda skrifvelse anhållit att honom till biträde vid värkställandet af bötesbeslut måtte ytterligare anställas en exekutionsbetjent. För den kriminella exekutionen äro för närvarande anställda tre biträden, af hvilka emellertid en anlitas af förste stadsfogden såsom vittne vid dennes utmättningsförrättningar, vid i mät tagen egendoms transport m. m., hvadan denne exekutionsbetjents arbete beträffande straffexekutionen måst inskränkas till värkställandet af handräckningsärenden och straffdomar, hvilka göromål, enligt hvad kriminalexekutorn framhåller, icke ens alltid inom föreskrifven tid medhunnits. För värkställandet af Magistratens och Rådstufvurättens bötesbeslut återstå således tvänne exekutionsbetjente, å hvilka, under antagande af att, såsom sannolikt är, bötesbeslutens ökning fortgår jämt, skulle ankomma att under år 1901 värkställa sammanlagdt 5600 å 5700 bötesbeslut eller vardera 9 å 10 per dag. Då ett dylikt arbete, i betraktande af svårigheterna vid de bötfäldas uppsökande, öfverstiger tvänne personers krafter, kan ett något så när tillfredsställande resultat af värkställighetsarbetet under den närmaste framtiden icke ernås med mindre än att ökade arbetskrafter ställas till Magistratens förfogande; och har Magistraten därför i sitt förslag upptagit aflöning för ytterligare en exekutionsbetjent med 2,400 mark.

Uti *Hamnkontorets* specialförslag har kontoret föreslagit att äldre hamnvaktmästaren Kapten K. Melan, hvars lön utgör 1,400 mark, måtte tilläggas en löneförhöjning af 200 mark, dervid frambällande att denne, som af sin tjänst är upptagen under seglationstiden från kl. 6 f. m. till kl. 7 e. m. och under den öfriga tiden af året från kl. 7 f. m. till kl. 2 på dagen, utöfver sin lön icke kan påräkna någon an-

nan inkomst. Med hänsigt härtill och då bemålde hamnvaktmästare innehaft sin befattning sedan år 1889, har Magistraten ansett sig böra för honom upptaga personel löneförhöjning för 10 års tjänst med 200 mark.

Den löneförbättring af 300 mark för *uppföstringsnämndens* sekreterare, hvarom bemålde nämnd uti dess specialförslag till budget för år 1901 gjort framställning, finner Magistraten till fullo motiverad, då nämndens sekreterare, enligt hvad nämnden upplyser, tillika är dess biträde och såsom sådant enligt gällande instruktion har sig ålagd en mångfald af praktiska uppgifter vid uppsökandet och omhändertagandet af de försummade barnen m. m.; och har Magistraten af sådan anledning upptagit sagda sekreterarearvode till förhöjdt belopp af 1,500 mark.

Under hufvudtiteln IV, för hvilken Drätselkammaren föreslagit ny benämning „*Belysningen*“, har Magistraten under rubriken „belysningsverket“ återinfört det af Kammaren utelemnade arvodet för en besigtningssman 200 mark, hvaremot anslaget för oförutsedda utgifter minskats med samma belopp. Besigtningssmannabefattningen har inrättats på grund af Kejsrerliga Senatens förordnande och arvodet för detsamma finnes upptaget i 1886 års stat; utelemnandet torde därför bero på förbiseende. Hos Magistraten har deremot i frågasatts huruvida gaskontrollörbefattningen, som af staden inrättats för att utöfva tillsyn öfver det sätt hvarpå gasbelysningsaktiebolaget, såsom leverantör för gatubelysningen, fullgjorde sina enligt kontrakt åtagna förpliktelser, vidare borde bibehållas sedan staden blifvit egare af gasverket; men då frågan härom innan dess afgörande synes erfordra närmare beredning af Styrelsen för stadens belysningsverk, har Magistraten tillsvidare bibehållit anslaget för denna funktionär. Drätselkammarens förslag att inom berörda hufvudtitel under en särskild rubrik *d) inre belysning* upptaga kostnaden för belysningen af „staden tillhöriga hus och upphyrda lokaler“ har Magistraten icke funnit välbetänkt. Vid upprättandet af budgeten bör sjelffallet sträfvandet gå ut på att så vidt möjligt under de särskilda hufvudtitlarna sammanföra samtliga till desamma hörande utgiftsposterna och i öfverensstämmelse härmed hafva äfven särskilda anslag för „inre belysning“ härförinnan, likasom äfven uti kammarens nu föreliggande förslag, upptagits under hufvudtitlarna V brandverket, VII sundhets- och sjukvården, VIII fattigvården, IX undervisningsväsendet och XII saluhallen. Uti posten „eldnings och lysningsämnen“ under hufvudtiteln XVI diverse har ursprungligen endast ingått bränsle och lyse för de i rådhuset befintliga embetslokalerna, ehuru dit af bekvämlighetsskäl sedermera äfven hänförs kostnaden för belysning uti flera af stadens förvaltande myndigheters lokaler. Då Magistraten, i motsats till Drätselkammaren, anser en decentralisation härutinnan önskvärd, har Magistraten icke allenast ur kammarens förslag uteslutit rubriken „d) inre belysning“ utan derjämte af förslagsposten 15,000 mark, enligt beräkning uppgjord å Drätselkontoret, öfverfört icke mindre än 8,000 mark till utgifterna för polis-inrättningen samt återstoden 7,000 mark till hufvudtiteln „diverse“. Anslaget för belysning af Nikolaikyrkans tornur har Magistraten åter upptagit under rubriken elektrisk belysning, från hvilken därför tillägget „vid hamnarna“ utelemnats.

Vidkommande hufvudtiteln IV belysningen bör Magistraten ytterligare framhålla att Drätselkammarens uppställning af budgeten för belysningsverket icke lämnar någon uppgift om antalet gaslyktor, som å stadens gator och allmänna platser finnas uppställda, samt icke heller om den beräknade kostnaden för denna del af gatubelysningen, hvarom man dock vant sig att vinna upplysning i stadens utgiftsstat och beträffande hvilka omständigheter uppgifter fortfarande i förslaget finnes att tillgå för petroleum- och elektriska belysningen. Vidare bör mot sagda uppställning anmärkas att densamma icke gifver någon direkt upplysning angående resultatet af belysningsverkets bedrivande och den ekonomiska fördel eller förlust densamma medför staden. Styrelsen för belysningsverket har därför äfven i dess till kammaren afgifna specialförslag föreslagit en annan uppställning för denna del af budgeten. Men enär Magistraten bör medgifva att Drätselkammarens förslag står i full öfverensstämmelse med det sätt på hvilket vattenledningens utgifts- och inkomstförslag blifvit uppställt samt att det af Styrelsen för belysningsverket uppgjorda förslaget icke kan genomföras utan afvikelse från de principer, på hvilka Helsingfors stads utgifts- och inkomststat härintill baserat sig, har Magistraten sett sig föranlåten att icke vidtaga någon förändring härutinnan.

Då emellertid Stadsfullmäktige velat gifva stadens belysningsverk en från kommunens öfriga förvaltande myndigheter i väsentlig mån afvikande organisation och en i hufvudsak kommerciellt anordnad förvaltning, synes häruti äfven föreligga en anledning att i fråga om budgeten gifva sagda verk en säregen ställning, och har Magistraten därför ansett sig böra under beaktande af härofvän framhållna synpunkter, alternativt framlägga förslag till en ny uppställning af belysningsbudgeten. Enligt detta förslag (se bilaga A) skulle hufvudtiteln IV bibehålla sin gamla benämning „Gatubelysningen“ och första rubriken heta „a) gasbelysningen“ samt endast innehålla uppgift om antalet gaslägor och bränntimmar, den härtill erforderliga gaskonsumtionen, samt den beräknade kostnaden för densamma äfvensom för påbudna illuminationer, tillsammans slutande sig å 102,000 mark; derefter skulle upptagas under rubriken „b petroleum belysningen af gator och chauser“ och „c elektriska belysningen“ motsvarande poster från föregående alternativ. På inkomstsidan åter skulle under titel IX Belysningsverket intagas endast posten behållning från gasverket — 55,000 mark. Derjämte skulle såsom bilaga till stadens budget fogas en specialbudget för belysningsverket uppställd på sätt bilagan B utvisar. Att någon förändring uti förhållandet emellan utgifter och inkomster eller således beträffande resultatet af budgeten i det alternativa framställda förslaget icke föreligger inses lätt, och sjelfallet är att äfven specialbudgeten borde blifva föremål för stadsfullmäktiges granskning och godkännande. Enär belysningsverket, enligt fullmäktiges bestämmande, bör förvaltas skildt för sig, finnes icke heller från denna synpunkt anledning att upptaga dess specifika utgifter och inkomster i stadens allmänna bokföring, och då densamma bör baseras på den för året fastställda budgeten, torde det äfven från denna synpunkt vara skäl att icke i den allmänna årsbudgeten upptaga alla belysningsverkets utgifter och inkomster utan endast de

poster, hvilka komma att ur Drätselkammarens bokföring framgå. Styrelsens för belysningsverket i ärendet till Drätselkammaren aflåtna skrifvelse jämte budgetförslag har Magistraten bifogat detta betänkande såsom bilaga C.

Uti utgiftsstaten för hufvudtiteln VI Polisinrättningen har Magistraten ändrat rubriken „Hyror“ till „Hyror, ved och lyse“ samt derunder, enligt beräkning af Drätselkontoret, infört en förslagspost för bränsle å 6,000 mark samt, såsom redan omförmäلتs, för belysning 8,000 mark. Önskligt vore att upptagandet af dessa utgiftsposter i polisinrättningens stat gäfvade anledning till vidtagande af åtgärder, hvarigenom beloppet af berörda anslag för följande år kunde i någon mån nedbringas.

Enär Stadsfullmäktige den 20 innevarande November beslutit att för Maria sjukhus anslå ett belopp af 8,750 mark för inrättande af en elektrisk installation äfvensom förslagsvis 4,100 mark för sjukhusets upplysning med beräknade 247 st. elektriska lampor under 11 månader af instundande år, har Magistraten under hufvudtiteln VII *Sundhets och sjukvården* rubriken „Maria sjukhus“ upptagit berörda anslag för installationen samt förslagsvis 4,500 mark för belysningen under hela året, hvaraf, enligt förslag af sjukhusets ekonom, 1,500 mark påförts en hvar af sjukhusets tre afdelningar. Derjämte hafva anslagen för bränsle särskiljts från belysningsanslaget samt, jämlikt sjukhusekonomens beräkning, upptagits till 6,700 mark såväl för sjukhusets afdelning för icke epidemiska sjukdomar som för ekonomiafdelningen.

Uti härhos närslutna skrifvelse för den 31 sistlidne Oktober har Bestyrelsen för Konstflitföreningen hos Magistraten anhållit att anslaget för *högre handverkskolan* härstädes måtte upptagas med förhöjdt belopp af 20,176 mark jämte det budget för skolan bilagts; och har Magistraten af sådan anledning infört nämnda belopp i stället för 19,632 mark enligt Drätselkammarens förslag.

Vattenledningsingenjören C. Hausen har uti bilagda skrifvelse af den 28 innevarande November framhållit att den grundlön af 5,800 mark, som år 1889 faststälts för ingenjörbefattningen vid stadens vattenledning, knappast mera kunde anses öfverensstämma med nutida förhållanden och efterfrågan på ingenjörer, då ojämförligt större löneförmåner nu förtiden erbjudas föreståndare för tekniska eller industriella inrättningar, och har Ingenjören Hausen därför anhållit att Magistraten ville utverka att nämnda grundlön från nästa års början blefve förökad till 8000 mark med 10 % förhöjning efter 5 och 10 års tjänst jemte resemedel såsom härintills, hvarhos Ingenjören Hausen, med anledning af att snart 18 år förflutit sedan han blifvit anställd vid stadens vattenledning, hemställt att det honom för några år sedan tillagda personella anslaget af 1000 mark för året fortfarande finge utgå till oafkortadt belopp. Öfver förestående ansökan har Magistraten inhemtat Drätselkammarens utlåtande, hvilket uti skrifvelse af gårdagen jämväl afgifvits och härhos närslutes. I sagda skrifvelse anföres att Drätselkammaren, på de skäl Ingenjören Hausen framhållit, för sin del ingalunda kan anse hvarken en grundlön af 8000 mark

med 10 % förhöjning deraf efter 5 och 10 års tjänst för en stadens tjänsteman å en så ansvarsfull, arbetsdryg, stor teknisk insigt och erfarenhet fordrande post som vattenledningsingenjörens för hög, ej heller en ytterligare förhöjning af löneförmånerna med 1000 mark såsom personelt tillskott oskäligt för en person, som under 18 års tid med så stort intresse och sådan framgång skött denna stadens kostsammaste och obestridligt viktigaste tekniska inrättning, men att Kammaren det oaktadt, med afseende derå att Drätselkammaren funnit det något oformligt att, samtidigt som Kammaren förenar sig om förslaget angående grundlörens höjande, Kammaren derjämte skulle förorda ett personelt lönetillskott, för närvarande ansett sig böra afböja detta senare förslag; till följd, hvaraf Drätselkammaren tillstyrkte sådan ändring uti vattenledningsingenjörens aflöning att densamma från och med nästkommande års ingång skulle utgå med 8,000 mark grundlön och 10 % förhöjningar deraf för 5 och 10 års tjänst samt 400 mark resemedel. I öfverensstämmelse härmed har Magistraten under hufvudtiteln *XI vattenledningen*, rubrik „förvaltning och drift“ upptagit vattenlednings-ingenjörens löneförmåner till sammanräknadt 10,000 mark. Emedan Magistraten, såsom nedan framhålles, ansett nödigt att i någon mån förminska anslagen för nyanläggningar i 11 och 12 stadsdelarna, har, såsom en följd deraf, under rubriken „utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare“, anslaget för vattenledning under Alpgatan nedsatts från 16,600:— till 3,300 mark.

Under hufvudtiteln *XIV allmänna arbeten*, rubrik „byggnader och lägenheter“ har Drätselkammaren för uppförande af ett skjul af resvirke med cocolitväggar i gården N:o 22 vid Alexandersgatan för undersökningsstationen för lifsmedel upptagit ett anslag af 1,800 mark; som dock enligt gällande byggnadsordning, endast byggnader af brandfritt material få å platsen i fråga uppföras, har Magistraten, enligt bilagda af byggnadskontoret uppgjorda kostnadsförslag, för ett skjul af tegel förhöjt anslaget till 2,450 mark.

Drätselkammaren har under rubrik: „gator och allmänna platser“, b. nyanläggningar för „stensättnings-arbeten kring det nya tull- och packhuset å Skatudden“ äskat ett anslag af 22,400 mark; då emellertid, enligt hvad Magistraten inhemtat, anslaget är afsedt att användas för stensättning med nubbsten af en 12 meter bred körbana å myntkajen närmast södra hamnen jämte en kommunikationsled i fältstensläggning till den redan i år stensatta gatan invid nya packhuset, på sätt närslutna planteckning utvisar, har sagda anslag upptagits under benämning: „Stensättning af en del af kajen vid tull- och packhuset å Skatudden“.

Emedan Stadsfullmäktige vid fastställandet af innevarande års budget, på förslag af magistraten, beslutit att rubriken „regleringsarbeten“ borde från utgiftsstaten utlemnas, ehuru densamma af förbiseende bibehållits i den till tryck befordrade utgifts- och inkomst- staten för året, har Magistraten ånyo uteslutit sagda rubrik.

Vid sammanträde den 30 sistlidne Oktober hafva Stadsfullmäktige, på förslag af ett för ändamålet tillsatt utskott, beslutit att nyanläggningsarbetena inom 11 och 12 stadsdelarna borde fortsättas i enlighet med uppgjord plan, under uttalande

likväl af att desamma icke påskyndas utan utföras med nödig hänsyn till den nuvarande penningställningen, och som af de anslag, hvilka för planering af gator och anläggande af kanaler inom sagda stadsdelar tidigare beviljats, till användning under år 1901 återstå omkring 220,000 mark, har Magistraten, efter det Stadsingenjören blifvit i ärendet hörd, funnit att de af Drätselkammaren för ändamålet i förslaget till instundande års budget upptagna anslagen kunde något förminskas samt därför nedbringat anslaget för planering af Alpgatan från 47,200: — till 15,000 mark samt anslaget för kanal under samma gata från 10,700: — till 3,000 mark.

I öfverensstämmelse med hvad Magistraten tidigare anfört är slutligen under hufvudtiteln *XVI diverse* förslagsposten bränsle upptagen till 10,000 mark i stället för 16,000 mark samt för belysning införd en förslagspost af 7,000 mark.

Beträffande sedan inkomstsidan i Drätselkammarens förslag har Magistraten under titeln *VI diverse* rättat en på tryckfel beroende uppgift angående beloppet af Ständerhusets bidrag till gatubelysningen, hvilket rätteligen utgör 525 mark, äfvensom, på grund af Inqvarteringsnämndens skrifvelse till Drätselkammaren af den 18 sistlidna Oktober; upptagit det belopp af kostnaden för inqvarteringen, som enligt Kejsrerliga förordningen den 18 Januari 1882 ersättes af kronan, till 251,584 mark i stället för 241,406 mark, hvartill detsamma uti Kammarens förslag beräknats.

Enär Magistraten under för närvarande å penningemarknaden rådande ogynnsamma förhållanden anser möjligast minsta belopp böra uti års budgeten å lånemedel anvisas och därför beslutit föreslå att de för året upptagna anslagen för nyanläggningar å Skatudden måtte bestridas med uttaxerade medel, har magistraten från Drätselkammarens förslag under hufvudtiteln *X Lån* uteslutit posten „regleringsarbeten å Skatudden — 55,700 mark“; hvarhos Magistraten, i anledning till sitt förslag att något inskränka arbetena för vattenledningens utsträckning under Alpgatan, förminskat beloppet af det för vattenledningens utsträckning afsedda lån till 32,000 mark.

Derest Magistratens i förestående motto framställda förslag varda af Stadsfullmäktige godkända, komme den summa, som för året hos stadens skattskyldiga medlemmar uttaxeras, att uppgå till *en million etthundrafemtiofemtioretusen etthundratre-tio-tre mark fyratioåtta penni*.

De specialförslag, ritningar och öfriga handlingar, hvilka Drätselkammaren, bifogat sin i ärendet till Magistraten aflättna skrifvelse, har Magistraten äran härhos bilägga.

På Magistratens vägnar:

E. Öhman.

G. v. Pfaler.

Bilaga A.

Alternativ II.**Utgifter.****IV. Gatubelysningen.****a. Gasbelysning.**

Vårterminen 1 Januari—15 Maj; 480 natt- lågor à 1,503,25 bränntimmar =	721,560		
742 aftonlågor à 735,50 bränntimmar . .	545,741		
52 hamnlågor (från 1—15 Januari och 1 April—15 Maj) à 551,25 bränn- timmar	28,665		
<u>Summa bränntimmar</u>	<u>1,295,966</u>		
å 105 liter pr låga =	136,076 m ³		
5 % tillskott för tidig tändning och sen släckning	6,804 m ³		
<u>Vårterminens konsumtion</u>	<u>142,880 m³</u>		
gas à 30 penni	<i>Fmf.</i>	42,864: —	
Höstterminen 1 Augusti—31 December; 542 natllågor à 1,830,75 bränn- timmar	992,266,50		
762 aftonlågor à 925,25 bränntimmar	705,040,50		
<u>Summa bränntimmar</u>	<u>1,697,307</u>		
å 105 liter pr låga =	178,217 m ³		
5 % tillskott för tidig tändning och sen släckning	8,903 m ³		
<u>Hösttermins konsumtion</u>	<u>187,120 m³</u>		
gas à 30 penni	<i>Fmf.</i>	56,136: —	
Till illuminationer förslagsvis 10,000 m ³ à 30 penni	„	<u>3,000: —</u>	102,000: —
b. Petroleumbelysning af gator och chausseer.			
Enligt alternativet I	<i>Fmf.</i>	— —	77,002: 50
c. Elektrisk belysning.			
Enligt alternativet I	„	— —	10,671: 75
	<i>Fmf.</i>		189,674: 25.

Inkomster.**IX. Belysningsverket.**

Behållning från gasverket	<i>Fmf.</i>	— —	55,000: —
-------------------------------------	-------------	-----	-----------

Helsingfors Stads Belysningsverks Utgifts och Inkomst Förslag för år 1901.

Utgifter.

Förvaltning och drift.

Löner, arvoden, m. m.

Arvoden åt styrelsens ledamöter	<i>Fmf</i>	8,000: —	
1 Gaskontrollör, arvode	"	1,200: —	
1 Besigtningssman, arvode	"	200: —	
1 Verkställande direktör, lön <i>Fmf</i> 9,000: —			
tantième, törslagsvis " 3,000: —			
hyresbidrag " 1,500: —			
		13,500: —	
1 Kamrerare och kassör, lön	"	5,250: —	
1 Kontorsbiträde	"	1,200: —	
1 Gasmästare	"	5,200: —	
1 Rörläggarförman	"	2,700: —	
1 Materialbokhållare	"	1,800: —	
Lykttändare, lampskötare m. m. för gatubelysningen	"	24,250: —	
Arvoden för gasmätareaf läsning inkassering m. m. för privat gasförbrukning	"	3,500: —	66,800: —

Gasberedningen.

Kol och diverse materialier, incl. transportkostnad, förslagsvis	<i>Fmf</i>	184,000: —	
Arbetskostnad i retorthuset, förslagsvis	"	14,000: —	
Ångmaskins och exhaustorkostnad förslagsvis	"	4,800: —	
Gasreningskostnader, förslagsvis	"	4,000: —	
Transport- och arbetskostnader för biprodukter, för- slagsvis	"	3,500: —	
Särskilda arbeten, förslagsvis	"	3,000: —	213,300: —

Diverse.

Bränsle, förslagsvis	<i>Fmf</i>	750: —	
Elektrisk belysning i apparatrummen, förslagsvis	"	1,000: —	
Vattenafgift, förslagsvis	"	1,200: —	
Brand- och olycksfallsförsäkringspremier m. m., för- slagsvis	"	7,100: —	
Expenser för belysningsverket, förslagsvis	"	2,000: —	
Expenser för gaskontrollören, förslagsvis	"	300: —	
Vakhållning samt diverse oförutsedda utgifter	"	5,800: —	18,150: —
	Transport <i>Fmf</i>		298,250: —

		Transport	298,250: —
Underhåll och remont.			
Remont och underhåll af gasverkets byggnader, ugnar armatur, gasklockor och apparater, förslagsvis	<i>Smf.</i>	20,000: —	
Remont och underhåll af hufvudrörnätet, förslagsvis	„	5,000: —	
Remont och underhåll af gaslyktor, lyktstolpar och serviser, glödkroppar och cylindrar för gatu- lampor, förslagsvis	„	6,750: —	
Underhåll af privatserviser och gasmätare, förslagsvis	„	5,000: —	
Underhåll af inventarier, förslagsvis	„	<u>2,000: —</u>	38,750: —

Nya lyktor, rörledningar, gasmätare & inventarier.

Uppsättning af 2 lågors lampor i 133 st. gatulyktor, förslagsvis	<i>Smf.</i>	2,500: —	
Lyktor, stolpar och serviser för 30 st. nya lyktor, att eventuellt uppställas, förslagsvis	„	4,500: —	
Nya hufvudrörledningar, förslagsvis	„	10,000: —	
Inköp af gasmätare, förslagsvis	„	16,000: —	
Inköp af inventarier, förslagsvis	„	2,000: —	
Anläggning af privatserviser, förslagsvis	„	<u>3,000: —</u>	38,000: —
		Summa utgifter <i>Smf.</i>	375,000: —
Behållning		„	55,000: —
		<i>Smf.</i>	430,000: —

Inkomster.

<i>Gatubelysningen, förslagsvis:</i>			
330,000 m ³ gas å 0,30	<i>Smf.</i>	99,000: —	
Illuminationer, 10,000 m ³ gas å 0,30	„	<u>3,000: —</u>	102,000: —
<i>Privatförbrukning, förslagsvis:</i>			
Gas till lyse, 730,000 m ³ å 0,30	<i>Smf.</i>	219,000	
med afdrag af rabatter	„	<u>9,000</u>	210,000: —
Gas till värme m. m. 150,000 m ³ å 0,15	„	<u>22,500: —</u>	232,500: —
<i>Försålda biprodukter, förslagsvis:</i>			
Koks	„	78,750: —	
Stenkolstjära	„	11,980: —	
Grafit	„	<u>270: —</u>	91,000: —
Vinst å arbeten och material, förslagsvis	„	— —	3,000: —
Hyror från gasverkets bostadsbyggnad	„	— —	1,500: —
		Summa inkomster <i>Smf.</i>	430,000: —

Bilaga C.

Till Drätselkammaren i Helsingfors

Styrelsen för Helsingfors Stads belysningsverk har härmed äran insända förslag till gasverkets budget för år 1901, samt till motivering deraf anföra följande:

Rörande beräkningen af *gasförbrukningen för enskilda belysningen* samt för *illuminationer* har styrelsen haft att tillgå uppgifter från gaslysningsaktiebolaget å dessa förbrukningar under år 1899.

Förbrukningen af gas till lyse uppgick år 1899 till 693,788 kbm. För år 1901 beräknas c:a 5 % ökning, hvadan lysgasförbrukningen upptagits till 730,000 kbm.

Af värmegas förbrukades år 1899: 104,091 kbm. Ehuru priset på gas till värme och kraft blifvit betydligt nedsatt, beräknas värmegasförbrukningen år 1901 endast till 150,000 kbm.

För *illuminationer* beräknas detsamma som under år 1899 eller 10,000 kbm.

För *gatubelysningen* har förslag till en ny tändningstabell uppgjorts, hvilken härmed bilägges. Enligt denna tabell äro intervallerna i tiderna för lyktornas tändning och släckning en kvarts timme, under det att intervallerna i den nu gällande tabellen äro 10 minuter. Denna ändring är gjord för att få tabellen i detta afseende i öfverersstämmelse med, hvad som allmänt brukas å andra orter. Vidare komma enligt den nya tabellen lyktorna att tändas något tidigare samt släckas något senare, än nu eger rum, en ändring, som styrelsen funnit vara välbehöflig.

Hittills har gatubelysningen under vårterminen delvis upphört redan den 15 April, då samtliga halfnattslyktor släckts, hvarefter endast helnattslyktorna lyshållits till den 15 Maj. Vid höstbelysningens början ha endast samtliga helnattslyktor samt 50 halfnattslyktor tändts den 1 Augusti, samt resten af halfnattslyktorna först den 15 i samma månad. Enär styrelsen anser, att samtliga helnatts- och halfnattslyktor böra lyshållas under vårterminen till den 15 maj, samt att hela belysningen åter bör tändas den 1 Augusti, är denna utsträckta belysning iakttagen vid beräkandet af gatubelysningens gasförbrukning.

Utsträckningen af lyshållningstiderna enligt den föreslagna nya tabellen på grund af nyssnämnda förändring, gifver följande lyshållningstider pr år å de olika slagen af lyktor:

	helnatts	3,346 $\frac{1}{2}$ tim.	och	halfnatts	1,666 $\frac{3}{4}$ tim.	mot enligt
den gamla tab.	”	3,258	”	”	”	1,505 $\frac{1}{2}$ ”
	<i>ökning</i>	88 $\frac{1}{2}$	”	”	”	161 $\frac{1}{4}$ ”

Som det beräknas, att samtliga lyktor nästa år skola vara försedda med auerlampor. och dessa förbruka 105 liter gas pr timme, blir gasförbrukningens ökning

pr lykta och år: för helnattslykta 9,3 kbm samt för halfnattslykta 16,9 kbm. Med ett gaspris af 30 penni pr kbm, motsvarar den ökade gasförbrukningen pr lykta resp. Fmk 2: 79 och Fmk 5: 07 pr år. I verkligheten har staden dock numera ej att för sin gasförbrukning räkna med försäljningspriset på gasen, utan endast med tillverkningskostnaden för densamma.

Vidare föreslås rörande gatubelysningen:

1:o att samtliga 16 st. lyktor omkring Alexandersstoden skola lyshållas såsom ordinarie — hittills ha 4 st. varit ordinarie och de öfriga endast tända vid vissa tillfällen;

2:o att följande lyktor skola förses med 2 lågors auerlampor — detta en början till förbättring af gatubelysning i stadens centralare delar:

å Norra Esplanadgatan från Östra Henriksgatan till Mariegatan	52 st.
„ Alexandersgatan från Ostra Henriksgatan till Senatshuset	44 „
„ Mikaelsgatan från Norra Esplanadgatan till Jernvägstorget	14 „
„ Glo-, Fabians- och Unionsgatorna mellan Norra Esplanadg. o. Alexandersg.	12 „
„ Hagasundsgatan mellan Alexandersgatan och Jernvägstorget	9 „
Vid trappan till Nikolaikyrcan	2 „
	Summa 133 st.

samt

3:o att vid höstbelysningens början 30 st. nya lyktor upptagas såsom eventuellt tillkommande å diverse platser:

Hambelysningens 52 lyktor beräknas komma att vara tända från den 1—15 Januari, från 1 April—15 Maj samt från 1 Augusti till årets slut.

Med förestående utvidgningar af gatubelysningen, både hvad lyshållningstider och lågantalet beträffar, uppgår gatubelysningens gasförbrukning år 1091, med en beräknad förbrukning å auerlampa af 105 liter per timme samt med ett tillägg af 5 % för ökad förbrukning i följd af för tidig tändning och för sen släckning, till 330,000 kbm.

Som styrelsen föreslår, att gatubelysningens gasförbrukning tillsvidare och så länge nuvarande enormt höga kolpriser äro gällande, får debiteras efter ett pris af 30 penni pr kbm, kommer kostnaden för gatubelysningen att uppgå till Fmk 99,000: — I förbigående sagdt är kostnaden för gatubelysningen i budgeten för år 1900 upptagen till Fmk 103,158: 20.

Å budgets-förslagets inkomstsida förekommer under rubriken „hyror“ en post på Fmk 1,500: — såsom inkomst för kamerarens och kassörens samt gasmästarens bostäder. Denna post motiveras med följande:

Gasverkets gasmästare, som innehar en mindre lägenhet på 2 rum och kök å nedre botten i kontors- och bostadsbyggnaden, har förklarat, att han önskade öfvergå i stadens tjänst endast under det vilkor, att han för sin jemförelsevis stora familj finge en rymligare bostad. Då en sådan större lägenhet ej kunde beredas i

nedre våningen, och styrelsen ansåg, att i första rummet gasmästaren bör bo å gasverket, hvartill kommer, att styrelsen för andra ändamål önskade disponera gasmästarens lägenhet i nedre våningen, hade styrelsen ej annan utväg, än att upplåta till gasmästaren en del af öfre våningen i samma byggnad, hvilken våning var afsedd att disponeras af verkställande direktören. Den andra delen af nämnda våning har upplåtits till kamreraren och kassören. Med verkställande direktören har uppgjorts om ett årligt hyresbidrag af Fmk 1,500: —, och afdrages hälften af detta belopp, d. v. s. Fmk 750: —, å kamrerarens och gasmästarens i budgeten upptagna löner. Som verkställande direktörens hyresbidrag är upptaget å budgetens utgiftssida, hafva förestående hyror upptagits på inkomstsidan.

Med anledning af, att de nu rådande höga kolprisen förorsaka, att den ekonomiska sidan af gasverksdriften under nästa år måhända icke kommer att visa ett önskvärdt resultat, såframt icke en betydlig ökning af gaskonsumtionen för såväl lyse som kraft kan ernås — något som icke med säkerhet ännu kan förutses —, har styrelsen ej, ehuru sådant nog vore behöfligt, velat föreslå några större utvidgningar af hufvudrörnätet och gatubelysningen. Af denna orsak föreslår styrelsen, att endast sådana arbeten, som äro oundgängliga och som böra utföras i samband med stadens gatuarbeten, under nästa år skola utföras. Då utvidgningen af hufvudrörnätet emellertid hufvudsakligen kan utföras med gamla, fullt användbara rör, hvilka sistlidne sommar erhöles från en del af Alexandersgatan, som då försågs med nya och gröfre rör, men dessa gamla rör ännu ej äro uppvägda och värderade, har något kostnadsförslag öfver dessa arbeten ej kunnat uppgöras, hvarför styrelsen för desammas utförande endast föreslår ett förslagsanslag af Fmk 10,000: —.

På dagordningen står derjemte frågan om Skatuddens belysning. I det fall, att vederbörande skulle besluta, att belysningen af Skatuddens kajer m. m. skall bestridas med gas, kommer utredningen af, huru denna belysning bör anordnas, att kräfva sådan tid, att förslaget ej kan inflyta i nästa års budget, hvarför styrelsen nödgas förbehålla sig, att i sinom tid inkomma med särskild framställning om beviljande af anslag till detta arbetes utförande.

För ett eventuelt uppsättande af 30 st. nya gaslykter med tillhörande stolpar och serviser har i budgetförslaget upptagits ett förslagsanslag af Fmk 4,500: —.

Slutligen ber Styrelsen att få framhålla, det Styrelsen för uppgörande af budgetförslaget ej haft att tillgå några uppgifter rörande diverse kostnader under föregående år, samt att Styrelsen af sådan anledning ansett sig böra beräkna en del utgifter något högt för säkerställande af budgeten i dess helhet.

Helsingfors, den 11 Oktober 1900.

Styrelsen öfver Helsingfors stads belysningsverk.

Hj. Schildt.

Edvin Bergroth.

Edvin Willgren.

V. Montgomery.

Förslag till Helsingfors stads belysningsverks Budget för år 1901.

Inkomster.

Gas.

Enskilda förbrukningen.

Gas till lyse 730,000 kbm à 0,30	<i>Små</i> 219,000		
Afgår rabatter, förslagsvis	9,000	210,000: —	
Gas till värme, m. m. 150,000 kbm à 0,15		<u>22,500: —</u>	232,500: —
<i>Gatubelysningen</i> 330,000 kbm à 0,30		— —	99,000: —
<i>Illuminationer</i> 10,000 kbm à 0,30		— —	<u>3,000: —</u> 334,500: —

Biprodukter.

Koks	— —	78,750: —	
Stenkolstjära	— —	11,980: —	
Grafit	— —	<u>270: —</u>	91,000: —
<i>Vinst å utförda arbeten och försäljningar af gasledningsmaterial</i>	— —	— —	3,000: —

Hyror.

Kamrerarens och kassörens bostad	— —	750: —	
Gasmästarens bostad	— —	<u>750: —</u>	1,500: —
		<u>Summa Små</u>	<u>430,000: —</u>

Utgifter.

Omkostnader.

Löner och arvoden m. m.

Styrelsen för belysningsverket, arvode	8,000: —		
1 Gaskontrollör, arvode och expenser	1,500: —		
1 Verkställande direktör, lön	<i>Små</i> 9,000: —		
tantieme	3,000: —		
hyresbidrag	<u>1,500: —</u>	13,500: —	
1 Kamrerare och kassör, lön	5,250: —		
1 Kontorsbiträde, lön	1,200: —		
1 Gasmästare, lön	5,200: —		
1 Rörläggareförman, lön	2,700: —		
1 Materialbokhållare, lön	<u>1,800: —</u>	39,150: —	
Transport	— —	<u>39,150: —</u>	

	Transport	— —	39,150: —
<i>Gasberedningen:</i>			
Kol, koltransporter och div. materialier, förslagsvis	184,000: —		
Arbetskostnader i retorthuset förslagsvis	14,000: —		
Ångmaskins- och exhausterkostnad förslagsvis	4,800: —		
Gasreningen förslagsvis	4,000: —		
Transport- och arbetskostnader för biprodukterna förslagsvis	3,500: —		
Diverse arbeten förslagsvis	3,000: —	213,300: —	
<i>Underhållskostnader:</i>			
Byggnader förslagsvis	5,000: —		
Ugnar med armatur förslagsvis	11,000: —		
Apparater förslagsvis	3,000: —		
Gasklockar förslagsvis	1,000: —		
Hufvudrörnätet förslagsvis	5,000: —		
Gaslyktor, lyktstolpar och serviser förslagsvis	3,500: —		
Privatserviser förslagsvis	1,000: —		
Gasmätare förslagsvis	4,000: —		
Inventarier förslagsvis	2,000: —	35,500: —	
<i>Gatubelysningen:</i>			
Lykttändare förslagsvis	18,000: —		
Lampskötare förslagsvis	5,100: —		
Glödkroppar och cylindrar m. m. för gatulamporna förslagsvis	3,250: —		
Skötsel af serviserna förslagsvis	1,150: —	27,500: —	
<i>Enskilda beslysningen:</i>			
Gasmätare-afläsning, inkassering, samt påfyllning af vatten å mätarena, förslagsvis	3,000: —		
Skötsel af privatserviserna förslagsvis	500: —	3,500: —	
<i>Diverse omkostnader:</i>			
Kontorsexpenser, såsom annonser, trycksaker, kontorsböcker, porton, städning, budskickningar, m. m. förslagsvis	2,000: —		
Vattenavgift förslagsvis	1,200: —		
Bränsle för kontor och bostäder förslagsvis	750: —		
Elektrisk belysning i apparatrummen förslagsvis	1,000: —		
	Transport	4,950: —	318,950: —

Transport	4,950: —	318,950: —	
Brandförsäkringspremier förslagsvis	6,000: —		
Olycksfallsförsäkringspremier för invaliditet förslagsvis	600: —		
Dagtraktamenten för öfvergående skador vid olycksfall förslagsvis	500: —		
Vakthållning och diverse förslagsvis	1,450: —	13,500: —	332,450: —

Inköp af inventarier, samt utförande af nya rörledningar m. m.

Inköp af nya gasmätare, förslagsvis	— —	16,000: —	
” ” ” inventarier ”	— —	2,000: —	
Nya privatserviser förslagsvis	— —	3,000: —	
Uppsättning af 2 lågors lampor i 133 st. gatulyktor förslagsvis	— —	2,500: —	
Nya hufvudrörledningar, att utföras hufvudsakligast i samband med stadens gatuarbeten förslagsvis	— —	10,000: —	
Nya lyktor, stolpar och serviser: 30 st. nya lyktor, att eventuellt uppsättas å diverse platser förslagsvis	— —	4,500: —	38,000: —
<i>Oförutsedda utgifter</i> , förslagsvis	— —	— —	4,550: —
<i>Disponibel behållning</i>	— —	— —	55,000: —
Summa <i>Fmk</i>	— —	— —	430,000: —

*Utskottsbetänkande i fråga om föreskrifter till undvika-
kande af olägenhet genom rök.*

I skrifvelse till Magistraten af den 5 december 1898 har Helsovårdsnämnden hemställt, att i stadens polisordning skulle införas föreskrift, hvarigenom egarene af ångpannor, industriela eldstäder och andra förbränningshärddar af hvad slag det vore ålades vid vite från 50 till 500 mark att tillse, att dessa inrättnings skorstenar icke utsläppte vare sig rök eller sot i sådan mängd, att grannar och kringboende deraf i ett eller annat afseende besvärades. Denna bestämning borde, efter Helsovårdsnämndens tanke, för tidigare inrättade förbränningshärddar gälla först tre månader efter dess offentliggörande; dock skulle på Nämndens tillstyrkan ett uppskof af ända till ett år kunna utaf Magistraten medgifvas. Nämndens berörda framställning blef af Magistraten jemte skrifvelse af den 16 januari 1899 remitterad till Stadsfullmäktige, hvarhos Magistraten anhöll om Fullmäktiges yttrande i ärendet. Sedan Drätselkammaren, till hvars utlåtande Fullmäktige medels remiss af den 7 derpåföljande februari öfverlemnade framställningen, uti skrifvelse af den 9 i samma månad förordat bifall till densamma, hafva Fullmäktige vid sammanträde den 24 berörda februari åt ett särskildt utskott, bestående af undertecknade, uppdragit att till Fullmäktige inkomma med betänkande i saken.

Helsovårdsnämndens ofvannämnda skrifvelse är af följande lydelse:

HELISOVÅRDSNÄMNDEN

i

Helsingfors.

Helsingfors
den 5 december 1898.

Till Magistraten i Helsingfors.

N:o 60.

I den mån ved af olika slag såsom bränsle för ångmaskiner och industriella inrättningar samt äfven för privata eldstäder blifvit undanträngd af och ersatt med stenkol af olika kvalitet, har äfven å alla de orter, der sådant skett,

luften småningom blifvit i allt högre grad förorenad med kolpartiklar, som ofta i form af en tät, luften förmörkande och allt förorenande rök antingen oafbrutet eller blott tidtals utströmma från eldstädernas skorstenar. De stora sanitära olägenheter och äfven öfriga obehag, hvilka härigenom vållats innevånarene, hafva därför allestädes gifvit anledning till klagomål, och energiska yrkanden på vidtagandet af erforderliga åtgärder för aflägsnande af den sålunda uppkomna rökplågan hafva blifvit framställda och äfven ledt derhän att flerstädes mera eller mindre stränga påbud om en rökfri förbränning blifvit utfärdade. Så påbjudes t. ex. i den engelska Tower Improvement Act af år 1847 att hvarje fabrikkorssten vid vite af 40 shillings bör vara så konstruerad att den själf förbränner den alstrade röken. I den för staden London gällande Metropolis Act af år 1853 ingår en ungefär enahanda bestämning, hvars åsidosättande är belagdt med vite af 5 £. I Frankrike utfärdades år 1854 efter londoner mönster en likartad lagbestämning. För Schweiz gäller sedan år 1880 en förordning, hvilken påbjuder att eldstäderna för ångpannor böra vara så konstruerade och skötta att de icke medföra något men för grannarna vare sig genom rök, sot eller på annat sätt. Äfven i Tyskland har man flerstädes utfärdat lokala förordningar i samma syfte, exempelvis i Braunschweig, Stuttgart, Carlsruhe, Jena, München och Breslau. I Berlin måste egarene af större, särskildt ångpanneeldstäder förplikta sig att genom ändamålsenlig inrättning af anläggningen, — genom användande af lämpligt bränsle och genom omsorgsfull öfvervakning — försöka att erhålla en möjligast fullkomlig förbränning af sotet samt, ifall det skulle visa sig att de träffade anordningarna ej äro tillräckliga för att förebygga faror, skador eller olägenheter genom rök, sot o. s. v., företaga ändringar såväl af sjelfva anläggningen som äfven beträffande brännmaterialet för att afhjelpa feLEN. Rökförtäringssapparater äro vidare påbjudna i Milwaukee i Nordamerika sedan år 1896 och alltsedan år 1893 pliktfällas egare af starkt rökande skorstenar 1:sta gången till 25—250 mark, 2:dra gången till 250—500 mark och för hvarje följande gång till 500 mark. I Cleveland utgör plikten 50—500 mark.

Äfven i Helsingfors stad har isynnerhet under de senare åren såväl på grund af den stora mängden nybyggda fabriker som ock till följd af den tilltagande användningen af stenköl såsom brännmaterial allt flera skorstenar begynt utsprida en på oförbrända kolpartiklar rik rök, hvilken icke blott i hög grad besvärar de närboende, som äfven häröfver hos Hälsovårdsnämnden anført upprepade klagomål, utan ock hotar att i en snar framtid insvepa staden i en liknande rökatmosfera som den hvaraf många utländska städer lida. De sanitära olägenheterna, hvilka härflyta häraf och i främsta rummet drabba de intill de rykande skorstenarna närboende, bestå dels i tvånget att inandas en på kolpartiklar rik luft, något som ur hälsovårdssynpunkt icke kan betraktas med likgiltighet, dels äfven i försvårandet af luftväxlingen i bostäderna, då fönstren för undvikande af rökens inträngande i rummen icke gerna kunna hållas öppna. Härtill kommer

ännu det obehag, som vållas genom de öfverallt inträngande sotpartiklarna, samt den ekonomiska förlust, som det allt förorenande sotet vållar.

Förenämnda i utlandet gällande bestämmelser till förekommande af grannars och närboendes besvärande genom skorstensrök tala på ett öfvertygande sätt för möjligheten af att till ett oskadligt minimum reducera röken och sotet från ångpannors och andra industriella inrättningars skorstenar, vare sig sedan att detta resultat vinnes genom en noggrann och sakkunnig eldning och skötsel af eldstäderna, genom användande af brännmaterial af tillfredsställande beskaffenhet eller genom ändamålsenligt och för brännmateriallets fullständiga förbränning konstruerade eldstäder eller genom särskilda rökförbränningsapparater. Och enligt intyg från bland annat „Schlesiska Föreningen för öfvervakande af ångpannor“ kan en i det närmaste fullständig förbränning genom förefintliga eldstadskonstruktioner vinnas.

Tills vidare är visserligen sotplågan i Helsingfors ännu ej af någon större betydelse. Men, om icke energiska åtgärder i tid vidtagas för förhindrandet af dess tillväxt, torde redan i närmaste framtid mycket svåra olägenheter komma att af densamma uppstå. Då den ena medborgaren i ett samhälle icke bör få vålla den andra allvarsamma olägenheter och obehag och då tills vidare blott ett fåtal personer skulle blifva nödsakade att vidtaga erforderliga åtgärder för den sotrika rökens förminskande och oskadliggörande, synes den rätta tidpunkten nu vara inne att utan dröjsmål vidtaga sådana åtgärder som kunna afskåra all vidare tillväxt af rökplågan. För detta ändamål borde ett tillägg i gällande polisordning göras, hvarigenom allt utsläppande af rök, innehållande oförbrända kolpartiklar i sådan mängd att deraf olägenheter för de kringboende uppkomma, blefve vid tillräckligt högt vite förbjudet. Detta förbud borde omedelbart gälla för nyuppförande eldstäder, men för redan förefintliga skulle beviljas en frist af exempelvis tre månader efter det nya stadgandets offentliggörande, hvilken anståndstid på Hälsovårdsnämndens tillstyrkan kunde ytterligare förlängas ända till ett år. Ett längre anstånd är icke heller enligt Nämndens förmenande nödigt, ty enligt hvad Nämnden inhemtat kunna nuvarande eldstäder utan någon betydligare kostnad inom ganska kort tid*) förändras så att en i det närmaste fullständig förbränning af röken och sotet genom dem åstadkommes.

På grund af hvad Nämnden här ofvan anfört får Nämnden härmed hos Magistraten hemställa om vidtagande af åtgärd derhän att följande tillägg blefve infördt i stadens polisordning: Egare af ångpanna, industriel eldstad eller annan förbränningshärd af hvad slag det vara må, bör vid vite af från 50 till 500 mark tillse att dessas skorstenar icke utsläppa vare sig rök eller sot i sådan mängd att grannar och kringboende varda deraf i ett eller annat afseende besvärade.

*) Så åtager sig t. ex. en firma i Berlin utförandet af hithörande arbeten på en dag, eventuelt en natt, och i alla fall utan störande af fabriksdriften.

Denna bestämning gäller för tidigare inrättade förbränningshårdar först tre månader efter dess offentliggörande; dock kan på Hälsovårdsnämndens tillstyrkande ett uppskof af ända till ett år af Magistraten medgifvas.

Karl Bergbom.

R. Vuorio.

Då utskottet skolat fullgöra sitt uppdrag, har utskottet främst sökt att införskaffa utredning derom, hvad uti nu ifrågavarande afseende annorstädes tillgjorts. För sådant ändamål har utskottet ställt sig i förbindelse med särskilda personer dels inom de skandinaviska länderna, dels i Tyskland äfvensom jemväl utaf tillverkare af apparater för rökförbränning begärt och fått emottaga beskrifningar på dylika apparater jemte kostnadsberäkningar. Af litteratur i ämnet vill utskottet särskildt framhålla den berättelse, som i början af innevarande år afgifvits af ingenjören vid Stockholms hälsovårdsnämnd Klas Sondén öfver en af honom år 1899 på uppdrag af nämnden företagen resa i syfte att närmare utreda frågan om åtgärder mot olägenhet genom rök från ångpanneeldstäder. Då herr Sondén behandlat ämnet på ett synnerligen uttömmande sätt samt det, som han i sin berättelse anfört, jemväl öfverensstämmer med hvad utskottet annorledes inhemtat och med de slutsatser, till hvilka äfven utskottet kommit, anser sig utskottet böra här nedan lemna ett utdrag ur sagda berättelse, för såvidt herr Sondén yttrar sig om frågan i allmänhet samt förhållandena i de af herr Sondén besökta länder belysas.

Herr Sondén framhåller inledningsvis att den rök, hvarom här är fråga, icke är det, som uti teknisk litteratur i allmänhet med rök förstås, eller alla de gaser, som alstras vid ett bränsles förbränning. Här gäller saken blott synlig rök, nemligen sådan, som är uppblandad med sot i den mängd att den i följd deraf är mer eller mindre ogenomskinlig. Visserligen kunna vid fabriksdrift uppstå äfven andra förbränningsprodukter, de der vålla olägenheter och skada, men hafva dessa jemförelsevis sällsynta fall icke närmare berörts af herr Sondén och falla de för öfrigt icke heller inom omfånget för utskottets uppdrag.

För att bedöma röks intensitet hafva föreslagits olika metoder, bland hvilka må nämnas särskildt den, som utmynnar i försöket att med ledning af en fastställd mörkhetsskala bedöma den utströmmande rökens färg. Dock torde alla dessa metoder hafva visat sig föga ändamålsenliga och synes ej heller någon af dem hafva kommit till större användning. En uppskattning af rökens intensitet efter ögonmått torde vara den enda användbara och allmännare antagna metoden.

Hufvudvilkoret för rökfri eldning är att förbränningen sker fullständigt.

Detta ändamål kan ernås antingen

- a) genom användande af lämpligt bränsle eller
- b) genom tjenliga apparater och sakkunnig skötsel.

Hvad bränslet beträffar, lämpar sig dertill såväl antracitartade kol eller koks som ved. Frågan derom, i hvad mån eldningen härigenom fördyras, kan icke på ett allmängiltigt sätt besvaras, då sådant beror af prisen på olika bränsle och olika användning af detsamma.

Af apparater, afsedda att åstadkomma rökfri förbränning, finnes ett stort antal, inrättade att anbringas å redan bestående eldstadsanläggningar, och sammanfattar herr Sondén sitt omdöme om olika apparaters verksamhet derhän, att i allmänhet en med lämplig eldstadsanordning försedd ångpanna kan eldas med bituminöst bränsle, utan att mera betydande röknängder utvecklas. Vid första påeldningen efter hvilostånd kan det dock vara nödvändigt att till undvikande af mycken rök använda rök-fritt bränsle. Vid slaggning måste särskild uppmärksamhet egnas åt fyren, om rök skall undvikas.

Beträffande lagstiftningen i olika länder inhemtas ur herr Sondéns berättelse i hufvudsak följande:

I *England* uppmärksammades rökbesväret af lagstiftningen redan år 1819, då underhuset nedsatte en komité med uppdrag att undersöka, i hvad mån det vore möjligt att förmå dem, som göra bruk af ångmaskiner och eldstäder, att inrätta dessa på ett sätt som vore mindre menligt för allmän sundhet och trefnad. År 1846 omtalas lokala förordningar i ämnet. Genom „Sanitary Act“ af år 1866, i hufvudsak öfverensstämmande med gällande förordning af år 1875, utfärdades allmänna bestämningen för hela landet, med undantag endast af vissa större städer. Uti 1875 års förordning stadgas bland annat:

„Hvarje eldstad eller härd, hvilken icke i den mån sådant är praktiskt möjligt förtär röken, som uppstår vid förbränningen, och hvilken begagnas för ångmaskin eller uti fabrik, verkstad, färgeri, bryggeri, bageri, gasverk eller annan industri eller näring, samt

hvarje skorsten (ej tillhörande privatbostad), hvilken utsänder svart rök i sådan mängd att den utgör en olägenhet (nuisance), skall anses utgöra sådan olägenhet, hvarom denna förordning handlar och rörande hvilken på sätt här är föreskrifvet summarisk rättskipning skall äga rum.

Dock må, om någon åtalas — för obehag — af eldstad eller härd —, domstolen ogilla åtalet — om den kommer till öfvertygelse om att eldstaden eller härden är med hänsyn till den industri eller näring, den tillhör, konstruerad så att den i den mån och så långt det är praktiskt möjligt förtär röken, eller att skötseln — varit omsorgsfull.“

Helsovårdsmyndigheterna ega öfvervaka efterlefnaden af berörda föreskrifter samt påbjuda och vid tredska sjelfva vidtaga erforderliga åtgärder för

rökbesvärets afhjelpande. Dessutom äro böter, ända till 20 shillings per dag, utsatta för den, som försummar att åttlyda myndigheternas påbud.

I de städer, som icke äro underkastade berörda stadganden uti 1875 års förordning och bland hvilka må nämnas London och Liverpool, äro föreskrifterna beträffande rökförbränningen snarare mer än mindre stränga. Sålunda underlyda exempelvis uti Liverpool äfven privatbostäder samt såväl der som i London jemväl ångbåtar bestämningarna i ämnet.

Herr Sondén framhåller beträffande London såsom anmärkningsvärdt, huru litet rök der utstöttes ur ångpanneskorstenar. Beträffande Sheffield anföres att ehuru väl flera af anordningarna der för rökfri eldning af ångpannor visat sig ganska bra, så är atmosfären i staden dock i allra högsta grad förorenad genom stenkolsrök. Äfven om icke hvarje särskild skorsten utsänder någon långvarigare mörk rök, så är likväl den inom staden koncentrerade, oerhörda industrin, såväl den som förbrukar ånga som annan, hvilken utan att använda sådan i alla fall bränner stenkol, tillräcklig att bemänga luften med nog mycket rök för att den sedan inom ganska korta distanser skall synas ogenomtränglig.

Frankrike saknar för hela landet gällande allmänna föreskrifter i ämnet. Genom en polisförordning för Paris af den 11 november 1854 stadgades till först att de, som nyttjade ångmaskiner, skulle antingen använda sådana eldstadsanordningar att „röken fullständigt förbrändes“ eller ock göres bruk af sådant bränsle, som ej gafve rök, „såsom koks eller trä“. Denna förordning ersattes år 1865 af ett allmänt påbud för hela landet af innehåll att „ångpanneeldstad af hvarje slag borde förbränna sin rök“. År 1880 upphäfdes denna förordning för såvidt angick andra ångpannor än ångbåtars genom en ny, hvari intet fanns nämndt om röken. För närvarande innehåller en stadga af den 22 juni 1898 för Paris förbud „att utsläppa svart, tjock och ihållande rök, som kan vålla olägenhet för närboende eller förorena luften å gatorna i Paris“. Ännu då herr Sondén år 1899 besökte staden, hade några böter på grund af denna förordning icke ådömts. Röken från flera skorstenar inom staden, såväl stationära som tillhörande båtar å Seinen, syntes herr Sondén vara afsevärdt tjockare än man skulle hafva tolererat i London eller Liverpool, men luftens allmänna rökhalt mindre, beroende detta påtagligen på olikheten i afseende å det inflytande som utöfvades af röken från skorstenarna på privata hus, äfvensom möjligen på ett relativt mindre antal ångskorstenar inom den egentliga staden.

Schweiz. Här är lagstiftningen angående rökobehaget öfverlemnad åt kantonerna. I flera saknas föreskrifter i ämnet. Uti Basel gäller en förordning af den 20 mars 1880, hvilken föreskrifver: „Eldstadsanordningarna vid ångpanne- och liknande anläggningar skola utföras så att grannarna ej störas eller skadas genom rök, sot eller gaser, hvilka bortgå genom skorstenen.“ Enahanda bestämningar finnas i Zürich. I begge dessa städer lider man, enligt herr Sondéns åsigt,

visserligen ej af rök i högre grad, men bemärkas der flerstädes skorstenar, de der afgifva betydande massor svart rök.

Uti en del stater i *Tyskland* finnas allmänna förordningar af innehåll, att ångpanneeldstäder skola vara så anordnade att röken såvidt möjligt förbrännes. Sålunda i Württemberg och Sachsen. I Preussen intaga myndigheterna på grund af „Reichsgewerbeordnung“, som fordrar koncession för ångpanneanläggningar, i koncessionsvilkoren bestämningen att eldstaden skall vara inrättad för rökfri förbränning. Någon regelbunden rökinspektion finnes icke. Dock synes kontrollen vara ganska effektiv, åtminstone i Berlin. — Uti *Belgien* kan likaledes bland koncessionsvilkoren för uppsättandet af ångpannor föreskrifvas, att „röken skall förbrännas på ett eller annat känt sätt“ och att skorstenen skall erhålla nödig höjd.

Återstå förhållandena i de skandinaviska länderna.

Danmark. För Köpenhamn stadgades genom en förordning af år 1886 bland annat följande:

„När en skorsten befines utsända rökmassor, som äro till besvär för närboende, skall sundhetsnämnden pålägga byggningens egare eller begagnare att inom viss tid afhjelpa bristen.“ Dispens från strängare fordringar kan för bestående anläggningar beviljas. „Ingen ångbåt får, då den ligger i eller går ut ur Köpenhamns hamn, begagna bränsle, som alstrar mera rök än koks eller Wales-kol —. Lokomotiv skola, så länge de befinna sig å stadens mark, begagna bränsle, som icke alstrar stark rök, såsom Wales-kol —.“

Efterlefnaden af dessa föreskrifter öfvervakas af helsovårdsnämnden, understödd af den ordinarie- och hamnpolisen.

Norge. År 1897 förordnades för Kristiania som följer:

„Sundhetsnämnden kan fordra att egare eller begagnare af skorsten, som vållar närboende besvär genom rök, åläggas att efter byggnadsnämndens närmare förordnande aflägsna olägenheterna. — Likaledes kan Sundhetsnämnden påbjuda att eldstäder å ångbåtar, jernvägslokomotiv och andra rörliga inrättningar under vistelsen på stadens mark eller dess hamnområde eldas på sådant sätt att de icke besvära genom rök.“

Vidare utfärdades år 1899 följande påbud: „Egare eller brukare af skorsten åläggas att inrätta eldstadens drift sålunda att från den 1 september detta år icke ur skorstenen alstras svart eller tjock rök annorledes än af mycket kort varaktighet. Öfverträdelse af detta påbud kommer att anmälas hos poliskammaren i och för utfästelse af vite.“

Om verkningarne af dessa påbud saknas tillsvidare närmare meddelanden.

Sverige. Här har man ännu icke hunnit utöfver förberedelserna till påbud i ämnet, dock torde sådana påbud äfven der allmänt erkännas för erforderliga.

Herr Sondén afslutar redogörelsen för sina iakttagelser å utländsk botten med följande uttalande:

„Såsom framgår af den lemnade redogörelsen har i alla de besökta städerna medvetandet om de förpligtelser, som en ångpanneeldstads belägenhet uti en stor stad ålägger med hänsyn till omgifningarna, gjort sig mer eller mindre gällande. Liksom renhållningen i en stad, särskildt i en stor stad, kräver särskilda åtgärder och delvis äfven särskilda omkostnader för den enskilde samhällsmedlemmen, så är ock förhållandet med den slags renhållning af sjelfva *luften*, som ligger uti undvikande af större mängder sotrök. Möjlighet är ock därför beredd myndigheterna att ingripa, der ett erkänt obehag genom rök från ångpanneeldstäder förefinnes. Under det man å en del orter — såsom t. ex. Liverpool — går mera summariskt tillväga, kräver man annorstädes (Stuttgart, Köpenhamn) mer eller mindre omfattande utredningar. Men allestädes anser man, att ett ingripande i vissa fall är *praktiskt möjligt, berättigadt och nyttigt.*“

Utskottet har för sin del vid behandlingen af förevarande fråga icke funnit anledning att jäfva något af hvad Helsovårdsnämnden i dess ofvanintagna skrifvelse uttalat.

Äfven utskottet anser förty att sedan numera stenkol i större utsträckning än förut begynt användas till bränsle inom staden, föreskrifter uti ifrågavarande ämne härstädes äro erforderliga, och bestyrkes utskottet i denna sin uppfattning deraf att, på sätt af det förestående torde framgå, dylika föreskrifter flerstädes utrikes redan emanerat samt visat sig kunna utan större svårigheter genomföras och medföra önskad verkan.

I likhet med Helsovårdsnämnden anser utskottet de ifrågasatta åtgärderna icke böra inskränkas endast till industriela inrättningar, utan omfatta alla eldstäder af hvad namn det vara må. Det kan visserligen förväntas att någon olägenhet af rök från privata bostäder icke på länge skall yppa sig, helst dessa förmodligen ännu lång tid bortåt komme att företrädesvis eldas med ved, men finnes det efter utskottets förmenande icke anledning att i princip tillerkänna dessa bostäder större rättigheter än industrin.

Någon anledning att i förordningen bestämma viss tid, inom hvilken redan förefintliga industriela etablissement borde vidtaga påbjudna åtgärder, finnes ej, helst det borde å Helsovårdsnämnden ankomma att i hvarje särskildt fall meddela erforderliga föreskrifter samt att härvid förfara med nödig lämpa och med hänsyn till de tekniska hjälpmedel, som stå vederbörande till buds.

På anförda skäl får utskottet alltså vördsamt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att hos Magistraten tillstyrka införande i stadens polisordning af följande föreskrift:

„Uti eldstad skall, medels användande af tjenligt bränsle eller annan anordning, eldning så bedrivas att rök, som medför olägenhet, undvikas.

Helsovårdsnämnden eger öfvervaka att berörda föreskrift efterleves, och bör nämnden genom upplysningar och råd verka för dess genomförande.

Åsidosätter någon föreskrift, som af nämnden honom meddelats, böte högst etthundra mark.“

Helsingfors, den 10 december 1900.

Edvin Bergroth.

Hugo F. Catani.

A. V. Lindberg.

K. Moring.

Julius Tallberg.

(Frånvarande vid justeringen).

Reservation.

I öfrigt af samma åsikt som flertalet af utskottets medlemmar, anser jag att första stycket i den föreslagna föreskriften borde lyda:

„Uti eldstad, hörande till ångpanne anläggning eller uti sådan der eldning försiggår under mer än 8 timmar af dygnet (smedje-ässjor dock undantagna), skall medels användande af tjenligt bränsle eller annan anordning eldning så bedrivas att rök, som medför olägenhet, undvikas“.

Såsom motiv för denna förändring får jag anföra:

Att den mängd kol, som — äfven i fall detta bränsle skulle komma till användning — förbrännes i eldstäder hörande till privata bostäder är mycket liten emot den som användes af industriella inrättningar.

Att tillsvidare inrättningar för rökfri förbränning af kol icke kunna användas vid en stor del af eldstäder i privata bostäder samt att smedjeässjorna endast röka under en kort tid af dygnet och ett förbud härvidlag, som vore liktydigt med ett påbud att använda dyrare bränsle, ty för närvarande finnes intet sätt att bränna smideskol rökfritt i en ässja, hufvudsakligast skulle drabba de mindre industriidkarena.

Helsingfors den 10 december.

Hugo F. Catani.

Utskottsbetänkande angående stadens utgifts- och inkomstförslag för år 1901.

Sedan Stadsfullmäktige åt undertecknade uppdragit granskningen af stadens utgifts- och inkomstförslag för nästinstundande år, har utskottet fått emotaga följande handlingar:

1:o) Magistratens jemte skrifvelse af den 30 sistlidne november Stadsfullmäktige tillsända utgifts- och inkomstförslag för år 1901, åtföljdt af Drätselkammarens enahanda förslag och särskilda andra bilagor.

2:o) Fullmäktiges remiss af den 9 förvikne oktober med ett utskottsbetänkande i fråga om nya folkskolebyggnader.

3:o) Fullmäktiges remisser af den 30 oktober med a) Drätselkammarens framställning om anställande af en ingenjörassistent vid Vattenledningskontoret; b) Trädgårdsnämndens skrifvelse angående öfvertagande af underhållet utaf planteringen vid Gamla kyrkan; c) interimdirektionens för förberedande yrkesskolan för gossar skrifvelse med förslag till budget för skolan för nästkommande år; samt d) Folkskoledirektionens skrifvelse angående anslag till Berttula anstalt för andesvaga barn.

4:o) Stadsfullmäktiges beredningsutskotts remisser af den 10 innevarande december med a) styrelsens för Frivilliga brandkåren i Helsingfors ansökan om fortfarande understöd; b) en af stadsbetjente vid Rådstufvurätten inlemnad ansökan om löneförhöjning; c) direktions för Helsingfors utskänkingsaktiebolag ansökan om anslag ur bolagets vinstmedel till underhåll af bolagets inrättningar å Högholmen och Fölisön; samt d) styrelsens för aktiebolaget „Suomen liikemiesten kauppa opiston osakeyhtiö“ ansökan om fortfarande understöd för upprätthållande härstädes af ett finskt handelsläroverk.

Med anledning af Stadsfullmäktiges den 3 december 1895 fattade beslut derom att frågor, som påkallade nya stående eller mera betydande tillfälliga anslag ur stadskassan, borde, der sådant utan olägenhet kunde ske, icke behandlas i sammanhang med budgeten, utan göras till föremål för särskilda framställningar hos Fullmäktige, har budgetutskottet under en följd af år plägat inkomma med särskildt betänkande angående de dels i sammanhang med budgeten, dels skildt för sig hos Fullmäktige gjorda och af Fullmäktige till utskottet remitterade förslag, som angå tillägg till eller ändringar i redan fastställda aflöningsstater för sta-

dens verk. Från berörda tillvägagående har utskottet likväl för denna gång afvikit, såväl emedan endast ett fåtal ärenden af omordade beskaffenhet nu föreligga som af orsak, att alla dessa ärenden redan behandlats af Drätselkammaren och Magistraten samt beröras i deras budgetförslag. Deremot har utskottet, liksom förut, afgifvit särskildt betänkande med anledning af direktionens för utskänkingsbolaget ofvannämnda ansökning.

Vid granskning af de till utskottet remitterade handlingarna har utskottet i öfrigt funnit anledning till följande uttalanden och förslag:

Utgifter.

I. Stadens skulder.

Vid denna hufvudtitel har utskottet icke haft något att anmärka.

II. Stadens embetsverk.

I en till Magistraten ingifven, till Stadsfullmäktige stäld skrift hafva de vid Rådstufvurätten anstälde stadsbetjente anført, att lönerna för stadsbetjente vid Rådstufvurätten och Magistraten härstädes faststälts år 1895 till 1,100 mark för år, förhöjdt med 100 mark efter 5 och enahanda belopp efter 10 års tjenstetid. Då arvodena för stämningar vid brottmålsafdelningarna vore ringa, uppgående till högst 150 å 200 mark om året, kunde alltså stadsbetjenterne påräkna uti inkomster, de yngre i tjensten endast 1,300 mark och de äldre högst 1,500 mark årligen. Om häraf afräknades hyran för ett rum och kök, 600 mark, för ved och lyse 100 mark och utskylder 50 mark, så återstode endast 550 mark för de yngre och 750 mark för de äldre stadsbetjenterna att dermed bestrida utgifterna för kost och kläder för en familj, i de flesta fall bestående af 6 till 7 personer.

Med hänsyn härtill samt till stadens utveckling och tillväxt i folkmängd, hvarigenom stadsbetjentes arbete ökats, hafva sökandene anhållit att stadsbetjente måtte i afseende å löneförmåner likställas med stadsfogdebiträdena, med hvilka de äfven i fråga om göromålen vore jemförliga, samt dem förty tilläggas en årslön af 1,600 mark enhvar med 200 marks förhöjning efter 5 och lika mycket efter 10 års tjenst, hvarhos sökandene emotsett att ifrågavarande ändrade löneförmåner måtte bestämmas att utgå från den 1 januari nästkommande år 1901.

Utskottet, som ej är i tillfälle att bedöma huruvida de af sökandena framhållna omständigheterna må kunna anses tillräckligt motivera den begärda löne-

förhöjningen, finner sökandene hafva bort med sin ansökan ingå till Rådstufvurätten, som, i händelse ansökningen egt fog, icke skulle hafva underlåtit att förorda den hos Stadsfullmäktige, och får utskottet förty föreslå

att ansökningen icke för närvarande måtte till åtgärd föranleda.

III. Kommunalförvaltningen.

Jemte det i staten för Trafikkontoret upptagits ett anslag förslagsvis 1,700 mark för inköp af nya inventarier till kontoret, hvilka inventarier uppgifvits behöfvas i följd af kontorets förestående flyttning till det nya tull- och packhuset, har samtidigt för samma behof det under hufvudtiteln XVI Diverse ingående anslaget för inventarier till särskilda stadens hus höjts med 1,500 mark eller från 5,000 till 6,500 mark. I följd häraf och då kostnadsförslaget å de nödigbefunna nya inventarierna i själfva värdet slutar å 1,500 mark,

torde förstnämnda post, 1,700 mark, kunna uteslutas.

Till aflönande af en för skötseln af centralvärmeledningen i det nya tull- och packhuset erforderlig eldare torde för den tid af nästinstundande år, för hvilken hans tjenster behöfvas,

anslås förslagsvis 300 mark.

På sätt under „Inkomster“, rubriken „inkomstgifvande rättigheter“, närmare framhålles, har utskottet ansett hamnafgifterna för nästkommande år kunna upptagas med 10,000 mark mera än i Magistratens budgetförslag beräknats. I händelse utskottets förslag i denna del af Stadsfullmäktige godkännes, måste äfven aflöningen för hamnkaptenen och hamnkontorsbokhållaren, till den del den utgår i procent af uppbörden,

höjas, för den förre med 400 mark och för hamnkontorsbokhållaren med 50 mark.

Med afseende derå att under instundande seglationsperiod äfven Skatuddskajen kommer att upplätas för trafiken, har Hamnkontoret anhållit att antalet yngre hamnkonstaplar blefve ökadt från 5 till 7. Denna begäran har Drätselkammaren bifallit sålunda att Kammaren upptagit anslag för 6 yngre hamnkonstaplar i budgeten, men har Kammaren tillika anmärkt att en ytterligare ökning af sagda antal förefölle Kammaren obehöflig, helst hamnrörelsen syntes vara snarare i ned- än

uppåtgående. Ehuru väl icke heller utskottet funnit skäl förekomma att öka de yngre hamnkonstaplarnas antal till flere än 6, anser sig utskottet dock böra emot Drätselkammarens pessimistiska uppfattning om hamnrörelsens nedgående framhålla att då, efter hvad utskottet inhemtat, beloppet uppburna hamnafgifter i medlet af december redan utgjort öfver 211,000 mark emot 213,000 mark under hela år 1899 samt det för året beräknade beloppet af dessa afgifter, 215,000 mark, sannolikt kommer att öfverskridas, hvarutom de härstädes inklarerade fartygens antal ända från 1896 hållit sig temmeligen jemnt (år 1896—8,121 st., 1897—8,050, 1898—8,094, 1899—8,097) Kammarens berörda uttalande icke synes utskottet motiveradt.

Förmyndarenämnden, som tidigare icke åsnjutit något anslag till sekreterarearvode, har för aflönande af en sekreterare vid Nämnden begärt 800 mark, hvilket belopp förty äfven af Drätselkammaren och Magistraten införts i budgetförslaget. Sin anhållan har Nämnden motiverat dermed att Nämndens ordförande, som under året handhaft protokollet vid Nämndens sammanträden, på grund af det ökade arbetet icke vidare vore i tillfälle att dermed fortfara. I regeln sammanträdde Nämnden en gång hvarje vecka utom under juni, juli och augusti, då sammanträden egt rum endast två gånger i månaden, hvarutom några extra sammanträden hållits under sommarmånaderna så att sammanträdenas antal under året torde komma att uppgå till omkring 50. Dessa sammanträden hade i allmänhet fortgått 2 timmar, men under februari—maj månader ända till 4 å 5 timmar. Härigenom hade protokollsföringen och skriftväxlingen blifvit så betungande, att Nämnden ej kunde emotse att någon ledamot af Nämnden framdeles skulle medhinna eller vara villig åtaga sig detta arbete. Enligt 71 § i förmynderskapslagen af den 19 augusti 1898 ålåge det kommunen att bekosta Nämndens nödiga utgifter, och måste till dem, enligt hvad de af lagutskottet vid 1897 års landtdag anförda motiv för stadgandet gäfve vid handen, hänföras äfven aflöning för sekreteraren. Vid afgifvandet af budgetförslaget för innevarande år hade Nämnden förbehållit sig att, sedan Rådstufvurätten bestämt de delar af de omyndigas behållna kapitalafkastning som Nämnden egde i arvode åtnjuta, och närmare erfarenhet i saken för öfrigt vunnits, göra framställning om nödigt tillskott i arvodet ur kommunens medel i enlighet med stadgandet i 14 § af förmynderskapslagen. Berörda arvode hade Rådstufvurätten numera bestämt att utgå med 1, $\frac{3}{4}$ eller $\frac{1}{2}$ procent af de omyndiges medel och torde sålunda komma att inflyta omkring 4,000 å 4,500 mark. Derest afdrag härifrån ej behöfde ske för sekreterarearvode, syntes detta belopp utgöra skälighets ersättning för ledamöternes i Nämnden uppoffring af tid och möda i deras ansvarsfulla syslande och tillskott af kommunen således tilsvi vidare ej behöfva ifrågakomma.

Åberopade 71 § i lagen lyder: „För förmyndarenämndens sammanträden och förvaring af dess handlingar skall kommunen anvisa tjenlig lokal; bekoste ock nämndens nödiga utgifter“. Hvarken ur sagda § eller lagen i öfrigt eller ur lagutskottets motiv till stadgandet framgår att till de nödiga utgifter, dem kommunen sålunda bör bekosta, skall med nödvändighet räknas äfven arvode för en sekrete-

rare, särdeles i fall der förmåga att sköta sekreteraregöromålen icke brister hos nämndens ledamöter och då nämndens arvode är nog drygt att utgöra ersättning äfven för dessa göromål. I sistnämnda afseende vill utskottet erinra derom att, efter hvad nämnden själf upplyst, antalet af nämndens sammanträden under året utgjort omkring 50 och att Nämnden, som består af ordförande och tre ledamöter, härför kommer ett uppbära 4,000 eller 4,500 mark, motsvarande sådant mellan 20 och 25 mark för sammanträde och person. Jemföres detta arvode för sammanträden, som oftast varat blott två timmar, med arvodet exempelvis för ledamöterna i Drätselkammaren, hvars verksamhet svårligen kan sägas vara mindre ansvarsfull än Förmyndarenämndens, och som för de ofta 5 å 6 timmar varande sammanträdena erhålla 20 mark enhvar, torde det yrkande föga förefalla obefogadt, att sekreteraregöromålen vid Nämnden böra antingen utan särskild ersättning ombesörjas af ordföranden eller någon ledamot i Nämnden eller åtminstone bekostas ur Nämndens arvode. Och får utskottet förty föreslå

att något arvode för en sekreterare vid Förmyndarenämnden icke i budgeten upplages.

IV. Belysningen.

Vid behandlingen af denna hufvudtitel har utskottet för sin del utan meningsskiljaktighet omfattat Magistratens alternativt gjorda förslag att uppställa belysningsbudgeten på sätt bilagan A. till Magistratens skrifvelse (pag. 13 i tr. handl. n:o 27) utvisar. Såsom skäl för en sådan uppställning har Magistraten anfört Stadsfullmäktiges vid behandlingen af frågan om belysningsnämndens organisation (tr. handl. n:o 36 för 1899) fattade beslut att gifva stadens belysningsverk en från kommunens öfriga förvaltande myndigheter i väsentlig mån afvikande organisation och en i hufvudsak kommersielt anordnad förvaltning. Till detta skäl skulle utskottet ytterligare vilja tillägga att flertalet poster i belysningsverkets stat, sådan den återfinnes såsom bilaga till Magistratens skrifvelse (pagg. 14 och 15 i tr. handl. n:o 27), är af den beskaffenheten att, enär åt belysningsnämnden öfverlemnats att sköta verket på affärsmässigt sätt, icke ens kunna göras till föremål för pröfning och votering af Stadsfullmäktige. Denna stat bör förty icke heller fastställas att i detalj lända till efterrättelse, utan endast i helhet godkännas för att sedermera såsom bilaga till belysande af posterna under fjerde hufvudtiteln åtfölja budgeten. Däremot är det af vigt att utgifterna för själfva gatubelysningen på ett klart och öfverskådligt sätt skola finnas upptagna i budgeten.

Med anledning häraf får utskottet värdsamt föreslå

att i stället för rubriken „a) Belysningsverket“ och posterna under sagda rubrik i budgeten upptages, med ny rubrik a) Gasbelysning, de under sistnämnda rubrik i Magistratens förslag bilaga A (pag. 13 tr. handl. n:o 27) ingående poster,

samt att Stadsfullmäktige vidare ville godkänna belysningsverkets utgifts- och inkomstförslag för 1901 (tr. handl. n:o 27 pagg. 14 och 15, att såsom bilaga åtfölja budgeten.

Med anslutning till hvad styrelsen för belysningsverket i dess budgetförslaget åtföljande skrifvelse till Drätselkammaren förordat (tr. handl. n:o 27 pagg. 16 och 17) får utskottet för öfrigt föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att samtliga helnatts- och halfnattslyktor skola hållas tända under vårterminen till den 15 maj samt derpå från den 1 augusti;

att alla 16 lyktor kring Alexandersstoden skola hållas brinnande såsom ordinarie lyktor; samt

att 133, i styrelsens skrifvelse uppräknade lyktor i stadens centralare delar skola förses med två lågors auerlampor.

V. Brandverket.

Posterna under denna hufvudtitel hafva af utskottet godkänts oförändrade.

VI. Polisinnrättningen.

Jemte det Magistraten i utgiftsstaten för polisinnrättningen ändrat rubriken „Hyror“ till „Hyror, ved och lyse“, har Magistraten derunder, enligt beräkning af Drätselkontoret, infört två nya förslagsposter, den ena, för bränsle, med 6,000 mark och den andra, för belysning, med 8,000 mark, hvilka utgifter tidigare bestrids ur anslaget för „eldnings- och lysningsämnen“ under hufvudtiteln „Diverse“. Tillika har Magistraten uttalat såsom önskligt att upptagandet af dessa utgiftsposter i polisinnrättningens stat skulle gifva anledning till åtgärder, hvarigenom beloppet af berörda anslag för följande år kunde i någon mån minskas.

Då äfven utskottet finner ifrågavarande utgiftsposter höga, får utskottet föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att hos Poliskammaren anhålla om Kammarens yttrande deröfver, huruvida icke kostnaden för ved och lyse till polisinsättningen kunde nedbringas.

VII. Sundhets- och sjukvården.

Anslaget till en besigtningssläkare, 6,000 mark, som ingått i budgeten under rubrik „Läkarepersonalen“, torde i likhet med öfriga till besigtningebyrån sig hänförende utgiftsposter

böra upptagas under rubriken „Besigtningebyrån“.

Ehuru läkaren vid fattiggårdens sjukanstalter och dårvårdsinrättning underlyder Helsovårdsnämnden och förty bör finnas nämnd äfven under hufvudtiteln „Sundhets- och sjukvården“, lärer dock anslaget för hans aflönande, 3,600 mark, måsta anses vara en stadens utgift för fattigvården

och alltså böra ingå i budgeten under sistnämnda rubrik.

Med anledning af Stadsfullmäktiges den 9 sistlidne oktober fattade beslut bör bland anslag under rubriken „Maria sjukhus, c) Ekonomifdelningen“

upptagas för inköp af en sjuktransportvagn förslagsvis 3000 mark.

Enligt upplysning, meddelad af Helsovårdsnämndens ordförande, har till underhållet af sjukstugan i Sörnäs begärts endast 9,804 mark och icke 10,000 mark såsom budgetförslaget utvisar, hvarför anslaget för sagda ändamål

torde böra med förstnämnda belopp upptagas.

Vidare har utskottet ansett nedannämnda rubriker böra erhålla följande lydelse, nemligen rubriken

„Underhåll af en poliklinisk ögonafdelning“ kallas „Poliklinisk ögonafdelning“,

„Anslag för sjukstuga i Sörnäs“ ändras till „Sjukstuga i Sörnäs“ och

„Polikliniken å Berghäll“ benämns „Barnpolikliniken å Berghäll“.

VIII. Fattigvården.

Enligt hvad utskottet ofvan anført, torde anslaget till aflönande af en läkare vid fattigvårdens sjukanstalter och dårvårdsanstalt 3,600 mark,

böra under denna hufvudtitel observeras.

IX. Undervisningsväsendet.

Enligt budgetförslag, insändt af interimsdirektionen för förberedande yrkes-skolan för gossar, komme det af direktionen äskade anslaget för skolan, 32,300 mark, att fördelas på följande poster:

1 ordinarie lärare i matematiska ämnen på svenska afdelningen	4,200: —	
1 d:o d:o på finska d:o	4,200: —	
1 d:o i frihandsteckning	2,600: —	
1 verkmästare i träbearbetning	3,300: —	
1 d:o i metallbearbetning	2,700: —	
Arvode åt timlärare, 44 veckotimmar å 150 mark	6,600: —	
1 föreståndare	1,500: —	
1 biträdande verkmästare	1,500: —	26,600: —
Vaktmästare vid skollokalen	400: —	
Arbetsmaterial för verkstaden	1,200: —	
Verkstadsremonter och kompletteringar	500: —	
Bibliotek, tidskrifter och expenser	500: —	
Hyra för verkstadslokalen	2,000: —	
Värme och belysning	1,100: —	5,700: —
		<u>Summa Fmk 32,300: —</u>

Förestående budgetförslag är uti väsentliga delar uppgjort i öfverensstämmelse med skolans den 20 nyssvikne november af Stadsfullmäktige fastställda reglemente.

Då ifrågavarande skola är ett af kommunen inrättadt och bekostadt läroverk,

torde ock anslaget till densamma böra, på förestående sätt fullständigt specificerad, i budgeten införas.

I den skrifvelse, hvarmed direktionen för förberedande yrkesskolan för gossar beledsagat skolans ofvanintagna budgetförslag, har direktionen anhållit att under år 1901 få för skolans ändamål använda den till högst 4,000 mark uppgående återstoden af det till skolans uppsättning beviljade anslaget, ursprungligen stort 13,095 mark. Om någon besparing å berörda anslag skulle uppstå, bör därför dock sjelfallet i vanlig ordning redovisas, jemte det direktionen må, i händelse något skolans behof synes direktionen erfordra nytt eller ökad anslag för skolan, med särskild framställning härom, upptagande äfven det afsedda ändamålet, till Fullmäktige inkomma. Af sådan anledning

torde direktionens berörda begäran afböjas.

Anslagen för handtverksskolorna, hvilka anslag hvardera utgå med bestämdt belopp,

böra förty icke heller såsom förslagsposter upptagas.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 28 november 1899, på ansökan af direktionen för „Suomen Liikemiesten Kauppaopiston osakeyhtiö“ om bidrag af staden för upprätthållande af ett finskt handelsläroverk härstädes, beviljat nämnda läroverk en subvention af 4,000 mark för innevarande år, har bemälda direktion i en till Stadsfullmäktige ingifven skrift, hänvisande till läroverkets i Fullmäktiges tr. handl. n:o 42 för 1899 intagna stadgar och program samt bifogande utdrag ur berättelsen öfver läroverkets verksamhet under läsåret 1899—1900, förteckning öfver verkets elever i början af sistlidne september månad och budgetförslag för läroverket för läsåret 1900—1901, anhållit att Fullmäktige ville af kommunens eller andra till Fullmäktiges disposition stående medel till läroverkets underhåll under åren 1901, 1902 och 1903 anslå 8,000 mark årligen. Till stöd för denna sin anhållan har direktionen framhållit särskildt, att skolans program i alla väsentliga delar är uppgjordt i öfverensstämmelse med de normer, som handelsskolekomiténs i dess under innevarande år publicerade betänkande förordat för handelsläroverk med tre klasser, samt att skolan numera erhållit så många klasser som vid dess inrättande afsetts eller tre.

Åberopade budgetförslag upptager:

<i>Utgifter:</i>	
föreståndarens och lärarens aflöning	mark 32,000: —
inventarier	” 2,000: —
undervisningsmaterial och böcker	” 1,500: —
värme och lyse	” 1,500: —
hyra	” 3,200: —
rengöring	” 800: —
diverse	” 2,000: —
Summa	mark 43,000: —

Inkomster:

Termins- och inskrifningsafgifter	mark	10,000:—
statsbidrag	„	19,500:—
erforderligt tillskott	„	13,500:—
	<u>Summa</u>	<u>mark 43,000:—</u>

Sedan Stadfullmäktige öfver denna ansökan anhållit om yttrande af Fullmäktige för Handelsföreningen härstädes, hafva Fullmäktige insändt ett af juristiusquekandidaten Arthur Neovius och handlanden Victor Rydman, hvilka af Fullmäktige för Handelsföreningen utsetts att å deras vägnar göra sig förtrogna med frågan, afgifvet utlåtande, hvori desse i betraktande af ifrågavarande handelsinstituts organisation och verksamhet, som syntes väl motsvara ändamålet, samt med hänsyn till den obestriddiga nytta, en sådan läroanstalt medförde för de merkantila intressena främst å denna ort, förklarar sig benägna att understöda direktionens för handelsinstitutet ifrågavarande ansökning. Det hade visserligen emot organisationen anmärkts att läroverket, såsom uteslutande finskspråkigt, endast tillfredsstälde en del af ortsbefolkningens bildningsbehof, och måste det äfven erkännas att två skilda högre handelsläroverk, af hvilka det ena vore finskt och det andra svenskt, eller möjligen ett enda, tvåspråkigt, i fullständigare grad vore egnadt att tillgodose ortens intressen; men syntes sådant icke utgöra ett afgörande skäl mot läroverkets subventionering. Dock hafva herrar Neovius och Rydman ansett lämpligast att stadens bidrag bestämmes årligen, helst möjligen någon minskning i läroverkets budget för följande år kunde göras samt staten törhända inom något år komme att med högre bidrag understöda läroverket. — För egen del hafva Handelsfullmäktige, med hänvisande till omordade yttrande, hemställt att ett förhöjdt anslag af 6,000 mark, derest stadens budget sådant medgäfv, men i alla händelser samma belopp, som läroverket åtnjutit för senast förflutna år, eller 4,000 mark, måtte under år 1901 för ifrågavarande ändamål beviljas.

Såsom bekant, har det af herr E. Hedengren härstädes inrättade handelsinstitutet, afsedt ej mindre för svenskatalande än för finskspråkiga elever, under en följd af år understöds med 4,000 mark, hvarjemte under senaste år ytterligare beviljats 2,000 mark till upprätthållande vid läroverket af en förberedande klass, afsedd att utgöra fortsättning af folkskolan. Dessa understöd hafva utgått mot skyldighet för herr Hedengren att i läroverket bereda plats för minst 25 frielever från denna kommun, deraf 10 å läroverkets ordinarie och 15 å dess förberedande afdelning. Vid „Suomen Liikemiesten Kauppaopiston osakeyhtiös“ läroverk finnes icke någon dylik förberedande klass, ej heller har hittills vid subventionen till läroverket något förbehåll om frielever fästas. Vid sådant förhållande synes icke tillräckliga skäl föreligga att med ett högre understöd än det nuvarande från kommunens sida subventionera ifrågavarande finskspråkiga handelsläroverk och får utskottet därför föreslå att bidraget till läroverket äfven för nästinstundande år

fastställes till samma belopp som förut eller 4,000 mark,

hvarjemte frågan om läroverkets subventionering jemväl för 1902 och 1903

torde lemnas beroende på ny ansökning framdeles.

Efter hvad utskottet inhemtat tillgår vid meddelandet af understöd ur det i folkskolebudgeten upptagna anslaget till beklädnadshjelp åt fattiga, i Helsingfors hemmahörande folkskolebarn, stort 9,700 mark, sålunda, att elev, som önskar erhålla dylik beklädnadshjelp, med anhållan derom eger vända sig till resp. folkskol-lärare eller lärarinna, hvarefter eleven har att, försedd med lärarens eller lärarin-nans intyg om behovet, utverka vederbörande skolrådsmedlems bemyndigande äfvensom sedermera hos skolans ekonom afhemta det äskade plagget. Enär likväl anmärkts att berörda tillvägagående icke sällan gifvit anledning till missbruk, i det att barn till bemedlade föräldrar på detta sätt vetat förskaffa sig beklädnadshjelp med den påföljd att mera behöfvande nödgats undvara sådan, har utskottet trott anledning förekomma att saken göres till föremål för närmare undersökning och, i fall det visar sig nödigt, sådant förändradt tillvägagående härvid införes, som kan vara egnadt att stäfja möjligt missbruk. Utskottet får därför föreslå

att åt Folkskoledirektionen skulle uppdragas att i samråd med Fattigvårdsstyrelsen taga i öfvervägande frågan om anordnande af en ändamålsenlig kontroll öfver anslagets användning.

X. Staden åliggande allmänna onera.

Medan tidigare kostnaderna för inqvarteringen ersatts stadskassan med nästan samma belopp som det, hvartill dessa kostnader uppgått, hafva i föreliggande bud-getförslag berörda kostnader upptagits med 271,406 mark, medan ersättningen här-för observerats med endast 251,584 mark. Anledningen till denna, till närmare 20,000 mark beräknade skilnad mellan utgifter och inkomster är att sökas i nuva-rande höga hyror, som omöjliggöra för Inqvarteringsnämnden att till de priser, gäl-lande inqvarteringstariiff, i enlighet med hvilken ersättningen åt staden utgår, stipu-lerar, anskaffa åt militären erforderliga qvarter. Då emellertid, på anhållan af 1877—1878 års Ständer, genom Nådiga förordningen af den 18 januari 1882 i prin-cip blifvit fastslaget, att kostnaderna för inqvarteringen i fredstid skall kommu-nerna till fullo ersättas, synes åtgärd böra vidtagas till befriande af staden från den kommunen sålunda obehörigen åhvälfda bördan. Då utskottet emellertid icke

hunnit egna frågan all den uppmärksamhet och utredning, den otvifvelaktigt förtjenar, får utskottet föreslå att

åt ett af Fullmäktige tillsatt särskildt utskott öfverlemnas att taga frågan härom under närmare pröfning.

XI. Vattenledningen.

Såväl förslaget om anställande af en assistent åt vattenledningsingeniören som ock förbättringen af vattenledningsingeniörens löneförmåner i enlighet med Magistratens framställning finner utskottet väl motiveradt och har därför icke haft något att deremot påminna.

Följande hufvudtitlar

XII. Saluhallen

XIII. Stadens jordlägenheter

hafva af utskottet granskats utan anmärkning.

XIV. Allmänna arbeten.

Sedan Drätselkammaren för uppförande af ett skjul utaf resvirke med coccolitväggar i gården n:o 22 vid Alexandersgatan, afsedt för undersökningsstationens för lifsmedel behof, upptagit ett anslag af 1,800 mark, har Magistraten, under framhållande af att enligt gällande byggnadsordning endast byggnader af brandfritt material finge å platsen uppföras och att skjulet förty måste göras af tegel, höjt detta anslag till 2,450 mark, hvartill kostnaden med användande af nästnämnda dyrare material beräknats uppgå. Då likväl, efter hvad utskottet af fackmän inhemtat, ett skjul med väggar af cocolit måste betraktas såsom fullkomligt eldfast ätvensom det förre, billigare byggnadsmaterialet med hänsyn till skjulets provisoriska beskaffenhet är att föredraga, skulle utskottet föreslå

att anslaget för skjulet åter sänkes till dess tidigare belopp eller till 1,800 mark.

Inom utskottet har påpekats nödvändigheten att å Sandvikstorget uppställa en pissoar. Då utskottet icke kunnat undgå att erkänna befogenheten af denna anmärkning får utskottet föreslå att under rubriken 1:o Byggnader och lägenheter b) nybyggnader, upptages för ändamålet

ett anslag af förslagsvis 2,000 mark.

Sedan ett af Fullmäktige tillsatt utskott uttalat sig för uppförandet af ett nytt folkskolehus å tomt n:o 7 af villaområdet Wallgård i hufvudsaklig öfverensstämmelse med eskissritningar, som genom utskottets försorg uppgjorts och hvilka afsåge att huset skulle uppföras af sten i tre våningar samt innehålla femton klassrum, en gymnastiksal, ett rum för lärarene, ett för lärarinnorna, rum och kök för vaktmästaren och rum för städerskan, dessutom i källarvåningen lokal för gårdskarlen och en tvättstuga samt å vinden två ritsalar, ett lärarorum samt material- och kapprum, samt utskottet derhos föreslagit att Fullmäktige ville för ändamålet i nästinstundande års budget upptaga ett anslag af 239,500 mark (se tr. handl. n:o 13 för 1900), hafva Fullmäktige genom remiss af den 9 sistlidne oktober öfverlemnad ärendet till budgetutskottet. Derjemte har en del af kostnaden för sagda byggnad, 150,000 mark, hvilken kostnad ansetts böra betäckas med uttaxerade medel, af Drätselkammaren och Magistraten upptagits i budgetförslaget.

Utskottet, som i betraktande af den utredning det tidigare utskottet redan framställt angående ifrågavarande byggnadsföretags behöflighet och ändamålsenlighet ansett sig böra pröfva förslaget endast från finansiell synpunkt, har i motsats till Drätselkammaren och Magistraten funnit det mer öfverensstämma med stadens finansiella intressen och det tillvägagående, som vid anskaffandet af medel till tidigare folkskolebyggnader blifvit iakttaget, att de erforderliga medlen hopbringas genom upplåning på längre tid, men icke genom uttaxering. Ty, om än det eger sin riktighet, såsom Drätselkammaren framhåller, att behovet af nya folkskolelokaler icke kommer att genom uppförandet af det ifrågasatta nya huset blifva fylldt, utan att ständigt nya sådana behöfvas, kan det å andra sidan icke heller bestridas att utgiften är af den beskaffenhet att den kommer äfven framtida generationer till godo och därför lämpligast bör fördelas å en längre tidsföljd. Då utskottet på alla dessa skäl stannat vid den uppfattningen att kostnaden för omordade byggnadsföretag bör bestridas med lånemedel, har utskottet ansett riktigast att hela det erforderliga anslaget observeras i nästa års budget.

Utskottet får förty föreslå

att hela den beräknade kostnadssumman 239,500 mark upptages i budgeten för nästinstundande år samt

att Fullmäktige ville hos Magistraten göra framställning om utseende af förstärkte Fullmäktige för frågans vidare behandling.

Enligt meddelande från Hamnbyggnadsdelegationen kommer den beräknade och lånemedel påförda kostnaden för det nya tull- och packhuset å Skatudden, 670,000 mark, att öfverskridas med vidpass 22,000 mark, beroende förnämligast på att själfva uppmurningen af huset blifvit dyrare än beräknadt varit genom svårigheten att, sedan de till murare- och timmermansfackafdelningarne hörande arbetarene strejkat, erhålla utom fackafdelningarne stående arbetare samt deraf föranledd nödvändighet att uppskjuta uppmurningen af husets vestra flygel till innevarande år.

Det sålunda erforderliga anslaget af 22,000 mark torde förty bora under „Nybyggnader“ observeras.

Såsom Drätselkammaren uti motiveringen till sitt utgiftsförslag upplyser hade Hamnbyggnadsdelegationen hos Kammaren gjort framställning om upptagande i budgeten af ett anslag för ett varuskjul å Skatuddskajen, men hade Kammaren ansett med detta byggnadsföretag måsta tillsvidare bero, enär svårighet mötte att under nuvarande penningeförhållanden genom lån anskaffa de erforderliga medlen. Enligt hvad utskottet inhemtat hade Hamnbyggnadsdelegationen tänkt sig att skjulet skulle blifva täckt samt erhålla i hufvudsak samma utseende och byggnadskonstruktion som skjulet å Vestra kajen. Skjulet, hvilket komme att blifva ett af fem dylika, placerade efter hvarandra med fritt mellanrum, skulle utföras utan mellanväggar samt erhålla en längd af 70 m och en bredd af 30 m, alltså en golfyta af 2,100 kv.m. Såsom jämförelse må här meddelas att dimensionerna af varuskjulet å Vestra kajen, hvilket inrymmer fem afdelningar, är $180 \times 18 = 3,240$ kv.m. Då kostnaderna för det påtänkta skjulet, i händelse man stannade vid samma byggnadssätt, som kommit till användning vid det gamla skjulet, komme att stiga till c:a 280,000 mark, har inom Hamnbyggnadsdelegationen förslag väckts om en förenklad konstruktion, eventuellt att uppföra endast ett öppet skjul, men till någon slutlig lösning af frågan har man ännu icke kommit.

Emellertid förefaller det utskottet som skulle saken icke tåla uppskof. Då det nya tull- och packhuset redan instundande vår kommer att upplätas till begagnande samt meningen är att äfven den nya kajen å Skatudden från samma tidpunkt skall få begagnas, är det af största vikt, på det att kajen icke genast skall råka i misskredit, att anstalter skola finnas, som möjliggöra lossning och lastning af varor under samma gynsamma betingelser som vid Vestra kajen. Utskottet håller dock före att man i detta afseende tillsvidare mycket väl kan komma tillrätta med ett öppet varuskjul, då utrymmet medgifver att åt skjulet gifva sådan

djuplek att der upplagda varor blifva tillräckligt skyddade emot regn, hvilket naturligtvis bör vara huvudändamålet med dylika skjul.

Vid bedömandet af hvilka kostnader ett öppet skjul af samma dimensioner som det påtänkta täckta skjulet komme att taga i anspråk, har utskottet haft till hands en af professorn G. Nyström uppgjord approximativ beräkning, slutande å 135,000 mark. Utskottet tror dock att denna beräknade summa, med iakttagande af den största enkelhet vid byggnadens utförande, skall kunna nedbringas till c:a 100,000 mark; och har utskottet därför enats om att för ändamålet upptaga i budgeten ett förslagsanslag till nämnda belopp, under förutsättning att frågan blir föremål för närmare pröfning, sedan Hamnbyggnadsdelegationen inkommit med detaljerade ritningar och kostnadsförslag.

Utskottet får alltså föreslå

att under „Nybyggnader“ upptages ett anslag af förslagsvis 100,000 mark för ett varuskjul å Skatuddskajen.

Enligt hvad ur det af ett utskott den 24 sistlidne oktober afgifna betänkandet i fråga om allmänna arbeten i 11:te och 12:te stadsdelarna inhemtas (tr. handl. n:o 19 för 1900), utgör det tillskottsanslag, som för berörda arbeten erfordras, icke, på sätt i budgetförslaget upptagits, 12,100 mark,

utan rätteligen 10,100 mark.

Medan Byggnadskontoret föreslagit att planklocket å Magasinskajen skulle omläggas af trä, hvilket arbete efter Kontorets beräkning skulle kosta 9,000 mark, har Drätselkammaren förordat att detta planklock, som förutom ständiga reparationer måste ungefär hvart tredje år helt och hållet ersättas med ett nytt, skulle utbytas mot gatläggning med planhuggen sekunda nubbssten. Hela kostnaden härför har uppskattats till 30,000 mark, och skulle häraf för instundande år tagas i anspråk 20,000 mark. Om detta Drätselkammarens förslag kan utskottet dock icke förena sig. Såsom bekant bygdes omordade kaj med fyllnad af spint på lös botten och är i följd deraf underkastad en gradvis och under lång tid fortgående sättning, hvilken ännu icke kan antagas vara afslutad. Med anledning häraf är justering af det å kajen nedlagda järnvägsspåret årligen erforderlig, hvilken justering skulle genom stenbeläggningen försvåras och fördyras.

Ifrågavarande planklock beslöts för öfrigt äfven för att underlätta transporten af varor förmedels handkärror från kajkanten till varuskjulet, hvilket transportsätt blefve ansenligt försvåradt genom planklockets ersättande med en sättning underkastad nubbstens beläggning. På dessa skäl skulle utskottet anse att, med anslutning till Byggnadskontorets förslag,

omordade planklock borde omläggas af trä samt att förslagsvis 9,000 mark borde härför i budgeten upptagas.

Sedan Trädgårdsnämnden i skrifvelse af den 27 sistlidne mars hemställt om tillstånd för stadsträdgårdsmästaren att utöfva inseendet öfver värden af lutherska församlingens härvarande parker och begravningsplatser, beslöto Fullmäktige, innan vidare i saken tillgjordes, anmoda Nämnden att inkomma med yttrande, huruvida icke underhållet af parkanläggningen invid Gamla kyrkan kunde af staden öfvertagas. I anledning häraf anförde Nämnden i skrifvelse för den 8 derpåföljande maj hurusom det enligt Nämndens åsigt vore synnerligen önskvärdt att värden och underhållet af nu ifrågakomna, centralt belägna samt till promenad- och lekplats allmänt använda plantering skulle helt och hållet öfvertagas af stadens trädgårdsförvaltning. Kostnaderna för platsens försättande i ett hufvudstaden värdigt skick skulle, enligt af stadsträdgårdsmästaren uppgjord beräkning, uppgå till 3000 mark och årliga underhållskostnaden till 1,630 mark.

Vid den 7 nästvikne juni skedd behandling af Trädgårdsnämndens åberopade skrifvelse af den 6 maj beslöto Stadsfullmäktige sedermera anmoda Trädgårdsnämnden att med församlingen underhandla, på hvilka vilkor parkanläggningen invid Gamla kyrkan kunde öfverlemnas till staden såsom allmän plantering och promenadplats, hvarvid tillika såsom önskningsmål skulle uttalas att det trädgården omgifvande planket borde undanskaffas och åtminstone en del af underhållskostnaden bestridas af församlingen.

På grund häraf inledde Nämnden underhandlingar i antydt syfte med kyrkorådet i församlingen, som derpå vid sammanträde den 1 oktober förklarade församlingen villig att tillsviðare öfverlemna värden och underhållet af oftanämnda plantering åt staden äfvensom bidra till parkens underhåll med 1000 mark årligen. Mot de af Stadsfullmäktige uttalade önskningsmålen rörande bevarandet af porten vid Boulevardsgatan och undanskaffandet af det omkring platsen befintliga staket har kyrkorådet ej heller haft något att anmärka. Dock har kyrkorådet uttryckligen antydt att församlingens egande- och dispositionsrätt till området icke finge lida någon inskränkning, hvarmed afsetts att platsen icke finge af staden användas till andra ändamål än det ofvan angifna.

De utgifter, som staden vid antydt förhållande skulle ådraga sig, vore således 3,000 mark för platsens iordningsställande samt, i rundt tal, 650 mark för årliga underhållet af densamma. Något särskildt anslag för vakhållningen å platsen vore deremot efter Nämndens tanke ej behöfligt, emedan tillsynen i parken lämpligen kunde ombetros samme person, som handhade renhållningen derstädes.

Jemte det Nämnden, i skrifvelse af den 9 förvikne oktober, till Stadsfullmäktige öfverlemnade berörde ärende, har Nämnden tillika hemställt att Fullmäktige, derest öfverenskommelse med församlingen rörande öfvertagandet af parkanlägg-

ningen vid Gamla kyrkan skulle träffas, ville i budgeten för 1901 låta upptaga för ändamålet nödigt anslag.

Med anledning häraf får utskottet föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att anmoda Drätselkammaren att, med ledning af Fullmäktiges ofvannämnda beslut och kyrkorådets förklaring, med kyrkorådet afsluta aftal om öfvertagande tillsvidare af vården och underhållet af planteringarna vid Gamla kyrkan emot omordade bidrag till underhållskostnaden af församlingen,

samt i budgeten upptaga för ändamålet under nästkommande år erforderligt anslag, 3,000 mark.

I Trädgårdsnämndens budgetförslag för innevarande år ingick bland annat en post på 3,600 mark för anläggande af två vattenposter å sportplanerna i Kajsaniemi äfvensom af en springbrunn i svandammen derstädes. Anordnandet af sågde springbrunn skulle efter Nämndens åsigt väsentligen pryda entréen till parken, hvarjemte tillförseln af friskt vatten till dammen vore en bjudande nödvändighet såväl af hygieniska skäl som af hänsyn till den derstädes installerade svanfamiljen, hvilken vantrifdes i det grumliga vattnet. Då berörda post emellertid utlemnats från årets budget har Trädgårdsnämnden, under åberopande af tidigare framhållna skäl, föreslagit att utgifterna för ifrågakomna arbeten, numera beräknade till 7,300 mark, skulle i 1901 års budget upptagas. Tillika anför Nämnden att Vattenledningskontoret, som förut för ifrågakomna två vattenledningsposter föreslagit en gemensam, från Trädgårdsgatan utgående ledning, numera ändrat detta projekt derhän att en särskild rörledning skulle anläggas till hvardera vattenposten, och komme det förbi svandammen ledande röret, som jemväl skulle betjena springbrunnen derstädes, att erhålla sådana dimensioner, som erfordrades för detsamma eventuella förlängning ända fram till Kajsaniemi värdshus, hvilket i en snar framtid blefve af nöden. Denna förändring i röranläggningen betingade anslagspostens höjning till 7,300 mark.

I motsats till Drätselkammaren, som af sparsamhetsskäl uteslutit berörde anslag ur budgetförslaget, skulle utskottet, på de af Trädgårdsnämnden anförda motiv, vilja förorda detsamma, och borde förty, efter utskottets åsigt,

ett anslag af 7,300 mark för anläggning af två vattenposter i Kajsaniemi park och af en springbrunn i svandammen derstädes i budgeten upptagas.

XV. Pensioner.

XVI. Diverse.

Posterna under dessa hufvudtitlar hafva icke gifvit utskottet anledning till något uttalande.

Inkomster.

Utskottet har så mycket hellre låtit bero vid den af Drätselkammaren beräknade disponibla behållningen 120,000 mark, oaktadt densamma upplysts vara åtminstone delvis bunden uti stadskassan inneliggande obligationer och aktier, som, efter hvad Drätselkontoret meddelat, behållningen numera kan antagas komma att med omkring 179,000 mark öfverstiga det beräknade beloppet.

I. Räntor.

II. Tomtlösen.

Härvid har utskottet icke haft något att påminna.

III. Stadens fasta egendom.

I hyra för försäljningsplatser å stadens torg har Drätselkammaren liksom förut i budgeten upptagit 18,000 mark, hvilket belopp inflyter för platserna å Salu- och Kaserntorgen. Tillika anmärker dock Kammaren att sedan numera fasta försäljningsplatser beviljats å både Sandviks- och Hagnästorgen, borde, efter Kammarrens förmenande, också för dessa platser afgifter bestämmas och uppbäras eller ock sådana alldeles icke tillåtas.

Då ordnandet af handeln å sistnämnda två torg är högeligen önskligt,

torde Drätselkammaren anmodas att med förslag derom till Stadsfullmäktige inkomma.

Hufvudtiteln

IV. Tomtören

har icke gifvit utskottet anledning till någon påminnelse.

V. Inkomstgivande rättigheter.

Enligt förslag af Trafik- och Hamnkontoren hafva i budgetförslaget posterna tolag för till Helsingfors destinerade varor, trafikafgifter och hamnafgifter upptagits med enahanda belopp som i årets budget eller resp. 215,000, 460,000 och 200,000 mark. På sätt utskottet meddelats, hafva emellertid å dessa poster under innevarande år redan influtit, i tolag intill utgången af november månad 238,000 mark, i trafikafgifter intill samma tid 450,000 mark och i hamnafgifter intill den 12 dennes 211,000 mark, hvadan hela uppbörden å dessa poster under året beräknats komma att utgöra, tolag 258,000 mark, trafikafgifter 510,000 mark samt hamnafgifter 217,000 mark. Vid sådant förhållande och då anledning att befara nedåtgående af dessa afgifter saknas, finner utskottet ifrågavarande förslagsposter kunna, äfven med iakttagande af nödig försigtighet, utan risk i 1901 års budget kalkyleras till följande förhöjda belopp, nemligen:

posten tolag för till Helsingfors destinerade varor med 240,000 mark, motsvarande en ökning af 25,000 mark;

posten trafikafgifter med 485,000 merk, motsvarande en ökning af jemväl 25,000 mark; och

posten hamnafgifter med 210,000 mark, motsvarande 10,000 marks förhöjning.

Upplysningsvis vill utskottet ännu meddela att dessa poster utgjort under nedannämnda år i afrundade tal:

	Tolag:	Trafikafgifter:	Hamnafgifter:
1893	106,000: —	300,000: —	143,000: —
1894	120,000: —	309,000: —	160,000: —
1895	137,000: —	355,000: —	156,000: —
1896	170,000: —	372,000: —	170,000: —
1897	177,000: —	458,000: —	194,000: —
1898	220,000: —	503,000: —	193,000: —
1899	230,000: —	484,000: —	213,000: —

På grund af numera med arrendatorn af Gammelstadsqvarnen afslutadt nytt kontrakt utgör arrendet för qvarnen 3,500 mark årligen, hvarför motsvarande post i budgeten

torde höjas från 2,500 till 3,500 mark.

VI. Diverse.

Under denna hufvudtitel bör ytterligare tilläggas

bidrag af församlingen till underhållet af planteringen vid Gamla kyrkan, 1,000 mark.

VII. Statsbidrag.

VIII. Vattenledningen.

Posterna under dessa hufvudtitlar hafva icke föranledt till någon anmärkning.

IX. Belysningsverket.

I följd af den förändrade uppställning af belysningsverkets budget, som utskottet med anslutning till Magistratens alternativt gjorda förslag förordat, borde i stället för posterna under denna hufvudtitel

införas posten vinst af gasverket 55,000 mark.

X. Lån.

Under denna hufvudtitel

bör observeras jemväl lån för folkskolehus å Wallgård 239,500 mark.

XI. Uttaxering.

Derest Stadsfullmäktige godkänna utskottets förslag, såvidt utgifts- och inkomstposter deraf beröras, blir det belopp, som år 1901 måste genom uttaxering anskaffas, 1,766,837 mark 48 penni.

Under innevarande år utgjorde uttaxeringen 1,722,684 mark 6 penni.

Utskottet föreslår därför värdsamt

att Stadsfullmäktige ville fastställa det föreliggande utgifts- och inkomstförslaget med de ändringar, som utskottet förordat, och derhos bestämma att ett belopp af 1,766,837 mark 48 penni under år 1901 skall för år 1900 af kommunens på grund af skattören skattskyldiga medlemmar uttaxeras.

Derjemte får utskottet hemställa

att det af Stadsfullmäktige fastställda budgetförslaget blefve till tryck befordradt.

Helsingfors, den 17 december 1900.

Alfred Norrmén.

Mauritz Hallberg.

Hugo Lindberg.

Paul Sinebrychoff.

Oskar Heikel.

Axel Palmroos.

Gustaf Zitting.

Sammandrag

af budgetudskottets förslag till ändringar i Magistratens utgifts- och inkomstförslag för år 1901.

	Utgifter.	Post enligt utskottets förslag	Utgifter, som bortlemnats, och inkomster, som införts	Inkomster, som bortlemnats, och utgifter, som införts
III	Kommunalförvaltningen.			
	Trafikkontoret.			
	Posten „Nya inventarier, förslagsvis 1,700 mark“, utgår	—	1,700	—
	Följande post införes såsom c post:			
	1 Eldare	300	—	300
	Hamnkontoret.			
	Hamnkaptenens och hamnkontorsbokhållarens aflöning upptages på följande sätt:			
	1 Hamnkapten 3,000:—			
	4 % af uppboriden, förslagsvis 8,760:—	11,760	—	400
	1 Hamnkontorsbokhållare . . . 3,500:—			
	Förhöjning för 5 års tjänst från			
	$\frac{1}{3}$ 1901 291: 65			
	$\frac{1}{2}$ % af uppboriden, förslagsvis 1,140:—	4,931 65	—	50
	Särskilda nämnder.			
	<i>b) Förmyndarenämnden:</i>			
	Posten „Sekreterarearvode, 800 mark“, utgår	—	800	—
	— Fmk 227,339: 98 —			
	Transport	—	2,500	750

	Transport	—	2,500	750
	Rubriken „Belysningen“ utbytes mot			
IV	Gatubelysningen,			
	hvars första underafdelning erhåller följande lydelse:			
	<i>a) Gasbelysning.</i>			
	Vårterminen 1 Januari—15 Maj; 480 nattlågor à 1,503,25 bränntimmar =	721,560		
	742 aftonlågor à 735,50 bränntimmar	545,741		
	52 hamnlågor (från 1—15 Januari och 1 April—15 Maj) à 551,25 bränntimmar	28,665		
	Summa bränntimmar	1,295,966		
	à 105 liter pr låga =	136,076	m ³	
	5 % tillskott för tidig tändning och sen släckning	6,804	m ³	
	Vårterminens konsumtion	142,880	m ³	
	gas à 30 penni		42,864	
	Höstterminen 1 Augusti—31 December; 542 nattlågor à 1,830,75 bränntimmar	992,266,50		
	762 aftonlågor à 925,25 bränntimmar	705,040,50		
	Summa bränntimmar	1,697,307		
	à 105 liter pr låga =	178,217	m ³	
	5 % tillskott för tidig tändning och sen släckning	8,903	m ³	
	Höstterminens konsumtion	187,120	m ³	
	gas à 30 penni		56,136	
	Till illuminationer, förslagsvis 10,000 m ³ à 30 penni		3,000	
	— Fmk 189,674: 25 —		102,000	
	Transport	—	275,500	750

	Transport	—	275,500	750
VIII	Sundhets- och sjukvården.			
	Läkarepersonalen.			
	Posten „1 Besigtningläkare, 6,000 mark“ utgår	—	6,000	—
	Följande post erhåller nedanstående lydelse: 1 Läkare vid fattiggårdens sjukanstalter och dårvårdsinrättning (se VIII Fattigvården). hvarjemte anslaget till hans aflönande utgår	—	3,600	—
	Maria sjukhus.			
	<i>e) Ekonomieafdelningen.</i>			
	Efter anslaget till underhåll af inventarier införes följande b-post: Inköp af en sjuktransportvagn, förslagsvis jemte det S. F. besl. ⁹ / ₁₀ 1900 åberopas i första kolumnen.	3,000	—	3,000
	Följande rubriker benämnas:			
	Poliklinisk ögonafdelning.			
	Sjukstuga i Sörnäs.			
	Barnpoliklinik å Berghäll.			
	jemte det anslaget till nämnda sjukstuga upptages med	9,804	196	—
	Under rubriken			
	Besigtningebyrån			
	införes såsom främsta post, med S. F. besl. ³⁰ / ₄ 1895 i första och b i andra kolumnen, 1 Besigtningläkare	6,000	—	6,000
	— Fmk 238,263: 13 —			
	Transport	—	285,296	9,750

	Transport	—	285,296	9,750
VIII	Fattigvården.			
	Fattiggården och dermed förenade inrättningar.			
	Sista posten erhåller följande lydelse:			
	1 Läkare vid fattiggårdens sjukanstalter och dårdvårdsinrättning	3,600	—	3,600
	jemte det S. F. besl. ^{17/11} 1894 införes i första och b i andra kolumnen.			
	— Fmk 295,520: — —			
IX	Undervisningsväsendet.			
	b) Handverksskolorna.			
	Anslagen till handverksskolorna upptagas icke såsom förslagsposter.			
	Budgeten för förberedande yrkesskolan för gossar införes på sätt som följer:			
	Förberedande yrkesskolan för gossar:			
	1 Lärare i matematiska ämnen på svenska afdelningen			4,200: —
	1 Lärare i matematiska ämnen på finska afdelningen			4,200: —
	1 Lärare i frihandsteckning			2,600: —
	1 Verkmästare i träbearbetning			3,300: —
	1 D:o i metallbearbetning			2,700: —
	1 Föreståndare			1,500: —
	Arvode åt timlärare, 44 veckotimmar å 150 mark			6,600: —
	Arvode åt biträdande verkmästare			1,500: —
	Vaktmästare			400: —
	Arbetsmaterial för verkstaden			1,200: —
	Verkstadsremont och komplettering			500: —
	Bibliotek, tidskrifter och expenser			500: —
	Hyra för verkstadslokalen			2,000: —
	Värme och belysning			1,100: —
		5,700		
		32,300		
	Transport	—	285,296	13,350

	Transport	—	285,296	13,350
	hvarjemte aflöningen af ordinarie lärarene och verkmästarene upptages såsom b. poster med återopande af S. F. besl. ²⁶ / ₉ och ²⁰ / ₁₁ 1900 samt de öfriga såsom c. poster.			
	Posterna under			
	c) <i>Handelsläroverk</i>			
	blifva följande:			
	Anslag för ett svenskt-finskt handelsläroverk	4,000:—		
	Anslag för förberedande klass vid d:o	2,000:—		
	Anslag för ett finskt handelsläroverk	4,000:—	4,000	4,000
	— <i>Fmk 832,090: 92</i> —.			
XIV	Allmänna arbeten.			
	I. Byggnader och lägenheter.			
	a) <i>Remont och underhåll.</i>			
	Anslaget till uppförande af ett skjul i gården n:o 22 vid Alexandersgatan för undersökningsstationen för lifsmedel upptages med	1,800	650	
	b) <i>Nybyggnader</i>			
	Följande anslag införas främst			
	Uppförande af ett öppet varuskjul å Skatuddskajen, förslagsvis	100,000	—	100,000
	Uppförande af en pissoar å Sandvikstorget, förslagsvis	2,000	—	2,000
	Anslaget till ett folkskolehus å Wallgård upptages med hela den beräknade byggnadskostnaden	239,500	—	89,500
	Vidare tillkommer följande post			
	Tillskottsanslag för uppförandet af det nya tull- och packhuset å Skatudden	22,000	—	22,000
	Transport	—	285,946	230,850

	Transport	—	285,946	230,850	—
	3.o. Kanaler och afloppsdiken.				
	b) <i>Nyanläggningar.</i>				
	Tillskottsanslaget för kanalarbeten i 11:te och 12:te stadsdelarna upptages med .	10,100	2,000		
	6.o. Hamnar.				
	Posten „Omläggning af planklocket å Magasinskajen med II nubbssten, en del af kostnaden 20,000 mark“, ändras till Omläggning af planklocket å Magasinskajen	9,000	11,000		
	7.o. Planteringar.				
	b) <i>Nyanläggningar.</i>				
	Såsom c. post införes:				
	Nyanläggning af planteringen vid Gamla kyrkan	3,000	—	3,000	—
	Vidare upptages såsom c. post:				
	Två vattenposter å sportplanerna i Kajaniemi och en springbrunn i svandammen	7,300	—	7,300	—
	Inkomster.				
	Inkomstgifvande rättigheter.				
	Nedannämnda poster utföras med följande belopp:				
	Tolag för till Helsingfors destinerade varor, förslagsvis	240,000	25,000		
	Trafikafgifter, förslagsvis	485,000	25,000		
	Hamnafgifter, förslagsvis	210,000	10,000		
	Arvodet för Gammelstadsqvarnen höjes till — Fmk 1,007,200: —	3,500	1,000		
	Transport	—	359,946	241,150	—

		Transport	—	—	359,946	—	241,150	—
VI		Diverse.						
		Efter posten „Bidrag till underhåll af planteringen kring Ateneum“ införes såsom c. post						
		Bidrag till underhållet af planteringen vid Gamla kyrkan	1,000	—	1,000	—		
		— <i>Fmk 353,444:</i> — —						
IX		Belysningsverket.						
		Under denna hufvudtitel upptages såsom enda post, med c i andra kolumnen,						
		Vinst af gasverket.	55,000	—	—	—	273,000	—
		— <i>Fmk 55,000:</i> — —						
X		Lån.						
		Såsom sista post, med c i andra kolumnen, införes						
		Folkskolehus å Wallgård	239,500	—	239,500	—		
XI		Uttaxering.						
		Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skattskyldige medlemmar uttaxeras, utgör	1,766,837	48	—	—	86,296	—
		Summa Fmk	—	—	600,446	—	600,446	—

Sålunda blir summan på utgifts- och inkomstsidorna Fmk 5,429,755: 91.

Utskottsbetänkande angående anslag åt Helsingfors Utskänkningsaktiebolag till underhåll af Högholmen och Fölisön.

Till budgetutskottet har öfverlemnats följande till Stadsfullmäktige inkomna ansökan:

DIREKTIONEN
FÖR
HELSINGFORS
UTSKÄNKNINGSAKTIEBOLAG.

Helsingfors,
den 24 November 1900.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Direktionen för Helsingfors Utskänknings Aktiebolag har härmed äran att i enlighet med Herrar Stadsfullmäktiges därom meddelade föreskrift aflämna framställning om anslag ur Bolagets vinst för innevarande år till underhåll af de under Direktionens förvaltning stående inrättningarne på Högholmen och Fölisön för år 1901.

Till hufvudsakligt underlag för denna sin framställning har Direktionen tagit bilagda tvänne sammandrag*) ur Bolagets räkenskaper öfver utgifterna för sagda holmar under år 1899 och de tio första månaderna af innevarande år.

Enligt det sistberörda sammandraget uppgå utgifterna under månaderna januari—oktober innevarande år:

för Högholmen till i rundt tal	33,400 mark
samt för Fölisön „ i „ „	11,200 „
	Summa Fmk 44,600 mark

Läggas härtill utgifterna för november och december månader 1899
såsom sannolika minima för utgifterna under motsvarande
månader innevarande år med i rundt tal 8,900 mark
Skulle hela utgiften för innevarande år kunna beräknas stiga till . . 53,500 „

*) Icke aftryckta.

en slutsumma som i det närmaste öfverensstämmer med det belopp af 53,000 mark, som Direktionen i sin näst föregående framställning till Herrar Stadsfullmäktige af den 27 november 1899 beräknade komma att erfordras för vården och underhållet af inrättningarna å Högholmen och Fölisön.

Om förvaltningen af ifrågavarande inrättningar skulle ega rum enligt samma plan som förut samt arbetslönerna och priserna på lifsförnödenheter kunde förutsättas blifva desamma som för närvarande, kunde direktionen inskränka sig till att framlägga samma förslag som i dess förenämnda framställning af den 27 november 1899.

Då emellertid erfarenheten under de senaste åren på ett öfvertygande sätt ådagalagt behovet af en förändring i Högholmens förvaltning i sådan riktning, att denna bättre kunde motsvara de berättigade anspråk, som på en dylik inrättning kunna ställas, men en dylik förändring icke kan genomföras utan att anslaget för Högholmens underhåll förhöjes, har Direktionen ansett sig böra hos Stadsfullmäktige framställa om förhöjning af sagda anslag.

För att kunna bättre skydda de å Högholmen hållna djuren emot misshandel från den besökande allmänhetens sida synes det oundgängligen nödvändigt att bevakningspersonalen ökas. Härigenom skulle beredas möjligheten att i högre grad än förut tillmötesgå de önskningsmål, som från djurskyddsvänligt håll tid efter annan riktats till Utskänkningsbolagets Direktion.

Men i främsta rummet har det synts Direktionen angeläget, att djurens utfodring kunde ställas på en ändamålsenligare fot och liksom förhållandet är vid de i utlandet inrättade djurgårdar öfverlämnas åt en med saken väl förtrogen person, i synnerhet som det visat sig olämpligt, att denna viktiga detalj omhänderhafves af trädgårdsmästaren på Högholmen endast såsom en bisysselsättning vid sidan af hans egentliga befattning att hålla vård om anläggningarne och byggnaderna å Högholmen.

Enligt Direktionens åsikt borde därför ju förr dess hällre i egenskap af fodermästare vid Högholmen anställas en person med ungefär samma åligganden, som dylika funktionärer hafva vid utländska zoologiska trädgårdar, nämligen att sörja för att för djuren erforderliga födoämnen anskaffas af bästa möjliga beskaffenhet och i tillräcklig mängd, att djurens utfodring sker på det för djurens hälsa och trefnad lämpligaste sätt samt slutligen att föra detaljerad journal och utgiftsbok öfver uppköpen, i ändamål att åstadkomma, såvidt möjligt, en värksam kontroll öfver dessa till ansenliga belopp stigande utgifter. Men för att möjliggöra anställandet såväl af en sådan person, som också af några flera vakter än förut, erfordras att en bostadsbyggnad för denna personal anskaffas, och har Direktionen också redan gått i författning om utarbetandet af förslagsritning till en sådan byggnad, hvilken inom kort kommer att föreläggas till stadsmyndigheternas pröfning.

Slutligen och då stadens synemän framställt anmärkning därom, att särskilda plank och inhägnader på Högholmen icke befunnit sig i tillfredsställande

skick och att stakett och burar tarfva målning och borde hållas i prydligare skick, har Direktionen i sitt budgetförslag upptagit en mindre ökning i anslaget för remont- och planeringsarbeten.

Under förutsättning af Stadsfullmäktiges upplysta beaktande af här framhållna omständigheter har Direktionen beräknat kostnaderna för underhållet af inrättningarna å Högholmen och Fölisön för år 1901 till följande belopp:

För Högholmen:

Afföningar för den nuvarande personalen	3,500:—	
„ „ en fodermästare förslagsvis	1,500:—	
„ „ förstärkt bevakning	2,000:—	
Dagsvärkslöner	11,000:—	
För remont- och planeringsarbeten	10,000:—	
För djurens utfodring	12,000:—	
„ oförutsedda utgifter	2,000:—	42,000:—
Fjärdedelen af den beräknade kostnaden för en arbetare- bostad	— —	5,000:—
		47,000:—

För Fölisön såsom förut:

Afföningar	2,000:—	
Arbetslöner	7,000:—	
Planerings- och andra arbeten.	3,000:—	
Till ökning af samlingarna i biologiska museet	2,000:—	
Till oförutsedda behof	1,000:—	
		15,000:—
		62,000:—

Inkomsten från Bolagets gårdar torde icke komma att undergå någon förändring, till följd hvaraf behållningen från desamma torde böra beräknas till samma belopp som i Direktionens föregående framställning eller till 23,000:—

På grund af förestående kalkyl utbeder sig Direktionen vördsamt att hos Herrar Stadsfullmäktige få hemställa om att från bolagets vinstmedel för innevarande år ett anslag af 39,000 mark blefve reserveradt för underhåll af Högholmen och Fölisön under instundande år 1901.

Å Direktionens för Helsingfors Utskänknings Aktiebolag vägnar:

Viktor Öhberg.

Aug. Fabritius.

Utskottet, som tagit Utskänkningsbolagets ofvanintagna ansökan i öfvervägande, hade visserligen gerna sett att någon minskning varit möjlig å det utaf bolaget för dess anläggningar å Högholmen begärda anslaget, som med 9,000 mark öfverstiger motsvarande anslag för innevarande år, men då de af bolaget till stöd för dess ifrågavarande begäran anförda skäl icke kunna af utskottet jäfvas, enär bolaget måste sättas i stånd att egna dess å Högholmen befintliga djurgård nödig vård, om en dylik inrättning derstädes alls skall finnas, kan utskottet icke underlåta att tillstyrka bolagets anhållan. Dock skulle utskottet önska vid anslaget anknyta det vilkor, att åt Stadsfullmäktige, på sätt ock bolaget uttalat sin afsigt vara, bör lemnas tillfälle att, innan den tillernade arbetarebostaden å Högholmen uppföres, bestämma dess placering och granska ritningarna till densamma.

Med anledning häraf får utskottet vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville af Helsingfors Utskänknings Aktiebolags disponibla vinstmedel för år 1900 anslå åt bolaget 39,000 mark att under år 1901 användas för bolagets planteringar och öfriga inrättningar å Högholmen och Fölisön, dock på vilkor att, innan den tillernade arbetarebostaden å Högholmen uppföres, Stadsfullmäktige lemnas tillfälle att bestämma dess plats och fastställa ritningarna till densamma.

Helsingfors, den 17 december 1900.

Alfred Norrmén.

Mauritz Hallberg.

Hugo Lindberg.

Paul Sinebrychoff.

Oskar Heikel.

Axel Palmroos.

Gustaf Zitting.

*Handlingar angående ansökan om plats å Mejlans hemman
för anläggande af en villastad.*

DRÄTSELKAMMAREN

i

Helsingfors,

den 13 december 1900.

N:o 244.

Till Helsingfors Stadsfullmäktige.

Vid af Stadsfullmäktige den 30 sistlidne Oktober hållet sammanträde beslöto Stadsfullmäktige affordra Drätselkammarens utlåtande angående en hos Fullmäktige af herrar Konni Zilliacus, Harald Neovius, Wilhelm Ramsay m. fl. å ett konsortiums vägnar uti skriftlig ansökan för den 21 i samma månad gjorda förfrågan, på hvilka vilkor staden kunde afstå ett å en ansökningen bilagd karta närmare angifvet område inom staden tillhöriga Mejlans hemman för anläggande derstädes af en villastad, hvartill jemväl ett utkast närslutits; och får till fullgörande häraf Drätselkammaren, jemte återställande af akt och kartor, anföra följande.

Såsom hufvudsakliga motiv för ansökan anföres: skäl äfven för Helsingfors stad att beträffande anläggande af nya stadsdelar följa exemplen från andra länder, förnämligast Amerika; huruledes genom den privata verksamhetens ingripande vid stadsplanering tillgången på tomter skulle regleras i förhållande till efterfrågan; huru öfverhufvudtaget resultatet af enskildt initiativ och privat verksamhet under ändamålsenlig kontroll vore i hög grad gynnsamt för stadens snabba utveckling och innevånarenes allsidiga trefnad; det trängande behovet af billiga villatomter, sedan rumbristen och de uppdrifna tomtpriserna i stadens centrum öfverhöfvan höjt hyrorna der; äfvensom den i hygieniskt och andra hänseenden eftersträfvade bostadsformen af särskildt hus för hvarje familj.

Hvad åter sjelfva företagens planläggning vidkommer, framhålles konsortiets afsigt vara: att villastadens anläggning skulle öfvertagas af ett ömsesidighetsbolag, i hvilket hvarje tomteägare vore aktionär; att alla utgifter för den nya stadsdelen skulle fördelas på kvadratmeter försäljbar tomtyta; att bolaget i mån af behof skulle anlägga gator, vatten- och kloakledningar samt allmänna parker inom områ-

det; och att vid områdets bebyggande skulle tillämpas en på modärna arkitektoniska och hygieniska principer fotad byggnadsordning. Och enär bolaget, sedan tomterna bebygts eller senast år 1920 skulle återlemna „sitt ägande område jemte anläggningen till staden, tomtägarenes rätt dock oförkränt“, blefve den stora fördelen för staden dess utvidgning med en ny, modärn stadsdel, utan att dervid hafva behöft vidkännas någon kostnad.

Något som helst tekniskt och ekonomiskt förslag, hvilket kunde gifva ledning till ens det approxiomativaste bedömande af affären för staden — och för bolaget, ingår deremot ej i ansökan. Och finner man häraf att här altså föreligger endast en vacker, men ingalunda vidare bearbetad idé. Drätselkammaren kan därför ej heller fatta ansökningen annorlunda än såsom en affären blott inledande förfrågan.

Att Drätselkammaren uti ett så viktigt, dispositionen af en betydande del af stadens marker rörande ärende som detta skulle inhemta Byggnadskontorets yttrande är själfallet. Uti skrifvelse till Kammaren för den 3 innevarande månad lemna också kontoret, som icke kunnat föreställa sig annat än att här vore fråga endast om en utarrendering af en del af stadens odisponerade mark, sitt förord till bifall af ansökningen, under förutsättning likvisst att det ifrågavarande området före dess upplåtande till byggande blir under staden afhyst samt i öfrigt på följande vilkor:

1:o) att inom berörda område belägen mark, som för närvarande är utarrenderad åt annan person, icke får af konsortiet disponeras med mindre särskild öfverenskommelse med respektive arrendatorer träffats;

2:o) att planerings- och kanaliseringsarbeten äfvensom utbrytning af tomter icke må ske, förrän af Stadsfullmäktige godkända planer och projekt föreligga till efterrättelse;

3:o) att konsortiet förbinder sig att systematiskt utföra planeringsarbetena och att hafva vattenlednings- och kloaknätet utsträckt till hvarje vid dispositionstidens utgång bebygd tomt;

4:o) att stadsdelen utrustas med tillfredsställande belysning;

5:o) att arrendet för området i fråga bestämmes på samma grunder, som gälla för stadens å utmarker belägna villalägenheter; samt

6:o) att hela området jemte alla af konsortiet gjorda anläggningar väl underhållna återställas till stadens disposition år 1920.

Deremot skulle staden å sin sida bevilja de enskilda villaegarene rätt att utan föregående auktion, men enligt vid dispositionstidens utgång värkställd värdering, hvarvid borde beaktas att husegarene deltagit i kostnaderna för allmänna gatu-, vattenlednings- och kloakanläggningar, inlösa eller arrendera respektiva tomter.

Detta Byggnadskontorets förslag skulle på det närmaste sammangå med hvad Stadsfullmäktige tidigare beslutit och härtills iakttagits rörande disposition af Mej-lans hemman. Stadsfullmäktige faststälde nämligen vid den 14 Juni 1892 hållet sammanträde:

Att Mejlans hemman från och med den 1 November nämnda år icke vidare utarrenderas såsom själfständig lägenhet, utan vestra udden indelas till villor, området längs chausséen upplåtes till villaförstäder, af de odlade och ängsmarkerna bildas en särskild jordlägenhet, samt att staden under sin vård behåller skogsmarken; att sedan plan till indelning af vestra udden till villor och lämplig terräng längs chausséen till villaförstäder blifvit af Stadsfullmäktige godkänd, dessa villalotter i mon af efterfrågan utarrenderas med skyldighet för arrendator att, derest någon staden tillhörig byggnad finnes å lotten, inlösa densamma till i ett närslutet syneinstrument åsatt pris; att den af de odlade och ängsmarkerna bildade jordlägenheten öfverlåtes åt Trädgårdsföreningen på arrende under 30 års tid från den 1 November 1892 med skyldighet för arrendatorn att inlösa derpå uppförda, staden tillhöriga byggnader för 8,281 mark, hvilken summa dock får afbetalas med en tiondedel årligen under 10 års tid; att staden i sin vård öfvertager skogsmarkerna, af hvilka dock vid behof en del kan upplåtas till villor och andra ändamål enligt framdeles af Stadsfullmäktige godkännande förslag; att villalotterna med derå uppförda byggnader samt området längs chausséen i sin helhet eller i mindre delar på kortare tid utarrenderas med skyldighet för arrendator att inom faststald uppsägnings-tid afstå villalotter och områden, som för utarrendering eller eljes af staden tagas i anspråk, allt efter Drätselkammarens bestämmande; samt att staden ikläder sig erläggandet af de till Helsinge kommun utgående utskylder samt bekostar underhållet af inom lägenheten anlagda vägar.

I den inlemnade ansökan föreligger emellertid uppenbarligen någonting annat och mera än blott anhållan om arrenderätt i vanlig mening till en staden tillhörig mark. Den innebär fastmera en önskan att genom ett formligt köpslut få tillösa sig oindelad stadsmark. Men redan på denna grund måste Drätselkammarens uppfattning i frågan komma att i väsentliga afseenden divergera från Byggnadskontorets. Mejlans hemman — likasom Gumtäckte med Kottby — hör visserligen till sådana af staden inköpta, icke till staden donerade hemman, hvilka i sin helhet eller parcellerade kunde af staden genom försäljning åter afytttras. Men skulle af staden såsom parcell försäljas nu ifrågavarande område, som ligger den så nära, att det omedelbart gränsar till redan i utarbetade stadsplansprojekt upptagna marker och ovilkorligen förr eller senare måste komma att i sådan plan inryckas, blefve härmed säkert en obetänksamhet begången. Området kan klarligen afstås till annan egare endast för såvidt och till den del det innehåller verkliga, i laga väg tillkomna tomter, sak samma om detta afytttrande sedan sker kollektivt eller tomt för tomt. Så måtte också sökandene, att döma af deras ordande om en gåfva till staden, tomtägarenes rätt dock oförkränkt, hafva i själfva verket tänkt sig saken. Deras inlaga innehåller derfor tvänne sidor, en anhållan och ett anbud: anhållan att gemensamt som ett konsortium eller bolag få inlösa de tomtkomplexer, hvilka kunna å området i fråga genom dess indelning till stadsplan inrymmas; anbudet att själfva utföra och bekosta härför nödig gatuplanering, kloak- och vattenlednings anläggningar m. m.; och skulle

utgifterna för anläggningarna gå i afräkning å tomtprisen. Men hvad skäl hade väl staden att motsätta sig ett sådant förslag, om ärendet i öfrigt vore beredt och särskilda hindrande biomständigheter icke för tillfället gjorde det olämpligt. Nekas kan visserligen icke att uti anläggningen af en sådan villastad, hvarom här är fråga, inneligger en viss lyx, äfvensom att ett till en stads folkmängd oproportionerligt utsträckande af stadens areal medför för staden en hel mängd ökade ordinära utgifter. Dock måste, med lemnande af sökandenes anförda motiv för öfrigt i sitt värde, å andra sidan erkännas, att staden i viss mån bidragit till de nu rådande höga tomtprisen i stadens centralare delar och de högt uppdrifna hushyrorna, genom att icke hafva tillhandahållit hugade tomtspekulanter ett tillräckligt urval af försäljbara tomter. Under sådant förhållande att konsortiet sjelft ålägges utförandet och beko-standet af stadsplans anläggningen, att villastaden får bebyggas endast efter en viss behörigen fastställd byggnadsordning samt konsortiet eller bolaget bestå blott af tomtegare i villastaden, synes ock nödig garanti kunna vinnas för att den kollektiva tomtförsäljningen ej skulle urarta till en osundt omtspekulation på stadens bekostnad. Drätselkammaren vill derföre icke heller motsätta sig förslaget uti nu utlagd form utan får tvärtom i likhet med Byggnadskontoret förorda bifall till ansökan, men måste härvid med hänsyn taga till ärendets inneboende natur föreslå särskilda andra vilkor.

I och för sig skulle den omständigheten att Mejlans hemman faller inom Helsinge kommun icke sätta hinder i vägen för affärens uppgörande, ehuru den visserligen skulle åstadkomma ett visst onaturligt förhållande och vålla både innevä-narene i villastaden och staden Helsingfors såsom sådan hvarjehanda olägenheter, af hvilka här må anföras endast hvarderas ytterligare beskattande. Det är ju dessutom att hoppas, att det icke mera skall töfva så lång tid, innan Mejlans hemman blir underlagdt staden, sedan första steget till en sådan åtgärd tagits. I alla händelser kunde med anläggningen af villastaden påbörjas under full visshet om att Mejlans skall under staden afhysas. Men från en annan viktigare sida sedt, gör det sakförhållande att området, som af konsortiet åstundas, hör till Helsinge kommun det enligt Drätselkammarens förmenande omöjligt för staden att förr afsluta affär med konsortiet, än Mejlans hemman verkligen blifvit staden underlagdt. Fastställelse å stadsplan för en stadsdel, som ligger på mark hvilken faller utom stadens afhysta område inom annan kommun, kan nämligen icke erhållas. Och är vid etablerande af en för all framtid bestående stadsdel Byggnadskontorets under punkt 2:o affat-tade vilkor, eller ett blott godkännande utaf Stadsfullmäktige af villastadens stadsplan, ingalunda mera tillfyllesgörande. Utom att det öfverhufvudtaget är på tiden för Helsingfors stad att fullständigt afbryta det i ej ringa omfång praktiserade för-farandet att tvärtemot anda och mening uti hithörande lagbestämningar först låta bebygga fullständiga stadsdelar, såsom Kammararen vid frågan om stadsplan för Berg-häll tagit sig friheten framhålla, och långt senare eller sedan allt redan är färdigt, söka fastställelse å så kallad definitiv stadsplan, så skulle ett dylikt tillvägagående

i föreliggande fall medföra ensamt för staden en så att säga dubbel risk, en för egen del, en annan beträffande ingången förbindelse gentemot konsortiet.

Men såsom det synes Drätselkammaren böra nu framhållna omständigheter icke sätta svårare hinder i vägen för företagets realiserande; de kunna endast verka någon mindre tidsutdrägt utöfver det oundgängliga. Såsom här redan antydts, är nämligen ärendet äfven i öfrigt icke ens närmelsevis för ett slutligt afgörande än mindre för verkställighet förberedt. Den ansökan bilagda tomtkartan kan icke underkastas någon som helst granskning, i det den icke ens antydningssvis angifver markens höjdförhållanden. Hvarje föreställning huru derå upptagna gator, vägar och tomter komma att ställa sig i förhållande till höjddplanet och om de öfverhufvudtaget lämpa sig för ändamålet eller alls kunna begagnas är vid föreliggande utredning omöjlig att bilda sig. Samma är förhållandet beträffande spörsmålet huru terrängens afvattning skall försiggå och hvilka utom området belägna marker dervid komma att beröras. Försäkran att villastaden skall anläggas efter modärna arkitektoniska och hygieniska principer är ingalunda tillfyllesgörande garanti för alla de myndigheter, hvilka skola granska och behandla förslaget. De uppkastade frågorna kunna öfverhufvudtaget alls icke besvaras utan ett ganska vidlyftigt och sorgfälligt arbete på fältet i och för terrängens framställning i behöriga bilder äfven i vertikalplanet. Vatten till villastaden skall väl komma att tagas från stadens vattenledning, men utredning saknas om sättet huru densamma kan dit utsträckas. Att vattenledningsanläggningen i ingen händelse kan öfverlemnas åt konsortiet, utan måste blifva ett stadens åliggande, beroende på omständigheterna om med eller utan konsortiets garanti, torde utan vidare utläggning vara klart. Och slutligen finnas för alla dessa så att säga primära lifsbetingelser för en stadsdels uppkomst icke några kostnadsuppgifter; och dock måste dessa i främsta rummet blifva bestämmande faktorer för de slutliga tomtprisen, änskönt också arbetet skulle utföras och bekostas af det blifvande bolaget. Alldeles utan lösen torde staden näppeligen i detta fall, likaså litet som vid försäljning af tomter öfverhufvudtaget, kunna afstå sin egande mark. Äfven för själfva grunden, oberoende af alla planeringskostnader, måste staden vid tomtvärderingar beräkna sig ersättning åtminstone till belopp, som motsvarar derintills af marken erhållen afkastning. I annat fall skulle staden betänkligen afhända sig en betydande inkomstpost. Vanligtvis lägges dessutom till beräkningsgrund vid stadens tomtvärderingar tomtens mer eller mindre förmånliga läge och terrängens derå sämre eller bättre beskaffenhet för bebyggande. Och som stadsmyndigheterna icke kunna anses berättigade att afsluta någon affär för stadens räkning på slump, behöfvas nu ifrågavarande kostnadsuppgifter åtminstone för dess räkning, om också bolaget, hvilket emellertid är otänkbart, dem för utan vågade inlåta sig på företaget. Utförandet af alla här antydda förberedande arbeten, deras granskning och godkännande m. m. taga sakenligt sin goda tid i anspråk; och hvarken kan eller får i fall som dessa ens den privata företagsamheten undandraga sig dem. Att konsortiet i hithörande syfte härtills icke kunnat nedlägga något nämnvärdt i arbete

eller kostnad har nog sin naturliga förklaring uti den ovisshet, hvori konsortiet tillsvidare sväfvat beträffande åtkomst till marken, men måste konsortiet för händelse af ett gynnsamt svar från Stadsfullmäktiges sida, för fullföljande af sitt uppsåt, ovilkorligen vidtaga med angifna arbeten samt prestera i allo fullständiga förslag och kostnadsberäkningar. Likaledes måste den byggnadsordning, hvarefter konsortiet uppger sig sinnadt att bebygga villastaden vara fullständigt utarbetad, godkänd och fastställd, innan villastadens bebyggande kan vidtaga.

I hvilken ordning arbetena sedermera utföres är af mindre vigt för staden äfvensom tiden när de skola vara slutförda, hvilken enligt Drätselkammarens förmenande icke borde tillmätas alltför kort. Större vigt ligger derå att dessa arbeten blifva fullt sakenligt och väl utförda samt så underhållna, att staden, då den emottager dem, icke blir nödsakad att ombygga något. Att allt måste utföras under noggrannaste kontroll från stadens sida blir därför själfallet. Emellertid synes det Kammarern öfverflödigt att uti ärendets nuvarande skede lemna förslag till några närmare föreskrifter i detta afseende eller ens alls ingå i några detaljer.

Beträffande det åstundade området nuvarande disposition torde slutligen följande upplysningar böra meddelas. Å Byggnadskontoret har Drätselkammaren låtit med i blyerts sträckpunkterade linier på generalkartan för området utmärka de villalotter och öfriga marker, som deraf nu äro utarrenderade. Det med bokstafven b. betecknade jordstycket i sydvestra hörnet af området är Mejlans villa N:o 1, Bjälbo kalladt, och innehafves på arrende af Hofrådet C. Ignatius till utgången af år 1922, samt kan således före denna tid af staden icke till konsortiet öfverlätas. Men som konsortiets stadsplanskarta å denna villamark icke heller upptager några tomter, skulle detta arrende ej medföra annan olägenhet för villastaden, än att den under mer än hälften mindre strandsträcka än eljes komme att stöta till sjön. Midt på sjelfva området ligger en ganska stor af Trädgårdsföreningen disponerad äng och inskjuter äfven i nordvestra hörnet af området ett till samma förenings arrendemarker hörande odladt jordstycke. Dessa marker betecknade med litt. a., torde ej af konsortiet kunna undvaras, åtminstone ej den förstnämnda. Enär emellertid uti det emellan staden och Trädgårdsföreningen den 21 Juli 1892 afslutade arrendekontraktet under punkt 6 ingår en bestämmelse, som berättigar staden att mot viss närmare stipulerad ersättning frantaga arrendator delar af den utarrenderade jorden redan före arrendetidens utgång med år 1922, i händelse lägenheten skall för stadens eller allmänt behof användas, så kan Trädgårdsföreningens arrenderätt icke blifva något väsentligare hinder för konsortiets planer. Häraf betingad transaktion måste dock ske genom stadsmyndigheternas försorg och kan ej, såsom Byggnadskontoret synes hafva föreställt sig saken, blifva endast en separat öfverenskommelse emellan konsortiet och Trädgårdsföreningen. Vid områdets östra begränsning mot chausséen äro särskilda mindre villalotter, betecknade med litteris c, d, e, f och g till utgången af år 1902 utarrenderade åt följande personer: arbetaren John Jacobsson, inspektorn V. Lindström och arbета-

ren K. G. Dubb. Dessutom äro med 6 månaders uppsägning utarrenderade till f. d. handlanden F. Tullander och enkan U. Emmanuelsson lotterna h och i. Då för alla dessa arrendemarker vid chausséen den återstående arrendetiden, i de fall den ej beror endast på uppsägning, utgår inom i det närmaste två år, kunna sistnämnda arrenden klarligen icke hafva något inflytande på föreliggande ärendes afgörande.

På grund af allt det anförda får Drätselkammaren vördsamt föreslå:

att Stadsfullmäktige ville gifva sökandene det svar, att det åstundade området å Mejlans hemman kan under de af Drätselkammaren här gjorda förutsättningar till konsortiet aflåtas.

På Drätselkammarens vägnar:

Carl Nummelin.

Th. Tallqvist.

HELSINGFORS STADS
BYGGNADSKONTOR.

Helsingfors,

den 3 December 1900.

Till Drätselkammaren i Helsingfors.

N:o 97.

Genom Herrar Zilliacus, Harald Neovius m. fl. har ett härvarande Konsortium hos Stadsfullmäktige anhållit om uppgift huruvida och på hvilka vilkor en angifven del af Mejlans område kunde till Konsortiet öfverlåtas i och för anläggandet af en modärn villastad, hvilken, sedan vatten- och kloakledningar samt allmänna parker i mån af behof blifvit genom Konsortiets försorg anlagda, skulle, då samtliga tomter äro bebyggda eller senast år 1920, utan ersättning öfverlämnas åt staden, tomtgarens rätt dock oförkränkt.

Angående förenämnda anhållan får Byggnadskontoret, till affordradt yttrande, anföra följande:

Ett företag af antydd art och grundadt på i ansökningen berörda principer skulle otvifvelaktigt tillgodose en del af behovet af billiga bostadstomter. Oafsedt detta är förslaget så mycket mer att beakta, som staden icke komme att tillskyndas några utgifter för områdets reglering, hvarför Konsortiet bör från stadens sida kunna emotse sådant tillmötesgående, som är möjligt utan menlig återverkan på dess öfriga innebyggares rätt och fördel.

Angående nu ifrågakomna förslag är att märka, att det område, öfver hvilket Konsortiet anhåller om dispositionsrätt, är beläget inom Helsinges socken. Då det emellertid icke kan anses ligga i stadens intresse att bidra till anläggande af förstäder utom dess egentliga gränser, bör området ifråga, för att för antydda ändamål kunna upplåtas, först vara införlifvadt med stadens jurisdiktion, hvarför Kontoret för sin del föreslår att resultatet af de i berörda syfte allaredan vidtagna åtgärderna måtte afvaktas, innan ifrågavarande mark upplåtes till bebyggande.

Själftva öfverlåtelsen af området torde lämpligast ske på samma villkor, som gälla för stadens å utmarker belägna villalägenheter, ty, för så vidt Kontoret har sig bekant, kan staden icke afhända sig eganderätten till ett område med mindre än att detsamma ingår i vederbörligen fastställd stadsplan och såsom sådant försäljes genom offentlig auktion.

För att en ändamålsenlig kontroll öfver af Konsortiet under dispositionstiden vidtagna anordningar skall kunna utöfvas, borde till de vanliga öfverlåtelsevilkoren fogas ytterligare en bestämmelse, att samtliga anläggningar måtte systematiskt utföras efter af Stadsfullmäktige godkända detaljprojekt och planer, samt att byggnaderna böra uppföras i öfverensstämmelse med en af vederbörande myndigheter fastställd byggnadsordning.

Beträffande de enskilda villaegarenes ställning till staden bör framhållas att dessa, derest marken icke på öfligt sätt blifvit försäld, egentligen vore att betrakta såsom underarrendatorer, men, då ifrågavarande område är afsedt att bebyggas enligt af Stadsfullmäktige godkända planer, torde det icke vara mer än rätt och billigt att bevilja fastighetsägarene därstädes samma förmåner, som innehafvare af öfriga arrendetomter kunna vid arrendetidens utgång påräkna d. v. s. vara berättigade till att utan föregående auktion lösa eller arrendera respektive tomter efter då skeende värdering, hvarvid borde beaktas att huseägarene deltagit i kostnaderna för allmänna gatu-, vattenlednings- och klokanläggningar.

På grund af det ofvansagda och under förutsättning af att ifrågavarande mellan Humleberg och Mejlans afväg belägna område, före dess upplåtande till bebyggande införlifvas med stadens jurisdiktion, får Kontoret vördsamt tillstyrka godkännande af meranämnda anhållan, men på följande villkor, nämligen:

1:o) att inom berörda område belägen mark, som för närvarande är utarrenderad åt annan person, icke får af Konsortiet disponeras med mindre särskild öfverenskommelse med respektive arrendatorer träffats.

2:o) att planerings- och kanaliseringsarbeten äfvensom utbrytning af tomter icke må ske förrän af Stadsfullmäktige godkända planer och projekt föreligga till efterrättelse.

3:o) att Konsortiet förbinder sig att systematiskt utföra planeringsarbetena och att hafva vattenlednings- och kloaknätet utsträckt till hvarje vid dispositionstidens utgång bebyggd tomt.

4:o) att stadsdelen utrustas med tillfredsställande belysning.

5:o) att arrendet för området ifråga bestämmes på samma grunder, som gälla för stadens å utmarker belägna villalägenheter, samt

6:o) att hela området jämte alla af Konsortiet gjorda anläggningar väl underhållna återställas till stadens disposition senast år 1920.

Staden å sin sida skulle åter bevilja de enskilda villaegarene rätt:

att utan föregående auktion, men enligt vid dispositionstidens utgång verkställd värdering, inlösa eller arrendera respektive tomter.

Remisshandlingarne återgå härjämte.

G. Idström.

Till Stadsfullmäktige i Helsingfors.

Såsom fallet är mångenstädes i Europa och i än högre grad i Amerika utvidgas städerna genom privata bolags verksamhet. Dessa erhålla på vissa vilkor staden tillhörig mark eller ock förskaffa de sig intill staden gränsande områden, hvilka indelas i tomter och förses med gator, kloak- och vattenledning. Tomterna försäljas därefter åt hugade köpare. Genom en sådan privat verksamhet regleras tomttillgången på ett naturligt sätt i förhållande till efterfrågan.

Liksom inom staterna det medborgerliga initiativet och sjelfverksamheten icke kan nog högt uppskattas, så är det ock inom de kommunala samhällena. Om å det privata företagsamheten här lämnas full utvecklingsmöjlighet, likvisst under ändamålsenlig kontroll, kan resultatet ej bli annat än i hög grad gynnsamt för såväl stadens snabba utveckling som innevånarnes allsidiga trefnad.

Ledt af ofvanautydda åskådningssätt har i Helsingfors ett konsortium bildats, hvilket har för afsikt att i stadens närhet grunda en stadsdel, afsedd att bebyggas med fristående villor för *en* familj. Främst har konsortiet för detta ändamål tänkt sig få disponera den del af Mejlans område, som ligger mellan Chausséen och Hummelviken, Mejlans avväg och Humleberg och som å närslutna situationsplan finnes med färg antydd.

I konsortiets plan ingår, att den blifvande villastadens anläggande öfvertages af ett bolag, grundadt på ömsesidighetsprincipen sålunda, att hvarje tomtägare tillika är aktionär i bolaget samt att bolagets alla utgifter för den nya stadsdelen fördelas på kvadratmeter försäljbar tomtyta, hvarigenom de faktiska

utgifterna bli bestämmande för tomtpriiset utan vinst för konsortiet. För att förhindra enskild spekulation i tomterna införes bestämningen att obebyggd tomt, som ägare önskar afyttra åt annan person, först skall hembjudas åt bolaget till dess ursprungliga inköpspris.

Vid områdets bebyggande skall särskild på moderna arkitektoniska och hygieniska principer fotad byggnadsordning följas. För öfrigt hänvisa vi till bilagda ungefärliga förslag till den blifvande villastadens indelning.

Att detta företag för staden innebure ovedersägliga fördelar, behöfva vi knappast framhålla. Behovvet af billiga villatomter gör sig med hvarje dag allt mera gällande, sedan rumbristen och de uppdrifna tomtpriiserna i stadens centrum öfverhöfvan höjt hyrorna där. Men äfven på grund af kasärnhuslifvets många olägenheter så i hygieniskt som andra afseenden, blir *en*-familjehuset alltmer en eftersträfvad bostadsform. Liksom alla storstäder måste Helsingfors naturligen utveckla sig därhän, att de centrala delarna alltmer antaga karaktären af en affärscity, medan hemlifvet förflyttas till periferiska med goda kommunikationer försedda stadsdelar.

Såsom stadens utvidgning nu är planerad synes staden emellertid icke på decennier framåt kunna tillgodose behovvet af villatomter. Å de tvänne stadsplaner, som uppgjorts öfver Tölö-området, finnes visserligen en villastad planerad å Humleberg, men årtionden skola förrinna, innan Humleberg verkligen såsom afsedt är skall kunna bebyggas, ty tiden för arrendenas utgång å detta område inträffar först mellan åren 1912 och 1941. Skulle emellertid genom särskild öfverenskommelse och betydliga extra kostnader för staden, arrendatorerna fås villiga att tidigare afstå sina arrendemarker, komma i alla fall många år att förgå, innan stadens gatunät hunnit utsträckas till dessa trakter. Tidigare än detta skett, kunna villatomter i Humleberg icke vinna allmännare efterfrågan.

Anlägges emellertid genom konsortiets initiativ en vacker och modernt bygd villastad å Mejlans, som ju omedelbart gränsar till Humleberg, kommer detta senare område utan allt tvifvel att betydligt vinna i värde. Tölöstadens blifvande gatunät kan då med fördel samtidigt anläggas utgående från tvänne intill Tölö-området gränsande färdigbygda stadsdelar, det vill säga såväl från den nuvarande staden norrut som från Mejlans villastad söderut.

Sedan bolaget i mån af behof anlagt gator, vatten- och kloakledningar samt allmänna parker inom området, skall bolaget då tomterna bebygts eller senast år 1920 utan ersättning återlämna sitt ägande område jämte anläggningar till staden, tomtägarnes rätt dock oförkränkt. Härigenom kommer staden att utvidgas med en ny, modern stadsdel, utan att ha behöft vidkännas någon kostnad för dess anläggande.

Med hänvisande till ofvanstående framställning och under framhållande af, att detta vårt anbud gäller till den första mars 1901, ha undertecknade äran

hos Herrar Stadsfullmäktige anhålla om benäget svar, på hvilka vilkor staden kunde afstå oftanämnda område åt ett konsortium af antydd beskaffenhet.

Helsingfors, den 21 oktober 1900.

Enligt uppdrag

Konni Zilliacus.

Wilhelm Ramsay.

Oskar Zitting.

Bertil Jung.

K. A. Appelberg.

Ferd. von Wright.

John Silén.

Jonatan Reuter.

Arthur Neovius.

Harald Neovius.

Harald Andersin.

M. G. Schybergson.

Enzio Reuter.

Enrst Krogius.

Gösta Björkenheim.

Fritiof Gylling.

Axel Arrhenius.

J. J. Tikkanen.

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeri-aktiebolagets tryckeri, 1900.

			Transport	49,000	95,480
			samt den $\frac{1}{5}$ och $\frac{1}{11}$ ränta å $4\frac{1}{2}\%$ med	44,887 50	93,887 50
K. S:ns resol. $\frac{26}{3}$ 1892.	a	4:o.	Å obligationslånet af år 1892 utgörande den $\frac{31}{12}$ 1900 Fmk 4,354,000: — erlägges den $\frac{1}{5}$ 1901 i amortering	22,000	
			samt den $\frac{1}{5}$ och $\frac{1}{11}$ ränta å $4\frac{1}{2}\%$ med	195,435	
Enligt lånekontrakt.	a		Provisioner, kursdifferenser m. m. förslagsvis	900	218,335
K. S:ns resol. $\frac{4}{8}$ 1897. D:o $\frac{25}{1}$ 1898.	a	5:o.	Å obligationslånet af år 1898 Fmk 7,000,000: — hvaraf intill den $\frac{31}{12}$ 1900 emitterats Fmk 4,000,000: — och utelöpa Fmk 2,962,500: —, erlägges den $\frac{1}{8}$ 1901 i amortering	19,500	
			samt den $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{8}$ ränta å $3\frac{1}{2}\%$ med	103,687 50	
Enligt lånekontrakt.	a		Provisioner, kursdifferenser m. m. förslagsvis	1,000	124,187 50
K. S:ns resol. $\frac{25}{1}$ 1900. D:o $\frac{30}{1}$ 1900.	a	6:o.	Å obligationslånet af år 1900 Fmk 3,000,000: — erlägges den $\frac{1}{8}$ 1901 i amortering	15,000	
			samt den $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{8}$ ränta å 4% med	120,000	
Enligt lånekontrakt.	a		Provisioner, kursdifferenser, m. m. förslagsvis	1,000	136,000
	c*		Ränta m. m. å lån eller kassakreditiv till belopp af högst Fmk 1,500,000: — förslagsvis — Fmk 727,890: — —	—	60,000
II. Stadens embetsverk.					
Magistraten.					
1886 års stat.	b	1	Politieborgmästare, lön arvode	7,000: — 5,000: —	12,000
		1	Justitierådman, lön förhöjning för 5 års tjänst från $\frac{1}{11}$ 1901	5,000: — 83: 33	
			Transport	5,083: 33	12,000
					727,890

K. S:ns resol. ²⁹ / ₈ 1896.	b	Transport 5,083: 33	12,000 —	727,890 —
1886 års stat.	b	garanterad brutto sportelinkomst Fmk 5,000, upptages förslagsvis med 2,500: —	7,583 33	
S. F. besl. ¹³ / ₁₂ 1898.	b	2 Politierådmän, lön å 4,000: — arvode å 2,000: —		
1886 års stat.	b	Vederlag för frångången auktionsprovision å 1,000: —	14,000 —	
	b	2 Notarier, lön å 1,600: —	3,200 —	36,783 33
Rådstufvurätten.				
1886 års stat.	b	1 Justitieborgmästare, lön 7,000: — arvode 5,000: —	12,000 —	
Enl. öfverenskommelse och S. F. besl. ¹⁷ / ₁₁ 1895.	b	1 Äldre Justitierådman, lön 5,000: — arvode 2,000: — förhöjning för 10 års tjänst 1,000: — personelt vederlag 500: —	8,500 —	
1886 års stat.	b	3 Äldre Justitierådman, lön å 5,000: — arvode å 2,000: — förhöjning för 10 års tjänst å 1,000: —	24,000 —	
S.F. besl. ¹³ / ₁₂ 1899	b	1 Äldre Justitierådman, lön 5,000: — arvode 2,000: —	7,000 —	
1886 års stat.	b	1 Yngre Justitierådman, lön 4,000: — arvode för 10 års tjänst 1,000: —	5,000 —	
1886 års stat.	b	2 Yngre Justitierådman, lön å 4,000: —	8,000 —	
1886 års stat.	b	Arvode åt 2 afdelningsordförande å 1,000: —	2,000 —	
1889 års stat.	b	1 Notarie för civilprotokollet	1,600 —	
K. S:ns bref ¹⁷ / ₁₀ 1887.	b	5 Notarier för kriminalprotokollet å 3,000: — Afgår: 1 vakant 3,000: —	15,000: — 12,000 —	
S. F. besl. ¹⁰ / ₁₁ 1891. D:o ²⁹ / ₃ 1892.	b	Tillskottsanslag för en provisorisk 4:de afdelning vid Rådstufvurätten: Ordförande, arvode 1,000: —		
		Transport 1,000: —	80,100 —	764,673 33

S. F. besl. ^{10/11} 1891. D:o ^{29/3} 1892.	b	Transport 1,000:—	80,100	764,673	33
S. F. besl. ^{23/12} 1894.	b	Arvode åt ordförandens vikarie	3,000:—		
		2 T. f. rådmän à 3,600:—	7,200:—		
		1 T. f. notarie	3,000:—		
		1 Extra stadsbetjent, lön	1,100:—		
		1 D:o d:o, lön 1,100:— förhöjning för 5 års tjenst 100:—	1,200:—	16,500	96,600
<i>Åklagare.</i>					
1886 års stat.	b	1 Stadsfiskal, lön	3,000:—		
		arvode	600:—		
		arvodestillskott, perso- nelt	1,500:—		
S. F. besl. ^{29/12} 1896.	b	garanterad bruttoin- komst af böter för öfverträdelse af för- fattningarna angående handeln med brännvin, maldrycker och an- dra rusdrycker, 800 mark, upptages för- slagsvis med.	600:—	5,700	
1886 års stat.	b	1 Stadsfiskal, lön	3,000:—		
		arvode	600:—		
		arvodestillskott, perso- nelt	1,000:—		
S. F. besl. ^{29/12} 1896.	b	garanterad bruttoin- komst af böter för öfverträdelse af för- fattningarna angående handeln med brännvin, maldrycker och an- dra rusdrycker, 800 mark, upptages för- slagsvis med.	600:—	5,200	
S. F. besl. ^{9/11} 1896.	b	1 Biträdande stadsfiskal, arvode	3,600	14,500	
Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening.					
1886 års stat.	b	1 Magistratssekreterare och Nota- rius publicus, lön	2,500		
		1 Aktuarie	2,500:—		
		Transport 2,500:—	2,500	875,773	33

		Transport	2,500:—	2,500—	875,773 33
S. F. besl. ¹⁹ / ₁₂ 1899.	b	Personelt anslag för aflö- nande af biträde . . .	1,200:—	3,700—	
S. F. besl. ²⁴ / ₁₁ 1896. 1886 års stat.	b	1 Registrator		2,400—	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1896.	b	1 Kanslist	1,200:—		
		personel löneförhöj- ning	300:—	1,500—	
1886 års stat. S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1892.	b	1 Translater för ryska och tyska språken		1,500—	
1886 års stat. S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891. D:o ¹¹ / ₆ 1895.	b	2 Stadsbetjenter vid Ma- gistraten, lön å	1,000:—		
		förhöjning för 10 års tjenst	200:—	2,400—	
		1 Stadsbetjent vid Ma- gistratens kansli, lön förhöjning för 10 års tjenst	1,100:— 200:—	1,300—	
1886 års stat. S. F. besl. ² / ₅ 1888. D:o ¹¹ / ₆ 1895.	b	1 Stadsbetjent vid Ma- gistratens kansli, lön förhöjning för 5 års tjenst	1,100:— 100:—	1,200—	
		5 Stadsbetjenter vid Rådstufvurätten, lön å förhöjning för 10 års tjenst å	1,100:— 200:—	6,500—	
1886 års stat. S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888.	b	1 Stadsbetjent, lön		1,100—	
1886 års stat. S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.	b	1 Rådhusvaktmästare jemte fri bo- stad och ved		1,000—	
		1 Rådhusdreng jemte fri bostad och ved		600—	25,700—
Exekutionsverket.					
S. F. besl. ¹⁷ / ₁₀ 1899.	b	1 Förste Stadsfogde, lön arvode	3,000:— 1,000:—	4,000—	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1896.	b	1 Andre Stadsfogde, lön arvode	3,000:— 2,000:—	5,000—	
S. F. besl. ¹⁷ / ₁₀ 1899.	b	1 Kriminalexekutor, lön		3,000—	
S. F. besl. ²⁴ / ₁₁ 1896. D:o ²⁹ / ₁₂ 1896. D:o ²¹ / ₁₂ 1897.	b	1 Exekutionsbetjent, lön förhöjning för 10 års tjenst	2,400:— 400:—	2,800—	
			Transport	14,800—	901,473 33

			Transport	14,800—	901,473 33
S. F. besl. $\frac{24}{11}$ 1896. D:o $\frac{29}{12}$ 1896. D:o $\frac{21}{12}$ 1899.	} b & c	{	3 Exekutionsbetjenter, lön å	2,400:—	7,200—
			4 D:o lön å förhöjning för 10 års tjänst å	1,600:— 400:—	8,000—
S. F. besl. $\frac{24}{11}$ 1896. D:o $\frac{29}{12}$ 1896. D:o $\frac{21}{12}$ 1897.	} b	{	1 Exekutionsbetjent, lön förhöjning för 5 års tjänst från $\frac{1}{9}$ 1901	1,600:— 66: 67	1,666 67
			1 Exekutionsbetjent, lön	1,600—	33,266 67
			Diverse.		
S. F. besl. $\frac{16}{11}$ 1886. D:o $\frac{3}{9}$ 1882.	} b	{	För renskrifning af protokoll i hemställda mål samt åt aktorerne förslagsvis	1,700—	
			c	Expenser, förslagsvis — Fmk 222,550: — —	14,000—
			III. Kommunalförvaltningen.		
			Stadsfullmäktiges kansli.		
1886 års stat. S. F. besl. $\frac{15}{11}$ 1896. 1886 års stat.	} b	{	1 Sekreterare	3,300—	
			1 Notarie	3,300—	
S. F. besl. $\frac{28}{12}$ 1891.	} b	{	1 Vaktmästare	600:—	
			personelt tillskott.	200:—	800—
	c		Expenser, förslagsvis	5,000—	12,400—
			Drätselkammaren.		
	} b	{	1 Ordförande	2,500—	
			5 Ledamöter å 20 mark för hvarje ledamot och sammanträde, för- slagsvis	5,200—	
1886 års stat. S. F. besl. $\frac{4}{2}$ 1890.			1 Sekreterare	10,000:—	
			förhöjning för 5 års tjänst	1,000:—	11,000—
			1 Notarie	3,000—	
			Transport	21,700—	962,840—

			Transport	21,700	—	962,840	—
S. F. besl. $\frac{7}{3}$ 1900.	b	1 Aktuarie		4,500	—		
1886 års stat.	}	b	{	1 Kanslist	1,800	—	
S. F. besl. $\frac{4}{2}$ 1890.				1 Vaktmästare	800	—	
S. F. besl. $\frac{22}{12}$ 1898.	b	1 Vaktmästarebiträde		600	—		
	c	Expenser, förslagsvis		10,000	—	39,400	—
Drätselkontoret.							
1886 års stat.	}	b	{	1 Stadskamrerare, lön	5,000:—		
S. F. besl. $\frac{19}{12}$ 1899.				arvode	4,000:—		
				förhöjning för 10 års tjänst	1,000:—		
K. Förordn. $\frac{8}{9}$ 1899.	}	b	{	Ersättning för frångån-			
K. Sen. bref $\frac{6}{8}$ 1900.				gen andel i absentie-			
		böter		800:—	10,800	—	
1886 års stat.	}	b	{	1 Stadskassör, lön	4,000:—		
S. F. besl. $\frac{19}{12}$ 1899.				arvode	2,500:—		
				förhöjning för 5 års tjänst	400:—		
				D:o för 10 års tjänst från $\frac{1}{2}$ 1901	366: 67		
K. Förordn. $\frac{8}{9}$ 1899.	}	b	{	Ersättning för frångån-			
K. Sen. bref $\frac{6}{8}$ 1900.				gen andel i absen-			
		tieböter		800:—	8,066	67	
1886 års stat.	}	b	{	1 ÄldreStadsbokhållare	4,000:—		
S. F. besl. $\frac{19}{12}$ 1899.				arvode	1,000:—		
				förhöjning för 5 års tjänst	400:—		
				d:o för 10 års tjänst från $\frac{1}{5}$ 1901	266: 66	5,666	66
				1 YngreStadsbokhållare	3,000:—		
1886 års stat.	}	b	{	arvode	1,200:—		
S. F. besl. $\frac{19}{12}$ 1899.				förhöjning för 5 års tjänst	300:—	4,500	—
				1 Kontorsskrifvare	1,800:—		
		förhöjning för 10 års tjänst		360:—	2,160	—	
S. F. besl. $\frac{28}{12}$ 1894.	}	b	{	1 Vaktmästare	1,200	—	
D:o $\frac{19}{12}$ 1899.							
S. F. besl. $\frac{18}{10}$ 1898.	b & c	Extra biträden, förslagsvis		8,000	—		
	}	c	{	Arvode för debetsedlars kringbä-			
				rande, förslagsvis	1,500	—	
		Expenser, förslagsvis		3,500	—	45,393	33
Transport				—	—	1,047,633	33

		Transport		1,047,633	33
Trafikkontoret.					
		1 Kamrerare	5,500: —		
		förhöjning för 10 års			
		tjenst	1,100: —	6,600	—
		1 Bokhållare	3,000: —		
		förhöjning för 10 års			
		tjenst	600: —	3,600	—
S. F. besl. ²¹ / ₆ 1895.	b	1 Kassör	2,400: —		
		förhöjning för 5 års			
		tjenst från ¹ / ₃ 1901	200: —	2,600	—
		1 Vågmästare	2,000: —		
		förhöjning för 5 års			
		tjenst	200: —	2,200	—
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1896.	b	1 Vaktmästare	1,000: —		
		personelt tillskott	200: —	1,200	—
S. F. besl. ²¹ / ₆ 1895.	b	1 D:o (vakant) arvode, förslagsvis		900	—
D:o ²⁹ / ₁₂ 1896.		Extra biträden, förslagsvis		10,875	—
S. F. besl. ²² / ₁₂ 1896.	c	För stadens uppbörd i varrantma-			
D:o ²² / ₁₂ 1898.		gasinet, förslagsvis		3,000	—
S. F. besl. ³¹ / ₃ 1875.	b	Arvode för erhållande af dagliga			
D:o ²⁹ / ₁₂ 1899.		uppgifter från tullkammaren		800	—
	c	Hyra för magasin, förslagsvis		150	—
	c	Mätarearvoden, förslagsvis		800	—
	c	Eldare		300	—
	c	Expenser, förslagsvis		1,500	—
				34,525	—
Hamnkontoret.					
		1 Hamnkaptén	3,000: —		
		4 ⁰ / ₁₀₀ af uppbörden,			
		förslagsvis	8,760: —	11,760	—
1886 års stat.	b	1 Hamnmästare i Sörnäs		2,400	—
S. F. besl. ²¹ / ₁₁ 1893.		1 Hamnkontorsbokhåll-			
		lare	3,500: —		
		Förhöjning för 5 års			
		tjenst från ¹ / ₃ 1901	291: 65		
		¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ af uppbörden,			
		förslagsvis	1,140: —	4,931	65
1886 års stat.	b	1 Äldre vaktmästare	1,400: —		
S. F. besl. ²⁷ / ₁₂ 1895.		personel förhöjning			
D:o ¹⁵ / ₁₁ 1898.	c	för 10 års tjenst	200: —	1,600	—
1886 års stat.	b	1 Yngre vaktmästare		1,200	—
S. F. besl. ²⁷ / ₁₂ 1895.					
D:o ¹⁵ / ₁₁ 1898.					
				21,891	65
Transport				1,082,158	33

		Transport	21,891 65	1,082,158 33
1886 års stat.	} b & c	3 Hamnkonstaplar å 1,000: —	3,000 —	
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888.		6 D:o å 900: —	5,400 —	
D:o ¹¹ / ₄ 1893.		1 Hamnkonstapel i Sörnäs jemte		
D:o ²⁷ / ₄ 1895.		fri bostad	900 —	
D:o ²² / ₁₂ 1898.				
1886 års stat.	} b	2 Packare och vräkare å 600: —	1,200 —	
S. F. besl. ²⁸ / ₁₂ 1894.		1 Parmmätarälderman	400 —	
D:o ²⁰ / ₁₂ 1899.	} b	Hamnfiskals arvode	400 —	
S. F. besl. ¹¹ / ₄ 1893.		c	Ångslupslega för inspektionsresor, förslagsvis	200 —
		Expenser, förslagsvis	500 —	33,891 65
Byggnadskontoret.				
1886 års stat.	} b	1 Stadsingeniör 8,000: —		
S. F. besl. ²⁶ / ₄ 1892.		resemedel 600: —	8,600 —	
S. F. besl. ⁷ / ₂ 1899.	} b	1 Arbetschef 6,500: —		
		resemedel 500: —	7,000 —	
S. F. besl. ¹⁶ / ₂ 1892.	} b	1 Geodet 3,000: —		
		förhöjning för 5 års tjänst 300: —		
		resemedel 100: —	3,400 —	
1886 års stat.	} b	1 Bokhållare 3,000: —		
S. F. besl. ²⁷ / ₉ 1898.		förhöjning för 10 års tjänst 600: —		
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888.	} b	personelt tillskott 400: —	4,000 —	
D:o ¹⁵ / ₁₁ 1888.		1 Byggmästare 2,900: —		
	} b	personelt tillskott för 5 års tjänst 300: —	3,200 —	
S. F. besl. ¹⁶ / ₂ 1892.		1 Förrådsförvaltare 1,800: —		
	} b	personelt tillskott för 5 års tjänst 180: —	1,980 —	
1886 års stat.		1 Äldreskogsvakt jemte		
S. F. besl. ²⁸ / ₁₂ 1894.	} b	fri bostad och ved 900: —		
		personel förhöjning för 10 års tjänst 150: —		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1899.	} b	ytterligare tillskott 100: —	1,150 —	
1886 års stat.		1 Yngre skogsvakt jemte fri bo-		
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1897.	} b	stad och ved	800 —	
		c	Extra ingenjör- och ritarebiträden, förslagsvis	8,000 —
		Transport	38,130 —	1,116,049 98

		Transport	38,130 —	1,116,049 98		
	c	Skogsvaktarebiträden och skogskultur, förslagsvis	2,000 —			
			Material- och handtlångaredagsverken vid mätningar, förslagsvis	5,000 —		
				Expenser, förslagsvis	1,500 —	46,630 —
	Trädgårdsnämnden.					
1886 års stat. S. F. besl. $\frac{6}{9}$ och $\frac{6}{12}$ 1898.	b	1 Sekreterare	600 —			
			1 Trädgårdsmästare	3,000: —		
				förhöjning för 10 års tjänst	600: —	
					hyresmedel	1,000: —
	c	personelt lönetillskott jemte bränsle och andra natura förmåner	1,400: —	6,000 —		
			Expenser förslagsvis	400 —	7,000 —	
	Särskilda nämnder.					
	<i>a) Taxerings- och Pröfningsnämnderna.</i>					
	c	Sekreterare arvoden	2,400 —			
			Expenser, förslagsvis	2,000 —	4,400 —	
	<i>b) Förmyndarenämnden.</i>					
	c	Sekreterarearvode	800 —			
			Vaktmästarearvode, expenser m. m. förslagsvis	800 —	1,600 —	
	<i>c) Nämnden för arbetareangelägenheter.</i>					
	c	1 Sekreterare	600 —			
			Ersättning för vaktmästarebiträde Expenser, förslagsvis	100 —		
				100 —	800 —	
	<i>d) Uppfostringsnämnden.</i>					
S. F. besl. $\frac{16}{6}$ och $\frac{10}{12}$ 1899. D:o $\frac{18}{5}$ och $\frac{19}{12}$ 1899.	b & c	1 Sekreterare, arvode	1,500 —			
			b	Vaktmästarearvode	100 —	
		Expenser, förslagsvis			500 —	2,100 —
	— Fmk 228,139: 98 —					
		Transport	— —	1,178,579 98		

		Transport	—	—	1,178,579 98
IV. Gatubelysningen.					
a) Gasbelysning.					
	Vårterminen 1 Januari—15 Maj; 480 nattlågor à 1,503,25 bränntimmar = . 721,560 742 aftonlågor à 735,50 bränntimmar 545,741 52 hamnlågor (från 1—15 Januari och 1 April—15 Maj) à 551,25 bränntim- mar 28,665				
	Summa bränntimmar 1,295,966				
	à 105 liter pr låga = 136,076 m ³ 5 % tillskott för tidig tändning och sen släckning . . 6,804 m ³				
	Vårterm:s konsumtion 142,880 m ³ gas à 30 penni 42,864				
c	Höstterminen 1 Au- gusti—31 Decem- ber; 542 nattlågor à 1,830,75 bränn- timmar 992,266,50 762 aftonlågor à 925,25 bränntim- mar 705,040,50				
	Summa bränntimmar 1,697,307				
	à 105 liter pr låga = 178,217 m ³ 5 % tillskott för tidig tändning och sen släckning . . 8,903 m ³				
	Höstterm:s konsumtion 187,120 m ³ gas à 30 penni 56,136				
	Till illuminationer, förslagsvis 10,000 m ³ à 30 penni 3,000				102,000
	Transport	—	—		1,280,579 98

		Transport	—	1,280,579 98
		b) Petroleumbelysning af gator och chaussées.		
Kontrakt $\frac{8}{7}$ 1896. Tillägg till d:o af den $\frac{2}{2}$ 1899. S. F. besl. $\frac{22}{12}$ 1898.	b	182 st. helnattslyktor å 168 mk per lysår och lykta	30,576	—
		98 st. halfnattslyktor å 73 mk per lysår och lykta	7,154	—
		305 st. chaussée- och väglyktor å 82 mk per lysår och lykta	25,010	—
		95 st. seglationslyktor, 150 dagar å 60 penni per dag och lykta	8,550	—
		3 st. d:o å isvägen till Sveaborg		
		105 dagar å 60 penni per dag och lykta	189	—
		7 st. lyktor vid kolerabarackerna		
		100 dagar å 60 penni per dag och lykta	420	—
		5 st. d:o längs Stora Alléen i Brunnsparken, 45 dagar å 30 penni per dag och lykta	67	50
		9 st. halfnattslyktor i Sörnäs (vintertid) 200 dagar å 22 penni per dag och lykta	396	—
		19 st. nya lyktskåp, uppställda under år 1900 å 60 mk	1,140	—
		20 st. lyktor att uppställas å platser, som af Drätselkammaren komma att anvisas, å 60 mk	1,200	—
		Belysningskostnader för desamma, förslagsvis	1,000	—
		Ersättning till entreprenören, betingad af prisförhöjning å petroleum, förslagsvis	1,300	—
			77,002 50	
		c) Elektrisk belysning.		
		<i>Sandviks molon.</i>		
S. F. besl. $\frac{1}{10}$ 1895.	b	3 st. bågglampor, brinnande 75 dagar, 5 timmar dagligen å 35 penni per timme	393: 75	
		6 st. glödlampor, brinnande 150 dagar, 8 timmar dagligen å $5\frac{1}{2}$ penni per timme	396: —	789 75
		Transport	789 75	1,357,582 48

		Transport	789 75	1,357,582 48
		<i>Magasinskajen.</i>		
		Sjösidan.		
		9 st. bågampor under 180 dagar 10 timmar dagligen à 35 penni per timme	5,670: —	
		Landsidan.		
S. F. besl. 27/6 1895.	b	16 st. glödlampor un- der 150 dagar, i me- deltal 3 timmar dag- ligen à 5 1/2 penni per timme	396: —	
		4 st. glödlampor under 270 dagar, 10 timmar dagligen à 5 1/2 penni per timme	594: —	6,660
		<i>Varuskjulet.</i>		
		15 st. bågampor under 180 dagar, brinnande i medeltal 4 timmar dagligen à 20 penni per timme	2,160: —	
Kontrakt d. 12/6 1893.	b	14 st. glödlampor un- der 150 dagar, brin- nande 4 timmar dag- ligen à 5 1/2 penni per timme	462: —	2,622
S. F. besl. 29/6 1892.	b	Belysning af Nikolaikyrkans tornur	600	10,671 75
		— Fmk 189,674: 25 —		
		Transport	—	1,368,254 23

			Transport	—	—	1,368,254	23	
V. Brandverket.								
a) Aflöningar och andra förmåner.								
1886 års stat.	} b	{	1 Brandmästare jemte					
S. F. besl. $\frac{24}{2}$ 1891.			fri bostad, ved och					
D:o $\frac{29}{12}$ 1893.			lyse	5,000:—				
D:o $\frac{7}{2}$ 1899.			personelt tillskott . .	1,000:—	6,000	—		
D:o $\frac{13}{6}$ 1899.								
D:o $\frac{29}{12}$ 1899.	b	{	1 Underbrandmästare					
S. F. besl. $\frac{24}{2}$ 1891.			jemte ved och lyse .	3,000:—				
			hyresmedel	1,200:—	4,200	—		
			1 Sekreterare i Brand-					
			kommissionen		600	—		
S. F. besl. $\frac{24}{2}$ 1891.	} b	{	2 Sprutmästare jemte fri bostad					
D:o $\frac{21}{12}$ 1897.			och ved å 1,500:—		3,000	—		
			1 Maskinist, jemte fri bostad och					
D:o $\frac{13}{6}$ 1899.			ved		1,500	—		
			6 Sergeanter, jemte fri bostad, ved					
			och lyse å 1,200:—		7,200	—		
			10 Korpraler jemte ved och lyse					
			å 800:—		8,000	—		
			10 Korpraler, kasernerade å 700:—		7,000	—		
S. F. besl. $\frac{24}{2}$ 1891.	} b	{	13 äldre konstaplar, kasernerade å					
D:o $\frac{18}{6}$ 1899.			420:—		5,460	—		
			30 yngre konstaplar, kasernerade					
			å 300:—		9,000	—		
			Kosthållning för 63 man å 250:—		15,750	—		
			Beklädnad för 63 man å 150:— .		9,450	—		
						77,160	—	
b) Brandstallet, 17 hästar.								
	} c	{	29,000 kilogr. hö å 11 penni		3,190	—		
			26,000 d:o hafre å 15 penni		3,900	—		
			Halm, förslagsvis		650	—		
			Skoning och medicin, förslagsvis .		800	—		
			Underhåll af seldon m. m., förslags-					
			vis	400	—	8,940	—	
c) Eldning och belysning.								
	} c	{	260 kubikmeter björkved å 7 mk		1,820	—		
			960 d:o barrved å 6 mk		5,760	—		
			Belysning, förslagsvis		3,000	—	10,580	—
			Transport	—	—	1,464,934	23	

		Transport	—	1,464,934 23
		d) Redskap och inventarier.		
	c	Underhåll af redskapen, förslagsvis	3,000	
	c	Underhåll af brandtelegrafan, förslagsvis	1,200	
	c*	2 hästar, förslagsvis	1,600	
	c*	500 meter gummerad hampslang	3,300	9,100
		e) Diverse.		
	c	Arvoden för brandsyner, förslagsvis	800	
	c	Expenser, gratifikationer m. m., förslagsvis	2,500	
		För inköp af böcker och tidningar	50	3,350
		Tillfällig utgift.		
	c*	Anslag för frivilliga brandkåren . — <i>Fmk 114,130:</i> — —	—	5,000
		VI. Polisnärningen.		
		Aflöningar.		
K. Förordn. d. 30 Jan. 1900.	b	1 Polismästare, lön 7,000: —		
		arvode 4,000: —		
		personelt anslag 1,500: —	12,500	
S. F. besl. 1/3 1898.	b	1 Polisinspektör, lön 5,000: —		
		arvode 3,000: —	8,000	
		1 Sekreterare, lön 2,000: —		
		arvode 1,200: —		
		personelt anslag för handhafvande af polisnärningens ekonomi 500: —	3,700	
K. Förordn. d. 30 Jan. 1900.	b	1 Kriminalkommisarie, lön 5,000: —		
		arvode 2,000: —	7,000	
		2 Kommisariater, lön à 2,000: —		
		arvode à 1,800: —	7,600	
		Transport	38,800	1,482,384 23

		Transport	38,800 —	1,482,384 23
	} b	1 Kommissarie, lön	2,000: —	
		arvode	1,600: —	
		förhöjning för 5 års		
		tjänst	500: —	4,100 —
		4 Kommissarier, lön à	2,000: —	
		arvode	1,600: —	14,400 —
		1 Translator för ryska		
		språket, arvode		1,500 —
		1 Notarie, arvode		3,000 —
		1 D:o d:o		2,400 —
		1 Kanslist, arvode		1,200 —
		2 D:o d:o à	1,000: —	2,000 —
		1 Läkare, d:o		1,200 —
		1 Vaktmästare, d:o		1,100 —
		1 Magasinsföreståndare, d:o		120 —
		3 Renskrifvarebiträden à	1,000: —	3,000 —
		Praktikantarvoden		3,000 —
		3 Öfverkonstaplar, lön à	1,000: —	
		arvode à	800: —	
		hyresmedel à	200: —	6,000 —
		4 Öfverkonstaplar, lön à	900: —	
		arvode à	800: —	
		hyresmedel	200: —	7,600 —
	5 Öfverkonstaplar, lön à	800: —		
	arvode à	800: —		
	hyresmedel à	200: —	9,000 —	
	5 Öfverkonstaplar, lön à	750: —		
	arvode à	750: —		
	hyresmedel à	200: —	8,500 —	
	4 Konstaplar, lön à	750: —		
	arvode à	750: —		
	hyresmedel à	200: —	6,800 —	
	14 Konstaplar, lön à	700: —		
	arvode à	700: —		
	hyresmedel à	200: —	22,400 —	
	24 Konstaplar, lön à	650: —		
	arvode à	650: —		
	hyresmedel à	200: —	36,000 —	
	34 Konstaplar, lön à	600: —		
	arvode à	600: —		
	hyresmedel à	200: —	47,600 —	
		Transport	219,720 —	1,482,384 23

K. Förordn. d. 30 Jan.
1900.

			Transport	219,720	—	1,482,384	23
K. Förordn. d. 30 Jan. 1900.	b	36 Konstaplar, lön å	550: —				
		arvode å	550: —				
		hyresmedel å	200: —	46,800	—		
S. F. besl. 16/6 1896.	b	44 Konstaplar, lön å	500: —				
		arvode å	500: —				
		hyresmedel å	200: —	52,800	—		
S. F. besl. 21/12 1897. D:o 22/12 1898.	b	14 Extra konstaplar, arvode å	750: —				
		hyresmedel å	200: —	13,300	—		
S. F. besl. 29/12 1876.	b	2 Extra konstaplar för lönnkrögeriets stäfsjande, arvode å	1,300: —	2,600	—		
		2 Politiekarlar, arvode å	540: —	1,080	—		
S. F. besl. 21/12 1897. D:o 22/12 1898.	b	1 Kvinligt biträde, jemte fri bostad och ved, arvode		240	—		
		2 Kvinliga biträden, utan fri bostad och ved, arvode å 180: —		360	—		
		1 Kvinligt biträde, fri bostad och ved eller arvode, förslagsvis		360	—		
S. F. besl. 21/12 1897. D:o 22/12 1898.	c	2 Vaktkarlar å	1,000: —	2,000	—		
		Veterinär arvode		200	—	339,460	
Polisvård å Forsby hemman.							
S. F. besl. 7/6 1900.	b	3 Handräkningskonstaplar, arvode å	240: —	720	—		
		Värme, lyse & renhållning af polisstationen, förslagsvis		400	—		
		Skjutslega för inspektioner och polisundersökningar, förslagsvis		300	—		
	d	Oförutsedda utgifter		50	—	1,470	
Polisstallet, 8 hästar.							
K. Förordn. d. 30 Jan. 1900.	b&c	20,000 kgr. hö, förslagsvis		2,200	—		
		10,700 " hafre, d:o		1,700	—		
		5,000 " halm, d:o		300	—		
		Skoning och medicin, förslagsvis		400	—		
		Remont, förslagsvis		400	—		
	c*	2 nya ridhästar å	900: —	1,800	—	6,800	
		Transport		—	—	1,830,114	23

		Transport	—	1,830,114	23
		Hyror, ved och lyse.			
Enligt kontrakt.	b	Andra polisstationens lokal	2,500	—	
		Tredje d:o d:o	3,600	—	
		Fjerde d:o d:o, förslagsvis	2,000	—	
		Tölö filial d:o d:o, förslagsvis	900	—	
	c	Bränsle, förslagsvis	6,000	—	
		Belysning, d:o	8,000	—	23,000
		Diverse.			
K. Förordn. d. 30 Jan. 1900.	b	Beklädnadsmedel	29,230	—	
		Till ersättning för oförskyld skada å kläder, ådragen i tjänsten, samt till gratifikation	2,000	—	
	b & c	Expenser, förslagsvis	3,500	—	
		Renhållning, d:o	3,010	—	
	c	Inköp och remont af inventarier, förslagsvis	520	—	
		Inköp och remont af utrednings- persedlar, förslagsvis	750	—	
		Remont och komplettering af lif- räddningsredskapen, förslagsvis	160	—	
		Undervisningsmaterial för central- polisen, förslagsvis	150	—	
	b & c	Till matportioner åt ransaknings- fångar i polisinrättningen, för- slagsvis	1,400	—	40,720
			— Fmk 411,450 —		
		VII. Sundhets- och sjukvården.			
		Läkarepersonal.			
S. F. besl. ²⁴ / ₁₀ 1893.	b	Förste stadsläkaren, lön	6,000:—		
		arvode	4,000:—		
		förhöjning för 5 års tjänst	1,000:—	11,000	—
K. Sns resol. ⁵ / ₂ 1894 1886 års stat.	b	Andre stadsläkaren	3,000	—	
	b	2 Distriktsläkare inom staden å	3,000:—	6,000	—
S. F. besl. ¹⁹ / ₄ 1898. D:o ³⁰ / ₉ 1890.	b	1 Distriktsläkare i Tölö distrikt .	3,600	—	
	b	1 D:o i Sörnäs distrikt tillskottsarvode	3,000:— 1,000:—	4,000	—
		Transport	27,600	—	1,893,834
					23

			Transport	27,600	1,893,834	23
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	1	Distriktsläkare i Berg- häll distrikt	3,000:—		
			tillskottsarvode	1,000:—	4,000	
D:o ⁹ / ₄ 1899.	b	1	Kvinlig läkare		3,000	
D:o ¹⁹ / ₁₂ 1895.	b	1	Läkare vid fattiggårdens sjuk- anstalter och dårvårdsinrättning (se VIII Fattigvården).			
1886 års stat.	b	1	Barnmorska		300	
S. F. besl. ²⁷ / ₁₂ 1895.	b	4	Kommunala sjukskö- terskor å	900:—	3,600	
D:o ²¹ / ₁₂ 1897.						
S. F. besl. ¹⁷ / ₅ 1898.	b		Resekostnader för d:o		100	
S. F. besl. ¹⁹ / ₄ 1898.	b		Arvoden åt vikarier under distrikts- läkarenes semesterledighet		1,800	
S. F. besl. ¹⁷ / ₅ 1898.	b		Läkaredejourering om söndagarne under sommarmånaderna		240	40,640
Helsovårdsnämnden.						
S. F. besl. ³ / ₁₂ 1889.	b	1	Sekreterare		1,600	
D:o ¹⁹ / ₁₂ 1892.		1	Vaktmästare		1,000	
D:o ²¹ / ₁₂ 1897.		c		Expenser, förslagsvis		3,800
Maria sjukhus.						
<i>a) Afdelningen för icke epidemiska sjukdomar.</i>						
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1893.	b	1	Öfverläkare, lön		4,000	
D:o ¹¹ / ₁₀ 1898.						
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1893.	b	1	Amanuens, jemte rum, värme, belysning, städ- ning och kost, lön	1,200:—		
			personelt tillskott	600:—	1,800	
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1899.	b	3	Sköterskor (bildade) jemte bo- stad, ljus, värme och kost, lön å 50 mk i månaden		1,800	
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1893.						
D:o ²⁷ / ₁₂ 1895.						
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1899.	b	1	Sköterska, förslagsvis under 6 månader		300	
D:o ²⁰ / ₁₂ 1896.	b	4	Sköterskor i öfrigt såsom före- gående, men lön å 30 mk i må- naden		1,440	
D:o ²¹ / ₁₂ 1897.						
D:o ²⁰ / ₁₂ 1899.	b	1	Sköterska, förslagsvis under 6 månader		180	
			Transport	9,520	1,940,874	23

			Transport	9,520	1,940,874	23
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1893. D:o $\frac{29}{12}$ 1899.	} b	2 Nattsköterskor å 30 mk i månaden	720			
		2 Städerskor, jemte bostad, värme, lyse och kost, lön å 15 mk i månaden	360			
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1893.	} b	1 Eldare, jemte rum, värme och belysning, lön	900			
		1 Dräng, jemte bostad, värme, lyse och kost, lön	350			
S. F. besl. $\frac{20}{11}$ 1900.	c	Bränsle, förslagsvis	6,700			
	c	Belysning, förslagsvis	1,500			
	} c	Medicin, förslagsvis	6,000			
		Underhåll af inventarier, förslagsvis	3,600		29,650	
<i>b) Afdelningen för epidemiska sjukdomar.</i>						
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1893. D:o $\frac{11}{10}$ 1898.	} b	1 Läkare, jemte fri bostad samt värme, lön	5,000			
D:o $\frac{11}{10}$ 1898.		} b	1 Amanuens, jemte rum, värme, ljus och kost, lön	1,200		
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1893. D:o $\frac{29}{12}$ 1899.	} b		3 Sköterskor (bildade) jemte bostad, ljus, värme och kost, lön å 50 mk i månaden	1,800		
		3 Sköterskor, i öfrigt som föregående, å 30 mk i månaden	1,080			
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1893. D:o $\frac{27}{12}$ 1895. D:o $\frac{29}{12}$ 1896. D:o $\frac{29}{12}$ 1899.	} b	5 Städerskor, jemte bostad, ljus, värme och kost, lön å 15 mk i månaden	900			
		} b	1 Dräng, jemte bostad, ljus, värme och kost, lön	420		
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1893. D:o $\frac{29}{12}$ 1899.	} b		1 Dräng, jemte bostad, ljus, värme och kost, lön	350		
		c	Bränsle, förslagsvis	3,000		
S. F. besl. $\frac{20}{11}$ 1900.	c	Belysning, förslagsvis	1,500			
	} c	Medicin, förslagsvis	1,500			
		Underhåll af inventarier, förslagsvis	3,000		19,750	
<i>c) Ekonomieafdelningen.</i>						
S. F. besl. $\frac{29}{12}$ 1893. D:o $\frac{29}{12}$ 1896. D:o $\frac{27}{12}$ 1897.	} b	1 Syssloman, jemte bostad och värme, lön	1,500			
D:o $\frac{29}{12}$ 1893. D:o $\frac{29}{12}$ 1896.		} b	1 Hushållerska, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	800		
			Transport	2,300	1,990,274	23

			Transport	2,300	1,990,274	23
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	} b	{	1 Köksa, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	300		
D:o ²⁹ / ₁₂ 1899.			1 Köksa, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	240		
			3 Tjenarinnor, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön à 180 mk.	540		
D:o ²⁹ / ₁₂ 1899.	b		1 Städerska jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	180		
D:o ²⁹ / ₁₂ 1899.	} b	{	1 Bakerska, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	240		
D:o ²⁹ / ₁₂ 1896.						
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1893.	b		1 Föreståndarinna för linneförrådet, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	480:—		
D:o ²¹ / ₁₂ 1897.	b		personelt tillskott	600:—	1,080	
D:o ²⁹ / ₁₂ 1893.	b		4 Tvätterskor, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön à 20 mk i månaden	960		
D:o ²² / ₁₂ 1893.	b		1 Maskinist, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	1,200		
	} b	{	1 Vaktmästare, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	730		
D:o ²⁹ / ₁₂ 1893.			1 Dräng, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	420		
D:o ²⁹ / ₁₂ 1899.			1 Dräng, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	350		
	} b	{	1 Portvakt, jemte bostad, värme, ljus och kost, lön	350		
S. F. besl. ²⁷ / ₁₂ 1895.			1 Klosettömmerska à 30 mk per månad	360		
	} c	{	Kost för 117 patienter à 82 penni per dag, förslagsvis	35,018	10	
			Kost för 6 patienter à 1:40 per dag, förslagsvis	3,066		
			Kost för 47 af personalen à 1 mk per dag, förslagsvis	17,155		
S. F. besl. ²⁰ / ₁₁ 1900.	c		Bränsle, förslagsvis	6,700		
	c		Belysning, förslagsvis	1,500		
	c		Underhåll af inventarier, förslagsvis	1,400		
S. F. besl. ⁹ / ₁₀ 1900.	b*		Inköp af en sjuktransportvagn, förslagsvis	3,000		
	c		Underhåll af häst, förslagsvis	400		
S. F. besl. ²⁰ / ₁₁ 1900.	d		För oförutsedda utgifter förslagsvis	3,000	80,489	10
			Transport	—	2,070,763	33

		Transport	—	—	2,070,763 33
		<i>d) Installation af elektrisk belysning.</i>			
S. F. besl. ²⁰ / ₁₁ 1900.	c*	Anslag förslagsvis	—	—	8,750 —
		Kolerabaracker.			
	c	Bevakning, förslagsvis	—	—	150 —
		Poliklinisk ögonafdelning.			
	c*	Anslag	1,800	—	
		Dagavgifter för medellösa sjuka emot redovisning	200	—	2,000 —
		Sjukstuga i Sörnäs.			
	c	För 12 à 15 sjukplatser, förslags- vis	—	—	9,804 —
		Barnpoliklinik å Berghäll.			
S. F. besl. ¹¹ / ₄ 1900.	b*	Anslag	—	—	2,500 —
		Helsopolisen.			
S. F. besl. ²⁴ / ₁₀ 1893.	b	1 Tillsyningsman vid helsopolisen 3,000: — förhöjning för 5 års tjänst 500: —		3,500	—
1886 års stat. S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889. D:o ³⁰ / ₅ 1891. D:o ²⁹ / ₁₂ 1892. D:o ²⁹ / ₁₂ 1896. D:o ²⁹ / ₁₂ 1899.	b	{ 1 Tillsyningsman vid helsopolisen 2 D:o vid d:o à 2,000: —		2,500	—
				4,000	—
	c	Extra tillsyningsmän, förslagsvis .		2,500	—
	b	1 Desinfektionsbiträde		1,500	—
D:o ²⁹ / ₁₂ 1899.	c	För desinfektion i hemmen, för- slagsvis		1,200	—
					15,200 —
		Besigtningbyrån.			
D:o ³⁰ / ₄ 1895.	b	1 Besigtningssläkare	6,000	—	
	c	{ Städning Underhåll af inventarier, förslagsvis		360	—
				300	—
		Transport	—	—	2,115,827 33

		Transport	—	—	2,115,827 33
		Undersökningsstation för lifsmedel.			
1886 års stat.	b	1 Föreståndare	3,000	—	
S. F. besl. 22/12 1898.	b	1 Biträde åt d:o	1,200	—	
D:o 16/11 1886.	}	b { 1 Laboratoriidräng Till inköp af apparater, kemikalier och böcker, förslagsvis.	900	—	
D:o 29/12 1896.			800	—	5,900
D:o 29/12 1899.					
		Desinfektionsinrättningen.			
S. F. besl. 29/12 1896.	}	b 1 Förman (maskinist) jemte rum, värme och belysning, lön	1,200	—	
D:o 29/12 1899.					
D:o 19/4 1898.	}	b 1 Biträde, jemte fri bostad och kost, lön	420	—	
D:o 29/12 1899.					
D:o 29/12 1896.	}	b { Ved och belysning, förslagsvis Underhåll af häst, förslagsvis	400	—	2,420
				400	—
		Köttkontrollstation.			
S. F. besl. 27/9 1896.	b	1 Veterinär	4,000	—	
D:o d:o.	}	b Biträden vid stationen	3,000	—	
D:o 21/12 1897.			c Driftkostnad, förslagsvis	800	—
		Obduktionshuset.			
	c	Ved, belysning, tvätt etc., förslagsvis — Fmk 238,263: 10 —	—	—	150
		VIII. Fattigvården.			
		Fattigvårdsstyrelsen.			
S. F. besl. 5/12 1895.	}	b { 1 Ordförande 1 Verkställande direktör 1 Sekreterare	600	—	
			7,000	—	
			2,400	—	
D:o 22/12 1898.	b	1 Vaktmästare	1,000	—	
	c	Arvode för tillsyningsmän och stän- diga ombud i landsorten, för- slagsvis	4,500	—	
	c	Ersättning för inspektionsresor, för- slagsvis	800	—	16,300
		Transport	—	—	2,148,397 33

			Transport	—	—	2,148,397 33
		Fattiggården och dermed förenade inrättningar.				
1886 års stat.	b	1 Inspektor jemte fri bostad och ved	4,500	—		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	b	1 Kontorsbiträde	600	—		
1886 års stat.	b	1 Predikant	1,400	—		
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.		1 Läkare vid fattigvårdens sjuk- anstalter och dårvårdsinrättning	3,600	—	10,100	—
D:o ¹⁷ / ₁₁ 1894.		<i>a) Fattiggården.</i>				
S. F. besl. ⁵ / ₁₂ 1895.	b	1 Husmoder	1,000	—		
D:o ²¹ / ₁₂ 1889.	b & c	5 Sjuksköterskor, jemte fri bostad, ved och lyse å 600: —	3,000	—		
D:o ²² / ₁₂ 1898.						
	c	2 Biträdande sköterskor, jemte fri bostad, ved och lyse å 30 mk i månaden för hvardera	720	—		
	c	Beklädnad, förslagsvis	5,500	—		
		Kost, förslagsvis	28,000	—		
		Läkemedel, förslagsvis	3,500	—		
		Inventarier, förslagsvis	1,000	—		
	c	Material, förslagsvis	800	—		
		Ved och belysning, förslagsvis	8,000	—		
		Hafre och hö för tvenne hästar, förslagsvis	1,000	—		
	d	Remontarbeten, förslagsvis	4,000	—		
		Diverse utgifter, förslagsvis	3,500	—	60,020	—
		<i>b) Arbetsinrättningen.</i>				
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.	b	1 Tillsyningsman, jemte fri bostad, ved och lyse 1,200: —				
D:o ²⁹ / ₁₂ 1896.	b	personelt tillskott 300: —	1,500	—		
D:o ²¹ / ₁₂ 1889.	b	2 Vaktmästare, jemte fri bostad, ved och lyse å 720: —	1,440	—		
	c	Ved och belysning, förslagsvis	1,300	—		
		Kost, förslagsvis	9,000	—		
		Beklädnadskostnader, förslagsvis	1,300	—		
		Material, förslagsvis	5,000	—		
	c	Inventarier och arbetsverktyg, för- slagsvis	500	—		
		Flitpenningar, förslagsvis	800	—		
		Remontarbeten, förslagsvis	800	—		
	d	Diverse utgifter, förslagsvis	500	—	22,140	—
			Transport	—	—	2,240,657 33

		Transport	—	2,240,657 33
		<i>c) Dårvårdsanstalten.</i>		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.	} b	1 Öfversköterska, jemte fri bostad, ved och lyse	1,200 —	
D:o ²⁹ / ₁₂ 1893.				
D:o ²⁰ / ₁₂ 1896.	} b	6 Kvinliga vårdare, jemte d:o d:o å 600: —	3,600 —	
D:o ²¹ / ₁₂ 1897.				
1886 års stat.	} b	3 Manliga vårdare, jemte d:o d:o å 720: —	2,160 —	
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1891.				
	} c	Beklädnad, förslagsvis	3,000 —	37,460 —
		Kost, förslagsvis	13,000 —	
		Läkemedel, förslagsvis	1,500 —	
		Inventarier, förslagsvis	1,000 —	
		Ved och belysning, förslagsvis	7,000 —	
		Remontarbeten, förslagsvis	4,000 —	
	} d	Diverse utgifter, förslagsvis	1,000 —	
		Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen.		
	} c	För i staden och å landsbygden utackorderade	64,000 —	145,000 —
		I särskilda inrättningar intagna	7,000 —	
		Sjukvård, förslagsvis	7,000 —	
		Kostnader för sinnesrubbad person, intagna å andra dårvårdsanstalter, förslagsvis	22,000 —	
		Läkemedel, förslagsvis	5,000 —	
		Direkta understöd: a) åt personer ovilkorligen berättigade till fattigvård, förslagsvis 20,000: — b) åt nödstålda, hvilka icke ega ovilkorlig rätt till fattigvård, förslagsvis 20,000: —	40,000 —	
		Diverse.		
	} c	Understöd åt värnepligtiges hustrur och barn, förslagsvis	1,500 —	4,500 —
	} c & d	Expenser och oförutsedda utgifter	3,000 —	
		— Fmk 295,520 —		
		Transport	—	2,427,617 33

			Transport	—	—	2,427,617 33
IX. Undervisningsväsendet.						
a) Navigationsskolan.						
S. F. besl. $\frac{9}{5}$ 1900. Enl. kontrakt.	} b	Hyra		3,000	—	3,600 —
		c Ved, förslagsvis		600	—	
b) Handverksskolorna.						
K. kung. $\frac{25}{11}$ 1885.	b	Anslag för högre handverkssko-		20,176	—	
S. F. besl. $\frac{17}{10}$ 1899.	b	lorna		28,246	—	
		Förberedande yrkesskolan för gossar:				
		1 Lärare i matematiska ämnen på svenska afdelningen	4,200: —			
		1 Lärare i matematiska ämnen på finska afdelningen	4,200: —			
		1 Lärare i frihandsteckning	2,600: —			
		1 Verkmästare i träbearbetning	3,300: —			
		1 D:o i metallbearbetning	2,700: —			
		1 Föreståndare	1,500: —			
		Arvode åt timlärare, 44 veckotimmar à 150 mark	6,600: —			
		Arvode åt biträdande verkmästare	1,500: —	26,600	—	
D:o	d.o.	c	Vaktmästare	400: —		
			Arbetsmaterial för verkstaden	1,200: —		
			Verkstadsremont och komplettering	500: —		
			Bibliotek, tidskrifter och expenser	500: —		
			Transport	2,600: —	75,022	—
						2,431,217 33

		Transport	2,600: —	75,022	2,431,217 33
S. F. besl. ²⁶ / ₉ och ²⁰ / ₁₁ 1900.	} c	Hyra för verkstadslokalen	2,000: —		
		Värme och belysning	1,100: —	5,700	80,722
		c) Handelsläroverk.			
	} c	Anslag för ett svenskt-finskt handelsläroverk	4,000: —		
		Anslag för förberedande klass vid d:o	2,000: —		
		Anslag för ett finskt handelsläroverk	4,000: —	—	10,000
		d) Uppfostringsanstalt för andesvaga barn.			
S. F. besl. ¹¹ / ₁₀ 1898.	b	Anslag att utgå med 300 mk för hvarje i Berttula anstalt för andesvaga barn intagen frilev från Helsingfors, dock till sammanlagdt belopp af högst		—	4,500
		e) Folkskolorna.			
		<i>Aflöningar.</i>			
1886 års stat. S. F. besl. ¹³ / ₁₂ 1899.	} b	7 Lärare, lön à	2,400: —		
		förhöjning för 15 års tjänst à	1,200: —	25,200	
	} b	15 Lärare, lön à	2,400: —		
		förhöjning för 10 års tjänst à	960: —	50,400	
	} b	15 Lärare, lön à	2,400: —		
		förhöjning för 5 års tjänst à	480: —	43,200	
	} b	16 Lärare, arvode à	2,400: —	38,400	
		5 Lärare, arvode à	2,400: —	12,000	
S. F. besl. ²¹ / ₁₂ 1889.	b	3 Lärarebiträden (islöjd och skrårderiarbeten) arvode à	1,200: —	3,600	
		Transport	172,800	—	2,526,439 33

1886 års stat.	b	1 Lärare i grekisk-rysk troslära, arvode	800	172,800	2,526,439 33
		6 Lärarinnor, lön à förhöjning för 25 års tjänst à	2,000:— 1,000:—	18,000	
		7 Lärarinnor, lön à förhöjning för 20 års tjänst à	2,000:— 800:—	19,600	
		12 Lärarinnor, lön à förhöjning för 15 års tjänst à	2,000:— 600:—	31,200	
		16 Lärarinnor, lön à förhöjning för 10 års tjänst à	2,000:— 400:—	38,400	
		11 Lärarinnor, lön à förhöjning för 5 års tjänst à	2,000:— 200:—	24,200	
		1 Lärarinna, lön förhöjning för 10 års tjänst	1,514: 28 342: 86	1,857 14	
1886 års stat. S. F. besl. ¹² / ₁₂ 1899.	b	5 Lärarinnor, lön à förhöjning för 25 års tjänst à	1,700:— 850:—	12,750	
		4 Lärarinnor, lön à förhöjning för 20 års tjänst à	1,700:— 680:—	9,520	
		7 Lärarinnor, lön à förhöjning för 15 års tjänst à	1,700:— 510:—	15,470	
		16 Lärarinnor, lön à förhöjning för 10 års tjänst à	1,700:— 340:—	32,640	
		8 Lärarinnor, lön à förhöjning för 5 års tjänst à	1,700:— 170:—	14,960	
		5 Lärarinnor, arvode à	2,000:—	10,000	
		1 Lärarinna, arvode	1,514 28		
		34 Lärarinnor, arvode à	1,700:—	57,800	
		4 Lärarinnor, arvode à	2,000:—	8,000	
		8 Lärarinnor, arvode à	1,700:—	13,600	
		2 Timlärarinnor, arvo- de à	1,700:—	3,400	
		Transport		486,511 42	2,526,439 33

		Transport	486,511	42	2,526,439	33
	c	Vikarier och sannolikt ökad lärarepersonal under höstterminen, förslagsvis	15,000	—		
1886 års stat.	}	b	Inspektor	8,000	—	
S. F. besl. 20/12 1888.		b	Biträde vid inspektorskansliet	1,200	—	
D:o 20/12 1899.	}	b	Ekonom	2,500	—	
D:o 22/12 1898.		b	Sekreterare i direktionen	1,200	—	
D:o 21/12 1889.	}	b	6 Vaktmästare å 1,000:—	6,000	—	
1886 års stat.		b	1 Gårdsdräng	660	—	
S. F. besl. 28/12 1886.	}	b	3 Gårdsdrängar å 600:—	1,800	—	
D:o 20/12 1890.		b	Arvode för 11 föreståndare och föreståndarinnor å 300:—	3,300	—	
D:o 20/12 1892.	}	c	Arvodet för matrikelföringen vid de högre skolorna	600	—	
D:o 26/12 1896.		c	Arvodet för undervisningen å folkskolornas fortsättningsklasser	10,500	—	537,271
D:o 10/12 1899.						
D:o 28/12 1886.						
D:o 28/12 1886.						
D:o 29/12 1891.						
		<i>Öfriga kostnader.</i>				
	}		Hyrer för skollokaler, förslagsvis	26,000	—	
			Undervisningsmaterial, förslagsvis	8,000	—	
	}		Material för handarbeten, förslagsvis	5,500	—	
			Ny skolmöbel och reparation af gammal, förslagsvis	8,000	—	
	}	c	Ved och vedhuggning, förslagsvis	21,000	—	
			Belysning, förslagsvis	18,000	—	
	}		Till beklädnadshjelp åt fattiga elever, hemmahörande i staden, förslagsvis	9,700	—	
			Renhållning, förslagsvis	14,000	—	
	c & d		Annonser, blanketter, annat tryck och oförutsedda utgifter, förslagsvis	2,500	—	
	c		Underhåll och reparationskostnader för skolornas gårdar och lokaler, förslagsvis	14,000	—	
		Transport	126,700	—	3,063,710	75

			Transport	126,700	—	3,063,710	75
K. Förordn. $\frac{5}{8}$ 1886.	b	Bidrag till pensionering af landets folkskollärarepersonal: för 54 lärare å 50 mk 2,700: — för 133 lärarinnor å 37: 50 4,987: 50				134,387	50
				7,687	50		
		f) Folkbibliotek och läsesalar.					
1886 års stat. S. F. besl. $\frac{2}{4}$ 1889.	b	1 Bibliotekarie		3,600	—		
D:o $\frac{21}{12}$ 1889.	b	1 Förste amanuens 1,200: —					
D:o $\frac{27}{12}$ 1895.	b	personelt tillskott 300: —		1,500	—		
D:o $\frac{29}{12}$ 1899.	b	2 Första amanuenser å 1,200: —		2,400	—		
D:o $\frac{27}{12}$ 1895.	b & c	1 Andra amanuens 900: —					
D:o $\frac{21}{12}$ 1897.	b & c	personelt tillskott. 300: —		1,200	—		
D:o $\frac{21}{12}$ 1889.	b	2 Andra amanuenser å 900: —		1,800	—		
D:o $\frac{28}{12}$ 1891.	c	2 Extra d:o å 550: —		1,100	—		
D:o $\frac{29}{12}$ 1896.	b	1 Vaktmästare jemte fri bostad och ved 900		900	—		
1886 års stat. S. F. besl. $\frac{20}{12}$ 1888.	b	1 Vaktmästarebiträde 600		600	—		
D:o $\frac{20}{12}$ 1888.	b	1 Gårdskar, jemte fri bostad och ved 300		300	—		
D:o $\frac{29}{12}$ 1891.	c	1 Städerska, jemte fri bostad och ved 480		480	—		
D:o $\frac{20}{12}$ 1887.	b	1 Föreståndare för Tölö filial jemte fri bostad, ved och lyse 300		300	—		
D:o $\frac{27}{12}$ 1895.	b	1 Föreståndare för filialen vid Sjömansgatan N:o 14 jemte fri bostad, ved och lyse 200		200	—		
D:o $\frac{29}{12}$ 1896.	b	1 Föreståndare för filialen i Sörnäs, arvode 1,500		1,500	—		
	b	1 Vaktmästare vid Sörnäs filial, jemte bostad, ved och lyse 720		720	—		
S. F. besl. $\frac{22}{12}$ 1898.	b	2 Städerskor vid filialerna, jemte bostad, ved och lyse å 100 mk. 200		200	—		
D:o $\frac{26}{9}$ 1899.	b	Hyra för filiallokalerna 5,410		5,410	—		
	b	Böcker, tidskrifter och tidningar jemte inbindning, förslagsvis 12,700		12,700	—		
	*	Tryckning af finska kataloger, förslagsvis 700		700	—		
		Transport	35,610	—	3,198,098	25	

		Transport	35,610 —	3,198,098 25
	c	{ Ved och belysning, förslagsvis	6,650 —	
		{ Brandstodsafgifter, förslagsvis	230 —	
	c & d	{ Diverse samt oförutsedda utgifter, förslagsvis	2,600 —	45,090 —
		g) Asylor för vanartade barn.		
		{ Uppfostringsanstalten i Sibbo: Kostnader, förslagsvis	6,610 —	
		{ Uppfostringsanstalten i Nummis: Kostnader, förslagsvis	6,310 —	
		{ För enskild utackordering, förslagsvis	3,500 —	
		{ Läkarearvode för besiktning, d:o	100 —	16,520 —
		— Fmk 832,090: 92 —		
		X. Staden åliggande allmänna onera.		
		a) Skjutshållning.		
	b	Entreprenad, 6 hästar, förslagsvis	— —	3,000 —
		b) Kronoutlagor.		
	b	Boskapspenningar och utsädesafgift	— —	54 96
		c) Inkvarteringen.		
	b	Inkvarteringskostnader, förslagsvis	— —	271,406 —
		d) Inkvarteringsnämnden.		
	b	{ 1 Ordförande	2,000 —	
		{ 1 Sekreterare	1,600 —	
		{ 1 Kvartermästare	2,000 —	
		Transport	5,600 —	3,534,169 21
S. F. besl. ²⁹ / ₁₂ 1899.				
Guv. resol. ²¹ / ₅ 1896.				
Resol. på städ. besv. ¹⁹ / ₁₃ 1757 § 58. K. Sns res. ¹³ / ₅ 1899.				
Inkvart. regl. ¹⁹ / ₁ 1876. S. F. besl. ¹¹ / ₃ 1879.				
1886 års stat.				

			Transport	5,600	3,534,169	21	
1886 års stat.	b	{	1 Translater	800			
			1 Vaktmästare	800			
	c & d	{	Expenser och oförutsedda utgifter, förslagsvis	600	7,800		
			— Fmk 282,260: 96 —				
XI. Vattenledningen.							
Förvaltning och drift.							
1886 års stat.							
S. F. besl. ²⁰ / ₁₂ 1888.	}	c	1 Vattenledningsingeniör, lön	8,000:—			
D:o ¹⁶ / ₂ 1892.				förhöjning för 10 års tjänst	1,600:—		
D:o ²⁹ / ₃ 1892.				resemedel, personelt	400:—	10,000	
D:o ⁵ / ₁₂ 1887.	b		1 Assistent, lön	4,800			
D:o ²⁹ / ₁₂ 1890.	}	b	1 Bokhållare	3,000:—			
D:o ¹³ / ₁₂ 1892.				förhöjning för 5 års tjänst	300:—	3,300	
D:o ³¹ / ₁₂ 1897.				1 Verkmästare, jemte fri bostad och ved	1,600		
D:o ¹⁹ / ₁₂ 1899	b		1 Ofvermaskinist, jemte fri bostad och ved	2,700			
1886 års stat.	}	b	1 Förste maskinist, jemte fri bo- stad och ved	1,800			
S. F. besl. ¹⁹ / ₁₂ 1899.				1 Andre maskinist, jemte fri bo- stao och ved	1,500		
1886 års stat.	}	b	1 Putsare, jemte fri bostad och ved	1,000			
S. F. besl. ¹⁹ / ₁₂ 1899.				1 Reservoirvakt, jemte fri bostad och ved	420		
D:o ¹⁹ / ₁₂ 1899.	}	c	Driftkostnad för pumpverket, för- slagsvis	6,000			
D:o ²¹ / ₁₂ 1889.				D:o för filtrerna, förslagsvis . . .	10,000		
D:o ²⁹ / ₁₂ 1891.				Afläsning och kontroll af vatten- mätare, förslagsvis	6,800		
			Mätningar och undersökningar för utvidgningar, förslagsvis	1,500			
			Transport	51,420	3,541,969	21	

		Transport	51,420 —	3,541,969 21
Enl. kontrakt.	c	Brandförsäkringspremier, förslagsvis	1,000 —	
K. Sns resol. 7/6 1895. Kontrakt 5/6 1895.	b	Arrende för skyddsområde invid Vanda å	350 —	
	b	Arrende för Broholmen i Gammelstaden	600 —	
Enl. kontrakt.	b	Hyra för vattenledningskontorets lokal, jemte städning och belysning	1,800 —	
		Expenser, förslagsvis	2,500 —	
		Kostnader för distribuering och in- drifning af debetsedlar och räk- ningar, förslagsvis	700 —	
	c	Kostnader för hästhoarnes skötsel, förslagsvis	2,400 —	60,770 —
		Kostnader för privata anslutningar och uppsättningar af vattenmätare, förslagsvis	— —	25,000 —
		Underhåll och remont.		
	c	Remont och underhåll af vatten- ledningens byggnader, hägnader, dammar, maskiner och rörnät, förslagsvis	20,000 —	
	c	Reparation och justering af vat- tenmätare, förslagsvis	3,000 —	23,000 —
		Nybyggnad.		
	c*	Tillbyggnad af vattenborgen i Djur- gården, en del af totalkostnaden, Fmk 147,000: —	— —	80,000 —
		Utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare.		
	c*	Vattenledning under Gökens gränd från Ö. Chausséen till adr. N:o 3.	6,700 —	
	c*	Vattenledning under Malmgatan och Lappbrinken från adr. N:o 24 till Lappviksgatan	6,100 —	
		Transport	12,800 —	3,730,739 21

		Transport	12,800 —	3,730,739 21
	c*	Vattenledning under Alpgatan från Kristinagatan till adr. N:o 23	3,300 —	
		Vattenledning under V. Prest- och Castréngatorna till Kristinegatan	7,900 —	
		Inköp af vattenmätare, förslagsvis	8,000 —	32,000 —
		Diverse mindre arbeten.		
	c*	Vattenposter vid Magasinskajen — Fmk 223,770 —	— —	3,000 —
		XII. Saluhallen.		
S. F. besl. ²⁹ / ₁₀ 1889. Enl. kontrakt.	b	1 Uppsyningsman, lön. 1,200: — beklädnadshjelp 150: —	1,350 —	
	b	Belysning, förslagsvis	4,500 —	
	c	Renhållning, m. m. förslagsvis — Fmk 7,350 —	1,500 —	7,350 —
		XIII. Stadens jordlägenheter.		
	c	Gumtäckt, förvaltningskostnader m. m., förslagsvis	6,000 —	
		Mejlans utskylder m. m., förslagsvis — Fmk 6,400 —	400 —	6,400 —
		XIV. Allmänna arbeten.		
		1:o. Byggnader och lägenheter.		
		<i>a) Remont och underhåll.</i>		
	c	Snötransport m. m. från stadens gårdar	4,300 —	
	c*	Ny inredning till köket i brandverkshuset	2,210 —	
		Inredning af stall för polisens behof i gården N:o 22 vid Alexandersgatan	3,300 —	
		Transport	9,810 —	3,779,489 21

		Transport	9,810	3,779,489	21
c*		Skjul i samma gård för undersök- ningsstationen för lifsmedel . . .	2,450		
c		Diverse reparationer	28,770	41,030	
		<i>b) Nybyggnader.</i>			
	c*	Uppförande af ett öppet varuskjul å Skatuddskajen, förslagsvis . .	100,000		
		Uppförande af en pissoar å Sand- vikstorget, förslagsvis	2,000		
		Uppförande af en vaktstuga för hamnbetjeningen å Sandviks molon	1,000		
		Nytt folkskolehus å villan Vall- gård	239,500		
		Tillskottsanslag för uppförande af det nya tull- och packhuset å Skatudden	22,000	364,500	
		2:o. Gator och allmänna platser.			
		<i>a) Remont och underhåll.</i>			
	c*	Stensättning med I:a nubbsten i asfalt af stadens andel af Uni- onsgatan invid Kajsaniemi park	23,000		
		Stensättning med I:a nubbsten i asfalt af stadens andel af Brunns- gatan mellan Mikael- och Ha- gasundsgatorna	19,000		
		Stensättning med I:a nubbsten i asfalt af stadens andel af Södra Esplanadgatan och Skilnadstor- get utmed kvarter N:o 50 i tredje stadsdelen	18,500		
		Stensättning med I:a nubbsten i asfalt af stadens andel af Vestra Kanalkajen från Skatudds bron till Alexandersgatan	9,300		
		Stensättning med I:a nubbsten i asfalt af Salutorget från obe- liskan till Helenegatans östra gränslinie	25,400		
		Förarbeten för ombyggnad af Lån- ga bron	200,000		
c		Diverse reparationer	12,000	307,200	
		Transport	—	4,492,219	21

		Transport	—	4,492,219 21
		<i>b) Nyanläggningar.</i>		
		Stensättning med fältsten af stadens andel af Kronbergsgatan från Vestra Hamn- till Ankar-gatan	4,950 —	
		Stensättning med fältsten af en 18 meter bred körbana å Myntkajen utmed kvarteren N:ris 187 & 189	19,300 —	
		Stensättning af en del af kajen vid tull- och packhuset å Skatudden	22,400 —	
		Stensättning med fältsten af en 15 meter bred körbana å Dockstor-get längs hamnbanan från Sandviks södra kaj till Sjömansgatan	4,000 —	
		Jernvägsspår å Skatudden	25,700 —	
		Komplettering af fyllningsarbetena å Skatudden	30,000 —	
		Planering af Skatuddsgatans norra del mellan tomterna N:ris 5 och 7 vid Lotsgatan	2,500 —	
c*		Planering af Malmgatan från adr. N:o 24 till Lappbrinken	6,000 —	
		Planering af Lappbrinken	8,400 —	
		Planering af Gökgränden	3,900 —	
		Planering af Alpgatan utmed tomterna N:ris 17, 19 och 21	15,000 —	
		Planering af Castréngsgatan från Kristine- till Vestra Prestgatan	16,200 —	
		Planering af Vestra Prestgatan från 4:de linien till Castréngsgatan	15,400 —	173,750 —
		3:o. Kanaler och afloppsdiken.		
		<i>a) Remont och underhåll.</i>		
		Kompletteringsarbeten	3,000 —	
		Ersättning med glacerade lerrör af träkanalen under Hagnäs torg från Broholmogatan till hufvudledningen under torget	3,900 —	
		Transport	6,900 —	4,665,969 21

		Transport	6,900	4,665,969	21
	c*	Ersättning med glacerade lerrör af tråkanalen under Kaserngatan från adr. N:o 21 till adr. N:o 25	1,800		
		Omläggning af kanalen under Mikaelsgatan från adr. N:o 2 till Alexandersgatan	2,000		
		Omläggning af kanalen under Alexandersgatan från Mikaelstull till Glogatan	4,300		
		Diverse underhåll	12,000	27,000	
		<i>b) Nyanläggningar.</i>			
	c*	Kanal under Malmgatan och Lappbrinken till Lappviksgatan . .	7,600		
		Kanal under Alpgatan från adr. N:o 23 till Kristinegatan . . .	3,000		
		Kanal under Vestra Prest- och Castréngatorna till Kristinegatan	6,500		
		Tillskottsanslag för kanalarbeten i 11:te och 12:te stadsdelarne . .	12,100	29,200	
		4:o. Vägar.			
		<i>a) Remont och underhåll.</i>			
	c	Diverse reparationer	—	10,000	
		5:o. Chausséer.			
		<i>a) Remont och underhåll.</i>			
	c	Diverse underhåll	—	15,000	
		6:o. Hamnar.			
		<i>a) Remont och underhåll.</i>			
	c*	Nedfartsbroar till isarna jemte stängsel vid kajerna	2,000		
		Muddring i hamnarne	20,000		
		Remont af ånggrabbens präm	4,000		
		Transport	26,000	4,747,169	21

		Transport	26,000	4,747,169 21
c*	{	Omläggning af planklocket å Magasinskajen	9,000	
		Remont af f. d. afstjelpningsbryggan vid Skatuddens norra strand	4,400	
c	{	Ombyggnad af en del af Södra Kajarmen invid visitationspaviljongen	3,100	
		Diverse reparationer	12,000	54,500
		7:o. Planteringar.		
		<i>a) Remont och underhåll.</i>		
c	{	Underhåll af planteringar och trädskolor	47,000	
		Underhåll af hägnader	1,700	48,700
		<i>b) Nyanläggningar.</i>		
c*	{	Observatoriibergens planering	10,000	
		Nedgången från Observatoriiberg till Bergmansgatan	450	
		Planeringsarbeten i Brunnsparcken	5,000	
		Planeringsarbeten i Kajaniemi	5,000	
		Nyanläggning af planteringen vid Gamla kyrkan	3,000	
		Två vattenposter å sportplanerna i Kajaniemi och en springbrunn i svandammen	7,300	
c	{	Anordnande af kälkbanor	1,000	31,750
		8:o. Renhållningsväsendet.		
c	{	Underhåll af afstjelpningsplatser och bryggor	2,800	
		Vakters afföning	5,200	
		Renhållning af latriner och pissoirer	12,000	
		Renhållning af stadens allmänna platser och gatuandelar	47,000	
		Bevattning af stadens centrala gator	10,000	
		Renhållning af Brunnsparckschausséerna	1,000	
		Renhållning af chausséerna	16,000	
		Renhållning af vägar	7,000	
		Rengöring af isarne	1,500	
		Renhållning af båthamnar m. m.	700	103,200
		Transport	—	4,985,319 21

		Transport	—	—	4,985,319 21
		9.o. Arbetsredskap.			
	c	Diverse inköp och remont . . .	—	—	7,000 —
		10. Diverse.			
	c	Underhåll af klappbryggor, ved- mått, lyktstolpar, m. m. . . . — Fmk 1,218,830 —	—	—	6,000 —
		XV. Pensioner.			
Mag. besl. 13/5 1857.	}	b Rådmansevenkan I. S. T. Decker .	400	—	
D:o 1/6 1870.					
D:o 12/2 1863.	b	Magistratssekreteraredottern M. K. Wirzenius	266	67	
D:o 29/10 1867.	b	Stadsfiskalsenkan I. C. Winter .	300	—	
S. F. besl. 9/2 1875.	b	Rådmanen H. L. Cröhns tre barn	600	—	
D:o 29/12 1883.	b	Förra lärarinnan E. Heintzie . .	800	—	
D:o 20/2 1888.	b	Förre fångnekten Jakob Stark .	240	—	
		D:o d:o Abraham Frisk	180	—	
D:o 3/12 1889.	b	Förre sprutmästaren M. Henelius	800	—	
D:o 21/12 1889.	b	D:o Hamnvaktmästaren C. M. Hag- man	600	—	
D:o 8/9 1890.	b	D:o Stadsträdgårdsmästaren L. A. Jernström	500	—	
D:o 2/12 1890.	b	D:o Ordningsmannen vid brand- verket I. Rönneberg	400	—	
D:o 9/5 1893.	b	D:o Extra stadsfogden Moses Lind- berg	400	—	
D:o 16/5 1893.	b	Auktionskassörsenkan Fredrika Wilhelmina Lindman	240	—	
D:o 16/3 1893.	b	Brandkonstapelsenkan Gustava Hokkanen	120	—	
D:o 3/10 1893.	b	Drätselkammarsekreteraren O. Ehr- ströms enka och 3 minderåriga barn	1,200	—	
D:o 7/11 1893.	b	Stadsfiskalsenkan Albertina Meller	200	—	
D:o 27/11 1894.	b	Byggmästaren M. L. Lindblad . .	300	—	
D:o 16/5 1899.	b	Vaktmästaredottren Erika Alexan- dra Rosenström	120	—	
		Transport	7,666	67	4,998,319 21

		Transport	7,666 67	4,998,319 21
S. F. besl. $^{19}/_{11}$ 1895.	b	Skogsvaktarenskan Maria Eriksson	120	
D:o $^{3}/_{12}$ 1895.	b	Stadsbetjentsenkan E. J. Tång	120	
D:o $^{20}/_{10}$ 1896.	b	Realskolevaktmästaren F. M. Lindqvist	300	
D:o $^{10}/_{8}$ 1897.	b	Vaktmästaren J. F. Holmberg	600	
D:o $^{27}/_{9}$ 1898.	b	Folkbiblioteksvaktmästaren K. E. Borg	120	
D:o $^{15}/_{3}$ 1898.	b	Sprutmästarenskan Sofia Nyström till $^{1}/_{1}$ 1903	600	
D:o $^{16}/_{5}$ 1899.	b	Tillsyningskvinnan vid fattigvården Emilia Grönstrand	240	
D:o $^{5}/_{9}$ 1899.	b	Hamnkonstapelsenskan Eva Gustava Lönnqvist	120	
D:o $^{20}/_{12}$ 1899.	b	Hamnkonstapeln Emil Mauritz Sjöström	600	10,486 67
		— Fmk 10,486: 67 —		
XVI. Diverse.				
S. F. besl. $^{9}/_{10}$ 1875.	b	För revision af stadens räkenskaper	4,100	
		{ Bränsle, förslagsvis	10,000	
		{ Belysning, förslagsvis	7,000	
	c	{ För stormvarningstelegram, förslagsvis	250	
		{ Brandstodsafgifter, förslagsvis	12,000	
D:o $^{21}/_{12}$ 1897.	b	Anslag åt mantalsskrifvaren	3,000	
D:o $^{29}/_{12}$ 1890.	b	Anslag för byggnadsinspektör	2,400	
D:o $^{29}/_{12}$ 1893.				
D:o $^{10}/_{6}$ 1890.	b	Arvode åt en elektrotekniker	1,500	
D:o $^{29}/_{12}$ 1899.				
Fiskeristadgan för H:fors $^{1}/_{2}$ 1890.	b	Arvode åt 2:ne fiskeritillsyningsmän, förslagsvis	600	
S. F. besl. $^{21}/_{12}$ 1897.				
		{ För öfvervakande af virkesflottningen i stadens hamnområde	150	
D:o $^{28}/_{10}$ 1895.	b	För uppsigt öfver varuskjulet	900	
D:o $^{22}/_{12}$ 1898.	b	Utskrifning af vallängden jemte register dertill	1,400	
		{ Anslag till juridiskt biträde åt obe- medlade	2,500	
	c	{ Anslag till Fängelseföreningens skyddsherberge	600	
		Transport	46,400	5,008,805 88

		Transport	46,400	—	5,008,805	88
S. F. besl. ²⁶ / ₁₀ 1897.	c	Inventarier till särskilda stadens hus, remont och komplettering, förslagsvis	6,500	—		
			4,500	—		
	b	Anslag för isobservationer, förslagsvis	1,200	—		
	c	För kontroll öfver efterlefnad af förordningen angående hundskatten	500	—		
D:o ¹⁹ / ₁₂ 1899.	b	Signalering af middagstimmen	300	—		
S. F. besl. ¹¹ / ₄ 1900.	b*	Anslag för folkräkningen år 1900	12,000	—		
	c	Afkortning och restitution å uttaxerade medel och andra inkomster, förslagsvis	30,000	—		
	d	För oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande	50,000	—	151,400	—
		— Fmk 151,400 —				
		Summa Fmk	—	—	5,160,205	88

		Bokstaven angifver Inkomstens beskaf- fenhet enligt 58 § 1 kommunallagen	Inkomster.	
	<i>a</i>		Disponibel behållning från föregående år	120,000
	I. Räntor.			
Chaussée oblig. reglem. ²⁶ / ₁ 1865 § 4.	<i>c</i>		Å vattenledningslåneobligationer, förslagsvis	17,000
	<i>c</i>		Å chaussée-obligationer, förslagsvis	1,900
Enl. donat. urkunden.	<i>b</i>		Å tomtlösen, förslagsvis	42,000
	<i>b</i>		Å donationsfonder, hvilkas räntor tillfalla staden, förslagsvis	14,000
	<i>c</i>		Diverse räntor, förslagsvis	500
			Dividend å aktier ,	9,000
				84,400
	II. Tomtlösen.			
S. F. besl. ⁹ / ₃ 1893.	<i>b</i>		Försäljning af tomter och amortering å köpeskillingen för försålda tomter, förslagsvis	25,000
	III. Stadens fasta egendom.			
K. S:ns res. ¹² / ₁ 1879.	<i>b</i>		a) Räntor från donerade hemman.	
			Förslagsvis	1,800
			b) Stadens afhysta område.	
Kongl. försäkr. ²³ / ₂ 1789 § 1 o. 4.	<i>b</i>		Arrenden för byggnader och tomter samt utarrenderade mindre platser inom stadens plan, förslagsvis	15,600
			Transport	15,600
				231,200

K. Förordn. ⁸ / ₁₂ 1873 § 6.	b	Transport	15,600	—	231,200	—
Enl. inlösningsvilkoren.	b	Arrenden för jordlägenheter, villaområden och smärre platser utom stadens plan, förslagsvis . . .	139,000	—		
K. Sns utsl. ¹¹ / ₁₁ 1884. S. F. besl. ²⁹ / ₀ 1888.	b	Arrenden från Brunnsparksområdet, förslagsvis . . .	14,600	—		
Enl. kontrakter.	b	Hyra för försäljningsplatser å Salu- och Kaserntorgen, förslagsvis . .	18,000	—		
		Hyra för lokaler i gården N:o 3 vid Sofiegatan, förslagsvis . . .	5,500	—		
		Hyra för lokaler i gården N:o 6 vid Bergmangatan	6,000	—		
D:o d:o.	b	Diverse hyror, förslagsvis	3,500	—		
		Hyra för bodar och diskar, förslagsvis	4,500	—		
		Hyra för stånd i Saluhallen, förslagsvis	40,000	—		
		Simhusafgifter, förslagsvis	1,500	—		
		Fiskevattensafgifter, förslagsvis .	1,300	—		
	c	Hötägt och mulbetesafgifter, förslagsvis	150	—		
		Tillfälliga arrenden och planhyror, förslagsvis	15,000	—	264,650	—
c) Stadens jordlägenheter.						
Enl. kontrakt.	b	Grejus, arrende, förslagsvis . . .	2,400	—		
		Gumtäckt, d:o d:o	27,000	—		
		Mejlans, d:o d:o	6,000	—		
		D:o amortering å köpeskillingen för byggnader	828	10		
	b	Reimars arrende, förslagsvis . . .	150	—	36,378	10
IV. Tomtören.						
	b	Förslagsvis	—	—	2,600	—
V. Inkomstgivande rättigheter.						
K. Förordn. ³¹ / ₁₂ 1877. K. kung. af s. d.	c	Tolag för till Helsingfors destinerade varor, förslagsvis	240,000	—		
		Transport	240,000	—	534,828	10

		Transport	240,000	—	534,828	10
K. kung. af $\frac{1}{10}$ 1881. K. S:ns skrivf. $\frac{17}{4}$ 1883.	c	Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor, destinerade till uppstad, förslagsvis	9,000	—		
Trafiktaxan $\frac{10}{4}$ 1888. D:o d:o.	c	Trafikafgifter, förslagsvis	485,000	—		
S. F. besl. $\frac{1}{6}$ 1876.	c	Mätningafgifter, förslagsvis	1,500	—		
	c	Magasinshyra, förslagsvis	2,000	—		
	c	Hamnafgifter, förslagsvis	210,000	—		
	c	Broafgifter, förslagsvis	9,000	—		
Trafiktaxan $\frac{10}{4}$ 1888.	c	Lyftkransafgifter, förslagsvis	1,500	—		
	c	Ballastafgifter, förslagsvis	200	—		
	c	Vägningsafgifter, förslagsvis	3,000	—		
K. Förordn. $\frac{20}{3}$ 1879.	c	Afgifter af utländingar för försälj- ning af matvaror vid mast, för- slagsvis	3,000	—		
Särsk. K. S:ns resol. K. Förordn. $\frac{24}{7}$ 1883.	c	Biljardafgifter, förslagsvis	500	—		
	c	Bouppteckningsprocenter, stadens andel, förslagsvis	30,000	—		
K. Stadg. $\frac{21}{10}$ 1698.	c	Bouppteckningsprocenter, stadens fattiges andel, förslagsvis	8,000	—		
	c	Kollektmedel, förslagsvis	200	—		
	c	Diverse böter, förslagsvis	200	—		
	b	Arrende för Gammelstads kvarnen, förslagsvis	3,500	—		
	c	Börsprovision, förslagsvis	600	—	1,007,200	—
VI. Diverse.						
K. Förordn. $\frac{17}{3}$ 1879.	c	Personel fattigafgift, förslagsvis . .	32,000	—		
Regl. för komm. sjuk- vård i H:fors $\frac{15}{11}$ 1879.	c	För sjukvård i Maria sjukhus, för- slagsvis	12,000	—		
	c	Inkomst från desinfektionsinrätt- ningen, förslagsvis	500	—		
	c	För desinfektion i hemmen, för- slagsvis	400	—		
	c	Fattighjens arbeten, förslagsvis . .	500	—		
	c	Inkomst från arbetsinrättningen, förslagsvis	10,000	—		
K. Förordn. $\frac{17}{3}$ 1879.	c	Jordafkastning från fattiggården, förslagsvis	600	—		
	c	Ersättning för underhåll af fattiga, förslagsvis	6,000	—		
		Transport	62,000	—	1,542,028	10

Regl. för folkskolorna i H:fors ⁴ / ₁₀ 1892.	} c	Transport	62,000	1,542,028	10
Regl. för folkskolorna i H:fors ²⁵ / ₆ 1878.		Elevers i folkskolan afgifter, förslagsvis	200		
Stadg. för Folkbibl. ² / ₅ 1886. K. Förordn. ¹⁴ / ₁₂ 1894	} c	Elevers i folkskolan handarbeten, förslagsvis	600	353,444	
		Ersättning för i asyler underhållna barn, förslagsvis	500		
	} b	Boklån, förslagsvis	6,200		
		Hundskatt, förslagsvis	16,000		
		Afgifter från klosetterna, förslagsvis	6,500		
Enl. kontakt.	} b	Bidrag till underhåll af Ridderhus-skvären	300		
		Bidrag till underhåll af planteringen kring Ständerhuset.	600		
	} c	Bidrag till underhåll af planteringen kring Ateneum	200		
Bankfullm. br. ⁶ / ₇ 1892.	} b	Bidrag till underhåll af planteringen vid Gamla kyrkan	1,000		
		Bidrag till gatubelysningen af Finlands Bank 275:— af Ständerhuset 525:—	800		
K. Förordn. ⁸ / ₉ 1899. K. Sen. br. ⁹ / ₈ 1900.	} b	Vederlag för staden frångångna bötesandelar (incl. stadskamreren och stadskassören tillbörande bötesandelar)	6,960		
K. Förordn. ¹⁸ / ₁ 1882.		Inkvarteringen ersättes enligt K. Förordningen af den 18 Januari 1882 af Kronan, enl. tariff, med förslagsvis	251,584		
VII. Statsbidrag.					
K. S:ns resol. ¹⁹ / ₄ 1900.	} b	Till Folkskolorna	165,000	459,971	33
K. Förordn. ³⁰ / ₁ 1900.		Till Polisinrättningen	245,433		
K. S:ns resol. ²³ / ₂ 1892	} b	Till Gatubelysningen	15,170		
K. S:ns bref ¹⁰ / ₅ 1898.		Till Brandverket	21,000		
Kongl. br. ²⁷ / ₈ 1779.	} b	Tull- och källarfrihets ersättning	368		
K. Förordn. ⁹ / ₆ 1892. K. kung. ¹⁴ / ₁₂ 1894.		Stadens andel af bränvinsskatten, förslagsvis	13,000		
VIII. Vattenledningen.					
Taxa för H:fors stads vattenledning den ¹¹ / ₃ 1890.	} c	För vattenförsäljning, förslagsvis	378,000	2,355,443	43
		Hyror för vattenmätare, förslagsvis	22,000		
		Transport	400,000		

Taxa för H:fors stads vattenledning den $1\frac{1}{3}$ 1890.		Transport	400,000	—	2,355,443	43
	c	Vattenafgifter från hästhoarne, förslagsvis	1,900	—		
		Förhöjning för sentida inbetalning af vattenkonsumtionsafgifter, förslagsvis	500	—		
	c*	Ersättning för värkställda anslutningar m. m. förslagsvis	25,000	—		
	b & c	Arrenden för vattenledningens jordområde, förslagsvis	575	—	427,975	
IX. Belysningsverket.						
	c	Vinst af gasverket	—	—	55,000	—
X. Lån.						
	c	Lån på längre återbetalningstid än två år för: Förarbeten i och för Långa brons ombyggnad, eventuelt	200,000	—		
		Vattenledningens utsträckning	32,000	—		
		Tillbyggnad till vattenborgen	80,000	—		
		Folkskolehus å Vallgård, eventuelt	239,500	—	551,500	—
XI. Uttaxering.						
	d	Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skattskyldige medlemmar uttaxeras, utgör	—	—	1,770,287	45
Summa Fmk			—	—	5,160,205	88

Sammandrag

af Utgifts- och Inkomststat för Helsingfors stad år 1901.

Hufvud- titel.	Utgifter.	Ordinarie ut- gifter.	Tillfälliga ut- gifter.
I	Räntor och amortering å skuld	667,890 —	60,000 —
II	Magistraten och Rådstufvurätten	222,550 —	— —
III	Kommunalförvaltningen	228,139 98	— —
IV	Belysningen	185,034 25	4,640 —
V	Brandverket	104,230 —	9,900 —
VI	Polisinrättningen	409,650 —	1,800 —
VII	Sundhets- och sjukvården	222,013 10	16,250 —
VIII	Fattigvården	295,520 —	— —
IX	Undervisningsväsendet	831,390 92	700 —
X	Allmänna onera	282,260 96	— —
XI	Vattenledningen	108,770 —	115,000 —
XII	Saluhallen	7,350 —	— —
XIII	Stadens jordlägenheter	6,400 —	— —
XIV	Allmänna arbeten	261,970 —	956,860 —
XV	Pensioner	10,486 67	— —
XVI	Diverse utgifter	139,400 —	12,000 —
	<i>Fmf.</i>	3,983,055 88	1,177,150 —
	— <i>Fmf.</i> 5,160,205: 88. —		
	Inkomster.	Ordinarie in- trader.	Behållning, tomt- lösen och tillfäl- liga intrader.
	Behållning	— —	120,000 —
I	Räntor	84,400 —	— —
II	Tomtlösen	— —	25,000 —
III	Inkomst från stadens fasta egendom	302,828 10	— —
IV	Tomtören	2,600 —	— —
V	Inkomstgifvande rättigheter	1,007,200 —	— —
VI	Diverse inkomster	353,444 —	— —
VII	Statsbidrag	459,971 33	— —
VIII	Vattenledningen	402,975 —	25,000 —
IX	Belysningsverket	55,000 —	— —
X	Lån	— —	551,500 —
XI	Uttaxering	1,770,287 45	— —
	<i>Fmf.</i>	4,438,705 88	721,500 —
	— <i>Fmf.</i> 5,160,205: 88. —		

Bilaga.

Helsingfors Stads Belysningsverks Utgifts- och Inkomststat för år 1901.

Utgifter.

Förvaltning och drift.

Löner, arvoden, m. m.

Arvoden åt styrelsens ledamöter	<i>Fmf.</i> 8,000: —	
1 Gaskontrollör, arvode	" 1,200: —	
1 Besigtningssman, arvode	" 200: —	
1 Verkställande direktör, lön <i>Fmf.</i> 9,000: —		
tantième, förslagsvis " 3,000: —		
hyresbidrag	" 1,500: —	
	13,500: —	
1 Kamrerare och kassör, lön	" 5,250: —	
1 Kontorsbiträde	" 1,200: —	
1 Gasmästare	" 5,200: —	
1 Rörläggarförman	" 2,700: —	
1 Materialbokhållare	" 1,800: —	
Lykttändare, lampskötare m. m. för gatubelysningen	" 24,250: —	
Arvoden för gasmätareaf läsning, inkassering m. m. för privat gasförbrukning	" 3,500: —	66,800: —

Gasberedningen.

Kol och diverse materialier, incl. transportkostnad, förslagsvis	<i>Fmf.</i> 184,000: —	
Arbetskostnad i retorthuset, förslagsvis	" 14,000: —	
Ångmaskins och exhaustorkostnad, förslagsvis	" 4,800: —	
Gasreningskostnader, förslagsvis	" 4,000: —	
Transport- och arbetskostnader för biprodukter, för- slagsvis	" 3,500: —	
Särskilda arbeten, förslagsvis	" 3,000: —	213,300: —

Diverse.

Bränsle, förslagsvis	<i>Fmf.</i> 750: —	
Elektrisk belysning i apparatrummen, förslagsvis	" 1,000: —	
Vattenavgift, förslagsvis	" 1,200: —	
Brand- och olycksfallsförsäkringspremier m. m., för- slagsvis	" 7,100: —	
Expenser för belysningsverket, förslagsvis	" 2,000: —	
Expenser för gaskontrollören, förslagsvis	" 300: —	
Vakthållning samt diverse oförutsedda utgifter	" 5,800: —	18,150: —
	Transport <i>Fmf.</i> 298,250: —	

		Transport	298,250: —
Underhåll och remont.			
Remont och underhåll af gasverkets byggnader, ugnar, armatur, gasklockor och apparater, förslagsvis	<i>Fmf</i>	20,000: —	
Remont och underhåll af hufvudrörnätet, förslagsvis	”	5,000: —	
Remont och underhåll af gaslyktor, lyktstolpar och serviser, glödkroppar och cylindrar för gatulampor, förslagsvis	”	6,750: —	
Underhåll af privatserviser och gasmätare, förslagsvis	”	5,000: —	
Underhåll af inventarier, förslagsvis	”	<u>2,000: —</u>	38,750: —

Nya lyktor, rörledningar, gasmätare & inventarier.

Uppsättning af 2 lågors lampor i 133 st. gatulyktor, förslagsvis	<i>Fmf</i>	2,500: —	
Lyktor, stolpar och serviser för 30 st. nya lyktor, att eventuellt uppställas, förslagsvis	”	4,500: —	
Nya hufvudrörledningar, förslagsvis	”	10,000: —	
Inköp af gasmätare, förslagsvis	”	16,000: —	
Inköp af inventarier, förslagsvis	”	2,000: —	
Anläggning af privatserviser, förslagsvis	”	<u>3,000: —</u>	38,000: —
		<i>Summa utgifter Fmf</i>	375,000: —
Behållning		”	55,000: —
		<i>Fmf</i>	<u>430,000: —</u>

Inkomster.

<i>Gatubelysningen, förslagsvis:</i>			
330,000 m ³ gas à 0,30	<i>Fmf</i>	99,000: —	
Illuminationer, 10,000 m ³ gas à 0,30	”	<u>3,000: —</u>	102,000: —
<i>Privatförbrukning, förslagsvis:</i>			
Gas till lyse, 730,000 m ³ à 0,30	<i>Fmf</i>	219,000	
med afdrag af rabatter	”	<u>9,000</u>	210,000: —
Gas till värme m. m. 150,000 m ³ à 0,15	”	<u>22,500: —</u>	232,500: —
<i>Försålda biprodukter, förslagsvis:</i>			
Koks	”	78,750: —	
Stenkolstjära	”	11,980: —	
Grafit	”	<u>270: —</u>	91,000: —
Vinst å arbeten och material, förslagsvis	”	—	3,000: —
Hyror från gasverkets bostadsbyggnad	”	—	<u>1,500: —</u>
		<i>Summa inkomster Fmf</i>	<u>430,000: —</u>

